

༡༡། རིགས་སྒྲིབ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་
དབང་སྒྲིབ་བཟང་ཆུ་མཚོ་ཉི་གསུང་
འབྲམ་བཞུགས་སོ། །

པོད་ཐེང་ལྷ་པ།

འགྲེལ་རྩེམ།

རིགས་ལམ་སྒྲིབ་གཉེར་ཁང་།

གསུང་འབྲུམ་སོད་བཙོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན།

འགྲེམས་སྤྲེལ་བ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དེབ་ཆད།

6 x 9 Inchs

ཡིག་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་།

སློན་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ། 15/15.5 དང་བར་ཐག 25/26.3

དཔར་བསྐྱུན་བདག་དབང་།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

Studio Archana, New Delhi.

དཔར་གྲངས།

༥༠༠

དཔར་ལོ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༣

ལ་ཇེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

༡༡། རིགས་ལམ་སློབ་དགེ་འབྲས་སློབ་ཕྱེད་ཁྲ་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་སློབ་སློབ་པ་ཟུང་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནས་རང་འཁྱིའི་ལས་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དང་།
སློབ་རིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཐུན་མིན་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ལྷ་བའི་ཞིབ་ཆ། སློབ་རིག་གི་སློབ་སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད། ཤེས་
ཡོན་དང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དཔེ་
དེབ་སྐུ་ཕུང་དང་། ཚུམ་ཐོར་བྱ་གངས་བརྒྱན་ཕུ་སློབ་མཆིས་པ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁྲ་ནས་དཔེ་དཔེ་དགའི་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཆན་དེ་ཉིད་ནས་མ་སུ་རིའི་སློབ་དགེ་དང་། རིགས་སློབ་ཏུ་སློབ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་ཡུན་རིང་འདོད་རྒྱུ་ཆོག་ཤེས་ཐོག་མཛེས་ཐོལ་སྤངས་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཁུར་
བཙོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་འབྲས། རིགས་སློབ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་གོ་འཕེར་གྱི་སློབ་མ་མང་
པོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་དུས་སྤྱོད་ཆོགས་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་མ་ཟད། རིགས་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་མང་གཞི་ལེགས་ཚུགས་ཐོག་བོད་
དགེ་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་གཞུང་སྤྱོད་དང་། དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་ཤེས་གཞུང་སྤྱོད་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད།

བོད་ནས་སློབ་ཆོས་གྲའི་འཛིན་རིམ་མཛོད་བར་འགྲུམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བཟང་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱེད་འཁོད་རིང་ལམ་རིམ་སློབ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བའི་

THE DALAI LAMA

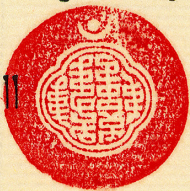
THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

སྐོར་དོ་སྤང་ཆེ་བས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། ཡང་སྐོས་དབུ་ཚད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམ་གཞག་ལ་
གཞུང་བཤད་སྒྲིལ་རྒྱན་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་དོན་ལ་ཉམས་ཞིབ་གོ་མྱོང་འཆོལ་བའི་
འབད་ཚུལ་ལོ་མང་བགྱིས་འབྲས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བཞེད་མཆོམས་དཀའ་གནད་
ཁག་གི་གོ་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་མིན་གྱི་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་ཡིག་འཛིག་འདི་དག་སྒོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ཡན་ཐོགས་
འབྱུང་ངེས།

འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་བགྱིས་སྐབས། གངས་ལྗོངས་བརྟན་སྲིད་སྲིད་དོན་
སེམས་ཁུར་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་གསལ་བཤད་དེལ་བསྐྱགས་དུར་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་།
དེས་ཀྱིན་དུས་མིན་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་པ་སྒོ་པམ་གྱི་གནས་སུ་མཆིས།

ད་ཆ་རྗེས་འདུག་སྒོ་བ་བུ་ནམས་ནས་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ནན་དམ་པའི་ལྷ་སྦྱོང་རྒྱན་སྦྱོང་
ངོས། བརྟན་སྲིད་རང་རིགས་ཀྱི་སྲི་བྱུར་ཁུར་བཙོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། དུ་ལའི་ལྷ་མ། སྤྱུའི་
དགོ་སྦྱོང་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ལ།

ཕྱོད་མེད་།

༡༣། ཁོད་ཆེན་པའི་མངའ་ཐང་ཏུ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་
སྟོང་ལྷག་གཉིས་ལྷག་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་
མང་པོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅས་ཁག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ།
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་པོ་ཉི་གངས་ལས་འདས་པ་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
ལས་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། མང་པོས་ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྗོད་དོན་ཐབ་ཅིང་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅས་ལ་སྟག་སྟེ། དཔེར་ན། ལྟ་
བྱལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། ཆོ་སྦྱང་། རྒྱུད་སྟེ་གོང་ལོག་གིས་མཆོན་པའི་
མདོ་རྒྱགས་གྱི་ལྟ་བའི་གནད་སོགས་ཞིབ་པར་བཀལ་ཞིང་། གཞན་སྟན་མོང་
རིག་གནས་ལ་ཡང་། བྱང་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཅུ་མ་རིག་བརྟུན། བཟོ་གསོ་
བ་རིག་པ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་སྣ་ཆོག་གི་དབང་གིས་བསྟན་བཤམ་ཡང་འཕེལ་
འགྲིབ་སྣ་ཆོག་གི་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གོད་ཆག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་
ཡང་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྡངས་ཀྱང་གྲིས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ན་
ཡང་། འོག་གི་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་གངས་ཅན་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཟད་
མཐར་མ་ཐུག་པས། མེ་ཏོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་སྟོ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་རྟེན་
མགོན་པོས་དུས་མཐའ་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་བ་བཞེས་ཏེ། རང་ཅག་

ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་དབྱང་གཉིན་དམ་པ་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས།
བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་དུ་གསོས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ལ་མཁའ་དབྱུགས་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱོན་ཐུས་སུ་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་ལྷག་བསམ་དང་སྦྱང་སྦྱོབས་ཅན་ཀྱི་བོད་མི་མང་གིས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱང་གསུམ་གཏང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆ་དང་
སློབ་བཏང་ཐོག་ ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་པའི་ལམ་སྟོན་གཅིགས་སུ་བཟུང་
ནས་བོད་བསྟན་སྲིད་བསྐྱར་གསོའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་བ་ལྟོད་མེད་གནང་བཞིན་
བའང་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བར་དེས།

བཞུགས་སྐྱར་རྟ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་དགེ་གཅིག་
ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྐུ་ཆེ་གང་པོར་ཡུལ་བའི་བཀའ་དགོངས་
འབའ་ཞིག་གཅིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་ངལ་རྩེ་ལྟར་
མཛད་པ་གསུང་འབུམ་ཉིད་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྟོགས་ཐུབ་པར་
མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དེས་ཡིན།

སྐབས་དོན་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ནི་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་
ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་གྱིར་མཁས་
བ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱུ་རྩེས་དན་གྱོས། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བུའི་
བགོ་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རབ་དང་སུལ་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་
སྐྱེགས་བམ་པོད་བཅོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་བརྗོད་དོན་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་

ངོ་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་བྱུང་གི་སྐོར།

<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>> ཞི་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས། ཐུན་མིན་གྱི་ཆད་
མའི་རྣམ་གཞག་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་དབྱུ་མ་ཆེག་གསལ་ཅུ་བར་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁ་བསྐངས་པ་དང་། ཆཀ་ཁོང་གིས་མཐུན་དཔྱོད་ཀྱི་ཅལ་ལས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་
གནང་སྟེ། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་དབྱུང་པའི་ལྡེ་མིག་
ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཡོད་སྟབས། ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
སྐབས་དུ་མར་<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>>ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་གནང་།

<<ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་>>དང་། <<ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་སྡེ་བྱེ་གཉིས།>> <<ཅོད་བསྐྱོག་གི་གཞུང་འགྲེལ།>> <<མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་དང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
སྐོར།>> <<ཉེན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལམ་གཙུག་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་
འགྲེལ་>>སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དཀའ་གནད་ལ་དོགས་
བ་གཙོང་པར་མེད་མི་རུང་བར་མ་ཟད། ཅུ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྡེ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
པའི་ཕྱོགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་སྟབས། དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་སྐོང་དུ་འང་
བརྩམས་པའི་བརྩམས་ཆོས་མཐད་དུ་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱགས་པའི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་གཏོར། <<སྟོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉེར་
མཁོ་ཀྱན་བརྟུས་>>ནི་བོད་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་སྟོ་

རིགས་སྒོ་བ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད་པས། འཕྲིན་ལས་ཆེས་རྒྱས་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། <<དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒོ་རིགས་གོང་མ་>>ནི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ། ཅ་ཤེས་སྤྲིན་ཆེན། བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས། གན་རང་གི་དབྱེད་པས་བརྟན་ཤིང་བཅད་དེ་
 བརྩམས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་བོད་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤར་མེད་པའི་ཐེན་མོ་གསར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། <<དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྤྱར་བའི་སྐབས་
 གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་
 ཀྱི་དྲྭ་གས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་>>ཞེས་དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་
 སྤྱར་ཏེ། སྐབས་གསུམ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ཤིང་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་
 པར་མདོ་ཡི་ཁུངས་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་གོ་སྒྲ་ཞིང་ཡིད་
 ལ་ངེས་བདེ་བ། <<སྤྱད་ཞིའི་འཁྲལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲལ་གྱི་ལྷེ་
 མིག་>>གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར་བཟུང་ཐོག་སྟེ་བ་སྤྱི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་སྐབ་བྱེད་སོགས་ལ་དེར་རབས་རིག་གསར་དང་མཐུན་པའི་དོགས་
 དཔྱད་གནང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་བྱི་མ་བཞི་<<སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་
 འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྟོག་ཁང་>>གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ནང་ན་ཡང་འགྲོ་
 དོན་འཕེལ་བཞིན་དུ་མཆིས་སོ། །

སྒོ་སྟོང་གི་སྟོང་།

<<ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སྒོ་སྟོང་
 དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>དང་། <<ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་

འབྲིལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིམ་རིམ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ཞུན། >> ལྷག་
པར་དུ་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ལས་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ངེ་ལྷར་འབྲུག་ཚུལ་
<<གཏན་བདེའི་གཞི་མ་>>སོགས་ནི་དལ་བ་རྟེན་པ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ།
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྟེག་མཁན་ནམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་མེལ་སྟག་ཏུ་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིང་།

ཆན་ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་མེད་པོ་ཤེས་ཡོན་ལ་བསྟེན་པར་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྟོང་
གཞིར་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། དབྱེད་ཚུལ། ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྒྲིང་སྟེལ་གསུམ་ངེ་
ལྷར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ། དཔེར་ན། <<ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞིན་སྐྱལ་>>དང་། <<གཞུང་འབྲེལ་
ཙ་འཛིན་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱས།>> <<རང་ཉིད་དགོ་ཆན་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དགོ་ཆན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་དུ་གཏོང་བྱེད་སྒྲིང་ནང་ཆགས་ཀྱི་བསམ་
འཆར་འགའ།>> <<ཤེས་ཡོན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྟོན་གནས་བཞི།>>
<<རིགས་སྟོབ་དགོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཤེས་རིག་གི་གཞིན་སྐྱལ།>> <<སྐལ་
བཟང་སྟོ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>སོགས་ཡོད་པ། <<སྐལ་བཟང་སྟོ་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>ནི་གནའ་དེར་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་བསྟར་བྱེད་
ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅོན་བྱོལ་ནང་ཤེས་ཡོན་
ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེས་སྲ་བ་དེ་ཡང་ཡིན།

སྤྱི་ཆོགས་སྟོབ་གསལ་སྒྲིང་།

<<ལུགས་བྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་སྐས་མ།>> དང་<<ཆང་རག་གི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྟོག་སྤྱབས།>> <<རང་རེའི་སྟོབ་བྲའི་

ཉེར་མཁོ་སྤྱང་དེའི་གསུམ་པ་སྒོ་གསལ་མངོས་རྒྱུ། >> <<སྤྱི་དོན་དབྱུང་ཤེད་ཀྱི་
སྤྱང་།>> <<སྒྲིག་ལྗེས་གསལ་པའི་སྒྲོན་མེ་>>སོགས་ཏེ་ཅང་མང་ལ། <<ཆང་
རག་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྒྲིག་སྤྱབས་ཞེས་བྱ་བ་>>
ནི་བཅན་གྱིས་ནང་དུ་དགོ་ཤོད་སྤྱི་སྒྲོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
པོད་ནང་ནས་ཀྱང་དཔར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་བཞིན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཚོས་རིག་སྒྲོར།

དབུས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲི་བསྐྱལ་ཁུས་བ་བཞིན། པོད་ཀྱི་
འབྲལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དབྱེད་དེ། མ་འོངས་སྒྲོན་གཟིགས་ལྟ་བུར་བཅུམས་
པའི་<<དམངས་གཙོའི་རྣམ་གཞག་>>དང་། <<པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤྱོད་གནད་བསྟུས།>> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་
པ་སྐྱལ་བཟང་སྒོ་འབྱེད།>> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་སྒྲན་པའི་དབྱེད་གཏམ།>>
<<གདམ་བྱ་དང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་>>སོགས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གིས་
པོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་
ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་པོད་རྒྱལ་
ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཕྱགས་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱོད་
ཐུབ་ན་དགོ་མཆན་ཆེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

<<ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་སུམ་
རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བརྟུན་སྒྲོད་རིན་ཆེན་བང་མངོན་>>ཀྱིས་པོད་གངས་
ཅན་གྲོངས་ཀྱི་བརྟུན་སྒྲོད་མཁན་པོ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་

གསུམ་འདུས་ཐོག་རྒྱ་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེད་པས་དགག་བཞག་
 སྤོང་གསུམ་གནང་མྱེ། བོད་ཀྱི་བརྗེས་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།
 སྐད་བརྗེས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡང་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་མཆོག་བཅད་དང་ལྷུག་མ། བཅད་ལྷུག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
 <<ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སློན་མེ>>དང་། <<ཡོན་
 ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་སྤྲིངས་ཡིག>> <<འཛིག་རྟེན་བརྟག་པ་སྟེ་ས་དབང་
 འདོད་རྒྱུར་བསྐྱར་པའི་རྒྱན།>> <<སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྲུ་
 བའི་ཆོག་མཆོག་བརྟག་པ་རྒྱ་པ།>> <<བཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བའི་ཡང་སྤྲིང་
 སྐྱོར་བདེན་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཅེས་ཞུས་པ།>> <<ནང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛུམ་
 སྤོང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྲས་པ་ལས་བྲུ་རྒྱ་མང་བ་བསྟན་ཡོད།>> <<སྟན་ངག་
 གི་དབྱེད་པ་>>སོགས་མང་དུ་མཆིས་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་འདོད་ཆེ་གསུང་འབྲུམ་
 ཉིད་ལ་གཞིགས་པར་ཞུ་ཞིང་། <<ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བའི་པ་
 ཆེན་པོར་དོན་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་མཆོག་ནས་སློབ་ཏེ་སྤྲིང་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་ངོ་མཆར་
 བསྟོན་པ་>>དང་། <<གསོལ་འདེབས་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ་>>གཉིས་ལས་བྲི་
 མ་ནི་རིགས་སློབ་འདུས་མང་གི་ཆོག་མཆོག་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

རྣམ་ཐར་ཙོམ་རིག་གི་སྐོར།

<<བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
 ཐར>>ཞེས་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྤྲད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་<<མཁས་དང་བྲུབ་པའི་
 དབང་ལྷན་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར>>དང་།
 <<མ་རྩ་བཅིང་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དབྱོད་
 ལྷན་འཇུག་ངོགས།>> <<རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཏེ་ཏྲ་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་

ཆེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་མ་དུ་བྱུང་>>སོགས། མཁས་མང་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལ། གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་
པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་འཛོག་བྱས་པ་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་དེའང་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་
ཚུམ་པ་པོ་མང་པོས་གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གིས་ས་བོན་
བྱས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྟུས་
བརྒྱངས་བསྐྱམས་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱས་འདུག་གོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློང་།

<<ཀོང་རའི་སྤྱད་པའི་མེ་ལོང་>>དུ་ཡུལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་
པ། མེ་ཡི་སྐྱེ་འཕེལ། ས་ཡི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་པས། ལོ་རྒྱུས་
སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་སློབ་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རོ་སློང་>>དང་།
<<རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་ལོ་རྒྱུས།>> <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྲིག་>>ཅས་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྲིག་གཞི། མ་འོངས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་
མཛུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་ཡང་གན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ག་མ་ཉམས་
གྲུ་མ་ཆག་པར་གནས་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་དཔེ་ཁྱིད།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས། བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མིག་སྟོན་མིག་སུན་གྱི་ཞབས་འདེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་ཞུས་

པར། བཅན་ཁྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་
པའི་མེ་ཏོག་གཏོར་དང་འཛོར་བཞིན་ཡོད།

གན་ཁོང་གི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འབྲུངས་པའི་སློབ་མ་ལ་མཆོན་ན། དག་
བཤེས་ལྷ་རམས་པ། རིས་མེད་དག་བཤེས། རིས་མེད་དག་བཤེས་མ། རིས་མེད་
སློབ་དཔོན། རིས་མེད་སློབ་དཔོན་མ། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་དང་། སྤྱི་གསུང་
བསྐྱར་གྱིས་མཆོན་སྐད་ཡིག་སྤྲུལ་མང་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་
འཛུལ་སྤྱིང་གི་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ཞུ་ཕུལ་དང་
འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

མདོར་ན་ཆད་དུ་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་བཅས་བོད་བཅོ་ལྷ་ལས། དཔལ་རྒྱ་ལེན་
ནས་བརྒྱད་པའི་ནང་བསྐྱེད་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་སྤྱོད་པའི་སྐོར་ཞིབ་མོ་རྣམ་
འཐག་གི་སྐོར་སྤྱི་གསུང་གི་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་འཛོམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོད་པ། ཐུན་
མོང་པའི་རིག་གནས་བདེ་སྤྱོད། ཤེས་ཡོན། བསྐྱེད་བྱ། མི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོར་རྣམ་
གཞག་རྣམས་ཐར། ལོ་རྒྱུས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་པ་ཤི་སྤྱི་གསུང་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་རང་ཅག་བོད་པའི་གནས་སྤངས་ “སྤྱི་ཐད་སྤྱི་རྒྱུགས་” ལུ་
གྱུར་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་སྤྱི་མཉམས་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་ལ་
དབུ་འོག་དབུང་འདེགས་དང་། བཅན་ཁྱོལ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཡོད་
ཆད་སློས་བཏང་སྤྱི་སྤྱི་དཔལ་ཆད་མེད་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། མཐར་གཅིས་པའི་སྤྱི་
སྤྱི་གྲུང་བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བརྗོད་ག་ལ་
རུང་། ཁོང་རྒྱུང་དང་ཞུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ “འཛིག་རྟེན་སྤྱི་དང་ཁྱོད་པར་བསལ་ལྟོངས་
འདིར། ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྤྱི་མིན་མགོན་ཁྱོད་ལ། ཤུག་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་དེ་ལྟར་ན། འབྲུང་གཡེང་ལོག་སྤྱི་སྤྱི་མཉམས་ཤིག་གངས་ཅན་པ། །” ཞེས་

ཞལ་ཆེས་ས་ནན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་དགོངས་བཞིན་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ལྷ་མིའི་ལྷ་མ་འབྲེན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གཙོས་རིས་སྤྱུ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱིས་ཆེན་ཀྱན་གྱི་ཞབས་པད་བརྟན་
ཅིང་། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་རྒྱས་པ། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱར་དུ་འཆར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས། དབུ་དགེ་དམ་པའི་
གསུང་འདུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༤ ས་ག་ལྷ་
བའི་ཆེས་བཟང་པོའི་ཉིན།

དཀར་ཆག

༡༽ ཤར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་གི་བསྟོད་བ་ལེགས་	
བར་བཤད་པའི་སྟོང་པོའི་འབྲེལ་བ་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྟོང་པོ།	1
མཚོད་བརྗོད་དང་ཙོམ་བར་དམ་བཅའ།	3
བཤད་བ་ལ་འདུག་པ།	3
བསྟོད་བ་ལ་འདུག་པའི་ཡན་ལག་	4
མཚོད་བར་བརྗོད་པ།	4
དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་	6
གདམས་ངག་མཉན་བར་བསྐྱལ་བ།	10
མཉན་བར་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན།	12
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སློན་ནས་བསྟོད་བ་དངོས།	15
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་པའི་སློན་ནས་བསྟོད་པ།	15
རྟེན་འབྲུང་གི་ཐུན་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་པ།	15
སྤྱིར་བསྟན་པ།	15
ཐུན་མིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	19
རྟེན་འབྲུང་གི་ཐུན་པ་བཤད་པ།	22
རྟེན་འབྲུང་གི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	26
རྟེན་འབྲེལ་མ་སློམ་པའི་སྟོན།	27
རྟེན་འབྲེལ་སློམ་པའི་པན་ཡོན།	28
ཆེ་བ་དེ་ཐུན་པའི་བསྟོད་བ་དངོས།	31
རྟེན་འབྲུང་གི་བྱད་པར་བསྟན་པའི་སློན་ནས་བསྟོད་པ།	32
རྟེན་འབྲུང་སྟོང་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	32

སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་ཚུལ།	38
སྐྱུ་བ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ།	39
དགག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ།	40
དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།	41
ཁྱད་པར་དེ་ལྡན་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ།	48
ཁྱད་པར་དེ་ལྡན་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ་དངོས།	48
དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ།	50
རྟེན་འབྱུང་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོན་པ།	51
རྟེན་འབྱུང་ལ་ངེས་ཤིང་འདེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ བསྟོན་པ།	51
རྟེན་འབྱུང་ལ་ཡོག་པར་ཞུགས་པ་གང་གི་རྒྱུན་ཡིན་པ་བསྟན་པ།	53
རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་རྫོགས་པར་མ་གོ་བའི་རྒྱུན་བསྟན་པ།	54
གནས་འདི་ལ་བགྱི་དཀའ་བར་བསྟན་པ།	58
རྟེན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ།	60
དེའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ།	68
རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པ་ལས་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྒྲིམ་བུར་འབྲུབ་ཚུལ།	74
དེའི་རྗེས་སུ་ངེས་པར་སྟོབ་དགོས་པར་བསྟན་པ།	75
དེ་ལྟར་མ་བསྐབ་པའི་རྒྱུན་བསྟན་པ།	76
ཡོན་ཏན་དེ་ལས་དགེ་བ་རྟེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོན་པ།	77
དད་གུས་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་ཚུལ་དངོས།	78
དེའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།	79
སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོས་ཏེ་རང་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་ཚུལ།	79
སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲུག་གཞན་ལས་རང་ཉིད་སྐལ་བཟང་དུ་འགྱུར་ཚུལ།	80
ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དང་བ་འདེན་ཚུལ།	81

བསྟན་པ་འདི་ཉིད་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ།	81
འདིའི་ནང་དུ་བསྟན་པའི་གནད་མཐའ་དག་འདུ་ཚུལ།	83
བསྟན་པའི་གནད་མཐོང་བའི་ཕན་ཡོན།	84
བསྟན་པ་འདི་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ།	85
བསྟན་པ་འདིའི་དོན་དུ་དཀའ་ཐུབ་ཅི་ལྟར་སྤྱད་པ།	86
སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དཔོག་ཚུལ།	87
སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བླ་བའི་ཚུལ།	88
སྟུ་ཡི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བླ་བའི་ཚུལ།	88
སྟོན་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་འཆོལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།	90
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཅི་ལྟར་བཅའ་བའི་ཚུལ།	91
སྟུ་སྟུབ་ཡབ་སྲས་དང་དབལ་ལྡན་རྩ་བའི་གཞུང་ལས་	
སྟུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་ཚུལ།	92
སྟུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་པའི་འབྲས་བུ།	98
གསུང་གི་མཛད་པ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ།	101
མཐུག་བསྟུ་བ།	104
གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་རྣམས་ལུང་གི་ཁུངས་དང་སྦྱར་ནས་སྤྱད་པ།	104
རྩོམ་པ་པོ་གང་གིས་བརྩམས་པ།	108
བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོན་པ།	112
ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆད་ལྡན་གྱིས་	
འབྲལ་མེད་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།	112
ཏྲག་ཏུ་སྟུབ་པའི་བསྟན་པས་སྤྱིང་འདི་གང་བར་སྟོན་པ།	113
ལུས་སྟོག་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཛིན་ལུས་བར་སྟོན་པ།	114
ཉིན་མཚན་ཀྱན་ཏུ་སྟུབ་བསྟན་སྟེལ་བའི་རྒྱར་སྟོན་པ།	114
ཆོས་སྤང་རྣམས་གྱིས་སྤྱོད་གྲོགས་མཛད་པར་སྟོན་པ།	115

༡༽ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་དང་པོ།	121
མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	123
བཤད་པ་དངོས།	123
མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	124
གཞུང་དངོས་བཤད་པ།	125
སྤྱིར་བསྟན་པ།	159
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	161
༢༽ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་པ།	163
ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ།	165
༣༽ ཚད་ཆོག་གི་གཞུང་དོན།	199
ཚད་ཆོག་གི་གཞུང་དོན།	201
སྤྱོད་ན།	201
དངོས་སྤྱོད་བས་རི་ལྟར་ཚད་པའི་ཚུལ།	203
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་བས་འགོག་པ།	216
༤༽ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེལ་བྱེད་སྟོན་དཔོན་མོ་བཏན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་	
སྐབས་འགྲོའི་སྐབས་གནད་བསྟུན།	249
སྐབས་འགྲོའི་སྐབས་གནད་བསྟུན།	251
མདོར་བསྟན།	251
རྒྱས་བཤད།	254
སྐབས་འགྲོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	264
༥༽ མདོ་སྤེལ་བྱེད་པས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱོད་པ།	271
མདོ་སྤེལ་བྱེད་པས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱོད་པ།	273
ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་རབ་དབྱེ།	273
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བཀའ་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཚུལ།	277

ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་པས་སྐྱབ་ཚུལ།	277
སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་སྐྱབ་ཚུལ།	286
ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་སྐྱབ་པ་སྦྱེ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ།	289
ཐེག་ཆེན་ལ་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་བསྟེན་རིགས་པ།	295
ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་སྟོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བྱུང་བ།	297
མདོ་སྡེ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སྦྲད་དུ་མི་བྱང་བ།	298
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་བར་གདམས་པ།	299
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་བསྟན་པ།	301
༥༽ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས་རིགས་ཀྱི་སྐབས།	303
མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས་རིགས་ཀྱི་སྐབས།	305
མདོར་བསྟན་པ།	305
རྒྱས་པར་འཆད་པ།	306
རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ།	306
མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ།	308
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ།	309
མཆོན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	311
རིགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།	313
རིགས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ།	314
རིགས་ཀྱི་པན་ཡོན།	315
རིགས་ཀྱི་དཔེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད།	317
དཔེ་གཉིས་པའི་རྒྱས་བཤད།	318
རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན།	320
རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་སྐྱབ་པ།	322
འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།	323

འཇགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ།	325
༡༽ ལམ་གཙའ་དཀའ་འགྲེལ།	329
སྤང་སྟོང་གཉིས་ཐོགས་སུ་འཆར་ཚུལ་བསྟན་པ།	331
ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པའི་ཚུལ།	332
༢༽ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སློ་སྟོང་དོན་བདུན་མའི་ རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།	339
སྟེང་བརྗོད།	341
སློ་སྟོང་དོན་བདུན་མའི་ཅ་བ་བྱུང་སྟེག།	343
མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	345
སྟོན་འགྲོའི་སྟེ་བཤད།	347
ཅ་བའི་བཤད་པ་དངོས་ལ་འབྱུག་པ།	352
སྟོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཆོས་བསྟན་པ།	356
སྟོང་བའི་ཆོས་བྱུག་བཤད་པ།	356
ཡན་ལག་བདུན་པ།	364
འཛོམ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར།	370
དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྟོང་བ།	374
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་བ།	374
དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློ་སྟོང་ཚུལ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ།	381
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་སྤྱར་ཏེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློ་སྟོང་ཚུལ།	383
ཐལ་འགྲུར་པའི་ལུགས་དང་སྤྱར་ཏེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློ་སྟོང་ཚུལ།	385
དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་ཚུལ།	387
འཛོམ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར།	389
བྱུང་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	395
ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློ་སྟོང་ཚུལ།	398

གཏོང་ལེན་སྒྲིམ་པའི་གོ་རིམ།	406
བཏང་སྒྲིམ་པ་ལྟོ་སྤྱོད་ཚུལ།	406
ཁྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བ།	412
ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བའི་སྒྲོན་ས་ཁྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བ།	412
ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཁྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བ།	417
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཁྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བ།	419
ཁྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བྱེད་ཆུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་བ།	422
ཉེས་ཆོགས་ཀྱི་ཅ་བ་ངོས་འཛིན་ཚུལ།	424
སེམས་ཅན་ནམས་བཀའ་ངེན་ཆེ་བར་སྒྲིམ་བ།	425
སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤོང་ཚུལ།	427
བཟང་ངན་ཅི་བྱང་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།	432
ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ནས་བསྟན་བ།	434
སྒྲོ་འབྱོར་པའི་ཆད་བསྟན་བ།	442
སྒྲོ་སྤྱོད་གི་དམ་ཆོག་བསྟན་བ།	448
ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པའི་རིམ་བུ་བསྟན་བ།	456
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་བ།	459
དཔེ་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་བ།	460
ཕུགས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་བསྟན་བ།	467
སྒྲོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་བ།	472
སྒྲོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱང་དགོས་པར་བསྟན་བ།	483
སྒྲོ་སྤྱོད་གི་ཕན་ཡོན་བསྟན་བ།	507
མཁུག་བསྟུ་བ།	512
དགོ་བ་བསྟུ་བ།	513

༡༡། །འཕར་གྲུལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཟབ་མོ་
ཏེན་འབྱུང་གི་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོའི་འགྲེལ་བ་
ནམ་བཤད་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ།

༡༡། །ན་མོ་གྲུ་རུ་མཛུ་ལྟོ་ལྟོ་ཡ། །རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་
སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྲ་བ།

ཇི་ལྟར་གཟིགས་བཞིན་ཐུགས་བརྩེས་ཉེར་བྲངས་ཏེ། །འཆིང་དང་གྲོལ་
བའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དག། ཇི་བཞིན་འདོམས་མཛད་གང་དེར་སྦྱིང་ནས་
འདུད། །དེ་རྗེས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ལུང་རིགས་བྲེ་བའི་ལམ་ནས་
གསལ་མཛད་བ། །སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ། །བཤེས་གཉེན་དབང་
པོའི་ཆོགས་ལ་བདག་བྲུག་འཆའ། །རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་དོན་གནད་
བསྟུས་བ། །རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་བློ་ལས་ལེགས་སྦྲངས་ཏེ། །རང་གི་གོམས་པ་
སྤེལ་དང་ཐུབ་པའི་བསྟན། །ཆེ་བ་འདོན་སྤྲད་ཅུང་ཟད་བསྟོད་པར་བྲ། །

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།

འདིར་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་
གི་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ།
བསྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་བསྟོད་པ་དངོས་ཀྱི་དོན། མཇུག་བསྟུ་བ་
དང་གསུམ།

བསྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག

བསྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ལ་མཆོད་བརྗོད། དགོས་འབྲེལ་ངག་
གཞན་མཉན་པར་བསྐྱེལ་བ། མཉན་པར་འོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་བཞི་ལས་དང་
པོ་མཆོན་དོན་ནི་ཤེས་སྤྲོ་ལ་བྱུང་པར་ནི། བསྟོད་པ་འདི་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་
སྟོང་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་དགོངས་ནས་བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་བསྐྱེལ་བ་
ཡིན་ཞེས་བསྟོད་པ་ལྟར་ན། ཆེས་སྤྲོ་བའི་བྲང་ངེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པའི་
སྟོན་པ་བསྟོད་པས་ན་དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ཡང་བྱུང་ངོ་། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

དེ་ལྟ་བུའི་བསྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུང་བ་ཡི། །

མཁྱེན་དང་སྟོན་པ་མ་ན་མེད། །

རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །

གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི་གང་ཞིག་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་སྟེ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་
གང་དང་གང་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། གང་ལ་བསྟན་པའི་ཡུལ་དང་། ཅིའི་བྱིར་
བསྟན་པའི་དགོས་པ། རྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་མཐའ་དག་གམ་མ་ལུས་པ་

རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་པའི་དབང་ཕྱག་དང་ལྡན་པས་ན་
 མཁེན་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མཐུས་ཆོས་གང་དང་གང་ཞིག་
 སྟོན་ཡང་མི་འདིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པས་སྟོན་པ་སྐྱ་ན་མེད་
 བའམ་རྒྱལ་བ་སྟེ་བྱུང་པར་དུ་ཟབ་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 རང་གིས་གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་ནི། མི་བྱེད་པའི་དང་བ་ཆེན་པོས་གྲུས་
 བས་བདུད་དེ་ཕྱག་འཆམ་བཤོ། །གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་ཞེས་པས་ལུང་
 གི་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པ་མི་འདིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་
 གསུང་ཚུལ་བསྟན། ཆོག་རྐང་གཉིས་པས་སྤངས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་དང་
 རྟོགས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱ་ན་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་བསྟན། རྒྱལ་བ་
 ཞེས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་ལས་རྒྱལ་བའམ་བདུད་བཞི་
 ལས་རྒྱལ་བར་བསྟན་ཏེ། རང་དོན་ཕུན་ཆོགས་དང་། གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་
 མངའ་བ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ནས་འདོམས་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་པར་དུ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་དེ་ཉིད་གང་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་།
 བསམ་པ། བག་ལ་ཉལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རང་གིས་གཟིགས་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་
 བྱའི་རྒྱུད་ལ་འདྲིས་ཤིང་འཆམས་ངེས་སུ་འདོམས་པ་སྟེ་སྦྱལ་བའམ་གཏན་ལ་
 འབབས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་མངའ་བ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱལ་བའི་དུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུམ་དང་སྤངས་
 རྟོགས་བདེ་གཤེགས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་ནི་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡིན་ལ་
 འདིར་བསྟན་པ་ནི་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་པར་མི་
 བྱའོ། །གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུང་བ་ཡི། །ཞེས་པས་སྟོན་པ་གཞན་ལས་བྱུང་

དུ་འཕགས་ཚུལ་ཡང་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་བ་རིག་པའི་གནས་དང་སྤྱི་དུག་གས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས། རྩལ་སྤྱི་བ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་གང་དང་གང་ཐོག་མར་གསུང་བ་པོ་ལ་
སྟོན་པ་ཞེས་གྲགས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་དག་གིས་གང་བཅུམས་ཀྱང་བཅུམས་བུའི་
དོན་མཐའ་དག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལྟ་ཅི། རིགས་པས་སྤྱོ་
འདོགས་ཆོད་ནས་འཆད་པའང་མེད་ཅིང་། ལྷགས་རེ་ཅམ་ཤེས་པ་དེས་བསྟེམས་
ཏེ་སྤྱོས་བཅོས་ནས་སམ་རང་དོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་བསྟན་པས། རིགས་པས་མཐར་
གཏུགས་ཏེ་བརྒྱུད་ཤིང་བཅད་ཆེ་འགལ་འདུའི་གཞིའམ་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་གཞི་དང་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོ་བ་སྤྱེ་འོས་པ་མ་ཡིན་
ལ། སྟོན་པ་བྲིད་ནི་བཅུམས་བྱ་མཐའ་དག་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་
བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱས་བྲངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་སྟོན་པའི་
བྲད་པར་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་བྱས་ཀྱིས་པངས་སོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟ་
བུའི་བྲད་པར་དུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ནི་གཞུང་གི་བསྟན་དོན་མ་
རྩིགས་པས་རྒྱ་མཆོད་སྤྱོ་ཐོས་པས་རྒྱ་མཆོ་མཐོང་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ། །འདི་དག་
གི་རྒྱས་པ་འདྲ་དང་རྒྱ་མཆོན་དག་ནི་འོག་ནས་འཆད་ཅིང་གཙོ་བོ་དབྱུ་པར་ཆད་
གསུམ་གྱི་དགོངས་དོན་ཡིད་ལ་བྱན་བཞིན་པའི་སྟོན་པ་འཆད་ཤེས་པ་དགོས་ཀྱི་
ཆོག་འགྲེལ་ཅམ་གྱིས་ཆོམ་པར་མི་བྱའོ། །

དགོས་འགྲེལ་གྱི་དག

གཉིས་པ་བསྟོད་པ་འདིའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོས་འགྲེལ་དག་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

འཛིག་རྟེན་རྒྱད་པ་རི་སྟེན་པ། །

དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ། །

གང་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་ལྟོག་པ། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་གསུངས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ལས་དང་རྟེན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་
བའམ་དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་ཡི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི། འཇིག་
རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྤང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ངོས་བསྟུང་བ་ཡིན་ལ།
སྤྱག་བདེན་འདིས་རྟེན་བྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བརྟུན་དང་། ལྔ་དང་། གསུམ་སོགས་
མདོར་ན་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆིས་མཚན་རྟུན་པའམ་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་གང་ལས་
བྱུང་བ་ནི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོངས་པའམ་
མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་བ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཤིས་སྟེ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་
སྒྲོ་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་ཏེ། །རྗེ་སྟེང་ཅེས་པ་
ནི་ཡོད་ཆད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

མ་རིག་པ་དེ་ཡང་སྤང་རགས་རིམ་པས་བརྟུན་དེ་སྤང་བ་མཐར་ཐུག་པ་སེལ་
བ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་
ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་པ་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་
པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བར་དེ་ཉིད་
འགོག་པར་མི་རུས་པའི་བྱེད། དེ་ནི་གང་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་ལྟོག་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་
ཀྱང་གཉིས་པས་བསྟན་ཏེ། །འདིས་སྤང་བའི་འགོག་ལམ་གཉིས་བསྟུས་སོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་མ་རིག་པ་ལ་དངོས་སམ་བརྟུན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་ཞིག་མ་
བྱུང་བར་བསྐྱེད་བརྟུན་དང་། དཀའ་ཐུབ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བསྟེན་ཀྱང་འཁོར་བར་
འཆིང་བྱེད་ལས་གྲོལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བས། ཐར་པའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་

གོ་འཕང་འཛོལ་བ་ལ་མ་རིག་པ་དེའི་ས་སོན་དང་བཅས་པ་སྔོང་དགོས། དེ་ཡང་མ་
རིག་པ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་ནས་སྔོང་དགོས། དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་མཐོང་ཞིང་མཐོང་ཟིན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས། དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་
མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་པ་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་དེ་དག་མདོར་
བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་བསྟུས་ན་འདིས་རྟེན་འབྲེལ་གསུངས་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞི་བསྟན་ཏེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ནི་ཉིང་དགོས་སམ་
དགོས་པ་མཐར་ཐུག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་ཏེ་མ་རིག་
པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་བྱུང་བ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ། དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་
སུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་པ་རགས་ཐམས་ཅད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲུང་གསུངས་
པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉིང་དགོས་དེ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་
གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་རྣམས་པར་དག་ཅིང་མ་ཞོར་བ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་གསུང་
རབ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་མི་བསྟུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་
ཆ་མ་ཆང་བའམ་ལོག་པར་སོང་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཐར་ལམ་
སྟོན་པར་རྣམས་པར་མ་དག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྔོང་བའི་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་
པར་སྔོང་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་གོ་བསྐྱོག་ནས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིའི་
བརྗོད་དོན་ཞིབ་ཏུ་འཆད་པ་ལ་བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྲུང་ལུགས་
ལྟོག་གི་རིམ་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་འཆད་དགོས་ཀྱི་འདི་ཉིད་ཆ་མ་ཆང་བར་འཆད་

པའས། སྤུན་ཚོགས་ནི་སྤུན་ཚོགས། དགེ་ལེགས་ནི་དགེ་ལེགས། གྲི་བ་ནི་ཅི་ཅི་
 ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་སྐྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆད་པ་ནི་གཞུང་འདིའི་གཟུགས་བརྟན་
 འཆད་པ་ཡིན་པས། གསེར་གྱི་མར་བསྐྱར་བ་དང་འབྲ་བར་བསྟོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་
 སྦྱང་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ངེས་སྒྲིང་དུ། སྟོང་ཉིད་བདུན་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་
 ལས་སྦྱིས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་
 གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
 ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །འདོད་ཆགས་ལས་ནི་སྤྱད་པ་སྟེ། །ཁྲོ་བའི་ལས་ནི་ཚོད་
 པའོ། །འབྱུང་བ་ཀུན་ལས་རྒྱུད་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ལས་ནི་གསོས་འདེབས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །

འོ་ན་སྟོན་པ་འདིས་ཟབ་མོ་རྟོན་འབྱུང་གི་གནད་འདོམས་པ་ངེ་ལྟ་བུ་ཡོད་
 ཅེ་ན། རབ་དང་ཕུལ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་པའི་
 ཡུམ་སྐས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་བ་མ་ཟད། མདོ་གཞན་ནས་
 གྲང་གང་དང་གང་འཆོམས་པ་གཟིགས་ཤིང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ངེ་སྟོད་ཅིག་
 ད་ལྟའང་སྟོན་པ་དངོས་ལྟ་བུར་བཞུགས་ནས་ཡོད་པ་དེ་དག་གོ། །འགྲེལ་པ་འགའ་
 ཞིག་ཏུ་སྐབས་འདིའི་མ་རིག་པ་མ་རིག་པ་དངོས་མིན་པ་དང་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་
 སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ཤན་བརྟེན་གས་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བསྟོད་པ་འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་འོག་
 མའི་ལུགས་དང་སྦྱར་ནས་སྦྱོས་པ་བྱས་ཏེ་ལུགས་འདིའི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 རྣམས་སྤུན་ནག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ནི་གསེར་གྱི་བུམ་པ་ལ་རག་གི་རྒྱུ་ཆ་བཏབ་པ་དང་
 འབྲའོ། །དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་རིག་པ་ཡི་ཤེས་དང་འདིའི་ལྷོག་

ཕྱོགས་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་མ་རིག་པ་དང་གཉི་མུག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སྦྱར་ནས་བསྟན་པ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་ནས་མ་རིག་པ་ལ་སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པས་ལུགས་མ་འབྲེས་པར་བྱེ་བ་གཤམ་ཆེད། །དཔེར་ན་ཆགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡིན་དགོས་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐོག་མ་མ་རིག་པ་ནི་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བའི་དེ་གཉིས་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་ཐོག་མ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་ཡང་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཡབ་སྐུ་དང་རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེར་བསྟན་བར་བྱའོ། །འདི་དག་པན་ཚུན་འགྲེལ་པ་དང་སྦྱར་ནས་དགག་སྦྱབ་དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྦྱང་ཡང་ཆོག་མང་བ་དང་གོན་ཆེ་བས་འཛིགས་ནས་མ་སྒྲིམ་སོ། །

གདམས་ངག་མཉན་པར་བསྐྱེལ་བ།

གསུམ་པ་ཆེ་བ་དེ་དང་ལྡན་པའི་གདམས་ངག་མཉན་པར་བསྐྱེལ་བ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ཆེ་སྒོ་དང་ལྡན་པ་ཡི། །

རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལམ། །

བྱེད་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནད་ཉིད་བྱ། །

རིམ་ཁོང་དུ་ཆུད་མི་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས། བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པའི་བྱེད་པར་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཆེ་སྒོ་དེའི་བྱིར། སྒོ་གོས་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་གནད་

སྤྲ་རགས་མ་འདྲེས་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་ལམ་དེ་ཉིད་ནི་སྟོན་པ་ཁྱོད་
 གྱི་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་འཕམ་གནད་དམ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་
 དེས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 གནས་ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་རི་བཞིན་
 རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་འཕམ་གནད་ཉིད་དུ་དེས་པར་
 ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་དེའི་ཆེ་
 ཞེས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྒྲུར་བ་མང་བས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲུར་ན་
 ལེགས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་དེ་སྟོན་པ་ཁྱོད་གྱི་བསྟན་པའི་གནད་དམ་པའམ་སྒྲིང་པོ་
 ཉིད་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཞུང་ལོག་མ་རྣམས་ནས་སྒྲུབ་པར་མཛད་པས་གཞུང་
 ཆོག་ལྟག་མ་རྣམས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་
 རྒྱས་བཤད་དུ་སྒྲུར་ཡང་བྱང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བྱུང་བའི་
 བསྟན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ། ཐར་བ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཕྲོལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གཞོལ་ཞིང་བབས་པ་མཁ་
 ལྟག་ཡིན་ཡང་། བྱུང་མཐའ་ལོག་མའི་གཞུང་ནས་བསྟན་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་
 དཔའ་གཞོལ་བ་དང་ཐར་བའི་ལམ་གྱི་གཞི་རྒྱ་བརྟན་པོ་ཚུགས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་
 ཅིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་བསྒྲུབས་ཏེ་བྱུག་པོར་གྱུར་པ་ན་ད་གདོད་ཐར་ལམ་
 གྱི་དངོས་གཞི་བསྒྲུབ་དགོས་པས། དེའི་སློག་གིང་ལྟ་བུ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་སྤྲ་
 བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དཔྲིས་ཕྱིན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་
 བསྟན་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་སྤྲ་བའི་ལམ་གཞན་ནས་ལོགས་སུ་འཆོལ་མི་དགོས་པས་
 བ། བསྟན་པའི་གནད་ཉིད་དམ་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱུང་མཐའ་ལོག་མའི་

གཞུང་ལུགས་ལ་འབྲམས་གྲུས་པའི་གོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་སོར་བཞག་གིས་སྐྱབ་
བ་དག་ནི་ཐལ་འབྱུང་བའི་སྐད་བྲས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་སྤོང་བྱེད་དམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
ལ་དབང་འབྱོར་བར་རུས་ཀྱི། གོལ་བྱེད་དམ་ཐབ་མའི་ལམ་རིམ་ལ་དབང་འབྱོར་
བ་ནི་ནམ་ཡང་མི་རུས་བ་ནི་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་མ་རྟེན་བས་ལན་ནོ། །དོན་དེ་
ལ་དགོངས་ནས། དེ་ཆེ་སློ་དང་ལྷན་བ་ཡིས། །ཞེས་བ་དེ་ཡང་ནམ་དཔྱེད་ཅན་
གང་ཡིན་ལ་མི་ཟེར་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་བ་ལ་དཔྱེད་པའི་སློ་དང་
ལྷན་བ་དེས་བསྟན་པའི་གནད་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་རུས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མི་
རུས་ཞེས་སྒྲིང་དགོས་བ་ནི་ཆོག་གོང་འོག་གྲུང་བསྒྲིགས་བ་ལས་ཐོན་བའོ། །དེ་
ཡང་རི་སྐད་དུ་སྐྱ་ཡི་རྒྱལ་བོ་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་བ་ལས། མཁས་བས་རྟེན་འབྱུང་ཆོས་
ནམས་རྟོགས་གྲུང་ཏེ། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་མི་བྱེད། །རྒྱ་དང་བཅས་
ཤིང་རྒྱུན་བཅས་ཆོས་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །

མཉན་པར་འོས་པའི་རྒྱ་མཆོན།

བཞི་བ་དེ་ལྟར་མཉན་པར་འོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་བ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ལྟར་ལགས་ན་མགོན་ཁྱོད་ལ། །

བསྟོད་པའི་སྒྲོར་ནི་སུ་ཞིག་གིས། །

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གསུངས་བ་ལས། །

ང་མཆར་གྲུང་བ་ཅི་ཞིག་རྟེན། །

ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་བ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བྱའི་ཆེ་བའི་

ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་དེ་ལྟར་ལགས་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མགོན་པོ་
 ཞེས་བོས་ནས་བྱེད་ལ་རང་རང་གི་ངེ་ལྟར་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡིད་འཕྲོགས་
 བསྟོད་པའི་སྒྲོ་མི་འབྲ་བ་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་མོད། གློ་བྲོས་དང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་
 གིས་ཉེན་འབྱུང་གསུངས་པ་དང་སྦྱར་ཉེ་བསྟོད་པ་འདི་མཐོང་བ་ན། བསྟོད་པའི་
 སྒྲོར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་འགྲན་བཅས་བསྐྱར་ཡང་རུང་དེ་དག་ཀྱང་ལས་རབ་ཏུ་འཕ་
 བུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟེ། རོ་མཆར་ཆེན་པོ་ཅའི་ཕྱིར་མི་རྙེད་དེ་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 པའོ། །སྦྱར་རོ་མཆར་རྙེད་ཅེས་པ་ནི་སྤར་མ་མཐོང་བ་ཞིག་གསར་དུ་མཐོང་བ་ལས་
 གློ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བ་ལྟར་གྱུར་ཆེ་ཡ་མཆན་བཅས་རོ་མཆར་བྱེད་པ་སྦྱི་སྒོལ་ལྟར་
 རོ། །འོ་ན་ཉེན་འབྱུང་གི་བསྟོད་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རོ་མཆར་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན་
 འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ནམས་ལས་གློ་བྲོས་ཀྱི་ཅལ་མཆོག་
 ཏུ་དགེ་བ་དག་གིས། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཡུགས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་གནད་ཟ་ཞིང་ཟ་
 བ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པས་མཐོང་བ་ན། བྱ་བྱེད་སྦྱི་དང་བྱུང་པར་
 འཆིང་གོལ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་སྦྱབ་སྤར་མེད་པ་ཞིག་གསར་དུ་རྙེད་
 པས་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་དུབ་པའི་དེད་དཔོན་ལ་ནོར་སྤྲིང་གསར་དུ་རྙེད་པ་ལྟ་བུའི་
 རོ་མཆར་དང་སྦྱོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཐོབ་པ་ན་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་གནད་
 དང་སྦྱར་ནས་བསྟོད་པ་འདི་ལས་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་
 དག་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འདོག་པའི་འཐད་སྦྱབ་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བས།
 བསྟོད་པ་འདིའི་སྒྲོ་བསྟོད་པ་གཞན་གང་གིས་བསྐྱར་བཅས་འགྲན་ཀྱང་རུང་།
 དཔེ་རྒྱ་དང་བུལ་ཞིང་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་
 པའོ། །འགྲེལ་བྱེད་ལ་ལས་བསྟོད་པའི་སྒྲོར་ནི་ཞེས་པ་ར་ཡིག་སྦྱར་བ་དག་དང་

མ་དག་གི་དོགས་སྒོར་མང་བ་དེ་ནི་སྤྲུལ་ཉགས་ཀྱི་འགྲོས་ཀྱང་མ་ཆོད་པས་
ཉེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་དེ་ལྟར་ཆོད། དོན་ནི་སྒོར་ཞེས་པའི་ར་ཡིག་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་
ཡིན་ལ་ནི་སྒྲ་ནི་ཆོགས་བཅད་ཁ་སྒོར་དུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས། ཅི་ཅི་ལ་སྒྲ་ཆེན་
དུ་དོགས་སྒོར་མི་དགོས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སློ་ནས་བསྟོད་པ་དངོས།

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སློ་ནས་བསྟོད་པ་དངོས་འཆད་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་གཞག་མདོར་བསྟན་པའི་སློ་ནས་བསྟོད་པ། རྟེན་འབྲུང་གི་བྱུང་པར་བསྟན་པའི་སློ་ནས་བསྟོད་པ། རྟེན་འབྲུང་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སློ་ནས་བསྟོད་པ། ཡོན་ཏན་དེ་ལས་དགའ་བ་རྟེན་ཚུལ་གྱི་སློ་ནས་བསྟོད་པ། དགའ་བ་རྟེན་ནས་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དྲང་བ་འདྲན་ཚུལ་ལོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་གཞག་མདོར་བསྟན་པའི་སློ་ནས་བསྟོད་པ།

དང་པོ་ལའང་གསུམ་སྟེ། རྟེན་འབྲུང་གི་སྤྱན་མིན་གྱི་རྒྱལ་གཞག་མདོར་བསྟན་པ། རྟེན་འབྲུང་གི་ཆེ་བ། ཆེ་བ་དེ་དང་ལྡན་པའི་བསྟོད་པ་དངོས་སོ། །

རྟེན་འབྲུང་གི་སྤྱན་མིན་གྱི་རྒྱལ་གཞག་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་རྟེན་འབྲུང་གི་རྒྱལ་གཞག་སྤྱི་དང་། གྲེ་བྲག་གཉིས་ལས།

སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

གང་གང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ། །

དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས། །

གསུངས་པ་འདི་ལས་ཡ་མཚན་པའི། །

ལེགས་འདོམས་ཚུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་སྐྱེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
ཉིན་རྒྱུ་ཆོས་ལ་ནི་རང་ཅག་ལ་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་གནས་
ལུས་ཁོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མཐར་གཏུགས་ན་དབང་ལྷག་དང་སྐྱེ་
གཙུག་པོ་སོགས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟག་པ་རང་བྱུང་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་པ་དང་། ཆ་མེད་གཅིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སྟོན་པས་འཐད་པར་བསྐྱབས་པ་
དང་། ཡེ་ཤུ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་དགོན་མཚོག་ཡིན་ཞིང་དགོན་མཚོག་
དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་གསུང་བཤེན་པ་མཐར་ཐུག་ཅིག་ལ་
འདོད། ལ་ལས་འོད་དམ་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ཏེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
མཐར་ཅིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་རྟག་པ། རང་བྱུང་།
གཅིག་ལྟ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་བསྐྱབ་ནས། རང་རྒྱུད་མ་འཆོལ་བར་ཐར་
པ་གཞན་ཞིག་ནས་ནོར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་ཐབས་སྣ་ཆོགས་བསྐྱབ་ཏེ་འཆིང་
གྲོལ་གྱི་ཅ་བ་རྟག་པ། གཅིག་ལྟ། རང་བྱུང་ཞིག་ལ་སྟོན་ལས་བཅོལ་ནས་ཁོངས་
སྟོན་པ་པོ་བདག་ཅེས་པ་ཡང་། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཞིག་མེད་ན་སྤྲ་མ་
ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་བྱེ་མར་འགྲོ་བར་མི་འཐད་པས། ལས་འབྲས་
དང་འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་འཛིགས་ནས་དེ་
ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །རང་སྤྱེ་བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཡོད་ན་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་སོགས་རིགས་པས་གཞོད་བྱེད་དུ་
མ་བསྐྱབ་ནས་རྒྱ་འབྲས་དང་འཆིང་གྲོལ་གྱི་ཉེན་དུ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་
རང་ངོས་ནས་སམ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་མེད་མི་རུང་བའོ་སྙམ་སྟེ། དེ་

དག་ཡོད་པར་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྐྱབ་སྟེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་རྒྱད་
ཡོངས་སུ་སློན་པར་མཛད་དོ། །མདོར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་
ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་
ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པ་ནི་རང་སྟེ་འོག་མ་ནམས་ཀྱི་རྩ་བའི་དམ་
བཅའ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒྲིགས་བརྒྱུད་
སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་རུང་སྟུང་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པ་ལ་དགག་པ་མང་དུ་མཛད་དོ། །

དེ་དག་ནང་གསལ་གྱི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་མང་བས་འདིར་བརྗོད་ན་གཞུང་
འཆད་པའི་གོགས་སུ་དོགས་ནས་མ་སྒྲོས་ཀྱང་རྟེན་འབྲུང་གི་ནམ་གཞག་འདི་
འཆད་པའི་ཆེ་དེ་དག་ཡིད་ལ་བློ་བཞིན་དུ་འཆད་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཤ་
ཆེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟེ་འོག་མ་ནམས་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གཏོགས་
འདྲིལ་མི་ཤེས་ཀྱང་རང་རྒྱད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆ་དང་ཆ་ཅན། བྱད་གཞི་
དང་བྱད་ཆོས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ནམ་གཞག་མཛད་ཀྱང་
རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། གདགས་
གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། འཆིང་གྲོལ་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ། ཆ་
གང་དང་སྒྲང་སྒྲུན་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་སོགས་སྤྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ནམ་གཞག་
འདྲིལ་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་དང་རྟེན་འབྲུང་འགཤ་
འདྲར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་བྱང་བའི་བྱིར་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པའི་གྲུབ་ཆ་དང་སྤྱི་རགས་ནམས་ལེགས་པར་ངོ་སྤྲད་ནས་དེ་ལྟར་
ཁས་སྒྲུངས་བའི་མཐར་འགལ་འདུ་གང་དང་གང་བྱུང་བ་ནམས་གསལ་བར་བྱ་
བའི་བྱིར་སྟོན་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཚུལ་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ། །དེ་

ལྟར་སྤངས་པའི་མཐར་དེས་མ་ཆིམས་ནས་རྟེན་འབྱུང་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
བ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཀའ་སྤྲུལ་བ་ལ་བབས་གྱིས་གཞིལ་
ཏེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ངང་གིས་འབྲུག་པར་འགྱུར་བས་ན། ཐབས་
མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་སྟེ་ཁོ་མཆར་གྱི་སྟོབ་བླ་འོད་རྒྱ་མཆོར་
པོག་པའི་བླ་བས་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་འཕྱོ་བར་གྱུར་ཏོ། །

འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཆ་དེ་རིགས་པ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་
གསོ་བར་མཛད་པ་ལས་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
སྟོང་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཛོག་དཀའ་བར་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྱ་བས་འཛིངས་པས་ན། དེས་མ་བཟོད་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་
ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་སྟོམ་པས་གདུང་བ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་རིང་བུ་རྟེན་
བ་ལྟ་བུར་དགའ་བ་སྦྱེས་པ་གདོན་མི་ཟེེ། །གཞན་དུ་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་
ལྟ་བུ་ལ་གོམས་འདིས་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཐལ་འགྱུར་བར་ཐོག་བབས་གྱིས་
འགྲིངས་པ་དག་ནི་ཟམ་པ་རྐང་གཅིག་སྟོང་དུ་རོལ་ཅིང་བྱེད་པ་དང་འབྲས་ལྟེ། ཅ་
ཤེ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་རྒྱུད་རྣམས་སྤང་བར་འགྱུར། །རི་
ལྟར་སྤྲུལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང་། །རིག་སྤྲུགས་ཉེས་པར་བསྐྱབས་པ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལོ། །འདི་དག་ནི་རོ་མཆར་
སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན་རོ་མཆར་གང་ལ་སྦྱེ་བའི་གཞི་ནི་དངོས་པོ་གང་
དང་གང་ཡིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་སྟེ་དེ་ལ་སྟོས་པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང་། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་
རྒྱུར་རག་ལས་པའམ་སྟོས་པར་གྲུབ་ཚུལ་འདི་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་ནས་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་གཞན་མཁས་པའི་བླ་མཆོག་སུས་ཀྱང་སྟོ་

ཡུལ་དུ་མ་གྲུར་བའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

ཐུན་མིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤད་པ།

འདིར་ཐུན་མིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དགག་ཕྱོགས་དང་། སྒྲུབ་
ཕྱོགས་གཉིས་ལས།

དང་པོར་དགག་ཕྱོགས་ནས་ཁྱས་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དག་གིས་ཆོས་
གང་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བ་ཞིག་ལ་སྒྲུབ་ས་མེད་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་
འཛོག་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན། ཁོ་ལོ་ལམ་དུ་འགྲོ་འོ། །འདི་རུ་སྔོན་དོ་སྟུང་བ་ལྟ་
བུའི་ང་འཛིན་པའི་སྒྲོའི་གཟུང་བྱར་གྲུར་པའི་ང་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་གསོག་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་
བྱེད་མི་རུས་པར་གཞན་ངོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུལ་ན་གསོ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འཆིང་
གྲོལ་གྱི་རྟེན་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ངའོ་སྟུང་པའི་སྒྲོ་དེ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལྷག་ཏུ་
སོང་ནས་ང་དང་ཁོའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པར་འགྱུར་རོ། །ས་བོན་དང་
སྒྱ་གུ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་གང་མཐོང་ཡང་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་
ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་མཐོང་བ་ལྟར་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛོག་པ་ལས་གཞན་
དུ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་སྒྲུབ་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རང་འཛིན་རྟོག་པས་རང་ངོས་ནས་སམ་ཡན་ག་བར་ཡོད་པར་
སྒྲུང་ཞིང་། སྒྲུང་བ་ལྟར་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་
དེ་དག་རང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སོང་ན་འཁྲུལ་ངོ་ལ་འདི་ཡོད་དང་འདི་
མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་པས་མི་ཆོག་སྟེ་དཔེར་ན་ཆུ་སྒྲུར་དུ་འབབ་པ་དང་། མེ་བྱེན་
དུ་འབར་བ། ས་སྒྲ་ཞིང་འཐས་པ་དང་། ལྷུང་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་སོགས་ནི་སོ་སོའི་

རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་ཀུན་ལ་གྲགས་པས་དེ་དག་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་དང་། བདག་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་
སྤང་སོར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ན་སྤང་སོ་དོར་བ་ན་བདག་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་
བ་དང་། བདག་ངོས་བབྱང་བ་ལ་སྤང་སོ་ངོས་བབྱང་བར་སྟོས་པ་དང་། སྤང་སོ་ངོས་
བབྱང་བའང་དེ་གཞན་ཞིག་ངོས་བབྱང་བ་ལ་སྟོས་དགོས་ན་དེ་ཡང་གཞན་ཞིག་
ངོས་བབྱང་བ་ལ་སྟོས་དགོས་པས། ཐུག་ས་མེད་པར་ཐལ་ནས་བདག་དང་གཞན་
ངོས་བབྱང་བའི་གོ་སྐབས་མི་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སྟོན་ཤིན་ཏུ་མང་བས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ལེགས་སོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ཁོང་ནས་གསོ་བར་
མཛད་དོ། །མདོར་ན་ཅ་ལེ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོར་ན། །འབྱུང་བ་མེད་
ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མར་རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པ་མི་འཐད་པའི་གནད་བསྟུས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་ལན་བསྟན་པ་ནི་གྲུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་
པའི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་
ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། ས་སོན་ཡོད་ན་སྐྱ་གྲུ་ངེ་
བཞིན་ཏེ། །ས་སོན་གང་ཡིན་སྐྱ་གྲུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་དེ་
དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་དེ། གང་ཟག་དང་སྤང་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་
རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ནི་རྟ་དང་སྤང་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་སྟོས་མེད་དུ་སོང་
ནས། རྟ་མཐོང་བ་ན་སྤང་མཐོང་རོ་སྟམ་པ་དང་། སྤང་མཐོང་བ་ན་རྟ་སྟོས་དུ་སྟོ་

མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་མཐོང་བ་ན་གང་ཟག་གོ་སྐྱུ་མ་བ་དང་། གང་ཟག་མཐོང་
བ་ན་སྤང་པོའོ་སྐྱུ་དུ་སྒྲོ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཏྲ་བརྟུང་བ་དང་ན་བ་ལ་སྤང་
བརྟུང་བ་དང་ན་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དེའི་ལག་པ་སོགས་ན་ན་གང་
ཟག་དེ་ན་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་
དེ་ཆེ་ཆུང་དང་། མངེས་ཡོད་དང་། རོ་ཤེས་མིན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་རུས་
བར་ཐལ་བ་སོགས་སྒྲོན་མཐའ་ཡས་བ་དང་། ང་འགྲོའོ་སྐྱུ་མ་བ་དང་སྟོན་དོ་སྐྱུ་མ་
བ་ཡང་ང་དང་། འགྲོ་བ་དང་། སྟོན་པ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་
སྟོ་སེར་བཞིན་དུ་སོ་སོ་བ་ཡིན་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་དང་སྟོན་པ་ལས་
ང་ཞེས་སྒྲོ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པོ་ལ་སེར་པོའོ་སྐྱུ་དུ་སྒྲོ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་མེད་གཅིག་
ཏུ་སོང་ནས་སྤང་པོ་རོ་སོ་ཐ་དད་པ་ལྷ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་དེ་བཞིན་
ལྷ་རུ་འགྱུར་བ་དང་། གང་གས་གཞི་སྤང་པོ་ལྷ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། བེ་
བའི་ལུས་ལ་གང་ཟག་ཡོད་པར་འགྱུར་བའམ་སྐྱེ་བ་འཕོས་པའི་ཆེ་ལུས་དེ་ཡང་བྱི་
མར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་སྒྲོན་མཐའ་ཡས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ས་སྐྱུག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་ས་དང་ཆུའི་
འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བྱེ་གོ་རིམ་མི་འཐད་པ་དང་། ས་བོན་གྱི་དུས་སྤྱི་སྤྱི་གྲུ་དང་
སྤྱི་གྲུའི་དུས་སྤྱི་ས་བོན་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱ་འབྲས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟག་པའི་མཐར་
སྤྱང་བ་དང་། ཡང་ན་ས་བོན་གྱི་དུས་སྤྱི་སྤྱི་གྲུ་མེད་པས་སྤྱི་གྲུ་ནམ་ཡང་མེད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་གྲུའི་དུས་སྤྱི་འང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས་ས་སྐྱུག་གཉིས་གཏན་
མེད་དུ་སོང་ནས་ཆད་པའི་མཐར་སྤྱང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་
གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་ས་སྐྱུག་གཉིས་ཀྱི་ཐ་

སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ས་བོན་མཐོང་བའི་ཆེ་སྒྲིབ་མཐོང་བ་
དང་། སྒྲིབ་མཐོང་བའི་ཆེ་ས་བོན་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་སྒྲིབ་མཐོང་ཡས་
ཤིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་དེ་ནམ་མཁའ་སོགས་འདུས་མ་
བྱས་ལའང་དེ་དང་མཚུངས་པས་རྒྱས་པ་ནི་ཡུམ་སྤྲུལ་གྱི་མདོ་དང་། ཅ་འཇུག་
དང་། དེའི་རྒྱུ་ཆེན་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པའང་གོང་དུ་
བངས་ཟེན་པ་ལྟར་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དགོས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །འདི་དག་གི་
དོན་བསྟུས་པ་ནི་ཅ་ཞེས་པས། གཤམ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྒྲིབ་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་
འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཡང་། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྐྱོག་ནས་སྤྲུབ་པའི་བྱིར།

རྟོག་འབྱུང་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྟོག་འབྱུང་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། རྟོག་འབྲེལ་ཞེས་པ་གཞན་
ཞིག་རྟོག་བྱེད་ཅིང་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སམ་དེ་ལ་སྒྲིབ་ནས་བྱུང་བས་ན་རྟོག་འབྲེལ་
ཞེས་བྱ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ནི་གཞན་ལ་སྒྲིབ་མེད་དུ་བང་གིས་བྱུང་བའི་
དོན་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་དོན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་འགཤམ་བ་མ་ཟད་ཐ་སྤྲད་ཀྱང་འགཤམ་
བས་གཞི་གཅིག་ལ་འདུར་མི་རུང་ཞིང་། གཅིག་བྱུང་བས་གཅིག་མོས་སུན་འབྲིན་
པ་དང་གཅིག་མོས་བྱུང་བས་གཅིག་མོས་སུན་འབྲིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་གདོན་
མི་ཟའོ། །དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་རྟོག་འབྲེལ་ནི་རྟོག་ཐད་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་
ཆོགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་སྒྲིབ་སྒྲེ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དཔེར་ན་མི་དང་མིའི་ཕུང་པོར་མཆོན་ན་མིའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བྱུང་བ་
དང་མི་ལ་བརྟེན་ནས་མིའི་ཕུང་པོ་བྱུང་བ་སྟེ། གས་པོ་དང་མཁའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་

རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །མི་ལ་ལྟོས་ནས་མིའི་སྤང་བོ་ཞེས་
 ཐ་སྙད་བྱས་པ་དང་མིའི་སྤང་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཐ་
 སྙད་བཅུགས་པའི་དོན་བཅའ་ནས་འཛིག་མི་དགོས་སོ། །མི་དང་མིའི་སྤང་བོ་ཡ་
 མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་དུ་སློང་རྩེད་པ་ལས་སོ་སོ་ངོས་འཛིན་གྱི་སློ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་
 ལྟོས་ས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སློན་ནི་ནུས་ཡང་མེད་དོ། །འདི་ནི་རྟེན་སྤང་ལྟོས་
 གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་སོ་སོར་བཞོད་ཅིང་དེ་གསུམ་ཁྲད་མེད་
 དུ་སྦྱར་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཅ་ཤེ་རྟེན་ཆེན་ལས། རྟེན་སྤང་ལྟོས་གསུམ་ནུས་
 གངས་པར་གསུངས་པའང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་རུང་ངོ། །ང་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་
 སྤང་བའི་ཆེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཞེས་འདོགས་པ་དང་ང་ལ་བརྟེན་ནས་
 འགྲོ་བ་ཞེས་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་ཁ་བྲལ་བའི་ཆེ་ང་འགྲོ་ཞེས་ཐ་སྙད་མི་
 འཇུག་པ་མཐོང་ཆོས་སྟར་རོ། །ང་དང་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དུ་བྱལ་ན་
 ལྟོས་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་བྱེད་པ་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་བྱལ་ན་
 བན་ཚུན་ལྟོས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀྱང་བན་
 ཚུན་བརྟེན་ནས་བྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཞན་གཉིས་སྤྱི་འཛིན་སྤང་བའི་ཆེ། དེ་ནི་
 གཞན་ནོ། །ང་ནི་བདག་ནོ། །སྟུམ་དུ་ངོས་འཛིན་གྱི་སློ་སོ་སོར་སྤྱོད་པས་དེ་ཅུམ་གྱིས་
 བདག་བཞན་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་ཀྱི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་སྤྱོད་
 བོ་མཐོང་བ་ལས་མེར་བཞོ་སྟུམ་པ་དང་། མེར་བོ་མཐོང་བ་ལས་སྤྱོད་བཞོ་སྟུམ་དུ་
 ལྟོ་མི་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་བདག་མཐོང་བ་ལས་དེ་གཞན་ནོ་སྟུམ་པའི་སྤྱོད་དང་། གཞན་
 མཐོང་བ་ལས་ང་བདག་གོ་སྟུམ་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ལྟས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་རང་ངོར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་ན་སྟུམ་
 བལྟས་ཀྱང་བདག་དུ་མཐོང་དགོས་པ་དང་། མཆོད་སྤྱོད་གྱིས་བལྟས་ཆེ་གཞན་

ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ནའང་ལྷས་སྦྱིན་རང་གིས་ཀྱང་རང་གཞན་དུ་མཐོང་
དགོས་ཏེ། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདག་གཞན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
མཛུབ་མོ་གཉིས་གཤེབ་བཞིན་དུ་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་པན་ཚུན་
ལྷོས་ནས་གྲུབ་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་ལ་གདགས་གཞི་
རྣམས་ཡོད་ཀྱང་མི་དགོས་སོ། །དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་པན་ཚུན་
ལྷོས་ནས་གྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་སྤྱག་ལྟ་བུར་མཆོན་
ན་ས་བོན་གྱིས་སྤྱ་གྱ་སྦྱེ་བ་ནི་ས་དང་ཚུ་ལུད་སོགས་ལྷན་ཅིག་གྲེན་རྒྱུན་དུ་མ་
ཆོགས་པ་ལས་སྤྱ་གྱ་སྦྱེད་པར་གྲེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེད་པར་མི་གྲེད་ལ། སྤྱ་
གྱ་ས་བོན་ལས་སྦྱེ་བ་ཡང་ས་བོན་གྱི་འགྱུར་བ་ལས་སྦྱེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་
བ་གཏན་མིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱང་སྤྱ་གྱའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པའི་བྱ་བ་དང་ལྷན་པ་ལ་
ས་བོན་ཞེས་སྤྱ་གྱ་ལ་ལྷོས་ནས་བཏགས་པ་དང་། སྤྱ་གྱའང་ས་བོན་ལས་རྣམས་པ་
གཞན་དུ་བོན་པ་ཅམ་ལ་སྤྱ་གྱ་ཞེས་ས་བོན་ལ་ལྷོས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་
བཏགས་དོན་བཅའ་བ་ཡང་མི་དགོས་ལ། ལྷོས་ས་སྤྱག་མེད་དུའང་མི་འགྱུར་རོ། །

ས་བོན་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེ་ཡང་ས་བོན་ད་ལྟ་བ་དང་སྤྱ་གྱ་མ་འོངས་པའི་
ཚུལ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྤྱ་གྱ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེ་ཡང་སྤྱ་
གྱ་ད་ལྟ་བ་དང་ས་བོན་འདས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་
པས་བཏགས་ཡོད་ལ་བཏགས་ཡོད་བཏགས་པས་ཆོག་གི་གདགས་གཞི་རྣམས་
ཡོད་མི་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་ས་བོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྤྱ་གྱའི་དུས་
སྤྱ་ཡང་ཡོད་དགོས་པ་དང་། སྤྱ་གྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ས་བོན་གྱི་དུས་སྤྱའང་
ཡོད་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟག་པའི་མཐར་ལྷུང་བའམ་ཡང་ན་ས་
བོན་སྤྱ་གྱའི་དུས་སྤྱ་མེད་པ་དང་། སྤྱ་གྱ་ས་བོན་གྱི་དུས་སྤྱ་མེད་ན་དེ་གཉིས་

ནུམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ནས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་
བྱ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ནའང་བྱ་མོ་རང་ཉིད་གྲུབ་ཅིང་ཉིད་ནས་ཨ་མའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་
མིན་གྱི་བྱ་སྦྱེས་པའི་བྱ་བ་དང་ཐུད་པའི་ཆེ་མ་བུའི་ཐ་སྦྱད་འཛོག་ཅིང་། དེ་གཉིས་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱར་འགྱུར་བ་མིན་པར་བྱིས་འགྱུར་གི་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་མ་བྱར་འགྱུར་བ་དང་། པ་བྱའང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནུམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་ཅིང་རྒྱ་འབྲས་ལ་
བརྟེན་པའི་མཐའ་གཉིས་གང་དུའང་མི་སྦྱང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱི་འཕོ་
མཆོམས་ཀྱང་རྒྱལ་བྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་ངོར་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་འགྱུར་བ་འགྲོ་
བ་ཡིན་གྱི་ཁས་སྒྲུངས་རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་དགག་
སྦྱབ་ཀྱི་ཅོད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཉགས་ཀྱིས་སྦྱབ་པའི་ཆེ་ཡང་
བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁས་སྒྲུངས་ལ་འབྲིལ་ནས་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ལུགས་ལ་བསྟུན་དགོས་
ཀྱི་སྔ་རྒྱལ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པས། རང་རྒྱུད་དམ་རང་མཆོན་གྱི་
ཉགས་མེད་པའང་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་ལུགས་འདི་ལ་པ་རོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་མེལ་
བ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཅུལ་ཏུ་བཏོན་ཏེ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་རང་ལུགས་
ཀྱིས་འགྲུབ་པར་མཛད་ངོ། །

འདི་ཉིད་ཀྱི་སྦྱབ་ལུགས་མི་ཤེས་ན་རང་བཞིན་མེད་པར་སྦྱབ་ལུགས་
ཀྱང་མི་ཤེས་པས་འདིས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཆེས་ཆེར་མཆོག་ཏུ་
བསྐྱེད་པར་འོས་སོ། །དོན་བསྟུས་ན་རྩ་ཤེ་ལས། གང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་
བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་
ཐམས་ཅད་རུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གནད་བསྟུས་ན་ལ་མཆོན་རི་ལྟར་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། གྲུབ་མཐའ་འོག་མར་མཁས་

དང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་རི་སྟེང་ཅིག་བྱང་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་གྲིས་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་རང་
བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བརྒྱང་བ་ཡིན་ལ། ཐལ་འབྱུར་བ་
ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྲིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་ཏུ་བརྒྱང་
བས་ན་ཡ་མཚན་བ་དང་དབྱུང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའོ། །འདི་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་
འགལ་བ་ལྷག་སྟོང་ཡིན་ཡང་གདུལ་བྱ་རིམ་གྲིས་བྱངས་པ་ལ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་
འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་ཁྲིད་ཁོ་ནས་མཁྱེན་ནས་འདོམས་པར་མཛད་ལ། སྟོན་པ་གཞན་
གང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་ཡ་མཚན་པའི་གནད་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའོ། །གཞན་བྱིང་མི་
འདོག་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཅིག་ཡོད་ན་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་དབྱུང་འདོག་ཞིབ་མོར་
འབྲུག་དགོས་པར་སྣང་ངོ། །

རྟེན་འབྱུང་གི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

གང་དུ་བརྒྱང་བས་བྲིས་པ་རྣམས། །

མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་བརྟན་བྱེད་པ། །

དེ་ཉིད་མཁས་ལ་སྟོས་པ་ཡི། །

བྱ་བ་མ་ལུས་གཙོད་པའི་སྟོ། །

བསྟན་འདི་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། །

སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་ཁྲིད་ཉིད་དེ། །

ཕ་སྟེས་ལ་ནི་སང་གི་བཞིན། །

ཐུ་སྟེགས་ཅན་ལའང་གཅུལ་བྱའི་ཆོག། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་མ་སྒྲོམ་པའི་
སྒྲིན་དང་། ཆོག་ཀྱང་ཕྱི་མ་གསུམ་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲོམ་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །

རྟེན་འབྲེལ་མ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲིང་།

དང་པོ། རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་གཞི་དང་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་
དེ་ཉིད་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལས་ལས་འབྲས་དང་འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྒྱལ་གཞན་ལ་ཡིད་
ཆེས་འབེལ་པའི་དགོ་མཆན་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། སྒྲོ་གྲོས་དམན་པའི་དངོས་ཞེན་ཅན་
ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་མཆན་རེ་ཞིག་ཡོད་མོད་བརྒྱུད་ནས་ཕྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅ་ཞེ་
ལས། ཡོད་པས་རྒྱལ་པ་མི་གྲོལ་ཏེ། །མེད་པའི་རྒྱལ་པ་འདི་ལ་མེད། །ཅེས་དང་།
དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤེངས་པ་ལས། མེད་པ་པ་ནི་དན་འགྲོར་འགྲོ། ཡོད་པ་པ་ནི་བདེ་
འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དག་རང་བཞེན་གྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་ན་
སྤིད་པའི་སྒྲོག་ལས་ནམ་ཡང་ཐར་བར་མི་སྤིད་པས་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་ཚུ་བོ་རྒྱུན་མི་
ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དོན་ནི་རང་བཞེན་གྱིས་ཡོད་པ་གཞི་གང་གི་སྤྲེང་དུ་བརྟན་
པོར་བཟུང་བ་སྟེ་མཐའ་གཅིག་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲིང་པོ་རྒྱལ་པ་ནི་གྲིས་པའི་རང་ཚུལ་བཞེན་
དུ་སྤིད་པའི་འཆིང་ཞགས་རབ་དུ་དམ་ཞིང་བརྟན་པས་གྲོལ་པའི་སྐབས་མི་རྟེན་
དེ། དཔེར་ན། མི་ཞིག་གི་སྤྲེང་ལ་ནད་གཞི་ཞིག་ཡོད་ན་དེས་ནད་གཞན་བྱངས་ཏེ་
སྤྱག་བསྐུལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་བཞེན་ནོ། །རང་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་དུ་བཟུང་བ་
དེའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། སྤྱལ་སྤྱུག་མའི་ཁུང་བྱར་
ཞུགས་པ་ན་འགྲོ་ས་གཉིས་ལས་མེད་པ་བཞེན་དུ་ཡང་ན་ནི་རྟག་པའི་མཐར་ཐུང་
ལ། ཡང་ན་ནི་ཆད་པའི་མཐར་ཐུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་བརྟན་པོར་

རང་གིས་འབྲུས་ནས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་དུ་
ལྷུང་ན་སྲིད་པའི་གཙོང་རོང་ལས་ནས་ཡང་ཐར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་
དུག་ཅུ་བ་ལས། གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་ཉིད་ནས། །ཉོན་མོངས་སྒྲུལ་གདུག་
གཡོ་ཅན་གྱིས། །ཟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་སེམས། །གནས་མེད་དེ་དག་ཟེན་མི་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་དཔེ་ནི། སྒྲུལ་གདུག་པ་ཅན་ཉལ་བའི་གནས་ཉིད་ན་དེ་དང་ཉེ་
བར་འོངས་པ་རྣམས་ལ་འཛིན་པ་སྟེ་རྒྱལ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་བཞིན་
དུ། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ན་དེ་དག་མ་
རིག་པ་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་ཕྱིན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཅ་བ་
མ་ཉམས་པར་བརྟན་པོ་ཡོད་ན་དེ་ལས་སྡོང་པོ་དང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དག་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟ་བ་བཞིན་ནོ། །

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲོམ་པའི་པན་ཡོན།

ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྟེ། དེས་ཀྱིན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་སྤྲ་བ་ལ་སྦྱར་ན་བདེན་
སྡང་དང་དེ་དང་བཅས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ལའང་སྒྲོམ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་
གང་གིས་གཙོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་གྲུབ་ལ་མཁས་ཤིང་ཉམས་
སྡོང་ཐོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོད་པར་མཛད་ལ། དྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོམ་པ་དེ་དག་
མ་ལུས་པའམ་ལྟག་མ་མེད་པ་གཙོད་པའི་སྒྲོམ་གཞི་རྩ་ནི་སྤྱིར་བྱུང་བ་བྱིད་ཀྱི་
བསྟན་པ་དང་། བྱེད་པར་སྡོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་།
གཞན་ལ་མེད་པ་སྟེ་མ་མཐོང་བས། སྟོན་པ་བྱིད་ནི་སྟོན་པ་ལྷན་མེད་པའོ་ཞེས་སྒྲ་

ན་མེད་པའི་སྟོན་པའི་བྱད་པར་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱ་སྟེགས་
 བྱང་གི་སྟོན་པ་དག་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་བྱུགས་ཏེ་འཆིང་
 གོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལོག་པར་སྟོན་པས་མ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚང་རྫོལ་བར་
 ཡང་བ་མེད་ཅིང་རང་གི་འདོད་པས་ངོམས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་
 ཁྱོད་ནི་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་བཞིན་དུ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་གཡུ་རལ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་ཏེ། པས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དབང་ལྷན་ཐོབ་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱ་སྟེགས་བྱང་གི་སྟོན་པ་དེ་དག་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་སར་ལྷགས་
 ཆེ་སེང་གེའི་མདུན་སར་མ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་སྐྱེངས་ཤིང་དངངས་པ་དང་། འཇིགས་
 ཤིང་དཔའ་འཁུམས་ཏེ་རང་གི་བྱུབ་མཐའ་བཏང་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལ་མངོན་
 པར་བསྟོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་སྐྱེས་ཆོགས་ལ་སེང་གེས་སྐྱ་བསྐྱགས་པ་
 རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱ་སྟེགས་ཀྱི་ཆོགས་ལའང་མའི་སེང་གེ་ཁྱོད་ཉིད་
 ཀྱིས་དུལ་བར་མཛད་པ་ན། ཕྱ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དག་ནི་གཅམ་བུའམ་ངོ་བསྟོད་
 ཁོ་ནས་སྟོན་པར་བཀྱར་བ་ཅམ་དུ་ཟད་ཅེས་པའོ། །

བསྟོད་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འོ་ན་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཁོ་ན་སྟོན་པར་
 བསྟན་ན་ཕྱ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་རྣམས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐབས་འགའ་
 ཞིག་ཏུ་མ་སྐྱེས་ལ་སེང་གེའི་མིང་བཏགས་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དེ་དག་ལ་སྟོན་པ་
 ཞེས་གཅམ་བུའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་སྐར་བ་རུང་ཅམ་སྤང་ཡང་།
 འང་སྐྱས་བསྐྱས་རྩལ་འཆད་མི་ཤེས་པ་འདུག་པས་བརྟག་པར་བྱའོ། །གོང་གི་དོན་
 བསྐྱས་ན་སྟོན་པའི་བྱད་པར་འདི་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་ལས་ཕྱ་སྟེགས་ཅན་དེ་དག་
 གཅམ་བུ་ཁོ་ནས་སྟོན་པར་བཀྱར་བ་ལས་ངེས་དོན་གྱི་སྟོན་པ་མིན་པར་གསལ་
 པར་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྐར་པོ། །རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་ལས། གང་དག་གིས་ནི་མ་བརྟེན་

པར། །བདག་གམ་འཛིག་རྟེན་མངོན་ཞེན་པ། །དེ་དག་གྲེ་མ་རྟག་མི་རྟག། །ལ་
སོགས་ལྟ་བུ་འཕྲོག་པ་ཡིན། །གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །དེ་
ཉིད་དུ་ནི་གྲུབ་འདོད་པ། །དེ་དག་ལ་ཡང་རྟག་སོགས་སྒྲིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་མང་ཡང་འདིའི་དྲ་བ་
ནི་ཉ་འཛིན་གྱི་དྲ་བ་ལ་སྦྱར་ན་ལེགས་ཏེ། ཉ་རིགས་རྣམས་དྲ་བ་དེའི་ནང་ཚུད་པ་
ན་ཚུ་མཐོང་ཡང་དྲ་བ་མི་མཐོང་བས་ཇི་ཅམ་བསྒྲིད་པར་བརྩམས་ཀྱང་ཉ་འཛིན་
དེ་ལས་ནས་ཡང་བརྒྱལ་བར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་བས་ཡིད་སྒྲིབས་ཐར་
པར་འདོད་དེ་ལྟ་གྲུབ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལས་དཀའ་ཐུབ་དང་། ཚུལ་བ་ཆད་མེད་པ་ལ་
བསྟེན་པ་ཆེར་མང་ཡང་དངོས་འཛིན་གྱི་དྲ་བ་འདིས་རང་རྒྱུད་བཅེངས་ནས་ཡོད་པ་
མ་མཐོང་བས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ལྟ་ཅི། གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་མི་རྟོག་ལ་ཁྱད་པར་
ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་སྦྱངས་ཏེ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་ལྟ་བུའི་
མཁས་པར་རྒྱར་ནའང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་འདི་ལ་འཕོ་མ་ཐུབ་ཀྱི་བར། རྒྱུད་སློན་
ཏེ་ཐར་ལམ་ལ་ཉེ་བར་སྒྲོགས་པ་ཅམ་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་ཐར་ལམ་དངོས་གཞི་ཐོབ་
པར་མི་སྲིད་དེ་སྒྲིད་འཇུག་ལས། སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་
སྦྱར་ཡང་སྒྲེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུལ་ཤེས་མེད་པའི་སྣང་སྒྲིང་འཇུག་བཞིན། །དེས་ན་སྒྲིང་
ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ཡན་ཤོ་ལོ་ཀ་དུག་གིས་ཚིད་ལན་དང་བཅས་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

འདིར་སྒྲིང་པ། རྩ་འཇུག་གཞུང་དོན་སོ་ཡིས་མ་ཆོད་པར། །ཁ་གཡར་ལོ་
མ་ཟ་བའི་དབུ་མའི་གཏམ། །འདོད་པའི་རྒྱུད་བྱས་ཀྱན་ཏུ་འཁྱེར་བ་ཡིས། །དོན་གྱི་
འབབ་ས་མ་རྟོག་གྲེ་མ་དུང། །ཅེས་པའོ། །

ཆེ་བ་དེ་ལྷན་པའི་བསྟོད་པ་དངོས།

གསུམ་པ་ཆེ་བ་དེ་དང་ལྷན་པའི་བསྟོད་པ་དངོས་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཨི་མའོ་སྟོན་པ་ཨི་མའོ་སྐྱབས། །

ཨི་མའོ་སྐྱེ་མཆོག་ཨི་མའོ་མགོན། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ལེགས་གསུངས་པའི། །

སྟོན་པ་དེ་ལ་བདག་ཕྱག་འཆོལ། །

ཞེས་པས་བསྟན། དོན་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲུང་གི་གནས་ལ་བརྟགས་
ཤིང་དབྱེད་དེ་ཇི་བཞིན་ཡིད་ལ་བསམ་ཞིང་བསྐྱེམས་པ་ན་ཁྱེད་གྱིས་བསྟན་པ་
ལ་ཨི་མའོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་རྟེན་དེ། དེ་ནས་སྟོན་པ་ཞེས་བོད་ནས་ཆེས་རབ་ཏུ་
དགའོ། །ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཆོའི་རྩ་རྒྱུས་རབ་ཏུ་འབྱུགས་པ་དེ་ནས་ལེགས་པར་སྐྱོལ་
བར་མཛད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཁྱོད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཙམ་
ཡང་མ་ཟད་སྐྱེ་བའི་མཆོག་སྟེ་འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་དོར་གྱི་གནས་སྤྱོད་གསུངས་ཐམས་ཅད་
རང་གིས་ཇི་བཞིན་གཟིགས་པ་ལྟར་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་བྲངས་ཏེ།
འཛིགས་པ་མེད་པར་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་སྐྱེ་བའི་མཆོག་སྟེ་བཀའ་བྲིན་ཤིན་ཏུ་
ཆེའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སྤྲིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་འམ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་རང་ཉིད་
སྐྱོལ་ཏེ་གཞན་མཐའ་དག་འདྲེན་པར་མཛད་པས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་དང་
དབྱུང་གཉིན་དང་འདྲེན་མཆོག་སྟེ་ན་མ་མཆིས་པའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། ཉེས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཏེ། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསུངས་པར་མཛད་

པའི་སྟོན་པ་བྱོད་ལ། བདག་གིས་སྟོང་ཁོང་རུས་པའི་གཉིང་ནས་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་
སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་བསྟོད་དོ། །བསྐྱེད་པ་འོས་བསྐྱེད་པ་བསྟོད་ལས་ཀྱང་།
གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀྱུན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་
ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་
ཡི་བསྟོན་ལ་གནས་པར་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་
ཞེས་པ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་སྤང་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་དོགས་
པའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་མངའ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

རྟོན་འབྱུང་གི་བྱུང་པར་བསྟོན་པའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་པ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རྟོན་འབྱུང་གི་བྱུང་པར་བསྟོན་པའི་སྟོན་ནས་
བསྟོད་པ་ལ། རྟོན་འབྱུང་སྟོང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟོན་པ། སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་ནས་འཐད་སྐྱབ་ཏུ་སོང་ཚུལ། བྱུང་པར་དེ་དང་ལྡན་
པའི་རྟོན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས།

རྟོན་འབྱུང་སྟོང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟོན་པ།

དང་པོ་རྟོན་འབྱུང་སྟོང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟོན་པ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

པན་མཛད་བྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལ། །

སྟོན་པའི་སྤང་དུ་བཀའ་སྤུལ་པ། །

བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་བ་ཉིད། །
 དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆེ་མེད་པ། །
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། །
 འགལ་བ་དང་ནི་མ་གྲུབ་པར། །
 མཐོང་བ་འདི་ཡིས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས། །
 རི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བུས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞན་ལ་ཕན་པར་མཛད་པ་ཁྱོད་
 གྱིས་འགོ་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོལ་བ་ལ་སྟན་པ་སྟེ་ཕན་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིང་དུ།
 སྒྲོལ་ཡོལ་གོར་གོང་ཆོད་དང་བསྟན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རི་སྟེད་ཅིག་བཀའ་སྟེལ་
 བའི་རྫོང་བྱང་གི་བསྟན་པ་དང་། བརྫོང་བྱ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཐའ་གཞུགས་སའམ་རིམ་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ནང་གི་སྒྲིང་པོ་ནི་རྟེན་
 འབྱུང་སྒྲིང་པའི་དོན་དང་། སྒྲིང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་སྟོན་
 པའི་ཕུང་གི་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པའི་
 བསྟན་པ་དེ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆོད་མས་དེས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་
 ཡས་པའི་ནང་ཆོད་དཔེ་ཆེ་བྲལ་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་འདི་ཉིད་ཡིན་
 ཞིང་། གཏན་ཆེགས་འདིར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ཟབ་བྱང་འདི་ལྟར་མཆིས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟོགས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་
 པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་རང་སྟེ་ལོག་མ་རྣམས་ལ་ནི་འགལ་བྱུང་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཞན་སྟེ་
 རྣམས་ལ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་སོང་བས་ན་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱན་ལས་
 ཁྱོད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཟབ་བྱང་འདི་ལྟ་བུ་ནི། སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
 དེས་པའི་དོན་ལུས་དུ་བྱུང་བར་མཐོང་ཞིང་གཟིགས་པ་ལྟར་གསུངས་པས་ན་འདི་

ཉིད་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷ་མེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་
འདི་ལྟ་བུ་ཐབས་ཅི་འདྲ་ཞིག་གིས་ངེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་པར་
ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་ལ་ཅིས་ཀྱང་འབད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་ཁེངས་སྤྲུངས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལ་ངོ་མཆར་ལྟག་པར་དུ་སྤྱི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

འོན་ཀའན་སྡེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཞན་སྡེ་ནམས་
ནི་སྤྱི་གྲུ་ས་སོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བ་དང་བུ་ཨ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བ་དང་། བདག་
ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལྟར་ཁས་ལྷངས་
མོད་དེ་ཅམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པའི་དོན་དུ་མ་སོང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཐུག་པ་ཁོ་ནར་འཐད་སྤྱབ་ཏུ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་སྡེ་སེམས་ཅམ་པ་མན་ཆད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁོ་ན་དང་།
རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཁས་ལྷངས་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པའི་གནད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒོ་དུ་མ་ནས་འཐད་སྤྱབ་ཏུ་སྤྱི་བས་
འགལ་བྱུང་ཏུ་སོང་ངོ་། །ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་
གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དང་། གདགས་གཞི་ཡང་བཏགས་
ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི།
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རང་དབང་བ་མེད་པས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་
ཅམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རབ་ཏུ་སྤྱབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་
མ་དག་གི་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་པའི་བསམ་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཅག་ཟེགས་ཟན་པ་
ལ་སོགས་པའི་གཞན་སྡེས་བདག་རྟག་པ་རང་བྱུང་དང་སྤྱི་ཆ་མེད་སོགས་སྤྱི་བ་ལ་
མ་བཟོད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་བ་བརྟན་ཀྱང་།
རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱི་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟན་གྱི་སྟོང་པོའི་

ཅ་བ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་འདི་རིམ་རྩལ་སྒྲིང་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་བཙུང་
 རོ། །ཡང་ཅ་ཞེ་ལས། དེ་སྐད་སྒྲོང་བ་ཉིད་སྤྲོ་ན། །དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཞོད་
 པ་ནི། །བྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐ་སྙད་ནི། །ཀུན་ལའང་
 གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་སུ་མའི་འདོད་པ་ཞིབ་ཏུ་བཀོད་དེ་
 དེ་དག་གིས་འབབ་སའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱུས་ན། བཅས་ལྡན་དགེ་སྦྲོང་གིས་མི་ལམ་ན་
 མི་གསོད་པ་དང་བསད་ནས་དགའ་བ་སྦྱེས་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་མིས་པ་ན།
 དེ་ལ་མི་བསད་པའི་པམ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མི་བསད་
 པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་མེད་མཛེས་མ་ལ་འདོད་པ་སྤྱད་
 པའི་མི་ལམ་གསལ་བར་མིས་ཏེ། སད་དུས་སུའང་དགའ་བའི་སྤང་བ་བྱུངས་པ་
 དེ་ཡང་པམ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ནི་མཚུངས།
 རང་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའང་མཚུངས་སོ་སྤྲོམ་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་སྐབས་བབས་པའི་གནས་མི་གསལ་བ་ན་ཐག་ཁ་ལ་སྦྱུལ་དུ་བཟུང་སྟེ་འཛིགས་
 ཤིང་སྐབས་པ་དང་། སྦྱལ་འབྲིལ་བ་ལ་སྦྱུལ་དུ་བཟུང་སྟེ་འཛིགས་ཤིང་སྐབས་སྦྱེས་
 བ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་མེད་མཚུངས་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་པའང་མཚུངས་རང་
 ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའང་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཡོད་
 མེད་ཀྱང་མཚུངས་པར་ཐལ་ན་མི་རུང་སྤྲོམ་དུ་དགོངས་སོ། །

རྩི་བ་དང་པོ་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། རབ་འཕྱོར་ལ་ཤུ་རིའི་བྱས་རང་རྒྱད་
 པའི་ཕྱོགས་བཟུང་སྟེ་གོང་གི་རྩི་བ་དེ་ཞུས་པ་ན། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཆེ་དང་
 ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་འདི་
 བྱི་སྦྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྩི་བ་འདིའི་ལན་ལྡོན་ནས་
 ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལན་ལྡོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་

མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་ལན་སྟོན་དུ་བཏབ་ཟིན་པ་ལས་རྟོགས་ཅུས་
པར་དགོངས་ནས་ཐད་ཀར་ལན་མ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པས་དངོས་སུ་ལན་
མ་མཛད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི། དངོས་ཞེན་དག་པོས་བཏགས་དོན་བཅའ་
ནས་འདི་ན་ལན་འདེབས་སུ་མི་རུང་བའི་གནད་གིས་ཡིན་ནོ། །

དེ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། དུམ་གྱི་མདོ་ལས་གསལ་མིན་རིམ་ལང་ལྟ་
སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་ལས་ནི་ཆེས་མང་ངོ་། །རྩོད་ལན་འདི་དག་ལ་གཞིགས་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་པར་འགོག་པར་ཆེས་མི་
དགའ་ཡང་། དེ་བཀག་པའི་བྱུང་དུ་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱུ་གྲུབ་ལུགས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དགའ་
བར་སྒྲུབ་བས། པར་བཀག་པ་ལ་དཔའ་ཐལ་མ་སོང་བར་བཀག་བྱུང་དུ་རྒྱུར་
སྒྲུབ་ལུགས་ལ་སྟོབ་ལྟག་པར་འཕེལ་བ་ཞིག་བཟོ་དགོས་སོ། །མདོར་ན་འཇམ་
མགོན་ལྷ་མས་ཐ་སྙད་གང་ལ་བཏགས་པ་ལྟར་དོན་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅུས་པ། ཐ་
སྙད་པའི་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ། རོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་
མི་འགོག་པ་གསུམ་ཆད་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་བཟླ་སྟེར་བ་
པོས་འདོད་པས་རིམ་ལྔར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་བྱེད་ཅུས་པ་དང་། དེ་
ལ་ཉེ་བར་གཏུགས་ཏེ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ཐ་སྙད་ལོག་པར་མི་འགྱུར་བའམ་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མི་འབབ་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། འདི་གཉིས་ནི་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་འཛོག་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ།
གསུམ་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་ཆེ་རིགས་པས་གཞོད་པ་
མི་བབས་པ་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་སྟོབ་གྲོས་ཞིབ་མོས་འཛོག་མཚམས་
ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་དབྱེད་

མཐར་འདི་ཙམ་ལ་ཆད་འཛིན་བྱ་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
རྣམ་འགྲེལ་དུ། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟུང་བཏགས་སྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་
བྱས། །ཞེས་དང་། སྒྲ་རྣམས་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ། །ཟད་པ་མིན་ནམ་ཁྱོད་ལ་
དེར། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བཏགས་པར། །འཛིག་རྟེན་རི་རྩེར་གྲགས་དེ་
ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ན་བཟེན་ནས་ནི། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཀུན་བཞག་པས། །དམ་པའི་
དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཐ་སྙད་དེ་དག་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་འཛིག་དགོས་པ་སྐྱབ་པར་མཛད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཏགས་པའི་
བཏགས་དོན་དུ་མི་འགལ་བ་ཞིག་འཛིག་ཞེས་པ་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲ་རྩེར་ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་པའི་
ལུགས་དང་བསྐྱབ་ནས་ཡོད་མེད་དབྱེད་དགོས། བརྟུང་སྟོན་ལ་གྲགས་པ་རྣམས་
ནི་བརྟུང་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་བསྐྱབ་ནས་ཡོད་མེད་དབྱེད་དགོས་པ་
དང་། གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་དང་བསྐྱབ་ནས་ཡོད་
མེད་དབྱེད་དགོས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་བདུན་བཅུ་པ་ལས། འདི་རྟེན་འདི་འབྱུང་ཞེས་
བྱ་བའི། །འཛིག་རྟེན་ཚུལ་འདི་འགོག་མི་མཛད། །ཅེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་
པར། འཛིག་རྟེན་དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས། །གལ་ཏེ་སེལ་ན་འཛིག་
རྟེན་གྱིས་གཞོད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་གྲུབ་སོ། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རིགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲ་བའི་
རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་བཙུགས་ཡིན་པ་མ་ཟད། སུན་མིན་གྱི་ཐབས་ཁྱད་

གསུམ་ཚང་བས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་སོ། །

གསུམ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་འདི་ལ་བརྟེན་པས་མཐའ་གཉིས་བདེ་ལྷག་ཏུ་སེལ་བ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བྱུང་ཚུལ་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱུན་རྫོབ་སྤྱོ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་འདིའི་རང་མདངས་ལས་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འབྱམས་ལྷས་པའི་གོ་བ་ཞིག་རྟེན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པ་རང་ལྷགས་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་སྟོན་པ་ཁྲིད་གྱི་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་སུ་མཐོང་ན། འདི་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ངེས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་འོས་སོ་སྟུང་དུ་དགོངས་ནས། རྟེན་འབྲེལ་འདིའི་གནད་ལ་འགོག་པ་མེད་པའི་སྟོབ་བརྟེན་ཏེ་ཐུགས་རབ་ཏུ་འཕྲོགས་པ་ལས་ཆེས་བསྐྱབས་པ་མཛད་དོ། །སྟོན་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོད་གྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་ཚོད་དེ། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀྱང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གནད་ལེགས་པར་ཐོན་པས་ན་ལྷག་པར་བསྐྱབས་པར་འོས་སོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འབྲེལ་ཚུལ།

གཉིས་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ནམ་དེའི་འཐད་སྤྱབ་ཏུ་སོང་ཚུལ་ལ། སྤྱབ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ། དགག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ། དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ།

དང་པོ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཁྱོད་ནི་ནཱ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད། །

རྟེན་འབྱུང་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་དང་། །

བྱ་བྱེད་འཐད་པའང་མི་འགལ་ཞིང་། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་དོན་ནི། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པས་
ནཱ་ཞིག་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
བསྐྱབས་ཏེ་གྲུབ་པ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་གི་ནཱ་
གཞག་ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་འཐད་པ་རང་གིས་འབྱུབ་པས། ཆོས་རྣམས་མེ་ལོང་གི་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་འཆར་བ་ན། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་སྤར་གྲུབ་པའི་
སྟོབས་གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ལེགས་པར་འབྱུབ་པ་དེའི་ཆེ་རྟེན་འབྱུང་
ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་མ་ཟད། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་འཐད་པ་འགལ་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་
ཡོད་པ་རྗེ་ལྟར་སྐྱབ་ཅེ་ན། འདི་ལའང་མཐའ་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྒྲོམ་
རྟོག་པའི་དོར་འཆར་བ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པ་འདྲིལ་ན་ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱལ་དང་། མི་ལམ་
ན་མི་བསད་པ། མི་བསད་པའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སོགས་སུ་ཐལ་ལ།
རྟོག་དོར་འཆར་བས་མི་ཆོག་ཅིང་ཡུལ་རང་གི་དོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་མི་འདའ་ལ། འདི་ནི་རིགས་པས་ཁེགས་པས། དེས་

པར་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་སམ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་མཐུན་པར་
གོང་གསལ་བྲད་ཆོས་གསུམ་ཆང་ཙམ་ལ་ཡོད་པར་བྱུང་བ་ཉིད་སྟོ་ཀུན་ནས་འཐད་
པར་མཐོང་ངོ། །འདི་འབྲ་བའི་ངེས་ཤེས་ཆད་མ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་གང་ཟག་
ཡན་ལ་སྟེས་ཀྱི་འོག་མ་རྣམས་ལ་མི་སྟེ་བར་གསུངས་སོ། །

དགག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དགག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ལས་ལྟོག་པར་མཐོང་བ་ན། །

སྟོང་ལ་བྱ་བ་མི་རུང་ཞིང་། །

བྱ་དང་བཅས་ལ་སྟོང་མེད་པས། །

ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་བཞེད། །

དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ། །

རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བ་ལེགས་པར་བསྟན་པས། །

ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་འགལ་འདྲར་
མཐོང་བ་སྟེ། འགལ་འདྲར་བཟུང་བ་དེ་མ་ཐོར་བར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
འཐད་ན་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བ་དང་། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མི་རུང་བས། ཡང་ན་ནི་རྟག་མཐའ་དང་ཡང་ན་ནི་ཆད་མཐའ་
ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་རང་གི་ངང་གིས་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞེད་
པ་སྟེ་ངེས་དོན་གྱི་དགོངས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ངེས་དོན་གྱི་བསྟན་
པའི་སྟོང་པོར་རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་འདི་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་ན་ཁྱོད་

ལ་སྒོ་ཀུན་ནས་བསྐྱགས་པར་འོས་སོ། །ཞེས་པའོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས།
གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་ཉིད་ན། །ཉོན་མོངས་སྤྱལ་གདུག་གཡོ་ཅན་གྱིས། །ཟིན་
པར་འགྱུར་རོ་གང་གི་སེམས། །གནས་མེད་དེ་དག་ཟིན་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
མཐའ་ལས་སོ། །

དགག་བྱའི་བྱད་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དགག་བྱའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ལ། །རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་ན་མཐའ་
གཉིས་ལས་མི་ལྡོག་པ་དང་། །དངོས་སོ་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྱེལ་དུ་མི་རུང་བ་དང་། །ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པ་མི་རུང་བ་དང་གསུམ་ལས།

དང་སོ་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་ན་མཐའ་གཉིས་ལས་མི་ལྡོག་པ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་མེད་པ་དང་། །
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པས་མིན། །
སྟོས་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་འོག་བཞིན། །
དེས་ན་མ་བརྟེན་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། །འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ལྟ་བུ་ལ་མཐའ་
གཉིས་སུ་མི་ལྟར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་བུ་
ལ་ཆོས་རྣམས་གང་འདོག་གྱང་། །ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་མི་
དགོས་པས་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་ནས་ཀུན་ཏུ་མེད་པའམ་ཆ་ཀུན་ནས་མེད་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། །ཆ་གཞན་ཞིག་གདགས་གཞི་བྱས་ནས་ཆ་གཞན་བཏགས་ནས་ཡོད་
པས་དེ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་ཆད་ཇོགས་ཀྱི་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་དོས་བབྱང་དུ་

ཡོད་པ་ཞིག་གས། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་ཡོད་དགོས་ན་
དེ་ནི་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་མིང་ཅམ་ལས་དོན་གང་དུའང་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་
རྒྱ། །དེས་ན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སམ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་པ་
ལ་ཡོད་པར་འཛོག་པས་མཐའ་གཉིས་གང་དུའང་མི་ལྟུང་ངོ། །རིགས་པ་དུག་ཅུ་
པར། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་
དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
གནད་གཅིག་གོ། །ཕྱག་དཔེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ན་མ་བསྟེན་ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་མ་
དག་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་མེད་ཅེས་པ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་འཆོལ་བའི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པ་དེས་ཤེས་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་རྟོག་
དོན་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་རྟོག་པ་དང་། རིགས་པ་དེའི་ངོར་
ཡོད་པས་ཀུན་ཏུ་མེད་པའང་མིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའང་མིན་པར་བསྟན་
ནས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ལ་དམིགས་བཀར་གྱིས་དགག་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་འབྲེལ་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ངོ་བོས་གྲུབ་ན་དེ་འགྲུབ་པ། །

རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་ལྟོས་པ་འགལ། །

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལས། །

མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་ཡོད་མིན་པས། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་ལས། །

མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་མེད་པར་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་རང་ལས་

རང་གྲུབ་པའམ་རང་གི་ངོ་བོ་རང་གིས་གྲུབ་པར་སྟོན། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ཅེས་
 པའི་ཆོག་གིས་རང་གི་སྟེང་ནས་སམ་རང་གི་ངོས་ནས་རང་ཉིད་གྲུབ་པར་སྟོན།
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་གཞན་གྱིས་མ་བཅོས་
 པར་གྲུབ་པར་སྟོན། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་རང་གི་རྒྱས་པ་
 ལས་རང་གྲུབ་པའམ། རང་གི་ཐུན་མེན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལས་རང་ཉིད་གྲུབ་པར་སྟོན།
 བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོ་སྟེན་སྟེས་དང་ཐ་
 སྟངས་འདོགས་པའི་སྟོ་ལ་རྩི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ཆོག་གི་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཅེས་ལས་དོན་དུ་རང་བཞིན་བྱང་པར་གསུམ་
 ལྟར་དང་གཞན་གཅིག་པས་འདི་ཉིད་བཀག་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞར་
 ལ་ཁེགས་པས་ན་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་ལ་གཙོ་བོ་
 སྤྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

དོན་དམ་པར་གྲུབ་ཚུལ་གཞན་ནི་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
 རིང་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པས་སྤང་དང་མི་འདྲའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་དེ་དག་ནི་ཡུལ་
 ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤང་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་གྱི་སྟངས་
 དུ་སྟོ་བཏགས་པ་ཅེས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི་བདེན་
 འཛིན་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་མཁྲིས་ནད་ཆབས་ཆེ་བའི་མིག་ཤེས་ལ་གང་སྤང་ཐམས་
 ཅད་སེར་པོར་སྤང་བ་བཞིན་དུ། བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་དངོས་སམ་བག་ཆགས་ཀྱི་
 དབང་གིས་གང་སྤང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སོགས་སུ་སྤང་བས་
 སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་ན་རང་དབང་དུའམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་
 བ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་གཞི་
 གཅིག་ལ་འདུ་མི་རུང་བས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་སམ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པས་གཞན་དབང་ལ་སྟག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་
པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་མེད་པར་དཔེ་དང་རིགས་པའི་ཆོགས་
མཐའ་ལས་པའི་སྟོན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་
ནི་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །རྩ་ཤེལ་ས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་
དཔུ་མའི་ལས་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ།

གསུམ་པ་སྟུང་ན་ལས་འདས་པ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

རང་བཞིན་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན། །

སྟུང་ན་འདས་པའང་མི་རུང་ཞིང་། །

སྟོས་ཀྱན་ལྡོག་པ་མེད་པར་གསུངས། །

ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ནི་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་
དང་འགགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས་དང་པོ་ཉིད་ནས་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་ལས་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ལྡོག་པ་མི་རིགས་པས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་འཁོར་
བའམ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དང་པོ་ཉིད་ནས་འཁོར་བ་ལས་ཕྱིས་ལྡོག་
པ་མི་སྲིད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟུང་ན་ལས་འདས་ནའང་དང་པོ་འཕགས་གཞིན་མ་ནས་

མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསར་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་དེ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་གཅིག་ཡོད་ན་རྟེན་འབྲེལ་མི་རུང་བ་
མ་ཟད་དེ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའང་མི་རུང་སྟེ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་
བཟང་གི་བར་དུ་དེ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་
པ་དང་དེའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སོང་ནས་སྐྱེ་འཇིག་གི་
བྱ་བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲོས་པ་དེ་དག་གི་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ལྷོག་བྱེད་
ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲིན་ངེ་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་
ལྟར་སྒྲོན་པ་བྱིད་ཁོ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་གསུངས་ཤེ་ན། ཡུམ་གྱི་
མདོ་རྣམས་ལས་གསུངས་ཞེས་བཅོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་རྒྱ་
དང་རྒྱུན་ལས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བ་
ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་
དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་གནད་གཅིག་
གོ། །ལུང་དེ་དག་གིས་རང་བཞིན་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་བསྟན་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་
རྒྱ་དང་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་བཅོས་སྟེ་མེད་པ། རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
པ། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་གསུམ་དང་ལྡན་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ།
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཅས་པ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཐོན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དོན་འདི་གཉིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་འད་ཞེན་པ་རང་ཆས་
སྟེ་ཡོད་དེ། རི་དང་། རྩ་དང་། རྩ་རྒྱུན་དང་། རྩ་གསལ་ཆལ་ལ་སོགས་པ་དང་།

འཛམ་གླིང་གི་རྒྱ་ཁྲོན་དང་། དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤར་ནས་ཡོད་པར་
མཐོང་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་མ་མཐོང་བས་དེ་དག་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་བྱུང་གི་ཁམས་ཡིན་ཞེས་བསྒྲགས་པ་དང་། དུས་རྒྱུན་དུ་ཁོང་
ཁྱོད་ཆ་བ་དང་། ལེ་ལོ་ཤུགས་ཆེ་བ་དག་ལ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བཙུགས་སུ་
མེད་ཅེས་སྤངས་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པས། རང་བཞིན་གྱི་གོ་དོན་བཙུགས་སུ་མེད་པ་
ཡིན་པར་ངམ་ངམ་ཤུགས་གྱིས་སྤྲོ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆུན་ཞིང་གཤེར་བ་
ཚུའི་རང་བཞིན། ཆ་ཞིང་སྟག་པ་མེའི་རང་བཞིན་དང་། ཚུ་ཐུར་དུ་རྒྱགས་པ་ཚུ་ཡི་
རང་བཞིན་དང་། མེ་གུན་དུ་འབར་བ་མེའི་རང་བཞིན་དང་། སྤྲ་ཞིང་འཐས་པ་ས་
ཡི་རང་བཞིན་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་སོགས་སུ་འང་ཀུན་གྱིས་
སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་དང་མཐུན་པར་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། གང་བྱིར་
དངོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་མོ་ལ་གནས་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མིན་གྱི་བྱུང་ཆོས་རྣམས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་རང་རང་གི་ངོ་མོ་
ལ་གནས་པའམ་གྲུབ་པར་བསྟན་ལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་
པར་བཞེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་དཔེར་ན། མེའི་ཆ་བ་དང་ཚུའི་གཤེར་བ་ལྟ་བུར་སྤྲར་
ན། གང་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་གྲུབ་ཅམ་གྱིས་རང་ཆས་སུ་ཆ་བ་དང་། ཚུ་རང་ཉིད་
གྲུབ་ཅམ་གྱིས་རང་ཆས་སུ་གཤེར་བར་གྲུབ་པ་དང་། མེའི་ཆ་བ་མེ་ལས་ལོགས་
སུ་བཙུགས་སུ་མེད་པ་དང་། ཚུའི་གཤེར་བ་ཚུ་ལས་ལོགས་སུ་བཙུགས་སུ་མེད་པ་
དང་། མེ་མ་ལྷོག་པར་ཆ་བ་མི་ལྷོག་པ་དང་། ཚུ་མ་ལྷོག་པར་གཤེར་བ་མི་ལྷོག་པ་
ལ་དགོངས་ནས་དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་སྤྲོ་བ་པར་བཞེད་དོ། །

ཐལ་འགྲུར་བ་ནི། དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སོགས་
སུ་ཆོས་མངོན་པ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་

དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མི་བཞེད་དོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་དུ། དེ་ལ་
 ཆ་བ་མེད་དང་། མི་རྟག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཤེས་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཀྱང་
 ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་
 མཛོན་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རང་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསལ་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནམ་གཤེས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 ཏེ། ཆོས་རང་ཉིད་གྲུབ་ཅིང་གྱིས་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཅིང་། སྟོང་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་རྒྱེན་དང་ནམ་པར་རྟོག་པ་གང་གིས་ཀྱང་
 བཅོས་སུ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ནམ་པ་ཇི་ཅིར་དུ་འགྱུར་ཡང་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་
 ནམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཁྱད་པར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འདི་ཉིད་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྒོ་
 སོགས་རྟོག་པའི་ངོར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་པ་ཡིན་ཡང་།
 རང་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ངོར་གནས་ཚུལ་དང་སྤང་ཚུལ་མཐུན་
 པས། དེའི་ངོར་མི་སྦྱ་བ་དང་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་
 དག་འདུས་བྱས་སྦྱ་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱན་པ་ཡིན་ལ། མི་སྦྱ་
 བའི་ཆོས་ཅན་སྤང་བའི་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་དམ་པའོ། །ཞེས་
 དང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དག་སྟོང་དག་བདེན་པ་དམ་པ་ནི་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་
 མི་སྦྱ་བའི་ཆོས་ཅན་སྤང་བའི་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེའི་
 ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འདི་ཉིད་མི་སྦྱ་བ་དང་། རྟོན་དམ་བདེན་པ་དང་། རང་
 བཞིན་མཐར་ཐུག་དང་། ཆོས་ནམས་ཀྱི་གཤེས་ལུགས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
 སྤང་འདས་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་པའི་དོན་ནི་འོག་དུ་འཆད་

དོ། །འདིར་སྒྲོས་པ་ཡང་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲ་རགས་རྣམས་ཡིན་ལ། བྱན་མོང་མིན་པ་ནི་
དེའི་བག་ཆགས་ལས་སྣང་བའི་བདེན་སྣང་དེའོ། །

བྱང་པར་དེ་ལྡན་གྱི་རྟོན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ།

གསུམ་པ། བྱང་པར་དེ་ལྡན་གྱི་རྟོན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་།
དེའི་རྒྱ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།

བྱང་པར་དེ་ལྡན་གྱི་རྟོན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ་དངོས།

དང་པོ་བྱང་པར་དེ་ལྡན་གྱི་རྟོན་འབྱུང་གསུངས་ཚུལ་དངོས་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་གྲུབ་ཞེས། །

སང་གེའི་སྒྲ་ཡིས་ཡང་ཡང་དུ། །

མཁས་པའི་ཆོག་སུ་ལེགས་གསུངས་པ། །

འདི་ལ་སུ་ཡིས་འགོང་བར་བྱས། །

རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་པ་དང་། །

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བའི། །

རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཉིད། །

མི་འགལ་འདུ་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སྟོན་པ་ཁྱོད་འཛིག་རྟོན་དུ་བྱོན་པའི་ཆེ་དེའི་སྟོན་

གྲི་ཚོས་ལུགས་དང་། རིག་གནས་དང་། ལྷ་གྲུབ་སོགས་ལ་མཁས་པར་མངའ་
 བརྟེན་ཏེ། སྤྱི་ན་མངོན་པར་མཐོ་བའི་དྲེགས་པ་ཅན་མཐའ་དག་རང་གི་ལྷ་གྲུབ་
 རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་ལྷུང་སྒྲངས་ཏེ་འདུ་བ་ལ། སྟོན་པ་ཁྱོད་གྲིས་རང་བཞིན་
 གྲིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའམ་མེད་ཅེས་མི་འདྲིགས་པ་བཞིའི་སྟོན་པ་གསུངས་
 པས། རི་དྲགས་གྲི་ཚོགས་སུ་སེང་གའི་སྐྱ་བསྐྱགས་པ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
 སྐྱེངས་ཤིང་དངངས་པ་དང་བཅས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དོར་ནས་ཁྱོད་ལ་མངོན་པར་
 བསྟོན་པ་ལས་འགོང་བ་སུ་ཡང་མི་རུས་སོ། །དེ་མི་རུས་ན་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་
 པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བའི་ནུས་གཞག་ཐམས་
 ཅད་འཐད་ལུགས་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ་ནུས་རྟོག་གི་
 དྲ་བ་མ་ལུས་པ་བཅད་དེ་ནུས་དཔྱེད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་གསར་པས་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །སེང་གའི་དང་འབྲུ་ཚུལ་ནི་སྐལ་ཤར་ཅེས་མཁས་པའི་དྲེགས་པ་དང་། དབང་
 ཆེ་བས་དྲེགས་པ་དང་། མཐུ་སྟོབས་ཆེ་བས་དྲེགས་པ་དང་། རིགས་དང་དཔལ་
 འབྱོར་ཆེ་བས་དྲེགས་པ་དང་། འཁོར་ཆོགས་མང་བས་དྲེགས་པ་ཅན་ཏེ། འདྲིག་
 རྟེན་ན་ཆེ་བའི་བྱ་མཆོག་དུ་གྲགས་པ་མཐའ་དག་ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འདུ་བ་ལ་བག་
 ཆ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རེ་བར་མི་འཇོ་བའི་དོགས་པ་དང་། རང་ལ་སྟོན་དུ་
 ཡོང་བའི་དོགས་པ་སོགས་ནུས་པར་རྟོག་པའི་ཆ་སྤྱོད་ཅེས་ཡང་མི་མངའ་བར་
 མི་འདྲིགས་པ་བཞིའི་བརྗེད་ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་སྟོན་པ་
 བཀའ་གང་བསྟོས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་གྲིས་མངོན་པར་བསྟོན་པའི་ཆེ་བ་འབའ་ཞིག་
 དང་ལྷན་པས་ན་དེ་སྐད་བསྟན་དོ། །མདོ་སྙུང་པ་ལས། དཔེར་ན་སེང་གའི་རི་ལུལ་
 བརྟེན་ནས་འདྲིགས་མེད་པར། །རི་དྲགས་སྤྱོད་མེད་སྐྱག་བྱེད་ཅིང་སྐྱོ་སྟོགས་
 ལྷར། །མི་ཡི་སེང་གའི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་བརྟེན་ནས། །སྤྱོད་ཅེས་ཅན་ལང་སྐྱག་

བྱེད་འཛིག་རྟེན་སྒྲ་ཡང་སྒྲོག། དཔེར་ན་ནམ་མཁར་གནས་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
ནི། །ས་འདི་སྐྱེམ་པར་བྱེད་ཅིང་གཞུགས་ཀྱང་རབ་ཏུ་སྟོན། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་
ལེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་བརྟེན་ནས། །སྲིད་པའི་ཚུ་སྤྱང་སྐྱེམས་ཤིང་ཆོས་ཀྱང་རབ་
ཏུ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། །

མཐར་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་ཞེས། །

ལེགས་གསུངས་འདི་ནི་མགོན་ཁྱོད་གྱི། །

སྒྲ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱ། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་དང་
གྲུབ་མཐའ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། མཐའ་གཉིས་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པས་རྣམ་
རྟོག་གི་བྱ་བ་སྤར་འཆང་སྟེ་ཅད་ནས་སམ་མ་ལུས་པ་གཙོད་མི་རུས་ལ། རྟེན་
འབྱུང་གི་ལྟ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སྤར་རགས་མ་ལུས་པ་བསལ་བས།
རྣམ་རྟོག་གི་བྱ་བ་ཅད་ནས་གཙོད་པར་རུས་སོ། །སྟོན་པ་ཁྱོད་གྱིས་ཚུལ་འདི་ལྟ་
བྱ་གཞིགས་ནས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྟག་པའི་མཐར་
ལྟ་བ་དང་། ཆད་པའི་མཐར་ལྟ་བའི་སྤར་རགས་གང་ལའང་མི་བརྟེན་ཞེས་གསུང་གི་
དབུགས་དབྱུང་དང་བཅས་འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་
རོན་ལ་རྩི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ལེགས་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་མགོན་པོ་ཁྱོད་གྱི་

སྒྲིབ་སྒྲིབ་ན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆེད་དུ་བསྟོན་པའོ། །

རྟེན་འབྲུང་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་ནས་བསྟོན་པ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་ནས་
བསྟོན་པ་ལ་དགྲུ་ལས།

རྟེན་འབྲེལ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
བསྟན་པའི་སྒྲིབ་ནས་བསྟོན་པ།

དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་
པའི་སྒྲིབ་ནས་བསྟོན་པ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

འདི་ཀྱན་ངོ་བོས་སྟོང་བ་དང་། །

འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྲུང་བ་ཡི། །

ངེས་པ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་དུ། །

གོགས་མེད་པར་ནི་གོགས་བྱེད་པ། །

འདི་ལས་ངོ་མཚར་གྱུར་བ་དང་། །

འདི་ལས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་གང་། །

ཚུལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་བསྟོན་ན་ནི། །

བསྟོན་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མིན། །

ཞེས་ཆེག་ཀྱང་དང་པོ་བཞིས་ཕན་ཚུན་གོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། བྱི་མ་

བཞིས་བསྟོད་པར་མཛད་དོ། །དང་པོའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཞི་མཐུན་དུ་མེད་མི་རུང་བ་མ་ཟད་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བའང་ཡིན་ཏེ། བྱིན་པ་གི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱུང་བ་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བ་ནི། དཔེར་ན་རིགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པའི་སྐབས་དེར་འདི་བྲམ་ཟེའི་རིགས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་རིགས་སུ་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བ་བཞིན་ཏེ། བྱུང་བ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱུང་ན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་བྱུང་བར་གོ་བ་ནི་བརྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་ཆོན་ཆོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །

ཆོག་རྒྱུ་བྱི་མ་བཞིའི་དོན་ནི། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ། བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བ། རྒྱས་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བས་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཚུ་དང་ཚུའི་གཤེར་བ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། དུལ་ཅན་སྒོ་ཡི་ལྟ་ཚུལ་ལའང་དེ་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་མཐོང་སྟེ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་པན་ཚུན་གཅིག་པན་གཅིག་གྲོགས་སུ་སོང་བ་ལས། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཉམས་སྒྲུང་ཟད་པ་མེད་པའི་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་འཕེལ་བས་ན། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་གཏམ་འདི་ནི་ངོ་མཆར་བས་ཀྱང་ཆེས་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་དང་། མཛད་བྱུང་བས་ཀྱང་ཆེས་མཛད་བྱུང་ཆེ་བས་སྟོན་པ་བྱོད་ལ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དང་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་བསྟོད་པ་ཡིན་གྱི། བསྟོད་པ་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདིའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

རྟེན་འབྲུང་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ་གང་གི་རྟེན་ཡིན་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲུང་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ་གང་གི་རྟེན་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

སྒྲིང་ས་པས་བྲན་དུ་བཟུང་བ་ཡིས། །

གང་ཞིག་ཁྱོད་དང་ཞེ་འགྲས་པ། །

དེ་ཡིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲ། །

མི་བཟོད་གྲུང་ལ་མཆར་ཅི་ཡོད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་
གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་གདགས་གཞི་བཅུགས་ཆོས་ཆོགས་ནས་སམ་ཐུང་ནས་གྲུབ་
པ་དང་། དུལ་དང་དུལ་ཅན་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲིང་པས་སྒྲིང་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པ་
དེ་ལྟར་ཡང་། རང་གིས་མ་མཐོང་བས་ལོག་པར་བྱགས་པའི་སྒྲིང་ས་པའི་མ་རིག་
པས་བྲན་དུ་ཁོལ་བ་སྟེ་དེའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་གང་ཞིག་ཡང་དག་པ་དང་
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་མི་བྱེད་པར་རང་གི་ལྟ་བ་ལྟར་བླངས་ཏེ། སྟོན་
པ་ཁྱོད་ལ་ཞེ་འགྲས་པའམ་མི་མོས་པའི་དབང་གིས་སྟོན་པ་ཁྱོད་གྱིས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྒྲིང་པ་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཡ་མཚན་པ་དང་ངོ་མཆར་སྒྲུ་འོས་མ་
ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། རང་
གི་སྟོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུ་བའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་པོ་རོག་ནག་པོ་མཐོང་
བ་ལ་ངོ་མཆར་མི་སྒྲུབ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྐལ་བ་དམན་པའི་སེམས་ཅན་

ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཡོད་པས་སྤྲིང་རྩེ་བའི་ཡུལ་ཅམ་ལས་ཅི་ཞིག་མཆར།
ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

རྟེན་འབྲུང་གི་གནད་རྫོགས་པར་མ་གོ་བའི་སྟོན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་གནད་རྫོགས་པར་མ་གོ་བའི་སྟོན་བསྟན་པ་ལ།
དངོས་དང་སྟོན་དེ་གང་ལས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་མཛོད། །

བརྟེན་ནས་འབྲུང་བར་ཁས་ལྡངས་ནས། །

སྤྲིང་ཉིད་ང་རོ་མི་བཟོད་པ། །

འདི་ལ་ཁོ་བོ་ངོ་མཆར་གྱུར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་རང་སྤྱེ་འོག་མ་དག་རྟག་གཅེག་རང་དབང་ཅན་
ཀྱི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་མ་བཟོད་ནས་སྤྱེ་བའི་བསྟན་པ་འདིའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
ཞུགས་ཏེ། སྤྱེ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་སྤྲིང་དོན་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩམས་
སོགས་འཁོར་བ་འཇུག་ལྟོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་དུ་གཅེས་པར་
བཟུང་ཞིང་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་རག་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཀྱང་སྟོན་པས་རིམ་ལྔར་བསྟན་པ་ལྟར་རང་གི་རྩ་བའི་དམ་བཅར་བཟུང་ནས་དེ་དག་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་འབད་པ་དུ་མས་རྒྱས་པར་མཛད་པ་བཞིན་དུ། དེ་
དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱབས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
བསྟན་པའི་ང་རོ་འམ་ཆངས་པའི་དབྱངས་དེ་ལ་མི་བཟོད་པར་སྐྱག་པར་བྱེད་པ་ནི་
རྩེ་འདི་བས་ངོ་མཆར་རམ་ཡ་མཆན་གྱིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་

དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་སོགས་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་རིགས་པའི་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱབས་ཏེ། དེ་དག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་
མ་སྐྱབ་བྱེད་དམ་རྒྱ་མཚན་དུ་སོང་བ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་དུ་སོང་
བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བཟུང་བའང་ཆེས་ཡ་མཚན་པའི་གནས་
སམ་སྒྲོད་པའི་གནས་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

ཡ་མཚན་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བརྟག་པའི་ནང་འགལ། རྗོད་
བྱེད་ལུང་ལ་བརྟག་པའི་ནང་འགལ་ཆེ་བ་གཉིས་གྱིས་སོ། །དང་སོ་ནི་འདུས་བྱས་
སྤྱི་དང་བྱུང་པར་འཁོར་བར་འབྱུག་ལྟོག་གི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཁས་
ལྷངས་ཏེ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་ལུགས་རྒྱས་པར་སྐྱབ་བ་དང་། དེ་དག་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྐྱབ་བ་གཉིས་ནང་འགལ་བ་དང་། མི་
རྟག་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྒྲོང་བདག་མེད་བཞི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཟུང་
བ་དང་། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་བ་ནན་གྱིས་སྐྱབ་བ་གཉིས་ནང་འགལ་གིན་
དུ་ཆེ་སྟེ། གཞན་ལ་བརྟེན་བ་དང་རང་དབང་བ་གཉིས་ཆིག་དོན་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་
ཀྱང་གཞི་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྗོད་བྱེད་ལུང་ལ་བརྟག་
ནས་ཀྱང་ནང་འགལ་ཆེ་སྟེ། རྟེན་འབྲུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་རིགས་པའི་རྣམ་
གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་བ་དང་གསུང་
གཉིས་ཀ་ཆད་མར་ཁས་ལྷངས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཐོར་བྱར་གསུངས་པའང་
ཆད་མར་ཁས་ལྷངས་ནས། འདི་ཉིད་སྟོན་པའི་དགོངས་པར་ནན་གྱིས་སྐྱབ་སྟེ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཁྲུག་ཀ་འཆོལ་བ་ནི་ཚུ་མིག་རྒྱ་མཆོར་སྐྱབ་
བ་དང་འབྲ་བས་ཡ་མཚན་གིན་དུ་ཆེ་ཞེས་པའོ། །དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་དུའང་ནང་
འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་བཟུང་ནས་རིགས་པ་སྤྱི་བའི་སྐྱད་བྱས་ན་བཞད་གང་གྱི་གནས་

ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོན་དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི། འོན་འདི་འདྲ་བའི་
འགའ་འདྲ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེ་ན། ཅུ་ཤེ་ལས། དེ་ལ་བཤད་པ་
ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །སྟོང་ཉིད་དགོས་དང་སྟོང་ཉིད་དང་། །སྟོང་ཉིད་དོན་ནི་མ་རྟོགས་
པས། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གཞིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་
གསུམ་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་དང་། བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་
པའི་སྐྱོན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་འཆིང་གོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་སྟུང་སྟེ།
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྐྱ་བ་ལ་སྐྱ་ག་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། །

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་གསུམ་མི་གོ་བའི་སྐྱོན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
བསྟན་པའི་དགོས་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ། དོན་གང་ཉེ་བར་བབས་ནས་སྟོང་པ་
ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་གསུམ་འདྲིལ་མི་ཤེས་པའོ། །སྟོས་པ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་ཆེད་ཏུ་
སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མེད་པའི་དོན་ཏུ་
བབས་པ་ལ་སྟོས་པ་དེ་དག་སྐར་སྟེལ་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་རིབ་དང་བྲལ་
བ་ལ་སྐྱེལ་ཤད་དེའི་སྟངས་ལ་ཐམས་ཅད་འགགས་ནས་མེད་བཞིན་དུ། ཁྱོད་མངོན་ཏུ་
བྱེད་པའི་གཟིགས་ངོར་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུ་
ལ་རག་ལས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ། རང་ལ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་
དེ་ཉེ་བར་བབས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་
མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ནི་
འོག་ནས་འཆད་དོ། །

ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་རིག་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་
 དེའི་དགོངས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཐའ་དག་རང་གཞུང་དུ་ཁས་
 གཏུགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པར་ནན་གྱིས་སྐྱབ་པ་
 ནི་ནང་འགལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཤིན་ཏུ་མཆར་ཆེ་བ་ཞིག་གོ། རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་
 འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་
 བཞི་པོ་རྒྱལ་ས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ལུང་རིགས་དུ་
 མས་རྩེ་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ལྷན་ཀ་སྐྱ་བ་པོ་ཁོ་རང་ལ་འཇུག་པ་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་པ་ནི་རིགས་པ་དུག་བཅུ་པ་
 ལས། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་རྒྱལ་ས། །དངོས་མཆོག་ཞེན་ནས་གནས་པ་ནི། །ལམ་
 དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་སྟེ། །དེ་ལ་ངོ་མཆར་རུང་ཟད་མེད། །སངས་རྒྱས་ལམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ནི། །ཀུན་ལ་མི་རྟག་སྐྱ་བ་རྒྱལ་ས། །ཚོད་པས་དངོས་རྒྱལ་ས་མཆོག་
 བཟུང་བས། །གནས་པ་གང་ཡིན་དེ་སྦྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་བྱུབ་མཐའ་ལ་སློ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པ་ལས་བྱུབ་མཐའ་འོག་མ་འོག་མའི་སྒྲིན་
 རྒྱལ་ས་བྱུབ་མཐའ་གོང་མ་གོང་མ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་བསལ་ཏེ་མཐར་དྲི་མ་མེད་པའི་
 ལྟ་བ་དང་སྐྱབ་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འབད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཇུག་
 ལས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་གཉིས་མཐོང་། །རྒྱལ་འཕྱོར་བ་དང་པལ་བའོ། །དེ་ལ་
 འཇིག་རྟེན་པལ་བ་ནི། །རྒྱལ་འཕྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་ཅིང་། །རྒྱལ་འཕྱོར་བ་
 ཡང་སློ་བྱེད་ཀྱིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་གནོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་
 རས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །

སྐྱས་པ། བྱུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ལུགས་མ་ལུས་པར། །གདམས་
 པར་འཆར་བའི་མོད་ལ་འགལ་འདུ་མང་། །མཐོང་བས་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་གཞུང་

ལྷགས་ལ། །ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་གཤེས། །དེ་ཆེ་ངང་པ་པད་
མཚོར་ཞུགས་པ་བཞིན། དབྱ་མའི་རོ་མཚོག་མུངས་པས་སྟན་སྟོགས་དང་། །རྟེན་
འབྱུང་སྟོང་པའི་མཁའ་ལ་འཕྱར་གྲིང་གིས། །རྒྱལ་བ་དགུམ་པའི་ཅེད་འཛོམ་ཅི་ཡང་
རོལ། །བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་རྟོགས་པ་ཡང་། །དག་སྒྲུང་ཅམ་ལ་བསྐྱལ་
མིན་ལམ་གྲོགས་སུ། །བརྒྱ་པག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དག་ཐེར་གྱིས། །འདུ་བར་
བྱེད་པ་དབང་པོ་རབ་དེ་ལགས། །

གནས་འདི་ལ་བགྱི་དཀའ་བར་བསྟན་པ།

བཞི་པ་རྟེན་འབྱུང་དང་སྟོང་པ་ཚིག་སྤྱི་ཅམ་གྱིས་ཁས་འཆེས་པ་དག་
གནས་འདི་ལ་ཞིན་ཏུ་བགྱི་དཀའ་བར་བསྟན་པ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

རང་བཞིན་མེད་ལ་བགྱི་བའི་སྟོ། །
སྒྲ་མེད་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི།
མིང་ཉིད་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་དུ། །
འཛིན་ན་ད་ཀོ་སྤྱི་པོ་འདི། །
འཕགས་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་བསྟོད་པའི། །
འཇུག་ངོགས་སྒྲ་དང་བལ་གྱུར་བ། །
སྟོང་དགུམ་གྱུར་བའི་ལམ་བཟང་དེར། །
ཐབས་གང་གིས་ནི་བགྱི་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་དོན་ནི། རང་བཞིན་མེད་པའི་ལམ་ལ་བགྱི་བའི་སྟོ་འམ་
ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཡིན་པས་

འདི་ཉིད་ཤེས་པ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། གངས་ཅན་པའི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་
བས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ནུས་གཞག་འདི་མིང་ཅམ་གྱིས་ཆོམས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་ཞེ་ཕྱགས་སུ་དམ་པོར་བཅངས་ནས་སྟོད་པར་མ་གྱུར་པར་སྟོང་བ་ཉིད་
གོལ་སར་ཤོར་ན། ད་ཀོ་སྟེ་དེང་དུས་སྟེ་བོ་སྟོ་གོས་ཞན་ཅིང་བཙོན་འབྲུས་དམན་
པ་དག་དེ་བས་ཀྱང་མཁས་པའི་མཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུག་འོགས་སམ་གཞུང་
ལམ་རྒྱ་དང་བལ་ཞིང་། ཁྱིད་ཉིད་རབ་ཏུ་དགེས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལམ་བཟང་པོ་འདི་
ཉིད་ལ་ཐབས་གང་གིས་བགྱི་བར་བྱ་སྟེ་བགྱི་བའི་ཐབས་མེད་ན་སྤྲད་ཐབས་ཅི་འདྲ་
ཞིག་གིས་ལམ་བཟང་པོ་དེར་ངེ་ལྟར་བགྱི་བར་བྱ་ཞེས་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་རྟེན་འབྱུང་
གི་གཏམ་འདིས་མ་འབྲུལ་ན་དེ་ལས་སྤྲ་བའི་ཐབས་མི་རྟོག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་དུ་
དགོངས་པ་གཏད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

གསུང་འདི་ལ་དཔག་ན་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་དབང་ནུས་ཀྱིས་ཅ་
འདུག་གི་གཞུང་ལ་ཐུགས་སྤང་ཞིབ་ཏུ་མ་གནང་བས། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྟ་བ་
མཐར་ཐུག་ནི་ཐུན་ཁོང་གི་བུམ་གཟུགས་བཞིན་དུ་སོང་བའི་ཐུགས་སྤང་ཞིག་རྗེ་
རང་ལ་བྱུང་བར་གོར་མ་ཆག་གོ། དོན་བསྟུས་ན། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་
ཅད་གཞན་དོན་དུ་དགོངས་པ་གཅིག་པ་ནི། འགྲོ་བ་ནུས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གསུམ་
གྱིས་བཅོར་བའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ནས་བྲངས་ཏེ། ཐར་བའི་གོ་འཕང་ལ་
འགོད་པ་དེ་ཡིན་ལ་འགྲོ་བ་གང་ཐར་བའི་ལམ་སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་
ནས་བཟུང་རང་མགོ་རང་གིས་བརྟོན་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་སྦྱོལ་བར་བྱས་པས་གདོད་
རྒྱལ་པ་ནུས་སྤྱགས་བདེ་བ་དང་དགེས་པར་འབྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱ་ཞིག་
རང་འགན་རང་གིས་ལེན་ཤེས་པ་བྱུང་བའི་ཆེ། བ་མཛངས་པས་བྱ་འདི་ནི་རང་
དོན་རང་གིས་འབྱོར་པ་འདུག་སྟམ་སྟེ་ཡིད་དགའ་ཞིང་བདེ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

སྤྲུལ་པ། རོ་པོས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་ཞེན་སྤྲུགས་སུ། །བརྒྱུད་བའི་དབྱེད་
བ་དུ་མས་དབྱེད་མའི་སྤྲུགས། །རབ་འབྱུངས་སྤྲུ་རྣམས་དེ་བས་ཆེས་མཚར་
བས། །འཇམ་མགོན་ཐུགས་སྤྲུགས་སྦྱོ་ཅིས་མི་བདེན། །ཞེས་པའོ། །

རྟེན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ།

ལྷ་བ་རྟེན་འབྱུང་གསུང་ཚུལ་དངོས་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། །

རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་དང་བཅོས་མ་གཉིས། །

རིམ་གྱི་རྒྱུ་ནི་གཞི་གཅིག་ལ། །

མི་འགལ་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གཞོད་མ་ནས། །

རྣམ་པར་དབེན་ཡང་དེར་སྤྲུང་བས། །

འདི་ཀུན་སྤྲུ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས། །

ཁྱོད་གྱིས་རིམ་གྱི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ལ། །

མོལ་བ་འགས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་དུ། །

སྤྲུགས་མི་རྟེན་པར་གསུངས་པ་ཡང་། །

འདི་ཉིད་གྱིས་ནི་ལེགས་པར་ཁུམས། །

དོན་ནི་ལོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་ལེགས་པར་ཆོད་ན་མཁས་
བ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྦོང་ཚུལ་ལ་

ལེགས་པར་དབྱངས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ཤེས་སྟེར་བ་གདོན་མི་ཟ་སྟེ།
 རང་བཞིན་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱིས་བཅོས་པ་མིན་པ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་
 འགྱུར་པ་དང་། རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་།
 རྟེན་འབྲེལ་ནི་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་བྱུང་བ་ཅིང་། རྒྱ་རྒྱེན་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་
 དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྟོས་བཅོས་ནས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་
 ལ་མི་འགལ་བར་མཐུ་ཆེ་བ་དང་ཆེས་མཁས་པ་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་ཁུས་ཏེ་
 མི་ཁུས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞི་གང་ལ་སྒྱུར་ཡང་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རྟོགས་ཁུས་
 མོད། འོན་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་ལོག་པར་བརྒྱང་བའམ་ལེགས་པར་མ་ཆོད་
 ཀྱང་ཆོད་པར་སྒྲོམ་པ་དག་ལ་ནི་སྟོན་དེ་མ་བོར་གྱི་བར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 བའི་ལམ་དུ་བགྱི་བར་མི་ཁུས་ཏེ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་པོ། །ཞེས་དོན་
 གྱིས་འཕངས་སོ། །

ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པས་དེའི་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་ཡང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་སམ་གདོད་མ་ནས་བྱུང་བ་རྣམ་པར་དབེན་པ་སྟེ་ཆ་ཅམ་ཡང་རྟེན་དུ་
 མེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ནི། སྒྱུ་མའི་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་བ་དང་སྐྱེ་ཤད་འཛོག་
 པར་སྤང་བའི་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཀྱུར་པ་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆེས་གསལ་པར་གསུངས་
 སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྟོ་ཀ་གསུམ་པས་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུར་
 ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྲུལ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་ལ་རི་
 ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་ཤིན་དུ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ། སྐབས་དེར་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱུང་པར་སྒྲུབ་པའི་སྤང་བོ་ཆེའི་ཁྱུ་མཆོག་ལྟ་བུའི་རྟེགས་པ་ཅན་སྤྲུལ་ཀྱང་སྤྲུགས་
 བཅའ་ཀྱང་སྤྲུགས་མ་རྟེན་པ་མ་ཟད། ཕྱི་རབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེགས་པ་བྱུང་
 དང་འབྱུང་འགྱུར་གང་གིས་ཀྱང་སྤྲུགས་དུས་རི་སྟེན་དུ་བཅའ་ཀྱང་མི་རྟེན་པར་

ཀུན་གསལ་གྱི་ཉི་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་དོན་ལ་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མི་འགལ་
བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བ་དེ་ལྟར་མངོན་གྱུར་གྱིས་ངོ་སྟོན་དང་། དེས་སྤྱོད་དཔེ། རྒྱལ་
རྟེན་དངོས་སྟོབས་གྱིས་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་
འདི་ཉིད་གྱི་མཐུ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་ཁུམས་པ་སྟེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །ཡང་ན་ཁྱེད་གྱི་བསྟན་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་གནད་ལེགས་པར་ཆང་བས་སྟོལ་
བ་གང་གིས་བཅད་ཀྱང་ཐུགས་མི་རྟོག་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་ཡང་རུང་ངོ་། །དེ་ཡང་རི་
སྐད་དུ་ཅ་ཤེས་ལས། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་
ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར། །འབྱུང་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
གང་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། །

འོན་ཆེས་རྣམས་བརྟན་པ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། བརྟན་པ་བྱུ་
ལུགས་སྤྱ་རགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཛིག་རྟེན་པར་ལྟོས་ཏེ་བརྟན་པར་བྱུ་
ལུགས་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་རྟེན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་
དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྟོན་ལྟ་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པ་
ལྟར་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་ཤེས་པ་ལྟའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
དག་ནི། འཛིག་རྟེན་རང་ག་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟེན་པ་དང་། མཚན་གཞི་ནི་དུང་དཀར་
སེར་འཛིན་དང་། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་དང་། སྒྲ་ཤད་འཇག་སྒྲ་དང་། སྒྲ་མའི་རྟ་
སྒྲ་དང་། སྟོག་བརྟན་གྱི་མི་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ལྟར་སྒྲ་བ་ལྟར་མེད་པ་ནི་དེའི་ལྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། གཞུགས་སྒྲ་བེ་
རོ་རིག་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་ནི་བྱུ་
མཐའི་དབྱེད་པ་ཞུགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་བདེ་བྱང་རྣམས་གྱིས་

བདེན་རྒྱུ་འབྲེད་རྒྱས་པས་ན་དེ་ལ་གྲགས་པའི་བདེན་རྒྱུ་རགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མར་གྲགས་པའི་བདེན་རྒྱུ་ནི། སྤྱི་གཙུག་པོ་
དང་། སྤྱི་དོན་གཞན། བྱེད་པ་པོ་རྟག་པ་རང་བྱུང་། རྟག་གཅིག་རང་དབང་བའི་
བདག་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ། རང་རྒྱ་སྦྱབ་པའི་བདག་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཆ་མེད།
འདུས་བྱས་རྟག་པ། སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱེད་པ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པ། ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མེད་པ། དཀོན་མཆོག་མེད་པ་སོགས་ནི་རང་སྤྱེ་འོག་མ་
དག་གིས་རིགས་པས་སྤྱན་སྦྱང་སྟེ་བརྒྱུན་པར་རྟོགས་པས་ན། དེ་དག་གི་ངོར་
རྒྱུན་པ་དང་དེ་དག་གི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ནམས་བསྐྱབ་བྱའི་བདེན་པ་དང་། གཞན་ཡང་
དེ་དག་གིས་རིགས་པས་སྤྱན་དབྱུང་བར་མི་རྒྱས་པ་ནམས་ཀྱང་དོན་ལ་བརྒྱུན་པ་
ཡིན་ཡང་རུང་། དེ་དག་གི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་བརྒྱུན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
ཐལ་འགྱུར་པའི་རིགས་པ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་བདེན་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
གོམས་པ་སྟེ་ཕྱགས་གྱི་འཁྱུལ་རྒྱའི་དབང་གིས་ཆོས་གང་དང་གང་སྤང་ཡང་ལྷལ་
རང་ངོས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་དེ་ལ་ཉ་ཅང་གོམས་
པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བདེན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་ན་དེ་ལྟར་སྤང་བ་
ལྟར་མེད་པར་བསྟན་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཉེ། དཔེར་ན། ཐག་ཁ་ལ་
སྤྱུལ་གྱིས་འཛིགས་པ་ཤུགས་ཆེར་སྒྲིམ་ན་དེ་ལ་སྤྱུལ་མེད་པར་བསྟན་ཀྱང་ཡིད་
ཆེས་དཀའ་བ་དང་། མི་ལམ་ན་གདོན་འདྲེ་སོགས་མིས་པས་འཛིགས་སྤང་ཤུགས་
ཆེ་བུང་ན་གཉིད་སད་ནས་ཀྱང་འཛིགས་སྤང་དེ་ཆེས་སེལ་དཀའ་བ་དང་རབ་རིབ་
ཅན་ལ་སྤྱི་ཤད་འཛིག་པར་སྤང་བ་ལྟར་དེ་ལ་མེད་པར་བསྟན་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་
སྟོན་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་དང་པོ་ནི་འཛིག་རྟོན་པའི་བརྒྱུན་དཔེ་ཡིན་ལ། དཔེ་

གཉིས་པ་བརྒྱན་པ་གཉིས་པའི་དཔེ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་དམ་པོར་བརྒྱད་བའི་
སྐབས་དེར་དེ་དག་མེད་པར་སྟོན་མི་རྒྱས་ཤིང་རང་གི་དམ་བཅའི་ཤལས་ཚུང་དུ་
སོང་བ་ལ་སྟོན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་གསུམ་པ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་གོ་
བ་རྫོགས་པར་རྟེན་པ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྟོན་རྒྱས་ཀྱང་མཛོན་སུམ་
དུ་སྟོན་མི་རྒྱས་ཤིང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་
པ་རྣམས་ལ་ནི་མཛོན་སུམ་དུ་འདྲ་སྟོན་པར་རྒྱས་སོ། །དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།
དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པ་སྟོ་གང་གིས། །རབ་རིབ་མཐུ་ལས་སྐྱ་རྣམས་གང་
མཐོང་བ། །དེ་སྟོ་ལ་སྟོས་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་སྟེ། །དོན་གསལ་མཐོང་ལ་གཉིས་
ཀའང་བརྒྱན་པ་ཡིན། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གང་སྤང་བ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་བྱུང་བས། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་ལ་བརྒྱན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། རང་
སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཛོན་སུམ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་གོང་ལྟར་བརྒྱན་པ་ཡིན་པར་ལུགས་འདིའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རང་སྤང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཛོན་སུམ་ཀྱི་ངོར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་དེའི་
ངོར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་མི་བསྐྱུ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་སྤང་བསྐྱབས་ཐེན་
པ་ལྟར་རོ། །ཡང་མདོ་སྟུང་པ་ལས། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་
མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང་། །གང་ལ་
རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ཀྱང་བྱུང་བོ། །དེས་

ན་སྤང་ཞིང་སྤིད་པའི་ཆོས་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྤྲེང་དུ་རྩྱུན་པའི་ངོ་
 བོ་དང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་ཡོད་པ་ནི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ནམ་
 གཤག་ཤེས་པའི་ལག་རྩེས་ལས་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རྩྱུན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན། །རི་བོང་གི་རྩ་དང་སྐྱུ་མའི་རྩ་སྤང་དང་།
 ཐག་ཁ་ལ་སོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་རྩྱུ་འབྲས་
 གྱི་ནམ་གཤག་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ་རི་བོང་གི་རྩ་
 དང་སྐྱུ་མའི་རྩ་སྤང་དང་ཐག་ཁ་སྐྱུ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་ནའང་དེ་དག་
 དུ་སྤང་བ་དེ་རྩྱུན་པའང་ཡིན་ལ། རང་གིས་འབྲས་བུ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་སྐྱག་
 པ་སོགས་སྐྱེ་བའི་དོན་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྩྱུན་པའི་ཆོག་གིས་
 རྩྱུན་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་མི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྩྱུན་པ་ཡིན་ཡང་། དེས་ལེགས་ཉེས་
 གྱི་རྟགས་དང་མཚན་མ་རིམ་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ལ་པས་
 སྐྱུ་ལ་པ་གཞན་ཞིག་སྐྱུ་ལ་ཉེ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པའང་རིམ་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པས་དེ་དག་
 རྩྱུན་པ་ཡིན་ཡང་རྩྱུན་པས་རྩྱུན་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རིམ་སྟེང་ཅིག་མཆིས་
 པས་ན། འཇིག་རྟེན་ན་རྩྱུན་པར་གྲགས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་རྩྱུ་འབྲས་གྱི་ནམ་གཤག་
 བསྟོན་དུ་མེད་པ་བཞིན། འཇིག་རྟེན་དང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མར་བདེན་པར་གྲགས་
 པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩྱུན་པ་ཡིན་ཞིང་། རྩྱུན་པ་ལས་རྩྱུན་པའི་རྩྱུ་འབྲས་དང་འཆིང་
 གྲོལ་གྱི་ནམ་གཤག་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་འཐད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་ལ་ནི་ནམ་ཡང་མི་འཐད་པས་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རི་ལྟར་བཙུག་ལྷན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས། །རྩྱུ་འབྲས་ཀྱིས་ནི་སྐྱུ་ལ་པ་སྐྱུ་ལ། །སྐྱུ་ལ་པ་དེ་ཡིས་སྤང་ཡང་ནི། །སྐྱུ་ལ་

པ་གཞན་ཞིག་སྤྱུལ་གྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་དུ་མ་ལས་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་
རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མཐོང་བ་འགོག་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་
པ་ཞུགས་པའི་མཐོང་ཚུལ་དེས། མ་རིག་པའི་བསྐྱད་མ་ཞུགས་པ་དག་གི་མཐོང་
ཚུལ་འགོག་མི་ཐུས་པས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གང་ཡིན།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་
ཞིབ་དུ་འཚོལ་དགོས། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ན། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས། མིག་
ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིས། །རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གཞོད་མིན་ངེ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་ངེ་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་སྟོས། །ངེ་མེད་སྟོ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་བརྟན་པར་བྱབ་ལུགས་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
འདིག་ཉེན་ན་གྲགས་པའི་བརྟན་པ་རགས་པ་རྣམས་དཔེར་བྱས་ནས་བྱབ་མཐའ་
འོག་མར་གྲགས་པའི་བརྟན་པ་རྣམས་མཆོན་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱབ་མཐའ་འོག་མ་
འོག་མས་བྱབ་པའི་བརྟན་པ་རྣམས་དཔེར་བྱས་ནས་བྱབ་མཐའ་གོང་མ་གོང་མའི་
བརྟན་པ་རྣམས་རིམ་པར་མཆོན་པར་བྱས་ནས་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ཐུན་མིན་
ཀྱི་བརྟན་པ་རྣམས་མཆོན་པའམ་གཏན་ལ་འབབས་དགོས་སོ། །

དེ་ནས་སྟོབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་བདེན་འཛིན་ཡོད་པས་ཀྱན་
རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་དེའི་ངོར་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་བདེན་འཛིན་སྤངས་
པའི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་བྱང་མེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ལ། དེ་དག་ཀྱན་
རྫོབ་ཅམ་དང་བཅོས་མའི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའང་མ་ཡིན་
ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བདེན་སྤང་ཡང་མེད་པས་གཞན་ངོ་ལ་
སྤང་བའི་ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་རང་ངོ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དེ་དག་

སྒྲིང་བཤད་མེད་དེ་དཔེར་ན། བད་པའི་ན་ཚ་སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲིང་ཡང་སྒྲིན་པ་རང་ལ་ན་
ཚ་དེ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནུས་གཞག་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ནུས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནུས་གཞག་
མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཡེ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། དོན་དམ་
པར་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་མི་ཆོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་
ནུས་འཁྲུལ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་འཆིང་གྲོལ་གྱི་ནུས་གཞག་ཀྱང་འཛོག་མི་ཐུབ་
སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནན་གྱིས་སྐྱབ་པ་དག་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །ཅེ་ཤེ་ལས། གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །ནུས་དབྱེ་ནུས་པར་མི་ཤེས་
པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་ནུས་མི་ཤེས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲིང་པ། གྲོལ་བར་འདོད་ནུས་དགྲོལ་བར་བྱ་བ་ལ། །ལྟ་སྦྱོང་གཉིས་
ཀྱི་ནུས་འཕང་གཙོད་དགོས་པས། །ལྟ་བ་མ་དག་སྦྱོང་བ་མཆོག་ལྡན་པ། །ལུས་
སྦྱོབས་ཆེ་ཡང་ལོང་བ་ཇི་བཞིན་དང་། །ལྟ་བ་དག་ན་སྦྱོང་བ་རང་རྒྱལ་ཏེ། །སྦྱོང་
པོ་བཟང་པོར་ཡལ་འདབ་དེ་བཞིན་ཕྱིར། །སྦྱོང་དང་རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་པ་རིས་མ་
སོང་བར། །བདེན་གཉིས་ལམ་བཟང་སྟེལ་ལ་མཁས་པར་མཛོད། །སྟོག་དང་སྟོག་
འོད་པན་ཚུན་གསལ་བྱེད་བཞིན། །རྟེན་འབྱུང་སྦྱོང་པའི་རང་མདངས་གསལ་བ་
དང་། །སྦྱོང་པས་རྟེན་འབྱུང་རང་མདངས་གསལ་བྱེད་ན། །ལྟ་བ་དག་ཅིང་གཞན་ནི་
མཐར་ཐུང་རྒྱ། །ལ་ལས་སྦྱོང་པར་བསྐྱབ་ལ་མཁས་ཁུར་ཆེ། །ལ་ལས་རྟེན་འབྱུང་
བསྐྱབ་ལ་གཏིང་ཚུགས་ཅན། །གནམ་གྲུ་གཡང་དུ་ཐུང་བ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །དབྱུ་མའི་
ཤེས་རབ་འཆལ་བར་མདོ་ལས་གསུངས། །ཞེས་པའོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་གྲགས་མི་རྟེན་པའི་རྒྱ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། རྟེན་
འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དང་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་ཟབ་པ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས། རང་དོན་གྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་
དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་གཞན་པན་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་ཤིང་། གཞན་
དོན་དུ་སྟོན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ལས་གསུང་གཅིག་ཡིན་ཡང་གདུལ་
བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེལ་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཏེ། གང་
དང་གང་ལ་བཀའ་གང་དང་གང་བསྐྱོས་ཀྱང་སྐྱོམ་པས་གདུངས་པ་ལ་བདུད་ཅི་ཐོབ་
པ་བཞིན་དུ་དོན་ལྡན་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་དོན་དུ་མི་འགྱུར་པ་མི་སྲིད་པས་
ན། དངོས་སུ་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཏུ་གྲགས་བཅའ་ཀྱང་གྲགས་མི་རྟེན་པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་
གི་གཏམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སྟེ་ཡིད་རབ་ཏུ་ཁམས་སོ། །ཞེས་སྐུར་
ཡང་བྱང་སྟེ། མདོ་ལས། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་གྱུར་ཀྱང་། །དུ་མ་ཉིད་
དུ་སོ་སོར་སྤང་། །ཞེས་དང་། མདོ་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོན་གྱུར་
ན། །གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །གང་ཆེ་བྱ་བ་པན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་
སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སོ། །

དེའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ།

དུག་པ་དེའི་རྒྱ་མཆན་སྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཅི་སྤྲད་ཅི་ན་འདི་བཤད་པས། །

མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ལ། །

སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྒྲུར་འདེབས་ཀྱི། །

གོ་སྐབས་རིང་དུ་མཛད་ཕྱིར་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲགས་མི་རྙེད་པ་ནི་ཅི་དང་ཅིའི་སྒྲ་
ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་འབྲུང་གི་གནད་འདི་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་
ལས་མཐོང་བའི་ཆོས་མངོན་གྱུར་དང་། ཆོས་ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྱུར་དང་། མ་མཐོང་
བའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་སྤར་ནས་
གོམས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྒྲུར་འདེབས་གཉིས་སམ། གང་རུང་གིས་བཅིངས་
ནས་ནམ་རྒྱུ་གི་བྱ་བས་འཛིངས་ནས་ཡོད་པ་དེ་དག་མ་ལུས་པ་བསལ་ཏེ། སྒྲེ་
བའི་གོ་སྐབས་མ་འབྲིན་པར་རིང་དུ་དོར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྙེད་པར་འགྱུར་བའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ས་ལུ་ལྡང་བའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། གང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་རི་ལྟ་བུར་ཡང་དག་
པར་མཐོང་བ་དེས་སྒྲིན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟེན་པར་མི་
བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་བྱུང་
བས། །རྒྱུ་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་བྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྲུང་རིགས་པ་འདི་
ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་དང་
གནད་གཅིག་གོ། །འོ་ན་ཁྲིད་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་རི་སྒྲིད་ཅིག་གསུངས་
ན་ལྟ་ངན་གྱི་བྱ་བ་མ་ལུས་པ་གཅོད་པ་ནི་རྟེན་འབྲུང་གི་གནད་འདི་ཁོ་ནས་གཅོད་པ་
རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ལས། འོད་སྤངས་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་
གོ། །བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་པའོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པ། བསྐྱར་ཏུ་མེད་པ། རྟེན་མེད་པ། སྤང་བ་མེད་
པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྤངས་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་

ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་
སྤང་བར། བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ནི། །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་སྒྲོག་ །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་གནད་བསྐྱེད་ན་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་མཐའ་ནི་རྟེན་བསྐྱེད་བྱ་
བའི་ལམ་གྱི་གཡང་ཁ་ཡིན་ལ་དེ་རྩ་ལྷུང་ན་མཐའ་ལ་ལྷུང་ཞེས་གྲགས་སོ། །གསུང་
རབ་ལས་མཐའ་དགུ་ཡང་གསུངས་མོད། འདིར་འགྲོ་བ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
མཐའ་ནི་ཐར་པར་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གྱི་གོལ་ས་ཡིན་པས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་
གཞི་ཚུགས་པ་ལ་མཐའ་འཕེལ་གོལ་ས་དང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་བཏགས་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རང་གི་སྒོ་ངོར་ཁེགས་
པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

མཐའ་གཉིས་པ་ནི་རང་སྤྲེ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པས། མཐའ་དང་པོ་
ལས་གྲོལ་ཏེ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་གཞི་ལེགས་པར་ཚུགས་ནས་བདག་མེད་པ་
དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་བསྒྲོམས་ཤིང་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་ཀྱང་ཐར་པ་ལྟ་བུ་ཅི་ལམ་
དངོས་གཞི་ཡང་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ཏོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་རང་སྤྲེ་དེ་དག་གིས་
མདོ་ལས། ལས་དང་རྣམ་སྤྲོད་ནི་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་པོ་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ཡིན་
ཀྱི། རང་རྒྱ་བ་དང་། རྣམ་སྤྲེ་མེད་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། བཏགས་
ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་གང་ལ་བཏགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་གཞི་རྣམ་ཡོད་ཅིག་
ཡོད་དགོས་པར་དམིགས་ཀྱིས་ཐུག་ནས་སྒྲུབ་པ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་
ངོ་པོས་ཡོད་པ་དང་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དམིགས་པར་བརྒྱུད་ནས་རྣམ་རིག་པ་
དང་རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་མི་གཙང་བའི་

ལུས་ནི་མི་གཙང་བའི་ཚུ་ལ་བཟུ་བ་དང་འབྲ་བས། མཐའ་སྤྱོད་གས་གཅིག་ནས་
བཀག་ཀྱང་སྤྱོད་གས་གཅིག་ནས་འབད་བས་སྐྱབ་བས་མཐའ་མ་ལུས་པ་སྤོང་བ་ནི་
མི་སྲིད་དོ། །དཔེར་མཆོད་ན། རྣམ་རིག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པར་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱབས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའང་
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། རང་རྒྱུད་པས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་
མེད་པ་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱབས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་
ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་། རང་མཆོད་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་
སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པས་སྲིད་པའི་བཙོན་ར་གཡོན་ནས་ཐར་ཡང་གཡས་
སུ་འཇུག་པ་དང་འབྲ་བ་དེ་ལྟ་བུའོ། །

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མགྲིན་གཅིག་
ཏུ་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་བཏགས་
དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་དགོས་པ་ཞེ་ལུགས་སུ་བཟུང་ནས། ང་དང་ཁོ་ཞེས་པའི་
བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བཙལ་ནས་རྙེད་དགོས་པས། ང་དང་
ཁོའི་མཆོད་གཞི་ཕྱང་པའི་གསེབ་ཏུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ལ་མི་མཐུན་
པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལས་
མང་དུ་གསུངས་ལ་ལྟ་བུ་འདི་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་སྲིད་པར་ལྟང་བའི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་
བཞི་མདོ་ན་གནས་པ་ཡིན་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རྣམ་བཙད་དུ་ལྟ་
བུ་འདི་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཡོངས་གཙོ་དུ་ཐ་སྙད་བཏགས་
པ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པར་འཛོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བྲེལ་ས་
པ་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྲེལ་ཤེས་པར་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་སྤོང་དུ་བསྐྱབས་
ཀྱང་སྤང་ཆེན་གྱི་ཁྱུས་དང་འབྲ་བ་ཁོ་ནའོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་

ལས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་
བཅས་ནས་གང་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མི་སྐྱོམ་པར་ལན་
དུ་མར་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རང་བྱིམ་ཅིག་ཕྱག་སྦྱུལ་གནས་
མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་སེལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། ཡང་མདོ་ལས་གང་ཟག་དུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཅམ་ཡང་སྒྲ་ཡི་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་
གིས་བདག་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་
གོ། །འོ་ན་ལྟ་བ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་དང་ལམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བསྐྱོམས་ནས་མཐའ་གཉིས་
དང་བུལ་བར་འགྱུར་སྟམ་ན། བོད་དུ་གསལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་སྤྱོད་རགས་
དག་ལས་རང་གི་ལྟ་བ་སྒྲོས་བཏང་བའི་སྒྲོ་ནས་རིམ་བར་སྤངས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་
དང་ཅ་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དཔོངས་དོན་འཆོལ་ན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ནི་རྩ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་
འཐོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡོང་བར་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་དེ་དག་གྲོང་ཆོག་པས་
མི་ཆེ་སྤྱེལ་ས་ལྟ་བུར་མ་སོང་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་མིག་དུ་བཟུང་ནས་ཉན་སེམས་སྒྲོམ་
གསུམ་བྱེད་པ་ཤིན་དུ་གལ་ཆེདོ། །

གཞན་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། འོད་སྤངས། དེ་
བཞིན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་
སྤངས། གང་སྟོང་བ་ཉིད་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསེར་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཅ་
ཤེ་ལས། གང་དག་སྟོང་བ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་སྦྱབ་དུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་
དང་། སྤྱོ་བོས་བལ་པ་རྩ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་བསྟན་པས། འདིའི་
དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རིགས་ཆོགས་སོགས་ལས་དཔེ་གཉིས་
ཀྱིས་མཚོན་ནས་བསྟན་ལ། དཔེ་དང་པོ་ནི་སྤྱོ་བོ་གཞན་ཞིག་ནས་བདག་ལ་
ཁོར་སྤྱིན་ཅིག་ཅེས་གཞན་ལ་ཁྱས་པ་ལ་གཞན་དེས་བདག་ལ་ཁོར་མེད་ཅེས་བསྐྱོ་

བར། ཁོས་ཁོར་མེད་པ་དེ་སྤྱིན་མཛོད་ཅེས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པོ་དེ་མགྲུ་བའི་ལན་མི་རྟེན་པ་
 བཞིན་དུ་ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྟན་པ་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་ནས་ལྟ་བ་དེ་སེལ་བའི་ཐབས་མི་
 རྟེན་པས། རང་བཞིན་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དེ་གསོ་མི་རུང་
 བའི་ལྟ་བར་གསུངས་ཏེ་རེ་ཞིག་དེ་མགྲུ་བའི་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་གཉིས་
 པ་ནི་སྤྱོད་པོ་ཞིག་ནད་གྱིས་ཟེན་པས་ནད་དེ་ཞི་བའི་དོན་དུ་སྤྱོད་གང་སྤྱོད་པ་དེས་
 ནད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནད་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་སྐལ་བ་མི་རྟེན་པ་བཞིན་དུ། ཉག་
 ཆད་གྱི་ལྟ་བའམ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་དོན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱི་རྟགས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པས་སྟོང་པ་རིགས་པའི་
 རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་སྟོང་ཉིད་རང་གི་
 ངོ་བོས་ཡོད་པ་སོགས་སུ་བཟུང་སྟེ་ལྟ་བར་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 གསོ་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་སྟེ། གང་ཟག་དེ་ལ་སྟོན་པས་ཀྱང་མགྲུ་བར་མཛད་མི་རུས་
 བའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ནི་རང་གི་ལྟ་བ་སྤྱོད་པས་ཐལ་འགྱུར་
 བའི་ལྟ་བ་ལྟར་ལེན་པ་དང་ལྟ་བ་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་པས་སྤྱོད་པ་དག་ལས་ཆེས་མང་
 པ་མིན་ནམ་སྟུང་མོ། །

འདི་ལྟ་བུའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་སྤྱོད་གཏམ་ནི། སྤྱོད་པ། རྣམ་དག་
 གཞུང་ལུགས་མང་དུ་སྤྱངས་མོད་ཀྱང་། རྣམ་དག་ལྟ་བ་རང་སྒྲོར་བསྐལ་བ་
 ཡིས། །རྣམ་དག་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མཆོག་མ་མཇལ་བར། །ད་སྟག་བདག་ནི་འཆིང་
 ཞགས་ཇི་ལྟར་བཀོལ། །རིགས་པ་རྟེན་རྒྱུ་འཆོལ་བས་མི་རྟེན་ཅིང་། །ཁོས་
 བསྒྲོམ་སྟོག་དང་བསྟོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་རྟེན། །ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྤྱོད་དཔུང་
 བཅས་དཔུང་འཛོག་གི། །གྲོས་འདེབས་མཁས་ན་རྟེན་མོད་འདི་ཡང་དབེན། །འོན་

ཏང་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་ཡིས། །དང་དང་དབྱེད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་སྐྱེས་
ཀྱང་། །བསོད་ནམས་དགེ་བར་རྒྱལ་བས་ཆེས་བསྐྱགས་ན། །བདག་གི་མི་ཆེར་
སྐལ་བཟང་འདི་ཅམ་ལགས། །ཞེས་པའོ། །

རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པ་ལས་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་འབྲུབ་ཚུལ།

བདུན་པ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་
འབྲུབ་ཚུལ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲ་བ་ལྷ་མེད་པ། །

མཐོང་བའི་རྒྱ་མཆན་རྟེན་འབྱུང་གི།

ལམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་གཞན་ཡང་། །

ཆད་མར་གྱུར་བར་ངེས་པ་སྤྱི། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་དང་དེ་རྟོགས་པའི་
ལམ་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ལས་རྟོགས་པ་ན། རིགས་པ་འདིའི་རྗེས་
སྤྱི་འབྲངས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པ་ལྷ་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་བསྐྱེད་བ་
དང་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་བས་དེ་ལས་གསུང་གཞན་ཤིན་ཏུ་གློག་གྱུར་གསུངས་
པའི་གསུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་བ་དང་ཆད་མ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤེས་རང་ལྷགས་
ཀྱིས་སྐྱེས་ལ། དེ་ལས་སྟོན་པ་ཁྱོད་གཞལ་བའི་གནས་གསུམ་ག་ལ་མི་བསྐྱེད་བའི་
ངེས་རོན་ཀྱི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པས། དེ་ལྟར་སྐྱུབ་
བྱེད་ལྷ་མེད་པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྐྱགས་པའོ། །རྒྱ་མཆན་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཤིན་ཏུ་གློག་གྱུར་ཀྱི་གནས་ལ་

མི་བསྐྱ་བར་སྐྱབ་ན་ཉགས་མ་གྲུབ་ལ། མངོན་གྲུར་གྱི་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་རེ་བ་ལས་
 མི་བསྐྱ་བར་མཐོང་བས་དེ་ཡིས་སྐྱབ་ན་ཁྲབ་བ་མ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་
 ཁྲབ་བ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། མི་འདྲ་སྟེ། དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྐྱབ་
 བེན་དུ་དཀའ་བ་ནི་སྟོང་དང་ཉེན་འབྱུང་གཉིས་མི་འགལ་བར་གྲོགས་སུ་སོང་བ་
 འདི་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་ནམ་གཞག་གང་གི་ཆ་ལའང་བསྐྱ་བ་མེད་པར་ཆད་
 མས་མཐོང་བ་ན། མཁྱེན་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའམ་རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་ཁྲད་པར་
 གསུམ་ལྗན་སྒྲ་ན་མེད་པར་དངོས་སུ་གྲུབ་ནས་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་ཁྲད་
 པར་གསུམ་ལྗན་སྒྲ་ན་མེད་པར་བྲགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པས་ན། བེན་དུ་སྒྲོག་གྲུར་
 གྱི་གནས་ལའང་བསྐྱ་བ་མེད་པ་རང་བྲགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པ་ནི་རིགས་པས་འཛོ་
 མཚམས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཉིད་པར་གདོན་མི་ཟེའོ། །ནམ་འབྲེལ་ལས། གཙོ་མོའི་
 དོན་ལ་མི་བསྐྱ་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་
 པ་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་སྒྲོག་གྲུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྤྱེ་འགྲུར་
 བ། །དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ནམས་གནད་གཅིག་གོ།

དེའི་རྗེས་སུ་ངེས་པར་སྟོབ་དགོས་པར་བསྟན་པ།

བརྒྱད་པ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ངེས་པར་སྟོབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི།
 དེ་ཉིད་ལས།

དོན་བཞིན་གཞིགས་ནས་ལེགས་གསུངས་པ། །

ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་ལ། །

རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་གྱུར། །

ཉེས་ཀྱི་ཆ་བ་ལྟོག་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་སྐྱབ་ཕྱོགས་དང་། དགག་ཕྱོགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ། སྟོན་པ་གཞན་དང་བསྟན་པ་ལོག་མ་དག་ནི། འཆིང་བྲོལ་གྱི་གནས་ཕྱོགས་
གཅིག་རིག་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པས་ལོག་པར་རྟོག་པ་མ་ལུས་
བ་སེལ་མི་རུས་ཤིང་། སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཆ་ཆང་བའང་སྐྱབ་མི་
རུས་པས། ཐོག་མར་སྟོང་བའི་སྐབས་ལ་མཁོ་བ་ཅམ་ཡིན་ཡང་དེས་དོན་གྱི་
སྟོང་པོ་ལག་ཏུ་སྒྲངས་བའི་ཆེ་མི་མཁོ་བས་གཟིངས་ལྟར་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་རིགས་
ཡིན་གྱི། བྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ནམས་ཀྱིས་འཇུག་དོགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་ཆ་ཆང་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོན་འབྱུང་གི་གནད་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་
ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་ནས་རྗེ་ལྟར་བ་བཞིན་གསུངས་པ་ཡིན་ན། དེས་པར་
དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་རྗེས་སུ་སྟོབ་དགོས་ཏེ། སྤྱད་པ་ནི་འཁོར་
བའི་སྟོན་དང་། ཉེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་ལས་
ནམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྟོན་འབྱུང་གི་གཏམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་དུ་དོར་ནས་
དེའི་ཆ་བའམ་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལྟོག་པར་རུས་གྱི་གཞན་ནི་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་མ་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་བསྟན་པ།

དགུ་པ་དེ་ལྟར་མ་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། །

ཡུན་རིང་ངལ་བ་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །

ཕྱི་ཕྱིར་སྒྲོན་ནམས་བོས་པ་བཞིན། །

བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བཏན་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་
གཞན་ཕྱི་དག་ནི་གྲོལ་བར་འདོད་ནས་ཟས་གཙོད་པ་དང་མེ་ལྷ་བསྟན་པ། ཅ་
ཆུང་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་ཆེར་དཀའ་ཐུབ་ལ་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་གི་བསྟན་
པ་ལ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་བསྟན་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་དུས་འདས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་
གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཁར། སྤོང་བར་འདོད་པའི་སྲིད་པའི་སྒྲོན་ནམས་མགོན་
དུ་ཚུར་བོས་པ་བཞིན་དུ་སྤར་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཅ་བ་གང་
ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་མངོན་ཞེན་དག་པོས་ཤིན་ཏུ་བཏན་པོར་བརྩེང་བ་དང་
གསོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཆོས་རྒྱན་པ་ནང་དུ་ཞུགས་པ་མ་ཆོར་
བར་ཕྱིར་སྤྲང་པོ་བརྟུངས་པ་དང་འབྲེལ། །བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད་ལས།
ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་བྱོགས་པའི། །སྤྱི་པོ་མ་རིག་གིས་ལྟོངས་པ། །སྲིད་
ཅའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་འབྱུང་སྲིད་པ་སྤྱབ། །ཁྱོད་ཀྱི་
བསྟན་པའི་རྗེས་འགོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་
མིག་རས་བཙའ་བཞིན་དུ། །སྲིད་པ་དག་ནི་ལྷོག་པར་བཟྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་དོན་འབྲེལ། །

ཡོན་ཏན་དེ་ལས་དགེ་བ་རྙེད་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ།

ཅ་བའི་ས་བཙད་བཞི་བ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མཐོང་བས་སྟོན་པ་ལ་དད་གྲུས་
ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་ཚུལ་དངོས་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པའི་

ཡོན་ཏན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་ཉིད་ལ་སྒོར་བའི་ཚུལ་དང་། སྟོན་བའི་མེས་འབྲུག་གཞན་
ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་ཉིད་སྐལ་བཟང་དུ་གྱུར་ཚུལ་དང་བཞི་ལས།

དད་གུས་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་ཚུལ་དངོས།

དང་པོ་དད་གུས་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་ཚུལ་དངོས་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཨེ་མའོ་མཁས་བས་འདི་གཉིས་ཀྱི།

བྱད་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་གྱུར་བ།

དེ་ཆེ་ཁྱད་གི་ཁོང་ནས་ནི།

ཁྱོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གུས་མི་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱངས་
ཏེ་མཁས་བར་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་མེས་སུ་སློབ་པ་དང་སྟོན་པ་གཉིས་
བའི་བྱད་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དེའི་ཆེ། སྟོང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་ཁྱོད་ལ་ཅིའི་
ཕྱིར་དད་གུས་དབང་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཏེ་ངེས་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
བའོ། །ཡང་ན་ནི་མཁས་བ་གང་ཞིག་གིས་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་ཚུལ་དང་། སྟོང་
བ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཤེས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དེའི་ཆེ།
ཁྱོད་ལ་སྟོང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་དད་གུས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
ཞེས་སྐུར་རོ། །ཆོས་རྣམས་སྟོང་བ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་
བ་གང་། །རོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་རོ་མཆར། །མད་བྱང་བས་ཀྱང་འདི་མད་
བྱང་། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

དེའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཁྱོད་གསུང་དུ་མ་ཅི་ཞིག་སྟོས། །

ཆ་ཤས་རེ་ཡི་དོན་ཅམ་ལའང་། །

འོལ་སྤྱི་ཅམ་གྱིས་ངས་རྟེན་པ། །

འདི་ལའང་མཆོག་གི་བདེ་བ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སྟོན་པ་ཁྱོད་གྱིས་རྟེན་འབྲུང་གི་གསུང་ཆ་ཤས་
རེ་ཡི་དོན་འོལ་སྤྱི་ཅམ་མམ་ཡིད་དབྱེད་ཅམ་གྱི་ངས་བ་རྟེན་པས་ཀྱང་ལྷོག་ཏུ་མེད་
པའི་དད་པའི་མཆོག་འཕེལ་ན། ཁྱོད་གསུང་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་
ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དད་གྲུས་དཔག་མེད་དུ་ངས་པར་འཕེལ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས་
ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིས་གསུང་གི་ཆ་ཤས་ཅམ་ལའང་དད་པ་བརྗོད་གྱིས་མི་
འོང་བ་འཕེལ་ན། གསུང་འདི་ལྟ་བུའི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ལྟ་ཅི་དགོས་
ཞེས་དད་པའི་བྱད་པར་རྒྱ་མེད་པ་བསྟན་པའོ། །

སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟོས་ཏེ་རང་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་
ཚུལ་བསྟན་པ་ལ།

དེ་ཉིད་ལས།

གྱི་ཏུད་བདག་སློ་མོངས་པས་བཅོམ། །

འདི་འབྲེལ་ཡོན་ཏན་ཕུང་པོ་ལ། །

རིང་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བྱུང་ཡང་། །

ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་མ་འཆལ་ཏོ། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་གྱི་རྒྱུ་ཅེས་སྤྲུགས་རབ་རྒྱ་པམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བདག་ད་བར་ཚོངས་པ་མ་རིག་པས་བཅོམ་པ་སྟེ་ཚོངས་པའི་གཞན་དབང་རྒྱ་
སོང་ནས་ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་རིང་ནས་སམ་ཚུང་དུས་ནས་སྐྱབས་
སུ་སོང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ན་ནི་ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་ཡང་བདག་
ལ་མ་འཆལ་ཏོ་ཞེས་སྤྲུགས་རབ་རྒྱ་སྟོབྱའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །འདི་ཡང་སྟོན་པ་
ཁྱོད་གྱིས་གསུངས་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་གྱིས་སྤྲུགས་རབ་རྒྱ་འཕྲོགས་ཏེ་དད་
གྲུས་གྱི་བ་སྐྱ་རབ་རྒྱ་ལྡང་ནས་རང་གི་ཡོན་ཏན་མི་མངོན་པའམ་ཟེལ་གྱིས་མནན་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཚུམ་མི་མཁས་པའི་སྟོན་དུ་སྐྱ་བ་ནི་རང་གི་ཚོངས་གཏམ་
སྤྱིད་ཅེར་བསྐྱེངས་པའོ། །དཔེར་ན། རྒྱ་བའི་འོད་དཀར་རབ་རྒྱ་འཆེར་བས་འཛུམ་
སྤྱིང་གསལ་བར་བྱས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཕོག་ཆེ་མི་མངོན་པ་ལྟ་བུར་
པན་ཚུན་ལྟོས་པའི་སྟོན་ས་རང་གིས་རང་སྟོད་པར་མཛད་པའོ། །འདིས་ཀྱང་སྟོན་
པ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བ་བྱུང་གྱིས་འཕངས་སོ། །

སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲུག་གཞན་ལས་རང་ཉིད་སྐྱལ་བཟང་དུ་འགྱུར་ཚུལ།

བཞི་པ། སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲུག་གཞན་ལ་སྟོས་ཏེ་རང་ཉིད་སྐྱལ་བཟང་དུ་
འགྱུར་ཚུལ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་ཁར་ཕྱོགས་པའི། །

སྟོག་གི་རྒྱན་ནི་མ་རུབ་བར། །

ཁྱོད་ལ་ཅུང་ཟད་ཡིད་ཆེས་བ། །

འདི་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་སྟུང་བཞིན། །

ཅེས་གསུངས། རོན་ནི་བདག་ཅུང་དུའི་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དང་། མ་
འོངས་པར་འཆི་བདག་གི་ཁར་སྟོགས་ཏེ་སྟོག་གི་རྒྱན་མ་རུབ་བར་དུ་ཁྱོད་ལ་
སྒར་ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་རྒྱ་གཏེར་བཞིན་དུ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་མ་ཟད། རྟེན་
འབྱུང་གི་རྒྱལ་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་གྲུས་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་འདིས་ཀྱང་
དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱང་པོ་སྒྲངས་པའི་སྐལ་བ་བཟང་ཤོས་སུ་སྟུང་བཞིན་པ་ལགས་
སོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་ཡང་ཁེངས་སྒྲུངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་བསྟོད་པའོ། །

ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དང་བ་འབྲེན་ཚུལ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་ལྔ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་
པའི་དང་བ་འབྲེན་ཚུལ་ལ་བཅུ་གསུམ་ལས།

བསྟན་པ་འདི་ཉིད་གཞན་ལས་བྱེད་པར་འཕགས་ཚུལ།

དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་སྟོན་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་
གཞན་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

སྟོན་པའི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་དང་། །

ཤེས་རབ་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་གཉིས། །

འཇིག་རྟེན་དག་ན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཞིན། །

ཕུལ་བྱུང་ལེགས་པར་བྱོད་མཁུན་གཞན་གྱིས་མིན། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
རྣམ་གཞག་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་དང་། རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་རིགས་པ་ལས་བྱངས་ཤིང་། ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
དག་ན་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་ཏེ་འཆོ་བཞིན་བཞུགས་
པ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་འདི་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ལས་
བརྒམས་པའི་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་སྟོན་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་གཉིས་
ཀར་བསྟན་ཏོ། །དོན་བསྟུས་ན། སྟོན་པ་ཀུན་ལས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་སྟོན་པ་
བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་ཆེས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་བྱུང་བར་འཕགས་ཚུལ་ནི། ཤེས་
རབ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེས་ཆེར་
འཕེལ་ཞིང་། འཕེལ་བ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་སོན་པ་ནི་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་འགལ་བ་
མེད་པར་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟོམ་བྱ་
མཐར་ཐུག་པ་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་འདི་ལས་དུས་
གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ཉན་རང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཆོགས་
དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུངས་ཤིང་གཞན་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ན་ཤེས་རབ་འདི་ཉིད་སྤྲས་འཕགས་པ་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་ལས་བསྟུགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའང་གནད་འདིར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་

བཞིན་དུ་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྗང་ལོང་བའི་ཆོག་མཁ་ཀྱན་བདེ་ལྷག་
 ཏུ། །མིག་ལྗན་སྒྲེས་བུ་གཅིག་གིས་འདོད་བ་ཡི། །ཡུལ་དུ་འཁྲིད་བ་དེ་བཞིན་
 འདིར་ཡང་ཆོས། །མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། །ཞེས་བསྐྱབས་
 བ་དང་ཡང་གནད་གཅིག་གོ། །སྟོན་བ་འདིའི་འདུལ་བའི་བསྟན་བ་ནི་རིང་མཐའ་
 མི་ལོ་ལྔ་སྟོང་བར་ཡིན་ཡང་ངས་དོན་གྱི་བསྟན་བ་འདི་ནི་རི་སྟོང་སེམས་ཅན་
 གྱི་རྒྱན་མ་རུབ་གྱི་བར་དུ་གནས་ཏེ། སེམས་གྱི་རྒྱན་ནི་མ་རུབ་བར། །དམ་བའི་
 ཆོས་ཀྱང་རྒྱན་མི་ཆད། །ཅེས་བ་ལྗང་རོ། །

འདིའི་ནང་དུ་བསྟན་བའི་གནད་མཐའ་དག་འདུ་ཚུལ།

གཉིས་བ་འདིའི་ནང་དུ་བསྟན་བའི་གནད་མཐའ་དག་འདུ་ཚུལ་ནི།
 དེ་ཉིད་ལས།

ཁྱོད་གྱིས་རི་སྟོང་བཀའ་སྩལ་བ། །

རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་འཇུག། །

དེ་ཡང་ཐུང་བ་འདའ་ཕྱིར་ཏེ། །

ཞི་འགྱུར་མི་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་དབང་འདིར་གཟིགས་ནས་
 ཆོས་གྱི་ཕུང་པོ་རི་སྟོང་ཅིག་བཀའ་སྩལ་བ་ཐམས་ཅད་དངོས་སམ་བརྒྱད་བའི་
 སྟོན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་བ་དང་། རྟོགས་ཟིན་གོང་ནས་གོང་དུ་
 འབྲེལ་བའི་ཆེད་ཁོ་ནར་བརྒྱུ་ཏེ་གསུངས་བ་ཤིང་སྟག་ཡིན་བ་དང་། དེ་ཙམ་དུ་
 མ་ཐད་ཐར་བ་ཐུང་བ་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོན་མོངས་ཏེ་བར་ཞི་བའི་ཐབས་
 ཁོ་ནར་མཛད་པའང་ཡིན་གྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་བུར་ལྗང་རང་གི་ལྟ་བ་ལྟར་སྒྲངས་

ནས་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་བྱུང་དུ་གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆ་སྤོ་མོ་ཙམ་ཡང་བྱོད་ལ་
མི་མངའ་སྟེ། གཏན་དུ་ཟད་པས་གཞན་སྐྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤོ། །སྤྱོད་འབྲུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་
དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། །

བསྟན་པའི་གནད་མཐོང་བའི་སྐྱོན་ཡོན།

གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པའི་གནད་མཐོང་བའི་སྐྱོན་ཡོན་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

ཀྱི་མའོ་བྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །

གང་གི་རྒྱ་བའི་ལམ་སོང་བ། །

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་འགྱུར་ཕྱིར། །

བྱོད་བསྟན་འཛིན་པར་སྤྱི་མི་གྲས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཐུགས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པས་ཀྱི་མའོ་མགོན་པོ་བྱོད་
ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ནི། སྒྲོ་བོས་དང་ལྟན་པ་གང་གི་རྒྱ་བར་སོང་ཞིང་། དོན་གོ་བར་
གོང་གསལ་ལྟར་སྦྱོར་སྦྱར་གྱི་སྦྱོན་དང་ཉེས་པའི་ཆོག་ཤེས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
ཞི་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱོད་པར་དབྱ་མའི་
གཞུང་ལུགས་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱི་ཡིས་མི་གྲས་ཉེ་ངེས་པར་གྲས་པར་འོས་ཀྱང་ཆེས་
དཀོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐུགས་པངས་པའི་བཟང་སྟོན་བཤོ། །

སྤྱིས་པ། ཅུ་འབྲུག་གཞུང་ལ་ནན་ཏན་མ་བྱས་པར། །དབྱ་མའི་ལམ་
མཆོག་སྤྱི་བར་ཁས་འཆེས་པ། །ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་བའི་མཛོད་ཀྱི་ཕྱིར་རོལ་
ནས། །མཐར་ལྟ་མགོན་དུ་བོས་པའི་སྤྱི་ལེན་ཙམ། །པར་ལ་འགོག་རྒྱ་བཏགས་

དོན་བཅའ་བའི་དོན། །འགོག་ལ་དབའ་ཡང་ཚུར་ལ་སྐྱབ་དགོས་པའི། །ཐ་སྙད་
འཛོག་སའི་མཆམས་ཐིག་བཟུང་བ་ལ། །དུས་ལོང་ཇི་བཞིན་དབྱ་མར་སྐྱ་
ནམས་མཆར། །ཞེས་པའོ། །

བསྟན་པ་འདི་ལ་དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ།

བཞི་བ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ལ་དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

པས་ཚོལ་མཐའ་དག་འཛོམས་པ་དང་། །

ལྷག་ལོག་འགལ་འདུས་སྟོངས་པ་དང་། །

སྐྱེ་རྒྱའི་དོན་གཉིས་སྟེར་བྱེད་པ། །

ལྷགས་འདིར་ཁོ་བོ་སྟོ་བ་འཕེལ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་གཞུང་ལྷགས་ནམས་ནི་སྟོ་
སྟེར་གྱི་མཐའ་མ་ལུས་པ་སེལ་བར་མི་རུས་པས་པས་ཀྱི་ཚོལ་བ་མཐའ་དག་གི་
རྒྱད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་མ་ལུས་པ་རྒྱང་རྒྱང་བར་ཡང་མི་རུས་ཤིང་། གཞུང་ལྷག་ལོག་
གི་འགལ་འདུ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རང་གི་སྟོན་ཡང་མང་བས་སྐྱེ་རྒྱ་མཆོག་དམན་
མཐའ་དག་ལ་དོན་གཉིས་སྟེན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེར་བར་མི་རུས་ལ། རྟེན་འབྱུང་
ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འཐད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྟེན་
འབྱུང་གི་ནམ་གཞག་འཐད་པའི་ཚུལ་དེ་མ་མེད་པ་འདི་ཡིས་ནི། པས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་
ལོག་རྟོག་མ་ལུས་པ་སེལ་བ་དང་། གཞུང་ལྷག་ལོག་འགལ་འདུ་སོགས་རང་གི་
གྲུབ་མཐའི་སྟོན་གྱི་དེ་མས་མ་བསྐྱོས་ཤིང་གསུང་རབ་ཀྱན་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་
བ་དང་། བསྟན་པ་མཐའ་དག་འགལ་མེད་ཏུ་འཆར་བའི་སྟོ་བ་བརྟན་པ་དང་། སྐྱེ་

ཁྱེ་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་གི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་སྐོང་བའི་དོན་གཉིས་ཕྱན་སྦྲུལ་
ཆོག་པ་པལ་ལྟ་ན་མེད་པ་ལྟར་བར་རྩེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་ཤིང་། ཁོང་དུ་ཚུད་
བས་ན། ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་འདི་ལ་སྟོབ་དང་དང་བ་ཆད་མེད་པའམ་མཐའ་
མེད་པར་འཕེལ་ཞེས་སྤྲུགས་ཁོངས་ནས་བྲངས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པའོ། །འདིས་རྩེ་
འདི་བའི་དུས་སམ་དེའི་སྟོན་དུ་བྱོན་པའི་གངས་ཅན་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བས་འདི་
ལྟ་བུའི་གནད་མ་མཐོང་བ་བྱུང་གིས་འཕངས་སོ། །ཁོད་དུ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་མཁས་
པ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་བྱོན་དང་འབྱོན་འགྲུར་དེ་ལྟར་ཡང་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་
མཐར་སྤྲུག་པ་ལ་མཁས་པ་ཞི་ཉིན་མའི་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

བསྟན་པ་འདིའི་དོན་དུ་དཀའ་ཐུབ་རིམ་སྤྲད་པ།

ལྟ་བ་བསྟན་པ་འདིའི་དོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དཀའ་ཐུབ་རིམ་སྤྲད་པའི་ཚུལ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

འདི་ཡི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །

ལ་ལར་སྐྱ་དང་གཞན་དུ་སྟོག

སྤྲུག་པའི་གཉེན་དང་ལོངས་སྟོང་ཆོགས། །

གངས་མེད་བསྐལ་བར་ཡང་ཡང་བཏང་། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲུག་སྦྲུལ་གྱི་སྟོང་
པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ། རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་འདི་ལྟ་བུས་སྤྲུགས་རབ་ཏུ་འཕྲོགས་
ཏེ་རྟེན་འབྱུང་གི་ལམ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་འཆང་བྱ་བ་དང་། རྒྱས་
ནས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་སྐྱབས་འགར་སྐྱ་ལུས་
བཏང་། ལ་ལར་སྟོག་བཏང་། ལ་ལར་ལོངས་སྟོང་བཏང་། ལ་ལར་བྱ་དང་བྱ་ལོ་

སོགས་གཉེན་ཚན་དག་ཀྱང་ཆགས་ཞེན་མེད་པར་གྲངས་མེད་པ་གཞན་ལ་སྦྱོར་
 ཉེ་སྤྱོད་ཀྱན་ནས་མགྲུབ་སྦྱིད་པ་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཅག་ནཱ་ས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱེད་
 པ་གྲངས་མེད་པར་དཀའ་སྦྱང་མཛད་པ་ལས་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་འདི་ལྟ་བུ་བསྐྱོར་བ་ནི་བདག་ཅག་ནཱ་ས་ལ་བཀའ་བློན་བཅོམ་ལས་འདས་
 སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །དཀའ་སྦྱང་རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི་སྦྱོན་པའི་སྦྱིས་
 རབས་སོགས་ལས་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །

སྦྱོན་པའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དཔོག་ཚུལ།

དུག་པ་བསྐྱན་པ་འདིས་སྦྱོན་པའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དཔོག་ཚུལ་ནི།
 དེ་ཉིད་ལས།

གང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཡིས། །

ལྷགས་ཀྱས་ཉ་ལ་རི་བཞིན་དུ། །

ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བྲངས་ཆོས་དེ་ནི། །

བྱིད་ལས་མ་ཐོས་སྐལ་བ་ཞན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སྦྱོན་པའི་བྱིད་པར་གང་ཞིག་འདི་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་
 ལ་མངའ་བཞུགས་པ་མཐོང་བ་འདི་ཡིས། ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་བའི་ཉ་དེ་ལྷགས་ཀྱི་ཁོ་
 རའི་རྗེས་སུ་རི་ལྟར་འགོ་བ་བཞིན་དུ། བདག་གི་ཡིད་ཀྱང་བྱིད་ཁོ་རའི་རྗེས་སུ་
 མོང་སྟེ་འབྲལ་མི་ཐོང་པའི་དད་པའི་སྦྱོང་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་མཐུ་
 ལས་འདི་ལྟ་བུའི་ཉེན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཐབ་མོ་འདི་ནི་བྱིད་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་
 པ་ནི་བདག་སྐལ་བ་ཞིན་ཏུ་ཞན་པའོ་སྦྱོང་དུ་ཐུགས་སྦྱོར་ཁོངས་ནས་བྲང་བར་གྱུར་
 ཏོ། །ཞེས་པའོ། །

སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཚུལ།

བདུན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་རི་ལྟར་བྲན་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ཡིས་སྤྱ་བཙུགས་ཀྱིས་ནི། །

སྤྱག་པའི་བྱ་ལ་མ་ཡི་ཡིད། །

རྗེས་སུ་སོང་བ་རི་བཞིན་དུ། །

བདག་གི་ཡིད་ནི་གཏོང་མི་བྱེད། །

ཅས་གསུངས། དོན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་
དང་། ཁྱད་པར་རྟེན་འབྱུང་གི་གནད་འདོམས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསམ་ཅན་རྟེན་
འབྱུང་གི་གནད་འདི་ལྟ་བུ། སྟོན་པ་ཁྱོད་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་པའི་སྤྱ་བཙུགས་སྤྱི་
ལས་ཀྱིས་ཡིད་རབ་ཏུ་བརྟུངས་པར་གྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་གཅིག་ལ་སྤྱག་པའི་བྱ་
གཅིག་བྱ་ཞིག་ལས་མེད་པ་དེ་ཉིད་དམག་སར་རམ་ཡང་བའི་གནས་སུ་སོང་སྟེ་
ཚུར་མ་འཁོར་བའི་བར་དེར། མ་དེའི་བསམ་པར་ཉིན་མཆན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་བྱ་དེ་
ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བརྟགས་ཏེ་བྲན་ལམ་དུ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་ལྟམ་མེར་གསལ་
བ་ལས་གཡེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཟད། སྤྱ་བཙུགས་བརྟུངས་པ་དང་ཉམ་ཐག་པ་
རི་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྗེ་འདི་བས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བཅགས་པ་
དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པའོ། །

སྤྱི་ཡི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་ཚུལ།

བརྒྱད་པ་གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ལས་སྤྱི་ཡི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་ཚུལ།

དེ་ཉིད་ལས།

འདི་ལའང་ཁྱོད་གསུང་བསམས་པ་ན། །
 མཆན་དཔེ་དཔལ་གྱིས་རབ་རྩ་འབར། །
 འོད་ཀྱི་བྱ་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་བའི། །
 སྟོན་པ་དེ་ཡི་ཆངས་དབྱངས་གྱིས། །
 འདི་ནི་འདིར་ལྟར་གསུངས་སྟུང་། །
 ཡིད་ལ་ཐུབ་པའི་གཞུགས་བརྟན་ནི། །
 ཤར་པ་ཅེས་ཡང་ཆ་བ་ཡིས། །
 གཏུངས་ལ་ཁྱེ་ཟེར་བཞིན་དུ་སྤྲོ། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་རྟོག་འབྱུང་གི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་
 པ་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་། ཁྱོད་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཐོས་ཤིང་། དེའི་
 རོན་བསམས་ཏེ་སྟོན་པ་ན། ཇི་མ་མེད་པའི་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 རབ་རྩ་འབར་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པའི་ཆོགས་
 གྱིས་མདུན་བདར་བཞིན་ལྡོངས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་
 བསྐྱོར་བ་དེ་ལྟར་འགོག་མེད་དུ་ཡིད་ལ་ལྷུང་མེར་གསལ་ཞིང་སྤང་བ་ཉམས་སུ་
 མྱོང་བ་ནི། དཔེར་ན། དབྱིད་ཀའི་རྩ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་རྩ་བསེལ་བ་ལུས་ལ་ཕོག་
 པ་ན། འདྲོད་ལྡན་འགའ་ཞིག་འདྲོད་པའི་ཆ་རེག་རབ་རྩ་འབར་བས་གཏུངས་ཏེ་
 སྤྲོད་མ་ཚུགས་པའི་རང་མདངས་རྒྱུ་ལྟར་གསལ་བ་དེ་ལྟར། ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲི་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་རང་གི་ཡིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་
 པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཏྲག་རྩ་ནམ་མཁུན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་འབྲལ་
 བར་བྱུང་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཏྲག་

ཏུ་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ལན་དུ་
མར་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་འདི་པར་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དོན་གྱིས་
འཕངས་སོ། །

སྟོན་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་འཆོལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ།

དགུ་བ་འདི་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་འཆོལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ལྟར་མད་དུ་བྱུང་བ་ཡི། །

ལུགས་བཟང་དེ་ཡང་མི་མཁས་པའི། །

སྐྱེ་བོས་བལ་པ་རྩ་བཞིན་དུ། །

ནམ་བུ་ཀུན་ཏུ་འཛིངས་པར་བྱས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ངལ་བ་མང་དུ་བསྟེན་
ཏེ་སྦྱངས་པ་བསྤངས་ཀྱང་མཐའ་དག་གིས་དགོངས་པ་ལོན་པ་ལྟ་ཅི། དེ་ལྟར་མད་
དུ་བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བཟང་དེ་ཡང་མི་ཞེས་ཤིང་མི་མཁས་པའི་སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་དག་ནི། ནམ་རྟོག་གི་དྲུ་བར་ཚུད་དེ་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་དམིས་
ཕྱིན་པ་མ་རྟོགས་པར་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
བཅིངས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་འཛོམ་པར་བྱས་པ་ནི། དཔེར་ན། ལྷ་བལ་པ་རྩ་བཞིན་པ་དེའི་
གསེབ་ཏུ་སོང་ན་རྒྱ་དེ་དག་ཀུན་ནས་འཛིངས་ཤིང་ཐུག་པ་ལས་ངལ་བ་རབ་ཏུ་
སྐྱེས་ཀྱང་དབྱུང་མི་རུས་པ་དེ་བཞིན་མཐོང་བ་ན། དེ་དག་གི་རྩད་ཉེ་བར་ཆོད་པར་
བྱ་བའི་ཆད་དུ་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གང་ཡོན་འཆོལ་བ་ལ་སྟོན་པ་

ལྷག་པར་གཡོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤོ། །ཡང་ན་ནི། ཐུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་
ཕྱོགས་རེ་བ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་ཁས་འཆེ་བ་དག་གཞུང་ཆེན་མོ་མཐའ་དག་ལྟ་
ཅི། དེ་ལྟར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བཟང་པོ་དེ་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་
རིགས་པ་མི་མཁས་པའི་དབང་གིས་བལ་པ་ཇ་བཞིན་དུ།

མཐར་འཛིན་གྱི་དབྱང་ཐག་དམ་པོས་རང་རྒྱད་བཅེངས་ཤིང་རབ་ཏུ་འཛིངས་
བས་སེམས་ཀྱི་ངལ་གསོ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་ལས་རིང་དུ་སོང་ངོ། །ཞེས་སྦྱར་རོ། །

དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རི་ལྟར་བཅའ་བའི་ཚུལ།

བཅུ་པ་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རི་ལྟར་བཅའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས་བདག་གིས་ནི། །

འབད་པ་དུ་མས་མཁས་པ་ཡི། །

རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁྲིད་ཀྱི་ནི། །

དགོངས་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཅའ་། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་གནད་འདི་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པར་མཐར་འཛིན་གྱི་བླ་བས་
འཁྱུད་པ་དང་། རང་རང་སྒོས་བྱས་ཀྱི་ལྟ་བུ་མི་འབྲ་བ་རི་སྟེན་ཅིག་དར་བའི་
ཚུལ་འདི་དག་རྗེ་འདི་པས་མཐོང་ཞིང་གཞིགས་པས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པ་དང་
མ་ཆེམས་ནས། འབད་པ་དུ་མས་མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་སྐྱུ་ལབ་སྐྱུ་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁྲིད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཅའ་བ་
ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་པལ་ཆེ་བས་ཐུགས་མ་

ཆོས་ས་ནས་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཅི་ནས་
ཀྱང་འཆོལ་དགོས་པས། དེའི་འགྲེལ་པ་ཆད་ལྡན་གང་ལ་བརྟེན་ན་ལེགས་ཞེས་
ཇི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བཀའ་འདི་ཞུས་པར། བཀའ་ལན་དུ། དཔལ་
ལྡན་ཆོ་བའི་གཞུང་ཆད་མར་བྱས་ནས་འཆོལ་དགོས་པར་གསུང་གིས་དབྱགས་
དབྱང་སྤུལ་བ་ནམ་ཐར་ལས་གསལ་བ་ལྟར་འདིས་ཆེས་གསལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་དང་དཔལ་ལྡན་ཆོ་བའི་གཞུང་ལས་བྱབ་པའི་
དགོངས་པ་ཉིད་ཚུལ།

བཙུ་གཅིག་པ། ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་བཙལ་པའི་དོན་སྤྱ་སྤྱབ་
ཡབ་སྲས་དང་དཔལ་ལྡན་ཆོ་བའི་གཞུང་ཁོ་ན་ལས་ཉིད་ཅིང་། གཞན་ལས་མི་ཉིད་
པའི་ཁར་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཡིད་གདུང་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཆོལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ཆེ་རང་གཞན་སྡེ་པ་ཡི། །

གཞུང་མང་དག་ལ་སྦྱངས་པ་ན། །

ཕྱི་ཕྱིར་ཐེ་ཆོམ་དྲུབ་ཡིས། །

བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་གདུངས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་
ཏེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱང་བ་བྱངས་པ་དེའི་ཆེ། གཞན་སྡེ་ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་
ལུགས་དང་རང་སྡེ་ལོག་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་དབྱང་བ་ཞིབ་མོར་འཇུག་
པ་ན། རང་མཚན་ནམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་གྱི་

འགལ་འདུ་དང་ལུང་གི་འགལ་འདུ་ཤིན་ཏུ་མང་བས། ཟུབ་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་
 དུ་འཛོག་མཆམས་མ་རྟེན་པས་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཡིད་རབ་ཏུ་གདུང་བ་སྤྱི་དང་། རང་
 རང་གི་ཁུངས་གདུགས་སའི་ངེས་དོན་གྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དགོངས་
 པ་གཞན་དུ་བྱངས་པ་སོགས་དབྱུང་དཀའ་ཞིང་མི་བཟོད་པས་ཡིད་ལ་རབ་ཏུ་
 གདུངས་པ་ན། དེ་འབྲུ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྱ་བ་མ་ལུས་པ་གཙོད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་
 པ་ཁྱོད་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་བཅའ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འདི་ནི་སྤ་ལ་མཛངས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་འཕེལ་ཤུགས་གྱིས་གཞུང་ལུགས་
 ཟླགས་རེ་བས་མ་ཆེམས་པར་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པའི་ལག་རྒྱུས་ལས་འདི་ལྟར་
 བྱང་བ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཞི་
 བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མེན་པ་དང་པོར་བརྒྱུག། བར་དུ་བདག་ནི་བརྒྱུག་པ་
 དང་། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀྱན་བརྒྱུག་པ། །གང་གིས་ཤེས་ཏེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། དང་པོར་བདག་ཡོད་མེད་ལ་མ་དབྱུང་པར་དགེ་སྤྲེལ་ལས་
 འབྲས་དང་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལས་ཆད་པའི་ལྟ་བས་ཟེན་
 པའི་སྤྲེལ་སྦྱོར་ལས་བརྒྱུག་སྟེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལ་ཡིད་ཆེས་གཏིང་ནས་
 འཕེལ་བ་དང་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དུལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། བར་དུ་བདག་མེད་རགས་
 པ་དང་སྦྱར་ཏེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་
 འོག་མས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ལེགས་པར་བརྒྱུག་སྟེ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
 སྦྱོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཐ་མར་ཕུང་པོའི་ཁོངས་ནས་བདག་རྒྱས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་
 བ་སྤ་རགས་ཐམས་ཅད་བརྒྱུག་སྟེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འགོད་པའམ་
 ཞུགས་པ་དེ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་མཁས་པ་དངོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིའི་
 དོན་གཞི་རང་རིག་དང་བྱི་དོན་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན་ཐོག་མར་རང་རིག་འདོད་པའི་

ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ། དུལ་གྲུབ་པ་ན་ཡུལ་ཅན་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཚུལ་རང་
སྟོང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཚུལ། སྤར་མྱོང་བས་བྱིས་བློ་ལ་སྟེན་སྟོན་གསལ་
ལ་གོ་རྟོགས་ལྷག་པར་བསྐྱེད་ནས་རང་རིག་འཐད་སྒྲུབ་ལ་སྟོན་བ་འཕེལ་ཡང་རིམ་
བར་དབྱེད་པ་གནད་དུ་སོང་བ་ལས། རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སྟོན་རིགས་ལ་དུ་
སོང་ཡང་རང་རིག་མེད་ན་དུས་བྱིས་བློ་ལ་སྟེན་སྟེན་གསལ་གོང་གསལ་རྣམས་
མི་འཐད་སྒྲུབ་དུ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཡིད་གདུངས་པ་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་གྱི་
དང་ཁྱད་པར་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་མཐོང་བ་ལས། དུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པས་དུལ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུལ་
ཅན་རང་གིས་འགྲུབ་པ་དང་། དུལ་ཅན་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུལ་རང་གིས་
འགྲུབ་པས། དུལ་བློ་ལས་དུལ་ཅན་ཡུགས་ཀྱིས་བློ་ལ་དང་དུལ་ཅན་བློ་
ལས་དུལ་རང་གིས་བློ་ལ་ལྟོས། གཉིས་སྤར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་རང་གི་
སྤར་བ་རང་གིས་གྲུབ་པས་རང་རིག་མི་དགོས་པ་དང་། རྟོག་པ་གཅིག་ཡུལ་སོ་
སོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡིད་མངོན་གྱི་ཆད་མ་དང་། རེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མར་འགྱུར་
བ་མི་འགལ་བ་སོགས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
འདིས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་དང་། རང་རིག་འདོད་པའི་
ཕྱོགས་ལ་སྟོན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་མ་ཟད་བྱེ་སྒྲ་དང་མདོ་སྟེན་པའི་རང་རྒྱུད་པས་
རང་རིག་མི་འདོད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་མི་ཤེས་པས། རང་རིག་
མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ནས་སྟོན་གང་བཏང་བ་རྣམས་སེལ་མི་རུས་པ་སོགས་
གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་མཐོང་བ་ནི། རང་རིག་ལ་དབྱེད་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བྱ་བ་
མ་ལུས་པ་བསལ་ཏེ་རྟེན་འབྱུང་གི་གཏམ་འདི་ལ་ལྷག་པར་དུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་དོ་
ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ནའང་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་བྱི་དོན་འདོད་

པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ། དེ་ལས་དབང་
 བའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཚུལ། རྟེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་འཐད་པར་མཐོང་སྟེ།
 དགའ་བ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ཀྱང་རིམ་པར་རྣམ་རིག་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྩལ་ཕྱན་
 ཆ་མེད་འགོག་པ་དང་། ཕྱི་དོན་གྱི་དཔྱད་གསུང་རྟེན་ཅན་ཁྱ་འཛིན་མིག་ཤེས་འཛིག་
 དཀའ་བའི་རིག་པ་སོགས་ལ་བལྟས་ཏེ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་བཞག་པ་ལ་
 སྐྱོན་དུ་མ་མཐོང་ནས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཐད་སྐྱབ་མང་བ་དང་། གང་
 སྤང་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བ་
 དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་ལས་སྤང་འབའ་ཞིག་
 ཡིན་པ་དང་། སད་རྒྱུད་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲ་
 བའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལ་འཐད་སྐྱབ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲུང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་མན་ངག་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞི་
 ལས་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ།

སྤྲ་རབས་སུ་རྣམ་རིག་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་དང་གྲུབ་
 པ་ཐོབ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱུང་བ་སོགས་ལས། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་གཞུང་
 འཛིན་གཉིས་སྟོང་འདི་ནི་ལྟ་བ་ཟབ་མེའོ་སྟུང་དུ་ཡིད་སེམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 རྣམ་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོ་ནན་གྱིས་འབྲུག་པ་ན་རང་རིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཇི་
 ལྟར་བངས་པ་ལྟར་ཕྱི་དོན་མེད་པ་འདི་ལའང་སྐྱོན་འདི་ལྟར་མཆིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་མེད་ན་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པས་གཞོད་པ་དང་ནང་གི་སེམས་ཀྱང་མེད་
 པར་ཐལ་བ། གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་རྟེན་བཞི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འཛིག་མི་བྱབ་པ་དང་། མི་ལས་ནའང་དབང་པོ་མདོན་སུམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 མི་སྤྱུག་པ་སྟོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྤང་བའི་ཀོང་རུས་དེ་ཀོང་རུས་མཆོན་ཉིད་

བ་དང་ཟད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྤང་བའི་ཚུ་དང་མེ་སོགས་གང་སྤང་བ་དེ་དང་
དེ་མཚན་ཉིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྤང་བའི་སྐྱ་ཤད་ཀྱང་སྐྱ་
ཤད་མཚན་ཉིད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་ཤིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུང་བ་བདེན་པར་མེད་ན་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་དགོས་པར་
མཚུངས་པ་སྟེ། གཅིག་གི་ལྟ་སོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་སོ་ཡིན། །ཞེས་
མདོ་དང་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བ་དང་། ཉང་གི་སེམས་བདེན་པར་དམ་
སོར་བཟུང་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་བདེན་པར་མེད་པར་སྐྱབ་པའང་ལུང་རིགས་
དུ་མ་དང་འགལ་བ་མ་ཟད། ཉི་ཆེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་དུ་
གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཡིད་
རབ་དུ་གདུངས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལེགས་བཤའ་ལས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་མི་དགོས་པར་འཛིག་
རྟེན་གྱི་གཤམ་ཆོད་དང་བསྟུན་ནས་འཛོག་ཆོག་པས། གཤམ་པས་གཞོད་པ་
མེད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་ཕྱི་དོན་བཞག་པ་དང་མི་འབྲ་བར་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་གྲུབ་པ་དང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡང་
པན་ཚུན་སྤང་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་ངོས་ནས་སམ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་
པན་ཚུན་སྟོན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་པས། རྣམ་རིག་པས་ཕྱི་དོན་འགོག་
པའི་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཚུར་མི་གཞོད་པ་མ་ཟད་པར་གཞོད་པ་དང་། མདོ་
ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་གཟུགས་སོགས་ལ་
བདེན་ཞེན་གཙོད་ཤིན་དུ་དཀའ་བ་དེ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པས་དགོངས་
པ་ཅན་ཡིན་ཚུལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཆད་པའི་

མཐར་ལྷུང་བ་དང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་
 ཆ་མེད་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཁྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གཅིག་
 ལ་ནང་གསེས་རྣམས་ཐ་དད་བ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་རྟག་པའི་མཐར་
 ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སེལ་བའི་ལེགས་བཤད་
 མཛད་དུ་བྱུང་བ་འདིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དབྱང་ཐག་ཅད་ནས་བཅད་དེ། རྟེན་
 འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དང་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་
 གློ་གྲོས་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་ལྟར་ལྟག་པར་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཁོངས་ན་གནས་
 པ་དེ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེ་ཆོམ་
 གྱི་བ་བ་གཅོད་ཚུལ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་བྱད་ཆོས་
 དང་དམ་བཅའ་སོ་སོ་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པ་དང་། སྦྱར་གཅོད་ཚུལ་མི་འབྲ་
 བ་རེ་རེ་ཡོད་པས་འདིར་མང་གིས་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ལ་གཞུང་སོ་སོ་དང་སྦྱར་
 བས་ཅད་གཅད་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྤྲོ་བ། རྣམ་རིག་གཞུང་དུ་བག་ཆགས་ཀྱིས་བྲིས་པའི། །སྤྲིད་ཞིའི་
 རི་མོ་སྤྲ་རགས་མ་ལུས་པ། །སེམས་ཀྱི་མེ་ལོང་ངོས་སུ་བཟ་བའི་ཚུལ། །ནལ་
 འབྱོར་པ་ལ་མན་ངག་མཆོག་གྱུར་གྱང་། །ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་ཉི་ཆེའི་ལྟ་བ་
 དེ། །ཕྱི་ནང་གཞུགས་སུ་མངོན་ཞེན་བརྟན་པ་རྣམས། །བྲང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་
 ཚུལ་མ་ཤེས་ན། །རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པར་འཆར་བའི་གེགས་སུ་འགྱུར། །ཐལ་འགྱུར་
 གཞུང་གི་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ནི། །རང་རིག་བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་ལྷུང་
 སྟེ། །འཛིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་སྤྲོ་བའི་དཔལ་ཤར་ཞིང་། །རྟག་པའི་མཐའ་དང་
 བལ་བས་ཨེ་མ་མཛད། །

སྤྱབ་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་པའི་འབྲས་བྱ།

བརྩ་གཉིས་པ། སྤྱབ་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་པའི་འབྲས་བྱ་བསྟན་པ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཐེག་པའི་ཚུལ། །
ཡོད་དང་མེད་པའི་མཐའ་སྤངས་ཏེ། །
ངེ་བཞིན་འགྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་པ། །
སྤྱ་སྤྱབ་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་དའི་ཚུལ། །
ངེ་མེད་མཐུན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས། །
གསུང་རབ་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་རྒྱ། །
མཐར་འཛིན་སྟོང་གི་སྟུན་པ་སེལ། །
ལོག་སྤྱིའི་རྒྱ་སྐར་ཐེལ་གཞོན་པ། །
དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །
འོད་དཀར་ཕྱེད་བས་གསལ་བྱས་པ། །
སྒྲ་མའི་ངེན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆེ། །
བདག་གི་ཡིད་གྱིས་ངལ་གསོ་ཐོབ། །

ཅེས་གསུངས། ཉོན་ཅི་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་ལ་བརྟེན་བྱ་
དོན་གྱི་ཐེག་པ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། རྟོན་བྱེད་སྤྱི་ལོ་ཐེག་པ་ལུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྣམས་ཡིན་ལ།
འདི་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཏན་ལ་བབ་སྟེ་མཐའ་གཉིས་མ་ལུས་པ་
བྱུང་བུངས་ཤིང་། སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་འགྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་

བ་ནི་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་ཡིན་ཞིང་། མགོན་པོ་འདི་ཉིད་ལུང་བསྟན་
 ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ལྟར་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་འགྲེལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྲལ་
 དང་། གཞན་ཡང་གཏམ་གྱི་ཆོགས། བསྟོད་པའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ན་མེད་
 པའི་དགོངས་འགྲེལ་གང་ལ་གང་རན་པར་མཛད་ཅིང་། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་དཀའ་བའི་
 གནད་མ་ལུས་པ་ཡང་གསལ་བར་མཛད་པའི་བསྟན་བཅས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད་དེ་
 བསྟན་པ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་པ་ཞེས་ས་གསུམ་དུ་བྲལ་ཅིང་། སྐལ་ལྷན་གྱི་
 འགྲོ་བ་གངས་མེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཉི་བར་བྲང་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རོལ་མཆོ་ལས་འབྲངས་ཤིང་། བྱི་མེད་མཁྱེན་
 རབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྒྱས་ཏེ། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཁའ་ལ་
 ཐོགས་མེད་དུ་རྒྱ་ཞིང་བྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བུའི་སྒྲིང་ལ་གནས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་
 པ་སྒྲི་དང་། བྱད་པར་མཐར་འཛིན་གྱི་ཐུན་པ་སྤྲ་རགས་མ་ལུས་པ་སེལ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག མགོན་པོ་གང་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་དའི་ཆོས་མཐའ་དག་འཆད་
 ཚད་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བར་མཛད་པ་དང་། ལོག་སྒྲིང་
 རྒྱ་སྐར་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་ནུམ་པར་གཞོན་པ་སྟེ་དཔའ་འབྲུམས་ཤིང་ཁེངས་
 པའི་སྒྲོབས་པ་ཡོངས་སུ་འཕྲོག་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་འོད་གྱིས་ལེགས་པར་
 འདེན་པར་མཛད་པའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་གཤམ་པ་གང་ཉིད་གྱིས་སྐར་ཡང་ཐུབ་
 བསྟན་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་པོ་ལ་སྟོན་སྒྲིང་འོད་གྱིས་བྲལ་པ་བཞིན་དུ་མཛད་པར་གྱུར་
 ཏོ། །དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོར་བྱི་མ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོས་ཏེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་པོར་ཐུན་
 པ་སྒྲུག་པོས་བསྐྱབས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ན། གངས་རིའི་ཁོད་འདྲིར་ཤར་རྒྱལ་
 བ་ཚོང་ཁ་པ་ཞེས་མཁྱེན་བཅའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། ཐུན་པའི་
 གཤམ་པ་སྤིད་པ་གསུམ་ན་གཡོ་བར་མཛད་པ་གང་ཉིད་གྱིས། དེ་ཆེ་རང་གཞན་

སྒྲེ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྤྲུགས་ལ་བརྟགས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་དཔལ་
མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་དགོངས་པ་རི་ལྟར་བཀྲལ་བ་བཞིན་འཆོལ་བའི་
ཆེ་འགྲེལ་བ་སོ་སོར་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། དོན་དུ་འགྱུར་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ལ་
བརྟེན་དབྱེད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ན། འབྲལ་མེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ལ་བཀའ་འདི་ཞུས་པར་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བའི་གཞུང་མད་པ་བྱས་ཏེ་འཆོལ་
དགོས་པར་གསུང་གི་དབྱགས་དབྱུང་སྦྱལ་བ་ལྟར་མཛད་པས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དོན་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཚུད་དེ། སྤྲུགས་ཀྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་ཆོམས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ངལ་
གསོ་ཐོབ་ཅེས་པའོ། །

ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཡིད་རབ་ཏུ་གདུངས་པས་ན་དཔལ་ལྡན་
སྒྲ་བའི་ལེགས་བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བླ་བ་མ་ལུས་པ་ཅད་ནས་བཅད་
དེ། ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་
ལུས་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱམ་བཟང་ཡོངས་སུ་གཏམས་པས་ན་ཡིད་ཀྱི་ངལ་གསོ་ཐོབ་
ཅེས་པའོ། །དེ་ཡང་རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མ་ལས། མདོ་སྤྲུགས་གཞུང་
ལ་ངལ་བ་མང་བྱས་ཀྱང་། །ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་དང་སྒྲ་བ་ན། །གང་ཡང་མ་
བསྐྱབས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའོ། །ལྟ་བའི་ཚུལ་ལས་རིང་དུ་མ་སོང་བར། །མཐོང་
ནས་སྟག་པར་ལྷ་སྦྱབ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །ཟབ་མོ་འབྲེད་པའི་སྤྲ་བའི་རིགས་
ལམ་ནས། །ཡང་དག་ལྟ་བ་འདྲན་པའི་གནད་ཀྱན་ལ། །ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐེ་
ཆོམ་ཆོད་པར་བྱས། །ཚུལ་འདི་བསམ་ཤིང་འདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །བཀའ་
དོན་ཆེད་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རང་རེ་
གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་སྦྱག་པ་རྟེན་པའི་མཁས་དང་བྱུ་
བ་ཐོབ་པ་གངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ་བྱོན་དུ་ཐེན་ཀྱང་། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་ལྷ་སྦྱབ་ལ་

སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིགས་པའི་ནམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་
སྒོ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པའི་བསྟན་བཅས་བྲི་མ་མེད་པ་རིན་པོ་ཆའི་
སྒོ་མ་ཁ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ཀྱི་རྟེན་སྐལ་དུ་མཛད་པ་ནི་རྩེ་
འདི་པ་ལས་གཞན་དུ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཆེན་ནམས་ཀྱི་
དོན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་གཟེགས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་གཞི་བཅུགས་པ་འདི་
གཅིག་བྱས་ཀྱང་ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་དང་། རྒྱད་པར་གངས་ཅན་པ་ལ་
བཀའ་འཁུར་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྤྲུལ་པ། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དཔལ་མགོན་སྤྱུ་སྤྱབ་དང་། །གངས་
རིའི་ཁྲིད་དུ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། ཡུམ་དོན་ལམ་བཟང་གསལ་ལ་ཉི་ཟླ་
ཟུང་། །འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཆ་བ་ནམ་གཉིས་སྒྲ་ན་མེད། །རྒྱལ་བསྟན་ནང་མཛོད་
ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྩེ། །སྲིད་ཞིའི་གདུང་བ་ཀྱན་སེལ་བདུད་ཅིའི་གཏེར། །ཨེ་
མ་ངོ་མཆར་ཆེའོ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཟུང་། །སྤྱུ་སྤྱབ་གཞུང་ལུགས་སྤར་ཡང་ཆེས་སྤེལ་
བར། །དེས་དོན་ལུང་རིགས་དཔེ་དང་ཉམས་སྤྱོད་གིས། །དཔྱོད་ལྡན་མིག་ལ་
གཟུགས་ཅན་ལྟར་གསལ་བར། །འཆད་ལ་སྒྲ་མེད་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བ་གྲགས། །སྤྱབ་
པའི་བཙོན་འགྲུས་ཐོག་ལྟར་འགྲུ་བ་དང་། །མཁས་པའི་ཤེས་རབ་མཁའ་ལ་དབང་
བསྐྱར་ཀྱང་། །མཐའ་གཉིས་སྤྱོད་སེལ་བའི་མན་ངག་ནི། །ཁྲིད་གསུམ་ཁོ་ནའི་ཞལ་
ནས་སྤངས་པར་ངེས། །ཞེས་པའོ། །

གསུང་གི་མཛད་པ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ།

བཅུ་གསུམ་པ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་གི་མཛད་པ་
མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། །

མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །

འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡིས། །

འདི་ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་བློ་བྱས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སྐལ་ལྷན་གྱི་འགྲོ་བའི་ཁམས་དང་མཉམ་པར་བྱིན་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་མཛད་པ་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་མཆོག་གི་སྐལ་སྐྱེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཛད་པ་ལ་མཆོན་ནའང་མཛད་པ་བརྟུ་གཉིས་དང་། མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་མཛད་ཆེན་བཅོ་ལྔ། གཞན་ཡང་བྱིས་བདག་དཔལ་སྤྲས་བརྟུལ་བའི་མཛད་པ། བུ་མོ་ཐུ་ཏིག་འཁྲི་ཤིང་འདུལ་བར་སིང་ག་ལར་ཕེབས་པའི་མཛད་པ། ལྷོན་པ་འཁོར་བཅས་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་སོགས། དུས་དེའི་སྤྱོ་ལོ་རྣམས་གྱི་སྒྲིའི་ཡོལ་གོར་མ་ཤོང་བའི་མཛད་ཆེན་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བའི་སྐལ་བཟང་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཕྱི་རབས་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དེ་དག་མིང་ཅིམ་ལས་མ་ལྷག་ཅིང་། དེ་ཡང་རིམ་པར་སྤྱང་གཏམ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཡིད་ཆེས་སྤྱོ་བའང་དཀའ་བར་སྤང་ན། དེ་དག་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བཟང་ཅི་ཞིག་འགྱུར། གསུང་གི་མཛད་པ་ནི་དུས་དུ་ལྟའང་ཟས་སོས་པ་ལྟ་བུར་མ་ཉམས་པར་བན་པ་དང་བདེ་བའི་ཅ་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། རང་གིས་བསྐྱབ་ན་ལྷོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དང་བྱད་པར་མེད་པར་ཅི་བདེའི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་བཞུགས་བཞིན་པ་མ་ཟད། མ་ལོངས་པར་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་ཏེ་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྒྱུན་མ་ཆད་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟད་པར་འགྱུར་བའང་འདི་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྐྱེའི་མཛད་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་

བ་དང་། དང་བའི་དད་བ་དང་། མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་བ་འཕེལ་བའི་རྟེན་སྤྱན་སྤྱུ་
 ཆོག་གས་བ་ཡིན་ཡང་། རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བ་ཕྱ་མོ་ལྟ་ཅི་རགས་
 བ་མངོན་སྤྱུ་བ་འགོག་བ་ཅམ་ཡང་མི་རྒྱས་ན་དེ་དག་སྤྱན་སྤྱུངས་བ་དང་ས་བོན་
 མགོ་གཞོན་སྤྱུ་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲིང་། གསུང་གི་མཛད་བ་ལས་ནི་སྒྲུང་དོར་གྱི་མིག་དངོས་
 སྤྱ་སྤྱིན་ཉེ་ཉོན་མོངས་བ་ཕྱ་རགས་སྤྱི་དང་བྱད་པར་མ་རིག་བ་དང་ལྟ་བ་ངན་བ་
 མ་ལུས་བ་སྤྱན་དབྱུང་སྤྱེ་ས་བོན་དང་བཅས་བ་སྤྱོད་བར་རྒྱས་བ་མ་ཟད། དད་བ་
 གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྤྱེད་པར་ཞིང་ས་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པས། མཛད་བ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་མཛད་བ་མཆོག་དང་རབ་དང་སྤུལ་
 ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་བ་སྤྱེ་མདོར་ཅམ་མོ། །དེ་ལྟར་འབྲིད་པར་མཛད་
 པའི་ཆེ་ཡང་སྟོན་པའི་སྤྱིའི་མཛད་བ་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྱོད་དང་བཅས།
 དེ་ལས་གསུང་གི་གདུལ་བྱར་པན་ཐོགས་ངེ་ལྟར་ཆེ་བའི་སྒྲོར་འབྲེལ་བརྟེན་ཞིབ་
 ཏུ་མཛད་བ་གལ་ཆེད། །

དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་གི་མཛད་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་ནས་རབ་དང་སྤུལ་ཏུ་
 བྱུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྤེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་ལྟན་ནམས་
 ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུ་བའི་བསྟན་བ་རྫོགས་པར་ཁོང་ཏུ་ཆུད་བ་
 དང་མ་རྟོགས་བ་དང་ལོག་པར་རྟོག་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བ་བ་མ་ལུས་བ་གཙོད་བ་
 དང་། པས་གྱི་ཚོལ་བ་མཐའ་དག་འདུལ་བར་ཡང་མཆོག་ཏུ་བསྒྲགས་བ་དེའི་
 ཕྱིར་དོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྱུ་བ་པས་ཤེས་
 རབ་དོན་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་དང་། བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཏི་ཕྱག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འབད་པས་ཀུན་གྱིས་
 འདིར། །གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་བ་ལྟར་དོ། །རྒྱ་

མཆན་དེའི་ཕྱིར་ནམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ནམ་དཔྱིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱལ་
བའི་ཡུམ་མཆོག་འདི་དང་སྐར་ཉེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ལྷག་པར་དུ་བྲན་པར་
རྒྱས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པའོ། །

མཐུག་བསྐྱ་བ།

ཅུ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱ་བ་ལ། གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་
ནམས་ལུང་གི་ཁུངས་དང་སྐར་ནས་སྤྱད་པ་དང་། ཚུམ་པ་པོ་གང་གིས་བཅུམས་
པ། བཅུམས་པའི་དགེ་བ་བསྡོ་བ་དང་གསུམ་ལས།

གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་ནམས་ལུང་གི་ཁུངས་དང་སྐར་ནས་སྤྱད་པ།

དང་པོ་ནི། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་
གྲོལ་བའི་ཚུལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ནམས་
རིགས་པའི་ཆོགས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པར་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་སྐྱབ་
པར་མཛད་ལ། དེ་དག་གི་ཁུངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པའི་
མདོ་ཆོག་ཆོག་གསལ་དང་། རྟེན་ཆེན་སོགས་ལས་བྱངས་པ་དེ་འདྲིར་ཡང་མཐུག་
སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འགོད་པར་བྱ་བ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་
སྐྱུ་མ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱང་བའི་ཆེ། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱལ་པའི་བྱད་མེད་མཐོང་
ནས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་སྦྱེས་ཏེ། དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སེམས་དགྲིས་ནས་
འཁོར་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་བག་ཆ་སྟེ། སྟན་ལས་ལངས་ནས་སོང་སྟེ། དེ་སོང་ནས་
ཀྱང་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་ལ། མི་སྐྱབ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱབ་

བསྐྱལ་བ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་རི་
 སྐྱམ་དུ་སེམས། མི་དེ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་
 པ་ཡིན། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། གང་བྱད་མེད་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་སྤྱུག་
 པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་། བདག་
 མེད་པར་ཡིད་ལ་བ་བྱིད་པའི་མི་དེའི་མཛོན་པར་བཅོན་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ལགས་
 སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ན་དག་སྒྲོང་དང་
 དག་སྒྲོང་མ་དང་། དག་བསྐྱེན་དང་། དག་བསྐྱེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་
 བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་སྤྱུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་
 བ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་
 བལྟ་བར་བྱའོ། །ང་ནི་མི་སྐྱོན་པོ་དེ་དག་ལ་ལམ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྤྱི་སྟེ། དེ་
 དག་ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་མའི་བྱད་མེད་ལ་
 བྱད་མེད་དངོས་སུ་བཟུང་བ་དང་། བྱང་པོ་བདེན་པར་རམ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་
 བཟུང་བའམ་རང་ངོས་ནས་བྱང་པོ་སོགས་སུ་བཟུང་བ་གཉིས་དེ་དང་དཔེ་དོན་
 སྒྱར་ཏེ། དེ་དག་མ་མཆིས་བ་དང་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་སྐྱེས་པ་སོགས་
 སུ་ཞེན་ནས་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་སོགས་སྒྲོམ་པ་ཡང་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་
 དུ་བསྐྱེན་པ་ལྟར། མདོ་དང་དབྱེ་མའི་བསྐྱེན་བཅོས་གཞན་ལའང་མང་དུ་གསུངས་
 ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་རི་བཞིན་བྱ། །གཏི་ལྷག་
 ཀྱན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། །དེ་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏི་ལྷག་བཅོམ་
 པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཏུ་སོང་
 ཞིང་། འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་བསྐྱེན་པ་ཡིན་པས།
 གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱུངས་ལ་མཁས་ཀྱང་མཛོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་

འགོག་ཚུལ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་པར་བརྒྱུད་བ་དག་ནི་ཡུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་སྤར་
གྱུར་པའོ། །དེས་ན་མཆོང་ཐོག་ཏུ་འབེབས་པ་མན་ངག་གི་མཆོག་ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་དབུ་མ་སྤྲོ་བ་ལ་མན་ངག་ཟབ་ཤོས་ཡིན་ནོ་སྤུམ་མོ། །

དེས་ན་དེའི་དོན་རྒྱུད་ཟད་དབྱེད་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་འདྲིན་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་ང་རྒྱལ་དང་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཇི་སྟེད་ཅིག་སྟེ་བའི་ཚུལ་ནི་སྟོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས། སྤྲ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང་། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས། །ཉོན་མོངས་རྒྱུན་རྒྱུས་ཆོང་བ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ལ། སྤ་
བ་ལ་སྤར་ན། དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་རྫོགས་པར་སྟེ་
བས་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཇི་ཅམ་
རགས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱང་རགས་པ་སྤྲེས་ལ། ཇི་ཅམ་སྤ་བར་སོང་
བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྤ་བར་སོང་བ་ཡིན་པས། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
སྤ་བ་ནི་ཡུལ་གང་དང་གང་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་དབང་བའི་ཡོད་པར་སྤར་ཞིང་
སྤར་བ་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྤ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྤར་བ་ལྟར་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་མདོ་ཆོག་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། ཡིད་བྱེད་
འདི་ནི་དགྲ་བཙུན་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་
མཆོན་མ་དང་བཅས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མཆོན་མ་ཞེས་དུ་མ་བྱུང་བ་ཡང་དེ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་རིགས་པས་སྤྲོ་བ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ལ། ཟློང་བས་ཀྱང་
བྱུང་བས་རང་རྒྱུད་དུ་ཉོན་མོངས་སྟེ་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པ་གལ་ཆོད། །འོན་ཀྱང་
འདི་ཅམ་གྱིས་མདོ་ཆོག་དེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་

བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཉོན་
མོངས་དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མས་ཇི་ཙམ་བརྟགས་ཀྱང་འཛིན་པ་དོན་མཐུན་ལས་
ཉོན་མོངས་སུ་ངོས་འཛིན་མི་ཐུབ་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་སུ་ངོས་འཛིན་
ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པས། དེ་ཡི་མཆན་གཞི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བའི་བྱིར་དང་།
མཛོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུག་འགའ་ཞིག་འཆི་ཁར་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་པར་
མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བས་དཔུལ་བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་
འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་སྤྱོད་ཀྱང་པའི་ང་
རྒྱལ་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མདོ་ཆེག་དེའི་དགོངས་པར་གནས་
སམ་སྒྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་འང་བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་
ཡོད་པ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་རིག་པས་ཀྱང་ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་
བའི་བདག་རྒྱལ། བདག་མོངས། བདག་ལྟ། བདག་ཆགས་བཞི་གསུངས་པས་
ལུགས་འདིར་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་བ་ཡོད་པ་སྒྲིམ་ཅི་དགོས་སྒྲུབ་མོ། །གལ་
ཏེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་འདོད་
ཆགས་སོགས་ཡོད་ན་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་
གཙང་བདེ་ཉག་བདག་སོགས་སུ་འཛིན་པའང་ཡོད་དགོས་པ་མཚུངས་པས། དེ་
ལྟར་ན་བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་དང་བདག་འཛིན་སྤྱོད་རགས། དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་
སོ་སོར་ཤིན་ཏུ་དབྱེ་དཀའ་བར་མ་ཟད་བདག་འཛིན་སྤྱོད་མོ་གཅིག་གི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་
པའི་ང་རྒྱལ་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སོ་སོའི་འཛིན་སྤྲེང་དང་བྱེད་
ལས་ཀྱང་སོ་སོར་མེད་ན་ནི་ཉོན་མོངས་དེ་དག་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། སོ་སོར་
ཡོད་ན་ནི་ངེ་ལྟར་འབྱེད་ཅེས་ཅད་གཙོད་དགོས་པར་སྤང་བས་མོངས་རྒྱལ་བདག་

ལྷ་བྱས་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་སྤྲོ་བར་མ་རྩུས་ཤིང་། དབྱ་མའི་ལུང་རིགས་མཐའ་
དག་སོ་སའི་ཉམས་སྤྱོད་དུ་པལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅད་གཅོད་པར་
འོས་སོ། །གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་
པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་ལུགས་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་མེད་ཚུལ་
སོགས་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་དབྱེད་པ་གནད་བསྐྱུས་རེ་བྱས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་
མེན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་ཞིག་འོག་མ་དང་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་འགྱུར་བ་
མ་ཟད། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་
མི་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ཡང་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་འགྱུར་བས་ངེས་པར་འདིར་དགོས་
པ་ཞིག་སྣང་ཡང་། ཁོ་ཐོས་སྒྲོ་གྲོས་དམན་པའི་ཡིད་དུ་འཆུན་དཀའ་བ་དང་ཆོག་
མངས་བས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

འདིར་སྤྲོས་པ། རྣམ་དག་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་ལུགས་མ་དབྱེད་ན། །ངེས་
དོན་དབྱ་མའི་ལམ་བཟང་མི་རྟོག་པས། །དབྱེད་ཀྱང་རིག་པ་རྟེན་རྒྱུ་རྗེས་འབྱུངས་
ན། །མཁའ་ལ་བྱ་རྗེས་འཆོལ་དང་བྱེད་ཅི་འགྱུར། །དེ་བས་ཆོགས་བསགས་
སྒྲིབ་སྤྱོད་དབྱང་ཆོགས་དང་། །ཐར་འདོད་རིག་པའི་གོ་བླ་ལེགས་བསྐྱོས་
པས། །བདག་ལྟའི་དག་དང་འཐབ་ན་དབྱ་མའི་ལམ། །འཛོལ་པར་འགྱུར་བ་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཐུན་མེན་ཟབ་བྱེད་རྣམས། །འོག་
མའི་གཞུང་དང་མ་འདྲེས་འཆད་དགོས་མོད། །མཐའ་དག་བདག་ལ་བསྐྱལ་བས་
སྒྲིབ་མཆོག་རྣམས། །བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱུང་བར་འཆོལ། །

ཚུམ་པ་པོ་གང་གིས་བརྒྱུས་པ།

གཉིས་པ་ཚུམ་པ་པོ་གང་གིས་བརྒྱུས་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

སྟོན་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བྱུང་ཏེ། །

རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་སྦྱངས་པ་མི་དམན་ཞིང་། །

ནལ་འབྱོར་སྟོད་ལ་བཙོན་པའི་དགེ་སློང་ཞིག

བྱང་སློང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་རྗེ་འདི་ཉིད་སྟོང་བཟང་རྒྱལ་བ་སྟོན་མ་ལས། སྟོན་ཆེ་
དབང་པོའི་ཏྲོག་གི་སྦྱན་སྒྲུ། །དམ་བཅས་ཆེན་སྒྲིབ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞེས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་བསྐྱེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་པ་རོལ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དབང་པོའི་ཏྲོག་འཛིག་ཆེན་ཏུ་བྱོན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
བའི་དུས་སུ་བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་ཆོགས་དང་བཅས་པེབས་ཏེ་དེའི་སྦྱན་སྒྲུར་
འཁོད་པ་ལ། དབང་པོའི་ཏྲོག་གིས་བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་གང་དག་མ་དག་པའི་
ཞིང་ཁམས་གངས་མེད་པ་རྣམས་སུ་ཟབ་མོ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་
རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་བཟང་ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་
སྐུ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱབས་ཆེན་སྟོད་པ་རྒྱ་མཚོའི་རབ་དང་། སུལ་དང་། མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པའོ། །ཞེས་མེད་གཏེ་སྦྱ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ན། རྗེ་འདི་པ་དེའི་རྒྱུན་ལས་
སྟོང་སྟོན་ཆེན་ཆེར་རྒྱས་པས་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཚོའི་དབྱུས་ནས་སྦྱར་བར་
བཞེངས་ཏེ། ལུས་པ་མེད་པར་བདག་གིས་བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་སུལ་བ་ན་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་པོའི་ཏྲོག་གིས་གཙོས་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལེགས་སོ། །ཁྱོད་ནི་བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་སྟོང་སྟོན་ཆེན་
པོའོ། །ཞེས་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དབྱུགས་དབྱུང་བར་མཛད་པ་ལྟར་བྱུགས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ནམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པར་ཞིང་ཁམས་སྦྱ་ཆོགས་སུ་བསྟོན་

འགྲོའི་དེད་དཔོན་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྟོན་བཞིན་པའི་སྤྲུལ་ལ། མཉམ་མེད་སྤྱབ་
པའི་དབང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་བྱོན་པ་དང་བསྟུན། བྲམ་ཟེའི་བྲུ་
ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པའི་སྒྲོ་བློས་ཞེས་བྱ་བ་དང་
མཇལ་ནས་དེ་ཉིད་མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་ཆོས་མང་དུ་གསལ། དེ་ཉིད་གྱིས་འཐིམ་
དེ་སྟོན་པ་འདིའི་སྤྲུལ་སྤར་བཅར་ནས་ཤེལ་དཀར་བྱི་མ་མེད་པ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་
གྱི་སྤང་བ་ལུལ་ཏེ་སྤྲུགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྟོན་པས་ཀུན་དགའ་པོ་ལ། ད་ལྟ་
ང་ལ་ཤེལ་དཀར་གྱི། །སྤང་བ་སྟེར་བའི་བྲུ་འདི། །ང་ཡི་བསྟན་པ་གསོ་བྱེད་
ལ། །མ་འོངས་སྟོགས་མའི་དུས་སུ་ནི། །འབྲི་དང་ལྡན་གྱི་ས་མཆོམས་སུ། །དག་
ཞེས་བྱ་བའི་དགོན་པ་འདེབས། །སྒྲོ་བཟང་ཞེས་བྱའི་མིང་ཅན་འབྱུང་། །ཞེས་ལུང་
བསྟན་པ་བཞིན་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་འདི་ལ་མཁས་དང་བྱུབ་པའི་བྲུ་མཆོག་རྣམ་
པ་དུ་མའི་ཚུལ་དུ་འཕྱོན་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། བསྟན་པ་རིམ་གྱིས་གྲིབ་ནས་
འཕགས་པོད་གཉིས་སུ་དབུ་པར་ཆད་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་། དབུ་མའི་
ལྟ་བ་མཐར་སྤྲུག་པ་དང་འགྲེལ་བའི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་ནི་ས་ལོག་གི་གཏེར་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོལ་སྟོགས་རེས་སུ་སོང་
ནས་རྒྱབ་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་བ་ན། རྗེ་འདི་ཉིད་གོང་གི་ལུང་བསྟན་ཐོག་ཏུ་བབས་ཏེ།
གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་ཆ་མདོ་སྤྲད་ཅོང་ཁའི་ལུལ་དུ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་སྐྱེ་བལྟམས་
པ་དང་འདྲ་བར་ངོ་མཆར་མཛད་བྱུང་གི་མཆོན་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་དང་
བཅས་སྐྱེ་བལྟམས་ཤིང་། རིམ་པར་པོད་ཀྱི་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་བྱང་བས་སྤྲང་ཅི་
འཆོལ་བ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལུགས་མ་ལུས་པར་སྤྲངས་ཏེ། གསན་བསམ་
དོ་ཆེན་བྲལ་བས་སྤྲུགས་ཀྱི་བྲམ་བཟང་ཡོངས་སུ་གང་བར་མཛད་པ་དང་བཅས་
སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱང་པར་དབུ་པར་ཆད་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་།

ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གསང་སྒྲགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་
 རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་བྲི་མ་སྤྲ་རགས་
 མ་ལུས་བཤེལ་གྱི་བུམ་བ་སྟོག་རྒྱུས་བཟུས་པ་བཞིན་དུ་མཛད་ཅིང་། ཡང་དག་
 པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྲངས་ཏེ་འཆད་ཚད་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྦྱབ་པའི་བསྟན་
 པ་ཉི་མ་སྟོན་བྲལ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། སྟོན་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་འདྲིས་
 པའི་མཁས་པ་དང་བྱབ་པའི་དབང་ལྷག་དུ་མས་རྩེ་ལྟར་བསྐྱེད་ཆེལ་ལ་བྱང་བ་
 འཁོར་བ་བཞིན་དུ་འདུས་ཤིང་ཆོགས་པ་ལས། སྟོན་པ་སྐྱ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉིས་
 སྟོང་འདས་ནའང་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྩོགས་ལྡན་དང་པོའི་དཔལ་
 ལ་མངའ་བརྟེས་པར་མཛད་པས། ཡབ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་
 དཔལ་ཞེས་སྟན་པའི་གྲགས་པ་སྟོགས་བཅུའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་ཀྱན་ནས་གཡོ་བ་
 དང་བཅས། གང་གི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བདུད་རྩི་འཕྱང་ཞིང་ངོམས་པའི་སྐལ་
 བཟང་གི་གདུལ་བྱ་ཡང་དབྱར་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་འཕྱང་བཞིན་དུ་རྒྱས་ཏེ། ཨེ་ཤེ་ཡའི་
 ཁྱོན་ལ་བྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་སྤྲ་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་
 པའི་རྩེས་སུ་ཁྲ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྒྲགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་
 སྟོལ་བྱེ་བ་ལ་དཔེ་རྒྱ་བྲལ་བ་ནི་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཉིད་ཡིན་ལ།
 དེའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིད་ཆེས་གསལ་བར་མཛད་པར་དཔེ་རྒྱ་དང་བྲལ་
 བ་ནི་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་བསྟན་པ་ཉིད་འཆད་ཚད་ཚུལ་
 གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་རབ་དང་ལྷལ་དུ་བྱང་ཞིང་། དཔེ་
 རྒྱ་བྲལ་བ་ནི་རྩེ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་ཚད་མེད་དུ་གྲགས་
 སོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་ནི་གཏོང་ཡིག་དང་། ལོ་རྒྱུས། སྟན་ཚུལ་དང་། རྩེས་
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབྲམ་བཏེགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་པའི་བསྟན་པ་དཀའ་བའི་

གནད་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིམ་ཁ་ཕྱེ་བ་
ལྟ་བུ་རྩི་སྟེན་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན། རོ་མཆར་མཛད་བྱུང་གི་བསྟོན་པ་ཐམས་ཅད་
ལས་རབ་དང་སྤལ་དུ་བྱུང་བའི་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་བསྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདི་
ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གོ་བར་བྱའོ། །

བསྐྱུས་དོན་གྱི་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། བཙེ་བའི་བདག་ཉིད་དགེ་བའི་བཤེས་
རྒྱམས་ཀྱིས། །རྫོངས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་གསར་སྦྱིན་པ་འདིས། །ལེགས་པར་བལྟས་
པས་མཐོང་ཚུལ་འདི་ལགས་ན། །བཀའ་བྱིན་ཆའོ་བྱིན་ཅན་སྒྲ་མའི་ཆོགས། །རྒྱལ་
བ་དེ་སྤས་ཡོངས་ཀྱི་ཁུར་བཞེས་ཏེ། །ཡུམ་དོན་རི་བཞིན་བདག་ལ་སྟོན་མཛད་
པར། །སྤྲིད་མཐར་གཏུགས་ཏེ་སྟོ་གསུམ་བསྟེན་བཀུར་ཀྱང་། །བསམ་བློས་བྲལ་
ལོ་བྱིན་གྱིས་སྦྱོང་ཚུལ་འདི། །ལེགས་པར་བློན་པས་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཞིག་མཛད་
བྱུང་རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱིས་མཉེས་བྲས་ན། །རྟག་ཏུ་བྱ་ཡི་རང་ཚུལ་རི་བཞིན་
དུ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་མཆོག་འཆོལ་བྱས་ཤོག །ཅེས་པའོ། །

བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ།

གསུམ་པ་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་ལས།

ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོད་ལྡན་གྱིས་འབྲལ་
མེད་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསྟོ་བ།

དང་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་པར་དག་པའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གང་
(གི་)ཞིག་བརྒྱད་ནས་བབས་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁོ་(ནའི་)ན་རྒྱུད་ནས་
བབས་པ་ཡིན་ན། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོད་ལྡན་

ནམས་ཀྱིས་འབྲལ་མེད་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་བསྟོན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བསྟན་པ་དང་། །

མཇུག་པ་འདི་འདྲ་སྒྲ་མའི་བྲིན་ཡིན་པས། །

དགེ་བ་འདི་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །

བཤེས་གཉེན་དམ་པས་འཛིན་པའི་རྒྱ་བྱ་བསྟོན། །

ཞེས་པའོ། །

རྟག་ཏུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྤྱིང་འདི་གང་བར་སྟོན་པ།

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་མ་
འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ། སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་བྲི་མ་མེད་པ་འདི་
ཉིད། སྤྱིད་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་ནམ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་
པས་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་། བསྟན་པ་འདིའི་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་ཤེས་ཤིང་མི་བྱེད་
པའི་ཡིད་ཆེས་དང་ལྡན་པས་སྤྱིང་འདིར་རྟག་ཏུ་གང་བར་སྟོན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ཕན་མཛའ་དེ་ཡི་བསྟན་པ་འང་སྤྱིད་པའི་མཐའ། །

དན་རྟོག་རྒྱུང་གིས་ནམ་པར་མི་གཡོ་ཞིང་། །

བསྟན་པའི་ངང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །

ཡིད་ཆེས་རྟེན་པས་རྟག་ཏུ་གང་བར་ཤོག།

ཅེས་པའོ། །

ལུས་སྟོག་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཛིན་ཅུས་པར་སྟོན་པ།

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་ཉེན་འབྱུང་གི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ཆེས་ཆེར་གསལ་བ་
སྤྱ་སྤྱུབ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་ལུགས་བཟང་དེ་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ལུས་དང་སྟོག་
ལ་མི་བལྟ་ཞིང་། སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་ལྟོད་པ་མེད་པར་འཛིན་ཅུས་པར་སྟོན་པ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས།

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་པ། །

ཐུབ་པའི་ལུགས་བཟང་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །

ལུས་དང་སྟོག་གྲང་བཏང་ནས་འཛིན་པ་ལ། །

སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་ལྟོད་པར་མ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་བཤོ། །

ཉིན་མཆན་ཀྱན་དུ་ཐུབ་བསྟན་སྟེལ་བའི་རྒྱར་སྟོན་པ།

བཞི་པ། འདྲེན་མཆོག་གྲུའི་རྒྱལ་པོས་བསྟན་འབར་མ་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པར་དཀའ་སྤྱད་མཛད་པ་ལས་བྱུང་བ་འདི་ཉིད། རྗེས་
འབྱུག་ནམས་ཀྱིས་ཆུད་ཚོས་སུ་མ་ཞོར་བར་སྟེལ་བའི་ཐབས་ལ་ནམ་པར་དབྱད་པ་
དང་། ཚུལ་བ་དྲག་པོས་དུས་འདའ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

འདྲེན་པ་མཆོག་དེས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་ཀྱིས། །

ནན་ཏན་སྤྱིང་པོར་མཛད་ནས་བསྐྱབས་པ་འདི། །

ཐབས་གང་ཞིག་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་སྟམ་པའི། །

ནམ་བར་དཔྱོད་པས་ཉིན་མཚན་འདའ་བར་ཤོག
ཅེས་པའོ། །

ཆོས་སྤང་ནམས་ཀྱིས་སྡོང་གོགས་མཛད་པར་སྟོན་པ།

ལྷ་པ། ལྷག་བསམ་དང་བས་ཆོས་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་སྤྱབ་པའི་བསྟན་
པ་འདི་ལ་བཙོན་པ་ནམས་ལ། བསྟན་པ་སྡོང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ནམས་ཀྱིས་
གོགས་མཛད་པར་བསྐྱལ་བ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ལྷག་བསམ་དག་པས་ཚུལ་དེར་བཙོན་པ་ན། །

ཆོངས་དང་དབང་པོ་འཛིག་ཉིན་སྡོང་བ་དང་། །

ལེགས་ལྡན་ནག་པོ་ལ་སོགས་སྤང་མས་ཀྱང་། །

གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་གོགས་བྱེད་ཤོག །

ཅེས་པའོ། །ལོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཤར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་དཔལ་བཟང་
པོས་དབེན་གནས་དགའ་ལྡན་ནམ་བར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་བཀའ་ཙོམ་མཛད་པ་
རྫོགས་སོ། །ཕན་ཐེ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་བཞིའི་ཁོངས་ནས་སྟོབ་གཉེར་བ་སུམ་ཅུ་སྟོར་
ཞིག་སྤྱི་ལོ་༡༥༦༧ ལོར་སྟོབ་གྲའི་དགེ་འོས་སྟོབ་སྡོང་སྐབས་དང་པོ་ཚུགས་ཏེ།
ངལ་བ་དང་ལྷག་བསམ་ཙོལ་བ་དྲག་པོ་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱིས་བརྟུན་པ་བསྐྱེད་པའི་
སྐབས་ཤིག་ལ་ལོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་གཟིགས་བསྟོར་ཐེངས་གཉིས་པ་ཀྱབ་
བསྟུན། ལོང་གི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་རས་གཞི་ཆེ་ལེགས་
ཤིག་ལ་དབུ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ་གསོལ་སྐུལ་གནང་བུང་བ། འཛིན་ཁང་གི་ཐོད་དུ་སྤྱར་
ནས་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཡང་བསྐྱབས་པས་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་སྤྱིང་དུ་བཅངས་

ནས་ལུས་སྒོག་ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་རྟེན་འབྲུང་གི་གནད་ལ་ཉིན་མཆོན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཉན་སེམས་སྒྲོམ་གསུམ་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ་སེམས་ཤུགས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ད་དུང་ཡང་མི་ཉམས་ཅིམ་ཡོད་མོད། སྐྱེས་སྤངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབད་ཚེལ་ཞན་པས་ད་དུང་ཡང་རྩི་ཐོགས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་སྲུང་མི་ཆེ་སོང་བ་དང་གདུང་སེམས་འཕེལ་བ་ལྷན་ཅིག་གོ།

སྒྲར་སྒྲུས་པ། ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་ཡིས། །ཐོས་བསམ་གྲུས་སྦྱར་བརྟན་པོས་ཉེར་བྲངས་ཏེ། །བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོ་སྦྱོད་པའི་ལྟེ་བ་ཞིག །འགན་འཛིན་ཨར་པོའི་འགོ་བྱེད་གང་དེས་བཅུམས། །སྒོ་དམན་བསྟོད་པ་འདི་ཡི་དགོངས་དོན་ཀུན། །རྟེན་པ་མིན་ཡང་དངོས་བསྟན་ཆང་བ་དང་། །ཐལ་རང་མ་འབྲས་ཐལ་འགྱུར་གཞུང་ཁོ་ནར། །སྒྲར་བས་བསྟོད་འབྲེལ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་སྟམ། །འོན་ཏང་གཞུང་བརྒྱ་སྒྲ་བའི་བྲན་དབང་འགའ། །མཉེས་པ་མིན་ཡང་རང་སྒོ་གོམས་པ་དང་། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མཆོག་དགྲེས་དང་རང་མཉམ་འགར། །པན་ཡང་སྲིད་སྟམ་ནམ་དག་སེམས་ཀྱིས་སོ། །འདི་མཐུས་རྒྱལ་བས་བསྐལ་ཆེན་གངས་མེད་དུ། །བསྐྱབས་པའི་ལམ་བཟང་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བསྟན། །སྐྱེ་རྒྱུའི་པན་བདེའི་གཏེར་དུ་རྟག་གནས་ཏེ། །བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པ་དབྱར་མཆོ་ལྟར་འཕེལ་ཤོག། །བཞི་བརྒྱ་ནད་ཀྱི་འབྲུང་ཁྱད་ཀྱི་སེམས། །མཐའ་དག་ཞི་བའི་སྟན་མཆོག་དབུ་མའི་བསྟན། །ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཡིད་ལ་ངེས་གནས་ཏེ། །ཀུན་གྱི་གདུང་བ་སེལ་བའི་དཔལ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་སྟོན་པ་བྲག་པོས་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་བཅས། སྟོན་པ་སྒྲན་མེད་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་བོ་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་དང་སྒྲར་བའི་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོའི་ནམ་བཤད་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ནི་འབྲས་ཕུ་

ཁང་དགེ་སྦྱང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དྭ་ས་རིགས་ལས་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་གི་འགན་
འཁུར་དང་། སྒོ་བ་འཁྲིད་ཀྱི་ལས་ཞོར་དུ་རང་སྒོ་གོམས་པ་སྒྲེལ་བ་དང་བརྟེན་བྱས་
གི་རྟེན་དུ་སྦྱར་བ་ལགས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ཡོང་རྒྱུ་ནི་དེ་ཐོན་དུ་བྱི་རྒྱལ་བའི་བྱམས་
པའི་ཚོས་ཚོགས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ སྤྱི་ཟླ་༡༠ པའི་ནང་
ཉིན་བཅོ་ལྔའི་རིང་ཚུ་ཚོད་གཉིས་རེ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པའི་བཤད་འཁྲིད་དགོས་
སྐོར་མེད་པས་པ་བཞིན་བཅར་རྒྱ་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་གཏུགས་མཆམས་བསྟོན་འབྲེལ་
ཞིག་བྱང་ན་ཁུངས་བཅན་པར་སྟམ་སྟེ་འབྲེལ་པ་བཅའ་བས་རྩེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་མཇུག་འདོད་བྱང་ཡང་མ་རྟོན།

འབྲེལ་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་མཇུག་ཡང་དེ་དག་གིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱན་
མིན་གྱི་ཟབ་བྱང་དང་སྦྱར་བའི་བསྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདི་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་
ལུགས་དང་ཉ་དང་ཉུང་མ་བསྐྱེད་ནས་འཆད་འདུག་པས། གསེར་བྱེ་མར་བསྦྱར་
བ་དང་བྱང་ཅི་ཡོད་སྟམ་སྟེ་ཡིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཁོ་ཐོར་རྟེན་འབྲེལ་
བསྟོན་པ་ལ་དད་འདུན་སྟོན་ནས་ཡོད་ལུས་ལྟར་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་འདེབས་
ཤུགས་ཆེར་བསྟེན་ཏེ། རང་སྒོར་གང་ཤར་ལྟར་འཆད་ན་ལེགས་སྟམ་སྟེ་དེ་དོན་དམ་
གཟབ་དང་བཅས་འཆད་པའི་སྐབས་དབྱེད་སྒྲོམ་ལ་རིག་པ་ཏ་ཅང་སྒྲིམ་དགོས་པ་
དང་། ཚད་ལྡན་སྒྲ་མའི་བྱིན་ལས་སྤར་ལས་གོ་སྟོབས་ཅུང་འབྲེལ་བས་བཤད་པ་
གང་ལེགས་བྱང་བ་བརྟེན་བྱང་གི་རྒྱལ་དུ་ཟེན་ཟེས་བཏབ་ཁུལ་ལགས་ཤིང་། དེ་
ཡང་ལུང་གི་ཁུངས་གསལ་བ་ཞིག་མ་བྱང་ན་བྱིས་སུ་སྦྱགས་པར་མཛུབ་བརྟེན་
ལྟ་བུར་སོང་རྟེན་ལ་བརྟེན་སྤར་ཡང་ལུང་གི་ཁུངས་དང་། སྤར་ལས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་
པར་སྒྲོས་པས་གང་ལེགས་བྱང་བར་བརྟེན་དཔར་འདེབས་སུ་བ་ན་བསྟན་པ་ལ་
ཞུགས་པའི་རྩིས་ཅིམ་མཛོན་ལས་ཆེ་སྟམ་པས་ཚུལ་བ་བསྟེན་ཁུལ་ཡང་། ས་བཅད་

ཀྱི་སྐོར་ལ་ངལ་བ་དྲག་པོས་མཛོ་བསམ་བཏང་སྟེ་གང་གཟབ་བཞོ་ཁྱལ་ཡང་ད་དུང་
འདོད་སློ་ཁེངས་པ་བྱུང་མ་སོང་བས་མཁས་དབང་རྣམ་པས་ཞིབ་དཔྱད་གནང་སྐྱོང་
ཞུ་རྒྱ་མ་ཟད། སྤྱི་སྤྱངས་དམན་པས་ཆོག་དོན་གང་ཅིར་འགལ་འཁྱལ་དང་ཆད་
ལྷག་གི་སྐྱོན་ཡང་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག་ན། དག་ཐེར་དང་དབྱུང་ཞིབ་
ནན་གཟབ་ཐུགས་གལ་ཆེ་བ་ནི་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་སྤྱས་ཇི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་གཟབ་དགོས་པས་ན། དེ་ལྟར་གནང་ན་ཐན་ཡང་དེ་ཅམ་དུ་
དད་གུས་འཕེལ་བ་འདུག་པས་དེ་དོན་དགོངས་བཞེས་དང་ཆབས་ཅིག་འགྲེལ་བ་
གཞན་དག་ལ་འང་དགག་སྒྲིབ་དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་བཞོ་སྤང་བས་ཐུགས་
གལ་ཆེན་སོ་གནང་སྐྱོང་། བདག་ལྟ་བུས་དེ་དག་ལ་དགག་སྒྲིབ་བགྱིས་ན་སེང་གེ་
ལ་ཁྱི་ཆུན་གྱིས་བསྟན་འདོགས་ལྟར་མཐོང་རྒྱར་བརྟེན་མ་སྤོས་སོ། །

སྤྱིར་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་ཆེ་རྒྱལ་རབས་དང་
ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལྷན་། མཆན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ནི་
སོ་སོའི་ཉམས་ཐོང་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པས་ལུགས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་
པར་འཆད་དགོས་པའི་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲ་མ་དག་གིས་གསུང་རྩོམ་
ལ་གཟིགས་ན་མཁྱེན་ངེས་ཀྱང་། ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམ་པས་གསུང་
རྩོམ་པལ་ཆེར་བྱུང་མཐའ་སོ་སོའི་གཞུང་ལུགས་བསེས་ནས་ལུང་འདེན་གྱི་ཐེང་
བ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤང་བ་ནི། གསུང་རྩོམ་ལ་ཐུགས་སྤང་གིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་
དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་རྩ་གང་དང་གང་ཡིན་དེ་དང་དེ་ལ་གཏུགས་ཏེ་དོན་གྱི་རྩོ་མཆོག་
འཆོལ་དགོས་པའི་ཐུགས་སྤང་མ་བྱུང་བ་འདྲ་སྟམ་སྟེ། འདིར་བྱུང་མཐའ་གོང་འོག་
གི་ཁྱད་པར་ཕྱིས་ནས་མ་འདྲེས་པར་གང་གཟབ་ཞུ་ཁྱལ་ལགས་སོ། ། ༡༩༩༩ ཕྱི་
ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ཤུག་ནས་ངལ་བ་བསྟེན་ཏེ་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ རང་ཟིན་ཕྱིས་དངོས་གཞི་

རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང་དང་པོའི་འཆར་དེབ་གཟུགས་ཤིག་བཟོན་སྟུང་སྟེ་གྲ་སྒྲིག་
གང་འཆོམས་བགྱིས་ཀྱང་། གཞན་པས་དཔེ་གཟུགས་བྱུང་ན་ལེགས་གནས་ཆེ་
སྐོར་སྐོང་སྐོང་ལ་བརྟེན། སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་མཐུག་ཏུ་བོད་ནས་གསར་འབྱོར་བ་བཟ་
ཤིས་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཔར་རྩ་འབྲི་བར་འཁུར་སྒྲངས་བྱུང་བས་དགའ་བསུ་དང་
བཅས་མཐུག་རྫོགས་པར་ཁྱས་པ་ལགས་སོ།། །།མཛྲ་ལྟོ།།

༦༡། །ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་དང་པོ་
བཞུགས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

༡༣། །སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ། །བཟུང་དུ་མེད་ཅིང་བསྟན་དུ་
མེད། །རང་རང་ངོས་ནས་ཀུན་སྟོང་བས། །སྟོང་པའི་ངང་ནས་ཡུལ་སྤང་གི། །རྣམ་
པ་སྒྲ་ཆོག་མཆོས་གསལ་བས། །མོད་མེན་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་སྟེ། །ཡུལ་མེན་
བཏགས་དོན་རྟེན་དུ་བྲལ། །གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་པན་ཚུན་གྱི། །རྟེན་འབྱུང་སྐྱེ་
མ་ལྟ་བུའི་ངོར། །འཁོར་འདས་ཆོས་ཀུན་འཐད་སྐྱབ་འདིས། །ངོ་མཆར་བས་
ཀྱང་ངོ་མཆར་བྲལ། །སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་གཞུང་ལུགས་ཏེ། །མཚུངས་མེད་དེ་ལ་
སྟོང་ནས་འདུད། །

བཤད་པ་དངོས།

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྐབས་དོན་གང་འཆད་པར་
བྱ་བ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་མཆན་གྱི་དོན་དང་།
གཞུང་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གྲགས་སྐད་དུ། རྣམ་རྒྱ་དུ་སྟོན་(སྟེ)ཅ། བོད་
སྐད་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །₁འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་
གྱུར་པ་ལ་བྲག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བྲག་སྟེ་ཞེས་སྟེ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལའང་། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། གཞུང་དོན་
དངོས་དང་གཉིས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༽ ཞོག་ངོས་ ༡༥༤། << འཕགས་པ་ >> གསལ།

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

དང་པོ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི།

ཙམ་པར།

ཀུན་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །

སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ། །

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བྱལ་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་པས་བརྗོད་དོ། །དོན་ནི་གང་གིས་བྱལ་འཆལ་བ་ནི། དཔལ་མགོན་
འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་བ་ཀྱིས་སོ། །གང་ལ་ན་སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ལོ། །རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་
ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རྟག་པར་གནས་ཀྱང་། དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་དབང་
གིས་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་མཐའ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྣམ་པར་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ།
དེ་ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་ན་དེ་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལས་སྲིད་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་
འགྱུར་བའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དགོས་པ་ཅིའི་སྟངས་དུ་ཞེ་ན། དུས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྲུལ་འཕགས་པའི་ཆོག་གས་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དང་། སེམས་གསལ་
རིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོག་གས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་བ་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་
ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བྱུང་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བརྗོད་ཆོག་ས། ༼༡༩༽ ཤོག་ངོས་ ༡༨༥ << གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། >>
གསལ།

རིགས་འདི་ཉིད་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་མདོར་བསྟན་དུ་
སྤར་ནས་བྱུག་འཆའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞུང་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་ལ་བསྟན་བྱའི་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ཀྱང་སྤྱིབ་བྱེད་གང་གིས་
བསྤྱིབས་ནས་མི་ཤེས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། སྤྱིབ་བྱེད་དོས་བཟུང་བ། སྤྱིབ་བྱེད་སྤྱོད་
བར་ཐབས་བསྟན་པ། སྤྱངས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟན་སེམས་གསལ་རིག་ཟད་དུ་མི་བྱང་བ་དང་། རྟན་ཆོས་
སེམས་རང་བཞིན་གྱི་ངི་མ་དག་པའི་ཆ་གཉིས་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་
པའི་གཞི་ཅ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྟེང་སྒོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་སྤྱངས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་ལ། འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་རྟག་པར་གནས་ཀྱང་
སྤྱིབ་བྱེད་གང་གིས་བསྤྱིབས་ནས་མི་ཤེས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཆོགས་དོན་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་
བཤམ་རྒྱར་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བར།

གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། །

དེ་ཉིད་སྤྱངས་པ་བྱས་པ་ལས། །

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༽ ཤོག་ངོས་༡༧༩ << སྤྱང >> གསལ།

དག་པ་དེའི་མུ་པར་འདས། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་དེའི་དོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་མདོར་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། འདིའི་
ཆོག་དོན་ནི་སེམས་གསལ་རིག་གི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཉིད་མ་ཤེས་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་དེའི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་ཤོར་ན་དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བྱས་ཏེ་ལས་
གསར་དུ་གསོག་པ་དང་། བསགས་ཟེན་གསོས་འདེབས་བ་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་
བར་རྒྱུ་མི་ཆད་དུ་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ། འདི་ཉིད་ཡང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ཡི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཁོར་
བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་བ་བྱས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱིས་
འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་རྣམས་ཇི་བཞིན་བསྐྱོམས་ནས་གོམས་པ་ལས་སྤྱད་པའི་
རྩ་བ་བཅད་ནས། ཐར་བ་མུ་པར་ལས་འདས་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་འདི་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནི་སྤྱད་པའི་རྩ་བ་དང་། དེ་ལ་
བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་སོ་དང་ཐར་པའི་རྩ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་སྤང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་ཟད་ན་ཟད་བ་དེའི་མུ་པར་ལས་
འདས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་དེའི་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོ་
ན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེའི་ཉིད་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ན། སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ།

རྩ་བར།

ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་འདྲེས་པས། །

མར་ཀྱི་སྤྱང་སོ་མི་སྤང་བ། །

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་པས། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་། །

ཞེས་བསྟན་ཏེ། དཔེ་ཤེས་སྤྲ་ལ། རྟོན་ནི་སེམས་གསལ་རིག་ཉོན་མོངས་
དང་འབྲེས་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་བས་བསྐྱད་བ་ཞུགས་པའམ་ཉོན་མོངས་བར་གྲོགས་
དང་གྲོགས་ཅན་དུ་སོང་བ་ན། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ངི་མ་ཅན་དུ་སོང་བས་ངི་མ་དེས་
བསྐྱེབས་ནས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་མེད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟོན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་
ཉིད་དེ་མཐོང་བའི་གོ་སྐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

ཙ་བར།

ངི་ལྟར་འོ་མ་རྣམས་སྤངས་པས། །

མར་གྱི་སྟོང་པོ་ངི་མེད་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤངས་པས། །

ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་ངི་མེད་འགྱུར། །

ཞེས་བསྟན་སྟེ། འོ་མ་གནས་མ་གྱུར་བར་མར་གྱི་སྟོང་པོ་མི་འབྱུང་ཡང་།
འོ་མ་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་གྱུར་བ་ལས་མར་གྱི་སྟོང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་
བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པའི་ངི་མ་མ་སྤངས་པར་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
བ་མི་འབྱུང་ཡང་། མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད། སྟོང་། བདག་མེད་ལ་དབྱེད་པའི་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་སྤངས་ནས་པལ་ཆེར་དག་པ་ལས་
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །འོ་ན་སེམས་ཉོན་མོངས་བས་བསྐྱེབས་ནས་ཡོད་ན་སེམས་གསལ་རིག་རང་
བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ངི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་དུ།

ཙ་བར།

ངི་ལྟར་མར་མེ་བུམ་ནང་གནས། །

ཅུང་ཞིག་སྒྲུང་བར་མི་འགྱུར་བ། །
དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་བྱམ་ནང་གནས། །
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་། །
ཕྱོགས་ནི་གང་དང་གང་དག་ནས། །
བྱམ་པ་བྱ་ག་དོད་ཀྱི་ལྟར་བ། །
དེ་དང་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ཉིད་ནས། །
འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
གང་ཆེ་ཉིང་འཛིན་དོ་རྩེ་ཡིས། །
བྱམ་པ་དེ་ནི་བཅག་གྱུར་བ། །
དེ་ཆེ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡི། །
མཐར་ཐུག་བར་དུ་སྒྲུང་བར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩེ་བྱམ་པའི་ནང་དུ་
མར་མེ་སྒྲར་ནས་ཡོད་ན་ཕྱི་དུ་འོད་མི་འབྱུང་བས་མར་མེ་དེ་ཉིད་མི་མཐོང་ཞིང་
སྒྲུན་པ་སེལ་བར་ཡང་བྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྤྱིབ་བྱེད་
འཛིག་ལྟ་དང་། མཐར་ལྟ་དང་། ཐེ་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་དེ་
དག་གི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ན། དེས་བསྐྱེབས་པའམ་ཟེལ་གྱིས་མནན་སྟེ། སེམས་
གསལ་རིག་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་མི་འབྱུང་བའམ་མི་མངོན་པ་ཅམ་ཡིན་
གྱི། ཕྱིས་རྒྱུན་དང་འཕད་ན་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། ནམ་ཞིག་ན་བྱམ་
པ་དེ་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་ཕྱག་སྟེ་བྱ་བ་གང་བྱུང་བ་དེ་ནས་མར་མེའི་འོད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟན་ཆོག་ས། ༼༡༽ འོག་ངོས་༡༡༩ <<བཏོད་>> གསལ།

སྒྲིབ་བ་སྟེ་གསལ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་དང་བདག་
མེད་སྤྱ་རགས་ལ་དབྱེད་པའི་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་རྒྱུ་ཅི་ཙམ་འཕེལ་
བ་དེ་ཙམ་དུ་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ཡང་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲིབ་
བ་འཕེལ་རྟེ། སྒྲིབ་ལམ་རྟོག་སོགས་བཞི་པོ་རིམ་བཤུགས་སྒྲིབ་ལྷན་གྱི་རྟོགས་པ་
འཕེལ་རིམ་བཞིན་དུ་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་
ཉིད་ལའང་གསལ་སྒྲིབ་ཡང་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ནི་ལམ་དེའི་ཟབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་རྟོག་རྟེན་ཐོས་བསམ་བྱུང་བ་དེ་བཅག་ནས་ཞིག་པ་ན་མར་མའི་འོད་དེ་
ནས་མཁའ་ལ་རང་གི་རྒྱས་པ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་གསལ་བ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟ་
བྱུང་ཡོད་པས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གོང་དུ་འཕེལ་བས་ཆོས་ཀྱི་དག་པའམ་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་རྟོག་རྟེན་ལྟ་སྟེ་རྟོག་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དུ་གྱུར་རྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལྷག་མེད་དུ་བཅོམ་པ་ན་གསལ་
རིག་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ལ་བྱུང་བ་དང་
ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ལྟ་བུ་འགྲོ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་སེམས་
གསལ་རིག་དང་དེའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྒྱུ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བར།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྒྲིམ་ཡིན། །

ནས་ཡང་འགག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །

དུས་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་མེད། །

ཐོག་མ་བར་མཐའ་བྲི་མ་བྲལ། །

ཞེས་པས་བསྟན་རྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་

སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མཆིས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མ་
མཆིས་ཤིང་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའང་མེད་ལ། དུས་ནམ་ཡང་ཉོན་མོངས་པས་
མ་བསྐྱད་པ་དང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་འང་ངེ་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྒོས་པར་
རང་བཞིན་ནམ་དག་ངོ་བོ་གསལ་ལ་གཟེད་མ་ནས་ངེ་མ་དང་བུལ་བའམ་ཞི་བ་ཡིན་
པས། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ན་ངེ་མ་སྤྱོད་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ།

ཅུ་བར།

ངེ་ལྟར་རིན་ཆེན་བེད་ཅུ། །

དུས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་འོད་གསལ་ཡང་། །

རྩོ་ཡི་ནང་ན་གནས་གྱུར་ན། །

དེ་ཡི་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་གྱིས་བསྐྱེབས་པའི། །

ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་ངེ་མེད་པའང་། །

འཁོར་བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །

སྤྱང་ན་འདས་ན་འོད་གསལ་འགྱུར། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། བེད་ཅུའི་རིགས་དང་པོ་ནས་སམ་དུས་
ཀྱན་ཏུ་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྩོ་དང་། ས་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་
ནང་དུ་གནས་པའི་ཆེ་འོད་དེ་དག་མི་མངོན་པས་དེ་ལ་བསྒོས་པའི་རྩལ་དང་གཡལ་
ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྤྱངས་ཏེ་དག་པ་ན། བེད་ཅུ་ཞེས་འོད་
འཆེར་བའི་རང་བཞིན་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། སེམས་
གསལ་རིག་རང་བཞིན་གྱི་ངེ་མས་དག་པ་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་བྱུང་བའི་དྲི་མ་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་
 ཏེ། གང་ཟག་སོ་སའི་ངོར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་མངོན་པ་ཅམ་
 ཡིན་གྱི་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དེ་དག་ལེགས་པར་མ་བྱང་བའི་
 འཁོར་བ་ལ་ནི། སྟོན་བྱུང་ནམ་དག་གི་ངོ་བོར་མི་གསལ་ཡང་དྲི་མ་དེ་དག་ལེགས་
 པར་སྦྱངས་ཏེ་བྱང་བ་ན། དེ་ཉིད་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཞིན་ཏུ་གསལ་
 བའི་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་གཉིས་དང་ལྗན་པས། དེ་རྣམས་ལ་སྟོན་བྱུང་གི་
 དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་ན་དོན་ཞིན་ཏུ་ཆེའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བད།

ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །

ས་ལེ་སྤྲུམ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར། །

ཁམས་མེད་པར་ནི་ལས་བྱས་ནའང་། །

ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་སྟེད་པར་ཟད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་རིགས་དེ་ཉིད་གསེར་སྦྱངས་གྱི་
 ལས་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ནི། ས་ལེ་སྤྲུམ་ཞེས་ཕུལ་དུ་བྱང་བའི་
 གསེར་གྱི་ངོ་བོར་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ལའང་རིགས་སྦྱང་བར་བྱ་
 བ་ལ་ཞུགས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པར་རིགས་སད་ནས་རང་སྟོབས་
 གྱི་དྲི་མ་སྦྱང་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ། མཐར་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྐྱུར་འགྱུར་
 བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་དོན་ཞིན་ཏུ་ཆེ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་མེད་པའི་
 དོན་བྱེད་པའམ་རིགས་ཡོད་ཀྱང་རིགས་སྦྱངས་པའི་དོན་དུ་མ་སོང་བའི་དཀའ་
 དུབ་རིམ་སྦྱད་ཀྱང་ངལ་བའི་འབྲས་བུ་ངལ་བ་འབའ་ཞིག་འབྱིན་ཅིང་དགོས་པའི་

འབྲས་བུ་མི་སྤྲོད་ཏེ། གསེར་གྱི་དོན་དུ་དེའི་རིགས་མེད་པའི་བྲེ་མ་འབའ་ཞིག་བྱས་
པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རིགས་སྤངས་པའི་དོན་ལ་འབད་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་སྤངས་པ་དོན་དུ་སོང་མ་སོང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ།
རིགས་པ་སྤངས་པ་དོན་དུ་སོང་བ་ཞིག་ལ་འབད་དགོས་ཏེ།

ཅ་བར།

རི་ལྟར་སྤྲོད་པས་གཡོགས་གྱུར་པས། །

སོ་བ་འབྲས་བུ་མི་འདོད་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པས། །

དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་བརྟག

རི་ལྟར་སྤྲོད་པ་ལས་¹འབྲེལ་ན། །

འབྲས་ཉིད་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་ན། །

ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ། །

ཞེས་སྒྲོག་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་པའི་འོད་
གསལ་བ་ཉིད་སྒྲོ་བུར་གྱི་རི་མ་དག་རུང་དུ་གནས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
ཞེས་བརྗོད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཉི་ག་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་རི་མ་
དག་པའི་ཆ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། དེའི་སྤྲོད་སྒྲོ་བུར་གྱི་རི་མ་ཟད་པ་ལ་སངས་
རྒྱས་དང་དེ་མ་ཟད་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཞེས་བརྟགས་ནས་འདོགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲོད་པས་གཡོགས་པའི་འབྲས་བུ་སོ་བའས་གྲུ་མ་དང་བཅས་
པ་ནི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་ཞེས་བརྟགས་ཏེ་ཟ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་། སྤྲོད་པ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༡༩ <<གྲོལ>> གསལ།

དང་བྲལ་བའི་འབྲས་གཙང་མ་དེ་ཉིད་ཟ་བར་འདོད་པས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་
 དུ། རང་བཞིན་གྱི་ཁྱིམ་དག་པའི་སེམས་གསལ་རིག་སྒྲོ་བྱར་ཉོན་མོངས་པའི་བྲ་
 བས་བཅིངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་
 བྲ་བའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་བ་ན། ཚུལ་སྒྲུབ་ན་མེད་པའི་ངོ་བོ་
 ཞེས་བྱ་ཀུན་ཐོགས་མེད་དུ་སྦྱང་བའི་འོད་འཛེར་བས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏགས་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་མཁས་ཤིང་རྒྱབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཏེ། དེ་ཉིད་དོན་
 དུ་གཉེར་བར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །འོ་ན་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་བྲ་བས་བཅིངས་པ་ནི་
 ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་བརྗོད་དེ་དེའི་
 དོན་བྱ་བའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

ཚུ་ཤིང་སྦྱང་པོ་མེད་དོ་ཞེས། །
 འཇིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེར་བྱེད་ཀྱང་། །
 དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་སྦྱང་པོ་ཉིད། །
 མངར་པོ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །
 སྦྱང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལས། །
 ཉོན་མོངས་གཟེབ་དང་བྲལ་བྱུར་ན། །
 དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་སྦྱང་པོ་¹ཉིད། །
 ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་རྩིར་འགྱུར། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། ཚུ་ཤིང་ནི་འབྲས་དང་གྲོ་ནས་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སྦྱང་བྱའི་ནང་སྦྱང་པ་ཡིན་པས་སྦྱང་པོ་མེད་ཅེས་

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཚོགས། ༼༡༽ ཞོག་གངས་༡༧༩ <<སངས་རྒྱས་>> གསལ།

ཀུན་ཏུ་གྲགས་ནའང་། དེའི་འབྲས་བུ་ནི་མོངས་སྟོང་གི་ཉེར་མཁོ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་
པས་དེའི་དོན་དུ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་དང་སྦྱང་སྦྱོབ་སོགས་ཀྱིས་ལྷག་
པར་གཅེས་པར་བརྒྱུད་བ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བཅིངས་པས་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་དང་སྦྱོབ་སྦྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་ཡང་། དེའི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱངས་
པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གྲུབ་སྟེ་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱིང་གི་བདུན་ཅིར་
འགྱུར་བ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ། དེ་དག་ལ་རང་དབང་མེད་པར་གཅེས་སྤྱས་ངང་གིས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།

ཅ་བར།

དེ་བཞིན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ལས། །
རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་། །
ས་བོན་མེད་པར་འབྲས་ཡོད་པར། །
ཤེས་ལྡན་གང་གིས་བསྐྱབ་¹ པར་ནུས། །
ས་བོན་གྱུར་པ་ཁམས་དེ་ཉིད། །
ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཉེན་དུ་འདོད། །
རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པར་གྱུར་པ་ལས། །
སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་སྟོག་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཅི་འབྲས་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་
ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ཉེར་མེན་གྱི་རྒྱུའམ་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲས་བུ་
སྟོན་ཞིང་། དེ་དང་མི་མཐུན་པར་མི་སྟོན་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་སྤྱིའི་ཆོས་ཡིན་པ་འཇིག་
ཉེན་པས་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོ་བུར་གྱི་བྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༩༽ ཤོག་ངོས་༡༡༩ <<སྐུབ་>>གསལ།

ཅིང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཡང་རང་
 དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉི་བར་བརྒྱད་དེ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་མཐར་
 གཏུགས་ན་ཐ་མལ་པའི་དུས་ན་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་མ་དག་པའི་གསལ་རིག་དེ་ཉིད་
 ལ་ཐུག་པས་རྩ་བ་སེམས་གསལ་རིག་གི་ཁམས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 སྐྱ་འབྱུང་བ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། སེམས་གསལ་རིག་
 དང་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ནི། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
 དང་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནོ། །སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་
 ཡིན་ན། དེ་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱབས་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་ནི།

རྩ་བར།

དྲི་མེད་ཉི་མ་རྒྱ་བ་ཡང་། །

སྤྱིན་དང་དུ་བ་ཁྱག་ན་དང་། །

སྐྱ་གཅན་གདོང་དང་རྩལ་ལ་སོགས། །

སྤྱིབ་པ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱབས་པར་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །

འདོད་དང་གཞོད་སེམས་ལེ་ལོ་དང་། །

ཁོད་པ་དང་ནི་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །

སྤྱིབ་པ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱབས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། མར་མེ་དང་སྟོག་གི་འོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
 ཅི་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གསལ་བའི་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་ཡང་སྐྱབས་འགངས་སྤྱིན་སྐྱ་ཆོགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཤེས་འོག་མོས་༡༩༩ <<གྱུར་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཤེས་འོག་མོས་༡༩༠ <<གྱུར་>> གསལ།

གྲིས་བསྐྱབས་ཤིང་། སྐབས་འགར་དུ་བའམ་ཁྱག་ན་སྟེན་བྱུན་ནམ་ཐལ་རྒྱུང་གི་
རྒྱལ་དང་སྐྱ་གཅན་གྱི་གདོང་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ལྟ་ཅི་རིགས་གྲིས་བསྐྱབས་ཏེ་མི་
མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། འོད་གསལ་བའི་སེམས་ལ་འང་འདོད་ཆགས་
དང་། གཞོད་སེམས། ལེ་ལོ། མོད་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་ལྟ་
ཡིས་བསྐྱབས་པའམ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གདམས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བ་པ་ནི་སེམས་དང་འདྲེས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
སྤྱི་བ་པ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

ཅུ་བར།

རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །

སྤྱ་ཆོགས་རི་མས་རི་མ་ཅན། །

རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །

རི་མ་ཆོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །

དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་རི་མ་ཅན། །

ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་རི་མ་སྟེག

དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། རྟོ་རྒྱུས་ལས་བཟོས་པའི་གོས་རི་མས་
བསྐྱོས་ཆེ་ཆུ་སོགས་གྲིས་མི་དག་པར་མའི་ནང་བཅུག་ན་རི་མ་དག་སྟེ་གཅང་མར་
འགྱུར་རྒྱུང་གི་གོས་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་རི་མ་རྣམ་པ་སྤྱ་ཆོགས་པས་བསྐྱོས་པའི་
ཆེ་གོས་དེ་ཉིད་མའི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་བསྟེགས་པ་ལས་རི་མ་མ་ལུས་པ་ཆོག་ཅིང་
དག་སྟེ། གོས་གཅང་མའི་རོ་བོ་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འོད་གསལ་བའི་སེམས་

གསལ་རིག་དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདྲེས་ཤིང་དེས་
བསྐྱབས་ནས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་སྒོམ་པ་རྗེས་བ་བཞིན་
བརྟེན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་རབ་
ཏུ་འབར་ཞིང་གསལ་བ་རྟེན་པ་ན། དེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་པའི་བྲི་མ་དེ་དག་སྦྱངས་ཏེ་
བྲི་མ་རྗེ་དག་ཏུ་སོང་བ་དང་། གསལ་རིག་གི་འོད་རྗེ་གསལ་བུ་སོང་བ་དང་བཅས་
གསལ་རིག་གི་རྒྱན་མཐའ་མེད་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་
ཉོན་མོངས་དང་གསལ་རིག་དེ་གཉིས་རྣམས་པའམ་ངོ་བོར་འདྲེས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
འཛིན་སྦྱངས་དང་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་གནས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་བྲི་
མ་དེ་དག་སྦྱང་བའི་ཐབས་གང་ལས་ཤེས་ཤོ་ན། ལན་དུ།

ཙ་བར།

སྟོང་བ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །

རྒྱལ་བས་རྗེ་སྟེད་གསུངས་པ་ཡིན། །

དེ་དག་ཀྱང་གྲིས་ཉོན་མོངས་ལྟོག

ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ནི། བདག་དང་
བདག་གི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་མ་རིག་པ་དེ་
ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་གཞིམ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱ་རགས་རྣམས་
རྗེས་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་མདོ་རྗེ་སྟེད་ཅིག་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གསུངས་པ་དང་། གསུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་དོན་རྗེས་བ་བཞིན་
བསྐྱབས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་ལྟོག་པར་རུས་ཏེ། གསུང་རབ་དེ་དག་
གི་དགོངས་འགྲེལ་གྲིས་བཀལ་བ་བཞིན་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡ་མ་

བྲལ་བའི་ངང་ནས་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ། སྒོམ་པ་རིམ་བཞིན་བརྟེན་ན་དེ་ལས་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཤིང་། དེ་ལས་མ་རིག་པ་ཅ་
བ་ནས་བྱང་ཕྱང་སྟེ། སྒྲུབ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་
མོངས་པས་བསྐྱབས་ན་འོད་གསལ་བའི་སེམས་རིམ་ལྟར་འཐད་ཅེན། དེའི་ལན་དུ།

ཅ་བར།

ས་ཡི་ནང་ན་གནས་པའི་ཆུ། །

བྱི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར། །

ཉོན་མོངས་ནང་གནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །

དེ་བཞིན་བྱི་མ་མེད་པར་གནས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་གཙང་བའི་དོང་དང་ས་ཡི་ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པའི་ནང་ནས་ཆུ་བྱི་མ་མེད་པ་དྲུངས་ཤིང་བསེལ་ལ་མངར་བའི་རང་བཞིན་
ཅན་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ཐོན་པ་འདིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ།
སེམས་གསལ་རིག་གི་རྒྱུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་
འབྲས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་པས་སྐྱགས་པ་དང་། དེས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་སོགས་
གྱིས་གསལ་རིག་གི་ཁམས་རྒྱས་པར་མི་བརྟུག་པར་གནས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་།
སེམས་གསལ་རིག་གི་རང་མདངས་གསལ་བས་རང་གི་སྒྲིང་ཆའམ་སྤྱན་མིན་གྱི་
འདྲིན་སྒྲངས་ལ་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ལ་
ཆད་མའི་ངོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་འདྲིན་སྒྲངས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བསལ་
ན་འདྲིན་སྒྲངས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རེ་གསལ་རེ་བརྟེན་དུ་འགོ་བ་ནི། ཤེས་པ་སྦྱིའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མ་རྣམས་ནི་གསལ་

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༩༽ ཤོག་ངོས་ ༡༩༠ <<ན་>> གསལ།

རིག་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་སྒྲིབ་པ་དང་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་ཀྱང་། སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེ་གསལ་དུ་སོང་ན་སྒྲིབ་
བྱེད་དེ་དག་རྗེ་དག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཤེལ་གྱི་བྱམ་པ་དྲངས་ཤིང་
གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ནག་ཚོག་གི་བྲི་མ་བཟུས་ཏེ། རྗེ་དག་ཏུ་སོང་བ་
ན་ཤེལ་གྱི་བྱམ་པ་རྗེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མཐོང་ཆོས་སྤྲོ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་
ནོ། །འོ་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

ཆོས་དབྱིངས་གང་ཕྱིར་བདག་མ་ཡིན། །

བྱད་མེད་མ་ཡིན་སྐྱེས་པ་མིན། །

གཟུང་བ་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ། །

རི་ལྟར་བདག་ཅེས་བརྟག་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྩ་མཚན་
གང་གི་ཕྱིར་བྲི་མ་ཞུགས་ཤིང་། རང་བཞིན་དེ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་། བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་སོགས་དང་། བདག་དང་བདག་གིའི་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན། རི་
ལྟར་བདག་ཅེས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་རི་ལྟར་བརྟག་ཅེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་
དོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྲལ་ཞིང་རྣམ་བྱང་གི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན།
ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱད་པ་ཅི་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཞུགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །འོ་ན་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཉིད་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༩༽ ཤོག་ངོས་༡༩༠ <<འང>> གསལ།

བསྐྱོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རི་ལྟར་སྒོང་བར་རྒྱས་ཤེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།
ཅུ་བར།

ཆགས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱན་ལ། །

བྱད་མེད་སྐྱེས་པ་དམིགས་མ་ཡིན། །

འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གདུངས་གདུལ་བྱའི་བྱིར། །

བྱད་མེད་སྐྱེས་པ་ཤེས་¹རབ་བསྟན། །

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་
བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་འདྲིག་ལྟ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་ཞིང་། འདྲིག་ལྟ་དེའི་
དམིགས་པ་གཙོ་བོ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཉིད་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དེ་ཉིད་བཀག་པའི་
བཀག་ཆ་མེད་དགག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས། འདི་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་ཁྲིགས་ནས་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཐག་ཁ་སྐྱུལ་དུ་འཁྲུལ་ནས་འདྲིགས་པ་སྐྱེས་པ་ན། ཐག་ཁ་
དེ་ཉིད་སྐྱུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལས་དེ་སྐྱུལ་མ་ཡིན་པ་ནམ་ཤེས་པ་ན། སྐྱུལ་
ཀྱི་འདྲིགས་པ་རང་བྱུགས་ཀྱིས་ཞི་བ་ཡིན་ཀྱི་ཐབས་གཞན་གང་གིས་མི་ལྟོག་པ་
བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་བཀག་པ་ནི། བྱད་མེད་སྐྱེས་པ་ལ་
སོགས་པའི་འདྲིག་ཉེན་རང་ག་བས་དམིགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། འདོད་ཆགས་
ཀྱིས་གདུངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་
ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོག་འདི་ཉིད་རི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་
ན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༤༠ <<ཞེས་>> གསལ།

ཙ་བར།

མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་སྟོང་པ་ཞེས། །

བྱ་བ་གསུམ་པོར་¹སེམས་སྟོང་གྲེད། །

མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྟོང་གྲེད་པའི། །

ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་བ་སྟེ། དབང་པོ་རབ་སྟོོ་གྲོས་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་བྲི་མ་སྟོང་བ་ལས་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་འགྲུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི།

ཙ་བར།

དེ་ལྟར་སྒྲུམ་པའི་²ལྟོ་ན་བྱ། །

ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ། །

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ལྟར་བྱད་མེད་སྒྲུམ་པའི་ལྟོ་བའི་ནང་བྱ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་ཚེལ་ཏུ་མ་
བཅས་པར་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བརྟམས་ཤིང་གཡོགས་
པ་དེ་ལ་ནི། སེམས་གསལ་རིག་གི་ཆོས་དབྱིངས་སམ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་སྟེ་བ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱག་མའི་ལྟོ་བར་མི་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་
མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིན་བསྐྱིབས་ནས་མ་མཐོང་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གདམས་པ་ནི།

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟག་ཤིག་པོས་༡༩༠ <<པོས་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟག་ཤིག་པོས་༡༩༠ <<མའི་>> གསལ།

ཅ་བར།

བདག་དང་བདག་གི་ནམ་ཉིག་དང་། །

མིང་གི་འདུཤེས་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །

ནམ་ཉིག་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་། །

འབྱུང་དང་འབྱུང་ལས་ཀྱང་བས་སོ། །

ཞེས་བས་བསྟན། དང་པོར་ངམས་བདག་ཏུ་ནམ་པར་ཉིག་བ་སྐྱེ་ལ།
དེ་ལས་བདག་གི་ཉི་ནམ་པར་ཉིག་བ་སྐྱེ་ཞིང་། མིང་གི་ཐ་སྟོན་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་
བསྟེན་པས་པའི་བདག་དང་བདག་གི་ཉི་འདུཤེས་དང་། བྱ་བ་མཐའས་དོན་འགའ་ཞིག་
རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་འདུཤེས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་ལས་ཉིན་མོངས་
རགས་བ་ནམས་འབྱུང་ལ། དེ་དག་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་བདག་དང་བདག་གི་ནམ་པ་
ནམས་འབྱུང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་ཉིག་བ་བཞིན་དུས་རྟག་ཏུ་བསྐྱེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་དེ་དག་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གདམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྗོ་རྗོ་གཅོད་
བ་ལས། དེའི་ཆེ་བདག་ཏུ་འདུཤེས་ཡོད་ན་གཞོད་སེམས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་བ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །

ཅ་བར།

སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ཡང་། །

སྒྲིང་བ་མེད་ཅིང་མཚན་ཉིད་མེད། །

སོ་སོར་རང་རིག་སྒྲིང་ལྡན་ཉིད། །

སངས་རྒྱས་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན། །

ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་དང་སྒྲོན་ལམ་ནི་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྟག་ཏུ་འདུག་ཀྱང་གདུལ་

བྱ་ནམས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བ་མེད་པས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རང་
མཚན་གྱིས་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་བསམ་པའི་རྒྱས་མཐུ་དང་སྤྱར་
ཏེ་སྤར་ལྡན་པ་ཉིད་ལ། དང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྟོབ་ཚུལ་བསྟན་པ་འོས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་
ལས་དམའ་བ་ནམས་ལ་དང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྟན་ན། སྟོས་འཆུན་
དཀའ་བས་ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྡུལ་བ་དང་། སྟོང་བ་བསྟན་པའི་སྒོ་
ནས་འཁོར་བ་ལ་སྟོབ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབ་དུ་འཇུག་པ་
སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་མཉན་པའི་སྟོང་རུང་དུ་བྱས་པ་སོགས། མདོར་ན་
བསྟོམ་པར་བྱ་བ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྡུལ་བའི་ཚུལ་དང་། རང་རྒྱ་བའི་བདག་
གིས་སྟོང་བ་གསུམ་པོ་བསྟོམས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ངི་མ་རགས་པ་ནམས་སྤངས་ནས་
བྱང་བ་ལས་སེམས་སྟོང་གི་མཆོག་ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་ཏེ། སེམས་སྤངས་པའི་
རྒྱས་པ་སྒྲིན་པ་ན་ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྒོ་
ནས་སེམས་སྟོང་བ་ལ་འབད་ན་སེམས་ཀྱི་ངི་མ་མཐའ་དག་སྟོང་བར་རྒྱས་སོ་ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདི་ཉིད་སེམས་
ཅན་ཀུན་ལ་བྱང་པར་མེད་པར་ཡོད་ན་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་འགའ་ཞིག་གིས་མི་
ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི།

ཅ་བར།

རི་ལྟར་རི་བོང་མགོ་ཡི་རྟ།

བཏགས་པ་ཉིད་དེ་མེད་པ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

བཏགས་པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་ཡིན།

སྤྲ་རབས་རྩལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡི།₁ །

སྤང་གི་རྩ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

རི་ལྟར་སྟོན་བཞིན་བྱིས་དེ་བཞིན། །

དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བརྟག་པར་བྱ། །

ཞེས་སྒྲིག་གཉིས་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐུ་དང་།
འཕྲིན་ལས་དང་། ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་སྟོན་ལས་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟར་རི་བོང་གི་
མགོ་ལ་རྩ་མི་ཤེས་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་ཀྱང་མགོའི་སྟེང་ནས་རྩ་བ་བྱུང་བུ་
མེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་གྱི་སྐུ་དང་འཕྲིན་ལས་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་
མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཉིད་དེ་དོན་ལ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྲ་རབས་རྩལ་རྣམས་པ་བྱུ་མ་བསགས་ཤིང་འདུས་པའི་ངོ་བོ་དེ་
ཡིས་ཚུལ་གཞིར་བྱེད་པའི་སྤང་གི་རྩ་ཡང་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་བཏགས་
པ་ཅུམ་ལས་དོན་ལ་མེད་པ་ལྟར། སྟོན་གྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུའང་རང་མཆོན་གྱིས་
བྲུབ་པ་བཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་། བྱིས་མ་འོངས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུའང་རང་མཆོན་
གྱིས་བྲུབ་པ་གསར་དུ་འབྱུང་བའམ་གསར་དུ་བཅོས་པ་མི་སྲིད་ན། ད་ལྟའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལའང་རང་མཆོན་གྱིས་བྲུབ་པ་ཡོད་ཅེས་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
དེ་གཏན་མེད་དོ། །འོ་ན་དེ་དག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅི་ན།

ཙ་བར།

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། །

བརྟེན་ནས་འགག་པར་འགྱུར་བས་ན། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟག་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<ཡིས་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟག་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<གྱུར་>> གསལ།

གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གྲིས་པས་རི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། བསྐྱབ་གཞིའི་གཙོ་བོ་རིགས་རྣམས་པ་གཉིས་དང་།
སྐྱབ་པ་ལས་དང་། སའི་རིམ་པ་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱ་གསུམ་
འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་། གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་འགག་པར་འགྱུར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་བྱུ་གི་རོ་བོ་ཅམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། རང་
དབང་བ་དང་ལྟོས་མེད་ཡན་གར་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་
མཚན་དེའི་ཕྱིར། གྲིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་
བརྟེན་པར་རི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཀྱན་གྱི་གཞི་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་བུ་འཕང་དེ་བཞིན་དུ་
མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི།

རྩ་བར།

རི་བོང་བ་སྒྲང་རྩ་ཡི་དཔེས། །

རི་ལྟར་བདེ་གཤེགས་ཆོས་རྣམས་ཉིད། །

དབུ་མ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་དང་བ་སྒྲང་གི་རྩ་གཉིས་དཔེར་
བསྟན་པ་དེ་ཡིས་རྩ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་
མཚུངས་པར་བསྟན་ནས། རི་བོང་གི་རྩ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་མེད་པ་དང་སྒྲང་གི་རྩ་
ནི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་མཚོན་ནས་བསྟན་པ། རི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་སྐྱོ་འདོགས་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མེད་དགོས་པར་ལྟ་བུ་སྐྱར་འདེབས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་བས་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པར་འཐད་སྒྲུབ་དུ་ངས་བ་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྒྲོ་
སྒྲར་གྱི་མཐའ་གཉིས་བཀག་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་དབུ་མའི་ལམ་རྟེན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གདུང་རྒྱུན་ཟིན་པ་དང་། རྒྱལ་
བ་ཐམས་ཅད་དགེས་པའི་མཆོད་སྤྱོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱ་རང་གི་
ངོས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ཆད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་པའང་དུས་
ལས་གཡེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་ནི།

ཙ་བར།

རི་ལྟར་ཉི་མཱ་སྐར་མའི་གཟུགས། །

དང་བའི་སྟོད་ཀྱི་ཚུ་ནང་དུ། །

གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བར་འབྱུང་བ་ལྟར། །

མཆོད་ཉིད་རྫོགས་པའང་དེ་དང་འབྲ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། ཉི་མ་དང་། མཱ་བ་དང་། སྐར་མ་དག་ནི་
ཆེས་མཐོ་བའི་བར་སྒྲར་གི་དབྱིངས་ནས་ཤར་ཡང་། དེའི་གཟུགས་བརྟན་དག་ཆེས་
དམའ་བ་ས་སྟོང་གི་སྟོད་ཀྱི་ཁ་གཏད་ཕྱོགས་མ་ནོར་བའི་མཆོ་དང་། མཆོད་ལྷ། རྩེ་
དང་ཚུ་ཐིགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞིང་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རིང་དང་ལེགས་
ཉེས་མེད་པར་ཐོག་ཅིང་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་སོ་སོར་དད་གུས་མོས་པ་
བརྟེན་ཕྱོགས་མ་ནོར་བའི་ཐོག་ནས་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་རི་ཅམ་དང་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་
ཡིད་ངོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་སྟོན་ལམ་འབྲུག་ཅིང་། དེ་ལས་སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་གསལ་བ་ལས་རིམ་པར་སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་རྫོགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་འཆོམས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཡོད་དེ།

ཙ་བར།

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགེ་བ། །

བསྐྱ་བ་མེད་ཅིང་བརྟན་པ་ཡི། །

གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའང་། །

དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གིར་བརྟག།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་ཟ་རགས་ལ་དབྱེད་པ་དང་
སྤྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་བྱུག་གི་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་
ཅན་ཏེ་ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་པ་ནའང་སེམས་དགེ་བ་རྣམས་པར་འཕེལ་ཞིང་ཉོན་
མོངས་པའི་གདུང་བ་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་། བར་བྱ་ལམ་གོང་ནས་གོང་བྱ་བསྐྱོད་
པའི་སྐབས་སུའང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་འཕྲོལ་བར་
འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དགའ་བ་ཆད་མེད་པ་འཕེལ་བས། བར་བྱ་དགེ་བ་དང་། དེ་
དག་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་དོན་གཉིས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་འབད་མེད་སྟུན་འབྱུང་
ཏུ་འབྱུང་བས་ཐ་མར་དགེ་བ་དེའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱུ་བ་བྱེད་
མི་བསྐྱ་བ་དང་གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་དད་དམ་མི་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་མི་བསྐྱ་བ་དེ་དག་བསྐྱུ་བས་པ་ལས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱ་བ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟེེ། །དེའི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་བདག་གིར་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་བརྟག་སྟེ་བརྟག་པའི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་
དང་སེམས་ཅན་བྱ་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མཆོག་དམན་བྱ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
གྱི། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་མཆོག་དམན་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་
པ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

རི་ལྷར་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ཆུ། །
རྩོ་བོ་₁ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱེད། །
དེ་ཉིད་གང་བའི་དུས་སུ་ནི། །
གང་ངོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །
ཉོན་མོངས་བྲ་བས་གཡོགས་པ་ན།₂ །
སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །
དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྲལ་གྱུར་ན། །
སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩེ་རྒྱན་གཅིག་ཡིན་ཡང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དང་། གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ས་
རྩོད་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རྩེ་ལ་རྩོ་བོ་སྟམ་དུ་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་དང་། དགུན་གྱི་དུས་སུ་ས་
གཤེས་གང་ཟུག་ཆེ་བས་རྩེ་ལ་གང་ངོ་སྟམ་དུ་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྩེ་བོ་བ་
དང་གང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཞན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་
དུ། སེམས་གསལ་རིག་གི་རྒྱན་གཅིག་དང་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་
དུས་དང་། གནས་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་
ལེན་གྱིས་གཡོགས་པ་དང་མ་གཡོགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། མ་རིག་
པའི་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་པའི་དུས་དང་། ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱུ་ཤིག་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<འོ>> གསལ།
2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱུ་ཤིག་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<ནི>> གསལ།

པའི་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་གི་ངོ་བོའི་སློ་ནས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་མི་འགྲུབ་པར་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། གྲུབ་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།

རྩ་བར།

མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །

དེ་མ་མེད་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་། །

སྟེ་མེད་འགག་པ་མེད་ཉིད་ལས། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་ཤེས། །

ཞེས་པས་བསྟན། དཔེར་ན། བདག་རྒྱུན་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཡིད་སྤྲ་མ་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཟུགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་རྒྱུན་གཟུགས་བཅས་རྒྱུན་བཞི་ཆོགས་པ་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་མ་མེད་པའམ་གཟུགས་གསལ་སྤང་སྟོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་གཏན་ནས་མིན་པས། འདིའི་ཚུལ་ལ་དཔགས་ནས་ཀྱང་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། དེ་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་སོགས་མེད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཤེས་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་སྟེ། ཉོགས་པ་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།

རྩ་བར།

སྤྲ་དང་ན་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །

རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་པ་གསུམ། །

མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །

རྟོག་དང་བཅས་པས་ཐོས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་བཞི་ཆོག་པས་
པ་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་གི་ངོ་ཐོས་སྒྲེ་བ་གཏན་
ནས་མེན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་སྤང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོག་གི
རང་མཆན་གྱིས་བཞག་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་སྤར་བཞིན་བརྟག་ཅིང་དབྱང་
ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཞེས་དང་།

ཅ་བར།

སྤྲ་དང་ངེ་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲོམ། །

དེ་ནི་གཟུགས་སུ་མེད་པའི་དཔེ། །

དེ་བཞིན་སྤྲ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་པས་བསྟན་དོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་འང་དེ་
བཞིན་དུ་བརྟག་ཅིང་དབྱང་པར་བྱས་ན། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། ཁྱད་པར་དུ་གཟུགས་མཐོང་། སྒྲ་ཐོས། ངེ་
སྒྲོམ། རོ་སྤྱང་། རེག་བྱ་རེག་ཅེས་ཐ་སྙད་རང་ག་བས་བཏགས་པ་ལྟར་ཆོམས་
ནས་འཛོག་དགོས་ཀྱི། བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མི་རྟོག་པས་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དཔེར་བྱས་ནས་སྤྲའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟག་
པ་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོག་དབྱིངས་རང་གིས་འཇུག་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་པའོ། །

ཙ་བར།

ལྷེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད། །
རོ་ཡི་ཁམས་ཀྱང་དབེན་བ་སྟེ། །
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིས། །
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་མེད་པ། །
དག་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། །
རེག་བྱའི་རྒྱུ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དག། །
རྒྱུ་དག་ལས་ནི་གྲོལ་གྱུར་པ། །
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ལྷེ་ཡི་ཁམས་སམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་རོ་ཡི་ཁམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་
བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་དེ་ཡིས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གང་ལའང་གནས་པ་མེད་བ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་
པའི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དེ་ལས་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྒྱུ་དག་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བ་སྟེ། བདེན་ཞེན་དང་བྲལ་
བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཙ་བར།

ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །
རྟོག་དང་བརྟག་བ་རྣམ་སྤངས་ནས། །
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དབང་རྣམས་ཞེས་
གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། བན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ངོ་བོ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཞེས་
བ་ལས། ཡིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བཏག་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཆོས་དབྱིངས་སུ་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་གདམས་སོ། །

ཙ་བར།

མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྐྱམས་པ་དང་། །

མྱངས་དང་རེག་པར་གྱུར་པ་དང་། །

ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས། །

ཞེས་ནས་¹མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན། །

མིག་དང་རྩ་བ་སྣ་དག་དང་། །

སྤྱེ་དང་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡིད། །

སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་པོ་རྣམ་དག་པ། །

དེ་²ཉིད་དེ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་དོ། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི། མིག་ཞེས་ཀྱིས་མཐོང་། རྩ་བེས་ཀྱིས་ཐོས། ལུས་ཞེས་
ཀྱིས་བསྐྱམས། སྤྱེ་ཞེས་ཀྱིས་མྱངས། ལུས་ཞེས་ཀྱིས་རེག་ ཡིད་ཞེས་ཀྱིས་
འཛིན་ཞེས་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བས་བཏགས་པ་

1 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟེན་གྱི་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<ན>> གསལ།

2 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟེན་གྱི་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<འདི>> གསལ།

ལྷར་ཆེམས་ནས་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་ཐ་སྟོད་
བཏགས་པ་མིན་པས། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བས་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་འགལ་འདྲའི་
ཕྱང་པོ་བཅེགས་པ་མཐོང་ནས། གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་
འཛིག་གི་རང་གི་ངོ་བོས་སམ་རང་མཆན་གྱིས་མི་འཛིག་པའི་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་
དག་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཤེས་ཤིང་། དེ་ཤེས་པས་ཆོས་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་
ཆེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་
ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་གདོད་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྷར་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

སེམས་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་། །
རི་ལྷར་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས། །
བདག་ཏུ་འཛིན་ལས་འཁོར་བ་སྟེ། །
སོ་སོར་རིག་ན་དེ་ཉིད་དོ། །
འདོད་ཆགས་ཟད་པས་ལྷ་ངན་འདས། །
ཞེ་སྤང་གཉི་ལྷག་ཟད་པ་དང་། །
དེ་དག་འགགས་པས་¹སངས་རྒྱས་ཉིད། །
ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱབས་ཉིད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྷ་བྱའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ངོ་ལ་འཇུག་
པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གཉིས་སུ་ངེས་པའམ་མཐོང་སྟེ། མ་རིག་པའི་གཞན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་བོད་སྐད་ཤོག་ངོས་ ༡༩ <<བ>> གསལ།

དབང་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་གཉིས་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་
ནི་བདག་འཇིག་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་འཁོར་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་དང་། བྱི་
མ་ནི་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ན་གྲོལ་བྱེད་འདི་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །གྲོལ་བྱེད་དེ་ཡང་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་བསྐྱེལ་ནས་བསྐྱབས་པ་
ལས་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱལ་སྤྲུལ་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བསྐྱེལ་ཏེ་བསྐྱབས་པ་ལས་བདེན་སྤང་གི་སྤྱོས་པ་མ་ལུས་
པ་ཟད་པ་དེའི་ཆེ་ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་སོགས་ཀྱིས་སྦྱིས་པའི་བག་ཆགས་དང་
གནས་ངན་ལེན་མཐའ་དག་འགགས་པས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
སུ་གྱུར་ཏེ། ལུས་ཅན་མ་ལུས་པའི་སྤྱབས་དང་དབྱང་གཉེན་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་
པས། སྦྱི་རྒྱ་ཀུན་གྱི་ཕུགས་ཀྱི་འདོད་དོན་མཐའ་དག་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

རྩ་བར།

ཤེས་དང་མི་ཤེས་པ་དག་ལས། །
ལུས་འདི་ཉིད་ལས་ཐམས་ཅད་དེ། །
རང་གི་ནུམ་པར་རྟོག་པས་བཅེངས། །
བདག་ཉིད་ཤེས་ནས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །
བྱང་ཆུབ་རིང་མིན་ཉེ་བའང་མིན། །
འགྲོ་མིན་འོང་བའང་མ་ཡིན་ཞིང་། །
ཉོན་མོངས་དང་གཟེབ་₁འདི་ཉིད་ལ། །

1 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༽ འོག་ངོས་༡༩ <<གཟེབ་གྱུར་>> གསལ།

མཐོང་བ་དང་ནི་མ་མཐོང་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་རང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་མི་ཤེས་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་གི་ལུས་འདི་ཉིད་ལས་བདག་དང་བདག་གིའི་རྣམ་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
བཅིངས་ནས་འཆིང་བར་འགྱུར་ལ། བདག་དང་བདག་གིའི་གནས་ཚུལ་རིམ་
བཞུགས་པ་བཞིན་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པའི་རྩུབ་པ་རྟོག་པས་གྲོལ་བར་
འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་རང་ངོས་ནས་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་རིང་
བ་དང་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་བའང་མ་ཡིན་ཞིང་། ས་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་
བྱང་ཆུབ་དེར་པར་འགྲོ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་དེ་ས་གནས་གཞན་ནས་ཚུར་འོང་བའང་
མ་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཞེས་དེ་ཉིད་ནས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་མ་
གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ཅམ་ཡིན་པས་ན། གཞེས་དེ་ཉིད་གཙོད་བྱེད་བདག་མེད་པའི་
དོན་རིམ་བཞུགས་པ་བཞིན་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །འདིའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི།

རྩ་བར།

ཤེས་རབ་མར་མེ་ལ་གནས་ནས། །

མཆོག་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་པ་ཡིས། །

བདག་ལ་རྟག་པར་གནས་བྱ་ཞེས། །

མདོ་སྤེའི་ཆོགས་ལས་གསུངས་པ་ལགས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་འགྲེལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་འོང་བ་ནི། ཆོས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་བོད་ཤོག་ངོས་ ༡༩༩ <<བརྟགས་པས་>> གསལ།

ནམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མར་མེ་རང་ལ་
གསལ་ཞིང་། རང་ལ་རྒྱན་གནས་དང་མི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལས་འཆིང་བ་དང་
གྲོལ་བའི་བྱེད་པར་བྱང་བ་ཡིན་གྱི། མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ནི་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པར་གནས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་མདོ་སྤྱིའི་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་མདོ་སྤྱིའི་མ་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་པ་
ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཐབས་གང་གིས་རྟོགས་
པར་རུས་ཤིང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

སྟོབས་བརྩའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་ནམས། །

བྱིན་རྒྱལས་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་བཞིན། །

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་ངོ་། །

རི་ལྟར་ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱིས་ནི། །

རྒྱ་མཆོ་བསྐྱམས་པར་མཐོང་བ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྐྱབས་པས། །

སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་མེད་པར་བཏགས་པ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་རྒྱུན་གཉིས་ཆང་དགོས་
པས་དང་པོ་སྤྱིའི་རྒྱུན་ནི། སྟོབས་བརྩའི་མངའ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ནི་
སྤྲུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུ་དང་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་རུས་པ་དུས་ལས་གཡོ་བ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟན་ཆོགས། རྟེན་གྱི་ཤོག་ངོས་ ༡༩༣ <<སྐྱམས་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟན་ཆོགས། རྟེན་གྱི་ཤོག་ངོས་ ༡༩༣ <<བརྟགས་>> གསལ།

མེད་པས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྒྲ་བ་ཆོས་པ་བཞིན་
འཕེལ་བ་ཡིན་ཡང་། གདུལ་བྱ་སོ་སོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཆེ་འདི་སྤང་གི་བདེ་སྦྱིད་
ལ་རེ་བས་གཡེང་བ་ལ་མགོ་བོ་མ་འཁོར་བར། གཏན་འདུན་གྱི་བདེ་བ་ཞེ་སྤྲུགས་
སུ་བཟུང་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྟག་གྲུས་གཉིས་འབྲུས་དགོས་པ་ཆང་ན་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱས་ཀྱི། མ་ཆང་ན་མི་བྱས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྦྱོན་
ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོན་མེན་པ་ནི། འོག་པར་ལྟ་བུ་སོགས་ཉོན་
མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ན་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མི་མཐོང་ངོ། །དཔེར་ན། ཕྱི་སྤྱི་བ་ཅན་གྱི་ཡི་དྲུགས་རྣམས་
ཀྱིས་ནི། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བར་སྤེལ་ས་ཀྱང་དེའི་ངོར་རྒྱ་མཆོ་དེ་དག་བསྐྱམས་
ནས་མི་མཐོང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྐྱེབས་བས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་
མེད་པར་ལྟ་བུ་བའམ་སྦྱར་འདེབས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་
ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

དཔལ་པ་₁ བསོད་ནམས་དཔལ་པ་ལ། །
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བགྱིད་₂ མཆིས། །
རི་ལྷར་དཔུས་ལོང་ལག་པ་རུ། །
རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་བཞག་པ་འབྲ། །
སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་རྣམས་ལ། །
འོད་ཀྱིས་གསལ་ཞིང་དཔལ་ལྷན་པའི། །

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟག་ཤོག་ངོས་ཀྱི་༡༩༣ <<དང་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟག་ཤོག་ངོས་ཀྱི་༡༩༣ <<བགྱིད་>> གསལ།

སྤྲུལ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་འབར་བ། །

སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་མདུན་ན་གནས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བདག་ཅག་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་འཁོར་ཞིང་། ད་
དུང་མཐའ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི། སོ་སོ་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་གནས་
ཚད་དམན་པས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་དང་གསོག་པར་བྱེད་མ་ཐུབ་
པས་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་དམན་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐབས་ཅི་ཞིག་
བབྱིད་པར་བྱས། དཔེར་ན། དཔྱུས་ལོང་གི་ལག་པར་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་བྲལ་
བ་ཞིག་བཞག་སྟེ། བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞེས་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱལ་ནའང་དེས་བེད་སྤྱོད་ཅི་
ཞིག་བབྱིས་ཏེ་མི་བྱས་པར་རྡོ་རང་འགའ་བ་དང་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་
པ་དང་འབྲ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཁྱད་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་ལན་གངས་དུ་མར་སངས་རྒྱས་
མཉེས་པར་བྱས་པ་དང་། དགོ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
བྱས་པ་ལས་རང་གི་རྒྱད་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་ལ་ཆོས་སྐྱུའི་དབྱིངས་ནས་བྱི་མ་མེད་
པའི་འོད་གསལ་ཞིང་། དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱེ་མཚན་བཟང་པོ་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་གཉིས་སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ཆོག་
མི་ཤེས་པ། སྤྱོད་ལྡན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ཡི་མདུན་དུ་འཇམ་མོས་ངོར་གནས་པ་དེ་ཡང་
གདུལ་བྱའི་ངོས་ནས་མཐུན་སྦྱེན་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
ཏེ། །དེ་ཡིན་པ་ཡང་།

རྩ་བར།

མཐོན་པོ་དེ་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ། །

བསྐྱལ་བ་མང་པོར་བཞུགས་ནས་ནི། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༩༡༩ ཤོག་ངོས་ ༡༩༣ <<སྐྱུས་>> གསལ།

གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་འདུལ་བའི་ཕྱིར། །

དབྱིངས་ཉིད་ཐ་དད་གྱུར་པ་ལགས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མགོན་སྐུ་བས་ཁྲ་ན་མ་མཆིས་པ།
སངས་རྒྱས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་དེ་ནི་བསྐྱེལ་བ་གངས་མེད་པ་མང་པོར་འགྲོ་
བ་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་བཞུགས་ནས་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གང་ལ་གང་རན་པ་དང་།
གང་འཆམས་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ནས་འདུལ་བ་དང་། སློན་པ་དང་། གྲོལ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལས་
རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་བཞིན་ལྷང་སྟེ་སྐུའི་བཀོད་པ་མཐའ་ཁྲམས་པར་གྱུར་པ་
ལགས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་ཚད་ན། དེ་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཅི་ལྟར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།

འདི་ལ་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བཀ་ཏུ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།

སྒྱུར་བསྟན་པ།

དང་པོ་སྒྱུར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ངས་རྫོགས་ནས། །

དེར་ནི་ཤེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར། །

སོ་སོ་རང་རིག་རྣམ་དག་ན། །

ས་རྣམས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་གནས། །

དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་མཆོག་དང་། །

འོག་མིན་དེ་ཉིད་རྣམ་མཛེས་པ། །

ཤེས་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །

འབྲེས་པར་གྱུར་ལ་བདག་སྤོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱིན་པ་གི་མཐུན་ཆུན་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
རྟོགས་ཟེན་གོམས་པ་ལས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་
འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཉིད་བསྐྱེམས་པ་ལས་སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་
དག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་ངོ་བོར་རྟེན་ཅིང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ས་
བརྩ་རིམ་གྱིས་དབང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའམ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལས་
དབང་བུག་ཆེན་པོའི་གནས་མཆོག་དུ་འོག་མིན་སྟག་པོ་བཞུགས་པའི་ཞིང་གི་བདག་
པོ་མཛོན་དུ་གྱུར་ཏེ། སྒྲོད་བརྩུད་ཀྱི་དཔལ་བུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་མཛེས་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། གནས་ལུས་ལོངས་སྒྲིབ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་འབྲེས་
པར་གྱུར་ཏེ། ཐུགས་ཀར་བྱུང་བདག་སྒྲུ་ཡིས་བྱུང་སྟེ། གཤམ་བྱ་ལ་ཐག་རིང་བྱང་
མི་མངའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པར་བྱངས་གཏུགས་ནས། དངོས་པོའི་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིག་
པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྒྲུ་བའོ་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་
བུག་ཆེན་པོ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ།

བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འད་པ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འད་པ་ན།

ཙ་བར།

བྱིས་པའི་ནང་ནས་ཀུན་མཁྱེན་དང་། །

འཕགས་པའི་ནང་ན་སྣ་ཆོགས་ཉིད། །

དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད། །

བསྐྱལ་བ་ཆེ་ཡི་རྒྱ་གང་ཡིན། །

ཕྱི་རོལ་སེམས་ཅན་མཁས་ཀྱི་ཡང་། །

དཔག་རྩ་མེད་པའི་བསྐྱལ་བར་ནི། །

ཆེ་ཡང་གང་གིས་བསྐྱངས་ཀྱང་ཅིང་། །

སྟོག་ཆགས་ཀུན་གྱི་སྟོག་གནས་པའི། །

རྒྱ་ཡང་མི་ཟད་པ་དེ་ཉིད། །

གང་གིས་འབྲས་བྱ་མི་ཟད་གང་། །

སྒྲིང་བ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །

ཤེས་རབ་དོན་དུ་རབ་རྩ་འདུག་མེད།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་དེ་ནི།

བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་སོང་ནམས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། མཆོག་གི་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩༣ <<ཡོངས་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩༣ <<རྣམས་ཀྱིས་>> གསལ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩༣ <<འདུག་>> གསལ།

སྤྱལ་སྤྱུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ངོ་བོར་མངལ་བ་དང་། ས་ལ་ཁྱུགས་པའི་འཕགས་
བ་ནམས་ཀྱིས་ནི། འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་མངལ་བ་
དང་། སྤྱི་བཀོད་པ་ཡང་གངས་དང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱན་སྒར་ཆོས་མཉན་
བ་སོགས་སྤྱི་ནམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངལ་བ་དང་། ཆེ་རེ་བྱང་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སེམས་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་
བསྐལ་བ་ཇི་སྤྱད་འཆོའི་བར་དུ་འགོ་བའི་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །ཆེ་ཡི་
ཆད་དེ་ལྟ་བུར་བཞུགས་སྤྱི་ཅི་དང་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

(རྩམ་པ་པོའི་སྤྱི་སྟོག་ལ་བར་ཆད་བྱང་རྒྱུན་འདི་མན་རྩམ་འཕྲོར་ལུས།)

༦༡། །ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་པ་
བཞུགས་སོ། །

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ།

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ཚིག་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ།

ཙ་བར།

སོ་སོར་རང་རིག་སྒྲུབ་ལྡན་ཉིད། །

སངས་རྒྱས་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན། །

ཞེས་པས་སོ་སོར་རང་རིག་པ་གོམས་སྟོབས་ལས། རིམ་བར་མངོན་གསལ་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་སྟོན་ལམ་ནི་གདུལ་བའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་དེའི་བྱིར་རོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་བྱིར། །སངས་རྒྱས་བྱུང་བར་ངེས་པར་བརྗོད། །དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་བྱིར། །རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པོ། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་བྱ་བའང་སྟོན་བྱི་རིམ་དག་མ་དག་གི་བྱིར་བར་ཅམ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རིམ་དག་པའི་ཆ་ལ་བྱིར་བར་མེད་པས་སྟོན་བྱི་རིམ་ནི་དག་རུང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་གདམས་པ་ནི།

ཙ་བར།

རི་ལྟར་རི་བོང་མགོ་ཡི་རྒ། །

བཏགས་པ་₁ཉིད་དེ་མེད་པ་ལྟར། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༽ འོག་ངོས་༡༡༡ <<བཏགས་>> གསལ།

དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །

བཏགས་པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །

སྤ་རབ་རྩལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིས། །

སྤང་གི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཇི་ལྟར་སྟོན་བཞིན་བྱིས་དེ་བཞིན། །

དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བཏགས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས། རི་བོང་གི་རྒྱ་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་རྟོག་པས་པར་བཏགས་
པ་ལས་མེད་པ་བཞིན་དུ་བྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདགས་གཞིའི་བྱང་པར་
ལ་ལྟོས་ཏེ་བཏགས་ཆོས་བྱང་པར་བ་བཏགས་ཅམ་ལས་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་
གཏན་ནས་མེད་པ་རྩལ་སྤ་རབ་བསགས་པའི་གོང་བུ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཆོགས་པ་ཇི་ལྟར་
བཏགས་པ་ལྟར། སྤ་རབ་ཀྱི་ངོས་སུ་བཅལ་ན་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་རྟོད་པས་སྤང་ཆེན་
གྱི་རྒྱ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུས་བཏགས་དོན་བཅལ་ཆེ་སྟོན་ཡོད་
བྱིས་མེད་པ་དང་སྟོན་མེད་བྱིས་ཡོད་སོགས་བཏགས་པ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བཏགས་པ་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་གདམས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།

ཅ་བར།

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུང་₁ པ་དང་། །

བརྟེན་ནས་འགག་པར་འབྱུང་བས་ན། །

གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །

བྱིས་པས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་₂ པར་བྱེད། །

1 བརྟེན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ལ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀློང་གི་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<གྱུར་>> གསལ།

2 བརྟེན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ལ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀློང་གི་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<རྟོག་>> གསལ།

རི་བོང་བ་སྒྲང་₁རྩ་ཡི་དཔེས། །

རི་ལྟར་བདེ་གཤེགས་ཆོས་རྣམས་ཉིད། །

དབྱ་མ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །

ཅེས་པས། དངོས་པོ་གང་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་བརྟེན་ནས་
འགག་པར་འགྱུར་བ་ཤིས་ལྟ་ཡིན་པས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པའི་ཆ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་རི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ་རྟོགས་པར་མི་བྱས་
སོ། །དེ་ཡང་རི་བོང་གི་རྩ་དང་སྒྲང་ཆེན་གྱི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་དཔེར་རྟོག་པས་
བཀྲགས་ཙམ་གྱི་དོན་འདི་ཉིད་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པས་དབྱ་
མ་ཉིད་རིགས་པ་བརྒྱ་པ་གི་ལམ་ནས་སྒྲུབ་པར་མཇེད་ཅེས་གདམས་སོ། །དེ་
ཡང་། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་ཚུལ་ནི།

ཙ་བར།

རི་ལྟར་ཉི་མེ་སྐར་མའི་གཟུགས། །

དྲངས་₂པའི་སྟོད་ཀྱི་ཚུ་ནང་དུ། །

གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བར་འགྱུར་₃བ་ལྟར། །

མཆན་ཉིད་རྫོགས་པའང་དེ་དང་འབྲ། །

ཞེས་གདམས་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའི་ཉི་མེ་སྐར་གསུམ་གྱི་འོད་ཟེར། ས་
སྟོད་སྟོད་ཀྱི་ཁ་བརྟན་ཕྱོགས་དང་ཚུ་དྲངས་མ་གསལ་བ་པན་ཚུན་སྟོད་པའི་ཆེ་ཉི་མེ་
སྐར་གསུམ་སོ་སོ་མ་འབྲེས་པར་གཟུགས་སྟེ་ལམ་མེར་གསལ་བ་འགོག་ཏུ་མེད་པ་

1 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟོག་འོག་དོས་༡༩༡ <<ལང་>> གསལ།

2 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟོག་འོག་དོས་༡༩༡ <<དང་>> གསལ།

3 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟོག་འོག་དོས་༡༩༡ <<གྱུར་>> གསལ།

བཞིན། གཏུལ་བྱ་སོ་སོའི་བསོད་ནམས་དང་སྒོན་ལམ། དད་བཙོན་གྱི་སྟོབས་དང་
རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་དེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པ་པན་
ཚུན་སྤང་བའི་སྟོབས་ལས་གང་ལ་གང་བྱ་གྱི་རྣམ་པ་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པ་འགོག་
མེད་དུ་ཤར་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་
པའི་ཆོས་ཅི་དང་ཅི་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་
བྱ་སྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་བསྟོན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

རྩ་བར།

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགོ་བ། །

བསྐྱེད་པ་མེད་ཅིང་བརྟན་པ་ཡི། །

གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའང་། །

རི་ལྟར་བདག་དང་བདག་གིར་བརྟག་ །

ཅེས་པས། བྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་མ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་
རྫོགས་པའི་སྟོན་ཅི་ཐོག་མར་དགོ་བ། བར་དུ་དགོ་བ། མཐའ་མར་དགོ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་
ཀྱན་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་ཅིང་གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་བརྟན་པ་གང་ཞིག་གིས། བདག་
མེད་པའི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟེན་པས་ན་བདག་དང་བདག་གིར་ཅི་ཞིག་བརྟག་
སྟེ་བརྟག་པའི་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱུས་
དང་སེམས་ཅན་ཞེས་པའང་པན་ཚུན་སྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་ཡིན་པ་ནི།

རྩ་བར།

རི་ལྟར་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ཆུ། །

རྩོ་བོ་¹ཞེས་ནི་རྫོད་པར་བྱེད། །

1 བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༽ འོག་ངོས་༡༩༡ <<འོ>> གསལ།

དེ་ཉིད་གང་བའི་དུས་སུ་ནི། །
 གང་ངོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །
 ཉོན་མོངས་བྲ་བས་གཡོགས་པ་ན། །
 སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །
 དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྲལ་གྱུར་ན། །
 སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་དྲུངས་ཤིང་གསལ་བའི་རྒྱུད་གཅིག་
 ཡིན་ཡང་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ས་རྩོད་སོགས་གྱིས་འཕྲལ་རྒྱུན་ལས་རྩོ་བའི་ངོ་བོར་
 བསྐྱེད་པས་ན་རྩོ་བའམ་ཆ་བ་ཞེས་གྲགས་ལ། དེ་ཉིད་དགུན་གྱི་དུས་སུ་ནི་གནས་
 གཤེས་གང་བ་སོགས་དང་ཕྱད་དེ་གང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་ཡང་
 གནས་སྐབས་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ། བ་སྟོད་འགལ་བར་འགྱུར་བ་བསྟོན་དུ་མེད་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་མི་བསྟུ་
 བའི་ཆད་མའི་ཆོགས་དོན་དེ་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་
 མེད་པར་གནས་ཤིང་། གསལ་རིག་གི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་སམ་
 དུས་གྱི་བྱུང་པར་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་དྲ་བས་གཡོགས་པའི་ཆེ་གསལ་
 རིག་གི་ངོ་བོ་ཐོགས་མེད་དུ་མི་གསལ་བས་སེམས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
 སྐབས་གཡོགས་ཅ་བ་ནས་བྲལ་བ་དང་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཐོགས་མེད་དུ་གསལ་
 བས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། གདགས་གཞི་འཕོ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་
 ནས་བཏགས་ཆོས་འཕོ་འགྱུར་འགོ་བ་ནི། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 མི་བསྟུ་བའི་རང་བཞིན་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པའང་བརྟེན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བརྟེན་ཆོགས། ༼༡༽ ཤོག་ངོས་ ༡༩༡ <<ནི>> གསལ།

ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི།

ཅུ་བར།

མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །

དེ་མ་མེད་པའི་སྒྲ་བ་འབྱུང་། །

སྒྲེ་མེད་འགག་པ་མེད་ཉིད་ལས། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་¹རབ་ཏུ་ཤེས། །

སྒྲ་དང་ན་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །

ནམ་པར་དག་པའི་ཤེས་པ་གསུམ། །

མཚན་ཉིད་མེད་པ་²ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །

རྟོག་དང་བཅས་པས་ཐོས་པར་འགྱུར། །

སྒྲ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེམ། །

དེ་ནི་གཟུགས་སུ་མེད་པའི་དཔེ། །

དེ་བཞིན་སྒྲ་ཡི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། །

ལྷེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །

རྩ་ཡི་ཁམས་ཀྱང་དབེན་པ་སྟེ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྩ་ཐོ་ཡིན། །

ནམ་པར་ཤེས་པ་གནས་མེད་པ། །

དག་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཐོ་དང་། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟོག་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<ནི>> གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྟོག་ཤོག་ངོས་༡༩༡ <<པའི>> གསལ།

རེག་བྱའི་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་¹། །

རྒྱུ་དག་ལས་ནི་གོལ་གྱུར་པ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དུལ་གཟུགས་
དང་བདག་རྒྱུ་མིག་གི་དབང་པོ་རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རུས་པ་སྣ་མ་རྒྱུའི་
རྒྱུ་དང་གཟུགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཏེ། རྒྱུ་བཞི་ཚོགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤང་བ་གཟུགས་ལ་མི་བསྟུ་བའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོ་བྱར་དུ་
འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་སྟའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྟའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་
ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྒྱུ་བཞི་ཚོགས་ཅམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རང་
གི་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མིན་ལ། དེ་དག་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
དང་གཏགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སོ་སོ་ཚོགས་པ་ལས་བཏགས་
ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་སོ་སོར་འཛོག་པ་དང་རང་རང་གི་གཟུང་བྱའི་ཡུལ་ལ་མི་བསྟུ་
བའི་ཚད་མར་འཛོག་པ་བསྟོན་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཤིང་བརྟག་ན། རང་
མཚན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྟོག་དཔྱད་དང་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། རང་མཚན་གྱིས་
སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་སོང་བ་ཉིད་གང་གི་ཁོང་དུ་རྩུང་པ་དེས་རང་བཞིན་
རྒྱ་དང་རྒྱུ་དག་ལས་རྣམ་པར་གོལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པ་
ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཆོག་འབྲེལ་ནི་ཤེས་སྟུ་བས་མ་བྲིས་སོ། །གཙོ་བོ་དབང་པོའི་ཤེས་
པའི་ཡུལ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་བོ་ཤོག་ངོས་ ༡༩༡ <<དག>> གསལ།

པན་ཚུན་སྟོན་གྲུབ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྒྲིབ་དང་བདག་མེད་སྟོན་ཚུལ་དེ་ལྟར་
ཡིན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་སྟོན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

ཅ་བར།

ཡིད་གཙོ་རྒྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །

རྟོག་དང་བརྟག་པ་རྣམ་སྤངས་ནས། །

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོན་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱུན་བཞིའི་བརྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་
པ་འགོག་ཀྱས་པ་བཞིན། ཡིད་གཙོ་པོར་རྒྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་
མིང་དང་། རྟོག་པ་དང་། བ་སྟངས་སོགས་ལ་སྦྱར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
འགོག་ཚུལ་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེས་བརྟག་པ་མ་ལྟས་
པ་སྤངས་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གྲུབ་པ་
ན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་ཉིད་བསྟོན་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆད་ནི།

ཅ་བར།

མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྟན་པ་དང་། །

ཐུངས་དང་རིག་པར་གྱུར་པ་དང་། །

ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས། །

ཤེས་ནས་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན། །

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོག་ས། ༼༡༽ ཤོག་ངོས་ ༡༩ <<ན>> གསལ།

དེ་ལྟར་₁འཛིག་ཉེན་འཛིག་ཉེན་འདས། །

བདག་ཏུ་འཛིན་ན་₂འཁོར་བ་སྟེ། །

སོ་སོར་རིག་ན་དེ་ཉིད་དོ། །

འདོད་ཆགས་ཟད་པས་སྤྱ་ངན་འདས། །

ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་ཟད་པ་དང་། །

དེ་དག་འགགས་པས་₃སངས་རྒྱས་ཉིད། །

ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་₄སྦྱབས་ཉིད་དོ། །

ཞེས་པས། འདི་ལྟ་བུའི་བདེན་ཞེན་རྣམ་པར་དག་པས་ཚོས་རྣམས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་བར་མཐོང་བས་སེམས་གསལ་རིག་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་སྟེ། ཇི་ལྟར་སེམས་ཉིད་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པ་དེའི་ངང་ནས་སེམས་གསལ་རིག་དེ་ཉིད་བདེན་ཞེན་གྱི་རིམ་དང་བཅས་ཏེ་གཡོ་བ་ཅི། འཁོར་བའི་གཞི་དང་སོ་སོར་རིག་པའི་སྦྱབས་ཀྱིས་བདེན་ཞེན་གྱི་རིམས་མ་བསྐྱད་པར་གཡོ་བ་ནི་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་གཞིར་སྒྱར་བ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་གསལ་བ་ལྟ་བུར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་དགོས་པ་ཅི་ཞེག་འགྲུབ་ཅེན། དེའི་ཆེ་རང་གི་སེམས་བདེན་ཞེན་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ལྷགས་དང་མ་ལྷགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཆོད་པས་དེས་བསྐྱད་པ་ལྷགས་པའི་དབང་གིས་ལས་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ན། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ངང་གིས་འཕེལ་བས་འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་། སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་།

- 1 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<ཇི་ལྟར་>> གསལ།
- 2 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<ལས་>> གསལ།
- 3 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<བ་>> གསལ།
- 4 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<ཀུན་གྱི་>> གསལ།

ནས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན། བདེན་ཞེན་སྒར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་
 བས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་ནས་ཟད་པས་སྤྱད་ན་ལས་འདས་
 བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ཐུག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་དེ་དག་གིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའང་རིམ་གྱིས་
 ཟད་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཇད་དེ་ལུས་
 ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གདམས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་།

ཅུ་བར།

ཤེས་དང་མི་ཤེས་པ་དག་ལས། །
 ལུས་འདི་ཉིད་ལས་ཐམས་ཅད་དེ། །
 རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཅིངས། །
 བདག་ཉིད་ཤེས་ནས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །
 བྱང་ཆུབ་རིང་མིན་ཉེ་བའང་མིན། །
 འགྲོ་མིན་འོང་བའང་མ་ཡིན་ཞིང་། །
 ཉོན་མོངས་གཞེས་སྤྱུང་འདི་ཉིད་ལ། །
 མཐོང་བ་དང་ནི་མ་མཐོང་ཡིན། །

ཞེས་པས། ཐར་བའམ་བྱང་ཆུབ་ནི་ཕྱོགས་གཞན་ནས་འོར་བཅའ་བ་
 ལྟ་བུ་ལེན་རྒྱུ་ཡང་མེད། དབང་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་སྒོ་བྱར་དུ་འཐོབ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
 ཡང་མེད། གཞན་དུ་མཇེའ་གྲོགས་འཆོལ་བར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་འཆོལ་རྒྱུ་ཡང་
 མེད་པར་རང་སྤྱིང་ནས་རང་གིས་བསྐྱབས་ཏེ། རང་གིས་ཐོབ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་
 པར་བསྟན་ནོ། །རིམ་ལྡར་ཞེ་ན། རང་གིས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

ཤེས་དང་མ་ཤེས་པས་བཅིངས་པ་དང་གྲོལ་བའི་རྣམ་གཞག་འབྱེད་པ་དགོས་ཏེ།
རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རང་གིས་མ་ཤེས་པ་ལས་ལུས་སོགས་རང་
གི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྤྱེས་ཤིང་ལས་
དེ་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་པ་སྤྱེས་ཤིང་དེས་བཅིངས་ཏེ། གྲོལ་བའི་
ལམ་མི་རྟོན་པས་རྟག་ཏུ་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་རང་
མཆན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་བཅིངས་པ་དེ་དག་ལས་རིམ་གྱིས་གྲོལ་
བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟེང་ནས་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་
གྱིས་སམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པའི་སྟེང་ནས་བྱང་ཆུབ་དང་རིང་བའང་
མིན་ལ་ཉེ་བའང་མིན་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་པར་འགོ་བ་དང་ཚུར་འོང་བའང་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མི་འཐད་དོ། །

འོན་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱེས་བྱ་རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་གཟེབ་དང་བྲལ་ནས་བྱང་
ཆུབ་དང་མ་བྲལ་ན་བྱང་ཆུབ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་
པ་ཟད་མ་ཟད་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་
བ་དང་མ་མཐོང་བ་ལས་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམ་
དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ནང་ཡང་དག་འཇུག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་འཕེལ་བ་ལ་རག་
ལས་པར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

ཤེས་རབ་མར་མེ་ལ་གནས་ནས། །

མཆོག་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་པ་ཡིས། །

བདག་ལ་བརྟགས་པས་གནས་བྱ་ཞེས། །

མདོ་སྟེང་ཆོགས་ལས་གསུངས་པ་ལགས། །

སྟོབས་བཅུའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་པ་རྣམས། །

བྱིན་རྒྱབས་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་བཞིན། །

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་ངོ། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་དེ་ཡང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་བྱུང་དུ་སྒྲེལ་ནས། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲིན་མེ་སྤར་ཏེ་རང་གི་སེམས་ལ་རྒྱན་ཆགས་
སུ་གནས་ནས་གོམས་པར་བགྱིས་ན། མཆོག་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་པ་དེ་ཡིས་བདག་ལ་
རྟག་པར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སམ་ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་
དག་པ་དེ་ཉིད་མཐོང་སྟེ། རེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ནི། མདོ་སྤེའི་ཆོགས་
ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྤེའི་མཐའ་དག་ལས་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་སུ་གསུངས་པ་ལགས་
ན། མདོ་སྤེའི་དེ་དག་དང་མི་འགལ་བར་བརྟན་པ་བསྐྱེད་དེ་གནས་ལུགས་འཆོལ་
དགོས་སོ། །ཞེས་གདམས་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་
ཉིད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དང་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་བཞིན་དུ་འཕེལ་
བར་འགྱུར་ངོ། །འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྟེ་འབྱུང་ཅ་པ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
དང་མ་བྱལ་བར་སྦྱོད་ན་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྟེ་དུགས་སོ། །ཞེས་
མདོ་ལས་མང་དུ་བྱུང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་གཞིའི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་སྟེ་གཅིག་
གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཕམ་

ཆོས་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ།

ཅུ་བར།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་ངོ། །
རིེ་ལྟར་ཡི་དྲགས་རྣམས་གྱིས་ནི། །
རྒྱ་མཚོ་བསྐྱམས་¹པར་མཐོང་བ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྐྱེབས་པས། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མེད་པར་བཏགས། །
དམན་པ་²བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ། །
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཅི་བགྱིར་མཆིས། །
རིེ་ལྟར་དཔྱུས་ལོང་ལག་པ་དུ། །
རིན་ཆེན་མཚོག་ནི་བཞག་པ་འདྲ། །
སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་རྣམས་ལ། །
འོད་གྱིས་གསལ་ཞིང་དཔལ་ལྷན་བའི། །
སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཚན་འབར་བ། །
སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་མདུན་ན་གནས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲིང་ལ་ཏྲག་ཏུ་གནས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པས་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་ཀྱང་འདིར་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། ཕྱི་སྤྱིབ་ཆེ་བའི་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<བ>> གསལ།
2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<དང>> གསལ།

ཡི་དྲུག་སྐྱམས་ཀྱིས་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ངོགས་ནས་འགྲོ་འོང་ངེ་ལྟར་བགྱིས་ཀྱང་རྒྱ་
མཚོ་བསྐྱམས་ནས་བྱེ་མ་འབའ་ཞིག་མཐོང་བའམ་ཐག་རིང་ནས་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་
ཡང་ཉེ་བར་བསྐྱོད་ཆེ་མི་མཐོང་བར་རིང་ན་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
བ་དེའང་ཉོན་མོངས་པ་མཐུག་ལོད་ཀྱི་དབང་ལས་གཏན་ནས་མི་མཐོང་བ་དང་།
ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དང་ལ་ལས་དེ་ལས་
ལྷོག་སྟེ། རང་གིས་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་
བཙུང་བ་རྒྱམས་ནི་མེད་ཅེས་བཏགས་ཏེ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་བྱས་སོ། །དམན་
བ་ནི་བསོད་ནམས་དམན་བ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་བྱ་བའི་སྐལ་བ་དང་
བྲལ་བས་དེ་ལ་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་ཅི་ཞིག་བབྱིད་དེ་དེའི་དོན་བྱ་བའི་
དགོས་པ་མ་མཆིས་སོ། །

དཔེར་ན། དཔུས་ལོང་ལག་པར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་
པོ་བཞག་པ་དང་། འཆིང་བྱ་ནག་པོ་བཞག་པ་གཉིས་ལ་དགོས་པའི་བྱད་པར་
ཅི་ཡང་མ་མཆིས་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་བསོད་ནམས་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་མཇུག་བའི་
སྐལ་བ་རྟེན་ན། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་བྱི་མ་མེད་པར་འོད་
གསལ་ཞིང་དཔལ་འབར་བ་དང་ལྟན་པའི་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་བཅུས་སྐྱས་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་
འབར་བ་གདུལ་བྱ་དེའི་མདུན་དུ་གནས་པ་མི་དང་མི་སྤད་པ་ལྟ་བུའི་སྐལ་བཟང་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི། གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ། མངོན་རྒྱན་ལས། གང་དང་གང་ལ་གང་
དུ་ནི། །གང་ཆེ་བྱ་བ་པན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །འོན་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་ལྟན་པ་ཅི་

ཞེན། དེའི་ལན་དུ།

ཅ་བར།

མགོན་པོ་དེ་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ། 1 །

བསྐྱལ་བ་མང་པོར་བཞུགས་ནས་ནི། 1 །

གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་འདུལ་2 བའི་བྱེད། 1 །

དབྱིངས་ཉིད་ཐ་དད་གྱུར་བ་ལགས། 1 །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དང་དབྱང་གཉིན་དུ་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་རྣམས་པ་གཉིས་ནི། སྤར་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་པར་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། སྒོན་ལམ་ཀྱི་རུས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་བཞུགས་ནས་ནི། གདུལ་བྱའི་དོན་གང་ལ་གང་འདུལ་ཀྱི་རྣམས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་དབྱིངས་ནས་ཐ་དད་དུ་ཤར་བ་ལགས་པས་གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་གང་འཕེལ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་ཆད་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ།

ཅ་བར།

སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ངས་རྟོགས་ནས། 1 །

དེར་ནི་ཤེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་3 ། 1 །

སོ་སོ་རང་རིག་རྣམས་དག་ན། 1 །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་219 <<སྐྱེས་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་219 <<གདུལ་>> གསལ།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་219 <<གྱུར་>> གསལ།

ས་རྣམས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་གནས། །
དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་གནས་མཆོག་དང་། །
འོག་མིན་དེ་ཉིད་རྣམ་མཛེས་པ། །
ཤེས་བ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །
འདྲེས་པར་གྱུར་ལ་བདག་སྤྲོད། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་དག་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ངེས་པར་
རང་གིས་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱས་ན། དེ་ལ་ནི་སྐྱུ་ཐུགས་བྱང་འཇུག་གི་ངོ་བོར་
ཤེས་པ་རང་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་དེ་ལས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་རྣམས་པར་ཇི་དག་ཏུ་སོང་ན། དེས་རིམ་གྱིས་ས་བཅུའི་རིམ་པར་བསྟོད་དེ་ས་
ཡི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལོངས་
སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་དང་དེའི་གནས་མཆོག་འོག་མིན་གྱི་ཞིང་རྣམས་པར་མཛེས་པ་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
སྐྱུ་སྐྱབ་བདག་གིས་སྟོབ་པ་ཡིན་ཞེས་རང་གིས་དམ་བཅའ་བའི་ཆོག་བསྟན་པ་ཡིན་
ནི། །འོན་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་ཐུགས་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱུ་གང་གིས་མཇུག་པར་འགྱུར་
ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི།

ཅ་བར།

བྱིས་པའི་ནང་ནས་²ཀྱན་³མཁྱེན་དང་། །
འཕགས་པའི་ནང་ནས་⁴སྣ་ཆོགས་ཉིད། །

- 1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<ཉིད>> གསལ།
- 2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<ན>> གསལ།
- 3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<ཡོངས>> གསལ།
- 4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༩ <<ན>> གསལ།

དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། གྲིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོག་ས་ལས་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་གང་ལ་མངའ་བ་མཆོག་གི་སྤྱལ་
སྐྱེ་དངོས་སུ་མངའ་ནས་དེའི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་བསྟེན་བཀུར་བ་དང་ལུང་བསྟན་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱལ་བཟང་རྟེན་པ་དང་། འཕགས་པའི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་
ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་གྱིས་དེའི་སྟེང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་བཀོད་པ་དང་ཁིང་གི་
ཁྱད་པར་རྣམས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་མི་དང་མི་ཐུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་ལྷམ་མེར་
གསལ་བར་འགྱུར་ལ། ཁྱད་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་མདངས་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཆེ་
དཔག་མེད་ཀྱི་བྱུང་དུ་གཤེགས་ཏེ། ཆེའི་དབང་ཕྱག་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་གནས་པ་ལ་
དབང་བར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་མེད་ཆེའི་དབང་ཕྱག་བསྐྱལ་བ་
གངས་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན།

དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

བསྐྱལ་བ་₁ཆེ་ཡི་རྒྱ་གང་ཡིན། །

བྱི་རོལ་སེམས་ཅན་མཁས་₂ཀྱི་ཡང་། །

དཔག་དུ་མེད་པའི་བསྐྱལ་བར་₃ནི། །

ཆེ་ཡང་གང་གིས་བསྐྱུང་₄གྱུར་ཅིང་། །

- 1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀེ། འོག་ངོས་ ༡༩༣ <<པའི>> གསལ།
- 2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀེ། འོག་ངོས་ ༡༩༣ <<ཁམས>> གསལ།
- 3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀེ། འོག་ངོས་ ༡༩༣ <<པར>> གསལ།
- 4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀེ། འོག་ངོས་ ༡༩༣ <<བསྐྱུངས>> གསལ།

ཤེས་རབ་དོན་ཏུ་རབ་ཏུ་འདུག།³

ཅེས་བསམ་བསྟན་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་མང་པོར་འཆི་བ་མེད་པར་གང་ལ་
གང་འདུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བཞིན་བཞུགས་སུ་བ་དེའི་རྒྱ་ཆོག་མ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཞེ་ན། བྱི་རོལ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཏེ། སྤྱིན་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
བཟོད་བ་དང་། བཙོན་འབྲུས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གཞན་
པན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཙོན་པ། ལྷག་པར་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་གཞན་ལྟ་ཅི། སྤྱིན་
དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་དང་། འདིའི་སྐོར་ཆེག་འབྲེལ་དོན་འབྲེལ་
སུབ་གྱི་མི་འདུག།

ཕྱི་བར།

ཡང་དག་ཇི་བཞིན་རིག་གུར་པའོ།

ཞེས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཡང་རང་ལ་རིང་བར་སྒྲུབ་པ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། བསྟན་ཆོག་ལ། །ཀ། རོག་ངོས་ ༡༩ <<རྣམས་ཀྱི>> ལས་ལ།

2 བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱེད་མ། བསྐྱེད་ཆོས་ལ། གྲིལ་ལོག་འོས་ཀྱི་ན་ <<གི་>> བསམ་ལ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། བསྟན་ཆོག་གས། ༼ག༽ མོག་ངོས་ཉ་༣ <<འཇུག་>> གསལ།

དང་རང་ལ་ཉེ་བའོ་སྣམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། གཞུགས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་དུག་པོའི་སྣང་བ་རྒྱབ་སྟེ་མེད་པར་གྱུར་བ་དེ་ཡི་ཆོ་ཡང་དག་པ་རིམ་ལ་
བཞིན་རིག་པ་སྟེ། རྟོགས་པར་གྱུར་ན་འདི་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་
ཉེ་རིང་གི་འདུཤེས་ཡོད་ན་དེ་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་འདུཤེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་དེའི་ཆོ་
ཡང་དག་པའི་དོན་རིམ་ལ་བཞིན་རིག་པ་མིན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད་མ་
ཆང་བའི་བྱེད་རོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་འཛིན་གྱི་འདུཤེས་དང་མཆོན་འཛིན་མ་
ཡིན་པའི་འདུཤེས་འབྱེད་དཀའ་བས་གཅིག་བཀག་ན་གཉི་ག་ཁེགས་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བར།

རིམ་ལ་འོ་མ་དང་འདྲེས་ཆུ། །
སྟོན་གཅིག་ལ་¹ནི་གནས་པ་ལས། །
རང་བས་འོ་མ་འབྱུང་བྱེད་ཅིང་། །
ཆུ་ནི་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་གནས། །
དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་ནས། །
ཡེ་ཤེས་ལྟས་འདྲིར་གཅིག་གནས་ཀྱང་། །
རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་ཡེ་ཤེས་ལེན། །
མི་ཤེས་པ་ནི་འདོར་བར་བྱེད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། རིམ་ལ་འོ་མ་དང་འདྲེས་པའི་ཆུ་རང་ག་
བ་གཉིས་སྟོན་གཅིག་ཏུ་སྤྲུགས་ཏེ་གནས་པ་ན། མི་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པའི་
རིགས་གཅིག་གིས་ནི། འོ་ཆུ་འབྱེད་མི་ཤེས་པར་སྟོན་ན་སྟོན་མཉམ་དང་འདོར་ན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོན་ཆོགས། ༼༡༩༽ འོག་ངོས་༡༩ <<ན>> གསལ།

འདྲོང་མཉམ་ལས་མ་མཆིས་ཀྱང་། ངང་བ་དང་རྩས་སྤལ་ལ་སོགས་རིགས་གཅིག་གིས་ནི། དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་འོ་མ་འབྱུང་གི་ཚུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་ཚུ་དེ་སྤར་བཞིན་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་གསལ་རིག་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མཆོན་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་ཐ་སྟངས་དོན་མཐུན་གྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཐ་མལ་བའི་སྤང་ངོར་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་གཡོག་མཐུག་སོས་བསྐྱབས་ནས་དེ་གཉིས་དུས་དང་ངོ་བོ་འབྲེས་ནས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པར་གཅིག་བཀག་ན་གཉིས་ཀ་ཁེགས་པར་འགྱུར་སྟེ་ཞེན་པར་འགྱུར་ལ། འགའ་ཞིག་དེས་འཇུག་གཞིར་བྱས་ནས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཆོན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་བཟང་རྟོག་ངན་རྟོག་ཐམས་ཅད་འགོག་དགོས་པར་སྟོབ་ན་མས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་ཤར་བའི་ནལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྤར་ཏེ། སྤྱི་བ་གཡོག་དེ་དག་བསལ་ནས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་དག་མ་འབྲེས་པར་གསལ་བར་བྱེ་སྟེ་ངེས་བཟུང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འདྲོང་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྦྱབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྟོན་དུ་གང་དགག་རྒྱུའི་བདག་ངོས་གཟུང་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་མཆོན་འཛིན་ཐ་མོ་དང་ཐ་མོ་དེ་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཤེས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ཟེན་མ་བཟུང་བ་དགོས་པ་ནི། འདི་དང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཡང་བདག་དགག་པ་ལ་གང་དགག་རྒྱུའི་བདག་དུ་གྲུབ་ཆད་ངོས་བཟུང་ནས་དེའི་ངོ་ཆ་འཕྲོད་པ་གལ་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་རིག་པས་དགག་བྱ་གང་འགོག་ཀྱང་དགག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་

ཤིང་དེ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་དགོས། དེ་ནས་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ངོས་འཛིན་ཡང་སྔ་ཕྱི་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ནི་རིག་པས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་རྟག་པ་མཐའ་
བཟུང་གི་ངོས་འཛིན་ཡིན་ལ། སྒོ་ལྷན་སྒྲིམ་དེ་ཉིད་མཆོན་འཛིན་སྤྱོད་མོར་ངོས་འཛིན་
པ་ལ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཁེགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དཔེར་ན། ངར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལོག་ཤེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ང་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷན་
སྒྲིམ་དེ་ཉིད་དོན་མཐུན་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིན་པ་དེ་གཉིས་འཛིན་སྤྱངས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དབྱེ་བ་མ་བྱེས་ཀྱི་བར་དུ་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འབྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་སྒྲོའི་བྱང་པར་ནི་སྒོ་རང་གི་ངོ་བོར་མིན་གྱི་
འཛིན་སྤྱངས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་མ་བྱེས་པར་སྒྲོའི་དབྱེ་བ་མི་འབྲེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིན་ལྟ་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་ཞེ་ན།

རྩ་བར།

བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་འཛིན་པས། །

ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་རྣམས་བཏགས་¹ པ། །

བདག་མེད་རྣམས་པ་གཉིས་མཐོང་ན། །

སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་འཛིན་ལྷན་སྒྲིམ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་
ན་དེས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེན་པས་ན་ཇི་སྲིད་འཛིན་པ་དེ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཕྱི་
རོལ་ཡུལ་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམས་པ་སྒྲོ་བཏགས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་སྲིད་
པའི་ལས་རྣམས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་གསོག་པ་དང་བསགས་ཟིན་གསོས་འདེབས་པའང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༩༣ ། ཤོག་ངོས་ ༡༩ <<བརྟགས་>> གསལ།

བྱེད་པས་སྲིད་པའི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་
མཐོང་ཞིང་མཐོང་བེན་གོམས་པ་ལས་སྲིད་པའི་ས་བོན་དེ་དག་འགག་ཅིང་སྤར་
མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ངེས་པར་འོང་ངོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེར་མ་ཟད་ད་
ལྟ་ནས་རིགས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་བི་མ་འདག་བྱེད་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

ཙ་བར།

གང་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལྟ་ངན་འདས། །

གཙང་བ་རྟག་པ་དག་བའི་གཞི། །

དག་₁ཕྱིར་གཉིས་ནི་བྱིས་པས་བཏགས་₂། །

དེ་ཡི་གཉིས་མེད་རྣམ་འབྱོར་གནས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་གཙང་
བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་བདག་ཏུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་
བཏགས་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། འདི་ནི་མི་རྟག་སྤྱུག་བསུལ་སྟོང་བདག་མེད་
བཞི་བསྐྱོམས་པ་ལས་དག་པར་འགྱུར་བ་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་སྤྱི་ལ་གྲགས་
པ་དེ་ལྟར་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་ནས་གཙང་
བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་ནི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ངེས་པར་བསྐྱོམ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ་དང་། རྒྱུད་ཆེན་སོགས་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་བདག་མེད་
རྣམ་པ་གཉིས་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཁམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་
པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་གཙང་བ་དང་རྟག་པ་ཉིད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༤ <<གང་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཡི་ཤོག་ངོས་༡༤ <<བརྟགས་>> གསལ།

དུ་མཐོང་བ་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དག་བའི་གཞི་རིགས་ཀྱི་ཁམས་འདི་རྒྱས་
པར་བྱ་བ་དང་བྱི་མ་འདག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙང་བ་དང་རྟག་པ་གཉིས་པོ་བྱིས་
པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལྟར་ཕུང་
པོ་དེ་ཡི་གཙང་བ་དང་རྟག་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་འབྱོར་པས་ཁམས་འདག་
བྱེད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རིགས་ཁམས་འདི་ཉིད་རྒྱས་པ་དང་
བྱི་མ་འདག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

ཙ་བར།

དཀའ་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་སྤྱན་པ་དང་། །

ཚུལ་ཁྲིམས་སེམས་ཅན་དོན་སྤྱད་དང་། །

སེམས་ཅན་པན་བྱེད་བཟོད་པ་སྟེ། །

གསུམ་པོ་འདི་¹ཡིས་²ཁམས་རྒྱས་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཀའ་སྤྱོད་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཟང་ཟེང་
གི་སྤྱན་པ། ཚོས་ཀྱི་སྤྱན་པ། མི་འཛིགས་པའི་སྤྱན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། སེམས་
ཅན་དང་བའི་དད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྤྱག་པར་འཕེལ་ནས་འདུལ་བའི་
རྟེན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ་འདི་ཡང་ཉེས་སྤྱོད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས།
དག་བ་ཚོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་
གསུམ་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སེམས་ལ་པན་འདོགས་པ་ནི་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་
ཡིན་ལ། འདི་ཡང་གཞོད་བྱེད་ལ་རྩི་མི་སྟམ་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་
ལེན་ཀྱི་བཟོད་པ། ཚོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་གསུམ་སྟེ། པར་བྱིན་དང་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཚོགས། རྒྱ་ཀེ་ཤོག་ངོས་༡༤ <<འདིས་>> གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཚོགས། རྒྱ་ཀེ་ཤོག་ངོས་༡༤ <<ནི་>> གསལ།

གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ལྷག་པར་བཙོན་པ་འདི་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་པར་བྱིན་བྱི་མ་གསུམ་
ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བར།

ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ལ་བཙོན་འགྲུས་དང་། །

བསམ་གཏན་ལ་སེམས་འཇུག་པ་དང་། །

རྟག་ཏུ་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་སྟེ། །

འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བྱེད་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་བའི་ཆོས་ཆེ་སྤྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷག་པར་སྟོབ་པའམ་
བཙོན་འགྲུས་ཏེ། མི་ངལ་བའི་བཙོན་འགྲུས། མི་ཁྲུམ་བའི་བཙོན་འགྲུས། ལམ་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བཙོན་འགྲུས་བཅས་གསུམ་དང་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་དང་
བདེན་བཞི་སྤྱ་རགས་སོགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་སེམས་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་
གྱི་ཉམས་ལེན་ལའང་འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་བསམ་གཏན་གཉིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་བྱེད་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟེ། འདི་ལ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཀྱན་རྫོབ་ལ་
དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་རབ་ཏུ་བརྟན་པ་སྟེ། པར་བྱིན་བྱི་མ་གསུམ་ལ་སྟོབ་
པའི་ཉམས་ལེན་འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རིགས་རྒྱས་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་
ནོ། །དེའི་ཐོག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རིགས་རྒྱས་བྱེད་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

ཙ་བར།

ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༩༽ ཤོག་ངོས་༡༩༥ <<བསྟན་>> གསལ།

སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་སྦྱངས་པ་དང་། །

སྟོབས་ལ་ངེས་གནས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །

ཁམས་རྒྱས་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི་བོ་₁། །

ཞེས་ཁམས་རྒྱས་བྱེད་གནས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བ་སྟེ། ཐབས་བྱང་ཚུབ་གྱི་
སེམས་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱིས་བྱིན་པ་
ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉེ་བར་བྱངས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྟོད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྲི་མ་མེད་པའི་
སྟོན་ལམ་དང་། སྟོབས་བཅུའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཉམས་ལེན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་གཏིང་
ཐབ་པ་ལ་གནས་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་ཡང་ཁམས་རྒྱས་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཁམས་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་མཐུ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔལ་རྣམས་ལ་ཡོད་ན་དེ་དག་ལ་ནམ་ཡང་སྟོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་བ་ནི།

རྩ་བར།

བྱང་ཚུབ་སེམས་ཕྱག་མི་བྱ་ཞེས། །

སྟོ་བ་ངན་པ་₂སྟོ་བ་སྟེ། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་མ་བྱུང་བར། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན། །

བྱར་ཤིང་ས་བོན་ལ་སྤང་གང་། །

ཀ་₃ར་སྦྱང་པར་འདོད་པ་དེས། །

- 1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀེ་ཤོག་ངོས་༡༩༧ <<འོ>> གསལ།
- 2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀེ་ཤོག་ངོས་༡༩༧ <<བར>> གསལ།
- 3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། བསྟོད་ཆོགས། རྒྱ་ཀེ་ཤོག་ངོས་༡༩༧ <<ཁ>> གསལ།

བྱར་ཤིང་ས་བོན་མེད་པར་ནི། །

ཀ་₁ར་འབྱུང་བར་འབྱུང་མ་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་བྱུ་བ་མཐའ་བཟུང་བ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བྱག་འཆའ་བར་མི་བྱ་ཞེས་སྒྲ་
བ་ནི། སྒྲ་བ་ངན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆ་བས་ཆེ་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པར་འདོད་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སྤང་ནས་ལོག་པར་ལྟ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། བྱར་ཤིང་གི་ས་བོན་མེད་པ་ལ་ནི། ཀ་ར་འབྱུང་
བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཀ་ར་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས་བྱར་ཤིང་གི་
ས་བོན་ལ་སྤང་བྱག་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། །རྒྱ་
མཆན་དེའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པ་དེ་མི་འབྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གྲུས་པས་བསྟེན་
བཀུར་བ་དང་བྱག་དང་བརྟན་པ་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་འབད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

བྱར་ཤིང་ས་བོན་གང་བསྐྱུངས་ནས། །

ཉེ་བར་གནས་ཤིང་བསྐྱུབས་པ་ལས། །

བྱ་རམ་ཀ་₂ར་རྟགས་ནམས་ནི། །

དེ་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ལྟར། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་བསྐྱུང་ནས། །

ཉེ་བར་གནས་ཤིང་བསྐྱུབས་པ་ལས། །

1 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱུང་མ། བརྟན་ཆོགས། རྟག་པོ་འོག་དོས་ ༡༤ <<ཁ>> གསལ།

2 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱུང་མ། བརྟན་ཆོགས། རྟག་པོ་འོག་དོས་ ༡༤ <<ཁ>> གསལ།

དགྲ་བཅོམ་རྒྱུ་རྟོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས། །

དེ་ལས་སྦྱིས་ཤིང་འབྱུང་བར་འབྱུང། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། བྱ་རམ་དང་། ཀ་ར་དང་། རྟགས་ལ་སོགས་
པ་བྱར་ཤིང་གི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དེས་བྱར་ཤིང་གི་ས་བོན་
ལ་ཐོག་མར་གཅེས་སྤྲས་དང་རྟག་ཏུ་བསྐྱུང་ནས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱུང་ཞིང་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་བསྐྱུངས་ཤིང་སྦྱེལ་བར་
བྱས་ན། དེ་ལས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣམས་འབྱུང་བར་ཤེས་ཅན་སྤྱོད་རྣམས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
ཐོག་མར་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་།

རྩ་བར།

རི་ལྟར་སྤྱོད་ལུའི་ས་བོན་སོགས། །

ཞིང་པས་སྐྱུང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཐེག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལའང་། །

འབྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བར་མཛད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། འབྲས་སྤྱོད་ལུའི་ལྗང་པ་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་
བཟང་བས་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་པ་ཆེན་པོས་སྐྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པ་སྦྱོད་པ་སྟེ། ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འབྲས་བུ་སྤྱིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་
པའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ཡང་དབྱིས་བྱིན་པའི་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་སྦྱོར་བ་

དང་བར་ཆད་མང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་འབྲེན་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་གཅེས་པ་ཐབ་མོས་བསྐྱང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འོ་
ན་དེ་ལྟ་བུའི་བྱི་ནང་གི་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སམ་
ཁམས་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ།

ཙ་བར།

རི་ལྟར་མར་དོའི་བཅུ་བཞི་ལ། །

ཟླ་བ་ཅུང་ཟད་མཐོང་བ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཐེག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལའང་། །

སངས་རྒྱས་སྐྱ་ནི་ཅུང་ཟད་སྣང་¹། །

རི་ལྟར་ཆེས་པའི་ཟླ་བ་ལ། །

སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་རྒྱས་པར་མཐོང་། །

དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱང་། །

རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པར་མཐོང་། །

རི་ལྟར་ཡར་དོའི་བཙེ་ལྟ་ལ། །

ཟླ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་རྫོགས་ཤིང་གསལ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞིའི་ཆོས་སྐྱ་དང་། རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བརྗོད་ལ་དེའི་སྟོང་གཞི་གསལ་རིག་གི་སྟེང་དུ་སྒྲོ་བུར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ༼༡༽ ཤོག་ངོས་ ༡༥ <<མཐོང་>> གསལ།

གྱི་དྲི་མ་མ་བྱང་བའི་ཆེ་གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ་དང་། དྲི་མ་ལེགས་པར་བྱང་བའི་ཆེ་འབྲས་
བྱ་ཆོས་སྐྱེ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་མ་དག་པ་ལ་བྱད་པར་
མེད་ཀྱང་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དག་མ་དག་གི་བྱད་པར་ལས་གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ་དང་འབྲས་
བྱའི་ཆོས་སྐྱེའི་བྱད་པར་འབྱེད་ཅིང་། དྲི་མ་དག་ཚུལ་ཡང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
དེ་ཉིད་རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་དྲི་མ་སྦྱང་དགོས་ཏེ། སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའམ་རྟེན་གཞི་ནི་སེམས་གསལ་རིག་གི་གནས་ལུགས་
ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་མཆོན་འཛིན་མ་རིག་པ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་སྦྱང་
བར་ཡང་འདྲིའི་ཞེན་ཡུལ་བསུན་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱང་དགོས་པ་མདོ་བསྟན་
ཆད་མ་ཀུན་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་འཕེལ་རིམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྦྱང་དགོས་པས་
དེའི་ཚུལ་ནི། དང་པོ་གདུལ་བྱ་ལས་དང་པོ་བ་ནམ་དཔྱོད་དང་བཙེན་འབྲས་ཡར་
ཐོན་ཅན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་ལྟན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཞིག་ལ་གདུགས་ཏེ་བསྐྱབ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱང་བ་དང་བཅས་བདེན་བཞི་སྤ་
རགས་དང་བདེན་གཉིས་སྤ་རགས་སོགས་ལ་བསྐྱབས་ན་དེ་ལས་སེམས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ཐོས་སོགས་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཞིག་ནི་ངེས་པར་འོང་ལ། དེ་ལ་ལྟོ་
གོས་གཏམ་གསུམ་གྱིས་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་ཐབས་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་
བས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་ན་སྒོམ་བྱུང་གི་
རྟོགས་པ་སྐྱེས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་
ཅུང་ཞིག་སྐྱེབས་པ་འོང་ལ། འདི་ཡར་ངོའི་བཙེན་ལྷའི་རྒྱ་བ་ལ་དཀར་ཆ་ཅུང་ཞིག་
སྐྱེབས་པ་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ནས་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་གཞི་ཚུགས་པ་ཡིན། བོད་
དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒོམ་བྱུང་གི་གསལ་སྒྲུང་ཅུང་ཞིག་རྟེན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་སྤྱིར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དང་ཆོས་
 གྱི་སྐྱེ་ལ་གསལ་སྤང་འཕེལ་བའི་གཞི་ཚུགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ལམ་དེ་གཉིས་
 གྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་རང་རང་གི་འཕྲོ་བ་བྱའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དོན་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་
 མཐོང་གི་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བས་ན་མོས་པ་སྟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 སྟོང་ཉིད་ལ་དཔེགས་པའི་གསལ་སྤང་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ལས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་
 དགའ་བའམ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནས་ས་བཅུ་
 པའི་མཐར་ཐུག་བར་གྱི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་ཆེ་བ་ཆོས་པ་དང་འབྲས་ལྷོ།
 ཆོས་གཅིག་ནས་བཅུ་བཞིའི་བར་ཆེ་བའི་དཀར་ཆ་ཉིན་རེ་ནས་སོན་མི་གནས་
 པར་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ལྟར་མཉམ་བཞག་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལས་བྱི་མ་
 བྱི་མའི་གསལ་སྤང་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བས་སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་
 པའི་བྱི་མ་ཡང་རྗེ་དག་ཏུ་སོང་བ་དང་འབྲས་སུ་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ལའང་རྗེ་གསལ་དང་
 རྗེ་ཉེར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་ཆོས་པ་བཙོ་ལཱའི་ཆེ་ཆེ་བའི་དཀར་ཆ་ལེགས་པར་གང་ཞིང་འོད་
 གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སའི་མཐར་ཐུག་པ་
 དེའི་སྟོང་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་བྱི་མ་རྫོགས་པར་ཟད་ཅིང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་སྟོ་
 བྱར་གྱི་བྱི་མ་རྣམ་དག་གི་ངོ་ཐོར་འཕྲོས་པ་ན་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
 མེ་ཁོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་གསལ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ནི། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་སྐབས་དང་མགོན་དང་དབྱང་གཉིན་ཆེན་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དུ་འཕྲོས་པ་ཡིན་
 ནོ། །མདོ་གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། གཙང་མའི་གནས་དག་སྤངས་ནས་ནི། འོག་
 མའི་གནས་མཆོག་ཉམས་དགའ་བ། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་རྫོགས་སངས་
 རྒྱས། །སྤྱལ་པ་པོ་གཅིག་འདྲིང་འཆང་བ། །ཞེས་དང་། གང་ལ་ཉེ་དང་རིང་རྣམས་

ལ། །ཚུ་དང་ནམ་མཁའ་ལྷ་གཟུགས་བཞིན། །དེ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལ་ལས་ས་བཅུའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མཚུངས་པས་གསལ་སྒྲུང་ཡང་བྲུང་བར་མེད་ཅེས་
སྒྲུབ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བཟླ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
མིག་ཤེས་གཅིག་པ་ཡིན་ན་ཡང་མིག་དབང་གསལ་ལོད་ཀྱིས་དབང་མངོན་ཡང་
གསལ་ལོད་ཀྱི་བྲུང་བར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དབང་པོ་སྟོན་མ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་
ཀྱང་མིག་ཤེས་ལ་གསལ་སྒྲུང་གི་བྲུང་བར་ལོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་
ཉིན་སེམས་གསལ་རིག་གསལ་ལོད་དང་། ཇི་མ་ཆེ་ཆུང་གི་བྲུང་བར་ལས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཚུལ་ལའང་བྲུང་བར་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་
པོ། །ས་བཅུའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོར་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་ལུགས་ཀྱི་བྲུང་བར་ལས་
དཔེ་བྱེད་ལུགས་སོ་སོར་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་ལེགས་པར་
གྲུབ་པོ། །ས་བཅུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་ལ། དང་པོ་མོས་སྦྱོང་གི་སྐབས་ནི།

རྩ་བར།

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། །

རྟག་ཏུ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཡིས། །

སེམས་དེ་ཡང་དག་བསྐྱེད་བྱས་ནས། །

བྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཡང་ཡང་འབྱུང་། །

ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་རྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་དང་། ཆོས་དགོན་མཆོག་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་

1 བརྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ་། ཤོག་ངོས་ ༡༡༥ <<སྦྱིད>> གསལ།

2 བརྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། བསྟོད་ཆོགས། ་། ཤོག་ངོས་ ༡༡༥ <<པར>> གསལ།

དད་བ་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཆོས་དང་སྟོད་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་ཤིང་། མོས་པ་རྟག་ཏུ་བརྟན་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་
བ་དེ་ཡིས་ཐབས་ཤེས་ལ་མ་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱེད་
བ་ལས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པའི་བྱིའི་རྟགས་དང་ནང་གི་རྟགས་ནམས་རིམ་
བ་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དཀོན་མཆོག་ལ་ཤེས་ནས་དད་བ་ཞེས་བ་ནི།
བསྐྱབ་བྱ་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཆད་མས་བྱལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་
པའི་དད་བ་ཡིན་པས་འདི་སྐྱེས་ཅན་གྱིས་ངན་སོང་གི་སྐྱེ་བ་གཏན་ནས་འགོག་
པའི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་བ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་མོ། །འདི་དག་ནི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །

(ཆོས་པ་པོའི་སྐྱ་ཆེར་བར་ཆད་བྱང་རྟེན་འདི་མན་ཆོས་འཕྲོར་ལུས།)

1 གོ་ལོ་ཀ་ཉེར་གཉིས་ལྷག་འདུག་བསྐྱར་ཞིབ་པས།

༦༡ ། རྩོད་སློག་གི་གཞུང་དོན་བཅུགས་སོ། །

ཚོད་སྒྲིག་གི་གཞུང་དོན།

༡༡། །འདིར་ཚོད་སྒྲིག་¹གི་གཞུང་དོན་འཆད་པ་ལ། ཚོད་སྒྲིག་གི་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་སྤྱོད་བས་ཇི་ལྟར་ཚོད་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐུག་བསྐྱུ་བའོ། །

སྤྱོད་ཀྱི་

དང་པོ་གང་གིས་ཚོད་པ་ནི། དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་རང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་བསམ་པའི་ཞེན་དོན་ནི། དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་རང་ཡུལ་མ་འཁྲུལ་བས་མ་གྱུབ་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཐུབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མས་རང་རང་གི་གཞུང་གྱུ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ། དོན་དེ་ལ་འཁྲུལ་ན་དོན་དེ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་བྱས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅིམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི་མས་སྤྲུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་བཞེད་ཀྱང་འཐུག་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་དགོས་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ལོ། །

ཆད་མ་གང་ཡིན་ཡུལ་རང་མཚན་གྱིས་གྱུབ་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་གྱུབ་པ་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་བྱས་ཏེ། སྒྲིག་བཏགས་

1 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། དབུ་མ། ༩ ཅེ། ཞོག་ངོས་ ༡༤ “བསྒྲིག་” གསལ།

བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གཏུགས་ནས་ཡོད་མེད་
ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་ལྷོག་ན་ཐག་ཁྲ་ལ་སྒྱལ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་
ཡོད་པའང་སེལ་མི་ཐུབ་སྟུང་དུ་རིགས་པས་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་ཅག་
འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཡུལ་གང་དང་གང་འཆར་ཡང་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆར་བ་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་སྒྲུང་ལ་དཔག་ན་ཤེས་ཐུབ།
སྒོ་ངོར་ཡུལ་དེ་དང་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་བས་གནས་ཚུལ་ཡང་
གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་
འཛིན་ཚུལ་ཡང་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྩ་ཤེ་སོགས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
ལན་གངས་དུ་མར་བསྟན་པས་ན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐལ་སྟུང་དུ་ཚོད་པ་ཡིན་
ལ། ཚོད་པ་དེ་ལ་འགོ་མཚུངས་ཀྱིས་སྒྲོག་པར་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་
ན་ཚོད་སྒྲོག་ཅེས་བྱའོ། །

དངོས་སྤྱ་བས་ངེ་ལྟར་ཚད་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དངོས་སྤྱ་བས་ངེ་ལྟར་ཚད་པའི་ཚུལ་ནི།

ཙ་བར།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།

རང་བཞིན་ཀྱན་ལ་ཡོད་མེན་ན།

ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད།

རང་བཞིན་བརྒྱུ་པར་མི་རུས་སོ།

ཞེས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པའོ་ཞེས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་
གཏན་མེད་དུ་སོང་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྟོན་པར་
མི་རུས་ཏེ་ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩས་གཞན་ལ་བརྟུང་བར་
མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ།

ཙ་བར།

འོན་ཏེ་ཆོག་དེ་རང་བཞིན་བཅས།

ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྤྲ་མ་ཉམས།

མི་འབྲེལ་དེ་དེ་ཡིན་ན།

ཁྱད་པར་གཏན་ཆོག་ས་བརྗོད་པར་གྱིས།

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་

བའོ་ཞེས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཡོད་ན་ནི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྒར་དམ་བཅས་པ་དེ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་ཆོག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་མི་འདྲ་ཞེས་ཟེར་ན་མི་འདྲ་བའི་གཏན་ཆོག་གས་བརྗོད་དགོས་པས་དེ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཁ་ཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ། །ཁ་ཅིག་ནི་མི་སྟོང་ངོ་ཞེས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་དགོས་ལ། དེ་གང་དུའང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩ་བར།

དེ་སྐྱ་མ་འབྲིན་ལྟ་བུ་ཞེས། །

ཁྱོད་སྟོ་སེམས་ན་དེ་མི་འཐད། །

འདི་ལ་སྐྱ་ནི་ཡོད་པ་ཡིས། །

འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བརྗོད་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། སྐྱ་མ་འབྲིན་ཞེས་པས་སྐྱ་བཀག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་སེམས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མ་འབྲིན་ཞེས་པས་སྐར་འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱིར་སྐྱ་བཀག་པ་གཏན་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

རྩ་བར།

འགོག་པའི་འགོག་པའང་དེ་ལྟ་ཞེས། །

འདོད་ན་དེ་ཡང་བཟང་མིན་ཏེ། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ ཞོག་ངོས་ ༡༤ “འོ” གསལ།

ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་ལས། །

དེ་ལྟར་སྐྱོན་ཡོད་ངེད་ལ་མེད། །

ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆེག་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པར་འདོད་ན་ནི། དེ་ཡང་བཟང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ་ཆེག་དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་འགོག་པ་ཡང་མེད་པས་འགོག་པ་པོ་དང་དགག་པར་བྱ་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱི་ངེད་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འགོག་པའི་འགོག་པ་མེད་པར་མི་སྤྲོ་བས་སྐྱོན་དེ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཙ་བར།

རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས། །

དངོས་རྣམས་དམིགས་ནས་བརྗོད་བྱེད་ན། །

གང་གིས་དངོས་རྣམས་དམིགས་གྱུར་བ། །

མངོན་སུམ་དེ་ནི་མེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་སྟེ་རྟོགས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་ན་ནི། དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡང་འདུས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ན་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་དགོས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པ་འགོག་པ་ཡང་མི་འཐད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་ཞེས་སྤྲོས་པ་གང་ཡིན་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ ཞོག་ངོས་ ༡༩ “ བ་ ” གསལ།

བ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ།

ཙ་བར།

རྗེས་དཔག་ལུང་དང་ཉེར་འཇལ་དང་། །

རྗེས་དཔག་ལུང་གིས་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །

དཔེས་བསྐྱབ་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན། །

མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་ལན་བཏབ་སོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོན་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་
མས་དམིགས་པ་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ལུང་གི་རྗེས་
སྟུ་དཔག་པའམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་
མས་དམིགས་པ་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སྟུ་
དཔག་པ་དང་། ལུང་ཆད་མ་དང་། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་
སོ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཁྲིངས་སྟུ་འདུས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་པས་དེས་
དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟུ་བ་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་
བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མས་དམིགས་པ་མི་འཐད་པའི་ལན་གྱིས་རྗེས་སྟུ་དཔག་པ་དག་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་
ལན་བཏབ་པར་རུས་སོ། །

ཙ་བར།

སྟེ་པོ་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མཁས། །

དགེ་བ་དག་གི་ཆོས་རྣམས་ལ། །

དགེ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ། །

དགེ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ནི། །

སེམས་ཤིང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་དང་། མོས་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་།
བན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་པའི་
དགེ་བ་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ཆོས་
རྣམས་མི་དགེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །

ཙ་བར།

གང་དག་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཆོས། །

ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུངས་དེ་རྣམས། །

ངེས་པར་འབྱེན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད། །

དེ་བཞིན་ངེས་འབྱེན་མིན་ལ་སོགས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གང་དག་གིས་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཆོས་རྣམས་
ངེས་པར་འབྱེན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ངེས་པར་
འབྱེན་པའི་རང་བཞིན་དང་། གང་དག་ངེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སུ་
གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དང་། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རང་བཞིན་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་
པའི་རང་བཞིན་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་

གྲིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ།

ཙ་བར།

གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད། །

རང་བཞིན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན། །

མིང་ཡང་དེ་བཞིན་མེད་འགྱུར་ཏེ། །₁

གཞི་མེད་མིང་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་ན་ནི་རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། མིང་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་སྟོང་པར་བརྗོད་པའི་མིང་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་འབྲ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྲིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་འང་མི་རུང་ངོ། །

ཙ་བར།

འོན་ཏེ་རང་བཞིན་ཡོད་མོད་གྱི། །

དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་མེད་ན། །

དེ་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་སྤངས་པ་ཡིས། །₂

རང་བཞིན་གང་དེ་བསྟན་པར་རིགས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོན་ཏེ་མིང་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་མིང་
ནི་མི་རུང་ངོ་སྟུང་ནས་རང་བཞིན་ནི་ཡོད་མོད་གྱི། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཚུལ་གྱི་འོག་ངོས་ ༡༥ “ཞིང་” གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཚུལ་གྱི་འོག་ངོས་ ༡༥ “ཡི་” གསལ།

བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་རུང་བས་ཆོས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤངས་པ་སྟེ་སྟོང་བར་
འགྱུར་ལ། མིང་གདགས་པའི་གཞི་དང་མིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ་
སྟམ་དུ་སེམས་ན་ནི། ཁྱེད་ལ་འདི་སྤྱོད་བར་བྱ་སྟེ། མིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ནི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་
བསྟན་ནས་མིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པར་རིགས་ཀྱང་དེ་མ་བསྟན་
པའི་བྱུང་རོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་ནི་ཡོད་ལ་དེ་ཆོས་རྣམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉམས་སོ། །

རྩ་བར།

གང་བྱུང་བྱིས་ན་བྱམ་པ་མེད། །

ཅེས་བྱའི་འགོག་པ་ཡོད་ཉིད་ལ། །

མཐོང་བ་དེ་བྱུང་ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་། །

འགོག་འདི་ཡོད་རང་བཞིན་ལ་ཡིན། །¹

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དཔེར་ན། བྱིས་ན་བྱམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་
གིས་བྱམ་པ་ཡོད་པ་འགོག་པ་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་
ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན་འགོག་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་རོ་
ཞེས་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་བསྟན་ཏེ།

རྩ་བར།

ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་དེ་མེད་ན། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ ཞོག་ངོས་ ༥༥ “འགོག་འདི་ཡོད་ལ་རང་བཞིན་ཡིན། །”
གསལ།

ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་འདིས་ཅི་ཞིག་དགག།

ཆོག་མེད་པར་ཡང་མེད་པ་ཡིས།₁།

འགོག་པ་རབ་ཏུ་གྱུབ་པ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཅི་སྟེ་འགོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པ་དེ་མེད་
ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཡང་མེད་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་འདིས་དགག་བྱ་ཅི་ཞིག་འགོག་དགག་
བྱ་དང་འགོག་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོག་མེད་པར་ཡང་
མི་འགྱུར་བས་འགོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པ་རབ་ཏུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བསྟན་ཏེ།

ཅ་བར།

བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སླིག་རྒྱུ་ལ། །

རི་ལྟར་རྩ་ཞེས་ལོག་འཛིན་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་མིན་ལ། །

ལོག་པར་འཛིན་པ་འགོག་བྱེད་ན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དཔེར་ན། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སླིག་རྒྱུ་ལ་ཚུའོ་
སྟམ་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པ་བྱུང་བ་ན་དེ་ལ་སླེས་བྱ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཀྱིས་འཛིན་པ་དེ་བརྟོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་རྩ་མེད་ཀྱི་དེ་ནི་སླིག་རྒྱུའོ་ཞེས་བརྟོན་པ་
དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་དུ་
འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྟོག་པའི་ཕྱིར། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་མེད་
པའོ་སྟམ་དུ་སེམས་ན་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ཉ་ཅེ། འོག་ངོས་ ༡༥ “ཡི” གསལ།

ཙ་བར།

དེ་ལྟར་ན་ནི་འཛིན་པ་དང་། །

གཟུང་བྱ་འཛིན་པ་པོ་དེ་དང་། །₁

འགོག་དང་དགག་₂བྱ་འགོག་པ་པོ། །

དེ་བྱུག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཛིན་པ་དང་། གཟུང་བྱ་ འཛིན་པ་
པོ་གསུམ་དང་། འགོག་པ། དགག་པར་བྱ་བ། འགོག་པ་པོ་དང་གསུམ་སྟེ་བྱུག་པོ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གཤམ་ཉེ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གང་གཟུང་
བར་བྱ་བའང་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་འཛིན་པ་པོ་ཡང་ཡོད་ལ། ལོག་བར་འཛིན་པ་དེ་འགོག་
བའང་ཡོད། གང་དགག་པར་བྱ་བ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་ཡོད་ལ། ཁྱོད་ལ་
སོགས་པས་འཛིན་པ་དེ་འགོག་པ་ཡང་ཡོད་དེ་འཆིང་བ་དང་གྲོལ་བ་ལ་སོགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་མ་བཟག་པ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པའོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རུང་
ངོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ།

ཙ་བར།

རི་ལྟར་₃འཛིན་པ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །

གཟུང་མེད་འཛིན་པ་པོ་མེད་ན། །

འོ་ན་འགོག་དང་དགག་བྱ་དང་། །

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ཏཱ་ལྷོ་ཤོག་ངོས་ ༡༥ “གཟུང་དང་དེ་ཡི་འཛིན་པ་དང་། །” གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ཏཱ་ལྷོ་ཤོག་ངོས་ ༡༥ “འགོག་” གསལ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ཏཱ་ལྷོ་ཤོག་ངོས་ ༡༥ “རི་ལྟེ་” གསལ།

འགོག་པ་པོ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུག་པོ་ཡོད་ན་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མི་རུང་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་སྟམ་ནས་གོང་
དུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡུལ་འདི་དང་འདི་ཞེས་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡང་མེད་པ་དང་། འཛིན་པ་པོ་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་པ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
མེད་ལ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡང་མེད། འགོག་པ་པོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་འགོག་དང་དགག་བྱ་དང་། །

འགོག་པ་པོ་ཡང་ཡོད་མིན་ན། །

དངོས་པོ་ཀུན་དང་དེ་ནམས་གྱི། །

རང་བཞིན་ཉིད་ནི་གྲུབ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་
པ་དང་། དེ་འགོག་པ་དང་། གང་དགག་པར་བྱ་བ་འཛིན་པ་དེ་འགོག་པའི་འགོག་
པ་པོ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་འགོག་ཅིང་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་བཞག་པས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

རྩ་བར།

ཁྱོད་ལ་གཏན་ཆེགས་མི་འབྲུབ་སྟེ། །

རང་བཞིན་མེད་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ ཞོག་ངོས་ ༥༥ “ གྲང་ ” གསལ།

ག་ལ་¹ཡོད་དེ་ཁྱོད་དོན་དེ། །

གཏན་ཆེགས་མེད་ཕྱིར་འགྲུབ་མི་འཐད། །

ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆེགས་ནི་ག་ལ་ཡོད། གཏན་ཆེགས་མེད་ན་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའོ་ཞེས་དོན་གང་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་འོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རུང་ངོ་། །

རྩ་བར།

ཁྱོད་ལ་གཏན་ཆེགས་མེད་པར་ཡང་། །

རང་བཞིན་བརྟོག་པར་གྲུབ་ཡིན་ན། །

ང་ལ་འང་གཏན་ཆེགས་མེད་པར་ནི། །

རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་གཏན་ཆེགས་མེད་པར་ཡང་རང་བཞིན་བརྟོག་པ་དེ་བཀག་པ་གྲུབ་ན། ང་ལ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་མེད་པར་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གྲུབ་པོ་ཞེས་མགོ་མཚུངས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །

རྩ་བར།

ཅི་སྟེ་གཏན་ཆེགས་ཡོད་ན་དངོས། །

རང་བཞིན་མེད་ཅེས་བྱ་མི་འཐད། །

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ པོ་ཤོག་ངོས་ ༡༤ “གལ་ཏེ་” གསལ།

འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རང་བཞིན་མེད། །

དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ནོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་
 གྱིས་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ན། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །

ཕྱི་བར།

གང་ལས་རང་བཞིན་མིན་པ་ཡི། །

འགོག་པ་གལ་ཏེ་སྒྲ་འགྱུར་ཁིང་། །

དགག་བྱ་ཕྱི་ཤེས་འབྲད་མིན་ལ། །

ཕྱིས་དང་ཅིག་ཅར་ཡང་མི་འབྲད། །

ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གང་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ན་ནི། འཕྲོག་པ་སྲ་ལ་དགག་བྱ་གྱིས་སྤྱར་ན་ནི་འཕྲོག་པ་སྤྱབ་པའི་ཆེ་དགག་བྱ་མ་
སྤྱབ་ལ། དགག་བྱ་སྲ་ཞིང་འཕྲོག་པ་བྱི་བར་སྤྱར་ན་དགག་བྱ་སྤྱབ་ཟེན་པས་གྱིས་
འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དོན་མེད་ཡིན་ནོ། །

ཕྱི་བར།

ང་ཡི་ཆིག་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། །

ཚོགས་དང་སོ་སོ་ལ་ཡང་མེད། །

ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གཞན་ཡང་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་འགོག་པ་དེ་སྐྱ་ལ་དགག་བྱ་སྤེལ་ཡིན་
ན་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བ་མ་གྱུབ་ན་དེའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་

སར་འགྱུར། འོན་ཏེ་དགག་བྱ་ནི་སྤར་གྲུབ་ལ་འགོག་པ་ནི་ཕྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི་
 དགག་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པས་ཕྱིས་འགོག་པ་ནི་དོན་མེད་དེ། དགག་བྱ་ནི་སྤར་གྲུབ་
 ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་དགག་བྱ་དང་འགོག་པ་དུས་མཉམ་མོ་
 སྟམ་ན་ནི། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འགོག་པ་ནི་དགག་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ་
 དགག་པར་བྱ་བའང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་རི་བོང་གི་རྒྱ་གཡས་
 གཡོན་ལྷ་བྱ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱ་མི་བྱེད་པས་དགག་བྱ་དང་། འགོག་བྱེད་
 དེ་ལྷ་བྱ་ནི་མི་འཐད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ནམ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉི་ཤུ་དང་
 ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་གྱིས་དངོས་སྟེ་བ་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 སར་སྟེ་བ་ལ་ཚད་པ་རི་ལྷར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བས་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་
བས་འགོག་པ།

གསུམ་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བས་དེ་ལ་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དགག་
བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བར།

འོ་ན་དངོས་ནམས་སྟོང་གྲུབ་སྟེ། །

རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཡིན་
ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་སྟོང་བས། དེ་ཡིས་རང་བཞིན་
བསྟོན་པར་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཆོག་སྟོང་བར་གྲུབ་
སྟེ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཅ་བར།

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དངོས་ནམས་གང་། །₁

དེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད། །₂

གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་སྟེ། །

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ཤོག་ངོས་༡༤ “རྟེན་ནམས་འབྱུང་བའི་དངོས་ནམས་
གང་། །” གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ཤོག་ངོས་༡༤ “དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དེ། །” གསལ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ཤོག་ངོས་༡༤ “རྟེན་” གསལ།

4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ཤོག་ངོས་༡༤ “འབྱུང་” གསལ།

རང་བཞིན་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་དོན་ནི། དོན་ནི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་ནི་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་བརྟན་ནས་བྱུང་བ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དེ། གང་ཞིག་བརྟན་ནས་བྱུང་བ་སྟེ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་སྟོས་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་བརྟན་
ནས་འབྱུང་བ་དེ་རང་དངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་འགལ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

སྤྱལ་པ་ཡིས་ནི་སྤྱལ་པ་དང་། །

སྤྱ་མ་ཡི་ནི་སྤྱེས་བྱ་ཡིས་₁ །

སྤྱ་མས་བྱུངས་₂ ལ་འགོག་བྱེད་ལྟར། །

འགོག་པ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་འབྱུང་། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དཔེར་ན། སྤྱལ་པའི་སྤྱེས་བྱས་སྤྱལ་པའི་སྤྱེས་
བྱ་གཞན་ཞིག་སྤྱལ་ནས་དོན་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་འོང་བ་ལ་སྤྱལ་པ་དེས་སྤྱལ་པ་
གཞན་འགོག་པ་དང་། སྤྱ་མའི་སྤྱེས་བྱས་སྤྱ་མའི་སྤྱེས་བྱ་གཞན་བྱུངས་པ་ལ་དེ་
འགོག་པར་བྱེད་པ་ན། གང་དགག་པར་བྱ་བ་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་གང་གིས་འགོག་
པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་བྱ། དའི་ཆོག་ཀྱང་སྟེ་དང་། ཀྱང་
དང་། མཆུ་དང་། རྒྱུད་གཡོ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོགས་རྒྱ་དང་། རྒྱུ་ཆོགས་
པ་དང་། སོ་སོ་བ་ལས་སྤྱེས་པས་གཞན་ལ་བརྟན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བཤེ་ཤོག་ངོས་༡༤“ ཡི་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བཤེ་ཤོག་ངོས་༡༤“ བྱུང་ ” གསལ།

ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་ལའང་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཡང་དེ་
ཡིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་འཐད་པ་ཡིན།
ཁྱོད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་
པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་སྒྲིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ།

ཅ་བར།

ང་ཡི་ཆོག་དེ་རང་བཞིན་མེད། །

དེ་ཕྱིར་ང་སྟོགས་མ་ཉམས་པ།₁ །

མི་འབྲས་ཉིད་ཀྱང་མེད་པས་ན། །

གཏན་ཆོགས་ཁྱད་པར་བརྗོད་པར་བྱས། །₂

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ངའི་ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་
མི་འབྲས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱིར་རོ། །

ཅ་བར།

སྒྲི་མ་འབྱེན་བྱ་བཞིན་ཞེ་ན། །

ཁྱོད་གྱིས་གང་བཅུམས་དཔེ་འདི་མིན། །

དེ་ན་སྒྲི་ཡིས་སྒྲི་བསྐྱོག་པས། །₃

འདི་₄ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཁྱོད་གྱིས་སྒྲི་མ་འབྱེན་ཞེས་ངེ་སྐྱད་སྒྲིས་པ་དེས་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ སྟོག་ངོས་ཤུ་“ ལ་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ སྟོག་ངོས་ཤུ་“ བྱ་ ” གསལ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ སྟོག་ངོས་ཤུ་“ ལ་ ” གསལ།

4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ སྟོག་ངོས་ཤུ་“ འདིར་ ” གསལ།

སྤྱི་ཆོག་པར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས་པའི་སྤྱི་
ཡིས་རང་བཞིན་ཆོག་པར་མི་རྒྱས་ཞེས་དཔེར་གང་བཅུམས་པའི་དཔེ་འདི་ནི་ང་
ལ་དཔེ་དོན་དུ་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། སྤྱི་མ་འབྲིན་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཡིས་སྤྱི་གཞན་ཆོག་
པར་བྱེད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཆོག་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོག་པར་རྒྱས་ཏེ། གལ་ཏེ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་ན་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པར་
མི་རྒྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྤྱི་ལྟེ་དང་། ཀླན་དང་། རྒྱུང་དང་། བརྗོད་
འདོད་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་སྤྱི་ཡིས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་ལས་
གང་དང་གང་བསྟན་པ་དེ་དང་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །

རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་བཞེད། །

རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །

རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་ཆོག་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཆོག་པར་བྱེད་ན་
ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ་དེ་འཐད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ནའང་འདི་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་
བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་བཀག་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ ། སོག་ངོས་ ༡༤ " ཅི་སྟེ " གསལ།

ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །

ཙ་བར།

ཡང་ན་ཁ་ཅིག་སྤྱལ་བ་ཡི། །

ལོག་འཛིན་བྱང་ལ་སྤྱལ་བ་ཡིས། །

འགོག་བྱེད་དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དཔེར་ན། ཁ་ཅིག་སྤྱལ་བའི་བྱང་མེད་ལ་བྱང་
མེད་དངོས་གནས་པར་ཞེན་ནས་དོན་དམ་པར་བདེན་པའི་བྱང་མེད་དོ་སྟམ་དུ་
ལོག་པར་འཛིན་བྱང་བ་ན། ལོག་འཛིན་དེས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་སྤྱེས་
ནས་སེམས་རབ་ཏུ་གདུང་བ་སྤྱེས་བ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེའི་སྤྱུ་ཉན་
ཐོས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱལ་བ་ཞིག་སྤྱལ་ལ་དེས་དེའི་ལོག་པར་འཛིན་པ་སྒྲོག་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངའི་ཆོག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་སྤྱལ་བ་ལྟ་བུས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་སྤྱལ་བའི་བྱང་མེད་དུ་འབྲ་བ་དག་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་འདིར་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ལ་དཔེ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དཔེ་
དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཙ་བར།

ཡང་ན་ཉགས་འདི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །

མཚུངས་དེ་གང་ཕྱིར་སྤྲོ་ཡོད་མིན། །

ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་བྲངས་པར། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ ། ལོག་དོས་ ༡༤ “འབྱུང་” གསལ།

ངེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཡང་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཆེག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་མི་ལུས་ཞེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་འཐད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
ཁྱད་པར་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེད་ཅག་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་ཁས་མ་ལྗངས་
པར་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འཆད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་
ཚུད་པ་མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་བཀག་ནས་ད་ནི་རང་གི་ལུགས་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །

དེས་ན་ང་ལ་སྦྱོན་དེ་ཡོད། །

ང་ལ་དམ་བཅས་མེད་པས་ན། །

ང་ནི་སྦྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དམ་བཅས་
པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྦྱོན་དེ་དག་ང་ལ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ལ། ང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་དམ་བཅས་པ་མེད་
པས་གོང་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྦྱོན་དེ་དག་ང་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་ང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དམ་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་ཅིང་དེ་མེད་
པས་དམ་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་
མེད་པས་དམ་བཅས་པ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་དམ་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་

རང་བཞིན་གྱིས་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པ་འདིས་གྲུབ་མཐའ་
འོག་མ་ཀུན་ལས་བྱུང་བར་འཕགས་པ་བསྟན་ཏེ། གྲེ་མདོ་གཉིས་ནི་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མཉམ་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པས་སྤྱི་རོལ་
གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་ནང་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་
བཅས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་
པར་མེད་པ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་
མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅས་པས་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་མཛོན་སྤྱུམ་ལ་སོགས་པའི། །

དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། །

བསྐྱབ་པའམ་བསྐྱོག་པར་བྱ་ན་དེ། །

མེད་ཕྱིར་ང་ལ་སྟན་ཀ་མེད། །

ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཁྱོད་ཅག་ཡུལ་གང་ལ་ཆོད་མར་སོང་ན་དེ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཆོད་མར་སོང་དགོས་པ་འདོད་པ་ལྟར། དེད་གྱི་ལུགས་
ལའང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟ་ཅི་མཛོན་སྤྱུམ་མམ་རྗེས་སྤྱ་དཔག་པའི་ཆོད་མ། དཔེ་
ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆོད་མ། ལུང་ཆོད་མ་སོགས་ཆོད་མ་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
གིས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཅི། ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བའམ་ཆ་ཅམ་ཞིག་ལའང་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དམིགས་པ་སྟེ་ཆོད་མར་སོང་བ་ཡོད་ན་ནི། ཁྱོད་ཅག་
གིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་པའམ་དེ་བསྐྱོག་པ་སྟེ་བཀག་ན། དེ་དང་དེའི་
སྟོན་དེ་ང་ལ་བྱུག་ནའང་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ཆ་ཅམ་ཡང་ཁས་མ་སྐྱངས་པས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྟན་པའི་སྟན་ཀ་དེ་དག་ང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་

ཏོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐུན་ཀ་དེ་དག་ང་ལ་མེད་པ་མ་
ཟད་ཁྱོད་ལ་འདྲ་སྒྲིབ་འདི་ལྟར་མཆིས་ཏེ།

ཙ་བད།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེ་རྣམས། །

ཆད་མ་ཉིད་གྱིས་རབ་གྲུབ་¹ ར། །

ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་། །

ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་གྲུབ་² པ་སྟོས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་དོན་གང་ཡིན་ཡང་རང་ལ་ཆད་མར་
སོང་བ་ཉིད་གྱིས་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཆད་
མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་སྟོས་ཤིག

ཙ་བད།

གལ་ཏེ་ཆད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །

འགྲུབ་³ བོ་སྟམ་ན་ཐུག་པ་མེད། །

དེ་ཡང་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། །

བར་མ་མིན་⁴ ཞིང་ཐ་མའང་མིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་མཆོན་རང་ལས་
གཞན་པའི་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ་སྟམ་ན་ཆད་མ་གཞན་དེ་ཡང་ཆད་མ་
གཞན་གྱིས་འགྲུབ་དགོས། དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་འགྲུབ་དགོས་པས་མཐར་ཐུག་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཉི་ཤོག་ངོས་༡༤“ བསྟན་བས་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཉི་ཤོག་ངོས་༡༤“ འགྲུབ་ ” གསལ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཉི་ཤོག་ངོས་༡༤“ གྲུབ་ ” གསལ།

4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཉི་ཤོག་ངོས་༡༥“ ཡིན་ ” གསལ།

ས་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ཆད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་དེ་རང་འགྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཐོག་མ་དེས་མ་གྲུབ། བར་མ་དེས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་མ་དེས་ཀྱང་
མ་གྲུབ་པས་ཆད་མ་དེ་རྣམས་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མ་
གྲུབ་ན་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། །

རྩ་བར།

འོན་ཏེ་ཆད་མ་མེད་པར་ཡང་། །

དེ་རྣམས་གྲུབ་ན་སྤྱོད་བཞུགས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོན་ཏེ་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་ཅེས་ཟེར་
ན་ཡང་ཡུལ་དེ་རྣམས་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དགོས་པར་སྤྱོད་བཞུགས་སོ། །

རྩ་བར།

མི་འབྲས་ཉིད་དེ་དེ་ཡིན་ན། །

གཏན་ཆེགས་ཁྲད་པར་སྤྱོད་བར་གྱིས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཡུལ་རྣམས་ལ་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
དགོས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་ལ་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མི་དགོས་ཟེར་ན། དེ་
གཉིས་མི་འབྲས་བཞིན་གྱིས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་རི་ཡོད་སྤྱོད་བར་གྱིས་ཤིག
ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོད་བ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་བཀག་ལ། རང་སྤྲོད་ཡོད་པ་བཀག་
པ་ནི།

རྩ་བར།

རི་ལྟར་མེ་ཡིས་གཞན་དག་ཉིད། །

གསལ་བྱེད་དེ་བཞིན་རང་བདག་ལྟར། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ རྩ་བོ་མཉམ་པ་ལྟར་བཤད་པ་གསལ་ལ།

དེ་བཞིན་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི། །

རང་གཞན་₁ བདག་ཉིད་སྐྱབ་ཅེ་ན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཚད་མ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་བ་དོན་གཞན་གྱིས་གྲུབ་
པ་མ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་རྣམས་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་རབ་
ཏུ་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རི་ལྷོ་མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་གཞན་
གྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་
བདག་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བར།

སྐྱས་པ་དེ་ནི་མི་མཐུན་ཏེ། །

ཐུན་ཁུང་ནང་གི་བྱམ་པ་ལྟར་₂། །

དེ་ལ་མ་₃ དམིགས་མ་མཐོང་བས། །

མེ་ནི་རང་བཞིན་₄ གསལ་བྱེད་མིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འདི་ལྷོ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྐྱས་པ་དེ་ནི་དོན་དང་མི་
མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མེ་ནི་རང་ལས་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷོ་ན་
མེ་མི་འབར་བའི་སྤྲོ་རྩིས་ན་མེ་ཉིད་གསལ་བའང་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ཐུན་
ཁུངས་ན་བྱམ་པ་སྤར་ནས་ཡོད་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་ལ་བྱིས་མེས་གསལ་བ་ལྟར།
མེས་ཐུན་ཁུངས་ཀྱི་བྱམ་པ་གསལ་བའི་སྤྲོ་རྩིས་ཏུ་མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་
བ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། མེ་རང་བཞིན་རང་གིས་གསལ་བྱེད་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ཤོག་ངོས་༡༡“ བཞིན་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ཤོག་ངོས་༡༡“ བཞིན་ ” གསལ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ཤོག་ངོས་༡༡“ མི་ ” གསལ།

4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ཤོག་ངོས་༡༡“ ཉིད་ ” གསལ།

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ནི། །
མེ་ཡིས་རང་བདག་གསལ་བྱེད་ན། །
འོ་ན་མེ་ཡིས་གཞན་བཞིན་དུ། །
རང་ཉིད་སྲེག་པའང་བྱེད་པར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ནི། །
མེ་ཡིས་རང་བཞིན་གསལ་བྱེད་ན། །
མེ་བཞིན་དུ་ནི་སྤྲོད་པ་ཡང་། །
རང་གཞན་བདག་ཉིད་སྦྲིབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ནི། མེ་འདིས་རང་གི་
བདག་ཉིད་རང་གིས་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མེས་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་
སྲེག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཡང་སྲེག་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་
ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མེ་ནི་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་ཡང་གསལ་
བར་བྱེད་ཅེས་སྒྲ་བ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ནི་མེ་
འདིས་རང་དང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་ན་མེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་པས་ཀྱང་རང་གི་བདག་
ཉིད་སྦྲིབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲོད་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ་སྤྲོད་པས་
སྤྲོད་པ་མཐོང་བར་སྦྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩ་བར།

འབར་བྱེད་དང་ནི་གང་གཞན་ན། །
མེ་འདུག་པ་ན་སྤྲོད་པ་མེད། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ རྩ་བའི་པོ་མ་པ་གཞན་ ” གསལ་ལ།

གསལ་བྱེད་དེ་ནི་ཐུན་སེལ་ན། །

ཇི་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། མེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འབར་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བ་དང་གཞན་གསལ་བ་ཡིན་ན། མེ་ལའང་ཐུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པ་དང་། གཞན་མེ་གང་དུ་འདུག་པ་དེ་ལའང་ཐུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བ་དང་། གཞན་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མེ་པ་དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཙ་བར།

མེ་འབྱུང་ཉིད་ན་གསལ་བྱེད་པ། །

ཡང་དག་པ་མིན་པར་སྤྲ་བ་སྟེ། །

མེ་འབྱུང་ཉིད་ན་ཐུན་པ་དང་། །

སྤང་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གཞན་ཡང་། མེ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་རང་དང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྤྲ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་པར་སྤྲ་བ་སྟེ། མེ་འབྱུང་བ་ཉིད་ནས་ཐུན་པ་དང་སྤང་ནས་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན། གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་པ་དང་མ་སྤང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཐུན་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པས་སྤང་ཐུན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་ན་དུས་དང་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྤང་དགོས། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤང་ན་ཏྲ་དང་བ་སྤང་བཞིན་དུ་ལྟོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཐུན་པ་ལ་མེས་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

ཡང་ན་མེ་དང་མ་སྒྲད་ཀྱང་། །

སྤྱན་བ་སེལ་བར་བྱེད་ན་ནི། །

འདི་ན་¹ ཡོད་པ་གང་ཡིན་པས། །

འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་སྤྱན་སེལ་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཡང་ན་མེ་དང་མ་སྒྲད་བར་སྤྱན་བ་སེལ་བར་
བྱེད་དོ་སྤྱན་ན་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ན་མེ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་
དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྤྱན་བ་གང་དང་གང་ན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་གྱུར་ཏེ།
སྤྱན་བ་སེལ་བ་མེ་དང་མ་སྒྲད་བ་སྟེ་མེ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་། མེས་སྤྱན་བ་སེལ་བ་
སྤྱན་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

གཤམ་ཏེ་རང་ལས་ཆད་མ་གྲུབ། །

གཤམ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །

ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་མ་འགྲུབ་འགྱུར་འདིར། །

གཤམ་ལ་མ་ལྟོས་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །₂

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། མེ་དང་སྤྱན་བའི་དཔེ་བཞིན་དུ་གཤམ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཆད་མ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་གིས་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལས་ཡོད་
པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་གཤམ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཆད་མ་དང་། ཆད་མ་ལ་
མ་ལྟོས་པར་གཤམ་བྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ན་གཤམ་གང་ལ་འང་ལྟོས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་བློ་གྲོས་པ་མེ་དང་མ་སྒྲད་ཀྱི་ནི་གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་བློ་གྲོས་པ་མེ་དང་མ་སྒྲད་ཀྱི་རབ་གྲུབ་གཤམ་ལ་ལྟོས་མ་ཡིན། །” གསལ།

བ་མེད་པར་ཆད་མ་རབ་ཏུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

ཕྱི་བར།

གལ་ཏེ་གཞལ་བྱའི་དོན་རྣམས་ལ།

མ་ལྟོས་བྱི་ཆད་མ་འགྲུབ། །

དེ་ལྟར་ཆད་མ་འདི་རྣམས་ནི། །

གང་གི་འང་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གཤམ་ཏེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 ཁྱིད་གྱི་ཆད་མ་འབྱུང་པར་འགྱུར་ན་ནི། སྤོ་འཛིན་མཛོན་སྤུམ་ཆད་མ་ལྟ་བུ་ཆད་མ་
 རྣམས་ནི་གཞལ་བྱ་གང་གི་འད་ཆད་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་
 ཆད་མ་གཟུགས་ལ་མ་ལྟོས་ན་གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟན་གྱང་མི་
 འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཕྱ་བར།

འོན་ཏེ་ལྷོས་ནས་དེ་རྣམས་གྱུབ། །

འདོད་ན་དེ་ལ་སྒྲིན་ཅིར་འགྱུར། །

མ་གྲུབ་གཞན་ལ་མི་སྟོམ་ངས།

གྲུབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོན་ཏེ་ཆོད་མ་དེ་རྣམས་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོན་ནས་
 གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། དེ་ལ་སྟོན་དེ་དག་ཅིའི་སྤྱར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 མི་རིགས་ཏེ་ཆོད་མ་དེ་རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་སྤར་གྲུབ་ཟིན་ན་སྤེལ་གཞལ་བྱ་

1 བསྐྱེད་འགྲུར་དང་བསྐྱེད་མ། དབྱུ་མ། རིཅ་ཀྱི་ལོ་ག་ངོས་ཡང་“གྲུབ་”གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ལོ་ག་ངོས་༡༡༩“ འགྲུབ་ ” གསལ།

རྣམས་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་ཞིང་། དེ་དག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་ཁྱོད་
ཀྱིས་ལྟར་ན་ཆད་མ་དེ་དག་གི་དོན་མ་གྲུབ་པས་གཞལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་རང་མཆན་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
བྱ་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་ཡོད་ན་₁ གཞལ་བྱ་ལས་(ལ)། །

ལྟོས་ནས་₂ ཆད་མ་འགྲུབ་ཡིན་ན། །

ཆད་མ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །

གཞལ་བར་བྱ་བ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆད་མ་
འགྲུབ་པ་ཡོད་ན་ནི་ཆད་མ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་ཆད་མ་རྣམས་ལ་ནི། །

མ་ལྟོས་པར་ཡང་གཞལ་བྱ་འགྲུབ། །

གང་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་འགྲུབ་ན། །

ཁྱོད་ཀྱིས་ཆད་མ་གྲུབ་པ་ཅིས། །₃

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཆད་མ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ལྟོས་པར་གཞལ་
བྱ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ཆད་མ་ལ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ འོག་ངོས་ ༥༩ “ ཡོང་ཡེ་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ འོག་ངོས་ ༥༩ “ ན་ ” གསལ།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ནི་ འོག་ངོས་ ༥༩ “ ཁྱོད་ཀྱིས་ཆད་མ་གྲུབ་པས་ཅི། ” གསལ།

མ་ལྷོས་པར་གཞལ་བུ་དེ་དག་འགྲུབ་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ངལ་བ་དུ་མས་ཆད་མ་གྲུབ་
པ་སྐྱབ་པར་དགོས་པ་དང་། ལྷ་མཆན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཆད་མ་སྐྱབ་པ་ནི་གཞལ་བུ་གྲུབ་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མ་མེད་
ན་གཞལ་བུ་གྲུབ་པ་སུས་ཀྱང་སྐྱབ་མི་སྟབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱི་བར།

ཅི་སྟེ་བྱོད་གྱི་ཆད་མ་རྣམས། །

གཞུག་བྱ་རྣམས་ལ་ལྟོས་པས་བྱུང། | 1

དེ་ལྟར་བྱོད་གྱི་ཆད་མ་དང་། །

གཞུག་བྱ་ངེས་པར་བརྒྱུག་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཅི་སྟེ་སྤར་སྤྲུམ་པའི་ཚད་མ་བརྟག་པའི་སྦྱོན་དེ་
དག་ཏུ་འགྱུར་ན་མི་རུང་སྟམ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམས་ནི་གཞལ་བར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པ་
ཡིན་ཅོད་སྟམ་ཏུ་སེམས་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་
བརྒྱུ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བྱ་རྣམས་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་རྣམས་གཞལ་བར་བྱ་
བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་རང་གི་ངོས་ནས་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་དང་།
གཞལ་བྱ་རང་གི་ངོས་ནས་འཇལ་བའི་བྱེད་པ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་
མ་རང་ངོས་ནས་གཞལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ན། གཞལ་བྱ་རང་དབང་གིས་ཚད་མ་འཛོག་
པ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱི་བར།

འོན་ཏེ་སྲོད་གྲིས་ཆད་གྲུབ་པས།

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ཤོག་ངོས་ཡང་“ འགྲུབ་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩོམ་གྱི་ཞུམ་ཆེན་པོ་ལ་ “ ལྷོ་གྲོ་ ” གསལ།

གཞལ་བར་བྱ་བ་འབྲུབ་འབྲུར་ལ། །

གཞལ་བྱ་བྲུབ་པས་ཚད་འབྲུབ་¹ན། །

ཁྱོད་ཀྱི་གཉི་གཤང་འབྲུབ་མི་འབྲུར། །²

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚད་མ་ཡོད་པར་བྲུབ་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡོད་པར་འབྲུབ་པར་འབྲུར་ལ། གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡོད་པར་
བྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་ཡོད་པ་འབྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྤར་གྱི་སྦྱོན་དེ་དག་མེད་དོ་
སྟེ་སེམས་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་དེ་གཉི་གཤང་འབྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་འབྲུར་
ཏེ། ཚད་མ་བྲུབ་པར་གཞལ་བྱ་བྲུབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས། གཞལ་བྱ་བྲུབ་པའང་
ཚད་མ་བྲུབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྲུབ་པས་རིམ་
ཀྱིས་བྲུབ་དགོས་ན་ཉོག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པས་བྲུབ་པ་གོ་རིམ་འཛོག་དཀའ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་ཚད་མས་³གཞལ་བྱ་འབྲུབ། །

གཞལ་བྱ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །

དེ་དག་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡིན་ན། །

དེ་དག་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་འབྲུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལྟར་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་རྣམས་
འབྲུབ་པར་བྱེད་ལ། གཞལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚད་མ་དེ་དག་འབྲུབ་པར་

1 བསྟན་འབྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་ ༥༩ “བསྐྱབས་” གསལ།

2 བསྟན་འབྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་ ༥༩ “ཁྱོད་ཀྱིས་གཉིས་ཀའང་འབྲུབ་མི་འབྲུར། །”
གསལ།

3 བསྟན་འབྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་ ༥༩ “མ་” གསལ།

བྱེད་ན་ནི། གཞུང་ལ་བར་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པར་
འགྱུར་ཏེ་ཚད་མ་འགྲུབ་པ་གཞུང་བྱ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར། ཚད་མ་མ་གྲུབ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་ལ་བར་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་གཞུང་བྱ་འགྲུབ་པ་
ཚད་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཐོག་མར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

གལ་ཏེ་གཞུང་བྱས་ཚད་མ་འགྲུབ། །

ཚད་མ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །

དེ་དག་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡིན་ན། །

དེ་དག་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཚད་མ་གཞུང་བྱ་ལ་ལྟོས་པ་དེ་བསྐྱེད་
བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལྟོས་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལྟོས་ཚུལ་ཡིན་ན།
གཞུང་བྱ་བྱས་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་དེ་གཞུང་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་བྱས་ནས་ཚད་མ་
བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚད་མས་གཞུང་བྱ་འགྲུབ་པའང་ཚད་མ་སྐྱབ་བྱེད་
བྱས་ནས་གཞུང་བྱ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་དག་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ་
མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེན་དཔེར་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་དང་། གཞུང་
བྱ་རང་མཆོན་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་སྟོན་སོ་སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་
ནས་འགྲུབ། སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་སྟོན་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་ཡིན། ཡང་ན་ནི་
བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། ཡང་ན་གོ་བོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་ལས་མི་འདའ་བས་
བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཅིང་། འདིར་གོ་བོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་ན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབྱ་མ། ༩༩ ་ ཞོག་ཇོས་ ༥༩ “ གྲུབ་ ” གསལ།

སྟོན་པོ་སྐྱབ་བྱེད་དང་སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཡང་ན་སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་
སྐྱབ་བྱེད་དང་སྟོན་པོ་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

གལ་ཏེ་པ་ཡིས་བྱ་བསྐྱེད་བྱ། །

གལ་ཏེ་བྱ་དེའི་ཁྱིམ་གྱིས་ཀྱང་། །

ཅི་སྟེ་པ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་₁ན། །

དེ་ནི་₂གང་གིས་གང་སྐྱེད་སྟོས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ་པས་བྱ་བསྐྱེད་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ལ། པ་དེ་ཡང་བྱ་དེའི་ཁྱིམ་བསྐྱེད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་
ན་དེ་གཉིས་ཐོག་མར་གང་གིས་གང་བསྐྱེད་བར་སྟོས་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་
གང་ཡིན་ཆེད་དུ་མེད་པས་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་སྐྱེད་པའི་གོ་སྐྱབས་མེད་པར་ཐལ་
བ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱང་ཐོག་མར་གང་གིས་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་མི་ཆེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

དེ་དག་གཉི་ག་པ་དང་བུའི། །

མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

དེ་ལ་འང་ཁོ་པོ་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར་₃། །

དེ་ལས་པ་གང་བྱ་གང་སྟོས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གང་གིས་ཕྱིར་པ་དང་བྱ་སྟར་བསྟན་པ་དེ་གཉིས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ཤིག་ངོས་༡༩“ བསྐྱེད་བྱ་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ཤིག་ངོས་༡༩“ དེས་ན་ ” གསལ།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩི་ཤིག་ངོས་༡༩“ གྱུར་ ” གསལ།

ལས། བྱ་ནི་གང་ཡིན། ས་ནི་གང་ཡིན། དེ་གཉིས་ག་ལ་ཡང་རང་གི་ས་ལས་སྐྱེས་
 སའི་བྱ་ཡི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་འཛིན་ཅིང་། བྱ་སྐྱེད་སར་བྱེད་སའི་སའི་མཆན་ཉིད་
 ཀྱང་འཛིན་ས་ཡིན་པས་ས་གང་ཡིན་བྱ་གང་ཡིན་དེ་གཉིས་སྔོན་གང་ཡིན་བཏགས་
 དོན་བཅའ་ན་སྔོན་དཔོན་བདག་གམ་ཁོ་པོ་ནི་ཐེ་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེད་ཀྱིས་ཁ་ཆོན་
 མི་ཆོད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ས་བྱ་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་སྔོན་ཤིག་ཅེས་དཔའི་དོན་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཆད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱང་རང་མཆན་ཀྱིས་སའ་ཚུན་སྔོན་
 སར་འགྱུར་ན་སའ་ཚུན་རྒྱུར་འགྱུར་བས་སྔོན་གང་ཡིན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་ཤིག་ཅེས་
 ས་ནི་དཔེས་མཆོན་སའི་དོན་ནོ། །

ཙ་བར།

ཆད་མ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས། །
 འགྲུབ་མིན་སའ་ཚུན་ཀྱིས་མིན་པའམ། །
 ཆད་མ་གཞན་ཀྱིས་མ་ཡིན་ལ། །
 གཞལ་བྱས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །

ཞེས་སའི་བསྟན་དོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རང་མཆན་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཕྱིན་
 ཆད་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་ས་མིན་ཞིང་། ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་རྣམས་
 ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གྲུབ་ས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སའ་ཚུན་འགྲུབ་བྱེད་
 དུ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་ས་དང་། རྗེས་དཔག་མངོན་སུམ་
 ཀྱིས་གྲུབ་པས་དེ་གཉིས་སར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལུང་ཆད་མ་ཡང་
 ལུང་ཆད་མས་འཇལ་བ་དང་། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆད་མ་ཡང་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་
 ཆད་མས་འཇལ་བ་སོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཆད་མ་དེ་དག་གི་ཐོག་མར་
 འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་མེད་སར་འགྱུར་ཏེ། ཆད་མ་འདི་རྣམས་རང་རང་གི་ཐོག་མར་

འགྲུབ་བྱེད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཞུགས་པར་བྱ་བ་རྣམས་
ལ་འདར་དེ་བཞིན་དུ་ཐལ་ནས་ཡོད་པ་འཛོགས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་
དག་གྱུ་མེད་པ་འདར་རིགས་པ་མིན་ཏེ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་¹ མཁས་པ། །

དགོ་བ་ཡི་² རྟོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །

དགོ་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་རྣམས་གང་། །³

དེ་ལྟར་རབ་བྱེ་བཟོད་བྱ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །

རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་བརྟེན་སྦྱེ་བ། །

དེ་ནི་གཞན་དངོས་དེ་ལྟར་ན། །⁴

རང་གི་ངོ་བོར་རྟེན་ལྟར་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཁྱོད་ལྟར་ན། དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ལ་མཁས་པ་དག་གིས་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་དང་མཚན་
ཉིད་དང་། རབ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བྱེ་སྟེ་བཟོད་པ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་གྲུབ་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོགས་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྟེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་དག་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དགོ་བའི་ཆོས་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་༡༤“ གྱིས་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་༡༤“ ཡིས་ ” གསལ།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་༡༤“ དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གང་། །”
གསལ།

4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་༡༤“ དེ་ནི་གཞན་དོན་དེ་ལྟར་ན། །” གསལ།

ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
ལ་སྐྱོན་གང་བཟོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

རྒྱ་མི་ལྷན་པ་བཏག་པའི་ཕྱིར། །

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཏག་པར་འགྱུར། །

ཆོས་སམ་²ཆོས་མ་ཡིན་མེད་ཅིང་། །

འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐ་སྙད་མེད། །

ཅེས་པའི་དོན་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་ན་གོང་སྒྲིམ་ལྟར་
དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་
པར་འགྱུར་བ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་གང་ལ་
བརྟེན་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཏག་པར་ཐལ་བས། དེ་
ལ་ཆངས་པར་སྐྱོད་པ་ལ་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་མ་ཟད་རང་གི་བྱུང་མཐའ་
དང་འགལ་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏག་པའོ་ཞེས་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་
ཞིག་ཡོད་ན་ནི་རྒྱ་འབྲས་དང་། རྟེན་བརྟེན་པ་སོགས་རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་
གཏན་མི་རུང་བས་ཁྱོད་ལ་ཆོས་སམ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མེད་
ཅིང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དང་བཟོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
ཁྱོད་ཅག་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བ་ལ་རྟེན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་༡༥“ ཏག་ ” གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བའི་ཤོག་ངོས་༡༥“ དང་ ” གསལ།

འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་འཐད་པས། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་
ཐམས་ཅད་རུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་
རྟེན་འབྱུང་འཐད་ཅིང་རྟེན་འབྱུང་ལས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལེགས་
པར་འཐད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཙ་བར།

མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན། །

ངེས་འབྱེན་སོགས་ལའང་སྟོན་དེ་བཞིན། །

དེ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱང། །

འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལའང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་ངེས་པར་འབྱེན་པ་སོགས་འཁོར་བ་དང་སྤངས་ལས་འདས་པ་
ཐམས་ཅད་ལའང་སྟོན་དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། །དེ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འདུས་བྱས་འདི་
དག་ཐམས་ཅད་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་སོ་
ཡིན་ན་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བས། དེ་ལ་སྟེ་འཛིག་གནས་གསུམ་མི་རུང་བས་རང་བྱུང་
དུ་ཐལ་བས། དེ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའམ་ཡང་ན་གཏན་མེད་དུ་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཏེ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས།
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

གང་ཞིག་རང་བཞིན་བཅས་པ་ཞེས། །

མིང་ནི་₁ ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ལ། །

དེ་ལྟར་མིང་གི་ལན་གདབ་གྱིས། །₂

ང་ནི་₃ མིང་ཡོད་མི་སྒྲའོ། །

ཞེས་པས། ཁྱོད་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་མིང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་སྒྲ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྲོན་དེ་དག་སེལ་མི་རུས་ལ་
ཁོ་བོ་ནི་མིང་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་གདབ། མིང་མེད་པའང་མི་
འདོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའང་མི་སྒྲའོ། །དེ་ནི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་དུ་
ཡོད་པར་སྒྲ་བས་གོང་གི་སྒྲོན་དེ་དག་ང་ལ་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཅ་བར།

མིང་མེད་ཅེས་བྲ་གང་ཡིན་ཏེ་₄ །

ཅི་སྟེ་₅ ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་། །

ཁྱོད་གྱིས་སྒྲས་པ་གཉི་གའང་₆ ཉམས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། དངོས་སྒྲ་བ་ཁྱོད་ལྟར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
ཅེས་པའི་མིང་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མིང་མེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མིང་
མེད་པ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མིང་ཡང་མེད་

- 1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཏེ་ འོག་ངོས་ ༡༤ “ མི་དེ་ ” གསལ།
- 2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཏེ་ འོག་ངོས་ ༡༤ “ དེ་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་ལན་བཏབ་གྱི། ” གསལ།
- 3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཏེ་ འོག་ངོས་ ༡༤ “ ཡི་ ” གསལ།
- 4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཏེ་ འོག་ངོས་ ༡༤ “ འདི་ ” གསལ།
- 5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཏེ་ འོག་ངོས་ ༡༤ “ དེ་ ” གསལ།
- 6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་ཏེ་ འོག་ངོས་ ༡༤ “ གཉིས་གའང་ ” གསལ།

བར་འགྱུར་བས་མིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། མིང་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་སྤྲོ་བ་གཉི་གཤམ་མི་འཐད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་ཉམས་པར་འགྱུར་
ཏེ། མིང་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ན་མེད་པ་ནི་པན་
ཚུན་སྟོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཙ་བར།

དངོས་པོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྤར་བསྟན་པས། །

དེ་བྱིར་དམ་བཅས་མེད་པར་ཡང་། །

མཐུན་ཀ་གང་ཡིན་དེ་ཆོལ་བྱེད། །

ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འདིར་ངེད་ཅག་གིས་སྤར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པས། དེར་མིང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། མིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་
པ་མེད་པ་ལ་དངོས་སྤྲོ་བ་ཁྱེད་ཅག་གིས་མཐུན་ཀ་ཆོལ་བར་བྱེད་ཀྱི། ངེད་ཀྱིས་མིང་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་མི་སྤྲོ། །དོན་ནི་མིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་སྟོས་
ནས་བྱ་བ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་ཅམ་དུ་ཡོད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུན་ཀ་
ཐམས་ཅད་ང་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ནི། །

ཙ་བར།

འོན་ཏེ་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་ལ། །

དེ་ནི་ཆོས་ལ་མེད་དོ་ཞེས། །

དོགས་འདི་རིགས་པ་མ་ཡིན་མོད། །

དོགས་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོན་ཏེ་ཞེ་ཕུགས་སུ་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྒྱུང་ནས། ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་ཡིན་ནས་སྟོན་དུ་དོགས་པ་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་མོད།
ཁྱོད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཞེན་ཆེ་བས་དོགས་པ་བྱས་པའམ་དོགས་པ་
བསྐྱངས་པ་ཅམ་མོ། །ཞོལ་ཤིང་དཔར་ན་མི་གསལ་ཡང་དུལ་བ་ལྟའི་འགྲེལ་པའི་
ནང་གསལ་བའི་རྩ་ཆོག་འདི་ལྟར།

འོན་ཏེ་འདི་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོད། །

དེ་བཞིན་ཆོས་ལ་མེད་ཅེ་ན། །

ཆོས་རྣམས་མེད་པར་རང་བཞིན་ཏེ། །

གང་གི་ཡིན་པར་དེ་བསྟན་རིགས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། འོན་ཏེ་རང་བཞིན་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་
མེད་དོ་ཞེས་དོགས་པ་བསུས་ནས་སྒྲིབ་ནའང་དོགས་པ་དེ་ནི་སྦྱེ་བའི་གནས་མེད་
དོ། །དེད་གྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། ཆོས་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་
ལྟ་བུས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་དེ་ནི་ཆོས་ལས་
མ་གཏོགས་པའི་དོན་གཞན་གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་པར་རིགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཁྲན་ཀ་དེ་ནི་ཐག་བསྐྱངས་པ་ཡིན་པས་ཁྲན་ཀར་ཅེ་ཞིག་འགྱུར་ཏེ་
མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། རང་བྱིས་དུ་བྱམ་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ན་དུས་
རྟག་དུ་བྱམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་བྱིས་དུ་བྱམ་པ་ཡོད་ཅེས་

1 རྩ་ཆོག་འདི་གོང་དུ་ཞོལ་ཤིང་དཔར་ན་མི་གསལ་ཡང་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མའི་ནང་
ནས་ཀྱང་མ་རྟོགས།

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་མེད་
པ་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་གྱིས་ཡོད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པ་
ཡིན་གྱི། མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་ཁྱོད་གྱིས་སྤར་དམ་
བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གཞན་ཡང་།

རྩ་བར།

དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །
ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ། །
དེ་ཕྱིར་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས། །
ཡང་དག་མིན་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་སྤྲུལ། །
སྐྱར་བ་དེ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་བཏབ། །

ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཐམ་འགྱུར་བ་ངས་ཅི་ཞིག་འགོག་པར་བྱེད་པ་
ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་། དངོས་པོ་
རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་འགོག་པ་མིན་པས་ཁྱོད་གྱིས་ང་ལ་འགོག་སྐྱུའི་དགག་བྱ་ཅི་
ཡང་མེད་པས་ང་ལ་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་དེད་གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་གོ་
ཞེས་སྤྲུལ་པ་ནི་དེད་གྱི་དམ་བཅའི་ཐོག་ཏུ་མ་བབ་པས་དགག་པ་ཡང་དག་པར་མ་
སོང་ཞིང་ང་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །

རྩ་བར།

ཆོག་མེད་པར་ཡང་མེད་པ་ཡིས་₂། །

1 “སྐྱར་བ་དེ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་བཏབ། །” ཆོག་བཅད་འདི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མའི་ནང་མ་རྟེན། བསྐྱར་ཞིབ་པས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། ༩༩ ། ཞོག་དོས་ ༥༠ “ཡི” གསལ།

འགོག་ཆོག་མི་འགྲུབ་མིན་ཞེན། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
ན་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པས་དེ་ཡིས་རང་བཞིན་
འགོག་པའི་ཆོག་མི་འགྲུབ་པ་མིན་ཞེན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

དེ་ལ་ཆོག་ནི་མེད་ཅེས་པར། །

གོ་བར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་སེལ་མིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་དེ་ལ་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དངོས་པོ་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །དཔེར་ན། ཁ་ཅིག་ན་ལེ།
ལྷས་སྐྱེན་བྱིས་ན་མེད་བཞིན་དུ་ལྷས་སྐྱེན་ཡོད་དོ་ཟེར་བ་དང་། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གཞན་
གྱིས་དེ་ལ་ལྷས་སྐྱེན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ཆོག་དེས་ལྷས་སྐྱེན་མེད་པར་མི་བྱེད་
ཀྱི་བྱིས་དེ་ན་ལྷས་སྐྱེན་མེད་པར་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་
པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་དེས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་བུར་སྐྱེ་བ་དེ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མིན་གྱི། ཡང་དག་
པའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་དེ་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །

ཙ་བར།

སྐྱེག་རྒྱུའི་དཔེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། །

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བཤེས་པོ་ལོ་ལྔ་པ་གསལ།

ཚྱོད་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོ་བ་གང་། །

དེར་¹ཡང་ཅི་ནས་དཔེ་དེ་འཐད། །

གཏན་ལ་དབབ་པ་མཉན་པར་གྱིས། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་དུ་འདྲ་སྤྲོད་ཀྱི་ལྷན་པོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཀྱང་ཚྱོད་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ཀྱི་དང་འདྲ་བར་སྤྲོས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེར། ཁོ་པོ་ལ་ཡང་ཅི་ནས་ཀྱང་དཔེ་དེ་འཐད་པས་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་
ཡི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་མཉན་པར་གྱིས་ཤིག

ཙམ་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ལ་²རང་བཞིན་ཡོད། །

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

འཛིན་པ་གང་ཞིག་བརྟེན་འབྱུང་བ། །

དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་སྤྲོད་ཀྱི་ལ་ཚུལ་སྤྲོད་ཀྱི་ལྷན་པོ་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་མི་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ལོག་འཛིན་དེ་ནི་སྤྲོད་ཀྱི་ལ་ཡང་བརྟེན། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་ལྷ་བ་དང་དེ་ལྷར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། སྟོང་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤར་རི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །

1 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟན་མ། དབུ་མ། རྩ་། རྩོམ་པོས་ཀྱི་“དེ་”གསལ།

2 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟན་མ། དབུ་མ། རྩ་། རྩོམ་པོས་ཀྱི་“ནི་”གསལ།

ཙ་བར།

གལ་ཏེ་འཛིན་པ་རང་བཞིན་ཡོད། །

འཛིན་པ་དེ་ལ་སྤྱི་ཡིས་བརྒྱུག་

སྤྱི་ག་རྒྱུ་ལའང་ཚུལ་དེ་བཞིན། །₁

དེ་ཕྱིར་ལྷན་ཀ་དེ་མེད་དོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་ག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་འཛིན་པ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྤྱི་ག་རྒྱུ་དེ་ལ་སྤྱི་ཡིས་ཀྱང་འཛིན་པ་དེ་བརྒྱུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་ལ་མའི་ཆ་བ་དང་རྒྱུ་ལ་རྒྱུའི་གཤེར་བ་ཉིད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ནམ་མཁའི་མི་སྤྱི་བ་བ་ཉིད་སྤྱི་ག་གིས་བརྒྱུག་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་བརྒྱུག་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་ན་དེ་ཉིད་གཏན་ཆོག་གས་གང་གིས་ཀྱང་བརྒྱུག་པའམ་སེལ་བར་མི་བྱས་པར་གྱུར་ན་དེ་ནི་མིན་ཏེ། སེལ་བར་བྱས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལྷན་ཀ་དེ་དག་ང་ལ་འཇུག་པ་མེད་དོ། །

ཙ་བར།

སྤྱི་ག་རྒྱུའི་དཔེས་བརྒྱུག་བསྟན་པའི་ཆེ། །

སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ག་ཡིན་འདི་₂ དང་ནི། །

སྤྱི་མས་གཏན་ཆོག་མེད་པ་ཡི། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བཤེད་ཤོག་ངོས་༤༠“ ལྷག་མ་ནམས་ལའང་སྤྱི་ཚུལ་དེ་བཞིན། །” གསལ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ། རྩ་བཤེད་ཤོག་ངོས་༤༠“ དེ་ ” གསལ།

ལན་བཏབ་གྱུར་ཏེ་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་ནི། སྒྲིག་གྱུར་དཔེ་དེས་སྟོང་པས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་བརྒྱུག་པ་སྟེ། མ་གྲུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་སྒར་སྐྱས་པའི་སྐྱ་མ་ལ་
སོགས་པའི་བརྒྱན་པའི་དཔེ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམས་གྱང་སྒྲིག་གྱུར་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་པ་འདི་དང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པས། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱ་མས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱབ། གཏན་ཆེ་གས་མཐའ་དག་ནུས་མེད་དུ་གྱུར་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཁྱོད་གྱིས་ཚོད་པ་མཐའ་དག་ལ་ལན་བཏབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ནམ་
པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(ཚུམ་པ་པོའི་སྐྱ་ཆེར་བར་ཆད་བྱུང་རྒྱུ་འདི་མན་¹ཚུམ་འཕྲོར་ལུས།)

1 ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་མ་གཏོགས་ལྷག་མི་འདུག་བསྐྱར་ཞིབ་པའི་མཚན།

༡༡། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་
གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་སྐྱབས་འགྲོའི་སྐབས་
གནད་བསྐྱས་བཞུགས་སོ། །

སྐྱབས་འགྲོའི་སྐྱབས་གནད་བསྟུས།

༡༡། །བྲེ་བྲག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲོ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་གཞན་ལས་བྲད་
ཆོས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བྲད་དུ་འཕགས་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བྲད་ཆོས་བཞི་སོ་
སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐྱབས་འགྲོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།

མདོར་བསྟན།

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་ཁས་ལེན་རྟོགས་དང་ཐེལ་གཞོན་པར། །

དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་དོན་རྣམས་བཞི་ཡི་བྲད་པར་གྱིས། །

ཐེག་པ་མཆོག་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་རབ་སོང་བ་གང་། །

དེ་ནི་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྲ། །

ཞེས་པས་བསྟན་རྟོ། །འགྲོ་བར་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བྲད་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། །དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་
དམིགས་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། ཟླ་ན་མེད་པའི་བྲད་ཚུབ་ཉིད་ཐོབ་བྲད་བཟུང་
བས་ཁས་ལེན་མཆོག་ཏུ་སོང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་
སྒོ་ནས་བྲད་ཚུབ་སྐྱབ་པས་རྟོགས་པ་བྲད་དུ་ཞུགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐུ་

མོ་ཆེ་དང་། ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པས་རྒྱས་པ་བྱ་དུ་ཞུགས་པ་
བཞིའི་བྱ་དུ་པར་གྱིས་ཐེག་པ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་འགོ་ཡིན་པས་སྐྱབས་འགོ་
གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའང་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་དགའ་བས་ཀྱང་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

གང་ཕྱིར་ཐོག་མར་རེ་བ་བྱ་དགའ་སྟེ། །

བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མར་དེ་སྐྱབ་དགའ། །

གང་ཕྱིར་སེམས་ཅན་པན་ཕྱིར་དོན་ཆེན་གྲུབ། །

ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་དགའ་ཞེ་ན། ཐོག་མར་སོ་སོ་སྟེ་ཤིའི་དུས་ན་བདག་
སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་
འདམ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་གཞག་པར་
བྱའོ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་ཏེ་རེ་བ་འཆང་བའང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དགའ་ལ། བར་དུ་བསྐྱལ་
བ་སྟོང་ཕྱག་མར་ཤོར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ལུས་དང་མགོ་ལག་སོགས་ཕྱི་ནང་
གི་དངོས་སོ་སངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། མོས་བ་སྟོད་པ་ནས་ས་བཙུ་རིམ་གྱིས་
བསྟོད་པའང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དགའོ། །མཐའ་མར་དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བ་སྐྱད་ནས་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་རི་མིན་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་ནས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེན་སོ་འགྲུབ་པར་དམ་བཅང་བའང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བས་
དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བ་གསུམ་བྱ་དུ་བསད་ནས་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་ཞུགས་པ་ནི་ཆེས་
དགའ་འཛིང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ན་སྟོང་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ལུས་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱབས་འགོ་
ཡིན་པས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགོ་ནི་སྐྱབས་འགོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་
ཆེས་བྱ་དུ་པར་དུ་འཕགས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་དོན་

གསུམ་བཟླན་ཏེ། །ཆོག་རྒྱུ་དང་པོས་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་དང་། །གཉིས་པས་
སྐྱབ་པའི་བྱང་པར། གསུམ་པས་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བཟླན་ཏོ། །

རྒྱལ་བ་འདྲ།

གཉིས་པ་རྒྱལ་བ་འདྲ་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཀུན་རྒྱུ་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་
བ་འདྲ་ལའང་སེམས་ཅན་ཀུན་རྒྱུ་འགྲོ་བ། ཐེག་པ་ཀུན་རྒྱུ་འགྲོ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྒྱུ་
འགྲོ་བ། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཀུན་རྒྱུ་འགྲོ་བ་དང་བཞི་ནི།

ཅ་བར།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་ཕྱིར་གང་ཞུགས་དང་། །

ཐེག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀུན་སོང་མཁས་པར་ལྟན། །

རྒྱ་ངན་འདས་ལ་འཁོར་ཞིང་རོ་གཅིག་པ། །

སློ་དང་ལྟན་པས་ཀུན་འགྲོར་འདི་རིག་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དག་ནི་བདག་
ཡོངས་སུ་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་ནས་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་བའི་
ཕྱིར་ཞུགས་པས་དམིགས་པ་བྱུང་དུ་འཕགས་པའོ། །

གཉིས་པ། ཉན་ཐོས་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་དག་ནི་
རང་རྒྱལ་ཀྱི་ཐེག་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་
ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཐེག་པ་ཀུན་རྒྱུ་འགྲོ་བ་བྱུང་དུ་འཕགས་པའོ། །

གསུམ་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གང་ཟག་དང་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ག་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པས་
ཡེ་ཤེས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་བྱུང་དུ་ཆེས་འཕགས་པའོ། །

བཞི་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དག་ནི་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའམ་རོ་
གཅིག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ནི་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་ལ། བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལའང་
ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཆེས་འཕགས་སོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱན་གྱི་ཉེས་སྒྲོན་པ་རགས་མཐའ་དག་
གཟིགས་ཏེ་འཁོར་བ་མེ་དོང་གི་འོབས་ལྷར་མཐོང་བས་དེ་ལས་རང་གཞན་མཐའ་
དག་སྒྲོལ་བར་ཡང་འདོད་ལ། དེར་གནས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེས་
བསྐྱམས་ཏེ་འཁོར་བར་འབྱུག་པའང་འདོད་པས་སྲིད་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཁས་
ཤིང་ཆུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོན་མཆོད་དང་རོ་ཡི་ཞིམ་པའང་ནད་པས་ཟ་
བར་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁས་ལེན་གྱི་བྱང་པར་ཡང་དོན་གསུམ་སྟེ། སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར། སྐྱབ་
པའི་བྱང་པར། ཐོབ་པའི་བྱང་པར།

ཅ་བར།

དགའ་བ་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འཆོལ་ཞིང་། །

གང་རྣམས་སྒྲིབ་མེད་པར་དཀའ་བ་སྤྱོད། །

གང་ཞིག་རིམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱན་མཆུངས་འགོ། །

ཁས་སྐྱངས་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་ལྟན་དེ་རིག་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ཉན་ཐོས་དག་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་

སུ་སོང་ནས་བདག་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་ཞིང་ཁས་ལེན་
ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་
གང་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྟོན་
ཞིང་ཁས་སྒྲངས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དགའ་བ་རྟེན་
པའོ། །འདིས་ནི་སྟོན་ལམ་གྱིས་ཁྱད་ལྷགས་པ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་ཏུ་མགོ་དང་
ཀྱང་ལག་ལ་སོགས་པ་བཏང་བའི་བྱ་བ་དགའ་བ་སྟོན་པའི་སྟོན་སྟོ་བ་མེད་པའི་
དགའ་བ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིས་སྐྱབས་པས་ཁྱད་ལྷགས་པ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་སྐྱབས་པས་ས་བཙུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་དེ་སངས་རྒྱས་པ་
ན་སྐྱུ་མཉམ་པ། གསུང་མཉམ་པ། ཐུགས་མཉམ་པ། ཆོགས་མཉམ་པ་ཐོབ་པས་
འབྲས་བུ་ཁྱད་ལྷགས་པའོ། །སྟོ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟེ་ཁས་སྒྲངས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རིག་པར་བྱའོ། །སྐྱུ་གསུམ་རྟེན་
པས་སྐྱུ་མཉམ་པ། གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་རྣམ་པར་དག་པས་སོ་སོར་ཡང་
དག་པའི་རིག་པ་བཞི་སྟོན་པས་ན་གསུང་མཉམ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་བཞི་རྟེན་པས་
ཐུགས་མཉམ་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པས་ཆོགས་མཉམ་པའོ། །འདི་ནི་མོས་པ་སྟོན་པའི་གནས་སྐྱབས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་མཆོག་ཏུ་སྟེས་པས་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས་ཁྱད་ལྷགས་
པ་ནི།

ཙ་བར།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཆོག་ཏུ་ནི་གང་སྟེས་པ། །

སེམས་དང་ཤེས་རབ་དང་ནི་ཆོགས་ལྡན་སྟོང་རྩེ་དང་། །

ས་བོན་མ་དང་མངལ་གནས་མ་མ་མཚུངས་པ་མེད། །

དེ་ནི་ཁས་ལྷངས་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་ལྷན་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །འདིར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོའི་སྤྲུལ་ཡོན་
ཏན་ཅམ་པ་བཞི་དང་རང་གི་གདུང་མི་གཅོད་པ་དང་སྐྱར་ཏེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་མཆོག་
ཏུ་བྱུང་བཞུགས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཡོན་ཏན་བཞི་ནི། ས་བོན་ཕུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་
དང་། མ་ཕུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དང་། མངལ་ཕུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དང་། མ་མ་ཕུན་
སྤྲུལ་ཆོགས་པ་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོའི་སྤྲུལ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱལ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཁུ་བ་བཞག་པ་ལས་སྤྲེས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་
ལ། ས་བོན་དེའང་བཙུན་མོ་དམ་པ་ཕུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ལ་བཞག་གི་བྱན་མོ་
དང་རིགས་མི་གཙང་བ་སོགས་ལ་མི་འཛོག་གོ། །མ་ཕུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པའི་མངལ་
ལའང་རྒྱང་མཁྲིས་དང་། བད་ཀན་སོགས་མངལ་གྱི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་
ལས་སྤྲེ་ཡི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ལས་སྤྲེས་ནས་
ཀྱང་མ་མས་ཞལ་ཏེ་ལེགས་པར་བྱས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་སྤྱེད་བསྐྱངས་ཏེ་འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོའི་རིགས་སམ་གདུང་མི་གཅོད་པར་གནས་པར་གྱུར་
ཏོ། །དེ་དང་འབྲེལ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་
བཞི་དང་ལྷན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲེས་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
ཁས་ལྷངས་པ་བས་ཀྱང་ཁས་ལྷངས་མཆོག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ནི་སྒྲོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛངས་རྒྱ་བར་ཡང་ས་བོན་མཚུངས་པ་
མེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
སམ་རིགས་མེད་པ་དག་ལ་ས་བོན་དེར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ས་བོན་དེ་ཡང་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མར་གྱུར་

བ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་མི་གཙོད་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་བྱའི་མ་དེ་ཡང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
མངལ་གྱི་གནས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྣ་སོགས་ཀྱིས་
བྲི་མ་ཅན་དུ་མ་བྱས་པ་ལས་འཆང་རྒྱ་དགོས་ཏེ། དེ་དག་བྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་ན་འཆང་
རྒྱ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་
ནས་ཀྱང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་མ་མ་བྱས་ཏེ་ཐུང་ལས་འདས་པའི་མཐར་མ་ལྟུང་
བར་འཁོར་བ་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་རྒྱན་མ་བཅད་པ་ལས་འཆང་རྒྱ་
བར་འགྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་མི་གཙོད་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱའི་
བྱང་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པས་སྐྱེད་བསྐངས་པས་ན་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་བྱང་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་
ལ་དབང་བསྐྱར་བས་སྟོན་ལྡན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཁས་སྦྱངས་མཆོག་ཏུ་
རིག་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱའེགས་
པར་སྐྱེས་པས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་འདིག་རྟེན་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་སོགས་
པ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དེ་དག་ལས་ལུས་བྱང་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་པས་ཀྱང་
ཁས་སྦྱངས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བར།

སྣ་ཚོགས་མཆོན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་ལུས་བརྒྱན་ཅིང་། །
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོན་བྱིར་དེ་སྟོབས་ཐོབ། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་བདེ་ཆེན་མཐའ་ཡས་རྟེན། །
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱིར་ཐབས་ཆེན་བཤམ་པ་ཤེས། །
ཞེས་པ་ལྟར་འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པས་ལུས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་སྟེ། བཞི་ནི་མི་པལ་པ་དང་མི་འདྲ་པའི་མཆོན་གྱིས་
བརྒྱན་པའི་ལུས་ཐོབ་པ། རྒྱལ་པོ་གཞན་ཆར་གཙོད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པ། རྒྱལ་
པོའི་སྲིད་ཀྱི་ཡོངས་སྲོད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པ། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་གཙུག་ལག་དང་། རིག་
པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའོ། །

དང་པོ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་མཆོན་བཟང་པོ་སྤུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱང་བཟང་པོ་བརྒྱད་
ཅུས་བརྒྱན་པའི་ལུས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་པའོ། །སྤྱི་ཚོགས་སྤྱོད་པ་ནི་འཁོར་
བསྐྱར་ལ་ཡོད་པའི་མཆོན་དང་དཔེ་བྱང་ལས་མཆོག་ཏུ་བརྟན་པ་དང་ཡོངས་སྤྱི་
གསལ་བ་དང་ཡོངས་སྤྱི་རྒྱུགས་པའོ། །

གཉིས་པ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ་དེས་དགའའི་ཆོགས་གཞོམ་
པར་བྱས་པ་དང་། བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པ་དང་དད་
པ་རྣམས་ས་བཅུ་ལ་རིམ་པར་བཀོད་དེ་ཡོངས་སྤྱི་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་གྱི་མཐུ་དང་ལྷན་པས་སྟོབས་ཁྱད་ཞུགས་པའོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་སྤྲུལ་སྲིད་དང་ཡོངས་སྲོད་ཀྱི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་སྲོང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྲོང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་
དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། སྟོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་སོགས་
ཀྱི་བདེ་བ་སྲོང་བར་འགྱུར་བས་བདེ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ཡང་ལྷན་ནོ། །

བཞི་པ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་སྤྲུལ་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་གཙུག་ལག་དང་། རིག་པའི་
གནས་ལ་མཁས་པ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ནས་བསྐྱལ་ཏེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འཁོར་བར་བྱ་བའི་

ཐབས་གང་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཐབས་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་བྱད་པར་
ཅན་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པས་འཁོར་བ་ན་གནས་ཀྱང་
འཁོར་བའི་ཉེས་པས་མི་གོས། སྟོང་ཇི་དང་ལྡན་པས་ཉན་རང་བཞིན་དུ། སྤང་ན་
ལས་འདས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མི་སྤང་ངོ། །འདི་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་ལེགས་པར་སྐྱེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མི་
གཙོད་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་བྱིན། །

དེ་ནི་ཆོས་ལ་དབང་བ་ཀྱན་དང་ཡང་དག་ལྡན། །

སངས་རྒྱས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །

བསྐྱབ་པ་བཅའ་བས་པན་འདོགས་པ་དང་ཆར་གཙོད་བྱེད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་ལེགས་པར་
སྐྱེད་བསྐྱངས་པ་དེ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་སྐྱེད་བསྐྱངས་ཏེ་ས་བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ཐོབ་པའི་
ཆད་ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་བརྩའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བར་འགྱུར་ངོ། །འདི་ནི་རང་གི་རིགས་ལ་
དབང་བའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དཔེར་ན་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་པན་
ཆད་འབངས་དང་། དཀོར་ནོར་ཀྱན་ལ་མི་དབང་བར་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
དབང་བ་ལྟར། ས་བརྩ་བར་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པན་ཆད་ཇི་སྟེད་

བ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པ་སྟེ་དབང་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །

གསུམ་པ་དཔེར་ན། སྤང་དེ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་རྒྱལ་སྤིང་ཐོབ་པ་ན་འབངས་རྣམས་དོན་ཅི་དང་ཅི་ལྟ་བུ་ལ་མཁས་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་གཙུག་ལག་དང་། བཅོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དེ་བཞིན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དག་སྤོང་པ་དང་། དག་སྤོང་མ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཆོས་ཅི་དང་ཅི་འདོད་པ་སྟོན་པར་མཁས་པ་དང་གདུལ་བར་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་སྟེ། བྱ་བ་བརྟག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བརྟན་ཏོ། །

བཞི་པ་དཔེར་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེས་ཉེས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆར་གཅོད་ཅིང་ཁྲིམས་སུ་འཇུག་པར་ཡང་རུས་ལ། ལེགས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་ཤིང་བྱ་དགའ་སྦྱིན་པར་རུས་པ་བཞིན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་པན་འདོགས་ཤིང་གཟེངས་བསྟོད་པར་ཡང་རུས་ལ། བསྐྱབ་པ་ལ་མི་གནས་ཤིང་སྦྱོར་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དག་ཆར་གཅོད་ཅིང་ཆད་པས་གཅོད་པའང་རུས་པ་སྟེ། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཆར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་ལ་དབང་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་བརྟན་པོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པོའི་སྤང་སུ་སྦྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་རྣམ་པ་བཞིའི་སྟོན་སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བརྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་པ་རོལ་བྱིན་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར། །

བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་རྣམས་རྒྱ་ཆེན་ཏྲག་ཏུ་སྦྱར་ཡང་བྱེད། །

གསང་བའི་གནས་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་རྟག་པར་ཡང་དག་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །

སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་ཡང་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱེད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། རང་ན་སྟོང་པ། མཛོད་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྒྱུན་ཉིད། གསང་བའི་གནས་ལ་ཡིད་བརྟན་པ། བགོ་བཤའ་ལ་དབང་བའོ། །

དང་པོ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུགས་བརྟན་པར་
བྱ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ཞལ་ཏུ་དག་བྱེད་ཅིང་། བཅུན་མོ་དམ་པའི་ནང་དུ་ཡང་
འཇུག་པ་དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུགས་བརྟན་
པའི་གནས་ཡིན་པས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་འཇུག་ཅིང་
སྟོང་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་པོ་ཆེན་པོས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་སྤྲ་ཆོགས་པའི་
བང་མཛོད་རྣམས་མི་ཐོར་བ་དང་། མི་བརྒྱག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྒྱུན་བྱེད་
ཅིང་བསྐྱེད་ཆགས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
དེ་དག་ལང་གཤེགས་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱང་བ་རྣམས་ལ་
རྟག་ཏུ་སྒྱུན་བྱེད་ཅིང་མི་བརྟེན་པ་དང་མི་ཉམས་པར་ཤིན་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོའི་གསང་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་པས་བཀའ་
བསྐོས་དང་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འཇུག་ཅིང་གསང་བའི་གནས་ཐམས་
ཅད་འཛིན་པ་དེ་བཞིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྲུགས་པར་བ། གསུང་གསང་བ། སྤྲུགས་གསང་བ་མཐའ་དག་འཛིན་ཅིང་མི་
འཐོར་པར་བྱེད་དོ། །སྤྲུགས་པ་ནི་ལོ་ཉིས་དང་ཟུ་གེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ཉ་ཆེན་
པོའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུང་གསང་བ་

ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ཅིག་པ་དང་། ཤིང་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལས་
ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་བྱང་བཤོ། །ཐུགས་གསང་བ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སེམས་
ཅན་སྤྱན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཟབ་མའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་སྤྱོན་པོ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཅིང་ཆབ་འོག་
ཏུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱངས་ནས་ཆོས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་རྗེ་སྲིད་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སྤྱང་རྗེས་བྱུང་བར་བྱས་ནས་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱོག་ཅིང་དགེ་བ་ལ་བཞག་པ་ནས་
ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་བཞག་པའི་བར་རྟག་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་མི་ཆད་
པའོ། །བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་སྐབས་སོ། །

སྐུ་བས་འགྲོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་རྟོགས་པ་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ལྷགས་
པ་བསྟན་པ་ལ།

ཕྱི་བར།

བསོད་ནམས་ཡུང་ཆེན་སྲིད་གསུམ་སྒྲ་མ་སྲིད་པའི་བདེ་བ་དང་། །

སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་རབ་ཞི་སྒོ་མཆོག་བདེ་བ་དང་། །

ཆོས་མང་ཕུང་པོ་མཆོག་རབ་ཏུ་གསུམ་པོ་དག་གི་ཆོས་ས། །

བག་ཆགས་བརློག་ཅིང་སྲིད་དང་ནི་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འཕྲོབ། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མདོ་སྡེ་ལ་མོས་པའི་བྱུགས་གྱིས་དད་པའི་སྟོབས་འཕེལ་བ་ལས་ནམ་མཁའ་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་མཐའ་ཇི་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ཅི་མ་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཐོབ་
བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དང་པོའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མིང་གསུམ་ཟླ་མ་ཞེས་པས། དེ་ལྟར་མོས་པའི་སྟོབས་
 གིས་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཟླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
 དུས་ནས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཞུགས་
 མེད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལས་འཕགས་པར་བསྟན་ཏེ་ཡོན་ཏན་གཉིས་་
 པའོ། །འདི་མོས་སྟོན་གྱི་སྐབས་སོ། །

གསུམ་པ། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ཞེས་པས། དེ་ལྟར་མོས་པའི་སྟོབས་གྱིས་
བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྤྲེ་བ་མ་ཡིན་

གྲི། བསམ་བཞིན་དུ་མིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ན་ལྟ་དང་མིའི་ཡོངས་སྐྱོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྤྱིར་བར་བསྐྱེན་ཏེ་ཡོན་ཏན་གསུམ་པའོ། །

བཞི་པ། སྐྱག་བསྐྱེད་གྲི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་རབ་ཞི་ཞེས་པས། ས་དང་པོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་བདག་དང་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་སྟེ་དགེ་བའི་མཆོག་ཀྱང་རྟེན་དོ། །དེ་ལྟར་བྱའི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེས་བདག་དང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་གྲི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་བསྐྱེན་ཏོ། །འདི་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་པ་སྟེ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྐྱབས་སོ། །འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྷས་ཟིན་པས་ན་སྐྱག་བསྐྱེད་གྲི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་ནི་འཆོ་བ་མེད་པའི་འཛིགས་པ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་འཛིགས་པ། འཁོར་གྱི་འཛིགས་པ། རན་འགྲོར་སྤང་བའི་འཛིགས་པ། འཆི་ནའི་འཛིགས་པ་དང་ལྔའོ། །

ལྔ་པ། ལྷོ་མཆོག་བདེ་བ་ཞེས་པས། ས་བརྒྱད་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཅོད་པ་ཐོབ་པའི་དུས་ན་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པས་ལྷོ་མཆོག་བདེ་བ་ཐོབ་པ་བསྐྱེན་ཏོ། །འདི་ནི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པའོ། །

དྲུག་པ། ཆོས་ཆེན་མཆོག་རབ་ཏུ་པའི་སྐྱེ་སྟེ་དགེ་བའི་ཆོགས་₁། །ཞེས་པས། ས་བཅུ་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཆེན་པོའི་ཕྱང་པོ་མཆོག་རབ་ཏུ་པའི་སྐྱེ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་དགེ་བའི་ཆོགས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བསྐྱེན་ཏོ། །འདི་ནི་ཡོན་ཏན་དྲུག་པའོ། །

བདུན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་

1 མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཙ་བར། “ ཆོས་མང་ཕྱང་པོ་མཆོག་རབ་ཏུ་པའི་སྐྱེ་སྟེ་དགེ་བའི་ཆོགས་། ” འདི་མ་གཏོགས་གཞན་མ་རྟེན་པས་དབྱེད་འཆོལ་ཞུ།

པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པས་ཆོས་ཆེན་གྱི་སྤང་
པོ་ཞེས་བྲལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤུལ་དུ་གྱུར་བས་མཆོག་རབ་ཅེས་
བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་མཐའ་དང་། ཉན་
མཁའི་མཐའི་བར་དུ་གནས་པས་ན་རྟག་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །བག་ཆགས་བསྒྲིག་
ཅེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་བསྒྲིག་པའང་ཐོབ་སྟེ་ཡོན་
ཏན་བདུན་པའོ། །

བརྒྱད་པ། སྲིད་དང་ཞི་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞེས་པས། སྲིད་དང་ཞི་བའི་
དོན་མཐའ་དག་སྐྱབ་ཀྱང་སྲིད་དང་ཞི་བའི་སྐྱོན་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བའོ། །འདི་ནི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པའོ། །

རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་བ་ཟེལ་གཞོན་གྱིས་ཁྱད་ཞུགས་པར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

སྒོ་ལྗན་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེས་ཉན་ཐོས་མང་པོ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །

དོན་ཆེན་མཐའ་ཡས་རྟག་དུ་རྒྱན་མི་ཆད་ཅིང་མི་ཟད་པས། །

དགེ་བའི་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་མ་ཡིན་དེ་ཡང་སྒྲིན་པར་བྱེད། །

སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་བརྟེས་པ་སྤང་པོ་ཞི་བས་མི་ཟད་པ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །འདི་ཡང་བཞི་སྟེ། དང་པོ། སྒོ་ལྗན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་མོས་པ་སྦྱོང་བའི་ས་ལ་བཞུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་མཆོག་
མན་ཆད་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ལྟར་སྤུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་ཡང་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་ལྟར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ཐམས་

ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །

གཉིས་པ། ས་དང་པོ་ནས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་དགེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཆེ་བ་སྟེ། དོན་
ཆེ་བ་དེས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །

གསུམ་པ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གནས་པ་ན་འབྲུ་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་མང་དུ་འཕེལ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པས་སྟོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་དང་།
ས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
རོ། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འཛིན་ཅིང་དམ་པའི་ཆོས་
འཆད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྟེས་པ་ན་འང་ཕྱང་པོ་ཞི་བ་སྟེ། ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མ་ལུས་
པ་སྤངས་པའི་བྱང་འདས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཟད་ཅིང་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་བས་
ཀྱང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །

བཞི་པ། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཁྱད་པར་བཞིའི་སྒྲོན་ས་ཁྱད་
པར་འཕགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་འགྲོ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་བཞིན་
དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ལས་དང་། ལྡན་པ་དང་། རབ་དབྱེ་བཅས་བྱུག་
གིས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

འདི་ནི་དེ་དངོས་འདོད་པས་ཁས་ལེན་དེ་ཡང་སྟོང་བཅེལ་སྤེལ་བྱ། །

དེ་ལས་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པན་དང་བདེ་བྱེད་དཀའ་ལ་སྟོབ་པ་མེད། །

ངེས་པར་འབྱུང་ལ་ཐེག་པ་ཀུན་གྱིས་རྟོག་པའི་ཡོན་ཏན་རྟག་ཏུ་ལྷན། །
བད་དང་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པ་སློབ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་འདི་མཆོག་ཡིན། །
ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ། ཉན་ཐོས་དག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ནི་བདག་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་ཐར་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
བདག་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ནི། བདག་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲུག་པའི་བྱིར་ཡིན་པས། སངས་རྒྱུས་འདི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བར་བྱ་བའི་བྱིར་སངས་རྒྱུས་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཁས་ལེན་
ཏེ་དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ནི་སྐྱབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའང་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་བ་
རྣམས་ལ་སྤྱིར་རྗེའི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རང་བཞིན་དང་རྒྱུས་བསྐྱེད་ནས་
ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནོ། །

བཞི་པ། སངས་རྒྱུས་སུ་བྱུབ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བ་དང་བདེ་བར་
བྱེད་པ་དང་། དཀའ་བ་སྔོན་པས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ལས་
ཡིན་ནོ། །ཆེ་འདིར་ཟང་ཟིང་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་ཕན་བཏགས་ཏེ་མི་དགེ་བ་
ལས་བསྐྱོག་ཅིང་དགེ་བ་ལ་བཞག་པ་ནི་ཕན་བར་བྱེད་པའོ། །ཆེ་རབས་གཞན་དུ་
ལྟ་དང་མིའི་ལོངས་སྔོན་དང་སྤངས་ལས་འདས་པ་ལ་བཀོད་པ་ནི་བདེ་བར་བྱེད་
པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མགོ་དང་རྒྱང་ལག་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བ་ནི་དཀའ་

བ་སྐྱད་པས་མི་སྐྱོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ལྷ་པ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་སྟོན་པ་སྟེ་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ལས་བསྐྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་སོ་སོ་ནས་སྤྱག་ཅིང་པོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་མགོན་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཏན་ཏུ་ལྷན་པ་སྟེ། བདས་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའོ། །མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྦྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བདས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ་དགོ་བའི་བཞེན་གཉེན་ལ་མ་བསྟེན་པར་སྟོན་ལམ་བརྟུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བའོ། །བདས་ཐོབ་པ་ནི་ཆེན་པོ་དང་རགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་ཕྲ་བ་དང་ཟབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དུག་པ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་དུ་འབགས་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་རང་བཞིན་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་ལས་དང་ལྷན་པ་དང་རབ་དབྱེ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་ན་ངེས་པར་སྐྱབས་སུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་ན་བདག་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའོ་ཞེས་གདམས་པ་ནི།

ཙ་བར།

སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་འདིར་སོང་དོན་ཆེན་ཏེ། །

དེ་ནི་དཔག་མེད་ཡོན་ཏན་ཆོགས་འཕེལ་འགྱུར། །

འགོ་བ་འདི་ལ་སྟོང་རྗེའི་བསམ་པས་བྱུག། །

མཚུངས་མེད་འབགས་ཆེན་ཆོས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱེད། །

ཅེས་པའོ། །རང་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ན་བདག་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་རིམ་བར་བསྐྱབ་ན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོག་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འདེགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་སྤངས་ཉོག་པ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་མཐའ་དག་འབྱུང་བ་དང་། གཞུགས་སྐྱེ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུག་པ་སོགས་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་འབྱུང་བའོ། །འདི་ལྟར་འབྱུང་བར་ཡང་རྒྱ་གཉིས་ཏེ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་སྟོང་རྗེ་སྐྱེས་པས་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་དང་། དེ་དག་གི་གནས་ཕྱགས་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་གཉིས་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་འཕགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མཆོག་ཡིན་པས་འཕགས་ཆེན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་གཉིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱབས་པས་དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྲོག་ཏུ་བརྩུང་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

༦༡། ཁདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྐྱབ་པ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་པ།

༡༡། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་ཀྱི་སྐབས་ལ། ཐེག་ཆེན་སྟོང་མི་
རིགས་པར་སྤྱབ་པ། སྟོང་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དགག་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལའང་གསུམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མདོར་
བསྟན། དེའི་སྤྱབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

དང་པོ་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མདོར་བསྟན་ནི།
རྩ་བར།

སྤར་ཕྱང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་བྱང་། །

སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་གྲུབ་པ་དང་། །

ཡོད་དང་མེད་ན་ཡོད་མེད་དང་། །

གཉེན་སྔོན་དང་ནི་སྤྱ་གཞན་ཕྱིར། །

ཞེས་པས། རྩ་བའི་གཏན་ཆེགས་བརྒྱད་བསྟན་ཏེ། སྤར་ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་
པ། ལྟན་ཅིག་བྱང་པ། སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། གྲུབ་པ། ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་།
གཉེན་སྔོན་དང་། སྤྱ་གཞན་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

དང་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་ཀྱི་བསྤྱབ་བྱའི་གཙོ་
སྔོན་དང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཚུད་པའི་གཞིའི་གཙོ་སྔོན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་
སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ལྷ་པོ་

ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཅིང་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་པལ་ཆེར་བཞག་ནས་དེ་
ལས་གཞན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམས་པར་བྱས་སོ། །དེའི་ལན་
བསྟན་པ་ནི་སྤར་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུང་རབ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་རྒྱལ་
པོ་ཀྱི་ཀྱའི་མི་ལམ་རྣམ་པ་བདུན་མེས་པ་སྤྲར་ཡང་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། སྟོན་པ་
སྤྱང་ན་ལས་མ་འདས་པའི་སྟོན་དུ་མ་འོངས་པར་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྒྱལ་ཅིང་མེད་
པར་བྱ་བ་དང་། གསུང་རབ་འབྲུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་སོགས་སྟོན་པ་དག་འབྱུང་གི་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་པ་དང་། འཇིག་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་དུ་སྟོན་ཅིང་མེད་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུང་སྟོན་དགོས་པ་ལ་དེ་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །གཞུང་གཞན་དུ་
ཀྱི་ཀྱའི་མི་བསྟན་བརྒྱུད་གསུངས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་འདིར་བདུན་ཞེས་གསུངས་འདུག་
པ་བརྟག་པར་བྱའོ། །

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲེ་བ་ལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་ལ་སོགས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དག་བསྟན་པ་ན། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་མ་བསྟན་ཅིང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲས་སོ། །དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།
སྟོན་ཅིག་བྱུང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཆེ་མཉན་ཡོད་ལ་སོགས་པར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཐེག་པ་རྩེད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུངས་པ་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ཡང་གནས་དེ་དག་ཏུ་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ཡིན་པར་བྱུང་བོ། །

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཉན་ཐོས་སྤྲེ་བ་ལ་ལས་འདི་སྟོན་དུ། ལུ་

སྟེགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་མཁས་པར་བསྒྲགས་ཤིང་འདྲིག་ཉེན་པ་ནམས་
བསྒྲུབར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་
དུ་བྱས་ལ། ལུ་སྟེགས་པའི་གཙུག་ལག་གི་ནང་དུ་འདྲེས་ཕྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། དཀའ་སྡོད་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་འདི་ཡང་ལུ་སྟེགས་པ་ལ་ལས་བྱས་
པར་དོགས་སོ་ཞེས་སྒྲུས་སོ། །དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར། སྡོད་ཡུལ་མ་ཡིན།
ཞེས་བསྟན་ཏེ། ལུ་སྟེགས་པའི་གཞུང་ལས་ནི་ཕྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོགས་རེ་བ་
ཅམ་བསྟན་ཅིང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་བསྟན་པ་མེད་ལ་གལ་ཏེ་དེ་དག་བསྟན་ཀྱང་སྡོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བས་དད་
ཅིང་མོས་པའང་མ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་མེད་ལ། གཞུང་འདི་ནས་
དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་དག་
སྡོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་ཅི་ཆོག་གི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་ཡང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

རིགས་པ་བཞི་པ་ནི། ཅ་བར་གྲུབ་པ་དང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཉན་ཐོས་
པ་ལ་ལས་འདི་སྟམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པ་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསུང་བ་
པོ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། གང་གི་ཆོ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྐྱེ་
བ་དང་། འགག་པ་མེད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ངས་པར་བཤད་པའི་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པར་ལེགས་
པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའོ། །

རིགས་པ་ལྔ་པ་ནི། ཅ་བར། ཡོད་དང་མེད་ན་མེད་པ་དང་། །ཞེས་

གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པར་ཆོག་སྒྲུབ་བ་ནི། ཡོད་ན་ཡོད་ལ་མེད་ན་མེད་དོ་ཞེས་
སྒྲུབ་བ་བསྒྲུབ་དག་པར་སྤང་དོ། ། ཉན་ཐོས་ལ་བརྟགས་པ་འདི་ལྟར། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་གསུམ་བཤད་དམ་མ་བཤད་ཅེ་ན། ལན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་ཐེག་པ་
འདི་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོག་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་འདི་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་དང་། ལྷ་སྟེགས་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

རིགས་པ་དྲུག་པ་ནི། ཡང་ཉན་ཐོས་པ་ལ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་སོར་
མེད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོམ་ན་ནི།
སངས་རྒྱལ་སྤུ་འགྱུར་ལ། ཤེས་རབ་རྒྱུད་དུ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོམ་ན་ནི། ཉན་ཐོས་
སྤུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲུབ་སོ། ། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི་ཙ་བར། སངས་རྒྱལ་སྤུ་བའི་
ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མེད་ན་སངས་རྒྱལ་སྤུ་འགྱུར་པ་མེད་པས། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་
ཡང་མི་འཐད་པས་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་འདི་ཡང་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོག་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་མཛད་དོ། །

རིགས་པ་བདུན་པ་ནི། ཡང་ཉན་ཐོས་པ་ལ་ལས་འདི་སྟུམ་དུ། གང་གི་
ཆོག་བསྟོམ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་དེ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟོམ་ན་འང་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སེམས་
སོ། ། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། ཙ་བར། གཉེན་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་བསྟོམ་ན་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ། བའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བས། རྣམ་

པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་བྱུང་བོ་ཞེས་པའོ། །

རིགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་ཐོས་པ་དག་འདི་སྟུང་དུ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་
མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སེམས་སོ། །དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར། སྤྱ་གཞན་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
ལས། མེད་པ་ནི་གཞན་བྱང་བའི་དོན་དུ་གཟུང་བ་འཛིན་པར་ཀྱན་བརྟགས་པའི་
རང་བཞིན་དུ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་སྤྱ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དབང་
དང་ཡོངས་བྱུང་པོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱ་ཇི་བཞིན་པའི་སྟོན་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བཀའ་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱད་ཚུལ།

གཉིས་པ་གཏན་ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྱད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
བརྒྱད་ལས།

ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་པས་སྤྱད་ཚུལ།

དང་པོ་སྤྱད་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་པས་སྤྱད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
གལ་ཏེ་སྤྱིར་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པས་ལུང་སྟོན་མི་དགོས་པས་
བྱེ་བྲག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བསྐྱགས་པ་འདི་ཡང་བསྟན་པར་འགྱུར་བར་སྟོན་པས་
ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་

པའི་ཆོས་འཆད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྤྲུགས་བྲེལ་བས་བསྟན་པ་རྒྱབ་
པར་འགྱུར་བའི་འཛིགས་པ་བྱུང་བ་མ་གཟིགས་པས་ལུང་མ་བསྟན་པའམ། ཡང་
ན་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བར་ཆེས་གཅིས་པར་མ་མཛད་པས་ལུང་མ་བསྟན་པའམ་
ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་འདས་པ་དང་། ད་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་ལ་འབྱུག་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་
དངོས་པོར་མི་འབྱུག་པས་ལུང་མ་བསྟན་པ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ནི་མི་
རིགས་པ་ནི།

ཙ་བར།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་སྤྱན། །

བསྟན་པ་དག་ཀྱང་སྤང་བར་མཛད། །

དུས་ལའང་ཡེ་ཤེས་མ་བསྐྱེབས་པས། །

དེ་བྱིར་བཏང་སྟོམས་མི་རུང་ངོ་། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་སྤྱན། །ཞེས་བྱ་
བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྲིས་མ་དགོངས་པ་མེད་ཅིང་འབད་མི་དགོས་
པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིམ་དུ་སྦྱ་རུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐུན་
པའི་བྱིར། མ་འོངས་པ་ན་བསྟན་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིག་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་བཏང་
སྟོམས་སུ་བཞག་པ་མི་རུང་ཞིང་། ཤེས་སྤྱན་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་དང་། ཤེས་
རབ་གྱི་སྤྱན་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས། དེ་ལས་
གནད་ཆུང་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་དང་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ལུང་བསྟན་
ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཙུག་ལག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། འཁོར་ཆོགས་མང་
བ་དང་། ཐུབ་གདལ་ཆེ་བས་དེ་དག་བཟང་དང་ངན་གང་ཡིན་ཡང་ལུང་མི་བསྟན་
པ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །

བསྟན་པ་དག་ཀྱང་སྤང་བར་མཛད། །ཅེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སྟོན་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་དཀའ་བ་སྣ་ཆོགས་སྤྱད་དེ་མདོན་པར་
སངས་རྒྱས་པར་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་འདྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་དམ་པའི་བསྟན་པ་ཁོ་ནའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་པ་འདི་ཡང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྟོན་མེར་འདྲིག་
རྟེན་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་དང་བསྤྱད་བའི་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་ཆེ་ཆེར་བཞེས་ཤིང་
གཅིགས་སུ་མཛད་པས་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དུས་ལའང་ཡེ་ཤེས་མ་བསྐྱབས་པས། །ཞེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི། ཆགས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། རྟོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐྱབ་པ་མ་
ལུས་པ་ཟད་པས་དུས་གསུམ་ག་མདོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པས་ན་བསྟན་པ་ལ་
འདྲིགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་གཞན་ལུང་བསྟན་པས་འདི་གཅིག་ལུང་ལུང་མ་བསྟན་
པར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པ་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡོད་དང་མེད་ན་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། གོང་དུ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་མེད་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཐེག་པ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བསྟན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པ་ལས། ཉན་ཐོས་པ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ལོགས་
སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་མེད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་རྣམས་
བསྐྱབས་ན་སངས་རྒྱས་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་གིས་བསྐྱབས་ན་རང་སངས་
རྒྱས་དང་། དབང་པོ་བརྒྱལ་པོས་བསྐྱབས་ན་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྟན་
པ་ལྟར་བསྟོམས་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཞེས་གྲོལ་བ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་

ནི་བདག་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱད་སྤུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བར།

མ་ཆང་བ་དང་འགལ་བ་དང་། །
ཐབས་མེན་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཕྱིར། །
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་ཐེག་པ་འདི། །
ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་མིན། །

གསུངས་པའི་དང་པོར། མ་ཆང་བ་དང་ཞེས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཆན་
ཉིད་ལས། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱད་སྤུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པས་ལས་འབྲས་
བྱ་དོན་གཉིས་སྤྱད་སྤུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི། དེ་
ལྟ་བུའི་ཐབས་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཐབས་མེན་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཕྱིར། །ཞེས་པས།
བདག་ཉིད་སྐྱོ་ཞིང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཙམ་
ལས་མ་བསྟན་པས་ན། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཐབས་མ་ཆང་བས། དོན་གཉིས་
སྤྱད་སྤུམ་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཉན་ཐོས་དག་གིས་འདི་སྟུང་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ནང་དུ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཡི་གེ་དང་ཆོག་གཞན་གྱིས་གཞན་
དུ་བཤད་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ནང་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་འདུབའི་ཕྱིར་སྟུང་
པ་ལ། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་ས་བཅུ་དང་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་བཤད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་དེ་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མི་འབྱུང་ཞིང་ཆོག་གཞན་ནས་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྟན་པར་མི་

འགྱུར་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་འདི་སྣམ་དུ་བདག་གི་དོན་དུ་གྱུར་བའི་ཆོས་སྒྲིབ་དང་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ། རང་གིས་བསྐྱབས་ནས་གཞན་ལ་བསྟན་ཏེ། དེས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་ན་དེ་ཡང་བདག་གི་དོན་དུ་སྣམ་ཆོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རམ་
ཞེ་ན། འགལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ལ་བཤད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་
བདག་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཅིང་། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བ་མི་འཐོབ་པས་
ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །རི་
ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡང་གཞན་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡང་གཞན་ཏེ་ནང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་
འགལ་ཞེ་ན།

རྩ་བར།

བསམ་པ་དང་ནི་བསྟན་པ་དང་། །

སྒྲིབ་པ་དང་ནི་རྟོན་པ་དང་། །

དུས་འགལ་ཕྱིར་ན་དམན་པ་གང་། །

དེ་ནི་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་པ་ལས། སྒྲིབ་པ་དང་ནི་རྟོན་པ་དང་། །དུས་ཀྱང་
རབ་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། །གང་ཆུང་དེ་ཡང་ཆུང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསལ་ཞིང་དོན་ནི།
འགལ་བ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་ཏེ། བསམ་པ་འགལ་བ། བསྟན་པ་འགལ་བ། སྒྲིབ་པ་
འགལ་བ། རྟོན་པ་འགལ་བ། དུས་འགལ་བ་རྣམ་པ་ལྟས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་
ཆུང་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆུང་དུ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་

མི་བྱའོ། །

དང་པོ་བསམ་པ་འགལ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་བདག་དང་གཞན་
སྤྱང་ན་ལས་འདྲའ་བར་སེམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་བདག་ཡོངས་སུ་སྤྱ་
ངན་ལས་འདྲའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་པས་ན་སེམས་པ་འགལ་ལོ། །

བསྟན་པ་འགལ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལས་ནི། བདག་དང་
གཞན་ཀྱི་དོན་བྱ་བའི་ཆོས་བསྟན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་བདག་ཁོ་ནའི་
དོན་བྱ་བའི་ཆོས་བསྟན་པས་ན་བསྟན་པ་འགལ་བའོ། །

སྦྱོར་བ་འགལ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་དོན་དང་གཞན་ཀྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱོར་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་བདག་གི་དོན་འབའ་ཞིག་གི་སྦྱོར་བ་
ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་འགལ་བའོ། །

རྟོན་པ་འགལ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོག་པ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟར་ཀུན་ཏུ་བྱུང་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་
ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཆོད་ཆུ་བཞིན་དུ་དང་། བསོད་ནམས་ཐོས་པ་དག་ནི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་པ་ཅམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཡུངས་འབྱུང་དང་། མིན་
བྱས་ཐོས་པའི་ནང་གི་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ཅམ་དང་། ཁ་ཟས་སྤར་བ་གང་ཅམ་བཏང་
བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་བ་སྤང་གི་མིག་ཆུ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་བསམས་པའི་ཕྱིར་
རྟོན་པ་འགལ་བའོ། །

དུས་འགལ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་བ་
གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆང་བྱ་ན། ཉན་ཐོས་དག་
ནི་ཆེ་གསུམ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་དུས་འགལ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་

ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་ནི་རྒྱུད་དུ་རང་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཆེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་
ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་ནི། གང་མདོ་སྡེ་ལས་བྱུང་། འདུལ་བ་ལའང་སྤང་།
ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་འགལ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཉན་
ཐོས་ལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ནི་དུས་བསྟན་པ་དང་ཆེན་པོ་
བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་ལས། གང་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། འདུལ་བ་ལས་ཀྱང་
སྤང་ཁིང་། ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་མི་འགལ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་གྱི། དེ་
ལས་གཞན་དག་ནི་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་སྤང་པོ་དང་།
ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆོད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་ན་མདོ་སྡེའི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་དོ། །ཞེས་
བཤད་པས་ན་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་སྟེ་མདོ་སྡེ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །གཞུང་གང་
ལས་ཉུང་བ་སྡེ་བདུན་འཆད་པའི་གཞུང་དེ་ནི་འདུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲས་ན་སྤྱང་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བཤད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་སངས་རྒྱས་མེད། ཆོས་མེད། དགེ་འདུན་
མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདུལ་བ་ལ་མི་སྤང་སྟེ། འདུལ་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །མ་དེག་
པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་མཐུན་དང་། མ་དེག་པ་འགགས་
པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་ལས་བརྒྱུད་པ་སྟེ། ཉན་ཅིང་འབྲེལ་
ཏེ་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི། ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་ན། ཐེག་ཆེན་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
སྤྱིས་མ་བྱུང་ཞེས་བཤད་པས། ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་འགལ་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲོ་བར་བྱེད་དོ། །

འདི་ལ་ཕྱོགས་སྡེ་མས་འདོད་པ་ལ་བརྟགས་ཏེ། འི་བས་མཆོམས་སྤྱིར་བ་

དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་དག་འདི་སྐད་དུ་གང་
ཁྱོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། འདུལ་བ་ལ་མི་སྤང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་
འགལ་བ་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོས་པ་ནི། ཅི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་
བཙེ་བརྒྱད་ལས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་དང་། ཆོས་
ཉིད་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོ་བའམ།
འོན་ཏེ་འཕགས་པ་སམ་བྱི་ཏའི་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་དང་ཆོས་ཉིད་དང་འགལ་
བའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོ་བའམ། ཡང་ན་པན་ཚུན་འགལ་
བའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ། འོན་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་མདོ་
སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་ཆོས་ཉིད་དང་འགལ་བའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྤྲོ་ན་ནི། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་སྡེ་བཙེ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་ནང་
འགལ་བས་ན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
འགལ་ཞེ་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་གཞུང་ལས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་
པར་སྤྲོ་བའི་མདོ་སྡེ་བཤད་པ་འཕགས་པ་སམ་བྱི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ལ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་གཞུང་ལས་སྤིང་
པ་བར་དོ་བཤད་ལ། དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྡེ་བ་བཙེ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ཡང་
པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་དང་། འདུལ་བ་ཡང་ནང་མི་མཐུན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱང་
ནང་མི་མཐུན་པས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་
ཏེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་གཞུང་ལས། རང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ནང་པན་
ཚུན་མཐུན་པ་དང་། འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ནང་མཐུན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ནང་
མི་འགལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

རང་གི་ཉིད་ལ་འབྱུག་པ་དང་། །

རང་གི་འདུལ་ལའང་སྤང་བྱིར་དང་། །

ཟབ་པའི་བྱིར་དང་རྒྱ་ཆེའི་བྱིར། །

ཆོས་ཉིད་དང་ནི་འགལ་བ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལས་
འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་འདུལ་བ་ལ་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བས་ན།
ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་མི་འགལ་བའི་བྱིར་བཀའ་ཡིན་པར་གྲུབ་སོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
མདོ་སྡེ་ནང་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བར་བྱེད་པ་ལ་འདུལ་བ་
ཞེས་བྱ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་
པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ཡོད་པས་རང་གི་འདུལ་བ་
ལའང་སྤང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་མི་འགལ་བའི་བྱིར།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གང་ཟག་དང་
ཆོས་བདག་མེད་པ་གཉིས་སྟོན་པས་ཟབ་པའོ། །ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟོན་པས་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །འོན་ཏེ་ཉོན་ཐོས་སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གང་དུ་
འདུལ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཉོན་ཐོས་སྡེ་བ་ཐ་དང་
པ་སོ་སོའི་ནང་དུ་ནི་གཞུང་ཐམས་ཅད་མ་འདུས་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་
གི་ནང་དུ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་

བར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀར་སྦྱབ་ཚུལ།

གཉིས་བ་གོང་དུ་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་བ་དེ་ཉིད་རྒྱས་བར་
འཆད་བ་ལ།

ཅ་བར།

རྟོག་གི་རྟོན་ཅིང་མ་ངེས་ལ། །

མ་ཁྱབ་ཀྱན་རྫོབ་སྦྱོར་བ་ཅན། །

བྱིས་བ་ལ་ནི་རྟོན་བར་འདོད། །

དེ་བྱིར་དེ་ནི་ཡུལ་མིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་གང་གིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་བ་རྒྱས་བར་གཏན་ལ་འབེབས་བ་དང་། ས་དང་བ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་བ་རྒྱས་
བར་བསྟན་བ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་བ་ཐེག་བ་ཆེན་
པོ་ཡིན་ན། རྟོག་གི་བ་རྣམས་ནི་བདེན་བ་མ་མཐོང་བ་ལ་གནས་ཤིང་། སྟོན་རྟོག་
གི་འཕུགས་ལག་འགྲུབ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་གདོད་རྟོག་གི་འཕུགས་ལག་བྱེད་བས་
ན་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་རྟོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟོག་གི་རྟོན་ཅིང་ཞེས་
བས་འཆད། མ་ངེས་ལ་ཞེས་བས་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་འཕུལ་གཞུང་གིས་རབ་ཀྱི་བ་རྩོལ་ཏུ་
བྱིན་བ་ལ་སོགས་བ་ནི། དང་པོར་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བསྟན་བ་བཞིན་
དུ་གཞུང་མ་ཉམས་བར་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་བ་ཡིན་ན། རྟོག་གི་བ་རྣམས་
ཀྱི་གཞུགས་ལག་ནི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་བར་གྱིས་གཞུང་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་
མ་ངེས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྟོན་དག་ཏུ་ཆད་མ་བདུན་ཡང་བཞག་ལ། བར་དུ་

ཆོད་མ་ལྟར་བཞག་གོ། དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་ཆོད་མ་བཞིར་བཞག་ཅིང་། དེ་ནས་ཆོད་
མ་གསུམ་དུ་ཡང་བཞག་གོ། དེ་ནས་ཆོད་མ་གཉིས་སུ་འདྲ་བཞག་པས་ཁྱད་མི་
བཅོན་པ་དང་རིགས་པ་དང་མི་ལྟར་པས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །

མ་ཁྱབ་ཅེས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དུ་ནི། སྤང་པོ་དང་། ལམས་
དང་། སྐྱེ་མཆོད་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་
གཏན་ལ་འབེབས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ལ། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་
ཀྱི་གཞུང་ལས་ནི་མཛོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཉི་ཆེ་ཞིག་སྤྱིད་
པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྟོག་གེ་བའི་སྤྱིད་
ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་རྫོབ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
བའི་ཆོས་གཉིས་བསྟན་ལ། རྟོག་གེ་བའི་གཙུག་ལག་ལས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཉི་
ཆེ་ཅམ་སྤྱིད་ཀྱི་དོན་དམ་བའི་ཆོས་མི་སྤྱིད་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྟོག་གེ་བའི་སྤྱིད་
ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

སྐྱོ་བ་ཅན་ཞེས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་
འབྱུང་ལ་སོགས་པས་འབྱུང་ཕྱག་གངས་མེད་པ་བཤད་པས་ཆོག་དང་སྟོབས་པ་
ཟད་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ནི་ཉུང་ཤས་ལས་མ་བཤད་
པས། དེ་སྟོན་བའི་ཆེ་ཤེས་རབ་དང་སྟོབས་པ་དྲག་པོ་གཞན་དག་གིས་ཆར་བཅད་
པ་ན། གཙུག་ལག་ལས་རྗེ་ཅམ་འབྱུང་བ་ཞིག་སྤྱིས་ནས་དེའི་ཆེ་ཆོག་ཟད་པ་དང་།
སྟོབས་པ་ཟད་པ་དང་། སྐྱོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྟོག་གེ་བའི་སྤྱིད་
ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ཅ་བར། བྱིས་པ་ལ་ནི་རྟོན་པར་འདོད་ཅེས་
འབྱུང་ཡང་འགྲེལ་པར་རྟོག་གེ་བ་ནི་བྱིས་པའི་གནས། ཞེས་འབྱུང་བས། དེའི་དོན་

ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་
ལ། རྟོག་གཏེ་ཆོས་རྣམས་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྟོག་གཏེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

ཡང་གོང་དུ་ཐབས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་འཛོམས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་འདི་
སྐད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་པས་
དེ་ཡུན་རིང་དུ་རྩི་ཙམ་སྤྱད་ཀྱང་འཆང་མི་རྒྱ་བར་བཤད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་རྩི་
ལྟར་སྤྱད་ན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅེས་གྲོལ་བ་ལ། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

རྒྱ་ཆེའི་བྱིར་དང་ཟབ་པའི་བྱིར། །

ཡོངས་སུ་སྒྲིན་དང་རྣམ་མེ་རྟོག

དེ་བྱིར་འདི་ལས་གཉིས་བསྟན་ཏེ། །

དེ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐབས། །

ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་པར། འདི་ལ་དེ་གཉིས་བསྟན་པའི་བྱིར། །ཞེས་
གསལ་ཞིང་དོན་ནི། དེ་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛོམས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་དང་ཟབ་པའི་ཆོས་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ས་དང་
པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་
ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་སོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་ཟབ་
པའི་ཆོས་སོ། །ཡང་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་སོ། །ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཟབ་པའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་བསྟན་པས་ན་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐུ་ཆེན་པོ་དག་
ཐོས་ནས་དད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་དག་གི་བ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། ཟབ་པའི་

ཆོས་སྒོམ་པས་ནི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས།
རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
འབྲས་བུ་ནི་རྒྱའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བདག་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་
དོན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་
ཐབས་ཆ་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་སྒྲགས་པ་སྦྱེ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ།

གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་གྱི་བཀའ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ནས་
ཐེག་ཆེན་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་སྒྲགས་པ་སྦྱེ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་ནི།

ཙ་བར།

འགོ་བ་དེའི་གནས་མིན་ལ་སྒྲགས་པས་གདུང་བྱེད་འགྱུར། །

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་ཕྱང་ཆེན་བསགས་བྱས་ཡུན་རིང་དུ། །

རིགས་མེད་གྲོགས་ངན་སྡོད་དགེ་མ་བསགས་སྒྲོ་མ་སྦྱངས། །

ཆོས་འདིས་སྒྲགས་འགྱུར་འདི་ན་དོན་ཆེན་འདི་ལས་ལྷུང་། །

ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་རིགས་མེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་དང་
རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་གང་དག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་འཆད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་འདི་ལ་སྒྲགས་པ་སྦྱེས་ཏེ། དེ་བདུད་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོག་པར་བྱེད་
པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་དགའ་བར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་གྱི་སྒྲགས་པར་བྱ་བའི་
གནས་མ་ཡིན་པས་སྒྲགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲགས་པ་སྦྱེ། སྒྱར་བ་བཏབ་ན་

ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན། འགྲོ་བ་དེའི་གནས་མིན་ལ་སྐྱག་པས་གཏུང་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་པས་རིགས་ཅན་དེ་དག་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དགའ་བར་འོས་ཀྱི་འཛིགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འཛིགས་ནས་སྐྱུར་བ་བཏབ་ན་དེའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་གྱིས་གཏུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་སྤར་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་སྤང་ཆེན་བསགས་བྱས་ཡུན་རིང་དུ། །ཞེས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་འཕེལ་ཏེ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ལོ། །དུས་རིམ་གྱི་ཕྱི་ལོ་གནས་ཤིང་། བསྐལ་པ་གངས་མེད་པར་ངན་སོང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། སྐྱུར་བ་བཏབ་པའི་ཉེས་པ། རྒྱ་གང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ། དུས་རིམ་གྱི་ངན་སོང་དུ་གནས་པ་གསུམ་པོ། །རྒྱ་ཡང་རྣམ་པ་བཞེས་སྐྱག་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་མེད་ནའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱག་པ་སྐྱེ་ལོ། །འདི་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་ཐེན་པར་འགྱུར་ནའང་སྐྱག་པ་སྐྱེ་ལོ། །འདི་ནི་རྒྱ་གཉིས་པའོ། །ཆེ་རབས་སྟོན་མ་རྣམས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་པར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མ་བསགས་ནའང་སྐྱག་པ་སྐྱེ་ལོ། །འདི་ནི་རྒྱ་གསུམ་པའོ། །(རྒྱ་གསུམ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྟོན་གྱིས་མ་སྤྱངས་པ།) ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ་འདི་ནི་རྒྱ་བཞི་པའོ། (རྒྱ་བཞི་པ་ནི། སྟོན་དགེ་བ་མ་བསགས་པའོ།) གཉིས་པ་མི་སྐྱག་པའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི། འོན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱག་པའི་རྒྱ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མི་སྐྱག་པའི་རྒྱ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བར།

དེ་ལས་གཞན་དང་གཞན་མེད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྗེས་སོང་བྱིང་། །

སྤྱི་ཆོགས་སྟོན་ཅིང་མང་པོའི་སྟོན་ཀྱང་ཉམས་ཏུ་སྟོན་དང་ལྟོ། །
རི་སྐད་བཤད་བཞིན་དོན་མིན་བཅོམ་ལྡན་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ། །
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་ན་ཆོས་འདི་སྐྱག་མི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལས་གཞན་དང་གཞན་མེད་ཅེས་པས། ཉན་
ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐེག་པ་གསུམ་ཡོད་པར་འདོད་པས་ཐེག་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཁས་
ལྷངས་ན། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཞན་མེད་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཞིང་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་
དང་སྐྱག་པར་བྱ་བའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་དག་ན་
དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཀུན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པས་ཀུན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། །ཟབ་ཅིང་བྱ་བ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འཛོལ་བར་བྱེད་
པའི་ལམ་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་བདག་མེད་པ་འདི་
ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་སྟེ། འབགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པར་ཟད་དེ། སོ་
སོའི་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་
བྱས་ན་འང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྐྱག་པའི་གནས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །རྗེས་སོང་བྱིར།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་ལ་སོགས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་
པ་བཤད་པ་དེ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་བཤད་དེ། དུས་མཉམ་དུ་
བྱུང་བས་དུས་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་འདྲ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སྐྱག་པར་

མི་བྱ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱག་པར་རིགས་སྟུང་དུ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
ལ་མ་བྱས་ནས་དབྱེད་ནའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་
ཆོགས་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཤམ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་
འབའ་ཞིག་བཤད་ན་སྐྱག་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་ནའང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཕྱང་
པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། བདེན་པ་
བཞི་དང་། བདེན་པ་གཉིས་དང་། ལམ་བཅོ་ལྔ་དང་། ས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་སྤྱི་ཆོགས་པ་སྟེ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆང་བར་བསྟན་པས་ན་སྟོང་བ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡང་དགོངས་པ་ཁྲད་
པར་ཅན་ཡོད་མཉམ་དུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལའང་སྐྱག་པར་
མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

ཡང་། མང་པོའི་སློན་ནས་རྟག་ཏུ་སྟོན་དང་ལྡན། །ཞེས་པས། མང་པོ་ནི་
མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
མདོ་སྡེ་མང་པོ་དག་ཡིན་ལ། སློ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་
སྟོང་བ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མ་གྱུར་བ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་
སློན་ནས་སྟོན་པར་མཛད། རྟག་ཏུ་ཞེས་པ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་རྒྱན་མ་ཆད་
པར་བསྟན་པས་ན་སྟོང་བ་ཉིད་བསྟན་པ་དགོས་པ་ཆེས་ཆེ་བར་མདོན་ནོ་སྟུང་
དུ་ཚུལ་བཞིན་བསམས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལའང་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །རི་སྐད་བཤད་བཞིན་དོན་མིན། ཞེས་པས་སྐྱས་ཐེན་ལ་རི་སྐད་བཤད་
པ་ལྟར་དོན་མིན་ཏེ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྟགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ལ་དགོངས་ཤིང་། གཞན་དབང་

དང་། ཡོངས་བྱུང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པོ་སྟུང་བྱ་སེམས་པར་བྱས་ནའང་སྐྱག་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །

བཅོམ་ལྷན་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ། ཅེས་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་ཟབ་ཅིང་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཅི་དང་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཤིན་
ཏུ་རྟོགས་དཀའ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་འཆད་པའི་ཆེ་གདུལ་བྱའི་
བསམ་པ་དང་། ཁམས་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མཁྱེན་ནས་
སྟོན་འོས་པ་དང་། དབང་པོ་རབ་དང་འཚམས་པར་བསྟན་པས་དེ་དག་བདག་ཅག་
གི་སྦྱོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟུང་བྱ་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ལ་བྱེད་ནའང་སྐྱག་པར་དེ་དག་
མི་འགྱུར་རོ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི། སྟོན་དང་ལྷན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་གཞི་དང་དགོངས་པ་གང་
དང་གང་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་ནས་སེམས་པར་བྱེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་
སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པོ་འདི་དག་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་བྱ་མ་ཚུད་པ་དེ་དག་ཁོང་
བྱ་ཚུད་པར་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བར།

འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། །

ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡང་དག་དོན་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། །

དེ་ལས་ཆོས་ཐོབ་དེ་ཡོད་དེ་ལས་སྟོན་གྱིས་རབ་བྱ་སྟེ། །

གང་ཆེ་དེ་ནི་སོ་སོ་རང་རིག་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ངེས། །

ཞེས་པས་བསྟན། གཤམ་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་བྱ་ཚུད་པར་བྱ་

བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་
ན་ངེ་ལྟར་ཐོབ་པའམ་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཡང་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལྷན་ཅིང་
པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ཡིན་ན་དེ་ལས་ངེ་ལྟར་འཐོབ་པར་འགྱུར་
ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར། དོན་
ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་དགེ་བ་སྟེ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་མཉན་ཞིང་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཅའ། དེ་ནས་བར་དུ་དགེ་
བ་སྟེ་ཐོས་པའི་དོན་མི་རྟོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐུལ་བ་དང་། རྟོང་བ་དང་། བདག་
མེད་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་དང་
སྤྱོད་སོགས་པར་བྱིན་དུག་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ་བསམ་བློང་གི་
རྟོགས་པ་སྦྱིད་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཐ་མར་དགེ་བ་བསམ་པའི་དོན་སྒྲོམ་པ་རིམ་གྱིས་
བརྟེན་ན་བསམ་བློང་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། དེ་ནས་བསྒྲོམ་བྱུང་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྩལ་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱེས་ཏེ་ཤོད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་
བཞི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་འཕགས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལས་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྦྱེདོ། །འདི་ནི་ས་དང་པོའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་
སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་བའི་ཡང་དག་པའི་དོན་རང་གིས་མངོན་
སུམ་དུ་རིག་པ་ཞེས་བྱེདོ། །དེ་ལས་ཆོས་ཐོབ་དེ་ཡོད་ཅེས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་བསྐྱེལ་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་
ལས་ས་བཅུ་རིམ་པར་བཟོད་དེ་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་དེ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། །སྒོ་གྲོས་རབ་དུ་སྦྱེ་
ཞེས་པས་དེའི་ཆེ་སྤྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོ་ཐོབ་པ་ཤེས་

པས་བདག་གིས་བྱ་བ་ནི་བྱས། ཁུར་ནི་བོད། ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱད། གཞན་
གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་བྱས་པས་རང་གི་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་རྩེས་སུ་ཐོབ་བོ་ཞེས་
ཁོང་དུ་ཆུད་པའོ། །གང་ཆེ་དེ་ནི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་མེད་ན་རྩེ་ལྟར་ངེས། །ཞེས་པས་
གང་གི་ཆེ་ས་བརྩེའི་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གིས་རིག་པ་
མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རྩེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །

ཐེག་ཆེན་ལ་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་རིགས་པ།

བཞི་བ། དེའི་བྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་སྐྱག་པ་དོར་ཏེ། དགའ་བ་
མཆོག་ཏུ་བསྟན་རིགས་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

བདག་གིས་མི་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཟབ་མོ་མཐུན་མ་ཡིན། །

ཟབ་མོ་ཅི་ཡི་བྱིར་ན་རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན། །

ཅིའི་བྱིར་ཟབ་མོའི་དོན་རིག་པ་དག་ཐར་འགྱུར་ཞེས། །

བྱ་བ་དེ་ནི་སྐྱག་པའི་གནས་སུ་རིགས་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས། བདག་གིས་མི་ཤེས་ཞེས་པ། ཉན་ཐོས་དག་འདི་སྐད་
དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་མ་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་བདག་ཅག་
གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་མ་ཤེས་མ་རྟོགས་པས་ན། བདག་ཅག་འདི་ལ་
འདུག་པར་མི་རྒྱས་སོ་སྟུང་དུ་སེམས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱག་པའི་གནས་
སུ་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་
ཙ་བ་མ་བསགས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་

བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་མི་རྒྱས་པར་ཟད་ཅིང་
རྟོགས་པར་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པར་
འདོད་ན། མགོའི་ཐོད་ལ་མེ་འབར་བ་གསོད་པར་ཚུམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་རྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བར་འབད་བ་དང་། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་མཉན་ཞིང་བཙོན་པ་བསྐྱེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཟབ་མོ་མཁུན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཤམ་ཏེ་ཉན་ཐོས་
དག་ནི་འདི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྦྱི་མཆེད་
དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། བདེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་
ཐུགས་སུ་ཚུད་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ལ། མ་སྦྱིས་པ་དང་མ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཟབ་མོ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཚུད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཚུད་ཅེས་པའང་བརྟུན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཟབ་མོ་འདི་ཤེས་པ་
ལྟ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ་སྟུང་ནས་སྐྱག་པར་བྱ་བ་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཞེས་བྱ་བའི་མཆོན་འདི་ཡང་འདོད་དགྱུར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་བཏགས་པ་སྟེ། ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་དང་དེའི་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་སངས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པ་སྟེ་སྒོ་གོས་ཀྱི་བདམ་ཁ་ཕྱེ་བས་ན་སངས་
རྒྱས་ཞེས་སྟུན་པའི་གྲགས་པ་ས་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རང་གི་བསམ་
ཚུལ་དང་དུ་སྒྲངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོད་དཔག་བྱ་བ་མི་རིགས་ཏེ། རང་གིས་ད་
ལྟར་མི་ཤེས་པར་བྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་
རྟེན་པའི་སྣང་ཚུལ་དཔེ་སྒྲངས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་ཆོད་བཟུང་བ་མི་

རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀུར་
ཏེ་རབ་ཏུ་བསྐྱིམ་པས་སྒོ་བ་སྒྲོང་བཀྲིས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཟབ་མོ་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་
བ་ཕྱིས་ཁོང་དུ་འཆུད་པའམ་ངེས་པར་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །

རྟོག་གེ་བས་སྒྲིད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ཅམ་དུ་ཆད་མས་ཆད་
གཞལ་བར་མི་བྱས་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞལ་བར་བྱ་
བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་གེ་བའི་སེམས་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
བསྐྱིམ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབད་པ་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་སྒྲག་པར་མི་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ།

ལྷ་བཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་ལྟོས་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་པེ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

དམན་པར་མོས་ཤིང་ཁམས་ཀྱང་ཤིན་དུ་དམན། །

གྲོགས་པོ་དམན་པ་དག་གིས་ཡོངས་བསྐྱོར་བ། །

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས། །

འདི་ལ་གལ་ཏེ་མོས་མེད་གྲུབ་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རིགས་མེད་པ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་རི་
ཅམ་བརྟགས་ཀྱང་སྒྲིད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བས་འཇུག་པར་མི་མོས་པས་ན་དེ་ཉིད་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆུང་དུ་
ལ་མོས་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟེང་དུ་ས་བོན་ཀྱང་ཆུང་དུ་བསགས་

ཤིང་རིགས་སམ་ཁམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དམན་པའི་དབང་གིས་སྒྲིའི་ཡོལ་གོར་མ་གོང་
བས་མི་མོས་པ་དང་། གྲོགས་ཀྱང་དམན་པ་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ལས་གཞན་
དོན་ཁུར་དུ་འབྱེད་བའི་ཆེན་པོ་དག་དང་མི་འགྲོགས་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་
ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བྱ་བ་ལོ། །དཔེར་ན་མ་རྣམས་ནི་མ་དང་འགྲོགས་ཀྱི།
སེང་གེ་དང་སྒྲུང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྲོགས་པ་དང་། བྱ་བ་དམན་པ་དང་སྒོ་
གྲོས་ངན་པ་དག་ཀྱང་རང་དང་རིགས་མཐུན་པར་མོས་པ་ལས་བྱ་བ་སྐབས་ཆེ་བ་
སྒོ་གྲོས་རྒྱ་ཆེ་བར་མི་མོས་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་སྡེ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སྦྱད་དུ་མི་རུང་བ།

དུག་པ་མདོ་སྡེ་ཆེན་པོ་དག་རང་གིས་མ་ཐོས་པས་སྦྱད་དུ་མི་རུང་བར་
བསྟན་པ་ནི།

ཙུ་བར།

ཐོས་རྗེས་འབྲངས་ཏེ་སྒོ་ལྡན་ཐོབ་ནས་ནི། །

གང་ཞིག་ཐོས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་བྱེད་པ། །

རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་ལུས་ལ། །

མྱོངས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན་ངེས་པར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་འདི་ནི་མ་ཡིན་
བྱ་བ་དང་། འདི་ནི་ངན་ནོ་འདི་ནི་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་དག་གཞུང་གི་དོན་དང་ཆོག་ཐོས་
ནས་གདོད་བསྟོད་པར་འོས་སམ་སྦྱད་པར་འོས་བཟག་པར་རིགས་ཀྱི། གཞུང་མ་
ཐོས་པ་དང་དོན་མ་གོ་བར་གཏོལ་མེད་དུ་བཟང་ངན་འབྱེད་ནས་སྦྱ་བ་མི་རིགས་
ཏེ། དང་པོར་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གཞུང་ཐོས་ཤིང་དེའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་

དབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་གསལ་བ་ཐོབ་པ་ན་བཟང་བན་བརྟགས་ཏེ་བསྟོད་པར་འོས་པ་
ལ་བསྟོད་པ་དང་། སྤྲད་པར་བྱ་བ་ལ་སྤྲད་པར་བྱ་བ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་ཡང་དེ་དག་མ་ཐོས་ཤིང་མ་ཤེས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་སྤྱོད་ཆོགས་པ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་མ་ཐོས་པར་བྱི་ལ་ལུས་པ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་ཡུལ་
དུ་མ་གྱུར་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མི་ཉན་པར་དོར་ཞིང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་
དེ་ནི་སྤྱོད་པོ་གཏི་ཟུག་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གིས་མ་ཐོས་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་གྱ་
ཆོས་དུ་བཟང་བན་འབྱེད་པ་ནི་རི་ལྟར་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་ངེས་པ་མ་ཟད་རང་
ཡང་སྤང་བར་འགྱུར་ལ་གཞན་ཡང་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །དེ་བས་ན་དེ་དག་
ཐོས་པས་བསྐྱེམ་ནས་དོན་འཁོལ་དགོས་ཀྱི་མ་ཐོས་མ་ཤེས་པར་སྤྲད་པར་མི་བྱའོ། །

ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་བར་གདམས་པ།

བདུན་པ་གང་ཐོས་པ་དེ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པས་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་ནི།

རྩ་བར།

དོན་སྤྱི་རིམ་བཞིན་ཡོངས་རྒྱུ་ན། །

བདག་ཉིད་སྟེམས་ཤིང་སྒོ་ཉམས་འགྱུར། །

ལེགས་པར་གསུངས་པའང་སྤངས་པས་ན། །

བརྒྱུ་འགྱུར་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁོ་སྤྱི་བ། །

ཅེས་གསུངས། འགྲེལ་བར། རིམ་རྒྱུ་བཞིན་ཡོངས་བརྟགས་ན། །ཞེས་
དང་། ལེགས་པར་གསུངས་ལ་རབ་སྟོད་པས། །ཞེས་འཁོད་པ་ལེགས་པར་སྤང་
ངོ། །དོན་ནི། སྒོ་གྲོས་དམན་པས་ཆོག་ཟིན་ཁོ་ནར་ཞེན་ཏེ་དོན་ལ་མ་བརྟགས་

པར་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་
གྲིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་མི་རིགས་ཏེ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་
ནམས་ནི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྲིས་མེད་པར་གསུངས་ལ། ཡོད་ཅེས་
བྱ་བ་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྲིས་ཡོད་པར་གསུངས་
པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
གཉིས་ཆ་མ་བྱེ་བར་གྱུ་ཚེས་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་གྲིས་ཐམས་
ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་བཏབ་ན་ཉེས་པ་ནམ་པ་གསུམ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །

ཉེས་པ་གསུམ་ནི་བདག་ཉིད་སྟེངས་ཤིང་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱར་རིམ་བཞིན་
དུ་བརྒྱུད་ན་བདག་ཉིད་ལྟ་བུས་སྟེངས་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
དོན་ལ་མཁས་པ་དག་མེད་དོ་སྟེངས་དུ་རྒྱུ་ནས་ཆོག་གི་དོན་གང་ཡིན་པ་དག་
འཆལ་ཞིང་ཉན་ཅིང་མཉན་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྟོ་ཉམས་འགྱུར་ཞེས་པས་དེ་ལྟར་ན་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མ་བཅའ་ནས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་གྲིས་
ཡོད་པ་དང་། ཀུན་བཏགས་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མ་ཐོབ་པར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་
ནི་ཉེས་པ་དང་པོའོ། །

ལེགས་པར་གསུངས་ལ་རབ་སྟོན་པས། །བརྒྱག་འགྱུར། ཞེས་པས་
གསུང་དེ་དག་སྐྱར་རིམ་བཞིན་པར་ཞེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐོག་
མར་དགོ་བ་བར་དུ་དགོ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་གྱི་བདུད་གྲིས་སྐྱས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟངས་ན་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་ཉམས་ཏེ་

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་ཆེར་བསགས་པས། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་
འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཉེས་པ་གཉིས་པའོ། །

ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་སྤྱི་བ་ཅེས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
བཀའ་མ་ཡིན་པར་བསམ་ཏེ་ཞེ་སྤང་སྦྱིད་ན་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་
ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་སྦྱེས་ཏེ། གང་ནས་གང་དུ་སྦྱེས་ཀྱང་འོན་པ་དང་སྦྱེན་པ་དང་སྦྱགས་པ་
སོགས་སུ་སྦྱེ་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བསྐྱེད་པའི་གནས་མཐའ་འཁོབ་
དུ་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཉེས་པ་གསུམ་པའོ། །འདི་ནི་ཞིབ་པ་རྣམས་འཁྱོར་སྦྱོད་པའི་
ས་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བཟླ་བར་བྱའོ། །

ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་རང་བཞིན་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་བསྟན་པ།

བརྒྱད་པ་བྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཞེ་སྤང་གི་
རང་བཞིན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བར།

ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་རང་བཞིན་གཏུག་པ་སྟེ། །

མི་རིགས་པ་ཡི་གཟུགས་ལའང་མི་རིགས་ན། །

ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །

དེ་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་བཞག་ལེགས་ཉེས་པ་མེད། །

ཅེས་གསུངས། འོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་
ཁོང་ཁྱོད་བཏམ་ཞེ་སྤང་བ་ནི་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྤྲེག་པ་ཤིན་དུ་སྦྱི་བ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །མི་རིགས་པའི་གཟུགས་ལའང་མི་རིགས་ན་ཞེས་པས་
དགྲ་ལ་སོགས་པ་མི་རིགས་པའི་གཟུགས་སམ་གསོབ་ཅམ་ལའང་ཞེ་སྤང་སྦྱེ་བ་མི་

རིགས་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མངོན་
བའི་ཆོས་བསྐྱུས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་བའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཉོན་མོངས་བའི་མཆན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ལྟ་ཞེ་ན། གང་ཆོས་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ན་མ་ཞི་ཞིང་
གདུག་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ལ། གང་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་མ་ཞི་ཞིང་
གདུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་བའི་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་
སེམས་ཀྱི་ཞེ་སྒྲུབ་དེ་སེམས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་པས་ན་དགྲ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སོ་ཅི་
སྟེ། དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཅིང་ལའང་ཞེ་སྒྲུབ་སྐྱེས་པ་མི་རིགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་སྟེ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་ཞེ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བཀའ་
ནན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་ཏེ་བཀའ་གོ། །

༢༡། བཤེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས་རིགས་ཀྱི་
སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་རིགས་ཀྱི་སྐབས།

༡༡། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགྲེལ་བཤད་
དང་བསྟན་ནས་གོ་བདེ་བར་ཁོལ་དུ་སྤྱད་བ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་
གཉིས་ལས།

མདོར་བསྟན་བ།

དང་པོ་མདོར་བསྟན་བ་ནི།

ཙ་བར།

ཡོད་དང་མཆོག་དང་མཆོན་ཉིད་དང་། །

རྟགས་དང་རིགས་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །

ཉེས་དམིགས་དང་ནི་པན་ཡོན་དང་། །

དཔེ་རྣམ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི། །

ཞེས་བས་སྤྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས། ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་རིགས་གསུམ་ཡོད་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་གཞན་ཀྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་སྦྱབ་
པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ནི་མཆོག་ཅེས་བསྟན་བ་
དང་། རིགས་གསུམ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་ཡོད་
པའི་མཆོན་མཁའ་རྟགས་དང་། རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རིགས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་

དམིགས་དང་། རིགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་། རིགས་ཀྱི་དཔེ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དོན་
བཞི་བཞིས་མཆོན་ཚུལ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

རྒྱས་པར་འཆད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལའང་དོན་བཅུ་གཅིག་ལས།

རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

དང་པོ་རིགས་ཡོད་ཚུལ་ལའང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱང་མི་
འབྲ་བ་ཆད་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ།

ཅ་བར།

ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །

སྐབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །

འབྲས་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །

རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བརྗོད། །

ཅེས་རིགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཞི་བསྟན་ཏེ། འདིར་ཁམས་
དང་ས་བོན་དང་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ནི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
སོ། །སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་འདོད་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན། ལ་ལ་ཆོས་ལ་སྦྱོད་
པའི་རང་བཞིན་ཅན། ལ་ལ་མི་སྦྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་སོགས་སོ་སོའི་ཁམས་དང་
རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཆད་མེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཆད་མེད་
པར་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་

འདྲོད་ཆགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པ་སོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ཅི་ཞིག་འབྱུང་
སྟེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་པ་ནི་རིགས་ཡོད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་པོ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་སྟེ་ཁ་ཅིག་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྟན་རུང་མ་བསྟན་རུང་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པར་མོས་ཤིང་
གཞན་ལ་མི་མོས་ལ། ལ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པར་མོས་ཤིང་གཞན་ལ་མི་མོས་
པ། ཁ་གཅིག་ཐེག་ཆེན་དུ་མོས་ཤིང་གཞན་ལ་མི་མོས་པ་དང་། ལ་ལ་ཐེག་པ་གང་
དུའང་མི་མོས་ཤིང་སྤྱི་དཔལ་ཁོ་ནར་མོས་པ། ལ་ལ་རང་གི་བདེ་བ་ཁོ་ནར་མོས་
ཤིང་གཞན་གྱི་བདེ་བར་མི་མོས་པ་དང་། ལ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་
སྟེ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་མོས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ལ་ལ་མངར་བ་ལ་མི་མོས་པ་དང་།
ལ་ལ་མངར་བ་ལ་མོས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་མི་མོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་ཐ་
དད་པ་རི་སྟོད་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རིགས་ཀྱང་དེ་སྟོད་ཡོད་དེ་མོས་པ་དེ་དག་
འབྱུང་བ་ནི་ས་ཐོན་དང་ཁམས་ཀྱི་དབང་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་གཏན་
ཆོག་ས་གཉིས་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོར་མོས་པ་སྟེ་སྟེ་ཐེན་ཀྱང་ས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་སྦྱབ་རྒྱས་
དང་མི་རྒྱས་སོ་སོར་ངས་ཏེ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་དེ་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྦྱུད་ཀྱང་
སྟེ་སྟེ་གས་པ་ཞིག་གིས་མིག་སྒྲུངས་པ་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བཏང་
སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལའང་གཅིག་དུ་ཐེག་གསུམ་གྱི་སྦྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་རི་སྟོད་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཀྱང་སོ་སོར་ཡོད་ངོ། །འདི་ནི་གཏན་ཆོག་ས་གསུམ་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་འང་ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆུང་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
དང་། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་འབྲིང་དང་། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་
གསུམ་དུ་དམིགས་པས་རིགས་ཀྱང་གསུམ་དུ་བྱུང་སྟེ། འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་
ངེས་པས་དེ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་འབྲས་བུ་མེད་མི་རུང་ངོ་། །འདི་ནི་གཏན་
ཆོག་ས་བཞི་པའོ། །

དེ་ཡང་རི་ལུའི་ཕུང་པོའི་མདོ་སྡེ་ལས་ཕུང་པོ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་གཅིག་
ཅུམ་ལ། ཆེ་ཞེད་དུ་དཔག་ཆད་གཅིག་ཅུམ་ཡོད་པའི་རི་ལུའི་ཕུང་པོ་ལས་སྐྱེས་བུ་ལ་
ལ་ལོ་བརྒྱའམ་ལོ་བརྒྱ་འདས་ནས་རི་ལུ་ཅིག་ལྷངས་ཏེ། རི་ལུ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་སུ་གཏོགས། རི་ལུ་འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས། ཞེས་སྒྲུས་
ན་ཡང་རི་ལུ་དེ་སྐྱར་དུ་ཟད་པར་འགྱུར་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ནི་དེ་ལྟར་ཟད་པར་མི་འགྱུར་
ངོ་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རི་ལུའི་ཕུང་པོ་ནི་བ་རུ་རའི་ཕུང་པོ་ལ་བཤད་ངོ་། །

མཆོག་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་མཆོག་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྣམ་པ་
བཞིའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལྟར་ན།

ཙ་བར།

ཁྱད་པར་འཕགས་དང་ཐམས་ཅད་དང་། །

རིགས་ཆེན་དང་ནི་མི་ཟད་ཕྱིར། །

དག་བ་དེ་ནི་རྒྱ་ཡིས་བྱེད། །

རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །

ཞེས་པས་དག་བའི་ཙ་བ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་

དང་། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་དོན་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་།
དགེ་བ་མི་ཟད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ནི་
ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དགེ་བ་
གསལ་ཞིང་འབར་བའི་རྒྱ་བྱེད་པས་མཆོག་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་
རིགས་ནི་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པས་མཆོག་མིན་ལོ། ། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའང་གསལ་
བ་དང་དག་པ་ལ་བྱའོ། ། ཉན་རང་གི་རིགས་ནི་སྟོབས་བརྩ་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་ལ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ནི་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་བྱང་དུ་འཕགས་པའོ། །

ཉན་རང་གི་རིགས་ནི་བདག་གི་དོན་ཅམ་སྐྱབ་པར་ཟད་ཅིང་གཞན་གྱི་དོན་
མི་སྐྱབ་པས་དགེ་བ་དོན་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ནི་གཉི་གའི་
དོན་སྐྱབ་པས་དགེ་བ་དོན་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་བྱང་དུ་འཕགས་སོ། །

ཉན་རང་གི་རིགས་ལས་བྱང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པའི་བྱང་འདས་ཀྱི་བར་དུ་འཕལ་ཞིང་དེ་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བས་དགེ་རྩ་རྒྱུན་
ཆད་པར་འགྱུར་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ནི་འཁོར་བའི་མཐའི་བར་དུ་འང་ཟད་
པར་མི་འགྱུར་བས་བྱང་པར་འཕགས་སོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ།

གསུམ་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིའི་སྐོན་ནས་
རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ།

རྩ་བར།

རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །

དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། །

ཡོད་མེད་དང་ནི་ཡོན་ཏན་ནི། །

སྒྲིལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི། འཁོར་བ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་སྐྱེད་མཆང་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་མི་གཙོད་པར་མངོན་
པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་ས་ཐོན་ལ་བྱ་སྟེ། ས་ཐོན་དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་གདོན་མི་
བ་བར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་པའོ། །ཡང་དག་པར་
བསྒྲུབ་པའི་རིགས་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེ་ནི་ནམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱེད་དུ་བརྟུག་པ་དེའི་ཆེ་ཡང་དག་
པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན། ཐེག་ཆེན་དུ་དང་པོ་ནས་རིགས་ངེས་
པ་རྣམས་གྱི་རིགས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྱིས་ཐེག་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བརྟུག་པ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་ནི་བསྒྲུབ་
པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་དང་པོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་སྐྱེད་
དུ་བརྟུག་པའི་རིགས་ནི་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་
ས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་གནས་པའི་གནས་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལ་
གནས་པ་ཡིན་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་དུ་གནས་
པའི་རིགས་ནི་གནས་སམ་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་ནི་དེ་ལ་
གནས་པའམ་འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དེ་ལ་
གནས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྲུབ་
པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་

བསྐྱེད་པ་དང་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འབྲུབ་
པས་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་ལ་འབྲས་བུའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདྲ་ཡོད་དོ། །ཡོན་
ཏན་སྟོལ་བའི་དོན་དུ་འདྲ་ཡོད་དེ། ལེགས་སྦྲར་སྐད་དུ་རིགས་ལ་གོ་བྱ་ཞེས་བརྗོད་
ལ་ཡོན་ཏན་ལ་གྲུ་ཞེས་བརྗོད་པས། གོ་དོན་ནི་གྲུ་ཞེས་འབྲུང་བ་བོད་སྐད་དུ་
ཡོན་ཏན་ཞེས་བསྒྱུར་ཅིང་། ཏ་ར་ནི་བོད་སྐད་དུ་སྟོལ་བའི་དོན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་རིགས་ལ་ཡོན་ཏན་སྟོལ་བ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འབྲུར་ཏེ། རིགས་དེ་ལས་
མོས་པ་སྦྱོད་པ་ནས་རིམ་གྱིས་ས་བཅུ་རིམ་པར་སྟོལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་
ཅིང་སྟོལ་བར་བྱེད་ཅེས་བཤོ། །

མཆན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

བཞི་པ། མཆན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་
དང་ཉགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྣམ་གྲངས་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་སྒྲུང་བའི་མཆན་མ་ལས་
མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་དང་། རྒྱ་བྱ་ལྗོང་བའི་མཆན་མ་ལས་རྒྱ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་
དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པའམ་མཆན་མ་བཞིས་རིགས་ཡོད་པར་དཔོག་པ་སྟེ།

ཙ་བར།

སྦྱར་བའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཇེ་དང་། །

མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །

དགོ་ལ་ཡང་དག་སྦྱོད་པ་ནི། །

རིགས་ཀྱི་ཉགས་སུ་རིགས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །རབ་སྦྱར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་

1 རྟེན་དགོ་བསྟན་འབྲུར་སོགས་སུ་འདི་ལྟར། “རེས་པར་བྱ། ཡང་། ཤེས་པར་བྱ།” གསལ།

ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་བ་བྱེད་པའོ། །རབ་སྒྲིབ་འདིའི་སྒྲིབ་ནས་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་རྟོག་པ་ལྟ་སེམས་ཅན་དུ་རྟོག་སྟེ། སེམས་ཅན་སྤྲུག་
བསྐྱེད་པ་མཐོང་བ་ན་སེམས་ཅན་འདི་དག་གི་སེམས་ལ་རྟོག་པ་རི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་
སྟེ། ཏུ་སྒྲིབ་བཅེ་བ་ཡོད་ན་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཡོད་པར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། མཚན་མ་དང་པོའོ། །

མོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་
མ་རྟོགས་ཀྱང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྲུ་ལྟར་བ་དང་མཆི་མ་ལྟར་ས་བ་
སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པའམ་དད་པའི་མཚན་མ་ཡོད་ནའང་དེ་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་མ་གཉིས་
པའོ། །

བཟོད་པ་དང་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲིབ་རྗེ་སྤྲེལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་མགོ་དང་རྒྱུ་ལག་གཏོང་བ། ཆ་བ་དང་གྲང་བ་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་དཀའ་སྤྱད་
ནམ་པ་སྤྲུ་ཆོགས་བཟོད་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡོད་ནའང་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རིགས་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་མ་གསུམ་པའོ། །

དགོ་ལ་ཡང་དག་སྒྲིབ་ཅེས་པ་འདིའི་དགོ་བའི་སྒྲིབ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་
ལ་བྱ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲིན་པ་བྱེད་ལ་དགའ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་དགའ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་བཟོད་པ་ལ་གནས་པར་དགའ་བ། རང་
བཞིན་གྱིས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་དགའ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་བསམ་གཏན་སྒྲིམ་
པར་དགའ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་རྣོ་བ་ཡོད་ནའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་
ཡོད་པར་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་མ་བཞི་པའོ། །

རིགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

ཐུ་བ། རིགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྒྱས་བཤད་ལ།

ཙམ་བ།

རིགས་ནི་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །

རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་འཕྲོག་དང་། །

འཕྲོག་པ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་རིགས། །

དབྱེ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །རིགས་ངེས་ལའང་དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་
སོར་རིགས་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཐེག་པ་
གཞན་དུ་བགྱི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་མ་ངེས་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་གང་རུང་
དུ་མ་ངེས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དུ་སྤང་ན་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་ཀྱི་
བཤེས་གཉེན་དང་སྤང་ན་རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤང་ན་ཐེག་
ཆེན་དུ་འགྱུར་ཀྱི་རང་གི་དབང་མེད་པའོ། །དཔེར་ན། དང་པོ་ནས་ས་སེར་སོ་ཡིན་
ན་ས་སེར་སོ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་དམར་སོ་དང་སྟོན་སོ་སོགས་སུ་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་
ལ། དམར་སོ་སྟོན་སོ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་དཀར་སོ་ཡིན་ན་སྟོན་སེར་
སོགས་གང་དང་སྤང་ན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་ངེས་པ་ནི་རྒྱུ་
ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་རིགས་རི་ལྟར་རྒྱས་
པར་བྱས་ཀྱང་རང་གི་རིགས་དེ་ཉིད་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

རིགས་མ་ངེས་པ་ནི་རྒྱུ་ཀྱིས་འཕྲོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཀྱིས་གར་འཁྲིད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པའོ། །

རིགས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ།

དྲུག་པ། རིགས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ནི།

ཙམ་པ།

ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། །

མོངས་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དང་། །

མདོར་ན་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། །

རྒྱས་པ་བཞི་རྩ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བཞི་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་གོམས་དང་ཞེས་པ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་རིགས་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་སོགས་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱས་ན། འདོད་ཆགས་སོགས་གང་དང་འདྲིས་
ཆེ་བ་དེས་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་བྱས་པས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྦྱོད་པ་ལ་གོགས་བྱས་
ཏེ་རིགས་རྒྱས་པར་མི་བྱེད། དེ་ནི་ཉེས་པ་དང་པོ་ལོ། །

གྲོགས་ངན་ཞེས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་སྤྲིག་
པ་ལ་དགའ་བའམ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་མི་མཐུན་པར་ལྟ་བའི་གྲོགས་
པོ་ངན་པ་དང་། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྦྱོད་པ་ལ་མི་མཐུན་པར་ལྟ་བའི་གྲོགས་པོ་
ངན་པར་བསྟེན་ཏེ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྦྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་ཉེས་
པ་གཉིས་པའོ། །

དབྱུང་ཞིང་མོངས་པ་ཞེས་འགའ་ཞིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་
བཟའ་བ་དང་། བརྟུང་བ་དང་། བགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་དབྱུང་ཞིང་
མོངས་ནས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་འཇུག་མི་བརྟུབ་པ་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྲིག་

ལས་དག་བྱེད་པའང་རིགས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིན་ཏེ། ཉེས་པ་གསུམ་པའོ། །

གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་ཟེ་བོ་ལ་སོགས་ལ་གཞན་གྱི་དབང་
དུ་སོང་ནས་སོག་གཅོད་པའི་ལས་མི་བགྱིད་པ་དེ་ལ་མི་གནང་བ་དང་། སྒྲིན་པ་
སོགས་དགེ་བ་བྱེད་དུ་མི་སྟར་བ་ཡང་རིགས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིན་ཏེ། ཉེས་པ་བཞི་
པའོ། །

རིགས་ཀྱི་པན་ཡོན།

བདུན་པ། རིགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནམ་ལེགས་པའི་རྒྱས་བཤད་ནི། ཅ་བའི་
འབྲེལ་བཤད་ལྟར་ན།

རིང་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། །

དེ་ཡིས་ཀྱང་ནི་སྒྱུར་དུ་ཐར། །

སྒྲུག་བསྐལ་སྒྲོང་བ་ཆུང་བ་སྟེ། །

སྒྲི་ཞིང་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད། །

ཅེས་པས་དོན་བཞིའི་སྒྲི་ནས་པན་ཡོན་བསྟན་ཏོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་
རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་དང་། རིགས་མེད་པ་དག་གིས་མཆོམས་མེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲིག་པ་ཆབས་པོ་ཆེ་བསགས་ན་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་འགའ་མཆོམས་མེད་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིག་པ་ཆབས་ཆེན་པོ་བྱས་ན་བསྐལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུན་
རིང་སོང་ནས་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་གྱི་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་མི་སྒྲེའོ། །འདི་ནི་
ལེགས་པ་དང་པོའོ། །

ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ནམ། རིགས་མེད་པ་དག་དེ་ལྟ་

བྱའི་ལས་བྱས་ནས་དཔྱལ་བ་སོགས་ངན་སོང་བྱ་སྐྱེས་ནས་ལས་རྒྱུ་ལྟར་བསགས་
བ་ལྟར་ནམ་སྤྱིན་མྱངས་ཏེ་བསྐྱལ་བ་མང་སོང་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་འགྱུར་ལ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་དེ་དག་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བའི་ལས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅི་
སྟེ་དཔྱལ་བ་སོགས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་། བསམ་བའི་སྟོབས་གཞན་གྱི་
དབང་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱང་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་མྱངས་ཏེ་སྤྱར་བྱ་ཐར་བར་འགྱུར་
རོ། །འདི་ནི་ལེགས་བ་གཉིས་པའོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་ལྟ་བུ་མཆོམས་
མེད་ལྟ་བུས་ཀྱང་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དར་གྱི་པོ་ལོང་བརྟལས་བ་ཅམ་ཞིག་
ལས་མ་སྟོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་དང་། རིགས་མེད་གཉིས་དང་། བྱང་སེམས་
གྱི་རིགས་ཅན་གསུམ་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་མཚུངས་པར་བྱས་བ་ལས་བྱིས་
དཔྱལ་བར་སྐྱེས་ཏེ་ལྷགས་སྲེག་གི་ས་གཞིར་འགྲེམས་བ་འདྲ་ན་འང་སྤྱ་མ་གཉིས་
ནི་ལས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལྟར་འཕངས་བ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་ལ། བྱི་མ་ནི་བྱང་སེམས་གྱི་
རིགས་ཀྱི་མཐུས་ཐེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱང་བ་ཅམ་ལས་མི་བཟོད་
བ་ཆེས་མི་འབྱུང་བ་སྟེ། ལེགས་བ་གསུམ་པའོ། །

ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་དང་། རིགས་མེད་བ་དག་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ན། བན་ཚུན་ཞེ་སྤང་དང་ཁོ་པོ་སྐྱེས་ཤིང་ལས་མཁན་
སོགས་ལའང་ཁོ་ཞིང་མི་འདོད་བ་བྱེད། བྱང་སེམས་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་ནམས་ནི་མི་
དགོ་བའི་ལས་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ཤིང་། སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་
དེ་དག་ལའང་བདག་དང་འདྲ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་ངོ་སྤྱམ་སྟེ་སྤྱིང་རྩེ་སྐྱེས་ཤིང་།
སྤྱིང་རྩེ་སྐྱེས་ནས་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་དགོ་བ་ལ་འཛིག་ཅིང་ཡོངས་སུ་
སྤྱིན་པར་བྱེད་དེ། ལེགས་བ་བཞི་པའོ། །

རིགས་ཀྱི་དཔེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད།

བརྒྱད་པ། རིགས་ཀྱི་དཔེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱས་བཤད་ནི། ཅ་
བའི་འགྲེལ་བཤད་ལྟར་ན།

གསེར་གྱི་རིགས་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །

དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དགེ་བའི་གནས། །

ཡེ་ཤེས་ངི་མེད་ལྡན་པའི་གནས། །

མཐུ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གནས་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གནས་བཞིའི་མཆོན་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དཔེར་ན་གསེར་ཆེན་པོའི་
རིགས་ནི་གསེར་མང་པོའི་གནས་བྱེད་པ་དང་། གསེར་འོད་འབར་བའི་གནས་བྱེད་
པ་དང་། གསེར་ངི་མ་མེད་པའི་གནས་བྱེད་པ་དང་། གསེར་ལས་སུ་བྱང་བའི་
གནས་ཀྱང་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
རྣམ་པ་བཞིའི་གནས་བྱེད་པས་ན་གསེར་ཆེན་པོའི་རིགས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གསེར་ཆེན་པོའི་ལས་ནི་གསེར་སྤང་འབྲུམ་སྤྲུག་གྲངས་མེད་པ་འབྲུང་བའི་
གནས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་།
ས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། ལྷོ་བས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་
བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས་བྱེད་དོ། །

གསེར་ཆེན་པོའི་རིགས་ནི། གསེར་འོད་འབར་ཞིང་འཆར་བའི་གནས་
བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་དང་སྤྱིའི་
མཆོན་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་སྦྱབ་

པའི་ཡེ་ཤེས་དག་གསལ་ཞིང་འོད་འབར་བའི་གནས་བྱེད་དོ། །

གསེར་འགའ་ཞིག་གི་མ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ནའང་འོད་གསལ་ཞིང་འཆར་
བར་གྲགས་པ་དང་། གསེར་འགའ་ཞིག་གི་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་གི་མ་མེད་
བར་གྲགས་པ་དང་། གསེར་ལ་ལ་མ་བསྐྱེགས་པའི་ཆེ་གསལ་ཞིང་འཆར་མེད་
བསྐྱེགས་ན་ནག་པོ་དང་། སྒྱ་པོ་སོགས་སྤྱུ་འགྱུར་ཡང་། གསེར་ཆེན་པོའི་རིགས་
ལས་སྦྱེས་པའི་གསེར་རྣམས་ནི་མེར་བསྐྱེགས་ཀྱང་ཁ་དོག་མི་འགྱུར་ཞིང་འོད་
གསལ་ཞིང་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདི་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་
བག་ཆགས་ཀྱི་གི་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་དང་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་བྱེད་དོ། །

གསེར་ཆེན་པོའི་རིགས་ལས་སྦྱེས་པའི་གསེར་རྣམས་ནི། མགོ་རྒྱན་དང་།
དབྱུང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གང་བྱས་ན་གསལ་བ་དང་མེད་བ་དང་། ཆག་པ་སོགས་
མེད་བར་ལས་སྤྱུ་རུང་བའི་གནས་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདི་
ཡང་རྩ་འགྲུལ་དང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་མངོན་བར་ཤེས་པའི་གནས་སྤྱུ་གྱུར་ཅིང་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་སོགས་གི་མ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

དཔེ་གཉིས་པའི་རྒྱས་བཤད།

དཔེ་གཉིས་པའི་རྒྱས་བཤད་ནི།

རྩ་བར།

རིན་ཆེན་མཆོག་རིགས་བཞིན་ཤེས་བྱ། །

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཆན་ཕྱིར། །

ཡེ་ཤེས་ཆེ་དང་ཉིང་འཛིན་འཕགས། །

སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་གནས་ཕྱིར། །

ཞེས་པས་དོན་རྣམ་པ་བཞིར་མཆོད་ནས་འཆད་དོ། །རིན་པོ་ཆེ་ནི་རིགས་
སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཁ་དོག་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དང་། དབྱིབས་སྤུན་སྤུམ་
ཆོགས་པ་དང་། ཚད་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ལོ། །རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ནི་ལྷགས་དང་།
ཟངས་དང་། མཆིང་བྱ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བའི་གནས་མི་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་ཏིག་ལ་
སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་གནས་སྤྱུར་བ་དེ་བཞིན་
དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་འཕྲོག་པའི་གནས་མི་བྱེད་ཀྱི་རྩི་རྩུབ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་རྩེས་ལས་བྱུང་
པའི་ཉན་ཐོས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོའི་གནས་སྤྱུ་འགྱུར་རོ། །

རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་དེ་ཡང་འོད་འཆར་ཞིང་འབར་བའི་གཟི་བརྒྱུད་སྤུན་
སྤུམ་ཆོགས་པའི་གནས་སྤྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ཡང་
མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་གནས་སྤྱུ་འགྱུར་རོ། །རིན་
པོ་ཆེའི་རིགས་ཆེན་པོ་ནི་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་ཆག་བཅོམ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་
དབྱིབས་མི་སྤྱུག་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུ་བཞི་དང་། ལྷུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་
མཛེས་པའི་གནས་སྤྱུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་དེ་
ཡང་འཕགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ལས་
མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྤྱུ་འགྱུར་རོ། །

རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ནི་དབྱིབས་ཆེ་ཞིང་བཟ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་
མང་པོ་འཕེལ་བའི་གནས་སྤྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ཡང་
སེམས་ཅན་མཐའ་ལས་པ་མང་པོ་སྤྱད་ལས་འདའ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །

རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན།

དགུ་པ། མེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་བ་ལ།

ཅ་བར།

ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་བར་སྒྲིད་ངེས་ཡོད། །

ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ། །

ལ་ལ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད། །

དཀར་པོ་དམན་བ་ཡོད་བ་རྒྱ་དང་བྲལ། །

ཞེས་བས་དོན་རྣམ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་དེ། དོན་དུ་རིགས་ངེས་བ་
གསུམ་དང་རིགས་མ་ངེས་བ་བསྟན་ནས་རིགས་མེད་བ་འདི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །རིགས་མེད་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། ཐེག་བ་གསུམ་གྱི་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་བ་མེད་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་
དུས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། དེའི་དུས་ན་མྱ་ངན་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་
ལ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་བ་སྒྲིད་བ་སྟེ་
མཆོམས་མེད་བ་ལྟ་ལ་སོགས་བ་སྡིག་བ་ཆབས་ཆེན་བྱས་བ་དང་། བྱེད་བར་
འགྱུར་བ་དེའི་དུས་ན་རིགས་མེད་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་དེའི་རྣམ་བར་སྒྲིན་བ་མ་དག་
བ་དེ་སྡིད་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པའོ། །ལ་ལ་དཀར་
པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ་ཞེས་པ། གང་ཟག་ལ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
རིགས་ཡོད་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་ཏེ་ཆད་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཕྱོགས་

ནས་ལས་དགོ་བ་མེད། མི་དགོ་བ་མེད། འབྲས་བུ་བདེ་བ་མེད། སྤྱག་བསྐལ་མེད།
 ཆེ་འདི་མེད། ཆེ་བྱི་མ་མེད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་ཅེས་སྐྱས་ཏེ་ལོག་པའི་
 ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་པས་དགོ་བའི་ཅ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་བཅོམ་བ་དེ་དག་ཀྱང་
 བསྐལ་བ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་བས་ན་དེའི་དུས་
 ན་རིགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་
 པ་མེད་པའོ། །ལ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དགོ་བ་མེད་ཅེས་པ། གང་ཟག་ལ་ལ་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ།
 ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མ་མི་གསོག་པར་ལྟ་
 དང་མའི་གནས་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་དགོ་བ་སོགས་ཅི་
 བསགས་པ་ན་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བསྐལ་བ་མེད་པའོ། །

དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བལ་ཞེས་པ་གང་ཟག་ལ་ལ་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཕྱོགས་
 རེ་བས་ཆོམ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཆང་བར་མ་བསགས་པ་
 དེ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རིགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་དུས་ན་ཡོངས་སུ་
 སྤྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའོ། །ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་
 བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། མཆོམས་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་མཆོམས་
 མེད་པའི་ལས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་
 བ་དང་། ལོག་པའི་ལྟ་བུ་ཅན་རྣམས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་བཏང་ནས་དགོ་བའི་ཅ་བ་མ་
 སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། དཀར་པོ་
 རྒྱུ་དུ་རྣམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མ་ཆང་བ་མ་བསགས་
 ཀྱི་བར་དུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ན། དེ་དག་བྱང་

སེམས་ཀྱི་རིགས་མེད་ཅེས་རིགས་དམན་པ་ལ་སྤྲད་པའི་སྤྲ་སྤྲར་བ་སྟེ། དཔེར་ན།
བྱ་ངན་ལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་ཚུང་མ་ངན་པ་ལས་མེད་པ་ལ་ཚུང་མ་མེད་ཅེས་
དང་། བྱ་མེད་སྟེད་པ་སྤྲ་བ་ལ་སྟེད་མེད་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་སྦྱབ་པ།

བརྟུ་བ། རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་སྦྱབ་པ་ལ།
རྩ་བར།

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཞན་ལ་པན་ཕྱིར་བསྟན་པའི་ཆོས་ཆེན་ལ། །

མི་ཤེས་བཞིན་དུ་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་འབྱུང་ཞིང་སྦྱབ་ལ་བཟོད། །

དེ་དག་མཐའ་མར་ནམ་པ་གཉིས་མཆོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་འབྱུར་གང་ཡིན་ཏེ། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཏེ་རྒྱས་པའི་རིགས་ལས་ཤེས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཉན་རང་གི་རིགས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འཛོལ་པར་
མི་བྱས་པས་ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མཐུ་ཆེ་བ་ཞེས་མི་བྱ་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་རིགས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འཛོལ་པར་བྱེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་མཐུ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཆེན་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་བདག་
མེད་པ་གཉིས་དང་། མ་སྦྱེས་པ་དང་། མ་འགག་པའི་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བསྟན་པས་
ཟབ་པའོ། །ས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་
པ་བསྟན་ཚུལ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའོ། །ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་མཐའ་དག་བསྟན་པས་ཟབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་
བསྟན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་
དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སེམས་ཅན་ཆེ་འདི་ལས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་

ལ་བཞག་ཅིང་བསྐྱལ་བ་དང་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྤྲོད་ལས་འདས་པ་འཛོལ་བར་
བྱ་བའི་ཆོས་བྱས་ན་གཞན་ལ་པན་བར་བཞད་པའོ། །འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རིགས་ཀྱི་མཐུས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མ་རྟོགས་ཤིང་
མི་ཤེས་པས་ཀྱང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དད་པ་དང་མོས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྒྱབས་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བའོ། །

སྐབ་ལ་བཟོད་ཅེས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མགོ་དང་རྒྱང་ལག་ལ་
སོགས་གཏོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་དང་། ས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྐབ་པ་ནི་ལེགས་
བར་སྐབ་པ་སྟེ། རིགས་དེའི་མཐུས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐབ་ཅུས་པས་ན་
ལེགས་པར་སྐབ་ལ་བཟོད་པའོ། །

དེ་དག་མཐའ་མར་ནས་པ་གཉིས་མཆོག་ཅེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་
བར་སྐབ་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བར་སྐབ་པས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཕུན་
སྤུངས་ཆོགས་པ་བསྐྱབས་པའི་མཐའ་མར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཕུན་སྤུངས་
ཆོགས་པ་ནམ་གཉིས་འབྱུང་བ་སྟེ། རིགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་མཐུ་ཆེ་བ་ལས་ཐོབ་ཅེས་
པའོ། །ཕུན་སྤུངས་ཆོགས་པ་ནམ་པ་གཉིས་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་
པའི་ཕུན་སྤུངས་ཆོགས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཕུན་སྤུངས་ཆོགས་པའོ། །

འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བསྟན་པ།

བཅུ་གཅིག་པ། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བའི་འབྲེལ་བཞད་ལྟར་ན།

ཤིན་ཏུ་ཡངས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་སྐྱེས་པས། །

སྤྱག་པོས་བདེ་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཞི་བས་དམིགས་པའི་བྱིར། །

བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་བདེ་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་བས། །

ཅ་བ་བཟང་པོ་བཞིན་དུ་རིགས་འདི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

དཔེར་ན། ཅ་བ་བཟང་པོའི་ཤིང་ལས་སྣང་པོ་དང་མེ་ཉླ་ལ་སོགས་པ་
བརྟན་ཅིང་བཟང་པོ་འབྱུང་བ་དང་། ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་ལ་སོགས་པ་སྤྱག་ཅིང་
མཛེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་གྲིབ་མ་བསེལ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་འབྲས་བྱ་བུན་
སྤྱམ་ཆོགས་པས་གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་
འདི་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་འབྱུང་བའི་རིགས་འདི་ནི་ཤིང་གི་
ཅ་བ་བཟང་པོ་དང་འབྲེལ། །དཔེར་ན། ཤིང་ཅ་བ་བཟང་པོ་ལས་སྣང་པོ་སྤྲོམ་ཞིང་
ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་རྒྱས་པ། མེ་ཉླ་སྤྲོམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རིགས་
དེ་ལས་ཀྱང་སྤྲོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་། མ་འབྲས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
རྒྱ་ཆེ་བ་མེ་ཉླ་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
ཀྱང་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་མི་རྩལ་པ་སྟེ། སྣང་པོ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པས་ན་ཤིང་གི་
ཅ་བ་མི་ཟད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དཔེར་ན། ཤིང་ཅ་བ་བཟང་པོ་ལས་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་སྤྱག་པོ་ཡོད་
པས་གྲིབ་མ་བསེལ་བ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆ་བའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་སེལ་ཞིང་བསེལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་རྩལ་ཀྱི་རིགས་
འདི་ལས་ཀྱང་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་སྤྱག་པོ་བྱུང་བས་
སེམས་ཅན་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱག་པོ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱག་པོ་མི་
བཟད་པ་དག་ཞི་བར་བྱེད་པས་ན་ཅ་བ་བཟང་པོ་དང་འབྲེལ། །དེ་ལ་ཅ་བ་བཟང་ན་
སྣང་པོ་ལ་སོགས་པ་འགྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བས་ཅ་བ་བཟང་པོ་ཉིད་བདག་གི་དོན་

དང་། ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྤྱག་པས་གཞན་
ལ་པན་པར་བྱེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་
ཤིན་ཏུ་ཡངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་སྤྱེས་པས་ནི་བདག་གི་དོན་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྤྱག་པོ་བདེ་ཞིང་སྤྱག་བསྐལ་སྤྱ་ཚོགས་ཞི་བས་གཞན་གྱི་
དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐའ་
དག་པ་འབྱུང་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་གི་རྩ་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདི་ལས་
སྤྱེས་པས་རིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་པའོ། །རྒྱལ་འདི་ལས་རིགས་
ཀྱི་སྐབས་ཇོགས་སོ། །

རིགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དོན་བསྐྱས་
ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། བྱང་སར་དེ་ལ་རིགས་གང་
ཞེ་ན། མདོར་བསྐྱས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དང་། ཡང་
དག་པར་བསྐྱབས་པའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་རིགས་
གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་ལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན། ཆོས་ཉིད་
གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་རིགས་ནི། སྤྱོད་དག་
པའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྤྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་གང་
གིས་ཀྱང་མ་བྱས་མ་བཅོས་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་
དུས་ཅན་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ། གདོད་མ་ནས་འཁོར་བྱ་བྱང་བ། ཟག་པ་

མེད་པའི་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་བྱང་པར་གསུམ་ལྟན་ལ་བྱའོ། །

ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ནི། ཉམ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བ་སྦྱད་དུ་བཅུག་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ལྟ་
བྱའོ། །ཉན་རང་གི་རིགས་ལ་ཡང་མཆོན་ནུས་སོ། །འདི་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཅ་ཅ་འགྲེལ་
ལས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་
གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པ་འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དབྱེ་མ་བ་
དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་འདོད་པའང་ཡོད་དེ། ཀྱན་བརྟམ་ལས། ཅིའི་
ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་
ལྟེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །

དབྱེ་མ་པས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་དག་རྒྱས་
འགྱུར་གྱི་རིགས་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཏགས་པ་བར་བཞེད་པ་
དང་། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུར་འགྱུར་རུང་
གང་ཡིན་པ་ནི། རང་བཞིན་གནས་རིགས་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་དོ། །འདིའི་གནས་
ཀྱི་གོང་དུ་ཁམས་དང་། མོས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐ་དད་པས་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཐ་དད་པར་སྒྲིབ་པ་དང་། རིགས་ངེས་པ་གསུམ་དང་མ་ངེས་
པ་སོགས་བཤད་པ་ནི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནས་སྐབས་པའི་དབྱེ་བ་
ཅམ་དང་། ཉན་རང་གི་རིགས་ལྷན་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ཟད་པར་བཤད་པའང་
རང་ལམ་གྱི་འཕེལ་ཆད་རྫོགས་པ་ཅམ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི་དབྱེ་མ་པའི་རིགས་པས་
འཕོ་མཆོམས་ཡིན་ལ། འདིར་མདོར་ཅམ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་སེམས་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་རིགས་རྒྱས་པར་མཐེན་འདོད་ན་མདོན་རྒྱལ་དང་མདོ་རྒྱལ་ཅ་འགྲེལ་
ལས་གསུངས་པ་ལ་ཞིབ་དུ་གཟིགས་དགོས་པ་ནི་ཤིན་དུ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་དོ། །

སྤྲུམ་པ། རིན་ཆེན་དུ་མའི་གཏེར་གྱུར་རི་གླུང་དག །ས་བདག་ནམས་
ཀྱིས་ཉག་པར་གཅེས་འཛིན་བཞིན། །རྒྱལ་བ་སྤྲུམ་བཅས་ཉག་དུ་ལེགས་སྦྱོང་
ན། །བདག་ཅག་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་བས་བསྐྱེད་དེ། །རིགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རང་
ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བ་སྦྱབ་ལ་མི་ཞུམ་པར། །སྤྱོད་དང་རྩོལ་བ་ཡོད་
ན་འདི་ལ་འགྲན། །ཞེས་པའོ། །དགེའོ། །

༡༡། །ལམ་གཙོའི་དཀར་འགེལ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲིང་སྒྲིང་གཉིས་གྲོགས་སྤྱ་འཆར་ཚུལ་བསྟན་པ།

ལམ་གཙོ་ལས།

སྒྲིང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟུ་བ་མེད་པ་དང་། །

སྒྲིང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །

དེ་སྤྱིད་སོ་སོར་སྒྲིང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ། །

ད་དུང་སྟབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །

ཅེས་པའི་དོན་ནི། སྒྲིང་བ་ཞེས་པ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲིང་བ་ཡིན་ལ།
སྒྲིང་བ་ཞེས་པ་ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཁས་ལེན་བྲལ་
བ་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་བ་རང་གི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཤར་བའི་
ཆེ་སྒྲིང་ཁས་ལེན་བའམ་དབྱེད་པའི་གཞིར་བཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འཛིན་སྒྲུངས་
མཐའ་དག་ཤོར་བའམ་བརྟག་པ་ལྟ་བུར་སོང་དགོས་པས་ན་ཁས་ལེན་བྲལ་བ་ཞེས་
སྒྲིང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་དོན་བསྟུས་ན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲིང་ཚུལ་དང་རྟོག་མེད་ལ་
སྒྲིང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་ཕྱི་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ནལ་འབྱོར་པས། དོན་
དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་མི་བསྟུ་བའི་ཚུལ་འཐད་སྟུབ་
དུ་ཤར་ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་བ་འཐད་སྟུབ་དུ་མི་འོང་བ་དང་།
འདི་ཉིད་འཐད་སྟུབ་དུ་ཤར་ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྟུ་བར་འཐད་སྟུབ་
དུ་མི་འོང་བའམ་འཛོགས་མེ་སྟབ་པར་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཛོགས་ཚུལ་གཉིས་
པན་ཚུན་བགལ་ལྟ་བུར་སོང་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་འཐད་སྟུབ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཐད་
སྟུབ་གཉིས་འགལ་སྒྲར་རམ་སོ་སོར་སོང་བ་ཡིན་པས། དེའི་རང་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་

གང་དབྱུང་ཀྱང་སྤྱབ་པའི་དགོངས་པ་མི་འོང་བས་ད་དུང་སྤྲོ་མའི་མན་ངག་ཏུ་སྦྱར་
ནས་སྤྱབ་པའི་དགོངས་པ་གསར་དུ་འཆོལ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པའི་ཚུལ།

ནམ་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །

རྟོན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །

ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱང་འཛིག་ན། །

དེ་ཆེ་ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འཐད་སྒྲིབ་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་
འཐད་སྒྲིབ་བཅས་ཉམས་འཆར་གཉིས་རེ་འཛོག་གམ་པན་ཚུན་འགོག་ཀྱིན་དུ་མ་སོང་
བར་གྲོགས་དང་གྲོགས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཅིག་ཅར་རམ་མཉམ་དུ་འཆར་བ་ཞིག་ནམ་
བྱུང་ན་ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འབྱུག་པའི་སྤྱབ་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
གོ་བ་རྫོགས་པར་རྟེན་པ་ཡིན་པས་དབྱུང་པ་དེ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱན་
བསྐངས་ཏེ་སྤྲོད་ཉིད་བསྐྱོམ་དགོས་ཀྱི། ད་དུང་དེ་ལས་བརྒལ་ཏེ་སྤྲོད་ཉིད་འཆོལ་
ན་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྐྱར་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་
བསྐྱོམ་པ་བསྐངས་པ་ལས་སྒྲོ་རང་ཉིད་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ནམ་ཅན་འབའ་
ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་སྤར་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་དེའི་
ངོར་འཛིག་པའམ་བརྒྱག་པ་ལྟ་བུར་སོང་ན། ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་རྟེན་པའམ་
རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གོང་གི་འཕྲོས་དོན་བསྐྱར་བྱ། སྤྲོད་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་པ་ལ་དབྱུང་པ་ཞུགས་པའི་ཆེ་དབྱུང་པའི་གཞིར་

བཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྤར་ཁས་ལེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་འཛིན་སྐྱབས་
 གྱི་ཡུལ་དུ་བཟུང་བ་ནམས་རང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའམ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་སོང་ན། སྟོང་
 ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་ཞུགས་པ་གནད་དུ་སོང་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་ཞུགས་པའི་ཆེ་
 ཆོས་ཅན་གྱི་འཛིན་སྐྱབས་དེ་དག་འཛིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན་དུའང་མི་འགྲོ་ན་ཆོས་ཉིད་
 གྱི་དབྱེད་པ་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཁས་ལེན་བྲལ་བ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ངོར་ཆོས་ཅན་མེད་པ་དང་། ཆོས་
 ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་ཆོས་ཅན་མ་གཟིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་མངོན་སྲུང་དུ་
 རྟོགས་པའི་ངོར་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགོས་པ་སོགས་དང་གནད་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྤྲོ་བའི་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་
 ལ་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་སྤྲོ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་
 གཞག་ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་པ་དང་། རོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ངོར་མེད་ན་མེད་
 དགོས་ཟེར་བ་སོགས་ལ་སྤྲོ་བ་ཏེ། སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི་སྟོང་
 པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའོ་སྟུང་དུ་ཐག་བཅད་པའང་ཁས་ལེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་།
 འདི་ནི་དབུ་མ་ཆེན་པོའོ་སྟུང་པ་དང་བརྗོད་པ་དག་ཀྱང་ཁས་ལེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བས་ཕྱི་རོལ་བས་སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་ནོ་ཟེར་བ་དང་། བདག་
 མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཁས་སྤངས་དང་རང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་
 དེ་ལས་ཆབས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

དེ་ནས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་
 རྣམ་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ་སྤར་དམ་པོར་བཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འཛིན་
 སྐྱབས་ཐམས་ཅད་ཤོར་བའམ་འགགས་པ་ན། འདི་ཁས་སྤངས་དང་འདི་ཁས་

མི་ལེན་སྟེན་པའི་སྒོ་མཐའ་དག་ཀྱང་རང་འགགས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་ཁས་ལེན་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རིག་
ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། རིག་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་
ལྟ་བུའི་འཛིན་སྟངས་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ནས་ཀྱང་རྟུབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་མེད་
དགག་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་སོང་བས་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་
དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ནམ་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །

རྟོན་འགྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །

ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱན་འཛིག་ན། །

དེ་ཆེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པ་ཞུགས་ནས་ཆོས་
ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་འཛོག་ཆེ། ཆོས་ཅན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
པ་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་འཛོག་མི་ཐུབ་པ་པན་ཚུན་འགོག་ཀྱིན་དུ་སོང་བ་རེས་འཛོག་
ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གཅིག་པན་གཅིག་གྲོགས་སུ་སོང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པའི་རང་ནས་ཆོས་ཅན་རྟོན་འབྱུང་དུ་ངེས་ཤེས་འཛོངས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་རྟོན་
འབྱུང་དུ་ཤར་བ་དེའི་རང་ནས་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་
འཆར་བ་རང་གིས་འབྱུང་ན་དེ་གཉིས་རེས་འཛོག་མིན་པར་ཅིག་ཅར་རམ་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་གྲོགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ལས་ཆོས་ཅན་རང་
མཆན་གྱིས་བྱུབ་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་ཞེན་སྒོ་འགགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་གམ་ཅིག་
ཅར་དུ་ཆོས་ཅན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་འཛིག་པའམ་འགགས་
པར་རང་གིས་སོང་ན། དེའི་ཆེ་ལྟ་བུར་སྐྱོས་བསམ་གྱིས་དབྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་

པར་འཕགས་བོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་མང་པོས་དེ་འདྲ་བའི་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱི་
དབྱད་པ་མཆམས་འཛིག་དགོས་པ་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ནས་
སྟོང་ཉིད་མ་དབྱད་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པར་སྒྲ་བ་ནི་སྐབས་དོན་མ་ཤེས་པས་ལོག་
པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་དུང་དེ་ལས་བཞལ་ཉེ་དབྱད་པ་འཆོལ་ན་དབྱད་པའི་མཆམས་འཛིག་
མི་ཤེས་པས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་ལ། དབྱད་པ་མ་ཛྡོགས་པར་དབྱད་
པ་བོར་ནས་མོས་སྐྱོམ་ཇི་ཅམ་བསྐྱིངས་ཀྱང་དབྱད་དོན་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་དང་
བྲལ་བས་ཇི་ཅམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དབྱད་
པ་མཆམས་འཛིག་དགོས་ཞེས་བཤད་། དེ་ལྟ་བུའི་འཐད་སྒྲུབ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
གྲོགས་དང་གྲོགས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་སོང་ན་དེ་ལྟར་རྒྱན་བསྐྱང་བ་ལས་སྟོང་ཉིད་
མེད་དགག་གི་རྣམ་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་སོང་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་ཡིན་
པས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟན་པ་འཛོལ་སྟེད་འཛིག་སྐྱོམ་ལ་ཡུན་བསྐྱིངས་དགོས་པ་ལས།
ད་དུང་ཐོས་བསམ་གྱི་དབྱད་པ་འཆོལ་བའི་རིག་པར་བསྟེན་ཅིང་། འཛིག་སྐྱོམ་དེ་
ལས་ལྷང་བའི་སྐབས་དག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱད་བའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་ཅལ་དང་གསལ་
སྤང་འབྲམས་ཁྲམ་པ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་དབྱད་པར་སྒོ་དུ་མ་ནས་
བསྒྲུབ་དགོས་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་བྱང་སྟོན་གྱི་སྐབས་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

ཐོས་བསམ་གྱི་དབྱད་པ་ནི་ཤེས་རབ་རགས་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་
དམིགས་རྣམ་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་དཔྱོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱོམ་བྱང་གི་དབྱད་
པ་ནི་ཤེས་རབ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པས་དམིགས་པ་མི་སྟོ་བར་དེའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱད་པ་བྱེད་ལུགས་ཡིན་ལ།

དེ་དང་མཐུན་པར་འཛོག་སྒོམ་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱེད་སྒོམ་དང་། དབྱེད་སྒོམ་
དང་འབྲེལ་བའི་འཛོག་སྒོམ་གྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དབྱེད་འཛོག་སྒྲེལ་མ་དང་།
དབྱེད་འཛོག་བྱུང་འབྲེལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པས་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་དབྱེད་པ་མི་
ཚོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་ལམ་རིམ་ཉམས་མགུར་ལས། བཞག་ན་གཡོ་
མེད་རི་ཡི་དབང་པོ་བཞིན། །བཏང་ན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་འབྱུག །ལུས་
སེམས་ལས་སྤྱད་བའི་བདེ་ཆེན་འབྲེལ། །རྣམ་གཡེང་དགྲ་འཛོམས་ཉིང་འཛིན་
རྒྱན་དུ་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་དུ་ན་དབྱེད་སྒོམ་དང་འཛོག་
སྒོམ་ཆ་གྲང་ལྟར་སོང་ན་ལ་ལས་འཛོག་སྒོམ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་དུ་ཞེན་པ་དང་། ལ་
ལས་དབྱེད་སྒོམ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་དུ་ཞེན་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་
སུན་སྒོམ་འབའ་ཞིག་ལ་སྒོམ་དུ་ཞེན་པ་དེ་གསུམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་ནང་བའི་
སྒོམ་གྱི་སྐལ་བ་དང་ཡང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་གོལ་ས་ནས་གོལ་
སར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་ཤེས་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་རྒྱུད་རྣམས་སྤྱད་བར་འགྱུར། །རི་ལྟར་སྐྱུལ་ལ་བཟུང་
ཉེས་དང་། །རིག་སྤྲུགས་ཉེས་པར་བསྐྱབ་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཐད་སྐྱབ་དང་། ཆོས་ཉིད་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་འཐད་སྐྱབ་གཉིས་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་མ་སོང་བར་
སུན་འབྲེན་རེས་སུ་སོང་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་
ཕྱི་རོལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་སུན་འབྲེན་རེས་སུ་མ་སོང་ཡང་པན་ཚུན་
གྲོགས་སུ་འཆར་མི་སྟབ་ན། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དང་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་
དོན་དུ་འཆར་མི་སྟབ་པས། དེ་ལ་རི་ཅམ་བསྒྲོམས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལ་
ངེས་ཤེས་རྟེན་པ་མི་འོང་ངོ་། །གང་གིས་ཤེས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལུགས་

ཁྱེད་མ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རིགས་པའི་ཆོག་སྤྱོད་པ་གཏན་ལ་
 འབེབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྟོན་ཏེན་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལྟེན་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་།
 ཐ་སྟོན་ཏེན་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལྟེན་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པའི་གཞན་ལྟེན་ཀྱིས་
 དེ་དག་ལ་ཕྱ་ཐག་ཆོད་པའི་དབྱེད་པ་བཅུག་ན་མཐེན་པར་འབྱུང་བས་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་
 ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྒྲིམ་དགོས་ཏེ། རིགས་པས་ཕྱ་ཐག་གང་དུ་ཆོད་པ་དེའི་
 སྤྱོད་ནས་སྒྲིམ་པ་འཆོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་པའི་རང་ནས་ཏེན་འབྱུང་
 གི་ངོ་བོར་ཤར་བའི་སྤྱོད་ཡང་དབྱེད་པའི་ལྟ་བུ་ལ་འཇོག་པ་ལྟེན་ཀྱིས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་ལ་མ་བྱལ་བ་ལས་
 དབྱེད་འཇོག་ལ་མ་བྱལ་བར་པན་ཚུན་བཏེན་ནས་ཏེན་འབྱེལ་གྱི་ཉམས་སྦྱང་གིས་
 རང་བཞིན་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་རང་གིས་གཞོལ་བའམ་བབས་ཏེ་རྟག་མཐའ་རང་ཞིག་
 ཏུ་སོང་བ་དང་། རང་བཞིན་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཤར་བའི་ཉམས་སྦྱང་གིས་ཏེན་འབྱེལ་མི་
 བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་བདེ་ལྟག་ཏུ་བྱངས་པ་ལས་ཆད་མཐའ་རང་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་
 གཉིས། སྤྱོད་ཉིད་ལ་སྤྱོད་ཅེ་གཏན་པ་ཅམ་གྱིས་ལྷན་གྱིས་འདུ་བ་དང་འཕོ་བར་བྱེད་
 བ་ཐལ་འབྱུང་བའི་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་ཏེན་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱུ་དགྱེས་པའི་ལམ་
 དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ངེས་ཤེས་ལྟེན་གྱི་འཇོག་སྦྱངས་ཀྱི་འཇོག་ཅེས་པའི་ངེས་ཤེས་ནི་ལ་
 ལས་བདེན་འཇོག་ལ་བྱེད་པར་སྦྱང་ཡང་བདེན་མེད་རྟོགས་ན་བདེན་འཇོག་གྱི་
 འཇོག་སྦྱངས་འཇོག་པའམ་ཁེགས་པ་ཀྱི་ལ་གྲགས་པས་ཐལ་འབྱུང་བའི་ཟབ་
 ཁྱེད་གང་ཡང་མེད་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་བདག་འཇོག་གྱི་འཇོག་སྦྱངས་འཇོག་
 དགོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་འདོད་པའི་སྤྱོད་དུ་འང་འབྱུང་རོ། །ལ་ལས་ཆེག་ལ་འབྲེལ་

ནས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ངེས་ཤེས་ཙམ་ལ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་གནད་དུ་སོང་
ཆེ་ཡུལ་ཙན་གྱི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་ནས་མེད་ཅེས་སྒྲ་བ་དང་། དེ་ལྟ་
བུའི་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་ངོར་ཆོས་ཙན་མེད་པས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་
ངོར་མེད་ན་མེད་དགོས་པར་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོམ་པ་
གནད་དུ་སོང་ཆེ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་བཀག་གམ་མ་བཀག་བཀག་
ན་གང་གིས་བཀག་གང་བཀག་གང་དུ་བཀག་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བཀག་ཅེས་བྱ་
བྱེད་ལས་གསུམ་དུ་སྒྱར་ནས་བྲི་བ་བྱས་ན་སུམ་རྟགས་ཀྱི་རིགས་པའི་འགྲོས་གྱིས་
ཀྱང་ཁུམས་པར་རྒྱས་པས་བླུན་སྟོམ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་སུམ་སྒྲ་པོད། གཞན་
ཡང་སྟོམ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྟོམ་ཞིག་ཡོད་ན་ཤིང་ནགས་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་
པའི་བྲག་གོང་ཡང་སྟོམ་ཆེན་དུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་སྐབས་སྟོམ་བྱེད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེའི་ཆེ་གང་འགགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། གང་མངོན་དུ་གྱུར་
པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་གོས་པས་གོང་གི་ངེས་ཤེས་སྒྱིར་བཏང་བ་ལ་
བྱས་པ་ནང་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་དེ་འབྲ་བའི་ཐུན་སྒྲུལ་དག་ནི་བཤད་
པ་འདི་ཙམ་གྱིས་ནང་འགལ་དུ་མཐོང་རྒྱས་ཀྱི་ད་དུང་ནང་འགལ་དུ་མི་གོ་ན་དགག་
སྒྲུབ་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །

༡༡། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་
བསྐྱས་པ་སློ་སྦྱང་དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་
འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲིང་བརྗོད།

༡༣། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་འཛམ་གླིང་ཤར་གླིང་གི་ཕན་དང་། ཉོང་གོང་།
རྒྱ་བ་སྒྲིག་པ་ཨ་རི་ཁྲལ་བཅས་ནས་རྒྱ་རིག་པ་ཆོས་ཁུ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་གལ་
ཆེའི་ལས་དོན་ཤུལ་བཞག་ཐོག་འགྲོ་གྲོན་ཕོན་ཆེར་བཏང་སྟེ་རྟ་སར་ཐན་སར་
ཆེད་འདུས་ཀྱིས་ཉིན་རེར་ཆོས་ཐུན་གསུམ་རེའི་ཐོག་གཙུག་པོ་སློབ་སྦྱོང་དོན་བདུན་
མ་དང་ཆོག་པ་བརྒྱད་མ། ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོ་བཅས་འཆད་ཉན་དང་བྱི་སྒྲིང་།
དམིགས་བསལ་གྱི་དོགས་གཙུག་སོགས་གང་ལ་གང་འཆམས་བཤད་འབྲིང་
བཀྲིས་པས། ཆང་མས་ཆོས་ལ་དད་འདུན་ལྷག་པར་འཕེལ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་
པོ་ངོ་མ་ངོ་འཕྲོད་ནས་ཉམས་ལེན་གཤམ་མ་སྤྱིང་དུ་སེམ་པ་བྱུང་བར་བརྟེན།
དེ་དག་སྐྱེ་འཛིན་འཁོར་ཐག་ནང་བཅུག་སྟེ་ཉམས་ལེན་གྱི་མ་རྩར་འཛིན་བཞིན་
པ་དེ་ལྟར་ཆོས་སྒྲིག་པ་གཞན་དག་ལ་བྱུང་སྟེལ་བྱུང་ཆེད། ཨ་རིར་བཞུགས་པ་
སྐྱེ་ཞབས་ལིང་ལབ་མཆོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ་རྒྱ་སྐད་འཁོར་ཐག་ནས་
ཕབ་བྲིས་ཀྱིས་དེབ་བཅོའི་ཆེད། ཟིན་བྲིས་ཐན་ལ་བཏང་བྱུང་བས་དེ་དོན་ཞིབ་
འཇུག་སྐབས་བསྐྱར་བཅོས་རེ་བྱུང་ལས་མི་དགོས་པར་ལེགས་གནས་ཐུན་སུམ་
ཆོག་པ་བྱུང་འདུག་པས་ཁོང་གི་ཐུགས་འདོད་ལྟར་དཔར་སྐྱུན་ཁུ་རྒྱུར་དགའ་
བསྟུ་དང་ཡིད་སློན་ཆད་མེད་ལྷན་པ་ཡིན།

དེར་བརྟེན་རང་ཅག་བོད་སྐད་སྐད་སྐད་པ་རྣམས་ལའང་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ན་སྟུམ་
སྟེ་སྐྱེ་འཛིན་འཁོར་ཐག་ནས་ཕབ་འཆར་ལྟར། འདི་གའི་སློབ་བྱུང་བ་སློབ་བཟང་ཆོ་
བ་ལགས་ནས་འགན་ཁུར་ཆེ་སྒྲུངས་ཀྱིས་ཕབ་བཤུས་ལེགས་བྱུང་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་

སྐད་ཐོག་ཐད་ཀར་ལུང་འཕྲེན་རི་བཞིན་བྱེད་དཀའ་བར་བརྟེན། རང་སྐད་ཐོག་ལུང་
འཕྲེན་དགོས་རིགས་དང་རྒྱ་སྐད་དུ་རི་བཞིན་མ་གསལ་བ་དང་འགྲེལ་ཡོད་ཁ་སྐོང་
དགོས་རིགས་ནམས་བསྒྲུབ་ཏེ་རྒྱ་ཡིག་དེབ་ལས་རྒྱས་བ་ཆགས་ཡོད། ཅི་སྟེ་རྒྱ་
ཡིག་གོ་མི་བདེ་བ་དང་དོགས་གནས་རིགས་བྱུང་ན་བོད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་བ་འདི་ལ་
གཞིགས་ཏྟིག་གནང་ན་འཕུས་ངེས། སློ་སྦྱང་དོན་བདུན་མའི་ཅ་ཆེག་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་
འགའ་ཡོད་བ་ལས། རྒྱལ་བ་འབྲོམ་སྟོན་བའི་གསུང་སློབ་དགེ་བཤེས་འཆད་ཁ་
བས་ཕྱོགས་བསྐྱེབས་མཛད་བ་དེ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ཅ་འགྲེལ་གཞན་ནས་གལ་
ཆེ་འགའ་ཞིག་ཁ་སྐོང་ཡང་བྱས་ཡོད།

འདི་དག་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་སྦྱོང་འཇུག་ལ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། དམ་ཆེག་
དང་བསྐྱབ་བྱའི་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ནས་ཀྱང་
ཁ་སྐོང་ཐོན་བྱ་བྱས་ཡོད། གང་ལྟར་འགྲེལ་བ་གཞན་ལས་འདི་རྒྱས་བ་བྱུང་སོང་
སྟུང་ཞིང་། རྫོང་ཆེག་ཀྱང་པལ་སྐད་དང་ཡིག་སྐད་བྱང་སྒྲེལ་གྱི་ལམ་ནས་ཀུན་གྱིས་
གོ་བདེ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཅོས་ཡོད་པས། ཕྱིས་སུ་འཆད་སྒྲེལ་དགོས་ཆེ་དལ་
པོའི་ངང་ནས་སློག་སྐབས་སྒྲ་དག་གསལ་གསུམ་བྱུང་ན་འགྲེལ་བཤད་མ་གནང་
ན་ཡང་གོ་རྟོགས་ཐུབ་ངེས་ཡོད་པས་དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་འཆལ། འདི་ཡང་
རྟ་ས་རིགས་སློབ་འགན་འཛིན་དགེ་སྦྱང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཆོས། ༡༩༩༦ ཕྱི་ཟླ་ ༡༢
ཆོས་ ༣༡ ལ།

མོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་མའི་ཅ་བ་བྱུང་སྤྱིག

༡༣། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །མན་ངག་བདུད་ཅིའི་སྤྱོད་པོ་
 བློ། །གསེར་སྤྱོད་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན། །རྩི་རྩི་མ་ལྡན་གཤིང་བཞིན། །གཞུང་
 དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། །དང་པོ་སྤྱོད་འགྲོ་དག་ལ་བསྟུན། །ཆོས་རྣམས་
 མི་ལས་ལྟ་བུར་བསྟུན། །མ་སྤྱོད་རིག་པའི་གཤེས་ལ་དབྱེད། །གཉིན་པོ་ཉིད་
 གུང་རང་སར་གྲོལ། །ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་ངང་ལ་བཞག། །ཐུན་མཚམས་
 སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་བྱུང་བྱ། །གཏོང་ལེན་གཉིས་པོ་སྤེལ་མར་སྤྱངས། །དེ་གཉིས་རྒྱུང་
 ལ་བསྐྱོན་པར་བྱ། །ལེན་པའི་གོ་རེས་རང་ནས་བཅུམ། །ཡུལ་གསུམ་དུག་
 གསུམ་དགེ་ཅ་གསུམ། །སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་ཆོག་གིས་སྤྱངས། །སྤྱོད་བཅུད་
 སྤྱིག་པ་ཁོལ་བའི་ཆོ། །རྒྱེད་ངན་བྱང་རྒྱལ་ལས་དུ་བསྐྱུར། །ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་
 གཅིག་ལ་གདལ། །ཀུན་ལ་བཀའ་ངེན་ཆེ་བར་བསྐྱོམ། །སྤྱོད་པ་བཞི་ལྡན་ཐབས་
 གྱི་མཆོག་། །འབྲེལ་ལ་གང་ཐུབ་སྐྱོམ་ལ་སྤྱོད། །མན་ངག་སྤྱོད་པོ་མདོར་བསྐྱུས་
 པ། །སྟོབས་ལྡན་དག་ལ་སྤྱོད་བར་བྱ། །ཐེག་ཆེན་འཕྲོ་བའི་གདམས་ངག་ནི། །སྟོབས་
 ལྡན་ཉིད་ཡིན་སྤྱོད་ལམ་གཅེས། །ཆོས་ཀུན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས། །དཔང་པོ་
 གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཟུང་། །ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་བསྟེན། །ཡེངས་གུང་ཐུབ་
 ན་འབྱོངས་པ་ཡིན། །སྤྱོད་དོན་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་བསྟུན། །འདུན་པ་བསྐྱུར་ལ་རང་
 སོར་གཞག། །ཡན་ལག་ཉམས་པ་བརྗོད་མི་བྱ། །གཞན་སྤྱོད་གང་ཡང་མི་བསམ་
 མོ། །ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད། །འབྲས་བུ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས། །དུག་
 ཅན་གྱི་ཐས་སྤངས། །གཞུང་བཟང་པོ་མ་བསྟེན། །ཤགས་ངན་མི་ཤོད། །འབྲང་མ་

སྤྲུགས། གནད་ལ་མི་དབབ། མཛོ་ཁལ་སྒྲང་ལ་མ་འབྱོ། མཁྱོགས་ཀྱི་ཅེ་མ་གཏོད།
ལྷོ་ལོག་མི་བྱ། ལྷ་བདུད་དུ་མི་དབབ། སྤྱིད་ཀྱི་ལན་དུ་སྤྲུག་མ་འཆོལ། །རྣལ་འབྱོར་
ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། །ལོག་ཅོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། །ཐོག་མཐའ་
གཉིས་ལ་བྱ་བ་གཉིས། །གཉིས་པོ་གང་བྱུང་བཅོད་པར་བྱ། །གཉིས་པོ་སྟོག་དང་
བསྟོས་ལ་བསྟུང་། །དཀའ་བ་གསུམ་ལ་ཉག་ཏུ་བསྟུང་། །རྒྱ་ཡི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་
སྒྲངས། །ཉམས་པ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་བསྟོམ། །འབྲལ་མེད་གསུམ་དང་ལྡན་པར་
བྱ། །བསྟོམ་བ་རྣམས་ལ་ཉག་ཏུ་སྟུང་། །རྒྱུན་གཞན་དག་ལ་ལྷོས་མི་བྱ། །ད་རེས་
གཙོ་བོ་ཉམས་སུ་སྒྲངས། །ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་མེད་དག་ཏུ་སྟུང་། །ཁུབ་པ་རྟེན་འབྱུང་
ཀུན་ལ་སྒྲངས། །གོ་ལོག་མི་བྱ། །རེས་འཛོག་མི་བྱ། །དོལ་ཆོད་དུ་སྟུང་། །རྟོག་དཔྱད་
གཉིས་ཀྱིས་ཐར་བར་བྱ། །ཡུས་མ་བསྟོམ། །ཀོ་ལོང་མི་སྟོམ། །ཡུད་ཅམ་པ་མི་བྱ།
འོར་ཆེ་མ་འདོད། །སྤྲུགས་མ་ལྷ་པོ་བདོ་བ་འདིས། །བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན།
བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་གསང་བ་བསྟེན། །མན་ངག་སྤྱིང་པོ་གདམས་པ་འདི། །དམ་པ་
དག་ལས་བརྒྱད་པ་ཡིན། །རྩ་ཆིག་གོ། །

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །མཆོད་དོ། །སྐྱབས་སུ་
 མཆོད། །ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། །སྲིད་དང་ཞི་བ་སེམས་
 གྱི་བྱེ་བྲག་ལས། །རྣམ་པར་བཟ་བར་སྤང་དོར་མ་རྟོར་བར། །བསྐྱབ་ན་མཐར་
 ཐུག་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གསུམ་ཡང་། །གཞན་དུ་མ་ཆོལ་རང་སེམས་སྟེང་ནས་རྟེན། །དེ་
 གུན་སེམས་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིས། །བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་
 དུ། །སྤྱ་རགས་མ་ལུས་ཇི་བཞིན་འདོམས་མཛད་པའི། །སྟོན་མཆོག་དེ་སྤྱས་བཅས་
 པར་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཐོག་མེད་སེམས་ལ་གཏན་ཆགས་གུན་ཕུང་བའི། །བདག་
 དང་བདག་གིར་བཟུང་བའི་གདོན་འགོང་འདི། །བརྟལ་བར་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་གཅིག་
 འཐུས་ཕུལ། །སྒོ་སྤྱོད་ཉམས་ལེན་འཕེལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བས། །སྟོན་པ་ཁྱེད་
 གྱིས་བསྐླལ་པ་གངས་མེད་པར། །དཀའ་སྤྱད་བྲག་པོས་བསྐྱངས་པའི་སྒོ་སྤྱོད་
 ལྷང་། །སྤྱར་ཡང་ཉེ་བར་བརྒྱུད་པ་མི་པམ་མགོན། །ཐོགས་མེད་ནས་བརྒྱུད་མཆོ་
 ཆེན་དང་འདྲེས་པ། །མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གསེར་གླིང་ཆོས་གྲགས་ཞབས། །རྩོ་
 བོ་རྗེ་དང་བཀའ་གདམས་སྐྱེ་མཆོད་དང་། །འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་སོགས་དངོས་
 བརྒྱུད་གྱི། །བསྟན་འགྲོའི་རྩ་ལག་ཡོངས་ལ་རྟག་མཆོད་ནས། །སྲིད་ཞེན་གུན་གྱི་
 གཉེན་པོ་མ་ཆང་མེད། །ཡང་སྟེང་སྒོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་གདམས་པའི་མཛོད། །རྒྱ་
 ཆེར་འབྲེལ་འདི་བསྟན་འགྲོའི་འདོད་དགུའི་གཏེར། །སྐལ་ལྷན་འདོད་འཛིན་རྟེན་དུ་
 རྟག་གསལ་ཤོག །ཕྱི་ཡི་སྤྱོད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཇི་སྟེད་པ། །འཆོས་པའི་ཐབས་སུ་ངལ་
 བརྒྱས་བརྟེན་བྱེད་ཀྱང་། །དུག་རྩ་མ་ཆོད་དུག་ལོ་འཕེལ་འགྱུར་བཞིན། །ཐུག་ལ་

གཞོལ་ཅིང་སྤྱག་གིས་མཐར་སྤྱད་བྱེད། །དེ་བས་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་ཚུལ་འགག་སྒྲུལ་
སྟེ། །ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་སེམས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྒྲོ་སྒྲིང་ཉམས་ལེན་འདི་ལ་གནད་
པལ་ན། །འདུལ་དཀའ་ཐམས་ཅད་འདུལ་བའི་དཔལ་དུ་ཤར། །

ཞེས་སྤྱན་བསྐྱུས་ནས་སྐབས་དོན་འཆད་པར་བྱ་བ་ནི། སྒྲོ་སྒྲིང་དོན་བདུན་
མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྒྲོན་འགྲོའི་ངོ་སྒྲོན་གནད་བསྐྱུས་ཤིག་ཞུ་བྱ་
ཡིན་པས།

སྤོན་འགྲོའི་སྤྱི་བཤམ།

འོ་དེ་རིང་སྐལ་ལྷན་གྱི་ཆོས་ཐོགས་ནས་བ་ཆོ་ས་ཐག་རིང་པོ་ནས་འགོ་
 ཐོན་ཆད་མེད་པ་དང་ལས་དོན་གལ་ཆེ་ཐམས་ཅད་བཞག་ནས་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་
 ཉེ་འདིར་ཐེབས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དབག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་ཡོད་པས་ང་རང་
 ཡང་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྤོན་གསུང་རྒྱན་ཞིག་ལ་བོད་ནས་ས་ཐག་རིང་པོ་
 རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་མངའ་བར་འགོ་བའི་ཆེ་རང་བྱིས་ནས་གོམ་པ་རེ་རེ་སྤོ་བའི་ཆེ་
 བསོད་ནམས་དབག་ཏུ་མེད་པ་རེ་གསོག་གི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་མ་
 ཆོའང་དེ་བཞིན་བསོད་ནམས་བསགས་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་དཔེར་ན། བཤན་པས་
 སེམས་ཅན་གསོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྤྱིས་པ་ཚུན་ཡང་སྤྲིག་པ་ཆེ་ན། སེམས་ཅན་
 གསོད་དུ་གོམ་པ་རེ་སྤོ་བ་དང་གི་བརྟེན་བ་ལྟ་བུ་ནི་གསོད་པའི་སྤྱོད་བར་དངོས་སུ་
 ཞུགས་པ་ཡིན་པས་སྤྲིག་པ་དེ་བས་ཆེ་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉན་པའི་དོན་དུ་འདུན་པ་རེ་རེ་བསྐྱེད་པ་དང་གོམ་པ་རེ་རེ་
 སྤོ་བ་ཚུན་ཡང་བསོད་ནམས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསགས་པ་ལོས་ཀྱང་ཡིན། མཉན་
 བའི་ཆོས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱིང་པོའི་ནང་གི་ཡང་སྤྱིང་སྤོ་སྤྱོད་
 དོན་བདུན་མ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་པས། རང་ཅག་ནམས་ལ་དེ་ལས་ཉམས་ལེན་གནད་
 ཆང་བ་གཞན་གལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཆད་པ་པོ་རང་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་ལྟ་བུ་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ཡང་མ་ཆང་
 བས་ཡིད་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ལོ་མང་སྤོ་སྤྱོད་
 བས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་གི་རྒྱན་པ་ཞིག་ཡིན་ཅང་། བསྐྱབ་པ་རྒྱན་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་དུ་

བྱས་ནས་སེམས་ལྷགས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཤེས་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།

དེས་ན་རང་ཅག་དགེ་སློབ་ཆང་མས་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་
ལུས་རྟེན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་རྟེན། མངལ་བར་དཀའ་བའི་ནང་ཆོས་སྤྱི་དང་
ཁྱད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་ནི་མངལ། འཛོམས་པར་དཀའ་བ་སློབ་སྦྱང་གི་
གདམས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་འཆད་ཉན་དུ་འདུས་པ་ནི་སྐལ་བ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་། ལུན་
སུམ་ཆོགས་པ་དེ་ལྷག་མ་མཆིས་སྐྱམ་དུ་དགའ་བ་དང་། དད་པ། སློབ་གསུམ་ལྡན་
གྱི་བསམ་པ་གཞི་རྩར་བཞག་ཐོག་མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་འཐོབ་པར་བྱ་
སྐྱམ་དུ་ཀུན་སྨོང་སྤྱིར་ཞུགས་རྒྱུ་ཆགས་པའི་ཐོག་ནས། དུས་དེ་རིང་ནས་བཟུང་
ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་
འགོང་པོ་འདི་ཉིད་སློབ་ཐམས་ཅད་ནས་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་གཞོམ་པར་བྱ་སྐྱམ་དུ་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་།

ད་ཕྱིན་ཆོས་ཅི་བྱེད་ཀྱང་རང་གཅེས་འཛིན་འདིའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་
གཞན་གཅེས་འཛིན་འབའ་ཞིག་གིས་རྒྱན་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྐྱམ་པ་དང་། འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་འགོ་བའི་དོན་གང་ལ་ཅི་རུས་སུ་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྐྱམ་པ་
དང་། ད་ནས་བཟུང་འཛིན་རྟེན་པལ་པའི་རང་ཚུལ་དུ་མི་གཏོང་བར་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་
སྦྱོང་པའི་རང་ཚུལ་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ་དལ་རྟེན་ཅུད་ཐོས་སུ་མི་ཤོར་བར། དལ་
རྟེན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཅི་རུས་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྐྱམ་པ་སོགས་སློབ་མཐའ་ཡས་པའི་ལམ་ནས་
སོ་སོའི་ཀུན་སྨོང་དང་འདུ་ཤེས་སྤར་སུས་བཞིན་མ་སོང་བར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
སུ་སྦྱར་བྱབ་པ་ཅིས་ཀྱང་བྱ་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་དང་འདུ་ཤེས་ལེགས་པར་བཅོས་
དགོས་ཚུལ་མདོར་ཅིམ་ཡིན། ཆོས་ཞུ་བའི་ཚུལ་ཡང་སྣོད་ཀྱི་སྦྱོན་གསུམ་སྤངས་པ་

དང་འདྲེལ་སྤྲུག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ནས་གསལ་བར་ལྷ།

དལ་འབྱོར་ཉིད་དཀའ་དང་། འཛིག་སྒྲ་བ་དང་། སྒྲིང་གི་སྒྲོན་གསུམ་
སྤངས་པ་དང་། འདྲེལ་སྤྲུག་བསྟན་ཚུལ་རྣམས་ནི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ནས་གསལ་
བ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། རྒྱ་མ་མཆོད་པ་ལས། རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན་རྒྱད་པ་
ཀུན་གྱི་སྒྲོ། །མ་རྣམས་གཅེས་འཛིན་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི། །དེ་བྱིར་བདག་གཞན་
བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །ཉམས་ལེན་སྟོང་པོར་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་རང་
གཅེས་འཛིན་དང་། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་
རང་བདེ་བའི་དོན་དུ་བྱ་བ་ཅི་དང་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གཅེས་འཛིན་འདིའི་
དབང་དུ་སོང་སྟེ་དངོས་སམ་བརྒྱད་པའི་སྒྲོན་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་ལས་བདེ་
བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་བདེ་བའི་དོན་ལ་འབད་ཚེལ་
བགྱིས་པ་ནི་ཐ་ན་འབྱུ་སྟོན་ཚུན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ལུས་སོག་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་པར་ལུས་ཀྱི་ངལ་དུབ་དང་སེམས་
ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད། དེ་དོགས་དངངས་འཆབ་སོགས་རང་གཅེས་འཛིན་ལྷགས་ཆེ་
ཆུང་གི་དབང་གིས་ལུས་སྤྲུགས་ཤིང་རིད་པ་དང་། བགྱིས་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་
ཀྱིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཐག་རྒྱུན་མར་བསྟན་ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་གཏན་དུ་བདེ་བ་འདི་
ཡིན་ཞེས་བརྟུང་དུ་མེད་ལ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་ཆུའི་གཉེར་མ་བཞིན་བར་མ་ཆད་པར་
འཕལ་འཕལ་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ་འདི་ཡིན། ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཆུ་བྱར་བཞིན་
ཐང་འགར་སྐྱེས་ཀྱང་ཡུན་དུ་མི་གནས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་འཕོས་པ་ནི་
སོ་སོས་སྤྱོད་ཆོར་ལས་ཤེས་བྱུག། བསམ་སྒྲོ་བཅོས་ནས་བདེ་བ་ཞིག་བཟོ་ནའང་

ལམ་སྟོངས་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་དེ་ཡིན། འགའ་ཞིག་སྐབས་ལེགས་ཏེ་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་དེ་ཆོས་བྱེད་ཁྲལ་ཡང་། རང་གཅེས་འཛིན་འདིས་
ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་བཟས་པར་ལོག་པར་སོང་བ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་གྱི་ཉེས་པ་ཇི་སྟེད་
ཅིག་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གཅེས་འཛིན་འདིས་བྱས་པ་དང་། འབྲལ་ཡུན་
གྱི་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཆིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཅ་བ་གཞན་པན་གྱི་བསམ་བས་
བྱངས་པའི་ལས་དག་བ་ལས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། གཞན་པན་གྱི་བསམ་བ་ནི་
གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་གཞན་གཅེས་འཛིན་ཆེ་ཆུང་ལས་གཞན་
པན་གྱི་བསམ་བ་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རང་གཅེས་འཛིན་དང་
གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལེགས་པར་བྱེ་བའི་སློན་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་
མགོ་གཞོན་སློག་པར་ས་ནས་བགྱིས་ཏེ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་རྣམས་ཀྱི་སོང་བ་
ལ་སློབ་སྦྱང་དོན་བདུན་མ་འདི་ཉིད་མན་ངག་གི་མཐུ་བུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས། རྒྱས་པ་ནི་རིམ་བཞིན་བཤད་པར་བྱ་བའོ། །

ད་ལམ་ང་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱ་བའི་གཞུང་ལུགས་ནི་སློབ་སྦྱང་དོན་བདུན་
མར་གྲགས་པ་འདི་ཡིན། འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་
གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་བསྟན་ཏེ་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐུན་མོང་མིན་པར་
སྟོན་པའི་བྱུང་ཆོས་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

འདི་ལ་དོན་བདུན་ཏེ། དང་པོ། སྟོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཆོས་བསྟན་པ། གཉིས་
པ། དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྦྱང་པ། གསུམ་པ། རྟེན་ངན་བྱང་ཆུབ་
ལམ་དུ་བསྐྱར་པ། བཞི་པ། ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ནས་བསྟན་པ། ལྷ་པ།
སློབ་སྦྱངས་པའི་ཆད། ལྷག་པ། སློབ་སྦྱང་གི་དམ་ཆེག་བདུན་པ། སློབ་སྦྱང་གི་བསྟན་

བྱ་དང་བདུན་ཡོད་པས་དོན་བདུན་མར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །

མོ་སྤྱང་འདི་ནི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས་ནས་
 ཉེ་བར་བརྒྱད་ནས་དཔལ་གསེར་གླིང་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བར་དུ་བརྒྱད་དེ་
 ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད། སྤྱི་མ་གསེར་གླིང་པས་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་རྩོམ་རྩེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་གནང། དེ་ལས་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་པའི་
 འབྲུང་གནས། དེ་ཡིས་བཀའ་གདམས་སྐྱ་མཆེད་གསུམ་ལ་སོགས་ནས་བརྒྱད་
 དེ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་འཆད་ཁ་བའི་བར་སྟན་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱད་པ་
 མ་གཏོགས་ཆོགས་ཆོས་སུ་མ་མཛད། དགེ་བཤེས་འཆད་ཁ་བའི་སྐྱ་དུས་ནས་
 གདམས་ངག་གི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱོགས་གནང་སྟེ་ཆོགས་ཆོས་སུ་
 མཛད། མོ་སྤྱང་འདིའི་ཉམས་ལེན་གནད་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་བྱམས་སྟོང་རྩེ་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞི་རྟེན་བརྟན་པོ་ཞིག་དགོས་པས་
 དང་། མཐུན་ཆེན་འདི་དག་མེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཉམས་ལེན་འདི་སློ་ཡུལ་དུ་
 མི་ཞོང་བ་ལྟ་བུ་རེད།

ངས་སྟོན་པོད་དུ་སྟོན་སྐབས་གདམས་ངག་འདི་སྐབས་རྩེ་གླིང་ཁྱི་དོ་རྩེ་
 འཆང་གིས་ཆོགས་ཆོས་སྟོལ་སྐབས་ཁྱུ་རྒྱ་བྱང་། སྐབས་དེར་འདི་ལྟ་བུའི་ཉམས་
 ལེན་འདི་ལྟར་སུས་བཀྱི་ཐུབ་སྟམ་སྟེ་སློ་ཡུལ་དུ་མི་ཞོང་བས་གལ་གནད་ཆེ་བར་
 བཟུང་མེད། དུས་ཕྱིས་རྒྱ་གར་དུ་འསྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་བྲག་ན་པ་སྟོའི་བྱང་
 རས་གདམས་པ་འདི་ཁྱུ་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་སྐབས་སྤར་ལས་ཅུང་འདུན་
 པ་ཆེ་བུ་ཕྱིན། སྐབས་ཤིག་ལ་ཕྱོགས་པོ་ཞིག་གིས་དོན་བདུན་མའི་དཔེ་ཆ་ཁྱེར་ནས་
 ང་ལ་འབྲེལ་བཤད་རྒྱག་བཅུག་པ་ན་སློ་གཟུ་པོར་གནས་ཏེ་བསམ་སློ་བཏང་བས།
 རང་ངོས་ནས་བསམ་སློའི་གོམས་འདྲིས་བསྟན་པས་ཅུང་བྲག་ཏུ་ཕྱིན་སོང་། དེ་

ནས་ནས་ཞིག་ན་ནན་གྱིས་བསྐྱབ་ན་མོ་ནི་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བསྐྱབ་ཐུབ་པ་འདུག་སྟུང་ཞིང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་མོ་སྤྱོད་
ལ་དོ་སྣང་ཐུན་བྱ་བ་གྱིས་བ་ཡིན། མོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་མ་འདི་ལ་ཅ་ཆེག་གི་གོ་རིམ་
སྒྲིག་སྐྱངས་དང་མང་ཉུང་འབྲས་མིན་འདུག་ཀྱང་ད་ལས་འདིར་དགེ་བ་ཤེས་འཆད་ཁ་
བས་སྟོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པ་འདི་གཞི་ཅར་བཟུང་ཐོག་མོ་སྤྱོད་ཁྱིད་ཡིག་བདུད་
ཅི་སྟོང་པོ་སོགས་ལས་མཆོད་བརྗོད་སོགས་ཁ་སྟོན་བགྱིས་ཏེ་ཁྱ་རྒྱ་ཡིན།

ཅ་བའི་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ།

དེས་ན་དང་པོ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི།

ཅ་བར།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཆམ་ལོ། །

ཞེས་བ་དེ་ཡིན། སྤྱིར་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་
གོ་ཡང་། སྐབས་འདིར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་ལ་གོ་ན་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དཔེར་
ན། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས། གང་ཕྱིར་བཅེ་
ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་རྟོག་ཕུན་ཆོགས་འདིའི། །ས་སོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཚུ་འབྲུམ་རིང་
དུ། །ལོངས་སྟོན་གནས་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་ཀྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་
ཐོག་མར་སྟོང་རྗེར་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་པ་མི་མཛད་པར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་
ལ་དམིགས་བསམ་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་མདོ་དགོན་བཅེགས་
ལས། འོད་སྤངས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལ་ཕྱག་འཆམ་བ་ལྟར་ལྷ་བ་ཉ་

བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤངས་དེ་བཞིན་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
ཅ་བ་ཡིན་པ་དང་། རོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་སོགས་དགོས་པ་དང་རྒྱ་
མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རོག་མར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་
མཛད་པ་དང་། སྙིང་རྩེ་སྒྲིམ་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་འགྱུར་
ཞིང་། མཆོད་པ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐུགས་
རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་པའོ། །དེ་ནས།

ཅ་བར།

མན་ངག་བདུད་ཅིའི་སྙིང་པོ་ནི། །

གསེར་གླིང་བ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་མོ་སྤྱོད་གི་མན་ངག་འདི་ཉིད་བདུད་ཅིའི་སྙིང་པོ་དང་འབྲེལ་ཞིང་རོག་
མར་བརྒྱད་པ་ནི་སྒྲ་མ་གསེར་གླིང་བ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །སྤྱིར་བཏང་
མོ་སྤྱོད་འདིར་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ནི་མདོ་པལ་ཆེན་སོགས་ནས་སྒྲ་
མ་གསེར་གླིང་པས་བརྟུས་ཏེ་མན་ངག་གི་གནད་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཉམས་བཞེས་
ཀྱིས་སྙིང་པོར་བསྟུས་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མ་གསེར་གླིང་པ་ནི་དགེ་སློང་གྲེ་
སྟོད་འཛིན་པ་ཡོངས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དང་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་གཙོ་སྤྱོད་མཛད་པ་མ་ཟད།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་དེ་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་
པར་ཅན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྱུངས་པའི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་ཆེན་
སྟོད་བརྒྱུད་ཀྱི་མངའ་བདག་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་འདུག།

རྩོ་བོ་རྩེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཨ་ཕ་རྒྱུ་ཏི་དང་རིག་

པའི་ཁུ་བྱུག་རྒྱུ་བ་སོགས་ལས་གསང་སྤྲུགས་ཉམས་བཞེས་མཛད་དེ་རྟོགས་
བ་མཐོན་པོར་སོན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཡང་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་
ཐུགས་ལ་འཁྱུངས་ཤིང་། སྒྲ་མ་བརྒྱ་དང་བདུན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གསན་
བསམ་མཛད་པའི་ནང་ནས་སྒྲ་མ་གསེར་སྤྱིང་བ་ཁོང་སེམས་ཙམ་བ་ཡིན་པས་
ལྟ་བའི་སྒྲོན་མ་རྩོམ་རང་ཉིད་ལས་དམན་ཡང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་གདམས་པ་
ཐུན་མོང་མིན་པ་མངའ་བས་གསེར་སྤྱིང་བ་སྒྲ་མ་ཡོངས་ལས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཤོས་
སུ་མཛད་པ་ཡིན་འདུག བྱང་ན་སྐབས་འདིར་སྒྲོ་སྦྱང་གི་མན་ངག་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་
བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་ཁུ་དགོས་ཀྱང་སྤན་གྱིས་རི་བཞིན་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལ་དུས་ཚོད་
ཀྱང་དགོན་པས་ཁུ་མ་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་རྩིས་བར་དམ་བཅའ་བ་ནི།

ཅ་བར།

རྩོ་རྩེ་ཉི་མ་སྒྲོན་ཤིང་བཞིན། །

གཞུང་དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་སྒྲོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མ་འདི་རྩོ་རྩེ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ཤིང་དང་
འབྲ་བར་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྩོ་རྩེ་ཞེས་པ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཐུག་མཚན་
ཡིན་ཞིང་། དེས་པ་རོལ་གྱི་དག་པོ་པར་འཛོམས་པ་ལས་དགས་རྒྱུར་མི་རྒྱགས་
པས་ན་རྩོ་རྩེ་དང་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན། སྒྲོ་སྦྱང་འདི་ཡང་རང་ཅག་འཁོར་
བ་ཐོག་མེད་ནས་གྲོགས་པོའི་རྒྱལ་དུ་གནས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐལ་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་
དག་ཡི་གཙུག་པོ་རང་གཅེས་འཛིན་འདི་གཞོན་པ་ལ་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་གནད་
དུ་འཕེགས་པ་ཡིན་པས་རྩོ་རྩེ་དང་འབྲའོ། །

གཞན་ཡང་ཉི་མ་དང་འབྲ་སྟེ། ཉི་མས་སྤྲོན་པ་བསལ་ཞིང་བར་གྱི་སྤྲང་
བ་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་རྩི་ཤིང་ནགས་ཆལ་

ནམས་རྒྱས་ཤིང་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། སྒོ་སྤྱོད་འདིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོངས་
 བ་མ་རིག་པ་དང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་དང་།
 ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་སྒོ་ངོར་ཁྲ་ལམ་མེར་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་གནས་ནམས་རྒྱས་ཤིང་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་གསུམ་
 དང་ལྡན་པས་ན་ཉི་མ་དང་འབྲེལ། །དེ་བཞིན་སྒྲིན་གྱི་ལྗན་ཤིང་དང་འབྲེལ། ལྗན་
 ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ཡལ་ག་དང་བཅས་པ་མངོན་པར་རྒྱས་པ་དང་འདོད་པའི་རེ་བ་
 སྒོང་བ་དང་གི་བ་བསིལ་གྱིས་ཆ་གདུང་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན། སྒོ་སྤྱོད་འདིས་
 ཀྱང་རང་ཅག་དོན་ལྡན་གྱི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྒོང་ཞིང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་རྒྱས་
 པར་བྱེད་པ་དང་ཉེས་སྤྱོད་གྱི་ཆ་གདུང་མཐའ་དག་སེལ་བས་སྒྲིན་གྱི་ལྗན་ཤིང་དང་
 འབྲེལ་བས་ན་འབྲས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་གི་གཞུང་ཟབ་མོ་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་
 པའོ། །དེས་ན་སྒོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་མའི་གཞུང་དོན་དངོས་འཆད་པ་ལ་ས་བཅད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱེད་ན་དོན་ཆེན་བདུན་གོང་ཁྱུས་ལྟར་རོ། །

སྡོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཚུལ་བསྟན་པ།

དང་པོ་སྡོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

ཙམ་བཤ།

དང་པོ་སྡོན་འགྲོ་དག་ལ་བསྟན་པ། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱར་སྡོན་འགྲོ་ལ་སྦྱེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་གི་ལམ་
ཐུན་མོང་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གཙོ་བོ་དང་། སྐབས་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་བའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་ཆུ་མ་གསེར་གླིང་པའི་རྣམ་ཐར་དང་སྦྱར་བའི་ཚུལ་དུ་གཉམས་སྦྱངས་
པ་དེ་གནད་ཆེ་བས་དེ་དང་སྦྱར་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་

སྦྱར་བའི་ཚུལ་དུ་ག་བཤད་པ།

སྦྱར་ཚུལ་དང་པོ། གནས་ཁང་གི་དོར་བྱས་ལ་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་
དབྱུང་པ་ནི། སྦྱབ་པ་པོ་རང་ལ་མཆོད་ཁང་ཡོད་ན་རབ། དེ་མེད་ཀྱང་རང་གང་
དུ་སྦྱབ་པ་བྱ་བའི་གནས་ཁང་དེར་ཐུག་བདར་སོགས་ལེགས་པར་བྱ། དེ་ཡང་སྦྱ་
མགྲོན་གྱི་དོ་བསྟོད་དང་རེ་བ་ལྟ་བུ་ཆེ་འདི་སྦྱང་ལ་མ་ཞོར་བར་ཀུན་སྦྱོང་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟེན་མོངས་སྦྱོང་བའི་མོས་པ་བྱས་ཏེ་ཐུག་བདར་བྱ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱལ་
བ་སྤྲས་བཅས་མཉེས་པ་དང་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཁྱེད་སོང་སྦྱར་བའི་
མོས་པ་ཡང་བྱ། རུལ་སྦྱོང་བྱི་མ་སྦྱོང་། །ཞེས་པ་སོགས་འཕགས་པ་ལམ་སྟོན་པའི་
རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བསམ་སྦྱབ་ན་སྤྲིག་བཤགས་ཀྱི་གནད་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བས་
དེ་ལྟར་བསྟན་ཅི་ཐུབ་བྱ།

སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དགའ་བ་ནི། བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོས་
ལྡན་འདས་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་གཡས་གཡོན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤྱི་བརྟན་དང་། གསུང་གི་རྟེན་ལ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་
བོ་བྱས་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆད་ལྡན། ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མཆོད་རྟེན་སོགས་
བྱང་ན་རབ་ཡིན། ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསུམ་དགོས་པའི་
ངེས་བ་མེད་ཀྱང་། བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་
ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཆེ། སོ་སའི་རྩ་བའི་སྤྱི་བརྟན་སོགས་བཤམས་ན་མི་
འགྲིགས་བ་མེད་ཀྱང་། དེར་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ལྟ་སྟངས་འདྲ་མིན་ཡོད་སྟབས་
བདག་དང་བདག་འདྲ་བ་ཡིན་ན་མ་བསྐྱིགས་ན་ལེགས། ཅི་སྟེ་བསྐྱིགས་ན་གཞན་
གྱིས་མི་མཐོང་བར་འཛོག་དགོས། རང་གི་སེམས་ནང་ནས་རྩ་བའི་སྤྱི་མ་དེ་སྟོན་པ་
དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསམས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤ་ཆེན་ཡིན། སྤྱི་བརྟན་དེ་དང་དེར་
སྤྱབས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་གྲུས་ཞབས་དང་ལྡན་པས་བཀྱར་བསྟེ་
བྱས་ན་བསོད་ནམས་བསགས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གནས་ཁང་གི་དོར་ལེགས་
བར་བྱས་ན་འབྲེལ་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་
རྣེ་བ་ཡོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད།

སྤྱིར་ཆོས་གཉིས་པ། མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་བར་
བཤམས་པ་ནི། ཐོག་མར་མཆོད་པའི་རྒྱ་ནི་གཡོ་རྒྱུན་དང་ལོག་འཛོས་བསྐྱབས་
པའི་རྩ་སོགས་མིན་པར་རྒྱ་གཙང་མའི་རྩས་རྣམ་དག་ཅིག་དགོས། མཆོད་པ་
འབྲེལ་སྐྱབས་ཀྱང་ཀུན་སྤོང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་དང་མཛེས་ཆོས་ལ་རེ་ནས་འབྲེལ་
ན་བསམ་པའི་གཡོ་དང་འབྲེལ་བས་དེ་འདྲའི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་དང་མཆོད་པ་
བཤམས་ཚུལ་ཡང་ཀྱག་ཀྱིག་མེད་པར་དང་བ་འདྲེན་ངེས་བཤམས། དབྲེལ་བྱའི་

རྒྱུ་གང་བཟང་བཟང་ནས་འབྲུལ་ཅི་ཐུབ་བྱ་བ་ལས་གང་སྐྱོ་ས་ནས་དང་། འགྲུ་
སེམས་དང་སེར་སྒྲུའི་དབང་དུ་སོང་ནས་ཕྱལ་ན་གཡོ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཉིན་
ལྟར་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བ་ནི་རང་རེས་ཤིན་ཏུ་སྐྱབ་སྐྱེ་ཤོས་ཀྱི་མཆོད་རྒྱས་ཡིན་ལ།
སེར་སྒྲུའི་རྒྱས་དང་མ་འདྲིས་པས་མཆོད་པ་ནམ་དག་ཏུ་འགྱུར། རྣམ་པ་གཅིག་
ཏུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆོ་གནས་དང་ཅི་ཤིང་སྒྲོན་པ་དང་སྦྱེད་ཆལ་སོགས་ཀྱང་ཆུ་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བས་ཆུ་ནི་ཀྱན་གྱི་གསོ་སྦྱོན་ཡིན་པ་སོགས་པན་ཡོན་བརྗོད་
ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད་པས་ཆུའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་བར་བཙོན་པར་བྱའོ། །པོད་ཀྱི་ཆུ་
རྣམས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟར་ཡིན་པ་རྩོ་བོ་རྩེ་པོད་དུ་ཤེས་ནས་མཆོད་པ་འབྲུལ་
རྒྱུ་ལག་མ་ཐོགས་པ་འདུག་གསུངས་པ་དང་། ཀྱན་ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་དགོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་མང་དུ་མཛད་པར་བརྟེན་པོད་པས་ཡོན་ཆབ་ཕྱལ་བར་དགའ་སྦྲང་དང་
བཅས་འབྲུལ་སྒོལ་བཟང་པོ་རྒྱ་བྱབ་ཏུ་ཡོད།

རྒྱུར་ཆོས་གསུམ་པ། ལྟན་བདེ་བར་འཁོད་ནས་ལུས་ཀྱི་འདུག་ལུགས་
ཀྱང་བ་སྐྱེལ་གྱང་ངམ་ཕྱེད་སྐྱེལ་གྱང་གང་རུང་དང་བཅས་ལུས་བྱང་པོར་བསྐྱང་
ཞིང་། མིག་སྒྲ་ཅིར་པལ་བ་སོགས་ཆུལ་མཐུན་བྱ། དཔུགས་འབྲུང་རྩབ་ལ་བརྟེན་
པ་སོགས་སེམས་སྒྲིམས་པར་གནས་ཏེ། ཐོག་མར་བསྐྱན་པའི་བདག་པོར་དམིགས་
ཏེ་སྐྱབས་སེམས་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་རྒྱུད་ལ་འདྲིས་དེས་བྱ། རྒྱས་པར་སྒྲོན་རང་
གི་ཅ་བའི་བླ་མ་དང་སྒྲོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་མཐའ་སྒྲོར་
དུ་ལམ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ནམ་མཁའི་
སྐར་ཆོགས་ལྟ་བུར་བཞུགས་པར་མོས་ནས་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྦྱེད་སོགས་
བྱ། ཡང་ན་བླ་མ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རང་གནས་སུ་
བཞུགས་པར་པར་མོས་ནའང་འགྲིགས་ཏེ། ཁོང་རྣམ་པ་གཟིགས་པ་དང་བྱིན་

རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱུ་རེད་ཐུང་མི་མངའ་བས་རང་གི་དད་མོས་ལ་རག་ལས་ཡོད། དཔེར་
ན། རང་རང་ཆོས་ལ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཉིད་རང་ངོས་སུ་གསལ་གདབ་
མ་ཐུབ་ན། ད་ལྟའི་བཞུགས་གནས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིར་དུ་བཞུགས་ཡོད་སྟེ་ནས་
དེ་ལྟར་གསལ་གདབ་ནའང་འགྲིག་ཀྱི་རེད། གཙོ་བོ་ནི་རང་གི་དད་པ་ཤུགས་
དྲག་གིས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་བ་འདི་ཡིན། དེད་ཅག་སྐྱེ་བ་ཐོག་མེད་ནས་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སུ་འཁོར་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་མ་སྤྱོད་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་
མེད་ཅིང་། སྐྱབས་གནས་དམ་པ་དང་མ་འཕྲད་པར་བརྟེན་ད་ལྟ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཀྱི་གནས་འདི་ལས་ཐར་མ་ཐུབ། ད་ལྟའི་ལུས་ཐོབ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོ་བའི་
བཞེས་གཉེན་དང་མཇུག། དགོ་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཞེས་པའི་
སྐབས་འདིར་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་ལུས་དུ་བཟུང་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་རྣམ་མ་རྒྱུད་
ལ་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུའང་དགོན་མཆོག་རྣམ་གསུམ་དང་མི་འབྲལ་
བར་སློན་ལམ་གདབ། སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅོ་
བའི་སློན་ལམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལུང་ལ་འགྲོད་བཞགས་དང་ཕྱིན་ཆད་སྐབས་འགྲོའི་
བསྐྱབ་བྱ་དང་མི་འགལ་བར་བྱ་སྟེ་པའི་བཅོ་བ་དང་ཞེས་བཞེན་རྒྱུ་དུ་བསྐྱངས་
ཏེ་གསོལ་འདེབས་ལ་འབྱུངས། སློན་ལམ་ཡང་དུས་ཉག་ཏུ་དགོན་མཆོག་མཉེས་པ་
ཁོ་ན་ལས་མི་མཉེས་པ་སྤྱོད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཉག་ཏུ་སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་དང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་བྱ་བ་ཁོ་ན་དང་། ཅི་བྱེད་ནང་གི་ཉོན་མོངས་དུག་
གསུམ་དང་བྱུང་བར་རང་གཅེས་འདྲིན་འདི་འདྲིམས་ཐབས་སུ་བཅོན་པ་རྒྱུ་དུ་
བརྟེན་ཐུབ་པར་སློན་འདུན་དྲག་ཏུ་བྱ་དགོས། དེད་དུས་ཆེན་རིག་པ་འགའ་ཞེས་
ཀྱིས་མིག་ཞེས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལུང་དུ་མ་གྱུར་ན་མེད་དགོས་པར་འདྲིན། འདི་འདྲའི་
རིག་པ་ལས་དགོན་མཆོག་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྒྱགས་པ་ལྟ་བུར་སོང་བ་དེ་ཆོའི་བྱེད་

བབ་ལ་དབགས་ན། བསམ་པའི་འབྲེལ་སོ་དྲུག་འགྲོ་དང་བྱུང་པར་མེད་པ་ལས་སྤྱོད་
པོར་དཔོག་སྤྱད་ཀྱི་ཡོད། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ངོས་ནས་མཆོད་དཔེས་བརྒྱན་པ་
ཡོད་ཀྱང་ལས་དག་པའི་སྤྱི་བོ་ལ་མ་གཏོགས་སྤང་མི་སྤྱད་ཅིང་། དེ་ཅག་ལས་མ་
དག་པ་ལ་དངོས་སྤྱོད་མཇུག་ཡང་ཐ་མལ་བ་རང་གི་རྣམ་པ་ལས་མི་མཇུག། དོན་
དངོས་སྤྱོད་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་གཞུགས་ནི་ཡི་ཤེས་རང་སྤང་ལས་སྤྱད་པ་མ་གཏོགས་
ལ་རྩས་གདོས་བཅས་ལྟ་བུ་མིན། གང་ལ་མོས་པ་གཙོ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་མདུན་ན་
སྤྱད་པ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ངོས་ནས་དད་པའི་རྒྱལ་མ་འཇུག་
ན་གང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཡང་དེར་ཐེབས་ངེས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཚོའི་ངོས་
ནས་རྒྱུ་རིང་སྤང་དང་མཆོག་དམན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་
བ་ནམ་མཁར་ཤར་ཡང་དྲངས་པའི་ཚུ་ནང་དུ་གཞུགས་བརྟན་ཚུལ་མེད་དུ་ཤར་བ་
བཞིན་རེད། རང་གི་བསམ་སྤྱོད་གཏོང་སྤངས་ཤིག་གི་བྱུང་པར་ལས་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་
བཅས་ནི་ཉིན་མཆོད་དུས་དུག་དུང་ཆོ་ལ་གཞིགས་ནས་བཞུགས་ཡོད།

ཞོགས་པ་མལ་ནས་ལྡང་མ་ཐག་དུ་ཀྱན་སྤོང་བཅོས་ཏེ་སྤྱབས་འགྲོ་དང་
སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་འདྲེས་ངེས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཉིན་པར་ཐམས་ཅད་དུང་
དེའི་ཤུགས་སྤེབས་ནས་དོན་ཆེན་ངང་གིས་འཕེལ་སྤྱད་པས་ཤིན་དུ་གཟབ་དགོས།
སྤྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནན་ཏན་མ་བྱས་པར་ཟབ་མོ་སྤྱགས་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་
དཔྱལ་བའི་རྒྱ་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་པར་མེད།

སྤྱོད་ཆོས་བཞི་པ། ཆོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ་ནི། ཆོགས་ཞིང་ནི་
ཆོགས་བསགས་སའི་ཞིང་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཆོགས་ཞིང་ཟེར། ཆོགས་ཞིང་
གསལ་འདེབས་ཤུགས་ལམ་རིམ་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས་སྤྱོད་ཆོགས་གསུངས་ཡོད་
ཀྱང་། སྤྱབས་ཡུལ་དབག་དུ་མེད་པ་རྣམས་རང་གི་ཅ་བའི་སྤྱོད་མ་གཅིག་གི་ངོ་

མོར་མོས་ནས་གསལ་འདེབས་ལུགས་ནི་ནོར་བུ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ལུགས་ཞེས་
ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་འོས་བབ་ཆེ། སྤྱིར་གཞུགས་སྐྱེ་ལ་རྣམས་པ་མི་འབྲ་བ་
མཐའ་ཡས་མོད། དེ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྣང་ལས་ཤར་བའི་སྐྱེ་ཡིན་པས་
གཅིག་ལས་དུ་མ་དང་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་དཔེར་ན། མར་མེ་བརྒྱ་སོ་སོར་
བཞག་ན་དེའི་འོད་སོ་སོར་གསལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་ན་དེའི་འོད་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པ་ལྟ་བུ་སོ་སོའི་དྲན་ལམ་དུ་སྐབས་གང་བདེ་བ་དེ་བཞིན་
གནང་ན་འགྲིགས་ངེས། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མེན་གྱི་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་ཚུལ་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། ལམ་ཤེར་
ཕྱིན་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ནི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་གཙོ་མོར་བཟུང་བ་
ཡིན། སྐབས་ལུལ་རྣམས་རང་རང་གི་ཞིང་ཁམས་ལ་བཞུགས་ཡོད་པ་དེར་མོས་
པ་བྱས་ནས། རང་ལ་དགེས་བཞིན་གཟིགས་ནས་རང་ལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་བཞིན་
ཡོད་སྟེ་པར་བྲ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་ཅལ་ཅུང་མཐོ་བ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་
ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་ཞིང་སྒོམ་ཚུལ་ལྟར་བྱས་ན་ཉེན་
འབྲེལ་གྱི་གནད་ཆེ།

སྤྱིར་ཆོས་ལུ་པ། བསགས་སྤྱང་གི་གནད་བསྐྱེད་པ་ཡན་ལག་བདུན་པ་
མཐུལ་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བ་ནི། ང་ཆོ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་ཡན་ལག་བདུན་པ་
དང་འབྲེལ་ནས་ཆོགས་བསགས་སྤྱིར་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། ཤིང་རྩའི་
ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ཆ་ཆང་ན་བྲ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ས་སྤྱོད་ཆེ་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་ལམ་གྱི་
རྒྱུགས་པ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་དང་མཐུན་ཆེན་བཟང་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་ས་
སྤྱོད་ཆེ་བ་ཡོད།

སྒྲིབ་ཆོས་དྲུག་པ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་མན་ངག་བཞིན་དུ་རྒྱུད་དང་
འབྲེས་ངེས་བྱ་བ་ནི། གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཆོག་ངེས་པར་མི་
དགོས་ཤིང་སོ་སོའི་ཡིད་གཏིང་ནས་རང་རྒྱུད་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་བ་དང་དམ་པའི་
ཆོས་སྐྱབ་བྱུང་བའི་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་ན་འགྲིགས། དེ་ཡང་མི་གཞན་གྱི་ལད་མོ་
བྱས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སོ་སོས་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་བྱེད་ན་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ།
གསོལ་འདེབས་ནི་འགྲོ་འཆག་གང་གི་སྐབས་སུ་འདྲེན་ཆོག་ཅིང་། དགོ་མཆོན་
ཆེ་བ་ཡིན་སྐབས་ངེས་པར་དུས་ཚོད་ལ་བསྟུན་མི་དགོས། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་
མང་ལགས་ཀྱང་། །གསོལ་བ་འདེབས་པའི་གོང་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྒྱུད་དང་འབྲེས་ངེས་ཤིག་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན།

སྒྲོ་སྒྲིབ་ཉམས་ལེན་པ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཏེ་སྒྲིབ་བའི་
ཆོས་དྲུག་ལ་སྤང་ཆུང་མི་བྱེད་པར་རྒྱུན་དུ་ཉམས་ལེན་དུ་འཇགས་པ་ཞིག་དགོས།
དེའི་ཐོག་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དགོས་པས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་བཞད་
ཚུལ་རིགས་འབྲ་མིན་ཡོད། གསང་སྤྲུགས་ལྟར་ན་སོ་སོའི་དབང་ལྷང་མན་ངག་
གནང་མཁན་གྱི་བཤེས་གཉེན་དེ་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རོ་བོར་དམིགས་དགོས་
པ་དང་། མདོ་བློགས་ལྟར་ན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཁྱད་ཆོས་བཅུ་དང་ལྔ་ན་
བཤམ། དེ་མིན་མ་མཐའི་མཆོན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྔ་ན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་
དེ་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རོ་བོར་ལྟ་མི་དགོས་ཤིང་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་འབྲ་
བཤམ་སྐྱེ་ཆབ་ལྟ་བུར་ལྟ་དགོས་པ་ཡིན།

ང་ཆོར་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐུ་དངོས་སུ་མཇུག་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་ལ་དངོས་
སུ་མ་མཇུག་ཡང་དེའི་ཆོས་ཉན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་མ་ཞོར་བར་
བྱས་ན་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་སྐལ་བཟང་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད། ཆོས་གང་ཉན་པ་དེ་ནི་

མོག་མར་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱང་ནས་དངོས་སུ་ཉན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
 ལམ་སྟོན་བཞིན་བསྐྱབ་རྒྱུ་ལས་ལྷག་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་
 སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བས་རང་ཅག་རྣམས་ལ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྟོན་པ་
 སངས་རྒྱས་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་ཅིང་། བཀའ་ཤིན་གྱི་ཆ་ནས་དག་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ལྷག་པར་བསམ་དགོས་སོ། །དཔེར་ན། རྒྱལ་ཁབ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་ཁབ་
 དེའི་དོན་གཅོད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཆབ་ཡིན་ལ་དོན་གཅོད་དེར་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་སྲིད་
 གྲོལ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཆབ་བྱས་ནས་ལས་དོན་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་
 གྱི་དོན་གཅོད་དེར་ངོ་རྒྱུ་བྱེད་ན་རྒྱལ་ཁབ་དེར་ངོ་རྒྱུ་བྱེད་གོ་ཆོད་པ་བཞིན།
 དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོལ་དངོས་ཡིན་པས་བཤེས་གཉེན་
 ལ་མ་གུས་པ་བྱེད་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། རྣམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་མཆོག་
 གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་དངོས་སུ་ཐེབས་ན་ང་ཆོ་བསོད་ནམས་དམན་པས་མཇལ་
 མི་ཐུབ་ན། ང་ཆོའི་བསོད་ནམས་དང་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་མཐུན་པར་ཐ་མལ་
 པའི་རྣམ་པར་ངེས་པར་ཐེབས་པ་ནི་གང་ལ་རན་པའི་རྣམ་པར་ཐེབས་ནས་གཞན་
 དོན་བྱ་བར་འབད་མེད་ལྷན་འགྲུབ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་མི་ཐེབས་པའི་རྒྱུ་མཆོན་མེད་
 ཅིང་ངེས་པར་ཐེབས་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་མི་འདོར་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐ་མལ་པའི་
 རྣམ་པར་ཐེབས་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སམ་དེ་ལ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ནས་ཐེབས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟར་སྤྱལ་བ་མིན་ཡང་ཐ་མལ་པའི་
 དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ང་ཆོར་
 གདམས་ངག་གི་བྱས་པ་བྱུང་པར་དུ་བསྐྱུར་བར་མཇོད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟེའོ། །ཡང་
 སྤྱི་ཆབ་ལྷ་བྱའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ལ་ཁོར་འཁྱུལ་ཡང་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ཁོར་བའི་གི་

ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་པ་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ནོར་འཁྲུལ་མིན། དཔེར་ན། རོན་གཙོན་
སྐྱེས་མེད་གྱི་ནོར་འཁྲུལ་བྲལ་བ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ནོར་འཁྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་མི་བྱེད་
པ་བཞིན་ནོ། །

མདོར་ན་མཉན་བྱའི་ཆོས་དེ་ཇི་ཅམ་ཅ་ཆེ་རུ་སོང་བ་དང་རང་ལ་པན་
རྒྱབས་ཇི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དེ་ཅམ་དུ་ཅ་ཆེ་རུ་
སོང་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་ངེན་བསམ་ཤེས་ཇི་ཅམ་ཆེ་རུ་སོང་བ་དེ་ཅམ་དུ་
རང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱས་པའང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཐུན་མིན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ལས་ཤེས་པར་རྒྱས་སོ། །འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་དང་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཉག་ཏུ་དུ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་མངའ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཡན་ལག་བདུན་པ།

ཕྱག་འཆའ་བའི་ཡན་ལག་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུང་ཕྱག་འཆའ་བ་
དང་སྐྱམ་ཕྱག་འཆའ་བ་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་། དག་གི་ཕྱག་ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་
བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་དབྱངས་སྟུན་སོ་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་
མ་འབྱོར་ན་སྤྲ་དག་གསལ་གསུམ་ངང་ནས་བཏོན་ཏེ་གྲངས་གསོག་བྱ་རྒྱ་སོགས་
དེ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་ནི་ཞིང་སོ་སའི་རྩལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱལ་
རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དེ་ཡིན། རང་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྤྲུལ་ནས་
སྐྱབས་ལུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་དབྱངས་སྟུན་དང་བཅས་པའི་བསྟོན་པ་དང་ཕྱག་
འཆའ་བའི་མོས་པ་བྱེད་ཐུབ་ན་ཆོགས་བསགས་སྟོབས་ཆེ་བར་གསུངས།

མཆོད་པ་འབུལ་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་མེ་ཏོག་དང་། རིན་པོ་ཆའི་སྤང་

བ། རོལ་མོ་སིལ་སྟན། སྟོས། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས། འོད་གསལ་བའི་མར་མེ་དང་
སྟོག་གི་མཆོད་པ་ཡང་རུང་ལ། འདི་དག་ནི་ལྷ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ཡིན། མཆོད་
རྩམ་ཕུལ་བ་ཡང་དགོན་མཆོག་གི་ཆེད་དུ་མིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོགས་རྩོགས་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཕུལ་བ་ཡིན་པར་བསམ་དགོས། འཛིག་རྟེན་ན་མི་གཞན་ལ་ལས་བཅོལ་
བའི་ཆེ་དང་པོ་ཞོར་གྱི་རྩལ་པ་སྟོད་པ་ལྟར། གཞན་གྱི་ངོ་བསྟངས་བའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་
པར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་དོན་དང་དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས་པའི་རྟེན་དུ་ཐོག་མར་མཆོད་པ་ཕུལ་བ་ཡིན།

ལྷ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དང་། བསྟན་པ་དང་
འགོ་བ་ལ་པན་པ་བསྐྱབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་རང་གིས་གཉེན་པོ་
བསྟན་ནས་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་གཙུག་པོ་འགོག་བདེན་
རང་གི་མཛོན་དུ་བྱ་བར་བཅོན་པ་བཏྲས་པ་ནི་དགོན་མཆོག་ལ་མཉེས་པའི་མཆོད་
སྤྱོད་ལྷ་ན་མ་མཆིས་པ་དེ་ཡིན་པས་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་རྒྱུང་བས་ཞེད་སྣང་མི་
དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་འགོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདི་
ཉིད་རྒྱས་ཐབས་སུ་འབད་ཚོལ་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱང་ཐེ་སྒོམ་པ་སོགས་
ཀྱང་ལྷ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ནི་འགོ་བ་
ཐར་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་ལ་འགོད་པ་དེ་ཡིན་པས་འགོ་བའི་བདེ་ཐབས་སུ་འབད་
ན་རྒྱལ་བ་སྤྱས་བཅས་ཐུགས་མཉེས་ཤོས་དེ་རེད།

བཤགས་པ་བྱ་བ་ནི། སྟོད་འཇུག་ལས། ཐོག་མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་
ནས། །ཆེ་རབས་འདི་འཕ་གཞན་དག་ཏུ། །བདག་གིས་མ་འཆལ་སྤྲིག་བགྱིས་
བཤམ། །བཞིད་དུ་སྐལ་བ་ཉིད་དང་ནི། །གཏི་ཐུག་འཁྲལ་པས་བདག་ནོན་
ཏེ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་གང་བགྱིས་པ། །ཁོངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས། །བསམ་

བ་ཐག་པས་མགོན་ལ་བཤགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རོག་མེད་ནས་
བསགས་པའི་ཕྱིག་པ་ལ་འགྲོད་སེམས་དག་པོས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིན་
ཆད་མི་བྱ་བའི་སྒྲོམ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས། ཕྱིག་བཤགས་ལ་མ་འབད་ན་བསོད་
ནམས་བསགས་ཀྱང་འཕེལ་མི་བྱུབ་སྟེ། ཚུ་ལུད་ཀྱིས་རྒྱན་མ་སྐྱོང་ན་སྤྱ་གུ་སྐྱེ་
སྤང་མི་བྱུབ་པ་བཞིན་རེད། དེ་ཡང་གཙུག་པོ་སློ་གསུམ་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་དཔེར་
ན་ལུས་ཀྱི་སློ་ནས་གཞན་སོག་གཅོད་པ་སོགས་མི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། དག་གི་
སློ་ནས་གཞན་ལ་རྩན་སྤྲོ་བ་སོགས་མི་དགེ་བ་བཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལོག་ལྟ་སོགས་
མི་དགེ་བ་གསུམ་བཅས་སྤྲ་རགས་རྣམས་ཡིན་པས་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་
འགྲོད་གདུང་དག་པོའི་སློ་ནས་བཤགས་པ་བྱ་དགོས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་
མཆོན་ན། རོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་མ་འབད་པར་ཆོས་ཀྱི་བོ་གནས་མཐོན་
པོ་འཕྲོ་བར་འདོད་པ་དང་། གཏམ་སྒྲན་གྲགས་ལ་རེ་བ་བྱས་ན་ལས་ངན་ཆ་བས་
ཆེན་བསགས་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཟབ་དགོས།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་ནི། སྤྱིད་འབྲུག་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་
ཀུན་གྱི་ངན་སོང་གི་།སྤྱུག་བསྐྱེལ་ངལ་གསའི་དགེ་བ་དང་། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཅན་དག་
བདེར་གནས་ལ། །དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་གི་བདེ་བ་དང་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་དང་
དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་སྦྱར་ཏེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
སྒྲོམ་པ་ནི་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ་
ལས། འབད་པ་རྒྱུད་དུས་རྒྱུས་ཆེན་ཆོགས་སྤྱད་ལ། །དགེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
མཆོག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས། མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་པན་ཡོན་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ནི། དཔེར་ན། འདས་

བ་ལ་མཚོན་ན་རང་གིས་སྤར་བསགས་པའི་དགོ་བ་གང་བྱུང་བྱེད་པར་བྱས་ནས་
 དེ་ལ་སྤོ་བ་དང་ཡིད་དགའ་བའི་ཤྱགས་བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་མི་བསྐྱེད་པ་ནས་
 མཁའ་དང་མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་ཁྲོད་ནས་དགོ་བ་དེ་ཅམ་བསགས་སྐབ་བའང་པན་ཡོན་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བསམས་ཤིང་། དེ་ཡང་དགོན་མཚོག་དང་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་
 གྱི་ཟིན་ལས་བྱུང་བར་བསམས་ཏེ་དད་གུས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ལ་བཙོན་པ་དང་།
 ལ་ལས་སྤར་གྱི་དགོ་བ་དང་ཡོན་ཏན་བསམས་ཏེ་ངས་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་སོ་སྤྲུམ་སྟེ་ང་
 རྒྱལ་འབྲེན་པའང་སྲིད་པས། དེ་ནི་ཡི་རང་ལོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་
 དོན་དུ་གང་ཟག་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཏེ། སྤར་
 རང་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་ད་ཆ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པ་རྟེན། རང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་འཚོལ་སྐྱབ་མ་སྐྱབ་པས་ཐ་ཆད་སྤྲུམ་
 སྟེ་རང་གིས་རང་ལ་དམའ་འབེབས་པར་བྱེད་ན། ཁེངས་པ་བཏང་ནས་དུལ་བའི་
 ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས། རྒྱལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཡི་རང་སྒྲོམ་རྒྱལ་མ་
 ཁོར་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལ་ཡི་རང་སྒྲོམ་རྒྱལ་
 ཡང་། དག་གཉེན་བར་མ་གསུམ་དེ་རེ་རེ་ལའང་དུས་གསུམ་དང་སྤར་ནས་བསྒྲོམ་
 དགོས་པས་གཉེན་དང་བར་མ་ལ་དེ་ཅམ་མི་དཀའ་ཡང་དགའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོ་བ་
 ལ་ཡི་རང་བསྒྲོམ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། དེ་ལ་ཡི་རང་བསྒྲོམ་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་ཐག་དོག་
 དང་ཞེ་སྤང་སྟེ་བ་མང་བས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་གི་དགོ་བ་ལ་ཐོན་སྟེད་རྒྱུང་བ་དང་
 བར་ཆད་མང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་ཉིད་འགོག་པའི་དོན་དུ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཞེས་པ་དང་། ཟིན་བྲན་པ་དང་། ཟིན་གཞོ་བར་བསམ་
 པ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་སོགས་ལ་སྒོ་སྤྱངས་ཏེ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོ་བ་ཅ་ལ་
 ཡི་རང་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་དུ་དག་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོ་བ་ཅ་ལའང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟེ།

བར་བསྐབ་པར་བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
སྤྱོགས་ནམས་ཀྱན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ། །ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། །སེམས་
ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱན་འཛོམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་མེ་སྦྱར་དུ་གསོལ། །ཞེས་དང་།
དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་ལས་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཁྱེད་ནམས་ཀྱིས། །ཆོས་
སྤྱི་མཁའ་ལ་མཁྱེན་བཅེའི་སྤྱོན་འཁྲིགས་ནས། །རྗེ་ལྷར་འཆོམས་པའི་གདུལ་བྱའི་
འཛིན་མ་ལ། །ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་བ་དབབ་དུ་གསོལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྤྱས་དང་བཅས་པ་ནམས་ཀྱིས་གཙོས་བསྐྱར་
འགྲོའི་དཔལ་མགོན་དམ་པར་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱིས། །ཉོན་མོངས་པའི་ཐུན་པ་སེལ་
བར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་མེ་རྒྱན་མེ་ཆད་པར་སྦྱར་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆ་གདུང་ནི་
བར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་ཏྲག་ཏུ་དབབ་པར་གསོལ་བ་ཅི་རུས་འདེབས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ནི་རང་ཉིད་ཆེ་རབས་
ཀྱན་ཏུ་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་མི་འབྲལ་བར་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཐོབ་པར་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དོ། །

རྒྱལ་བ་ནམས་སུ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་
ལག་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྒྱལ་བ་སུ་ངན་འདའ་བཞེད་ལ། །ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་
བ་ནི། །འགྲོ་འདི་ལྗོངས་པར་མི་འགོད་ཅིང་། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་བཞུགས་པར་
གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱར་འགྲོའི་རྩ་ལག་དམ་པ་ནམས་དང་སྦྱང་
དོར་གྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འདོམས་པའི་འགྲོ་བའི་དམིགས་བྱ་གང་ན་སུ་
བཞུགས་པ་ནམས་སྤྱགས་བསྐྱེད་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་བདག་ཅག་གི་རེ་བ་ཡིད་
བཞིན་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་སྦྱར་ཚུགས་སུ་གདབ་པར་བྱའོ། །

བསྡོམ་པའི་ཡན་ལག་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚོར་ལྷངས་པའི་ཚུ་ཐེགས་ནི། རྒྱ་
 མཚོ་མ་ཐད་བར་དུ་དེ་མི་ཐད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་བསྡོམ་པའི་དགེ་བ་ཡང་། །བྱང་
 ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་ཐད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གིས་དགེ་བའི་བྱ་བ་
 ཆེ་ཆུང་ཅི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་དེ་ཉིད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བསྡོམ་པ་གཙོར་
 བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྡོམ་པ། རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
 རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་ཕྱིར་བསྡོམ་པ། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་པན་བདེ་བསྐྱུན་ལུས་
 སྤྱོད་པ། བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུན་ལུས་སྤྱོད་པ། རང་ཉིད་སྤྱོ་ཆོས་
 སྤྱོ་འགྲོ་བ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ། ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་བསྡོམ་པ། རང་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ཆོགས་འཛོམས་ལུས་སྤྱོམ་པ་སོགས་ནི། བསྡོམ་པ་སྒྲ་ན་
 མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་མཇུག་བཅན་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྡོམ་པས་
 རྒྱས་བཏབ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྗེ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ཆུད་མི་ཐ་བར་
 མཐའ་མེད་དུ་འབེལ་བར་མདོ་བསྟན་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 བསྡོམ་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀྱང་བྱས་ཏེ། །དགེ་བ་བདག་
 གིས་བསགས་པ་གང་། །དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་
 ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག། འགྲོ་བ་ནད་པ་རི་སྤྱོད་དུ། །ནད་གསོས་གྱུར་གྱི་བར་
 དུ་ནི། །སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དག་དང་། །དེ་ཡི་ནད་གཡོག་བྱེད་པར་ཤོག། ཅེས་
 སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེལ་བར་བྱོ། །དེ་ལས་གཞན་འཛིག་ཉེན་པའི་བདེ་
 བ་དང་སྤྱོད་པ་དང་བཀྱར་སྤྱོད་སོགས་སྤྱོམ་པ་དག་ནི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་རེ་
 ལས་བསྡོམ་པ་ལས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བསྡོམ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཚུ་ཤིང་བཞིན་དུ་རང་གི་
 འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་ན་འཛིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱོགས་སྤྱོ་མ་ཤོར་བ་བྱེད་
 དགོས། ཡང་རང་གི་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྤྱོད་སོགས་སྤྱོམ་པ་ནི་བསྡོམ་པ་ལོག་པ་

ཡིན་པས་རྒྱ་དགེ་བ་ཡིན་ཡང་སྤྲོད་དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མིག་གི་ག་
མ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན། རང་ལ་དདུལ་པོན་ཆེ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་མ་
ཐག་དདུལ་ཁང་དུ་སྐྱེད་གཏོང་བྱས་ན་བརྒྱུག་དོགས་ཀྱིས་ཞེད་སྤང་མི་དགོས་པ་
དང་། ཉིན་རེ་བཞིན་སྐྱེད་འཕེལ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཅན་གཞན་
དང་མི་འདྲ་བར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་རང་གར་ཚུད་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་
བར་འཕེལ་འགྲིབ་ཆེ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དགས་མི་ཚུགས་པས་རང་ཉིད་གཅེས་
སྐྱོང་ཟབ་ལོས་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བསྡོམས་བྱེད་ན་ལུས་པ་བརྟན་དུ་སོང་
བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་རང་གི་དགེ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ཡན་ལག་དེ་ལྟ་བུ་ཆང་བའི་
སྒོ་ནས་བསྐྱབས་ན། ཤིང་རྩ་ཡན་ལག་ཆང་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་ས་སྤྱོད་ཆེ་ལ། དེ་
མ་ཆང་ན་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་ས་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བ་
བཅས་མདོར་ཅམ་མོ། །

འབྲོམ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར།

སྐབས་འདིར་རྒྱལ་བ་འབྲོམ་སྟོན་པས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
ཐར་ཞུ་ན། འཕགས་མཆོག་སྤྲུགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་རང་གཟུགས་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་
འབྱུང་གནས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཁོང་གང་དུ་འབྱུངས་པའི་གནས་ནི། གངས་
རིའི་བྲང་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་ས་ཡི་གཞི། །ལྷ་ཆེན་ཟུར་སྤུད་ལྷ་པས་བསྟན་པའི་
འདབས། །ཇེ་ལྷའི་རིགས་ལས་འབྲོམ་ཞེས་རབ་གྲགས་པར། །གཙོ་བོའི་རིགས་
སུ་འབྱུངས་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབྱ་བུའི་བྲང་གི་ཕྱོགས་
ལྷ་ཆེན་ཐང་ལྷའི་ཞོལ། སྟོད་ལུང་གི་སུ་ཅ་སྐྱེ་མའི་ས་ཡི་ཆར་ཡབ་སྐྱུ་གཤེགས་
ཡག་གཞིར་འཕེན་དང་། ལུས་སྤྱོད་འཕེལ་ལན་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་

འཁྱུངས། ཁོང་དགྲུང་ལོ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་སྐབས་དེ་ཡང་ཡབ་ཀྱིས་མ་ཡར་གཅིག་བཞེས་
 བ་དེ་དང་འགྲོགས་ནས་ཡོད་པ་ལ། དེ་དང་ཐུགས་མ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱེལ་
 ཏེ་གཞུ་བྱ་ཞང་པོའི་སར་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཅུ་ལ་བྱོན། དགེ་བཤེས་གཡུང་ཆོས་
 མགོན་བྱ་བར་སྒོ་ག་ཡིག་བསྐྱབས་ཏེ་ལོ་བཞི་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལོན་
 ཅ་ན་རྩོ་པོ་མེ་བཅུན་གཞོན་ཏུ་བྱུང་གི་མཁན་བྱ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱ་གར་དུ་བཞུད་པར་
 དགོངས་ནས་བྱོན་པ་དང་གདན་འདྲེན་པས་ཤིན་ཏུ་དད་ནས་སྒྲ་མ་མེ་བཅུན་
 ལ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་བྲུག་པའི་གདམས་པ་ཞུས། དེ་ནས་ཡང་དུས་ཕྱིས་སྒྲ་
 མ་མེ་བཅུན་བལ་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་བ་དང་མཇུག་བས་འགྲོམ་
 རིན་པོ་ཆེས་སྒྲ་མ་མེ་བཅུན་ལ་བྲུག་ཕྱིར་འབྲིད་པར་ཞུས་པས། སང་བོད་ཆོང་པ་
 དང་འགྲོགས་ལ་ཤོག ད་རེས་ཁྱིད་ན་ཕྱིས་པ་བརྒྱས་ནས་ཁྱིད་འདུག་ཟེར་དུ་འོང་
 གསུངས། དེ་ནས་འགྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་གི་ཞང་སྤྱ་ནམ་རྩེ་རྩེ་དབང་བྲུག་ལས་དགེ་
 བསྟེན་གི་སྒྲུ་མ་པ་མགོས་ཏེ་མཆོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སུ་གྲགས། དགྲུང་ལོ་
 བཅུ་དགུ་པ་ལ་བབས་པ་ན་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོང་པ་དང་འགྲོགས་
 ཏེ་མདོ་ཁམས་ལྷན་མའི་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ། སྒྲ་མ་མེ་བཅུན་རོ་མཇུག་གིས་བསམ་
 སྤྱོད་གཉིས་གི་སྒོ་ནས་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ཏེ། སྒྲ་མ་མེ་བཅུན་གི་ནང་
 གི་ཞབས་ཏོག་ཏུ་བྱེ་འཐག་པ་ཡན་ཆོད་དང་། བྱེ་རོལ་དུ་རྟ་ཐུགས་མང་པོ་ཡོད་
 པས་ཉིན་པར་དེ་རྣམས་གི་རྩེ་པོ་མཇུག། རུབ་མོ་རྟ་བཟང་ལ་ཞོན་འཁོར་གསུམ་
 ཆོར་མ་འདྲ་བ་བྱས་ཏེ་མལ་ཆེ་མཇུག། བྱེ་འཐག་པ་ན་དཔེ་ཆ་རང་ཐག་གི་སྟེང་དུ་
 བཞག་སྟེ་གཟིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་བ་གཉེར་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པར་མཇུག།
 ཅུམ་པ་འཐག་སྐབས་རང་ཐག་མང་པོ་བསྒོར་ཏེ་བྲུག་ཀྱང་གན་གི་ལྷག་པགས་
 ལྷར་གྱུར་པ་དང་། མཆོམས་རེ་མཆོན་མོ་རང་འཐག་སྒོར་གི་རྒྱུན་རིང་སོང་སྟེ་

གཉིད་ཞོར་ནས་དཔལ་པ་རང་ཐག་ལ་བརྟུན་པ་ཡང་བྱུང་། ལྷ་མ་སེ་བཙུན་ཁོང་
ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པ་མི་མངའ་ལ་གཏོང་བར་ཡང་མི་མཛད་ཀྱང་འབྲོམ་ལ་མ་དང་
པའི་བསམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུང་།

མདོར་ན་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ལ་མ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པའི་
ཚུལ་ལ་རི་ལྟར་ཤར་བྱིན་གྱི་མདོར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཉག་ཏུ་བྱུང་ལ་བསྐྱུགས་
འོས་སུ་མཛད་པ་ལྟར་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་གྱིས་བསྐྱུགས་པར་འོས་པ་ཞིག་
བྱུང་། དེའི་ཆེ་ལྷ་མ་སེ་བཙུན་གྱི་སྤྱན་སྤར་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་གཞུང་མཐའ་ཡས་ལ་
སྦྱངས་ཤིང་། བྱུང་བར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ཡབ་སྤྲས་གྱི་གཞུང་
དབུ་མའི་སྒྲོར་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྟ་དང་། ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་གྱི་གཞུང་
ནམས་སོགས་སྤྱོད་ཕྱོགས་ནམས་ལ་ཅལ་དུ་ཐོན་པར་སྦྱངས་ཏེ། ཉིན་ཞིག་ཆོས་
ཀྱར་དགོ་འདུན་བྱིངས་དང་བཤོ་སྤྱོད་མཛད་པ་ན། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤྲས་ཀྱང་
ལན་འདོན་སློབས་པ་མ་རྒྱས་ནས་མཁས་པའི་ཕྱལ་དུ་བྱིན་པར་གྲགས། དེའི་ཆེ་
དགོ་འདུན་ནམས་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཏུ་བོང་གི་རྩི་བོ་དང་ཡོས་འཐག་
པ་སོགས་ངན་ལས་ལ་བཀོལ་དུ་པངས་པས། ད་བྱིན་ཆོས་གྲར་ཐེབས་ཆོག་པ་
གནང་། ཞེས་ལྷ་མ་སེ་བཙུན་ལ་ཁུས་པས་དེ་བཞིན་གནང་། ཆོས་གྲ་དར་ཁུ་སྟོན་
བཙོན་འགྲུས་གཡུང་རྒྱུད་དང་རྩིག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱང་བཞུགས་པས་
ཁུ་རྩིག་འབྲོམ་གསུམ་ཞེས་པའང་ཁམས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན། དེ་ནས་འབྲོམ་རིན་པོ་
ཆེའི་ཐུགས་དགོངས་ལ། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་པར་དགའ་བ་རྟེན་དུས་འདིར་
ཆོས་རྣལ་མ་ཞིག་བྱེད་ན་འདི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་མི་ཆོག་རྒྱ་གར་མཁས་པ་
ཅིག་ལ་འདྲི་བ་ལ་བར་དུ་ལོ་ཙྰ་མི་དགོས་པ་བྱ་དགོངས་ཏེ། བརྟེན་ཏུ་སྤྱི་ཏི་རྩྱུ་གེ་ཏི་
ཕྱོགས་དེར་བྱོན་པ་ལ་སྤྱི་ཏའི་སྐད་དང་རྒྱ་ཡིག་གཉིས་བསྐྱབས་པས་ལེགས་

པར་མཁྱེན། དེ་དུས་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་པཱི་ཏ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་གར་ན་པཎ་ཆེན་རི་
སྐད་བྱ་བ་ཡོད་ཟིན་པས། ཆེས་བགེས་པ་རྒྱ་རོ་བ་དང་ཤུན་ཏི་པ་བྱ་བ་ཡོད། དེ་
གཉིས་ད་ཙམ་འདས་སམ་སྟམ། ད་ལྟ་པཱི་ཏ་དེ་པི་ཀ་ར་བྱ་བ་རྒྱལ་རིགས་ལས་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་རང་ཆེ་བར་འོང་གསུངས་པས། དེ་སྐབས་རྩོ་
འབྲོམ་གཉིས་སྐྱུ་རབས་དཔག་མེད་ནས་སྤྲུགས་བརྒྱད་འདེས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་
བག་ཆགས་བཟང་པོས་པཎ་ཆེན་དེ་པི་ཀ་ར་ཞེས་མཆོན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དད་པ་
དབང་མེད་དུ་སྐྱེས་ཤིང་པཎ་ཆེན་ཁོང་དང་མཇུག་ན་དགའ་བ་ལ། ཅིས་ཀྱང་མཇུག་
བར་འགྲོ་དགོས་སྟམ་དུ་དགོངས།

དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་འབྲོམ་གྱིས་ལྷ་སྤྲེལ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་། བྱང་
ཆུབ་འོད་གྱིས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་ཐོག་རྒྱ་གར་ནས་རྩོ་བོ་རྩེ་ལྟ་གཅིག་དེ་པི་ཀ་
ར་གདན་དྲངས་ཏེ་སྤྲོད་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་ཡོད། ཅིས་པ་འབྲུལ་མི་ཞིག་ལས་
གསན་ཏེ། ཞིབ་བརྗོད་གྱིས་དངོས་ཡོད་ཡིན་པར་མཁྱེན་ཏེ་སྤྲེལ་མ་སེ་བཙུན་ལ་མངའ་
རིས་སུ་འགྲོ་ཆོག་པ་ཞུས། སྤྲེལ་མས་ཀྱང་མི་དགེས་པ་མེད་པར་དགེས་མཉེས་ཆེན་
པོས་ཕྱག་དཔེ་རྟེན་ལ་གཅིག་བཅས་གནང་བ་སྟམ་པ་ལྟར་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་མངའ་
རིས་སུ་བཞུད་དོ། །རེ་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་འདིར་མཆོམས་བཞག་རྒྱ་དང་ལྟག་འབྲོམ་
རིས་སུ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྦྱང་བ།

འདི་ཡན་གྱིས་སྡོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་སོང་ནས། གཉིས་པ་
དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྦྱང་བ་ལ། རོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་གཉིས་ལས།

རོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བ།

དང་པོ་རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱང་བ་ནི།

ཅ་བར།

ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བསྐྱབ། །

མ་སྐྱེས་རིག་པའི་གཤེས་ལ་དབྱད། །

གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ། །

ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་རང་ལ་བཞག །

ཅེས་གསུངས། དེའི་རོན་སྡོ་སྦྱང་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ལ་སྦྱར་ནས་གོ་
སྒྲ་བར་ཁྱེད། ཉམས་སུ་སྒྲང་བུའི་སྡོ་སྦྱང་རོན་བདུན་མ་ཁོ་རང་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུབ་པ་མེད་ལ་སྦྱང་བ་པོ་གང་ཟག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པར་པན་ཚུན་
ལྟོས་བྱུབ་ཀྱི་རང་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ང་ཆོའི་སྡོ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ངའི་སྦྱུང་པའི་སྡོ་
སྦྱང་ཀྱི་ཡོད་པ་སྦྱང་བས་བྱུབ་ཅིང་། ངའི་སྦྱུང་པའི་ང་དེ་རང་དབང་གི་རྣམ་པར་
འཆར་ཞིང་འཆར་བ་ལྟར་རང་དབང་དུ་སྐྱེས་ནས་ཡོད་ན་གཟུགས་པོའི་ཆ་ཤས་
ཞིག་ནས་སྐྱེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་མིན་ཞིབ་དུ་བརྟག་ཅིང་དབྱད་ན་ཆ་གང་

དུ་ཡང་དེ་སྐྱེས་པ་རྟེན་རྒྱ་མེད། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་དང་འདས་པ་མ་འོངས་པའི་དངོས་
 བོ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བ་ལ་
 བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པའམ་བརྟགས་དོན་བཅའ་ན་རྟུལ་ཅམ་ཡང་རྟེན་རྒྱ་མེད་པས།
 རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པས་སྟོང་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་འདུག་སྟུམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 ཁོང་ཁོ་ཞིག་སྐྱེས་ནས་སྟོང་མ་སྐྱབ་པར་ནམ་འགྱུར་རྩལ་པོ་གཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆེ།
 དེ་ལྟའི་རྣམ་འགྱུར་དག་པོ་ཡོད་པའི་ཁོང་ཁོ་དེ་ག་པར་འདུག་ཕྱང་པོའི་གསེབ་ནས་
 དབྱེད་ན་རྟེན་པར་མི་འགྱུར། དེ་བཞིན་སོ་སོར་མི་བཟོད་པའི་ཆོར་བ་ཤུགས་དག་པོ་
 སྐྱེ་དུས་ཆོར་བ་ཤུགས་དག་པོ་དེ་ཕྱང་པོའི་ཆ་ག་པར་འདུག་བཅའ་ན་གང་དུ་འང་
 མི་རྟེན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པར་སྟོས་སྐྱབ་
 ཏུ་ཡོད་ཀྱང་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་ན་གང་དུ་འང་མི་འདུག་པས་སྟོང་པ་སྟོང་རྒྱུང་ཡིན་
 འདུག་སྟུམ་པའི་དམ་ཤེས་བསྟེན་ཏེ་དམིགས་པ་བསྐྱང་དགོས།

དེ་ལྟར་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པའི་སྒོ་དེ་ཆོར་བ་ཤུགས་དག་སྐྱེད་པའི་སྐབས་
 སུ་འབྲེལ་མར་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་དགའ་ཡང་། ཆོར་བ་ཤུགས་དག་པོ་དེ་ཏོག་ཅམ་
 ཤུགས་ཆག་དུས་དེ་འདྲའི་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་དེ་འབྲེལ་མར་སྐྱེ་
 སྐྱབ་པ་བྱེད་དགོས། ཆོར་བ་ཤུགས་དག་པོ་དེ་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པ་ན་རྟེན་རྒྱ་མེད་
 ལ། རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ཤེས་ནས་སྟོམ་ན་སྤར་གྱི་ཆོར་བ་ཤུགས་དག་པོའི་ཁོང་ཁོ་དེ་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་ཐ་སྟོད་དུ་བྱ་བ་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
 ཤེས་སྐྱབ་པ་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་གཏི་མུག་སོགས་ག་འདྲ་
 ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱང་སྒོའི་བྱར་ཞིག་ནས་དེ་དག་རི་ལྟར་སྐྱེས་མིན་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་
 ན་ཡུལ་གྱི་ཆ་གང་དུ་ཡང་མི་འདུག་པས་ཡུལ་ལ་སྟོས་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཡུལ་ཅན་རང་ཡང་ལུས་སོགས་ཕྱང་པོའི་ཆ་གང་ན་འང་མི་རྟེན་པས་ཡུལ་ཅན་

རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉམས་རང་གི་རང་གིས་ཤར་ཐུབ། དེ་ནི་རང་རྒྱ་
ཐུབ་པའི་བདག་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་ཡུལ་ཅན་གཞན་ལ་བལྟས་
ནས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོས་ནས་མེད་པར་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྤྲོ་མོ་
ཤེས་ཐུབ། དཔེར་ན། མི་ཞིག་ལ་ཁྱོད་རྒྱ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་དེ། རྒྱ་མ་ཡིན་པར་
ངོས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚན་ག་ལེར་ར་སྟོད་བྱེད་དུས་རྒྱ་མ་དེ། ག་ལེར་སྟོབས་
པ་ཆག་ནས་མགོ་སྐྱར་དགོས་པ་ཆགས་པ་བཞིན། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྦྱེས་
པ་ནའང་དེ་ལ་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་ན་དེ་རྒྱན་པ་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
བྱུང་བ་ན་དེ་ག་ལེར་ཉམས་འགོ་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པ་ན་ཉོན་མོངས་དུག་
གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱན་པ། རྫོ་སྦྱང་
ཡང་རྒྱན་པ། རྫོ་སྦྱང་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པོ་ཡང་རྒྱན་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་
པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྦྱོང་བ་དང་། རྫོ་སྦྱང་ཉམས་ལེན་དེ་དག་ལྷང་
བྱར་འབྱར་བའང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རང་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དེ་ག་ལེར་ཤེས་
ཐུབ་ཅིང་། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་རྒྱན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་
ཡུལ་ལ་འཇུག་སྐྱངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་རྒྱན་པ། ཡུལ་ལྔ་སོ་སོའི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་
ཀྱང་རྒྱན་པ། ཡུལ་ཅན་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཀྱང་རྒྱན་པ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ལས་
རྒྱན་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་སྐྱུ་མ་དང་འབྲལ་བ་ཉིད་དང་། རྫོ་སྦྱང་གི་
ཉམས་ལེན་དང་། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས། ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱང་གི་
རིགས་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་རྒྱན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་དམིགས་སྐྱངས་
དང་བྱ་བ་བྱེད་སྐྱངས་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་རྒྱན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ལྟོས་ས་ལྟོས་བྱེད་
ཀྱི་ཆ་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་དགོ་མཚན་ཡོད་པ་ཞིག་དང་རྒྱུ་རྟེན་གྱི་རིགས་པ་

ཡང་དག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་སྒྲོམ་པ་དང་
 སེམས་ཅན་ལ་འཆོ་བ་བྱེད་པ་གཉིས། རོ་བོའི་ཆ་ནས་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པས་
 རྩུན་པ་ཡིན་པ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་ལ་འཆོ་བ་བྱེད་པ་དེས་པ་རོལ་
 རོ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། གཞོད་པར་སོང་བས་རྩུར་གཞོད་པ་ཡོང་བའི་གཞིར་བྱེད་པ་
 དང་། ཡིད་བྱེད་དང་འདུ་ཤེས་ལོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ལོག་པ་
 དང་སྒྲོན་འབའ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བས་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྗེ་སྒྲོམ་ན་པ་རོལ་པོ་
 ཡང་དགའ་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པས་རང་ལ་སྒྲོ་ཉི་བར་འོང་ལ། རང་ཉིད་ཀྱང་པ་
 རོལ་པོ་ལ་སྒྲོ་ཉི་བར་འབྱུར་བ་ནི་མི་གཞན་གྱིས་བལྟས་ཀྱང་དངོས་གནས་ཡག་པོ་
 རེད། ཅེས་བསྒྲགས་བརྗོད་བྱེད་པ་སོགས་ལེགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྲིགས་པས་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་གོང་དུ་འཕེལ་བ་སོགས་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་རིགས་
 པ་དང་དགེ་མཚན་དུ་མ་ཡོད། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་དབྱུད་པ་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་
 བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་སྤྱོད་སང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 བྱང་པོ་ལྷ་དང་བྱང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་
 འདས་པ་འགགས་ནས་མི་སྦྱེས། མ་འོངས་པ་མ་སྦྱེས། ད་ལྟ་བ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གང་
 དུ་བཅའ་ཀྱང་མི་རྟེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྒོ་སྤྱོད་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་རང་ཡང་
 བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་འབའ་
 ཞིག་དང་། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པས་རྩུན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་འདུག་སྟེ་དུ་
 སྒྲོམ་དགོས། དེ་ལྟར་གང་ཟག་གི་སྤྱིང་དུ་རང་དབང་གིས་སྤྱོད་པ་སྒྲོམ་ན་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་རང་དབང་གིས་མ་གྲུབ་
 པ་སྒྲོམ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ང་ཆོའི་བསམ་པར་སྤྱོད་པ་སྒྲོམ་པ་དེ་བན་ཐོགས་མི་འདུག་སྟེ་ཡང་། དེ་

ཡང་ཡང་སྒྲོམ་ན་ཉོན་མོངས་དྲལ་གསུམ་ཅ་བ་ནས་འགོག་རྒྱ་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་
པོ་ཐེབས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་དེས་ཉོན་མོངས་དྲལ་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་བྲས་ནས་
དྲལ་གསུམ་སྐྱེས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་བདག་མེད་པ་སྒྲོམ་ཡོང་དུས་ཉོན་མོངས་གྱི་
དམིགས་རྣམ་འགོག་གི་ཡོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཀག་པས་
ཉོན་མོངས་སྐྱེ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་པར་བརྟེན། བཀའ་བསྟན་གཉིས་སུ་བདག་མེད་གཉིས་
རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མང་པོས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པལ་བ་དེ་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་
པ་སྤངས་པ་ལ་གཙོ་བོ་དེ་སྒྲོམ་དགོས་པ་དང་། དེ་མ་སྒྲོམ་པར་འགྲོ་ས་མེད་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་ཡིན།

རྒྱ་མཆན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་ཨུ་དེ་མས། བསོད་ནམས་དམན་
པས་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ཞིག་
གིས། །སྲིད་པ་རྩལ་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བསོད་ནམས་དམན་པ་དག་གིས་
བདག་མེད་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཤམ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པ་དང་། དེ་དེ་འབྲ་རེད་
འདུག་གམ་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཡང་ཟ་གི་མེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྱི་གདམས་པ་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲོ་སྤངས་ནས་སྤོང་བ་ཉིད་ཟེར་བ་དེ་དེ་འབྲ་ཞིག་
མིན་ནམ་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་རྣལ་མ་ཞིག་ཟ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་སྲིད་པ་རྩལ་པོར་བྱེད་པ་
ཉྱེ། སྲིད་པ་འཁོར་བ་དེའི་ཅ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་ཏེ་དོ་སྤང་གིས་དབྱེད་པ་ཞུགས་པ་
ན་བདག་འཛིན་གྱི་རུས་ཤུགས་གཙོག་ཐུབ་པས་དྲ་བ་བཅུ་རལ་ལྟ་བུ་བཟོ་ཐུབ་
པར་གསུངས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྒྱན་
པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་སྒྲོར་ངེས་པ་བྲས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སྒྲོ་སྤྱོད་བཞི་དོན་དམ་
བྱུང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྒྲོམས་པ་ཡིན། ང་རང་ཆོ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱ་
སྒྲོམ་ཟེར་དུས་དད་པ་དང་དགའ་མོས་ཡོད་ཅིང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་རེད། སངས་རྒྱས་

ཀྱི་སྤྱོ་སྒོམ་པ་ལ་བསོད་ནམས་དབག་མེད་ཐོབ་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་འགོག་
པར་བྱེད་མི་ཐུབ། བདག་མེད་སྒོམ་ན་སྒྲོང་སང་འབྲུ་པོ་སྒོམ་དགོས་པས་སྒོམ་འདོད་
མ་སྤྱེས་ཀྱང་རྒྱན་བསྐངས་ཏེ་སྒོམ་པ་བསྟེན་ན་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་མགོ་གཞོན་
ཐུབ་པ་དང་རིམ་གྱིས་རྩ་བ་ནས་འགོག་ཐུབ་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན།

རྩ་བར།

མ་སྤྱེས་རིག་པའི་གཤེས་ལ་དབྱད། །

ཅེས་པས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྱེས་པས་རིག་པ་དེའང་དུས་
གསུམ་དུ་བཅའ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ལེགས་པར་དབྱད་
ནས་སྒོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ད་ལོ་ན་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་པ་ཡིན་
དུས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བ་སྟོན་དུ་སྤྱོ་མ་ལྟ་བུར་
ཡོད་པ་ཡིན། སྤྱོ་མ་ཞེས་པ་ད་ལྟ་འགྲེལ་བ་ཤད་རྒྱག་མ་དགོས་པར་སྟོག་བརྟན་ལྟ་
བུར་ཡོད་ཅེས་གོ་ན་འགྲེལ། སྟོག་བརྟན་ཞེས་པ་བཅའ་ཡོང་དུས་ཤེས་སྒྲོ་དང་
སྒྲུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་སོགས་ཀྱི་ཆ་གང་དུ་བཅའ་ཀྱང་མི་རྟེན་བུར་སྟོག་བརྟན་དེས་
མཆོམས་རེ་དགའ་སྤང་དང་སྟོ་སྤང་གི་ཆོར་བ་འབྲུ་མིན་སྟེད་པ་དང་། སྟོག་བརྟན་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་མཆོན་བྱ་བཟང་ངན་དང་གནས་སྤངས་གང་ཡིན་གསལ་
པོར་མཆོན་ཐུབ་པ་མ་ཟད། བྱ་བ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཆོན་པས་སྤང་
སྤང་རི་དགོས་མཆོན་ཐུབ་པར་བརྟེན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབ་སྟོང་མང་པོ་ཐོབ་ཀྱི་
ཡོད་ལ། ཉམས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པས། །དབྱད་ན་དགོངས་པ་གཅིག་
དུ་བབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་སྤིན་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་ལྟར་དབྱད་པ་ལས་
བདེན་བཞི་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོ་སྟོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གྱིས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞིག་
ཡིན་ན་དེར་དབྱིངས་འཕར་ནས་རྒྱད་ཆགས་ཤོར་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ལ་ཉམས་

རྒྱུད་ཤོར་བས་མ་ཆད་དུས་ཆོད་ཀྱང་འཕྲོ་བརྒྱལ་ཤོར་བ་དང་། ལས་ཀ་འབྲེལ་མིན་
ཡོད་པ་རྣམས་ལྟ་མོ་ལ་མགོ་འཁོར་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་མ་ཐུབ་སྟབས་སྒྲ་ཡང་མ་
རག་པ་སོགས་སྒྲིན་ཆེ། སྒྲོ་བ་སྒྲོང་བྱེད་མཁན་ཆོ་ཡང་ལྟ་མོར་དབྱིངས་ཁྱལ་ས་ཏེ་
ལྟ་མོ་འབྲེལ་མིན་བལྟས་བལྟས་ནས་དགོས་པའི་དཔེ་ཆ་མ་སྒྲོག་པས་ཡིག་རྒྱགས་
མི་འཕྲོད་པར་སྒྲོ་བ་བྱ་ནས་ཐོན་དགོས་པ་སོགས་ཀྱང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་
སྒྲོག་བརྟན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲིད་པོ་འབྱུང་ཡང་དགོས་
པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཅིག་ཀྱང་སྟོན་རྒྱ་མེད། དེ་འབྲེལ་ཡིན་དུས་ལུས་ལོངས་སྒྲིད་འབྲེལ་
མི་འབྲེལ་མང་པོར་མགོ་འཁོར་ནས་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་སྒྲུ་མ་
ལྟ་བུའི་རང་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་དེ། དོན་དམ་ལ་དབྱུད་
པའི་ཆེ་སྒྲུ་མའི་སྣང་བ་དེ་དག་སྒྲུ་མའི་རང་ངོས་ནས་བྱུ་བ་པར་སྣང་ཡང་དེ་ལྟར་
མེད་པ་དང་མཚུངས་པར་སྒྱུར། ཐ་སྙད་དུ་ལས་འབྲས་དང་དགོན་མཆོག་སོགས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ནི། སྒྲུ་མའི་སྣང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུ་བ་པ་དེ་དང་མཚུངས་
པར་སྒྱུར་ཏེ་བློ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་དབྱུད་པ་རྒྱུན་བསྐངས་ན་གཙོ་བོ་རང་གི་སྣང་
བ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་འགོག་ཐུབ།

དེ་ཡང་ང་ཆོ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆོད་ལ་ཞིབ་དཔྱད་མ་བྱས་པར་སོ་སོའི་སྣང་
ངོ་ལ་སྒྲིན་མཐོང་བས་སྒྲིན་ཡིན་བསམ་པ་དང་། སྣང་ངོར་བདེ་བ་མཐོང་བས་བདེ་
བའོ་སྟམ་པ་དང་། སྣང་ངོར་སྤྱག་བསྐྱེད་སྣང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ་བསམ་སྟེ་ཞེན་
པ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་སྟབས། ང་ཆོས་སྒྲིན་སྣང་བ་ན་སྒྲིན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཞེན་ནས་
གཞན་ལ་སྒྲིན་འདོགས་སྒྲ་ཆོགས་བརྗོད་དེ་རྒྱག་རེས་ཤོར། དེ་བཞིན་བདེ་བར་
སྣང་བ་ལྟར་བདེ་བར་ཞེན་ནས་བདེ་བ་སྒྲུབ་ཁུལ་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པར་རྟོག་བྱ་
ལྟག་གཞན་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྣང་བ་ན་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་ཞེན་ནས་ཡིད་

དུ་འོང་བར་བལྟས་ཏེ་འདོད་ཆགས་སྒྲིམ་ཤིང་། འདོད་ཆགས་དེས་གྲ་མ་འགྲིག་པ་
བཅོས་པས་ང་ཚོར་གྲ་མ་འགྲིག་པ་ཆང་མ་སྒྲང་བ་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།
དེ་འབྲེལ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་སྒྲང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་སྒྲིམ་དུ་བཞག་ཤེས་བཟུང་སྟེ། སྒྲང་བ་
ལྟར་གྲུབ་པས་སྒྲོང་བ་སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོང་བ་ཉེན་འབྱུང་
དང་ཉེན་འབྱུང་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པས། ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་ལ་མཁས་པ་བྱེད་འདོད་ན་སྒྲོང་བ་ཉེན་
འབྱུང་གི་ལྟ་བ་ལ་མཁས་པ་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེའི་ནང་མཁས་སྐྱད་ཡིག་གཞན་
ལ་མཁས་པ་མ་བྱུང་ཡང་སྒྲོང་བ་ཉེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བ་ལ་མཁས་པ་བྱུང་ན་ནང་པའི་
མཁས་པ་ཆགས་པ་ཡིན།

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མོ་སྒྲོང་ཚུལ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ།

གོང་གསལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མོ་སྒྲོང་ཚུལ་རགས་ཅམ་ཞུས་པ་
དེ། ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་གོ་བདེ་བའི་བྱིར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་མོ་རྣོ་བ་
རྣམས་ལ་ཅུང་ཟད་ཞིབ་རྒྱས་སྟུ་བྱས་ནས་ཞུ་ན།

ཙུ་བར།

ཚོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བསྟུས། །

ཅེས་སོགས་ཆོག་རྟེན་བཞེས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མོ་སྒྲོང་ཚུལ་
བསྟན་ཅིང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་རབ་མཉན་བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རབ་བསགས། །ཚོས་ལ་
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྐྱེས་བྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རྒྱ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལས་གདམས་དག་

དངོས་སུ་མཉན་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅལ་ཐོན་པ་ནི། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་དང་པོའི་ཆོག་ས་རྫོགས་པར་ཉི་བ་དང་། རོ་བོ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སློ་སྦྱང་བར་སྦྱང་བ་ཉིད་ལ་གོ་བ་རྣལ་མ་ཆགས་པ་ཡན་གྱིས་སློ་སྦྱང་བྱས་ཀྱི། དེ་མན་ཆད་ལ་སྦྱ་སྦྱི་རྗེས་སློས་ཅམ་ལས་དོན་སྦྱིན་གྱི་སློ་སྦྱང་མི་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་སློ་སྦྱང་བའི་གོ་རིམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོ་སྦྱང་བ་ཉིད་ལ་སློ་སྦྱང་བ་དང་། དེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སློ་སྦྱང་བ་གཙོ་བོ་དང་། དབང་རྣལ་རྣམས་ནི་དང་པོར་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སློ་སྦྱང་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ནི་སློ་སྦྱང་དཔྱིས་ཕྱིན་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། ང་རང་ཆོས་དེ་གཉིས་ལ་གོ་སྟོབས་སྤེལ་རེས་ཀྱི་སློ་ནས་སློ་སྦྱང་བྱེད་དགོས། འདི་ནི་སློ་སྦྱང་ལ་སློ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་འཕོགས་འདོན་ཆེ་བས་ཡིན། དེས་ན་སྦྱང་བ་ཉིད་ལ་གོ་སྟོབས་སྤེལ་བའི་སློ་ནས་སློ་སྦྱང་བྱེད་ན་གནད་ཆེ་བས། ཅ་བའི་དགོངས་པ་འང་དེ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སློ་སྦྱང་ཆུལ་སྟོན་དང་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སློ་སྦྱང་ཆུལ་འོག་ཏུ་བསྟན་ན་གོ་རིམ་ལེགས་ཆུལ་གསུངས་པ་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་སམ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་དུ་སྦྱང་ཉིད་ལ་སློ་སྦྱང་མི་བྱས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣལ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་རེས་པའི་དོན་མ་ཡིན། སྦྱང་ཉིད་ལ་གོ་བ་རྣམ་དག་ཅིག་ཉིད་ཕྱིན་ཆད་དེ་གཉིས་བྱང་དུ་སྤེལ་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་པས་གོ་རིམ་སྔ་མ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་པས་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་བྱས།

སློམ་ཆུལ་དངོས་ལའང་ཅུམ་པ་པོའི་དགོངས་པ་དང་བསྟན་ཏེ་སེམས་ཅམ་

བའི་ལུགས་དང་སྤྱར་ནས་སྒོམ་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
དང་སྤྱར་ནས་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །

སེམས་ཙམ་བའི་ལུགས་དང་སྤྱར་ཏེ་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཙམ་བའི་ལུགས་འདིར་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དང་སྤྱར་
ནས་བསམ་བཞི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་ཁྱེད་ན། མི་ལམ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་
གྱི་འཕྲལ་རྒྱུན་གང་ཡང་མ་དགོས་པར་ནང་གི་བག་ཆགས་འབའ་ཞིག་ལས་
ཐོལ་བྱུང་དུ་སྤྱེས་པ་དང་དེ་ལ་གཟུགས་སྤང་གི་རྣམ་པ་བཟང་ངན་དང་། དེ་ལས་
བདེ་སྤྱད་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ཞེས་སྤྱོད་པའི་དུས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤར་བ་ལྟར། ཆོས་
གང་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ངོས་ནས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་བཞིན་ང་ཆོའི་སྒོ་ལ་ཕྱི་རོལ་
སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་དང་གང་འཆར་ཡང་ནང་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་དེ་ཡང་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་
སྤང་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྤང་བ་ལྟར་མེད་པས་སྤང་བ་དེ་ཡང་ནང་
སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྤང་བ་དེ་
མེད་པས་སྤང་བ་དེ་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་དོན་གཞན་
དུ་མེད་པ་ལྟར། ཡུལ་གང་སྤང་ཡང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་མེད་ལྟ་བུ་དང་
རྒྱང་ཆད་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་མེད་པས། ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་
དུ་འཛོག་དགོས་པས་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན། འོ་ན་དེ་དག་བག་ཆགས་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན། མི་གཅིག་ལ་དབྱ་གཉེན་བར་མ་གསུམ་གྱིས་
བལྟས་པའི་ཆོ། སྤང་ཚུལ་མི་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་འདུལ་དང་དགའ་སྤྱད་གི་

ཆོར་བ་སོ་སོར་བྱུང་བ་དང་། བཟའ་བརྟུང་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བ་འབྲ་
ནའང་འཕྲོད་མི་འཕྲོད་དང་ཞིམ་མི་ཞིམ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་དང་། གནས་གཅིག་
ལ་འཁོད་བ་འབྲ་ནའང་ཆོ་གང་དང་དགའ་སྤྱད་གི་སྤང་བ་སོ་སོར་སྦྱིས་བ་དང་།
འཛམ་གླིང་འདི་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ཅི་སྟེད་མཆིས་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་བདེ་སྤྱད་གི་སྤྱང་སྤང་བྱན་མོང་བ་དང་བྱན་མོང་མེན་བ་སོ་
སོར་ཡོད་བ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་སོ་སོའི་ལས་སྤང་དང་འབྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་སྟེ།
རང་ཉིད་མིའི་སྤང་བ་རྒྱབ་བ་དང་མིའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤང་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རྒྱབ་ཏེ་ལས་གཞན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
དགོས་པ་སོགས་བསམ་ཞིབ་རྒྱུ་མར་བྱེད་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་
སྤྱོད་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་སྤང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲུབ་བ་དང་། དེ་
གྲུབ་པས་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པོ། །འོ་
ན་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བ། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱོམ་པར་
བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་འབད་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་ལམ་ལྟ་བུར་སེམས་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་
ཀྱིས་གྲུབ་མོད། དེ་ཡང་བཟང་ངན་དང་རྣམ་པ་དག་མ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་
རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ལས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བག་ཆགས་
བཟང་བ་དང་ཡང་དག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འཛིག་གང་ཐུབ་དང་། དེ་ཡང་
གང་བཟང་བ་དང་གང་ཟབ་པར་བསྐྱབ་དགོས་པས་དེ་དག་ལ་འབད་བ་ཤིན་
ཏུ་འཐད་དོ། །ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་མཐོ་བསམ་རྒྱ་གང་ཆེ་ས་ནས་སྟོ་སྟོང་བཞིས་
ན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ལའང་སྟོ་སྟོང་སྤྱད་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་

རོ། །འདིས་མཆོན་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་སྤྱང་དང་རྟེན་འབྱུང་སྒོམ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱ་བའོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕྱགས་དང་སྤྱར་ཏེ་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕྱགས་དང་སྤྱར་ན། གོང་གི་སེམས་
ཅམ་པས་དཔེ་བྱེད་ཕྱགས་དེ་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་
པའི་རྒྱན་པས་མཆོན་བྱུང་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱིས་རྒྱན་པ་སྤྲོ་མི་འབྲུབ་པས་རྒྱན་པའི་
དཔེ་བཞོན་པ་འདྲ་ཡང་དཔེ་བྱེད་ཕྱགས་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་དེ་ཞུ་
ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཐུན་མིན་གྱི་དཔེ་བྱེད་ཚུལ་ནི། མི་ལམ་ན་རི་ར་བ་ཁང་ཁྱིམ་ལ་
སོགས་པ་སྤྱང་བ་ལྟར་རི་ར་བ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྒྱན་པ་རགས་པའི་
དཔེ་ཡིན་པ་དང་། མི་ལམ་ན་རི་ར་བ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་སྤྱང་བའི་སྤྱང་བ་དེ་ཡང་
ཡུལ་དེ་དང་དེའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤྱང་ཞིང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྒྱན་པ་སྤྲོ་མི་
དཔེ་བྱེད་ཕྱགས་ཐུན་མཛང་མ་ཡིན་པའོ། །འདི་ནི་བརྟན་འཕྱིན་ལ་སྤྱར་ན་ཤེས་སྤྱོད་
བས་དེ་ལྟར་སྤྱར་ན། གཟུགས་མཐོང་རྒྱུད་འཕྱིན་ལ་ལྟ་བའི་ཆེ་ཡུལ་ལྗོངས་དང་ཁང་
ཁྱིམ་སོགས་ཐག་རིང་པོ་ཁོ་ན་ནས་ཡོད་པར་སྤྱང་བ་དང་། སྤྱུམ་འཁོར་ལ་སོགས་
པའང་ཐག་རིང་པོ་ནས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པར་སྤྱང་བའི་སྤྱང་བ་དེ་དག་ལ་སྒྲོག་བརྟན་
ཞེས་བྱ། སྒྲོག་བརྟན་དེ་དག་གཟུགས་མཐོང་རྒྱུད་འཕྱིན་གྱི་སྐམ་དེའི་ནང་ནས་
སམ་དེའི་ངོས་ནས་ཚུར་རྒྱུང་པར་གཏང་བ་ལྟ་བུར་སྤྱང་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་སྐམ་
དེའི་ཕྱགས་ནས་སམ་དེའི་ངོས་ནས་འདུག་གམ་མི་འདུག་དབྱེད་ན་རྟེན་དགོས་པ་
ལས་དེ་ལྟར་མ་རྟེན་པ་ནི་མཐོ་བསམ་མ་བཏང་ན་མ་གཏོགས་མཐོ་བསམ་ཞིབ་

པར་བཏང་ན་སྤྱི་ཤར་གྱི་ལུས་པ་ཡིན། དཔེ་དེ་བཞིན་མིག་སྤར་མཐོང་བའི་
གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྗེ་ལྟ་བུ་དབང་པོའི་གེས་པ་ལ་སྤང་བའི་ཆེ་ཡུལ་སོ་སོའི་ངོས་
ནས་ཚུར་ཞུམ་པ་གཏང་པར་སྤང་ལ། སྤང་ཚུལ་དེ་རང་ངོས་ནས་སུ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་བའི་སྤང་ཚུལ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་གེས་པ་སྤང་ཚུལ་དང་ཡུལ་
གྱི་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ནི་རྩལ་པ་སྤྲོ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ང་ཆོའི་ཡིད་
གེས་གྱི་ངོར་དག་གཉེན་བར་མ། ཡིད་དུ་འོང་དང་མི་འོང་བ་སོགས་ཡུལ་གང་
དང་གང་སྤང་ཡང་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་ཚུར་ཞུམ་པ་གཏང་པར་སྤང་བ་ཤི་སྟག་
ཡིན་པ་དང་། སྤང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཞེན་པ་ལས་དག་ལ་སྤང་སེམས་དང་གཉེན་ལ་
ཆགས་སེམས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཞུམས་ངང་གིས་འབྲེན་པར་འགྱུར་ལ། སྤང་
ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་ན་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་དག་གཉེན་སོགས་ཞུམ་
པ་ཐ་དད་པ་དུ་མར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྤང་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་ན་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་བཅོས་སྤྲོ་མེད་པར་ཐལ་
བས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་མི་འགྲིགས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་
ཞུམས་རྒྱ་རྒྱེན་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན།
གདགས་གཞི་དང་གདགས་ཆོས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅས་པན་ཚུན་ལྟོས་
བྱུང་འབའ་ཞིག་དུ་གནས་ཡོད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཞུམས་ཀྱང་
གདགས་གཞིའམ་ཉེན་གཞི་འདུས་བྱས་ཤིག་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། ཆ་ཆ་
ཅན་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཤི་སྟག་ཡིན་པས། འདི་ལྟ་བུའི་ལྟོས་
བྱུང་གི་ཞུམ་གཞིག་རིག་པའི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པས་གེས་ཤིང་། སྒོ་མ་པར་བྱས་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པའི་སྤོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བྱུང་བ་
ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མ་དང་སྤྱི་གྲུ། བྲག་ཅ་དང་གཟུགས་བརྟན། མི་ལམ་

ལྟ་བུ་སོགས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཆར་འོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་
ཚུལ་མི་མཐུན་པ་གཞི་རགས་རིམ་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པར་བྱེད།
ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམ་པར་བྱེད། ཡང་ཡང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་
དང་སྤྱར་ནས་ཆོས་ནུམས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བསྐྱབ་པ་སྟེ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་ཚུལ།

དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ།

རྩ་བར།

མ་སྐྱེས་རིག་པའི་གཤེས་ལ་དབྱད། །

ཅེས་པའི་དོན་ལའང་དང་པོ། །སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་
སྤང་གི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་
ན་མཐོང་ཚུལ་དེའི་ངང་ནས་དབྱད་ན་སྟོང་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་ཀྱང་འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་ཤིང་ད་ལྟ་བའང་
དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་གང་གི་ཡང་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། བྱུང་ཁམས་
བསྐྱེད་མཆེད་སོགས་གང་དུའང་ཆ་ཅམ་མ་རྟེན་པས། རོས་བཟུང་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྒྲོམ་པའམ་མཉམ་
པར་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ནི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྒྲོམ་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ།

རྩ་བར།

གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ། །

ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། ཡུལ་ཤེས་
གཉིས་ཀྱང་དབྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
དབྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་དེའི་རང་ས་ནས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
བ་སྒོམ་པའི་དོན་ནོ། །

ཆོག་རྒྱུ་བཞེས།

རྩ་བར།

ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་རང་ལ་བཞག །

ཅེས་པ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་གཞིའི་སྤང་ཅམ་རང་མ་བཅོས་པར་
སྟོད་པར་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་ཀུན་གཞི་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱའོ། །

གོང་གསལ་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་བྱས་ན། མི་ལམ་
ལྟ་བུར་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེའི་རང་ནས་དབྱེད་
ན། བསྒོམ་བྱ་དང་སྒོམ་བྱེད། སྒོམ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་
པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་
ལྟ་བུར་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་ཅན་དུ་སོང་བ་
ན་གཤེས་སམ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ཡིན་པས། གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེའི་རང་ནས་གྲོལ་བ་རྟོག་ཅིང་། དེའི་ཆེ་ཀུན་གཞིའི་མིང་གིས་
བསྟེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་རྩ་བ་རྩ་བཞག་པ་ལྟ་
བུར་སོང་བ་ནི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་རྩལ་དངོས་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་
དུས་སུ་དེ་ལྟར་མ་སོང་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དེའི་རང་ལ་རྩ་བོ་དལ་ལ་འབབ་པ་ལྟ་བུར་
དབྱེད་བཅོས་མ་བྱས་པར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྟོད་ཀྱིས་གཞོལ་བ་ནི། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ཀུན་གཞིའི་རང་དུ་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཀུན་གཞིའི་དགོངས་

གཞི་ནི་སྒྲིང་ཉིད་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱའམ་སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་མདོ་
 ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ལངས་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྦྱར་
 ལྷ་བྱའི་ངང་ནས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་བ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཡ་མ་
 བལ་བར་སྒྲིང་ཚུལ་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པ་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷགས་འདིར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱི་དོན་དང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་སོགས་
 ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་དང་། བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་པ་སེམས་ཅམ་པ་དང་མཐུན་པས་སྤར་བཤད་པའི་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་ལྷགས་འདིའི་དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་པན་ཚུན་གྲོགས་དང་གྲོགས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི། མེ་
 སྒྲིང་གི་སོགས་འདོན་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲོ་སྒྲིང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་
 ལྷགས་འདིས་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཡང་ང་ཅམ་དང་སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་ལ་
 བག་ཆགས་འཛོག་དགོས་པས་སེམས་ཅམ་པ་དང་དོན་གྱི་བབ་ས་ནི་གནད་གཅིག་
 པས་ཆོག་ཟེན་མི་མཐུན་པ་ཅམ་ལ་འགལ་བ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །

འབྲོམ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར།

འདིར་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་སྤྲ་མའི་འབྲོ་ནས་ལྷ་ན། འབྲོམ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྤྲ་མ་སེ་བཅུན་ལས་དགོངས་ལྷས་དང་། ཁོང་ནས་རྟ་གཅིག་གི་རྒྱབ་ཆས་
 གནད་བ་བཞིན་ལྷས་ནས་བྱོན་པས་བྱང་ལམ་བརྒྱད་སོག་རྒྱ་ཁར་ཐེབས་པ་ན་
 ཁང་བ་ཞིག་ན་ཀུ་ཙ་རེ་འདུག་པས། མི་ཞིག་ལ་འདི་ན་ཅི་ཡོད་དེས་པས། འཕྲང་
 ཁ་བེར་རྒྱང་ཡབ་བེར་ཆེན་གྱི་འདེད་དང་སྤིང་པོ་རྣམས་བསྐྱ་བའི་ཆང་ཡོད་པ་ཡིན་

ཟེར་བས། ཐག་རིང་ནས་ཐེབས་པས་དེར་སྐྱེམས་བསྐྱར་བྱོན་པ་ལ་འཕྲང་ཁ་བེར་
ཚུང་གིས་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེར་ཁྱོད་ཆོས་བྱ་ནས་འོང་བའི་དགེ་བསྟན་ཞིག་འདུག་
སྟེ། ང་ཡང་ཞང་འཕྲང་ཁ་བེར་ཚུང་བྱ་བའི་མི་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། ཁྱོད་གྱིས་ང་ལ་
བྱག་མ་འབྱུག་པ་ལྟར་ཆོལ་ཅིག་ཟེར་བས། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་གཉོམ་ཤིན་ཏུ་
ཚུང་བས་དེ་བཞིན་དུ་མཛད། དེར་བེར་ཚུང་ཆོས་གཏམ་ལ་དགའ་བས་ཆོས་གཏམ་
མང་པོ་བྱས་པའི་ཆེ་འབྲོམ་གྱིས་ཁོང་གི་ཆོག་སྒྲ་རེ་ནས་བརྟུང་བས་ཁོ་ཐེ་ཆོས་སྐྱེས་
ཏེ། ཁམས་མ་གི་ན་འབྲོམ་སྟོན་ཟེར་བའི་དགེ་བསྟན་ཆོས་མཁན་ཞིག་ཡོད་འདུག་
པ་དེ་ཁྱོད་མིན་ནམ་ཟེར་བར། འབྲོམ་ནས་ཡིན་པའང་སྲིད་གསུངས་པས་ཁོང་ཏ་
ལས་ཏེ་ཁོ་རང་གི་འོག་ཏུ་བཏོངས་པའི་བྱམ་ཅེ་བྱུང་སྟེ་དགེ་བཤེས་འབྲོམ་སྟོན་ལ་
བཏོངས། ཏ་བཟང་པོ་གཅིག་གི་ཐུར་མདའ་དར་ཡུག་དང་བཅས་ལུལ། ད་ཅི་ནས་
ཀྱང་བྱག་སྦངས་པའི་བཟོད་གསོལ་དང་བཟོ་སྦྱང་བྱས་པའི་བཟོད་གསོལ་ཞུས་ཏེ་
མཐར་རྩ་སྦྱང་གི་ས་ཆ་འདིར་དགོན་ས་མཛད་དེ་མཆོད་གནས་མཛད་པར་ཞུས་
པ་ན། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། མངའ་རིས་སྟོད་ཡ་གིར་བཏུ་ཆེན་ཞིག་བྱོན་
ཟེར་བས་དེར་འགྲོ་དགོས་པས་ང་ད་རེས་སྟོད་མི་ཁོམ་གསུངས། འོ་ན་ལས་མར་
ཐེབས་ནས་ངའི་མཆོད་གནས་མཛད་དགོས་ཞུས་པས། འབྲོམ་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས།
ཅིགས་ཁ་གསུམ་འཛིན་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱ་གསུངས་པ་ན། འཕྲང་ཁ་བེར་ཚུང་
གིས་གང་བཞེད་ཞུས་པས། མོ་མདོའི་མཁར་འདི་བཤེས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་
ཞིག་བཞེངས། ཤ་ཐན་དང་རྩམ་ཐན་གྱི་འབྲུགས་པ་ནི་བསྟུམས། ངའི་བྱི་ནས་ཡར་
ལ་རྫོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱ་བ་འོང་གི་དེ་ལ་ཆོས་ཚུགས། དེ་མ་བྱུང་ན་གཡོན་
རུ་ན་ཁུ་སྟོན་སློ་རྟོན་པོ་བྱ་བ་ཡོད་པས་སྟུན་བྲོངས་ལ་ཆོས་ཚུགས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཅིགས་གསུམ་པོ་ཁས་སྦངས་སོ། །དེ་ནས་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་རྫོག་པོ་རྫོག་པོ་མཛལ་

ཕྱིར་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་གང་མགྲོགས་ཐེབས། རྫོ་བོ་རྗེ་རྫོ་རྗེ་གདན་དུ་ཞབས་
སྐྱོར་ཐེབས་སྐབས་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་མས་ཁྱོད་མ་འོངས་པར་བོད་ལ་ཐེབས་ཤིང་བོད་
དུ་ཁྱོད་ལ་ཨུ་པ་སི་ཀ་ཞེས་པ་ཞིག་འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་རྫོ་བོ་སྟོད་
དུ་ཐེབས་སྐབས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་མས་གོང་བཞིན་ལུང་བསྟན་ཡང་ཡང་བྱུང་།
རྫོ་བོས་ཀྱང་ཉིན་ལྟར་ཁང་ཐོག་དུ་ཐེབས་ཏེ་ངའི་སྟོབ་མ་ཨུ་པ་སི་ཀ་ཡོང་གི་ཡོད་
ཅེས་ཡང་ཡང་གསུང་གི་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་རྫོ་བོ་རྗེ་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་རན་
པ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་འབྲས་མ་བྱུང་སྐབས་སྤྲུགས་
འཆབ་མཇུག་ཅིང་། སྐབས་ཤིག་རྫོ་བོས་ཏཱ་རས་རྩུན་ནི་གསུངས་པ་ཅང་སྤིང་དམ།
ཨུ་པ་སི་ཀ་ད་ལྟ་འང་མ་འོངས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས།

ཉིན་ཞིག་རྫོ་བོས་ཨུ་པ་སི་ཀ་ཐེབས་རྒྱ་ཡིན་པ་མཁྱེན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ག་
སྤྲིག་ལེགས་པར་བཀྲིས་ཏེ་གོང་གསེབ་ཅིག་དུ་ཆོས་སྟོན་ལ་ཐེབས་ལུང་དུ་དགོ་
བཤེས་སྟོན་པ་སྟེ་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཏེ་རྫོ་བོའི་གཞིམ་ཁང་དུ་བྱོན་པ་ན་རྫོ་བོའི་
འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེར། རྫོ་བོ་ད་ལྟ་རང་བྱོན་པས་བཞུགས་ཤིག་
བྱས་པ་ལ་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས། ང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཇུག་
བ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་སྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་སྲ་མ་འདམ་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་རྫོ་
བོའི་སར་མཇུག་དུ་ཐེབས་པ་ན་སྲང་ལམ་ཞིག་དུ་མཇུག་ཏེ། མཇུག་མ་ཐག་དུ་དང་
བྲག་མཇུག་ནས་བྲག་ཉེན་དུ་གསེར་བུལ་ཅ་ན། རྫོ་བོས་ཀྱང་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེའི་
དབྱར་བྲག་བཞག་ནས་སྐྱོད་ཏེ་སྐད་དུ་ཤིས་བརྗོད་མཇུག་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།
སྟོན་བདག་ནས་འབྲོམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྦངས་པའི་གསོལ་ཆོགས་སྐལ་བ་དེ་དང་མར་
རྫོག་བཅས་ཀྱང་གནང་བས་འབྲོམ་གྱིས་གསོལ་ཆོགས་བཞེས་ཤིང་མར་རྫོག་དེ་
བཞུགས་ནས་དེའི་རུབ་མོ་རྫོ་བོའི་དབྱ་སྲས་སུ་མཆོད་མེ་མཆོན་སྤེལ་ཅིག་སྤེལ་བར་

གནང་ཞིང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཇོ་བོ་ཇི་དགོངས་པ་སྤྱད་ན་ལས་མ་འདས་བར་ཇོ་
བོའི་དབྱ་སྤྱུ་སྤྱུ་མཆོད་མེ་མ་ཆད་པར་སྤུལ་བར་མཛད། དེ་ནས་ཇོ་བོས་འབྲོམ་ལ་
བུམ་པ་དབྱ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་དབང་བསྐྱར་ལེགས་པར་གནང་ཞིང་། དུས་དེའི་
ཆེ་དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་ཇོ་བོ་ལ་བྱི་བ་གསུམ་ཁྲུས་པའི་དང་པོ། རྒྱ་གར་ན་པ་རྩེ་
ཏ་རི་ལྷ་བུ་ཡོད་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ། ངས་སྤར་བུས་ཆོས་རྣམས་ལམ་དུ་སོང་
མ་སོང་བྱ་བ་དང་། གསུམ་པ། ལྷ་མ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱན་སྤར་བསྐྱད་ན་རི་ལྷར་མཆི་བྱ་
བ་གསུམ་ཁྲུས་པས། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། རྒྱ་གར་ན་པ་རྩེ་ཏ་མཁས་པ་མང་པོ་ཡོད་
ཅིང་ང་བོད་དུ་འོང་ཅ་ན་ཤར་ཕྱོགས་རྩང་ག་ལ་ནའང་ཉིན་རེར་མ་ཆད་པར་བྱུབ་
ཐོབ་རེ་འབྱོར་གྱི་ཡོད། བྱིད་ཀྱི་སྤྱུ་མའི་ཆོས་དེ་ལམ་དུ་ཡེ་མ་སོང་འདུག་ཀྱང་། ལྷ་
མའི་ཞབས་ཏོག་དེ་ལམ་དུ་སོང་འདུག་དེ་ཕྱིན་ཆད་ང་མཉམ་དུ་སྡོད། ངའི་ལྷ་མོ་
སྤྱོལ་མས་ཁྱིད་ལུང་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི་ངའི་བཀའ་བརྒྱུད་འདི་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་
གསུངས། དེ་ནས་ཇོ་བོས་ཞལ་འཇོམས་པའི་སངས་ཀླདས་པར་ཇོ་བོས་དགེ་བཤེས་
སྟོན་པ་ལ་ཆད་དུ་དགོངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ་ཆོས་སྤྱན་གཅིག་མཛད་
དེ་ཆར་གཅིག་གསུངས་པས་དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་གང་གསན་ཐམས་ཅད་སྦྱེས་བུ་
གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྟེང་དུ་འབབ་པར་མཛད། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་ཇོ་
བོ་རྒྱ་གར་དུ་ཞག་གསུམ་ན་ཐེགས་པ་ལ་སྦྱེབས་ནས་བོད་དུ་བཞུགས་པར་ཁུ་བ་
སྤུལ་བས། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། གྲགས་པ་ངན་པ་སྡོང་མི་བྱེད་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཉེས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་གསུངས་ནས་མ་གནང་། དེའི་དུས་
སུ་རྒྱ་གར་ན་ཇོ་བོ་ཅམ་པ་ཡང་གསེར་ལ་དམིགས་ནས་བོད་དུ་སོང་བྱ་བ་དང་།
གསང་སྤྱགས་མ་རྒྱུད་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་བཞིན་འདུག་ལོ་བྱ་བའི་གྲགས་
ངན་བྱང་བས་དེ་རྣམས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཇོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་དགོངས་

པར་མཛད། དེའི་ཆེ་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་རྫོགས་པོ་དེ་དུ་འབྱོན་པར་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་
 ཐབས་མཁས་ཀྱིས་དེད་ཀྱི་ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས་སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
 བ་སློབ་དཔོན་བོ་རྩི་ས་ཏ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་ལ་སོགས་པས་གདན་དྲངས་པའི་
 རྒྱ་དཔེ་མང་པོ་དང་རྫོགས་པོ་ལྟ་ལྟ་ཤི་སོགས་རྟེན་བྱས་པར་ཅན་མང་དུ་བཞུགས་
 ཤིང་དགེ་འདུན་སྤྱོད་ཐུག་མང་པོ་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་དང་། དེ་
 ཐབས་ཅད་ཀྱང་རྫོགས་པོ་དེ་དུ་འབྱོན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་མགུར་གནས་ལགས་ཞེས་
 ལྟན་དུ་གསོལ་བས། རྫོགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་སྟིགས་མའི་དུས་སུ་ཆངས་པར་
 སྤྱོད་པ་གངས་མང་དེ་ཅམ་རྒྱ་གར་ནའང་མ་བཞུགས་ཤིང་དེ་ཅམ་བཞུགས་ཡོད་ན་
 དེས་པར་དག་བཅོམ་པ་ཡང་བཞུགས་ཏེ་མཆི་གསུངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཐུག་
 མཛད་ཅིང་། ཞལ་ནས་ཀྱང་དེ་ཐབས་ཅད་ཀྱང་ཁོ་བོ་འོང་པ་ལ་དགའ་བ་ཡིན་ན་
 ངས་དགེ་འདུན་ཀྱི་ཆོས་ལྡན་ཀྱི་དག་མི་གཅིག་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་གསུངས་
 པ་ན་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་སློབས་པ་སྦྱེས་ནས་རྫོགས་པོ་ལ་བོད་དུ་འབྱོན་པར་ཁྱེད་པ་ལུ།
 རྫོགས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ན་དགེ་བཤེས་ལོ་རྒྱ་བའི་ཞལ་ནས། ངས་དཔྱལ་
 བར་འགྲོ་མ་རུས། སློབ་དཔོན་གནས་བརྟན་དང་མནའ་འགགས་ཡོད་པ་ཐུགས་
 ལ་མངའ་མོད་གསུངས་པས་བོད་དུ་བཞུགས་དབང་མ་བྱུང་། རྫོགས་པོ་ཞལ་ནས།
 དང་པོ་ཚུར་ལ་སྤྱོད་མ་འོང་དོགས། དེ་ནས་པར་ལ་སྤྱོད་མ་འོང་དོགས། ངས་
 ལོ་རྒྱ་བ་སྤྱོད་བྱ་བའི་ཞལ་གྱལ་ཡང་གསུངས། དེར་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་
 དགོངས་ལ་བོད་ཀྱི་མི་ཆེན་རྣམས་ཐོགས་སུ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་དངས་དགོས་དགོངས་
 བས་བཀའ་འཕྲིན་དབང་ཐུག་མགོན་དང་དགེ་བཤེས་ཀ་བའི་ཐུག་ཏུ་བསྐྱེདས། དེ་
 བས་དགེ་བཤེས་ལོ་རྒྱ་བའི་འདོད་མོས་ལྟར། བལ་པོ་རྫོང་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་
 གཤམས་མཛད་པ་ན་མན་ཕྱེ་གསུམ་བྱ་བའི་འཁྲུགས་པ་ལངས་པས་བལ་པོ་རྫོང་

འགགས་སྐབས་ཐེབས་མ་ཐུབ། དེར་དགེ་བཤེས་ལོ་རྒྱུ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མ་བདེ་བ་
ལ་རྫོང་པོའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་སློ་མ་བདེ་བ་མི་དགོས་ཤིང་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པ་ལ་
ཉེས་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་གསུངས་པ་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེས་ཏེ།
ད་ལོ་ན་བོད་དུ་འཕྱོན་པར་ཁྱ་ཟེར་ནས་བོད་དུ་གདན་འདྲེས་སོ། །དེའི་དུས་སུ་
གསེར་གོ་བརྟམས་ཞིག་དང་ལམ་སློན་རྫོང་པོས་ཕྱག་བྲིས་མ་ཞིག་བཅས་བྱ་རངས་
བཞུ་དེ་གཉིས་ལ་བསྐྱར་ནས་གསེར་འདི་སློབ་དཔོན་གནས་བཟན་ལ་བུལ་ལ། ད་
རེས་རྫོང་པོ་གདན་འདྲེས་པ་ཡིན་ཀྱང་བལ་པོའི་ལམ་འགགས་ནས་ཕྱིར་ལོག་ད་
སྐྱེན་བོངས་གསུངས་ན་ཡང་སྐྱེན་འདྲེན། རྫོང་པོ་ཡང་བོད་ལ་མཉེས་ཤིང་འགྲོ་དོན་
ཡང་ཆེན་པོ་འདུག་པས་བཞུགས་ཆོག་གམ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱར་བཅོས་འདི་བེ་
གྲ་མ་ལ་ལྷོ་ལའི་བརྗེ་ཏ་རྣམས་ལ་གཟིགས་སུ་བུལ་མཛོད་ཅེས་པའི་འཕྲིན་བསྐྱར་
བས་གཉིས་པོས་ཀྱང་ལམ་ལ་ཉེ་ཞོ་མེད་པར་བེ་གྲ་མ་ལ་ལྷོ་ལར་འཕྱོར་ཏེ། གནས་
བཟན་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ལ་གསེར་རྣམས་བུལ་ཅིང་རྫོང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་
ཞིབ་རྒྱས་ཞུས། བསྐྱར་བཅོས་དེ་ཡང་བརྗེ་ཏ་རྣམས་ལ་གཟིགས་སུ་བུལ་བས་དེ་
རྣམས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ་བསྐྱར་བཅོས་འདི་ལེགས། ཡི་གེ་ཕྱག་བྲིས་ཀྱང་མ་རྟོར་
བར་འདུག་གསུངས་ཏེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཅེ་ལ་བཏགས་ནས་ཞག་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་
རིང་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། གནས་བཟན་གྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རྫོང་པོ་འཕྱོན་དུ་
རེ་བ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་འདི་ཐེབས་པས་རྫོང་པོ་དང་ཁྱད་མེད། རྫོང་པོ་བོད་ན་འགྲོ་དོན་ཆེ་
བ་དེ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཁོང་བོད་ལ་དང་པོ་ནས་མཉེས་པ་ང་རང་རྒྱས་ཡོད། ད་
སྐྱེན་མཐོ་བས་ཤུལ་ཐག་རིང་པོ་ལ་ཚུར་སྐྱེན་མ་བྱངས་བར་བསྐྱར་བཅོས་འདི་ལ་
འགྲེལ་བ་ཅིག་མཛད་ནས་བསྐྱར་བར་ཁྱ་གསུངས་ནས་བཞུ་དེ་གཉིས་བོད་དུ་
ཚུར་བཏང་། ཁོང་གཉིས་པོས་ཀྱང་བོད་དུ་ཚུར་འཁོར་ནས་རྫོང་པོ་དཔོན་གཡོག་ལ་

ཞུ་འཕྲིན་སྟུན་དུ་གསོལ་བས་དཔོན་གཡོག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཤིང་ཁྱད་
བར་ལོ་ཅ་བས་ཞལ་ནས། སློབ་དཔོན་གནས་བརྟན་རི་བས་ཀྱང་ལྷི་བའི་ཁྱད་
གཅིག་བསྐྱར་བ་དེ་ད་སངས་ཀྱིས་སོང་གསུངས། རེ་བོས་ཀྱང་འཕྲལ་མར་ལམ་
སློན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞིག་མཛད་དེ་བན་དེ་ཁོང་གཉིས་བརྒྱད་གནས་བརྟན་དང་བརྩེ་
ཏ་རྣམས་ལ་བསྐྱར། བརྩེ་ཏ་རྣམས་ནས་ཀྱང་དེ་རྒྱལ་མཆོད་གྱི་ཅེར་བཏགས་ཤིང་
མཆོད་པ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། །ད་རྣམ་ཐར་གྱི་འཕྲོ་འདིར་བཞག་ནས་རྩ་བའི་གཞུང་
དངོས་ཀྱི་དཀྱུས་ལ་འཇུག་པ་ལ།

ཐུན་མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།

རྩ་བར།

ཐུན་མཆོམས་སྐྱུ་མའི་སྤྱེས་བྱར་བ། །

ཞེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་རྗེས་ཐོབ་བམ་ཐུན་མཆོམས་སུ་འདྲ་
ཤེས་ག་རེ་བསྐྱར་དགོས་ཤི་ན། བྱ་བྱེད་སོགས་གང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ལྟར་
མ་གྲུབ་པའི་སྐྱུ་མ་ཡིན་པའི་འདྲ་ཤེས་འཛིག་དགོས། དཔེར་ན་སློག་བརྟན་ནང་
གི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ལྷུ་མ་ར་སོགས་སྤང་བ་ཙམ་ལས་དེའི་ངོས་ནས་མེད་པ་ངེས་པ་
ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤྱེ་བ་མང་པོར་གོམས་པའི་དབང་གིས་བདེན་པར་སྤང་བ་
ལྟར་གྲུབ་པ་འཛིན་པ་དང་། ཞེན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རིགས་པས་བརྟག་དབྱེད་
བྱས་ན་སློག་བརྟན་ལྟར་བདེན་པར་རམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་རང་ཡིན།
སོ་སོས་གང་མཐོང་བ་དང་མཐོང་མཁན་ཐམས་ཅད་རྩོད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟར་ཡིན། དེ་
བཞིན་དག་གཉེན་དང་ནད་ན་ཆ་སོགས་ཀྱང་སྐྱུ་མ་ལྟར་ཡིན། རྣ་ཆ་ཟེར་བ་དེ་སྐྱུ་
མ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་ནི། རྣ་ཆ་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་བསམ་སློབ་འབྲེར་སྤངས་ཀྱིས་

འགའ་ཤས་ལ་དེ་ཙམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་ཆོད། འགའ་ཤས་ནི་སྐྱད་དན་ཤོར་གྱི་ཡོད།
དེ་བཞིན་དཔེར་ན། གསལ་ཇ་མང་མོ་ཡིན་ནའང་འགའ་ཤས་ལ་ཞིམ་སོ་དང་
འགའ་ཤས་ཀྱིས་མི་ཞིམ་བ་ཆོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སེམས་ཙམ་བ་ལྟར་ན་ཆོས་
རྣམས་ནང་བསམ་བཞིའི་འབྲེལ་སོ་ཙམ་ལས་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་མེད་གསུངས། དབྱ་
མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་ཆོས་རྣམས་ནང་གི་བསམ་བཞིའི་འབྲེལ་སོ་ཙམ་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་
ཐལ་བ་ཡིན་བས་དེ་འདྲ་རང་མ་རེད། དེ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་པན་ཚུན་ལྟོས་
ནས་འཛོག་དགོས་ཀྱི་མ་ལྟོས་པར་འཛོག་དགོས་ན་ཁྱོད་རང་གིས་འདོད་བ་ལྟར་
ཡིན། ཇ་དེར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལྟོས་ནས་ཞིམ་བ་ཞིག་དང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་
མ་ཞིམ་བ་ལྟོས་བྱུང་གྱི་ངོས་ནས་སོ་སོར་བཞག་ཆོག་བ་ཡིན་བ་ལ། སེམས་ཙམ་
བས་བཤད་བ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་གསུངས། དངོས་བདེན་བྱས་ན་ང་རང་ཆོ་
ཐལ་འགྱུར་བཞིའི་ལྟ་བ་མ་སྒྲུབ་གོང་སེམས་ཙམ་བཞིའི་ལྟ་བར་སྟོབ་སྟོབ་བྱས་ཏེ་གོ་
བ་འདྲན་ངེས་ཞིག་བཞེས། དེ་ནས་ཐལ་འགྱུར་བཞིའི་ལྟ་བར་སྒྲུབ་ན་ཡག་སོ་ཡོད་བ་
རེད། ཇ་ཞིམ་མི་ཞིམ་དེ་ཡང་སོ་སོ་ལའང་ལྟོས། ཇ་ལའང་ལྟོས། མི་གཞན་ལའང་
ལྟོས་ཏེ་འཛོག་དགོས་བ་ཡིན། ར་ཆ་ལ་ཆ་བཞག་ན། མི་ང་རྒྱལ་ཁོང་ཁྱོད་ཅན་ལ་
ཏ་ལྷག་བཤར་བ་ན་མི་དེ་ང་རྒྱལ་དང་ཁོང་ཁྱོད་དབང་གིས་ན་རྒྱ་དང་ཆ་རྒྱ་བཞག་
ནས་ད་དུང་ཁོང་ཁྱོད་དང་སྟོན་སྟོན་ལྷགས་ཆེར་སྟེ། སྟོན་སྟོན་ཆུང་བ་དག་ལ་ཏ་
ལྷག་ཁྱེ་བ་ལྟ་ཅི་ཏ་ལྷག་ལག་པར་འཆང་བ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་སྟོན་འདར་ཏེ་སྐྱད་དན་
ལུང་བ་གང་ཤོར་གྱི་རེད། དེ་ནི་དེ་དག་སོ་སོའི་བསམ་བཞིའི་འབྲེལ་སོའི་དབང་གིས་
ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་སྟེན་དུས་གཞན་གྱི་ཉེས་བ་ཆར་
གཅོད་བྱ་ཕྱིར་བཅོན་ཁང་ནང་བཅུག་སྟེ་ཏ་ལྷག་བཤར་བ་དང་དེའི་རྣམ་སྟོན་གྱིས་
དཔྱལ་བར་སྟེ་བ་ཡོང་སྟེ་ཅེས་གསུངས་ཡོད་བས། དཔྱལ་བཞིའི་ལྷགས་བསྟེན་ག་

མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་འང་འགའ་ཤས་ལ་ན་ཆ་ཆད་མེད་འབྱུང་། འགའ་ཤས་ལ་
 ན་ཆ་དེ་ཙམ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་བའང་ནང་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན། ང་རང་
 ཆོ་དཔྱུལ་བའི་ལྷགས་བསྐྱེད་མེ་འབར་བའི་ཐོག་སྤྱོད་པས་ན་ན་ཆ་ལོས་ཡོང་བསམ་
 པ་ལས་ཡོང་གི་མ་རེད་བསམ་གྱི་མ་རེད། དེ་ནི་ང་ཆོར་ལྷགས་བསྐྱེད་མེ་འབར་བ་
 རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན། བྱིས་བདག་དཔལ་སྤྱིས་
 གྱིས་བཙུག་ལྷན་འདས་མེ་དོང་དུ་སྤྱོད་འབྱུང་བར་བཅུམས་ནས་ས་དོང་བྱས་པ་
 དེའི་ནང་མེ་སྤྱོད་པ། དེའི་ཐོག་ས་སྐྱམ་ལོས་བཀའ་བཞག་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་
 ལ་གསོལ་སྟོན་དུ་བྱོན་པར་གསོལ་བ་ལྟར། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱིས་བདག་
 དེའི་ཆོག་ས་རྒྱུས་ཕྱིར་འགྲིགས་གྱི་རེད་གསུངས་པ་ཡིན་ཡང་། བྱིས་བདག་དེའི་
 བསམ་པར་ངས་ལམ་ཁར་ས་དོང་བྱས་ཏེ་མེ་སྤྱོད་པ་འཆར་ཡང་ཁོང་ཕེབས་གྱི་
 ཡིན་གསུངས་བྱུང་བས་མངོན་ཤིང་མེད་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་
 ཕེབས་པ་ན་ས་སྐྱམ་ལོས་བཀའ་ཡོད་པའི་མེ་དོང་སྟེང་ཕེབས་པ་ན་དོང་ཐམས་ཅད་
 བྱིས་གྱི་རྒྱུར་བྱུང་། མེ་ཐམས་ཅད་མེ་ཏོག་བསྐྱེད་བའི་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་པ་
 དེའི་སྟེང་ནས་བྱིས་ནང་དུ་ཕེབས་དུས་བྱིས་བདག་དེས་དུག་ཅན་གྱི་ཟས་སྤྲུལ་བ་
 དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པས་བྱིས་བདག་འགྱོད་གཏུང་བཀའ་ལོས་མཐོལ་
 བཤགས་སྤྲུལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་རེད། དེ་
 ཐམས་ཅད་སྟོན་གྲུབ་གྱི་ངང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ང་རང་ཆོ་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྩ་
 བ་དེ་བདེན་པར་སྤྱོད་ཚུལ་ལྟར་ཞེན་པ་དེས་བྱས་པ་རེད། ང་ཆོས་དེ་འདྲའི་ཞེན་པ་
 མངོན་གྱུར་བ་བཀའ་གྲུབ་ན། འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པར་མི་
 འབྱུར། གང་ལྟར་ང་ཆོས་སྤྱོད་ཞེན་གང་བྱུང་ཡང་སྤྱོད་ཞེན་ལྟར་དུ་རང་དབང་གིས་
 གྲུབ་པ་རྩ་བ་ནས་མེད་སྟེ་དུས་ཏྲ་ཏྲ་བཞུགས་ཀྱིས་གཟུང་དགོས། དེ་ལྟར་

བྱུང་ན། ལྷན་མཆོམས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་རྟེན་པ་ཡིན། དེ་དག་ནི་
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་ཚུལ་གནད་བསྟུན་ཅམ་ཞུས་ཟིན་པ་ལགས་སོ། །

ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་བ་ནི།

ཙ་བར།

གཏོང་ལེན་གཉིས་སོ་སྤེལ་མར་སྤྱངས། །

དེ་གཉིས་རྒྱང་ལ་བསྐྱོན་པར་བྱ། །

ཞེས་པ། དང་པོ་ང་ཚོ་དབུགས་པར་བཏང་ཆུང་ཆུབ་བྱེད་པ་དེ་ལ་
དབུགས་དབྱུང་ཆུབ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེ་གཏོང་ལེན་དང་སྤྱར་ནས་སྒྲོམ་པ་ནི།
དབུགས་པར་དབྱུང་བ་ན་རང་གི་དགེ་ཙ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དབུགས་དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་པར་མ་ཀུན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བར་བསམ། དབུགས་
ཆུང་ཆུབ་པ་ན་དབུགས་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་མ་ཀུན་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ནད་ན་
ཆ་སྤྲིག་སྤྱི་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རང་ཐོག་ཏུ་ཆུར་འཐེན་ཏེ་ལེན་
པ་ཡིན་བསམ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་དགོས་པ་དེ་ང་རང་ཚོར་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྟུལ་སེལ་
ཐབས་ཀྱི་བསམ་སྒོ་ཡེ་ནས་མེད་པར་སོ་སོའི་སྤྱུག་བསྟུལ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ནའང་དེ་
སེལ་ཐབས་སྒོ་སྤྲོ་ཆོགས་ནས་བྱས། ཐ་ན་འབྱ་སྤིན་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སོ་སོའི་སྤྱུག་
བསྟུལ་སེལ་ཐབས་བྱེད་ལ། སོ་སོའི་སྤྱུག་བསྟུལ་སེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་སྤྲིག་
གཅོད་པ་དང་ནོར་འཕྲོག་པ་སོགས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་སྐར་མ་གཅིག་ཀྱང་
སྟོད་ལོང་མེད་པར་དཀའ་ལས་རྒྱག་པ་དེ་སོ་སོའི་སྤྱུག་བསྟུལ་སེལ་བའི་བྱེད་ཡིན།
བྱ་བྱེའུས་ཀྱང་ནམ་གསལ་མ་ཐག་སྐད་བརྒྱབ་ཏེ་བྱེད་འཕྱར་ནས་དགོང་འོ་ནང་དུ་

ལོག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན། ང་ཚོས་སྤྱ་གྲུ་
 རྒྱང་རྒྱང་འགྲོ་བྱུང་མ་བྱུང་ནས་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་ཐབས་བྱས་ཏེ་ད་ལྟ་ལོ་འདི་ཙམ་
 ཕྱིན་ཀྱང་ད་དུང་སྤྱག་བསྐལ་བསལ་མ་བྱུང་བར་སྤྱ་མ་དང་གཅིག་པ་གཅིག་
 རྒྱང་བཅོ་འདྲར་གནས་ཡོད། ད་དུང་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་སེམས་
 །ལྷགས་རིམ་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ་བར་གྱུར། སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐལ་
 ལ་དེ་ཙམ་གཅིག་སྤྱ་མི་བྱེད་བར་སྤྱོད་མཁན་དེ་ལ་ལས་ཀ་ཡང་ཞེ་དྲག་མེད་
 ལ་སྤྱག་བསྐལ་འཕར་མ་ཡང་སྤྱོད་མི་དགོས་པ་ཡིན། ལམ་ཁར་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་མོ་
 བ་དེས་དེ་གར་གར་རྟེན་གྱི་ཁ་ལག་འདྲ་མིན་ཐོས་ཏེ་སྤྱོད་ལྟོད་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་
 དང་། དེར་ཆེ་སྤྱབ་བྱེད་མཁན་དང་སྤྱན་གཏོང་དུ་འགྲོ་མཁན་སྤྱ་ཡང་མེད་རུང་ན་
 ཆ་མེད་པར་ཆེ་རིང་ཐག་ཆོད་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་འདུག ང་ཚོ་ནི་ན་ཆ་མི་ཡོང་ངམ་
 བསམ་སྟེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཞེ་སྟེ་གཅིག་བྱས་ཀྱང་ད་དུང་ན་ཆ་མང་དུ་འགྲོ་གི་འདུག
 གོས་ལ་ངེ་མ་ཏོག་ཙམ་འགོས་ན་དེ་མ་ཐག་འཁྱུ་བ་དང་བརྒྱབ་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་
 བཅོག་སྤང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཙང་སྤྱ་ཞེ་དྲག་བྱེད་མཁན་ཆོས་སོ་སོར་པར་ཕྱོགས་
 ནས་ངེ་མ་ཏོག་ཙམ་འགོས་ན་འབྲལ་མར་པར་ཕྱོགས་དེར་མིག་ལོག་ལྟ་གི་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡིད་ཁྱོད་རང་དོན་བྱེད་སྤྱོད་པའི། སྤྱེ་བ་
 གངས་མེད་འདས་གྱུར་ཀྱང་། །ངལ་བ་ཆེན་པོས་དེ་ལྟ་བུའི། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་
 འབའ་ཞིག་འབྱུག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ང་ཚོས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་གཙང་སྤྱ་
 སོགས་ཞེ་དྲག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ནད་ན་ཆ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བཀག་མ་བྱུང་བར་
 ད་དུང་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེར་སང་དཔེར་ན། རྩ་ཀྱན་རི་ནས་རྒྱགས་པའི་རྒྱ་
 ཡོང་གྲགས་དེ་ཡིས་མ་འབྲས་པར་སྤྱན་རྩས་སམ་རྒྱངས་པའི་རྒྱ་བསགས་པའི་
 རྒྱ་ཤེལ་དམ་ནང་རྒྱགས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་འབྲུང་གི་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་ཁ་གས་རྟ་སར་

ཡོང་སྐབས་ཤེལ་དམ་གྱི་ཚུ་དེ་འབྲ་གཉིས་གསུམ་སྟེང་པར་བཏགས་ཏེ་ཡོང་གི་
འདུག ང་ཚོ་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་མི་ཆགས་ནས་བཟུང་དེ་ནས་རྒྱགས་པའི་ཚུ་དེ་ཞིམ་
ཐག་ཚོད་བྱས་ནས་འཁྱུང་བ་མ་གཏོགས་ཚན་རིག་པས་མགོ་སྟོར་བཏང་བའི་ཤེལ་
དམ་གྱི་ཚུ་ཉིན་སྟོར་བཅུ་རེ་སྤྱད་དེ་ཉོ་དགོས་པ་དེ་འཁྱུང་གི་མེད། ཚུ་རིན་བབས་
སྤྱད་ནས་འཁྱུང་བ་དེ་དག་ཚང་མ་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་ཐབས་རྩིས་པ་
ཞེས་གྲེང་གི་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་ཐབས་དེ་འབྲ་དེ་ང་རང་
ཚོས་སྟེ་བ་ཐོག་མེད་ནས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ད་བར་སྤྱག་བསྐྱེད་སྟེ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱན་
མེད་པ་བཟོ་བྱུང་མེད། དེ་འབྲ་ཡིན་དུས་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཅུ་མ་མི་
བྱེད་པར་གཙོ་བོ་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་ཐབས་རང་བྱས་ན། དེ་ཡིས་གཞན་
གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་བྱུང་པ་བརྒྱད་ནས་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་རང་ལྟགས་
ཀྱིས་བསལ་བྱུང་པ་ཡིན། དཔེར་ན། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས་དང་འཕགས་པ་
སྟོན་རས་གཟིགས། རྩི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སོགས་ཐོག་མར་ང་རང་ཚོ་
དང་འབྲ་བར་རང་བདེ་འབའ་ཞིག་སེམས་མཁན་ཡིན་ཡང་། སྐབས་ཤིག་ནས་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྱད་དེ་གཞན་པན་སྟོ་སྟོང་གི་ཉམས་ལེན་རྒྱན་སྤྱང་གཞན་
སྟེ་མཐར་རང་དོན་མཐར་བྱིན་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་འབྲུབ་ཏུ་གྱུར། དེར་
བརྟེན་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བར་བཙུན་པ་དེ་གའི་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཡར་
རྒྱས་བྱིན་ཏེ་རང་གཞན་གཉིས་པན་གྱི་དོན་ལུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་འཁྱུང་བ་ཡིན།
དེ་ནི་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་གཡེལ་རྒྱུང་བྱས་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་
བའི་བསམ་པ་བརྩེ་ལེན་ཐེབས་དུས་བསམ་པ་དེས་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བར་
དམིགས་བསལ་གྱི་རུས་པ་ཐོན་པའི་རྟགས་རེད། དེ་འབྲ་ཡིན་དུས་སྟེ་བ་ཐོག་
མེད་ནས་ད་བར་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བྱིན་གཞན་ལ་ཁ་མཆུ་བརྒྱབ་ཏུ་བྱིན་

ཉེ་བཅོན་ཁང་དུ་སྤྱོད་དགོས་པ། རང་གི་ཁང་ཁྱིམ་ཆང་མ་སྒྲོས་གཏོང་དགོས་པ་
 སོགས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱུལ་སྒྲེ་གཅིག་ཀྱང་བསལ་མ་སྐྱབ་
 འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་གི་དོན་བྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་མེད་ཅིང་དགོས་པ་
 མེད་ལ་སྤྱིང་པོ་འང་མི་འདུག སྒྲོས་གར་ལ་ལྟ་མོ་བལྟས་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་འདུག་
 པས། དེ་ལས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་རྒྱལ་སྐས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཞུགས་ནས་འབད་བཅོན་བྱེད་དགོས་སྟམ་དུ་ཡང་
 ཡང་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས། ཡིན་ནའང་གཞན་དོན་དུ་ཞུགས་སྐབས་གཞན་དོན་བྱེད་
 མ་སྐྱབ་པ་དེ་རང་གཅེས་འཛིན་དེས་བཀག་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ང་ཆོ་
 གཞན་དོན་ཕྱིར་དུ་དཔེ་ཆ་སྟོག ལམ་རིམ་སྒྲོམ་པ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་
 བརྟགས་ན་གཞན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་རང་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རང་གཅེས་
 འཛིན་དེས་འཇུས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཅང་། དེར་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་
 མྱོ་སྤྱང་གི་ཉམས་ལེན་ཅིས་ཀྱང་བྱ་སྟམ་དུ་བསམ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་
 ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན། །སྤྱག་བསྐྱུལ་སེལ་བར་མི་རུས་ཏེ། །རི་ལྟར་མེ་
 བྱི་མ་བཏང་བར། །སྤྱག་བསྐྱུལ་བར་མི་རུས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 རང་གཅེས་འཛིན་མ་སྐྱངས་པར་སྤྱག་བསྐྱུལ་བསལ་མི་རུས་པ་ཡིན་པས་ང་
 ཆོས་རང་གཅེས་འཛིན་དེ་དེས་པར་སྐྱང་དགོས་ལ་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཆབ་
 ཏུ་གཞན་གཅེས་འཛིན་དེ་དེས་པར་སྒྲོམ་དགོས། ང་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་འབབ་
 ས་ནི་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་རུས་པ་མགོ་གཞོན་བྱེད་པ་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་
 གྱི་རུས་པ་སྤེལ་བ་ལ་འབབ་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་
 གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རང་གཅེས་འཛིན་མགོ་གཞོན་བྱ་བ་དང་གཞན་གཅེས་
 འཛིན་གྱི་སྟོབས་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ལ་སྤྱག་ཡིན་ཡང་། ང་ཆོས་དེ་ལྟར་

མ་ཤེས་པས་སྒོ་སྒྲིང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་ར་འཕྲོད་པ་ན་གསུང་
 རབ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་སྤྲུབ་པ་འོང་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་
 བོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབ་ཁྱད་ཀྱང་འདིའི་ཐོག་ནས་ཐོན་འོང་བ་ཡིན། དེའི་
 ཐོག་ཏུ་རང་ཟེར་དུས་མི་གཅིག་གཞན་ཟེར་དུས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་མཐའ་
 གྲས་པ་ཡོད་པས། དེ་དག་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱས་ནས་རང་བདེ་འབའ་ཞིག་སྤྲུབ་
 གྱི་ཡིན་ལ་བ་ན་བདེ་བ་དེ་སྤྲུབ་པའི་གཞི་རྟེན་མེད་པས་སྤྲུབ་མི་ཐུབ། དཔེར་
 བ། ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་བཏབ་སའི་ཞིང་ཁ་མེད་པ་དེ་བཞིན་རེད། དེ་ལས་རང་
 ཡལ་བར་དོར་ནས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་
 བ་གཞན་ཅམས་རང་བྱུགས་གྱིས་དགའ་བ་ཆགས་ཏེ་རང་གི་སྒོ་དང་མཐུན་པ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བདེ་བ་རང་བྱུགས་སུ་འབྱུབ་ཡོང་། དཔེར་བ།
 ང་རང་ཆོ་གཟུགས་སོ་ཐང་ཐང་ཡོད་དུས་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་བསྐྱབས་ཡོད་
 བ། ཉིན་ཞིག་སོ་སོ་ན་སྟེ་ཉལ་སའི་ཐོག་ལུས་སྐབས་གཞན་གྱིས་གདུང་སེམས་
 མཉམ་བསྐྱེད་གྱིས་རོགས་རམ་བྱེད་པར་འོང་། སོ་སོས་ལས་ཀ་ཡང་བྱེད་ཐུབ།
 སྟོབས་འབྱོར་ཡང་ཡོད་སྐབས་སོ་སོ་གཅིག་ཕྱི་དོན་བྱས་ནས་སྡོད་མཁན་དེ་
 ཉིན་གཅིག་དགའ་ངལ་འཕྲད་དུས་གཞན་གྱིས་རོགས་པན་བྱེད་མཁན་ཡང་མི་
 རག་པའི་ཐོག་ད་དུང་མི་ཆོས་ཁོར་དེ་འདྲ་ལོས་ཡོང་། ཡོང་དགོས་དང་དགོས་
 ཞེས་ཟེར་ཉིན་ཡོད། བྱས་ཅང་འདི་ག་རྟེན་མཐོང་ཆོས་རང་དུའང་གཞན་ལ་ཕན་
 ཐོགས་བྱས་ན་རང་ལ་ཕན་པ་འབྱུང་ལ། གཞན་ལ་གནོད་སྐྱེལ་བྱས་ན་རང་ལ་
 ཡང་གནོད་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པས། ང་ཆོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱས་
 བ་རང་ཉིད་ལ་བདེ་བ་ཡོང་བ་སྒོམ་མ་དགོས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་རང་བདེ་སྤྲུབ་
 བར་ཡང་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱེད་དགོས་ལ། གཞན་པ་མ་སེམས་ཅན་གྱིས་ད་

བར་བཀའ་བློན་དེ་འབྲེལ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་གཞན་བདེ་སྐྱབ་དགོས།
 མཐོང་ཆོས་གཞན་ཡང་གཞན་བདེ་བ་འབྱུང་ན་རང་ཡང་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དཔེར་
 ན་སོ་སོའི་གཡས་གཡོན་གང་སར་སྐྱིད་པོ་ཡོད་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱིད། གཡས་
 གཡོན་གང་སར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྩ་འཛིངས་ནས་ཡོད་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བར་འགྱུར་བ་སོགས་བསམ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་གཏོང་དགོས། དེ་དག་གཏོང་
 ལེན་དངོས་གཞི་མ་བྱས་པོར་ཐུན་མཛམས་སྤྱི་བསམ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འབྲེལ་
 སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་ན་གཏོང་ལེན་བྱེད་པར་དགའ་སྟོབས་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ།
 དངོས་གཞི་གཏོང་ལེན་སྟོམ་དུས་ཀྱང་དབུགས་པར་གཏོང་བ་ན་རང་གི་དགེ་
 ཅ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དབུགས་དང་ལྷན་ཅིག་མཁའ་ཁྲབ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ཞུགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་བྱས་སོ་སྟམ་དུ་དམིགས་ནམ་བསྐྱེད་ཏེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 རེ་བྱ། དབུགས་རྩུར་རྩུབ་པ་ན་འང་མཁའ་ཁྲབ་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
 བདེ་བ་ཆ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དབུགས་དང་ལྷན་ཅིག་རང་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་
 ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གཅེས་འཛིན་ཐོག་བསྐྱེད་ཏེ་ལང་རྒྱ་མེད་པ་བྱས་སོ་སྟམ་དུ་
 དམིགས་ནམ་བསྐྱེད་དགོས། ཡང་གཞུང་འགར་དབུགས་རྩུར་འཐེན་པ་ན་གཞན་
 ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཆའི་ནམ་པ་བྱས་ཏེ་རང་རྒྱུད་ལ་རྩུར་ཞུགས་
 ཏེ་རང་གཅེས་འཛིན་སྤང་གོག་གི་ནམ་པ་ཅན་དེའི་ཐོག་བབས་ཏེ་སྤང་གོག་དེ་
 ས་ལོག་རིམ་པ་བདུན་དུ་འཐེན་ཏེ་ཆེག་མེད་དུ་གྱུར་སོང་སྟམ་ཏེ་བསྟོམ་དགོས་
 ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། མེ་སྒྲིང་འགར་དེ་ལྟར་དམིགས་ནམ་སྒྲིང་ན་མི་རིགས་པར་
 གསུངས། སྟོང་ཉིད་ལ་གོ་བ་ཡོད་ན་གཞན་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དབུགས་
 རྩུར་རྩུབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་ཏེ་རང་གཅེས་འཛིན་ལ་བབ།

རང་གཅེས་འཛིན་དེ་ཡང་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་སུ་མི་དམིགས་པར་དག་སོང་སྟེ་
པ་བསྐྱོམ་དགོས། ཡང་ན་དབྱུགས་དབྱུང་རྒྱུ་སྐབས་དབྱུགས་ཕྱིར་དབྱུང་བ་
ན་རང་ལུས་ཀྱི་དགེ་ཅ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དབྱུགས་ཐོག་ནས་པར་མ་ཀླན་སེམས་
ཅན་གྱི་ལུས་ལ་ཞུགས་ཏེ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱས། ཡང་དབྱུགས་ཚུར་རྒྱུ་
པ་ན་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་སྟེ་ལྷུང་ནད་ན་ཆ་སྟུག་བསྐྱེད་
ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རང་གི་ལུས་སྟེང་དུ་འཕོས་སོང་སྟེ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དབྱུགས་
དབྱུང་རྒྱུ་གཉིས་པའི་སྐབས། མོང་བཞིན་དབྱུགས་ཕྱིར་དབྱུང་བ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་
དགེ་བ་དགེ་ཅ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དབྱུགས་དེའི་ཐོག་ནས་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དགེ་ལ་ཞུགས་ཏེ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱས། དབྱུགས་ཚུར་རྒྱུ་པ་ན་མ་
ཀླན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཀྱི་དགེ་བ་མི་དགེ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དང་དགེ་བ་སྟུག་
བསྐྱེད་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དབྱུགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་རང་གི་དགེ་བ་ཏུ་འཕོས་སོང་སྟེ་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དབྱུགས་དབྱུང་རྒྱུ་ལན་གསུམ་པའི་སྐབས། དབྱུགས་ཕྱིར་
དབྱུང་བ་ན་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་དགེ་ཅ་དང་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དབྱུགས་
དེའི་ཐོག་ནས་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཞུགས་ཏེ་བདེ་
བ་དང་ལྡན་པར་བྱས། དབྱུགས་ཚུར་རྒྱུ་པ་ན་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དབྱུགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་རང་གི་ཡིད་
སེམས་ཐོག་འཕོས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་སྟེང་གི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བྱས་སོང་སྟེ་
ཏེ་དམིགས་རྣམ་སྟོང་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་རེ་ཡང་བྱེད་དགོས། མདོ་དོན་སྟེང་
པོ་གཏོང་ལེན་སྐབས་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རང་གི་དགེ་ཅ་ཇི་སྟེད་
ཡོད་པ་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་སྟེ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཤིང་། རང་
གཅེས་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་

གི་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་ཏེ་རང་གཅེས་འཛིན་སོག་བབས་ཏེ་རང་གཅེས་འཛིན་མནན་ཏེ་
རུས་པ་མེད་པར་གྱུར་སོང་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་། །

དེ་ལྟར་གཏོང་ལེན་སྒྲིམ་པ་དེ། རྒྱ་མ་མཆོད་པ་ལྟར་ན། དེས་ན་རྩེ་བཅུན་
རྒྱ་མ་ཐུགས་རྩེ་ཅན། །མར་གྱུར་འགྲོ་བའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཀྱན། །མ་ལུས་
ད་ལྟ་བདག་ལ་སྤྲིན་པ་དང་། །བདག་གི་བདེ་དགོ་གཞན་ལ་བཏང་བ་ཡིས། །འགྲོ་
ཀྱན་བདེ་དང་ལྡན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་མ་དེ་གཞིར་བཞག་
སྟེ་གཏོང་ལེན་གྱི་ཆོ་སྤྱོད་དགོས།

དེས་ན་རྩེ་བཅུན་རྒྱ་མ་ཐུགས་རྩེ་ཅན། །ཞེས་བཅོད་དུས་གཏོང་ལེན་གྱི་
ཆོ་སྤྱོད་མ་བྱས་གོང་རྒྱ་མ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་རྣམས་བདག་ལ་
དགོངས་སུ་གསོལ། །བདག་ཆོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཏོང་ལེན་
གྱི་ཉམས་ལེན་ཡང་དག་པར་ཡོང་བའི་སྤྲུལ་སྤྲུག་བཅེ་བས་གཟིགས་གནང་
ཞེས་གསོལ་འདེབས་ཞུ་དགོས།

མར་གྱུར་འགྲོ་བའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཀྱན། །མ་ལུས་ད་ལྟ་བདག་
ལ་སྤྲིན་པ་དང་། །ཞེས་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྲུག་
བསྐྲུལ་རྩེ་སྟོད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་དབྱུགས་རྩུབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་
ལ་སྤྲིན་ཏེ་རང་གཅེས་འཛིན་ལྟུང་མེད་དུ་བྱས་སོང་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་།

བདག་གི་བདེ་དགོ་གཞན་ལ་བཏང་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀྱན་བདེ་དང་ལྡན་
པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །ཞེས་བཅོད་དུས་རང་རྒྱུད་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལས་བྱུང་
བའི་བདེ་དགོ་རྩེ་སྟོད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དབྱུགས་པར་དབྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
མ་རྒྱན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕོས་ཏེ་མ་རྒྱན་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་བྲལ་
ཞིང་། །བདེ་བའི་རྒྱ་དང་བཅས་པར་གྱུར་སོང་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་མེད་པ་བྱུང་། །བྱིན་གྱིས་

སྒྲོབས། ཟེར་དུས་རང་གིས་སྒྲོན་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཀྱིས་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པས་བྱིན་
གྱིས་བསྐྱབས་པར་བསམ། དེ་ལྟར་ཆོག་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་གཏོང་ལེན་བསྒྲོམ་ན་
སྒྲོམ་བདེ་ཞིང་། སྒྲོམ་ཚུལ་དེ་ནི་གཏོང་ལེན་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

གཏོང་ལེན་སྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ།

དེ་ནས།

ཙ་བར།

ལེན་པའི་གོ་རིམ་རང་ནས་བརྒྱུམས། །

ཞེས་གཏོང་ལེན་གཉིས་ཀྱི་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་དེ་དང་པོ་རང་གི་དགའ་
ཤོས་བྱེད་པའི་རང་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་ཉེ་དུ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་གཉེན་ལ་དམིགས་ཤིང་བསྒྲོམས་ཏེ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན། དེ་
ནས་བར་མའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲོམ། དེ་ནས་དགྲ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲོམ་
དགོས་པ་ནི་དང་པོར་སྤྲོ་རིམ་ནས་བསྒྲོམས་ནས་སྤྱིང་བ་འཕྲོན་སྤྲོ་བའི་གནད་
ཡོད་དོ། །

བཏང་སྒྲོམས་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ།

དེ་ནས།

ཙ་བར།

ཡུལ་གསུམ་དུག་གསུམ་དགེ་ཙ་གསུམ། །

སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་ཆོག་གིས་སྤྱངས། །

ཞེས་པའི་ཡུལ་གསུམ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ། བར་མ་

དང་བཅས་གསུམ་མོ། །ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་བ་ན་འདོད་ཆགས་དང་། ཡིད་
དུ་མི་འོང་བར་མཐོང་བ་ན་ཞེ་སྤང་དང་། བར་མ་དག་མཐོང་བ་ན་གཉི་མུག་སྐྱེ་བ་
ཡིན། དཔེར་ན། ང་ཆོ་ཨ་མ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ང་མཐུན་པ་ཞིག་ནང་ལ་སྤྲོས་ན་གསོལ་ཇ་
བཞེས་ཀྱི་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཟེར། སྤྱོད་ང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་སྤྲོས་ན་རྒྱགས་རྒྱགས་
ཞེས་བཀག་པས་སྤོང་ར་འཆར་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་འབྱུང་། བར་མ་ལ་ནི་བདེ་
སྤྱག་ཅི་བྱུང་ཡང་སྤང་མེད་དུ་ཡལ་བར་བཞག་གི་ཡོད། དེ་འབྲང་བ་དེ་ང་ཆོ་ཀུན་ལ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་སྤོ་དེ་འབྲང་དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་འབྲལ་མར་འགོག་མ་ཐུབ་
རུང་། གང་འཆམས་ནས་རང་ཤག་ཏུ་འབྱོར་བ་ན་ད་གིན་སྤོ་དེ་འབྲང་སྐྱེས་པ་དེ་
ག་རེ་བྱས་ནས་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཏྲག་དབྱེད་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས།

དེ་ལྟར་ཡུལ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་མུག་གི་
སྤོ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་དབྱེད་ཞིབ་བྱས་ནས་ཉིས་དམིགས་ཡང་ཡང་བསམ་བ་དང་། སྤང་
ཕྱིན་དེ་ལྟར་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་བྱའོ་སྤྲུམ་དུ་བསམ་བ་དང་། དུག་གསུམ་སྐྱེ་སའི་
ཡུལ་གསུམ་ཀར་དམིགས་ཏེ་བྱམས་སྤྱིང་ཇེ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་དགོས། ད་གིན་
ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་དམིགས་ཏེ་ཡིད་རབ་ཏུ་གཡོ་བའི་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་དེ་
སྤྱིང་ཇེ་ཡིན་ནམ་ག་རེ་རེད་བཏྲག་པ་ན་འདོད་ཆགས་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་རང་
གི་གཉེན་ལྟ་བུར་དམིགས་ཏེ་རང་གི་སྤོ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་
ཞིང་། ད་ལྟའི་གཉེན་དེ་ནམ་ཞིག་རང་གི་སྤོ་དང་མི་མཐུན་པར་ཆགས་པ་ན་ཡིད་
འོང་གི་སྤོ་དེ་མི་སྐྱེ་བར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འབྱུང་བས། དེ་འབྲང་དེ་གཙོ་བོ་རང་
རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན། དེ་རང་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་ཅང་འོ་
བོ་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཞིང་ནམ་པ་སྤྱིང་ཇེ་དང་འབྲང་བོ་ཡོད། སྤྱིང་ཇེ་ཞེས་པ་དེ་རང་
རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་སེམས་ཅན་གཞན་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་

དུ་བྱས་ནས་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲ་བ་ནི་སྤྱང་རྩེ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་འབྲ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་གང་དང་གང་མཐོང་བ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་སྐྱེས་
པས། སྤྱང་རྩེ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་འབྲ་ཡང་ཡིད་བྱེད་
དང་རྒྱ་མཚན། དགོས་པ་སྤྱབ་ལུགས་མི་འབྲ་བས་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་
པར་བྱའོ། །དེ་དང་དེ་འབྲ་བར་རང་གི་སྒྲོར་བརྟག་དབྱེད་ལན་མང་བྱས་ན་རང་རྒྱུད་
ལ་ཉོན་མོངས་མང་དག་ཅིག་སྐྱེ་བར་ཤེས་བྱུབ། དེ་དག་འབྲལ་མར་འགོག་མི་བྱུབ་
ཀྱང་ཉོན་ཤས་རྩེས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་ཉེས་དམིགས་བྲན་པར་བྱ། དེ་ལྟར་ཡང་
མ་བྱུང་ན་རང་སྒྲོར་ཉོན་མོངས་གང་སྐྱེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དེ་དང་དེའི་ཉེས་དམིགས་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་ལ་བལྟས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གཉེན་
པོ་བསྟེན་ན་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་བྱུབ་པར་འགྱུར།

གཞན་ཡང་མ་གྲག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་པ་མ་བྱས་པ་དང་།
དེན་གྱིས་བསྐྱུངས་པ་ལ་བྱུང་བར་ཡེ་ནས་མི་འདུག་ཀྱང་། ང་རང་ངོས་ནས་དག་
གཉེན་བར་མའི་དབྱེ་བ་བྱེ་སྟེ་དུག་གསུམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་འདུག་པས་ང་རང་གིས་ནོར་
འབྲལ་བཏང་འདུག་སྟུང་དུ་བསམ། དེ་ལྟར་སོ་སོའི་སྒྲོར་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་
སྐྱེ་ཚུལ་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་ནན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་འགོག་ཚུལ་ལ་འབད་
བཅོན་ཆེན་པོས་སྒྲོམ་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྐྱེ་ཚུལ་མ་
ཤེས་པའམ་ཤེས་ཀྱང་མགོ་གཞོན་མ་བྱས་པར་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་གྱིས་
མཆོན་པའི་ཡི་དམ་ཁྲོ་བོ་གང་ཆེ་སྒྲོམ་བསྐྱེད་ན་གདུག་འབྱེད་ཡི་དམ་གསུམ་སྐྱེ་
བ་མ་གཏོགས་གར་ཡང་མི་པན། རང་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་
ཡོད་པ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། དཔལ་རྩོུ་རྩོུ་འཛིགས་

བྱེད། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་སོགས་རྒྱུད་སྤེ་བཞི་གང་འོས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱས་
ན་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་ཐུབ་པ་ཏན་ཏན་སྐྱབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་མིན་སོ་སོར་ཉོན་
མོངས་དུག་གསུམ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་ཤེས། དེ་འགོག་ཚུལ་ཡང་ཏ་མ་གོ་བ་ཞིག་གིས་
གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་སྐྱབ་ཁུལ་བྱས་ན། ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་
རྒྱ་རྒྱ་ལྟ་ཅི། གདུག་འདྲེ་དང་ཡི་དྲགས་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པ་སོགས་ལེན་པའི་
དངོས་བྱུང་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འབྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཉོན་
པ་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཆོས་གཅིག་གིས་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་
བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ལྡོག་གོ། དེ་གང་ལགས་ཤེ་ན། བདག་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་
ལྟར་སེམས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་རྒྱུད་རང་གིས་ལོན་པ་གནད་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ག་དུས་ཡིན་ནའང་སོ་སའི་རྒྱུད་ལ་
ཉོན་མོངས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཚུལ་བཟླ་དབྱེད་བྱས་ན་ཉམས་སྤོང་ཐོག་ནས། ཡ་ང་ལ་
ཉོན་མོངས་དེ་འདྲ་སྐྱེ་གི་འདུག ཡ་ང་ལ་འདི་སྐྱེས་སོང་སྟམ་དུ་ཤེས་ཐུབ་ལ། དེ་
ཅུམ་མ་ཟད་ལམ་རིམ་སོགས་དཔེ་ཆ་གང་སྟོག་ཀྱང་དེའི་ནང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་
གསུངས་པ་དེ་སྤོང་ཐོག་ནས་ཤེས་ཤིང་ངས་པ་འདྲེན་ཐུབ་པ་འབྱུང་། ང་ཆོས་གཙོ་
བོ་སོ་སའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་མགོ་གཞོན་ཐུབ་ན་
ཆོས་པ་དངོས་གནས་ཆགས་པ་རེད།

དཔེར་ན། དགེ་བཤེས་འབན་གྱུང་རྒྱལ་དགྲུང་ལོ་མཐོན་པོར་ཤེབས་ནས་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་དུས་མཆོན་ཐོ་གོ་རིམ་བྱས་ན་གྲལ་མཐར་ལྷགས། ཉིན་ཞིག་
དགེ་འདུན་འདུས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་གྲལ་དུ་ཞོ་གཏོང་སྒོ་ཡོད་པའི་སྐབས།
དགེ་བཤེས་ཀྱིས་གྲལ་མཐའ་ནས་ཡར་ལྷ་དུས་གྲལ་འགོར་ཞོ་མང་མདོག་ཁ་པོ་
སྐྱག་བཞིན་ཡོད་པས་ཁོང་གི་བསམ་པར། ཨོ། ངའི་ཅར་སྐྱབས་དུས་ཞོ་ཆད་མི་

ཡོང་ངམ། ཨོ། ཉན་ཉན་ཆད་ས་རེད་བསམས། དེ་ནས་ཞོ་མར་ཅམ་སྤེབས་དུས་
དེ་འདྲ་བའི་མངོན་ཞེན་དང་རྣམ་རྟོག་ག་འདྲ་སེ་སྤྲེས་པ་ཡིན་ནམ་བསམ་དུས་ཞོ་
དེར་མངོན་པར་ཆགས་པའི་དབང་གིས་སྤྲེས་པ་ཡིན་པར་ཤེས། དེ་ནས་ཞོ་དེ་
དགོ་བཤེས་ཁོང་གི་ཅར་སྤེབས་དུས་ཁོང་གིས་ཐོར་པ་ཁ་སྤྲེབས་ཏེ་ངས་ཞོ་ད་
གིན་ནས་བརྟུང་ཆར་བ་ཡིན་པས་ད་མི་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞོ་མ་བཞེས་པ་
རེད། གནད་སྟངས་དེ་ཉོན་མོངས་ལ་ཁ་སྤྲེབ་ཁ་སྤྲེབ་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་རེད། དགོ་
བཤེས་ཁོང་གིས་ཉོན་མོངས་ལ། ང་ནི་སེམས་ཀྱི་མཁར་སྒོ་ན་གཉེན་པོའི་མདུང་
ཐུང་ཞིག་བཟུང་ནས་སྟོད་པ་མིན་པ་གཞན་མེད། ཁོ་བསྐྱིམ་ན་ང་ཡང་བསྐྱིམ། ཁོ་
སྟོད་ན་ང་ཡང་སྟོད། ཅས་གསུངས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན། དགོ་བཤེས་ཁོང་མཁས་
པ་དེ་ཅམ་མིན་ཡང་ཉོན་མོངས་ལ་ཁ་གཏད་རང་བཅག་ནས་སྟོད་མཁན་ཡིན་པས་
ཉོན་མོངས་མགྲོགས་པོར་སྤངས་སྤྲེབ་པ་ཆགས་པ་རེད། ང་ཚོ་ཡིན་ནའང་བྱུང་ན་
དགོ་བཤེས་འབན་གྱུང་རྒྱལ་ནང་བཞིན་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་མ་སྤྲེབ་ན་ཁོང་གི་
ཉམས་ལེན་གནད་སྟངས་དེ་ལ་དཔེ་ངེས་པར་དུ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ལ་
བཞུགས་པ་ན། དཔེ་ཆ་ཞེ་དྲག་མ་བསྐྱེད་པར་སྒྲིམ་རང་བརྒྱབ་ནས་བཞུགས་པ་
དང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཇི་ལྟར་སྤྲེ་བ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་དགོས་
པ། སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་པ། སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་གང་
གིས་བྱེད་པའི་གཞོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཁོ་རང་སྒྲིམ་བརྒྱབ་
ནས་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་དེ་སྒྲིམ་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན།
རྩ་བར།

སྟོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་ཆོག་གིས་སྤངས། །

ཞེས་པ་ནི་ང་ཚོས་སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སོགས་

སྒོམ་མ་ཐུབ་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག སྤྱད་
 བཟུལ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སོགས་བསམ་པ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་དག་
 ཏུ་བཏོན་པ་དང་ཡིད་དུ་བསམ་པ་སོགས་བྱས་པ་ནི། སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་ཆོག་གིས་
 སྤང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཐུན་གྱི་སྐབས་སུ་གང་སྒོམ་པ་དེ་ཐུན་མཆོམས་སུའང་
 དེ་འབྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་དང་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་མང་པོ་བསམ་པ་དང་སེམས་པར་བྱེད།
 དེ་ལྟར་བསམ་སྒོ་མང་པོ་བཏང་ནས་ཐུན་དང་ཐུན་མཆོམས་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ཉམས་སུ་སྤང་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་ཅི་སྟེ་རྒྱུན་དན་ཆེས་མང་བ་བྱུང་ན། ང་
 ཆོས་རྒྱུན་དན་གྱི་དབང་དུ་མ་ཤོར་བར་རྒྱུན་དན་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་
 དགོས་པ་ཡིན།

ཀྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ།

དེ་ཡང་།

ཅ་བར།

སྒོ་ད་བཅུད་སྤྲིག་པ་ཁོལ་བའི་ཆོ། །

ཀྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཉིས། དེ་ཡང་
བསམ་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། སྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་
ཀྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་དེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་བསྐྱར་བ་དང་། ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱར་བ་གཉིས་གསུངས་ཀྱང་། ངས་བྱས་ན་
བསམ་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱར་བ་དེ་ལ་གསུམ། དང་པོ། ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བའི་སྒོ་
ནས་བསྐྱར་བ་དང་། གཉིས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱར་བ། གསུམ་
པ། ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱར་བ་བཅས་གསུམ་ཡོད།

ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ།

དང་པོ་ནི། ང་ཆོས་དང་པོར་ལས་འབྲས་ལ་སྒོ་བ་སྒྱུར་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།
དེ་ལྟར་བྱང་བ་ཡིན་ན་རང་ལ་དཀའ་ངལ་གང་བྱུང་བ་ནམས་དང་། ཀྱེན་ངན་རི་
ཅམ་ཐོག་ཏུ་བབས་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་སྒོན་རང་གིས་བསགས་བའི་ལས་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་སྒོན་ལས་མ་བསགས་པར་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ངས་
ཤིང་། གཞན་ལ་ཆོས་བྱེད་པར་བར་ཆད་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཀྱེན་ངན་དང་

འབྲས་བུ་ག་པ་སོགས་ཀྱི་ནམ་སྤྱོད་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་ཏེ་རང་ལ་
 ཆོས་བྱེད་པར་བར་ཆད་མང་བ་དང་། རྒྱུན་ལྷན་མང་པོ་དང་འབྲས་བུ་འདི་འབྲུང་
 བ་ཡིན་པར་ངེས། ད་ཆ་ང་ཆོས་རྒྱུན་ལྷན་མང་པོ་བྱུང་བ་དེ་ང་ཆོས་ཆེ་སྤྱི་མཐའ་
 ཆེ་སྟོང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། གཞན་
 ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་དེའི་ནམ་སྤྱོད་དུ་རང་ཉིད་ལ་གཞོད་པ་དང་། གཞན་ལ་པན་
 བ་བྱེད་པའི་ལས་བསགས་ན་དེའི་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་བདེ་ཞིང་སྤྱིད་པ་འབྱུང་བ་དེ་
 མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན།

མདོར་ན། ལས་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་
 འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་དེ་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ད་ལྟ་རང་
 །འགས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱག་གང་བྱུང་བ་དེ་སྤྱོད་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་ཞིང་། མ་འོངས་པར་
 བདེ་སྤྱག་ཅི་འབྱུང་བ་ད་ལྟའི་ལས་གསོག་སྤངས་ལ་རག་ལས་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཆོས་
 ལས་དགེ་བ་བསགས་ན་མ་འོངས་པར་ཡང་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
 དང་། ང་ཆོས་ལས་རན་པ་བསགས་ན་མ་འོངས་པར་ཡང་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་ཐེ་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྟེན། ང་ཆོ་སྤྱོད་ལ་བབས་ཏེ་
 ཆོས་འགོ་བཙུགས་དུས་རྒྱུན་ལྷན་མང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ང་ཆོས་སྤྱོད་བསགས་ཀྱི་
 ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྱོད་ནམ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ངེས་ཤིག་བརྟེན་དགོས།

བཅོས་ལྡན་འདས་ལྟ་བུར་གཞན་གྱིས་སྤང་ཆེན་སྤྱོད་པ་བཏང་བ་དང་།
 སྤྱོགས་རྩོད་འཕེན་པ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་གཞོད་པར་མི་འབྱུང་བ་དེ་སྤྱིག་པའི་ལས་
 དང་དེའི་ནམ་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་དགེ་བའི་ལས་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱད་པ་ཅེར་
 སོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ། མཁས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་དགའ་
 མེད། །སྤྱིག་པ་སྤངས་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ང་ཆོས་སྤྱིག་

བསུལ་དང་རྒྱུ་ཆ་ཅི་བྱུང་ཡང་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་པ་བྱས་ནས་དང་དྲ་སྒྲངས་ཏེ་སྤྱོད་དགོས། དཔེར་ན། མི་ཞིག་ལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་བྱ་ལོན་ཡོད་ན་དེ་མི་དེ་ལ་ཆང་བར་སྤྱད་བཞག་ན་བྱ་ལོན་སྤར་འཇལ་མི་དགོས་པ་ལྟར། སྤྱག་བསུལ་སོགས་ཅི་བྱུང་ཡང་སྤར་གྱི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་དང་དྲ་སྒྲངས་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ནམ་སྟོན་འདག་འགྲོ་བར་བྱས་ཡོད་པས་སྤྱག་བསུལ་བྱུང་བ་ན། ད་དེ་འདྲ་ཅི་བྱ་སྟམ་དྲ་སེམས་གྲུ་དོག་པོ་མི་བྱེད་པར། ཡ། ངས་སྤར་བྱས་པའི་ལས་ངན་དེའི་འབྲས་བྱ་འདི་རེད་ཅེས་ངོ་སྤྱོད་ཀྱིན་འདུག་པས། རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ངན་འབྲས་བྱ་རང་གིས་མ་སྤྱོད་ན་སྤུས་སྤྱོད་སྟམ་དྲ་སེམས་སྟོབས་བསྐྱེད་དགོས། དཔེར་ན། མི་ཞིག་གིས་མི་བསད་དེ་བཙོན་ཁང་ནང་བཅུག་པ་ན་བཙོན་པ་དེས། ཡ། ང་རང་གིས་མི་བསད་ཅང་བཙོན་ཁང་དྲ་བཅུག་པ་རེད། ད་ང་རང་འདིར་སྤྱོད་རྒྱ་རེད། འདིས་ནམ་སྟོན་དེ་དག་འདག་པར་ཤོག་སྟམ་དྲ་བསམ་པ་ལས་གཞན་མི་བསམ་པར་བཟོད་བསུན་བརྟེན་ན་བཙོན་ཁང་དྲ་བསྤྱད་ཀྱང་སྤྱོད་གོ་ཆོད་པ་ཆོར་ཡོང་བ་བཞིན་རེད།

མཆོམས་རེ་ང་ཆོར་ན་ཆ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ན་བསམ་སྒོ་གཏོང་སྟངས་ནོར་ནས་ན་ཆ་དེ་ལྗོད་ཆེ་མདོག་ཁ་པོ་བཟོས་ཏེ་སེམས་ལ་དངངས་འཆབ་ཆེན་པོ་བཟོས་ཀྱི་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་སྟོབས་ལས་འབྲས་བསམས་ནས་ན་ཆ་དེ་དང་དྲ་སྒྲངས་བཞག་དུས། ན་ཆ་ཡང་མངོན་གསལ་ཚུང་དྲ་འགྲོ་བ་ཡིན། དཔེར་ན། མི་ཁ་ཤས་དམག་རྒྱག་སྟོབས་ཁོང་ཁྱོད་ཆེན་པོ་དང་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོས་འཛིང་དུས་མེ་མདའི་མདེའུ་ག་ཆོད་པོ་གས་ཀྱང་སྤང་བ་མེད་པར་ད་དྲུང་ཁྱུ་མེད་ཁོང་ཁྱོད་ཆེན་པོས་འཛིངས་ཤིང་། གང་འཆོམས་ནས་དམག་འཐབ་མཆོམས་བཞག་ནས་མར་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ན་གཞི་ནས་ན་ཆ་འདི་ཆོར་སྤང་སྟེ་གི་ཡོད་པ་དེ་ནི་བསམ་པའི་

འབྲེར་སོའི་དབང་གིས་ཡིན།

དེ་བཞིན་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སོ་སོར་གཞི་དྲུག་བ་ན་འདི་སྤར་གཞན་ལ་
གཞི་དྲུག་བ་བྱས་པའི་ལན་བ་ཡིན་སྟེ་དུ་བསམས་ཏེ་དང་དུ་ལེན་བ་ན་གཞི་དྲུག་
མཁན་ཁོ་རང་ཡང་ཁོང་ཁོ་ཞི་ནས་རང་དང་སློ་ཉི་བར་འོང་བ་དང་། དེ་ནང་བཞིན་
ལྷ་འདེ་སོགས་ཀྱིས་གཞི་དྲུག་བ་བྱུང་བ་ན་གཞི་དྲུག་ལ་རྩི་མི་སྟེ་མའི་བཟོད་བ་དང་
བྱམས་སྟེ་རྩི་མའི་མོར་སྟོན་ན་ལྷ་དང་གཞི་དྲུག་འདེ་དེ་དག་གིས་ཏུ་གོ་ནས་གཞི་དྲུག་
བ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།

འདིའི་སྐོར་དང་རང་གི་སྤྱོད་ཐོག་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་དང་རང་རྒྱུ་སྐབས་མི་ལས་
དུ་ལྷ་མང་པོས་དངོས་སུ་གཞི་དྲུག་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་གཞི་དྲུག་བ་བྱེད་ཅིས་ཀྱིས། མི་ལས་
དུ་སྤྱུལ་ཆེན་པོ་ཡོང་སྟེ་དང་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ཏེ་སོ་སྟེ་གྲགས་བྱས། མཆོམས་རེ་
སྤྱུལ་ཆེན་པོས་ཐོག་ནས་མར་བལྟས། མཆོམས་རེ་སྤྱུལ་མང་པོས་ཐག་རིང་ནས་
དང་བལྟས་ཏེ་སོ་སྟེ་གྲགས་བྱས་པ་དེ་འདྲ་མི་ལས་ཡང་ཡང་བཏང་གི་ཡོད། དེ་
སྐབས་དང་པོ་དེ་ལ་ཞེད་སྤང་བྱུང་ཞིང་ནམ་ཉིན་ལྟོག་འདྲ་མིན་སྟེ། དེ་ནས་ཉིན་ཤས་
རྩིས་ཞེད་སྤང་ཡལ་བའི་སྐབས་བསམ་སྟོར་དང་སྤར་པར་གཞི་དྲུག་བ་བྱས་ཅང་རྒྱུར་
གཞི་དྲུག་བ་བྱེད་པར་ཡོང་བ་རེད། དང་རང་དཔེ་ཆ་བལྟས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་
མཁན་ཡིན་པའི་ཁུལ་ཡིན་ནའང་། ད་དུང་རྒྱུར་གཞི་དྲུག་བ་བསྐྱུལ་ན་པར་གཞི་དྲུག་བ་
བསྐྱུལ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་དང་དབང་མེད་པ་འཁོར་གྱི་འདུག ལྷ་དེ་ཆོར་ཁག་མེད།
དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་སྤྱོད་ཡོད་མིན་ཆ་མ་འཆོལ་ཞིང་ཐོས་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་དམ་ཆོས་
བྱེད་ལུགས་ལ་སྟོངས་ནས་ཡོད་ཅང་པར་གཞི་དྲུག་བ་བྱས་ན་རྒྱུར་གཞི་དྲུག་བ་ལོས་ཀྱང་
བྱས་ཏེ། ཁག་མེད་སྟེ་དུ་སྟེ་རྩི་མའི་བསྟོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྟེ་རྩི་མའི་ཡང་ཡང་བསྟོན་པས་
པས་ལྷ་དེས་རྒྱུར་གཞི་དྲུག་བ་སྤྱུལ་རྒྱུ་དེ་ལུགས་རྒྱུར་དུ་འགྲོ་སོང་།

དུས་ཕྱིས་ང་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་རྗེས་ཕྱི་ལོར་སྡོད་པའི་སྐབས་ཞིག་ཏུ་མི་
ལམ་དུ་སྐྱལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ངའི་ཞེད་པར་བྱགས་ཆེན་པོ་དགྲིས་པ་དང་། སྐྱལ་
དེས་དངོས་སུ་སོ་མ་བརྒྱབ་རུང་ངར་བྱགས་ཆེན་པོས་ངའི་ཞེད་པར་བསྐྱོར་བ་
བརྒྱབ་པ་དང་ངའི་གཟུགས་པོ་ཡང་དྲིག་པས་ནག་པོ་ནག་རྒྱང་ཆགས་པ་མིས་
པས་མི་ལམ་དེར་ངའི་བསམ་པར། ད་ངའི་ལུས་སྦྱོན་པ་གཏོང་བའི་དུས་ཆོད་
ལ་སྐྱབས་འདུག་པས་ལུས་དེ་སྐྱལ་དེར་སྦྱོན་པ་ཅིས་ཀྱང་བཏང་། རི་ལྷར་གཏོང་
དགོས་སམ་བསམ་པ་ན། དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་མི་ཞིག་གིས་ཁྱེད་རང་རྗེ་
རིན་པོ་ཆེ་ནང་བཞིན་སྦྱོན་པ་གཏོང་དགོས་པས་དེར་ལྟོས་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བས།
པར་ཕྱོགས་དེར་ལྟ་དུས་བྱུབ་ཆེན་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གོས་མེད་ལུས་ནག་བཟིང་ཆེ་
བ་མོད་ཁོག་ལུད་བསྐྱད་པ་ཞིག་སྒྲོམ་སྒྲོམ་ཞིང་བཞུགས་འདུག་ཁོང་སྒྲོམ་བརྒྱབ་
ཏེ་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས་སྐྱུ་ལུས་དངོས་སུ་སྦྱོན་པ་གཏོང་བར་མི་མཛད། ཚུར་
ཕྱོགས་དེར་ང་རང་ལུས་དངོས་སུ་སྦྱོན་པ་གཏོང་དགོས་སྐྱེ་ཉེ་ཁ་ནས། དེས་ན་
རྗེ་བཙུན་སྐྱེ་མ་ཞེས་སོགས་དང་། སྦྱོན་པ་རྒྱ་ཆེན་སྡོད་པ་ཞེས་སོགས་དང་། སྐར་
མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའི་སྐོར་གྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་འདྲ་
འདོན་གྱིན་ལུས་སྦྱོན་པ་གཏོང་ཁུལ་བྱས་ཏེ་རྒྱན་རིང་པོར་བསྐྱད་ཀྱང་སྐྱེ་དེས་ངའི་
ལུས་དངོས་སུ་མ་ཟས་པར་བསྐྱོར་བ་རྒྱག་བཞིན་བསྐྱད་འདུག་དེ་འདྲ་ཞིག་ནས་
གཉིད་སད་བྱུང་བས་སེམས་ལ་དངངས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཅིང་ངག་ནས་ཀྱང་། སྦྱོན་པ་
རྒྱ་ཆེན་སྡོད་པ་འདི་ཡིས་མཐུས། །ཞེས་འདོན་གྱིན་འདུག

དེ་ནས་ཉིན་གཤམ་རྗེས་ཡང་སྐྱར་མི་ལམ་ཞིག་བཏང་བྱུང་བ་དེར། མཐའ་
ནས་ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བའི་ངའི་སྡོད་སའི་ཁང་པ་སེར་པོ་དེར་སྐྱལ་ནག་པོ་
མང་དག་ཅིག་གིས་བསྐྱོར་ནས་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ལུས་ཕྱེད་ལྷགས་རིའི་

ཐོག་ནས་ཐོན་ཏེ་ང་ལ་ལྟ་བཞིན་འདུག་ང་རང་ཡང་ཁང་པ་དེའི་ཟུང་ཞིག་ཏུ་སྤྱུས་
 བརྒྱབ་ནས་སྤྱོད་ཅིང་རལ་གྱི་ཞིག་ཀྱང་ཉར་ཡོད་འདུག་ལ། བསམ་སྒྲོར་ང་ཁང་
 པའི་ནང་དུ་བསྐྱད་ཡོད་པའི་བཟོ་འབྲས་བ་ལ་སྦྱུལ་དེ་དག་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོང་སྟེ་
 ང་བཟའ་བ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་ནས་སྦྱུལ་དེ་དག་ངའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་མཆོང་གྲབས་
 བྱེད་པ་དང་ངས་གྱིས་སྦྱུལ་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་པ་བཅད་དེ་གཡུགས་པ་ན་སྦྱུལ་དེ་
 དག་ཐང་ཐང་མེད་པ་ནད་པ་འདྲ་པོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་ཅིང་ཁྲག་ཀྱང་ཐོན་རྒྱུ་
 མེད་པ་ཡིན་འདུག་ དེ་མཚམས་གཉིད་སད་དེ་ཉིན་ཤས་རྗེས་ངའི་བསམ་བར་
 གང་ལྟར་སྦྱུལ་དེ་གས་ཉིན་ཞིག་ང་ཟ་ངས་ཡིན་འདུག་སྟེ་ལྟོ་ལྟོ་བས་རྗེ་ཁྱི་
 བྱང་རིན་པོ་ཆེར་སྤྲུགས་དམ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཁྱོད་རང་གིས་མི་ལམ་དུ་སྤྱིན་
 པ་བཏང་བར་མིས་པ་དེས་པན་ཐོགས་བྱུང་སྟེ་སྤྱུས་ཁྱོད་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་
 ཞིང་། སྤྱོད་དག་ལ་པན་པའི་སྤྱིར་སེང་གི་སྤྱིར་སྤྱོད་ཐང་ཞིག་བཞེངས་གསུངས་
 བྱུང་། སྤྱིར་བཏང་མི་ལམ་རྩན་པ་ཡིན་པས་ཡིད་བརྟན་མེད་ཀྱང་། མི་ལམ་དེ་
 བཏང་ནས་བཟུང་སྤྱུལ་གྱི་མི་ལམ་ངན་པ་ཅ་བ་ནས་བཏང་མ་བྱུང་བས་ཏོག་ཅམ་
 པན་འདུག་སྟེ། དེར་བརྟེན་ལས་འབྲས་དང་གཏོང་ལེན། སྤྱིར་རྗེ་སོགས་སྒོམ་
 ན་མི་ལམ་གྱི་གཞོད་པ་ཡང་རང་ཞིར་འགོ་བ་ཏན་ཏན་ཡིན་འདུག་པས། ང་ཆོས་
 ལས་འབྲས་ལ་བསམ་ཞིབ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་བརྒྱུད་རྒྱུན་ལྷན་བྱུང་རྒྱུ་ལམ་
 དུ་ཤར་བ་གནང་ཐབས་མཛད་དགོས།

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་ལྷན་བྱང་ཆུབ་
 ལམ་དུ་བསྐྱུར་བ།

གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་ལྷན་ལམ་དུ་

བསྐྱར་ཚུལ་ནི། དང་པོར་མར་ཤེས་ཤིན་པའི་སོགས་བསྐྱོམས་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རང་གི་མར་བྱས་པ་བྱངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་དང་། མ་བྱས་པའི་ཆེ་བཀའ་
ཤིན་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པས་བསྐྱངས་པ་རྣམས་བསམས་ནས་རྒྱུན་པར་བྱང་ཚུབ་
ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། རྟོགས་གཅིག་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ལས་
བསགས། དེའི་དབང་གིས་རྒྱུན་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པས་རང་གཅེས་འཛིན་འགོག་
ཕྱིར་རྒྱུན་པར་དང་དུ་ལེན་དགོས་བསམ་པ་ཅམ་མ་ཟད། གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་པར་ཡང་རང་གི་དང་དུ་ལེན་ནས་རྒྱུན་པར་བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་
བ་དང་། རང་གཅེས་འཛིན་མེད་པ་བཟོ་མ་ཐུབ་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཐུབ་
ཐབས་མེད་པས། རང་གཅེས་འཛིན་ལ་གཉིན་པོ་བསྟེན་ཕྱིར་རྒྱུན་པར་དང་དུ་ལེན་
དགོས་བསམས་ཏེ་རྒྱུན་པར་བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་ཚུལ་ལ་འབད་དགོས། རང་
ཉིད་སྒོ་སྒྲིང་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྐབས་རྒྱུན་པར་བྱང་བ་ན་རྒྱུན་པར་དང་དུ་མ་ལེན་
པར་སྒོ་སྒྲིང་གི་ཉམས་ལེན་གཡུགས་བཞག་ན། རང་ཉིད་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་
དཔྱལ་བ་སྤྱུ་མཐའ་མེད་པར་སྤྱུག་བསྐྱལ་བྱང་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། མ་འོངས་
པར་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་དེ་རིགས་མི་མྱང་བའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆུང་ཆུང་
དེ་དག་དང་དུ་ལེན་ནོ་སྟམ་པའི་སེམས་ལྷགས་སྟེལ་དགོས།

དཔེར་ན། མི་ཞིག་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་སྟེ་གཅོད་རྒྱུའི་ཆབ་ལ་ལག་པ་བཏུབ་
པ་ཆགས་སོང་ན། སྤྱིར་བཏང་སོ་སོའི་ལག་པ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེས་སྟེ་གཅོད་
མི་དགོས་པར་དེའི་ཆབ་དུ་ལག་པ་བཏུབ་པར་འཐུས་སོང་སྟམ་སྟེ་དགའ་ཆོར་ཆེན་
པོས་དང་དུ་ལེན་དགོས་པ་ལྟར་ཡིན། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཆོར་ལས་གསོག་སྟངས་
ལ་བལྟས་ན་དཔྱལ་བ་སྤྱུགས་བསྟེན་གྱི་སྟེང་དུ་མེ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་
སྤྱུག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མྱང་རྒྱ་བསྐྱད་ཡོད་པས། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆུང་ཆུང་གཅིག་

ལ་བསྐྱོག་སྤྱབ་ན་ཡག་པོ་རེད། ད་ལྟ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་བསྐྱད་ན་
མ་འོངས་པར་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱང་དགོས་པར་འགྱུར་བས། ངས་ད་
ལྟ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱ་སྤྱོད་དུ་བསམས། དེ་ནི་ཀྱན་རྩིབ་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱང་རྒྱུ་ལམ་དུ་བསྐྱར་རྒྱུ་མཛོད་ཅམ་ཡིན།

དོན་དམ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱང་རྒྱུ་
ལམ་དུ་བསྐྱར་བ།

གསུམ་པ་དོན་དམ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱང་རྒྱུ་
ལམ་དུ་བསྐྱར་རྒྱུ་ནི། གོང་ཁྱུས་ལྟར་བདག་གཞན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུ་བ་
ཡིན་དུས་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བདེ་བ་ཡང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུ་བ་པ་ཡིན། སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་སྤྱང་ཞེན་ཆེ་བྱ་པའི་དབང་གིས་མི་བཟོད་པ་སྤྱོད་ནའང་། དངོས་གནས་
བྱས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཟེར་བ་དེ་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་མི་བཟོད་
པ་སྤྱོད་དགོས་དོན་མེད། དཔེར་ན། མྱོག་བརྟན་ནང་ལ་མི་བསད་པ་དང་དམག་རྒྱག་
པ་སོགས་མཐོང་ན་ང་ཚོར་མཆོམས་རེར་སྤར་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེད་
སྤང་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་མཆོན་འཛིན་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེད་སྤང་སྤྱོད་གི་མེད། མི་
དངོས་སུ་དམག་བརྒྱབ་པ་མཐོང་ན་ལྟ་བུར་ཡང་བཟོད་སྤྱབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་དངོས་སུ་
མིས་དམག་བརྒྱབ་པ་དེར་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུའི་འདུག་པ་བཞག་སྤྱབ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤང་
ང་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་རང་དོས་ནས་མེད་པས། བདེ་སྤྱག་ཐམས་ཅད་སྤང་
ང་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་རང་དབང་གིས་བྱུ་བ་པ་རྒྱུ་
ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱོད་སང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་བསམས་ཡོང་
དུས་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱང་རྒྱུ་ལམ་དུ་བསྐྱར་སྤྱབ། དེ་འདྲ་བསམས་ཡོང་དུས་རང་ལ་

སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅི་བྱུང་ཡང་དགའ་བ་བསྐྱོམ་སྤྱབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་འདུག རྒྱ་མཚན་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་མགོན་པོ་གྲུ་སྤྱབ་གྱི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤེང་བར། བདག་ལ་དེ་དག་
སྤྲིག་སྒྲིན་ཅིང་། །བདག་དགོ་མ་ལུས་དེར་སྒྲིན་ཞོག །ཅེས་གཞན་གྱི་ངན་འབྲས་
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་སྒྲིན་པ་དང་རང་གི་དགོ་འབྲས་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་
གཞན་ལ་སྒྲིན་པར་ཞོག་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ང་ཆོའི་བསམ་སྒྲོ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུང་བྱུང་མི་འབྱུང་བ་དང་བདེ་བ་ཅི་
ཡོད་རང་ལ་འབྱུང་ན་བསམ་པ་དང་། ཡང་དེ་ལས་སྤྱག་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་གི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་སྒྲིན་པ་དང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་རང་
ལ་སྒྲིན་ན་བསམ་གྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་འབྲས་བུ་སྒྲིན་ཡོང་དུས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་
ཅད་རང་ལ་སྒྲིན་པའི་ཐོག་བདེ་བ་རི་ཙམ་བཙལ་གྱང་རྟེན་གྱི་མེད། ལམ་རིམ་ཆེན་
མོར། འདོད་པ་བཙལ་གྱང་མི་རྟེན། མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབ་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་འདོད་དོན་ག་ཆོད་བཙལ་གྱང་དེ་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བའི་བཟོ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
དང་། མི་འདོད་པ་དེ་མ་བྱུང་ན་བསམས་གྱང་རང་དབང་མེད་པར་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་
དེ། ག་དུས་ཡིན་ནའང་སོ་སོ་སྦྱིད་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་རྒྱུང་རྒྱུང་བསམ་ཞིང་། བསམ་
སྒྲོ་གཏོང་སྤངས་ནོར་བའི་དབང་གིས་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད།

གྲུ་པ་ཆད་ལྷན་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་རང་ཆོའི་ནང་ལ་སྒྲོལ་མ་བསག་པར་
གདན་འདྲེན་ཞུ་གི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྤྱང་པོས་སྒྲོལ་མ་བསག་པ་དེ་ཁོ་རང་
ལ་པད་ཤག་རག་ན་བསམས་ནས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དགོ་འདུན་པས་གཞན་
ལ་པན་ཞིག་ཐོགས་ན་བསམས་ནས་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཅིང་བསམ་སྒྲོ་བཟང་བའི་དབང་
གིས་གདན་འདྲེན་ཞུ་མཁན་ཡོང་གི་ཡོད།

དགོ་བཤེས་འབན་གོང་རྒྱལ་ཁོང་པ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་དུས་འབྲུ་ཁལ་བཙོ་

བརྒྱད་ཀྱི་ཞིང་ཁ་དང་། སྒོ་ཕྱགས་སེམས་ཅན། ཁང་བ་བཅས་ཡོད་པའི་གཞིས་
དཔོན་ཞིག་རེད་དེ། ག་དུས་ཡིན་ནའང་བྱ་ལོན་ཟུག་པ་དང་ག་རེ་བྱེད་ནའང་མ་
འགྲིགས་པར་བྱས་ནས་ག་མ་འགྲིགས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་གི་ཡོད་སྟབས་དེར་སྤྲོད་
མ་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ་འཕན་པོ་སྒོ་ལར་ཇག་པ་རང་བརྒྱབ་སྟེ་བསྐྱད་པས། མི་ཆང་མ་
ཞེད་སའི་ཇག་པ་འབན་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཆགས།

དེ་ནས་ཉི་མ་གཅིག་སྒོ་བོ་ཞིག་གང་ཡང་འབྲེར་རྒྱ་མེད་པར་ལ་དེར་བྲིན་
པས་རྒྱ་མ་འབན་དང་ཐུག་ཅིང་། རྒྱ་བོ་དེ་རྒྱ་མ་འབན་ཞེས་པ་ཨ་མ་ཆོག་གོ་བ་
དང་ཞེད་ཐག་ཆོད་ནས་བརྒྱལ་བ་རེད། དེ་ནས་རྒྱ་མ་འབན་གྱིས་རྒྱ་བོ་དེ་ལ་བྲི་
དུས་རྒྱ་བོ་དེས། ང་ཁྱོད་རང་ལ་ཞེ་པོ་གཅིག་ཞེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ལན་བཏབ་པས།
འབན་གྱིས་ཁྱོད་ཞེད་དགོས་དོན་མེད། ངས་ཅ་ལག་འབྲེར་བ་མ་གཏོགས་མི་བཟའ་
ཡི་མེད་ཅེས་ལབ་པས། རྒྱ་བོ་དེས་གང་ལྟར་ང་ཁྱོད་རང་གི་མིང་གོ་བ་དང་ཞེད་སྤང་
ཡོད་གི་འདུག་ལམ་ཅང་། འབེན་ཁོང་ནང་ལ་བྲིན་ཏེ། ངའི་མིང་གོ་བ་ཅམ་གྱིས་
ཞེད་སྤང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ག་རེ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བསམ་སྒོ་བཏང་བ་ན། ཡ་
ང་གཞིས་ཀར་བསྐྱད་དུས་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲིག་པ་བསགས། ཇག་པ་
བྱེད་དུས་ལས་ངན་དཔག་མེད་དེ་འདྲ་བྱས་ཅང་མི་ཆོས་འདི་མིང་གོ་ཅམ་གྱིས་
ཞེད་སྤང་བྱེད་དགོས་པ་ཆགས་ཏེ་སྤྲིག་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་བསགས་ཆར་འདུག་དཔེ་
བསགས་སོང་བསམས་ནས་འགྱོད་པ་ཤུགས་ཆེར་སྤྲིས་ཏེ་རྒྱལ་བ་འབྲོམ་སྟོན་པའི་
བྱུང་དུ་འགྱོད་བཤགས་སྤུལ་བ་དང་བཅས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ཆོས་རྣམ་དག་
བགྱིས་ཏེ་མཐར་དགོ་བཤེས་འབན་གོང་རྒྱལ་ཞེས་སྒོ་མ་ཆེན་སྟན་གྲགས་ཅན་དུ་
གྱུར། ཁོང་ལ་འབྲུལ་བ་སྤུལ་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཁོང་གི་གསུང་སྒོ་སྤྲི་ ང་
པ་ཡུལ་དུ་གཞིས་ཀ་བཟུང་སྒོ་ཕྱགས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཉར་ཆགས་བྱས་ནས་

སྒོད་དུས་ངའི་ཁ་ཡིས་ལྟོ་མ་རག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ། དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་
ཆང་མ་སྒོས་བཏང་སྟེ་བྲག་ལུག་ཏུ་སྒོད་དུས་ལྟོ་གོས་འབྲལ་མཁན་འཆང་ཁ་ཆེ་
བས་ལྟོ་ཆས་ཀྱིས་ངའི་ཁ་མ་རྟེན་ནས་བསྐྱད་ཡོད་གསུངས་སྐད།

རྒྱུན་ངན་བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ངན་ལམ་འབྱེད་གྱི་ཉམས་ལེན་འདི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་
བས་བསྐྱར་བཤད་ཅུ་ན། རྒྱུན་ངན་དེ་ཡང་ནང་གསེས་འགལ་རྒྱུན། བར་ཆད་
དང་། གཞོད་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད།

དང་པོ། འགལ་རྒྱུན་ཞེས་པ་རང་ཉིད་ཆོས་བྱ་བར་ནད་ན་ཆ་སྒྲིན་ཆག་
སྒོ་སོགས་བྱ་མ་འགྲིགས་པ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡོང་དུས་ཆོས་
བྱེད་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ཆག་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་ཡོད་པས། དེ་སྐབས་འགལ་
རྒྱུན་ཅི་བྱང་ཡང་དང་དུ་ལེན་ཏེ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་ཆོས་བྱ་རྒྱུའི་
སེམས་ཤུགས་སྟེལ་དགོས་ཤིང་། ཆོས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་བསོད་
ནམས་བསགས་པར་ཡང་བཙོན་དགོས། དེ་དང་དེ་འདྲ་བར་འཇམ་སྤིང་འདྲིར་
ཆོས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཆོས་བྱ་བར་འགལ་རྒྱུན་མང་པོ་སྤང་
དང་འསྤང་བཞིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ང་རང་ལ་ཡོང་བར་ཤོག་ཅེས་བསམ་
དགོས། དེ་ལྟར་འགལ་རྒྱུན་དང་དུ་ལེན་ཡོང་དུས་འགལ་རྒྱུན་དེ་དག་ཤུགས་ཆེ་
རུ་མི་འགོ་བར་ཚུང་དུ་འགོ་བ་ནི་བདེན་འབྲས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་རང་རྟགས་ཡིན།

གཉིས་པ། བར་ཆད་ཅེས་པ་ཆོས་ཞིག་བྱེད་བསམ་དུས་མི་ངོ་ཤེས་འདྲ་
མང་དུ་འགོ་བ་དང་། སྐད་ཆ་བཤད་མཁན་འདྲ་མིན་ཡོང་སྟེ་ཆོས་བྱ་བར་བྱི་བཞོལ་
བྱེད་པ་དང་། ཡང་ལས་དོན་འདྲ་མིན་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་བྱ་བར་བར་ཆད་དམ་བྱི་

བཞོལ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དེ་ཙམ་སོ་སོས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་བསལ་རྒྱ་ཡོད་
ཀྱང་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་བར་ཆད་དེ་འབྲེལ་དུས་རང་ཉིད་བསོད་ནམས་དམན་པ་
དང་སྤྱེ་བ་སྤྲ་མར་གཞན་གྱིས་ཆོས་བྱེད་པར་བར་ཆད་བྱས་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ནམ་
པར་སྤྲོན་སོང་སྟམ་སྟེ་བར་ཆད་དེའི་དབང་དུ་མ་ཤོར་བ་བྱེད་དགོས། ད་རེས་ཆོས་
བྱས་པར་བར་ཆད་བྱུང་བས་བར་ཆད་མ་བསལ་ན་ཆོས་བྱེད་ལོང་མེད་པར་འགྱུར་
སྟམ་སྟེ་བསྐྱོག་ཐབས་བྱེད་དགོས།

གསུམ་པ། གཞོད་པ་ཞེས་པ་ཆོས་བྱས་པ་ན་མི་དང་མི་མེན་གྱི་གཞོད་པ་
ཡོང་སྤྱིད་པས། དེ་ཡོང་བ་ན་གཞོད་བྱེད་ལ་འཕུལ་མར་ཁོང་ཁྱོད་མི་བྱེད་པར་བཅོད་
སྟོམ་བསྟེན་ཏེ་གཞོད་པ་དང་དུ་ལེན་ཐུབ་ན་དེའི་བདེན་འབྲས་ལས་གཞོད་པ་རང་
ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། ལྷག་པར་དུ་སྤྱ་དང་གཞི་བདག་སོགས་སུས་གཞོད་ཀྱང་
གཞོད་བྱེད་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་ཏེ་ཁག་མེད་
སྟམ་དུ་བསམ་དགོས་པ་སྟེ། རྟོགས་པ་ཆད་མཐོ་བོར་མ་སྤྱེབས་པ་དག་གིས་རྒྱུན་
ངན་ལམ་འབྲེར་འདི་ལྟར་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་ལ་གཞོད་ལན་དུ་མངོན་
སྤྱད་གྱི་ལས་སྦྱོར་སོགས་གཞོད་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཙུང་པ་ནི་པན་ལས་གཞོད་པ་ཆེ།
སོ་སོས་ལོ་མང་སྤྲགས་བསྐྱས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་དོམས་ཏེ་གཞོད་བྱེད་ལ་གཞོད་
སེམས་འཆང་བའང་གཞོད་བྱེད་སྤྱར་འགྲུགས་པའི་བསུ་མ་ཡིན་ནོ། རྟོགས་པ་
ཆད་མཐོ་བོར་སྤྱེབས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་ཐུབ་
པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་ལམ་འབྲེར། ཞེ་
སྤང་ལམ་འབྲེར། གཏི་ཐུག་ལམ་འབྲེར་དེ་འབྲེལ་ད། ང་རང་ཚོ་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་
མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཅང་ཉོན་མོངས་ལམ་དུ་འབྲེར་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་
ཡོང་དུས་ཉོན་མོངས་འགོག་ཐབས་འཕུལ་འཕུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

ཉེས་ཆོག་གི་ཅ་བ་ངོས་འཛིན་ཚུལ།

དེ་ནས།

ཅ་བར།

ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གདལ། །

ཞེས་པ་ནི་ང་རང་ཚོར་རྒྱན་ངན་འབྲ་མེན་སྣ་ཆོག་གས་བྱང་བ་འདི་ཅ་བ་
གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངམ་རང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞེས་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པའི་
ཆོ་དེ་ཉོན་མོངས་ལ་ཐུག་ཉོན་མོངས་ཁོ་ཅ་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ནམ་རང་
གཅེས་འཛིན་ལ་ཐུག་པས་ལེ་ལན་ནམ་སྟོན་གཞན་ལ་མི་བབྲང་བར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ལ་བབྲང་དགོས་པར་བསམ། འཛིག་རྟེན་པ་ལྟར་ན་གཞན་གྱིས་
སྟོན་བཅུགས་དུས་ཁྲིམས་གཏུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དངོས་གནས་བྱས་ན་ཁྲིམས་
གཏུགས་གཞན་ལ་མི་བྱ་བར་སྟོ་སྟོང་དོན་བདུན་མའི་ཁྲིམས་ཁང་དུ་བདག་འཛིན་
དང་ཁྲིམས་གཏུགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ཁ་མཆུ་རྒྱག་ནའང་བདག་འཛིན་ལ་ཁ་
མཆུ་རྒྱག་དགོས། བདག་འཛིན་ཁོས་སྟེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་
དུད་འགོ་སོགས་སྟུག་བསྐྱེད་སྟུག་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་འདིར་རང་དབང་མེད་
པར་སྟེ་ཅུ་བཅུག་སྟེ་སྟུག་བསྐྱེད་སྟེ་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད་པས། དེ་ལྟའི་དཀའ་
ངལ་ཐམས་ཅད་བཟོ་མཁན་བདག་འཛིན་དེ་ཡིན་ན་ཁོ་ལ་ཁ་མཆུ་རྒྱག་དགོས་སྟུག་
པའི་སེམས་ལུགས་འཁུར་དགོས། སྦྱར་བཏང་ང་རང་ཚོ་ཁྲིམས་གཏུགས་སྐབས་
ཁ་ཐུག་གི་རྒྱུན་གང་བྱང་བ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་མི་རབས་ཀྱི་སྟོན་བཅུགས་པ་
མེད་ཀྱང་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ལ་ཁ་མཆུ་རྒྱག་དུས་སྟེ་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་
བར་གྱི་སྟོན་འཛུགས་རྩོགས་རྒྱ་མེད་པ་བྱ་རྒྱ་ཡོད། དེ་ཡང་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་སྟོས་

མི་དགོས་པར་གཞུང་ལུགས་ཡང་དག་པ་དང་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་
 སྤྱོད་འཇུགས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་དེའི་ཐོག་རང་
 གཅེས་འཛིན་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བདག་འཛིན་དེ་རྒྱལ་པོའི་
 རྩལ་ལམ་རྩ་བ་ལྟ་བུར་བྱས། རང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་སློན་པོ་ལྟ་བུར་བྱེད་གཏེ་གཙོ་
 བོ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ཆང་མ་དེ་བརྒྱད་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་
 མ་མཆོད་པ་ལས། རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ། །མ་རྣམས་གཅེས་
 འཛིན་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཞེས་གསུངས་པས་ཉེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་
 བ་རང་གཅེས་འཛིན་ཡིན་པས། ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གདའ། །ཞེས་ཉེས་
 སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་བ་རང་གཅེས་འཛིན་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེ་འགོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་
 འབད་དགོས་པ་ཡིན། གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལེ་ལན་གདའ་ས་མ་ཡིན་པ་ནི།
 དེ་དག་རང་ལ་བཀའ་ངོན་ཆེ་མོས་ཡིན་པས་སོ། །

སེམས་ཅན་རྣམས་བཀའ་ངོན་ཆེ་བར་སྒྲོམ་པ།

རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ།

རྩ་བར།

ཀུན་ལ་བཀའ་ངོན་ཆེ་བར་བསྒྲོམ། །

ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་མ་ཁྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་པ་དང་མ་བྱས་པ་བྱངས་
 མེད་པས་བཀའ་ངོན་ཆེན་པོས་བསྐྱུངས་ཡོད་པ་བསྒྲོམ་དགོས། དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་
 རང་ལ་ལེགས་ཆོགས་གང་བྱུང་བ་རྣམས་གཞན་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་
 ཞེས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་རྩེ་བྱི་སེམས་དང་། སྤྱིན་པ་དང་། རྩལ་
 ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་

དབྱུང་འཛོག་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཡོང་སའི་གཞི་རྟེན་ཡང་མ་གྲན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིན་པས། ཇི་ལྟར་
ཞིང་པས་ཞིང་ས་ལ་གཤམ་ཆེན་གཅིགས་ཆེ་བྱེད་པ་ལྟར་གཞན་སེམས་ཅན་ཀྱང་
ལའང་གཅིགས་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་བཀའ་བློན་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྟེང་
འདྲུག་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་འབྱུང་
འབྲས་ལ། །རྒྱལ་ལ་གྲུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུལ། །ཞེས་
རྒྱལ་བ་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀས་རང་ལ་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུ་དུ་བཀའ་བློན་
བསྐྱངས་པ་འབྲས་ལ་རྒྱལ་བ་ལ་གྲུས་བར་བྱ་ཞིང་། སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་བར་མི་
བྱ་བ་དེ་ཅི་ལས་ཡིན་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱ་མཆན་གཏན་ནས་མེད་དོ། །

དེར་བརྟེན་རྒྱལ་བར་ཇི་ཅམ་གྲུས་བར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་ལྟར་
སེམས་ཅན་ལའང་གྲུས་བཅི་དང་བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་པན་གདགས་དགོས་པ་ཡིན།
འོན་ཏང་དགག་དགོས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་བཀའ་བློན་བློན་ཏེ་གྲུས་བར་བྱ་འོས་པ་དང་། སོ་སའི་དགོ་སྤྱུག་གམ་གཡོག་ལྟ་
བུར་གྲུས་བས་དེ་འབྲས་ན་ང་རྒྱལ་འཕེལ་ཉེན་ཡོད་པས། སེམས་ནས་བཀའ་
བློན་བློན་ཀྱང་ཕྱི་རྣམས་འགྱུར་དེ་རན་པོ་དང་འཆམས་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས། སྤར་
པོད་ལ་དདུལ་ཚུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་ཞུ་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་ཐུགས་དམ་ཅི་
གཅིག་ཏུ་མཛད་མཁན་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ལ་བརྟན་བཅས་བྱེད་མཁན་
ཆོས་དདུལ་ཚུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་རྒྱ་ལམ་ཞིག་ནས་ཚུར་ཐེབས་པ་མཐོང་སྟེ་ཀྱག་
ཀྱག་དང་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོན་པར། ཁོང་གིས་དགག་བྱ་གཅིག་དང་དགོས་པ་གཉིས་
ལས་ད་རིང་དགག་བྱ་གཅི་ཆེ་བས། ཁྱིལ་པོ་ཉིས་བཅུ་ཤིས་ཤོག །ཅེས་གསུངས་
ཏེ་ཁྱིལ་མགོར་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཉི་དེས་གཞུས་པ་རེད། སྤྱགས་འཆོལ་མཁན་ཆོས་དེ་ལ་

ལན་གང་ཡང་མ་ཐེབས་པ་རེད། དེར་སང་དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་
 དང་འབྲེལ་ཡོད་དུས་ནས་འགྱུར་དེ་འབྲས་སྟོན་དགོས་པ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། གང་ལྟར་
 སེམས་གཏིང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་སྟིང་རྩེ་སྒྲོམ་པ་སྟོན་གཡེང་མ་ཞོར་བ་
 བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། དགེ་ཆན་ཞིག་གིས་དགག་དགོས་དབང་གིས་དགེ་སྤྱུག་
 ལ་ཉེས་བརྒྱུད་བཏང་ཡང་ཕྱགས་ལ་པན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་ཡོད་ན་གནས་
 སྐབས་ངན་ཡང་ཕྱགས་པན་ཆེ་བས་དོན་ལྡན་དུ་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཅན་སྒྲོམ་མ་
 བཏང་བའང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱགས་པན་གྱི་བསམ་སྒྲོམ་མེད་པར་དགེ་སྤྱུག་གིས་
 ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་བྱ་ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་པ་
 དང་ཕྱགས་སུ་གཞོན་པ་བྱེད་ན་སེམས་ཅན་སྒྲོམ་བཏང་བའི་ཉེས་བས་གོས་པ་
 ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་དུས་སྟོན་ངན་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་སྟེ་ཆོགས་ནང་རྟོག་བྱ་བཅོ་མཁན་
 ཆོར་དམིགས་བསལ་གྱི་སྟིང་རྩེ་འཕར་མ་སྒྲོམ་དགོས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆར་གཙོད་ཀྱང་
 དེས་པར་དགོས་པ་སོགས་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་
 ཡིན་པས། ཀུན་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་བསྟོམ། །ཞེས་པའི་བཀའ་བྲིན་བསམ་ཚུལ་
 གོ་ལོག་ཏུ་མ་སོང་བ་ཅིས་ཀྱང་དགོས་སོ། །

སྤྲིག་སྤྲིབ་སྟོང་ཚུལ།

དེའི་འོག

ཙ་བར།

སྟོར་བ་བཞི་ལྡན་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །

ཞེས་པའི་སྟོར་བ་བཞི་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་སྒྲོང་དངོས་ཀྱི་སྟོར་བ་དང་པོ་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དེ་ཡིན། སྒྲོ་སྒྲོང་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་འགལ་ཆེན་སྟེ་

ཆོག་པ་འོང་བ་དེ་བསོད་ནམས་དམན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས། དེ་ཞི་བའི་དོན་དུ་
བསོད་ནམས་བསགས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་དང་དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་
འདུག་པའི་སྟོན་པ་གསལ་བ་འདེབས་ཤིང་། ལྷག་མཆོད་བྱ་བ་དང་སེམས་ཅན་
ལ་ཡང་སྙིང་རྩེ་དང་སྒྲགས་པན་འདོགས་བྱ་བ་གཉིས་རྒྱུ་དུ་བརྟེན་དགོས།

སྦྱར་བ་གཉིས་པ་སྦྱིབ་པ་སྦྱང་བ་ནི། ང་ཆོ་སྦྱིབ་པ་ལུགས་ཆེ་བའི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྦོ་སྦྱང་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཐོན་སྦྱེད་ཚུང་བ་དང་དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བ་ནི་
སྦྱིབ་པ་མཐུག་པའི་དབང་གིས་ཡིན། དཔེར་ན། ང་རང་ཆོའི་ནང་མི་འགའ་ཤས་
སྤན་ག་ཆོད་ཐོས་ནའང་བྲག་སྦྱེད་མི་འབྱུང་བ་དེ་སྦྱིབ་སྦྱང་བྱེད་ན་བྲག་བསྦྱེད་འགོ་
ཐུབ་པའང་ཡོད་པ་བཞིན་རེད། སྦྱིབ་སྦྱང་བྱེད་པར་སྟོབས་བཞི་ཆང་དགོས་པས།

དང་པོ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བརྟན་
པ་དང་། སྦྱབས་འགྲོ་བརྟན་པ་དང་། ལས་འབྲས་སྦྱང་བ་དང་། དགོན་མཆོག་
ལ་དད་གུས་སོགས་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་དགོ་ཚུལ་སྦྱོང་གི་སྟོན་པ་དང་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྟོན་པ་སྒྲངས་ནས་བསྦྱངས་པ་དེ་ནི་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་དག་
འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་
པ་མེད་ནའང་སྦྱབས་འགྲོ་དང་ལས་འབྲས་སྦྱང་ཡོད་ན་དེ་ཡང་རྟེན་གྱི་སྟོབས་
ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱབས་འགྲོ་དང་ལས་འབྲས་སྦྱང་བ་མེད་ན་ནི་ལོ་བརྒྱ་ཤག་བར་
དུ་བཞགས་སྟོན་བྱས་ཀྱང་སྤྲིག་སྦྱིབ་འདག་པར་རུས་པ་ཚུང་ཞིང་། དེ་ལས་སོ་
ཐར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡོད་པ་དང་ལས་འབྲས་སྦྱང་བར་བརྩོན་མཁན་ཞིག་
ཉི་མ་གཅིག་བཞགས་སྟོན་བྱས་ཀྱང་སྤྲིག་ལས་ལྷག་པའི་སྤྲིག་སྦྱིབ་སྦྱང་བའི་ཁྱད་
ཡོད་པས། ང་ཆོས་མཐའ་ན་མི་དགོ་བཅུ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ཆད་ནས་ལེགས་
པར་སྦྱང་དགོས་པ་ནི་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཕྱི་མང་གཞི་དེ་ཡིན།

གཉིས་པ་རྣམས་པར་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ནི། འགལ་རྒྱུན་ཅི་བྱུང་བ་
 སྤྲིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཤེས་ནས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟ་པན་ཆད་ཀྱི་ལས་ངན་
 བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་རྣམས་ཡང་ཡང་དཔག་གསོ་བཏང་སྟེ། སྤར་བྱས་ལ་འགྱོད་
 གཏུང་ལྷགས་ཆེར་བསྟེན་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། སྤར་ལས་ངན་བྱས་པ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་
 སོང་བ་ལྟ་བུར་འགྱོད་སེམས་རི་ཅམ་ལྷགས་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་དུ་སྤྲིག་པའི་ལས་ངན་
 སྤྱང་བར་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡོད།

གསུམ་པ་ཉེས་པ་ལས་སྤར་སྤྲིག་པའི་སྟོབས་ནི། སྤར་བྱས་ལས་ངན་ལ་
 འགྱོད་སེམས་ཀྱིས་བྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པར་དམ་བཅའ་བའམ་སྤོམ་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་
 ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་སྤོམ་སེམས་ཉིན་ལྟར་རྒྱུན་སྤྱོད་རི་ཅམ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་སྤྲིག་པའི་
 ལས་བྱས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགགས་པར་སྟོབས་ཆེ་དུ་སོང་བ་ཡིན།

བཞི་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ནི། གོང་གི་སྟོབས་གསུམ་ཆར་
 བའི་སློན་ནས་མ་ཉི་བགངས་པ། ཁ་ཏོན་དགེ་སྤྱོད་བྱེད་པ། ཁྱད་པར་དུ་ལྟོང་བཤགས་
 དང་སྤྱི་བཤགས། ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་བ་སོགས་ལུས་ངག་གི་ཆོས་སྤྱོད་ཁྱད་པར་
 ཅན་རྣམས་དང་། བྱམས་སྤྱོད་རྩི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སློམ་པ། སྤྱོད་ཉིད་དང་སྤྱོད་
 རྩི་བྱེད་མེད་དུ་སློམ་པ་དང་། སྤྱོད་ཉིད་ཟབ་མོ་བསློམ་པ་སོགས་ཡིད་ཀྱིས་ཟབ་
 པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཆར་བའི་སློན་ནས་སྤྱི་བཤགས་པ་སྤྱངས་ན་ཆེ་འདྲིང་མཆོམས་
 མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པའང་འདག་ཐུབ་པ་ཡིན། གོང་གི་སྤྱོད་པ་བཞི་ལས་གཉིས་
 པ་སྤྱི་བཤགས་པ་སྤྱང་བ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

སྤྱོད་པ་གསུམ་པ་གདོན་གོགས་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་པ་ནི། གདོན་ནམ་མི་
 མ་ཡིན་འགའ་ཤས་ང་ཆོའི་ས་ནས་གཅིག་རྒྱུ་ན་བསམས་ནས་གཞིན་སྤྲེལ། ཁ་

འགས་ང་ཆོར་རེ་བ་བྱས་ནས་ཡོང་སྐབས་ང་ཆོས་པན་འདོགས་མ་བྱས་པས་ཁོང་ཆོ་
སྒོ་པམ་དུ་འབྲུག་ན་ཚུར་གཞིན་སྐྱེལ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་ཆོས་ཁོ་ཆོར་པན་
འདོགས་ཀྱི་བསམ་པས་གཤོན་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆེགས་
སུ་བཅད་པ་འདོན་གྱིན་གཏོར་མ་སོགས་སྒྲིན་ན། དེ་དག་གིས་ཚུར་གཞིན་པར་མི་
འགྱུར་བའི་ཁར་ཚུར་པན་གྲོགས་སུ་ཡོང་བ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྒྱ་བཞི་དང་ཆ་གསུམ་སོགས་
གསུངས་ཏེ་གཏོར་མ་སྒྲིན་གནང་མཛད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་
སྒྲིན་མོ་ཞིག་ལ་སྤྱ་གྲུ་ལྟ་བུ་ཡོད། དེ་དག་ལ་ཁོ་མོ་འཕྲོག་མའི་བུ་ལྟ་བུ་ཟེར།
སྒྲིན་མོ་དེས་རང་གི་སྤྱ་གྲུ་རྣམས་གསོ་ཕྱིར་གཞན་ལ་གཞིན་པ་འབའ་ཞིག་བྱས་
པས་སྐབས་ཤིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱ་གྲུ་ལྟ་བུ་ལས་གཅིག་བྲངས་ཏེ་
ལྷུང་བཟེད་ནང་སྤྱས་གནང་། སྒྲིན་མོ་དེ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་རང་གི་
སྤྱ་གྲུ་བརྒྱགས་པ་དེ་འཆོལ་ཕྱིར་མི་ཡུལ་མ་ཟད་ལྟ་ཡུལ་དུ་བཅའ་ཀྱང་མ་རྟོང་
ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱུང་དུ་བཅར་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་རའི་སྤྱ་གྲུ་
སྤྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞུས་པར། དེའི་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་སྤྱ་གྲུ་
ལྟ་བུ་ལས་གཅིག་བརྒྱགས་པ་ལ་སེམས་ཁུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཁྱོད་རང་གིས་
གཞན་གྱི་སྤྱ་གྲུ་མང་པོའི་སྤོག་འཕྲོག་པ་དང་གཞིན་པ་བྱེད་དུས་ཨ་མ་གཞན་དག་
ལ་སེམས་ཁུལ་དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་གཞིན་པ་མ་བྱོས་ཞེས་གསུངས།
དེ་ནས་སྒྲིན་མོ་དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། གཞན་ལ་གཞིན་པ་མ་བྱས་ན་སྤྱ་གྲུ་
ལྟ་བུ་པོ་དེ་རྗེ་ལྟར་འཆོ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ངས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཁྱོད་རང་གི་སྤྱ་གྲུའི་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་ཟན་ལྟག་ནས་ཆང་བུ་
སྒྲིན་དུ་འབྲུག་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ད་ཕྱིར་ཆང་གཞན་ལ་གཞིན་པ་མ་བྱོས་ཤིག་

ཅེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྲུག་དེ་ལྟར་བཟེད་ནས་བཏོན་ཏེ་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་དགེ་འདུན་
 རྣམས་ལ་ཞལ་ལག་བཞེས་རྗེས་ཟན་ལྟག་ནས་ཆང་བུ་སོགས་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱོད་པའི་
 ཆོག་བཅད་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདུན་སྟོན་དགོས་པར་སློབ་སྟོན་མཛད་པ་སོགས་ནི།
 གདོན་གོགས་ལ་གཏོར་མ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ་རྒྱས་ཅམ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཆོ་
 ག་ཡང་མང་པོ་ཡོད།

སྤྱིར་བ་བཞི་བ་ཆོས་སྤྱིར་ལ་གཏོར་མ་སྤྱོད་པའང་རང་ཉིད་ལ་ཁེ་སན་ཡོང་
 བ་དང་ཆོང་འབྲེལ་ལམ་སྤོང་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་
 ཆོས་བྱེད་པར་ལམ་སྤོང་ཡོང་བ་དང་། རྒྱུན་ལྡན་དེ་དག་རང་སར་ཞི་བའི་སྦྱང་དུ་
 སྤྱོད་པ་སྤྱི་སྟོལ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་གི་ཁུས་པ་བཟན་པོས་རྒྱུན་ལྡན་དེ་དག་རང་
 གི་གྲོགས་སུ་ཕར་བ་དང་། ད་དུང་གཞོད་པ་དང་རྒྱུན་ལྡན་གང་ཡོད་འབྲེལ་འབྲེལ་
 དུ་འབྱུང་བའི་སྦྱང་དུ་བསྐྱུལ་བ་དང་། གཞོད་པ་དང་རྒྱུན་ལྡན་བྱུང་བ་རང་གི་ཆོས་
 བསྐྱུལ་པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྤྲང་བས་ད་དུང་ཡང་རྒྱུན་ལྡན་དེ་ལྟར་གཏོང་རྟོགས་ཞེས་
 རྒྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་ང་ཆོ་དེ་ལ་ཞེད་ནས་དེ་ལྟར་ཁྱེད་གི་མེད། ང་ཆོ་བོད་ལ་སྤྱོད་
 དུས་ནས་གནས་རྒྱུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བཞེན་གྱི་ཡོད་ཅང་སྐབས་དེར་གནས་
 རྒྱུང་མཛལ་དུས་ཟན་གྲུ་བའི་ཁྱིམ་ས་དང་འགལ་བ་བྱེད་ཆེ་ཉེས་ཆད་གཏོང་རྟོགས་
 གནང་། དེའང་ཉེས་ཆད་ཆེན་པོ་བཟང་ན་བཟོད་ཐུབ་མིན་སྟབས་ཉེས་པ་བསགས་
 རས་ཆེན་པོ་མི་བཟོད་པར་རྒྱུང་དུས་ནས་ཉེས་ཆད་འབྲེལ་འབྲེལ་དུ་གཏོང་རྟོགས་
 ཞེས་ཡང་ཡང་ཞུས་སྤྱིར་བ་ད་ལྟ་བུ་གྱི་འདུག དེ་འབྲེལ་ཞུས་པ་དེ། ང་རྒྱུང་རྒྱུང་
 སྐབས་ཟན་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་ལག་པོ་ཡོད་པའི་དགེ་ཆུན་ཞིག་ཡོད་པས་
 དེས་ང་ལ་ཆོས་སྤྱིར་ལ་འདི་ལྟར་ཞུ་དགོས་ཞེས་བཀའ་སློབ་གནང་བར་བཞེན་ངས་

དེ་ལྟར་ཁྱེས་པ་མ་གཏོགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱེས་པ་སྟོབས། དེ་ལྟར་ཁྱེས་པས་
སོ་སོས་མཆོམས་རེ་ཞོར་འབྲུལ་བྱེད་པ་ན་བར་ཆད་ཆུང་ཆུང་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་
པ་ཏ་གོ་གི་འདུག ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྒྲོ་སྒྲོང་གི་ཉམས་ལེན་ཡོད་མདོག་བྱས་ཏེ་ལྷ་ལྷ་
སོགས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་མི་དགོས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་བུ་མི་རུང་ལ། ཆོས་
གང་བྱས་པ་ཁེངས་པ་དང་འདྲིག་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་གང་རུང་དང་མ་འདྲེས་པར་
འཁོས་ཆུང་བྱ་དགོས།

བཟང་ངན་ཅི་བྱུང་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།

དེ་ནས།

ཙ་བར།

འབྲུལ་ལ་གང་ཐུབ་སྒྲོམ་ལ་སྒྱུར། །

ཞེས་པ་འབྲུལ་ལ་བཟང་ངན་ཅི་བྱུང་ཡང་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཐུབ་པ་
དང་སྒྲོམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འབྱེད་ཐུབ་པ་བྱ་དགོས། དཔེར་ན་མི་སྒྲོ་བོ་ཉམ་ཐག་པ་
ཞིག་མཐོང་བ་ན། ཨ་ཁ་སྒྲིང་རྗེ། ཆོ་སྤྲོ་མ་ལས་ངན་བསགས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་བཟའ་
བཏུང་གིས་སོངས་ཏེ་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་འདུག་སྟུང་པའི་སྒྲིང་རྗེ་སྒྲོམ་པ་ན་འབྲུལ་
རྒྱུན་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་
མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ཐུག་དོག་མི་བྱེད་པར་དེ་ཁོ་རང་ཆོ་སྤྲོ་མ་སྒྲིན་པ་བཏང་བ་སོགས་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་ད་ལྟ་བུ་གསལ་པ་རེད། འགྲེལ་ས་འདུག་སྟུང་
པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྒྲོམ་དགོས། ཡང་མི་མདོག་ངན་མཐོང་མི་བཟོད་པ་དེ་འདྲ་
མཐོང་བ་ན། ཨ་ཁ་སྒྲིང་རྗེ། ཆོ་སྤྲོ་བཟོད་པ་མ་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བྱུང་མི་ཡིན་ཡང་
མདོག་ངན་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་སྒྲིང་རྗེ་བསམས། དེ་བཞིན་མི་མདོག་བཟང་པོ་ལྷ་བས་

མི་ངོམས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་ཅིས་གིས་དགའ་བ་སྦྱིས་པ་དེ་འབྲ་ལ་ཡང་ཁོ་རང་ཆེ་
སྒྲོན་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་དང་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་མཐུས་འདི་ལྟར་གྲུར་འདུག་འགྲིགས་ཀ་སྦྱུ་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་པ་དང་
ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་དེ་འབྲ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་ཤོག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་དགོས།

མདོར་ན་འབྲལ་ལ་བཟང་ངན་སྒྲུང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རང་
མདངས་སུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་སྒྲོ་སྒྲོང་གི་ཉམས་ལེན་དང་སྒྲོམ་གྱི་ཆ་རྒྱེན་དུ་འབྱེར་
ཐུབ་ཐབས་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་ན་ང་ཚོ་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གང་
ལའང་བསོད་ནམས་འཕེལ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན་གྲུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་གིས། སྒྲུང་བ་དཔེ་རུ་ཤར་བ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གདམས་ངག་
མང་། །ཞེས་སོ་སོར་གང་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྦྱབ་པའི་དཔེ་རུ་ཤར་བ་ན་དེ་ལ་
ཆོས་སྦྱབ་པའི་གདམས་ངག་ལག་མ་ཐོགས་པ་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས། གཞན་
ཡང་གང་དང་གང་སྒྲུང་བའམ་ཐུང་པ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རང་ནས་རྟེན་
འབྲེལ་ལྟོས་བྱུང་གི་ཉམས་སྒྲུང་སྒྲེལ་ཐུབ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མ་ཟད་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་རྒྱབས་ཆེ་གསོག་ཐུབ་པས་འབྲལ་འབྲལ་སྒྲོམ་དུ་སྒྲོར་ཚུལ་
གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་ཐོབ་ན་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གང་
བྱེད་ཀྱང་ཆོས་སུ་སོང་བས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱུག་པོ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད།

ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་དེའི་ནས་བསྟན་པ།

དེ་ནས་བཞི་པ་ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་དེའི་བ་ནི།

ཙ་བར།

མན་ངག་སྟོང་པོ་མདོར་བསྟུས་པ། །

སྟོབས་ལྡན་པ་སྤྱད་བར་བྱ། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཆོ་སྦྱང་གི་གདམས་ངག་ནམས་ཉིན་རེའི་ཉམས་ལེན་གཅིག་ཏུ་དེའི་ན་སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་དུ་དེའི་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་ལྡན་ནི། དང་པོ། འཕེན་པའི་སྟོབས། གཉིས་པ། གོམས་པའི་སྟོབས། གསུམ་པ། དཀར་པོ་ས་པོན་གྱི་སྟོབས། བཞི་པ། རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་པའི་སྟོབས། ལྔ་པ། སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་དང་བཅས་ལྡེ། །

དང་པོ་འཕེན་པའི་སྟོབས་ཞེས་པ་རང་ཉིད་ཆོས་ལ་སྤྱར་བའི་ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱས་ཤུགས་དེ་ཡིན། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་བསམ་གྱི་ཁུར་འབྱེད་ནས་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་བདག་གི་བྱ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཅིས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་དཀའ་ལྷན་དང་ཁྱེན་ངན་ཅི་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་མི་སྟོས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་སྟོབས་སྤེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ང་ཆོར་འཕེན་པའི་སྟོབས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་དེ་འབྲ་བསྐྱེད་དཀའ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བུ་པ་བྱེད་དགོས། དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་པར། དེ་བྱིར་ཉན་པོ་མཉན་བྱ་དང་། །འཆད་པོ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏུ་དགོན། །དེ་བྱིར་

དེ་ནི་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་མེད་མ་ཡིན་མཐའ་བཅས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ཞོགས་པ་ཡར་ལངས་མ་ཐག་འབྲལ་མར་ང་རང་ལ་ཐོབ་དཀའ་བ་དལ་འབྱོར་གྱི་
 མི་ལུས་ཐོབ། རྟེན་དཀའ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྟེན། ཤིན་ཏུ་
 མཇལ་དཀའ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷོ་ལྷོ་གི་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་མཇལ། ཆེས་
 འཛོམས་དཀའ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་ཤིང་འདི་འདྲ་བ་འཛོམས་པའི་སྐབས་འདིར།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷོ་ལྷོ་གི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བདག་གིས་ཅིས་ཀྱང་
 བཀྱི་སྟུང་བུ་སེམས་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེན་པ་གཏོང་དགོས། ཞོགས་པ་ལངས་མ་
 ཐག་འཕེན་པའི་སྟོབས་དེ་འདིག་རྟེན་གྱི་བྱ་གཞག་དང་འབྲེལ་མ་བཅུག་པར་གོང་
 བཞིན་ལྷོ་ལྷོ་འཕེན་པ་ཉིན་ལྟར་གཏོང་བུ་བ་དང་དེ་གོམས་པ་བརྟུན་ན་སྤང་བ་
 ཅི་ཤར་ལྷོ་ལྷོ་གི་ཉམས་ལེན་དུ་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བུ་བ་ཆགས་ཀྱི་རེད།

དཔེར་ན། མི་ཞིག་རང་གི་བཟའ་ཟླ་གོངས་ན། མི་དེའི་མདུན་དུ་སེམས་
 གསའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་པར་རོལ་མོ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲལ་སྟོན་དེར་ལྟ་མོ་བལྟ་
 བ་དང་། གང་མོ་ཞོར་བ་སོགས་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཟུང་ན་ད་དུང་ཡང་མི་
 ཞི་བར་གནས་པ་ལྟར། ཞོགས་པ་ནས་དེ་རིང་ལྷོ་ལྷོ་གི་ཉམས་ལེན་བྱའོ་སྟུང་བུ་
 འཕེན་པ་ཤུགས་ཆེར་བཏང་ན་དེའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིན་མ་དེའི་རིང་གང་བྱས་
 ནའང་ལྷོ་ལྷོ་གི་ཉམས་ལེན་བྱ་དགོས་སྟུང་པའི་བསམ་པ་འགོག་མེད་དུ་ཤར་འོང་
 བ་ཡིན། འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱང་དགེ་བ་གོམས་པའི་སྟོབས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་
 བས་ཇི་ཅམ་གཉིས་པ་དགེ་བ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེས་འཕེན་
 པའི་སྟོབས་ཀྱང་ཤུགས་ཆེ་བར་འགྱུར། འཕེན་པའི་སྟོབས་དེ་ཇི་ཅམ་ཤུགས་ཆེ་
 བ་དེ་ལས་གོམས་པའི་སྟོབས་དེ་ཤུགས་ཆེར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཅུ་ལྟ་
 བུར་ཆེ་སྤྲ་མ་ནས་བསགས་པའི་གསུམ་པ་དཀར་པོ་ས་བོན་གྱི་སྟོབས་དེ་དགོས་

བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་རྣམས་འབྱུང་བའི་འགལ་རྒྱུན་བདག་འཛིན་དང་། རང་གཅེས་འཛིན་རྣམས་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་སྐྱོན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་སྟེ་སྤྱོད་བ་ནི། བཞི་བ་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་བདག་འཛིན་དང་རང་གཅེས་འཛིན་གཉིས་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པར་འགྱུར། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཤུགས་ཆགས་ན་ཆུ་ཆ་པོར་ཆུ་གང་མོ་སྒྲུགས་པ་ལྟར། སེམས་ཞི་ཞིང་སྟོད་པར་འགྱུར། དེ་བྱུང་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་རྩེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། ང་ཆོས་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམ་དགོས། རང་གཅེས་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་ལ་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ང་ཆོ་མི་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྐྱོན་བཅུགས་དུས་མི་དེ་ད་དུང་སྤྱུག་དུ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་ཚུར་གྲུས་ཞབས་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ལ་སྐྱོན་འཇུགས་དུས་ཁོ་རང་ཞུས་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅིག་ཡིན། ཉོན་མོངས་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་བཞག་ནས་སྐྱོན་མ་བཅུགས་ན་ཁོ་སྤྱུག་དུ་སོང་ནས་ཚུར་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བཟོ། ཉོན་མོངས་ཁོར་སྐྱོན་འཇུགས་གནད་དུ་སོང་བ་དང་ཤུགས་རྩེ་ཆེར་སོང་ན་དེའི་མཐུས་ཉོན་མོངས་རྣམས་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པ་ཉམས་དམས་སུ་སོང་ནས་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་བཅོམ་སྟེ་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ལ་བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ལེས་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་ཉེ་གིན་དུ་གལ་ཆེན། །

ལྷ་བ་སྐྱོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ནི། རང་གི་དགེ་རྩ་ཅི་བྱས་དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟོ་བ་དང་དེའི་དོན་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་

ཐོབ་ཆེད་དུ་བསྡོམ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྡོམ་བ་དང་
ནང་གི་དག་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་བསྡོམ་བ་སོགས་བཟང་པོ་སྤྱད་
པའི་སྟོན་ལམ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིད་སྟོན་རྒྱུན་དུ་བརྟེན་དགོས། དཔེར་ན། སྤྱི་
འཁོར་སྟོན་མེད་ལ་སྤྱི་ཡག་པོ་སྤྱགས་ཡོད་ན་སྤྱི་འཁོར་དེ་མཁྱེན་གས་བསྐྱེད་ཆེ་
བ་ལྟར། ང་ཆོ་ཞོགས་པ་ལངས་ནས་བཟུང་ཆོས་གང་བྱས་ཀྱང་སྟོབས་ལྡ་ཆང་བའི་
སྟོན་གས་བྱས་ན་ཆོས་རྣལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་དགེ་བའི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ཆེ་བ་ཡིན་
པས་ཆང་མས་སེམས་ཤུགས་བྱིལ་ནས་དགེ་བ་གང་བྱེད་སྟོབས་ལྡའི་ཉམས་ལེན་
དུ་བསྐྱེལ་ནས་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ནས།

ཙ་བར།

ཐེག་ཆེན་འཕོ་བའི་གདམས་ངག་ནི། །

སྟོབས་ལྡ་ཉིད་ཡིན་སྤྱད་ལམ་གཅེས། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི་དེས་འཆི་ཁར་སྟོབས་ལྡའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་
བསྟན། དེ་ནི་རི་མིང་འཆོ་བའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོབས་ལྡའི་ཉམས་ལེན་རྒྱུན་
ཆགས་པ་དང་ཁྱད་པར་འཆི་ཁའི་གནས་སྐབས་སུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྟོབས་
ལྡ་ལ་སྟོ་སྤྱང་དགོས་པ་འདི་ནི། གསོན་པའི་སྐབས་སྟོབས་ལྡའི་ཉམས་ལེན་ལ་
སྤྱངས་པ་དང་གོམས་པ་སྟོབས་ཆེ་ཡོད་ན་འཆི་ཁར་སྟོབས་ལྡའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་
རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཤར་འོང་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟར་གོམས་པ་མེད་ན་དེ་ལྟར་མི་འོང་
བས་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྤྱངས་པ་བསྟེན་དགོས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དེ་
ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ང་ཆོ་ཟམ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་མའི་སྤྱང་འགྲོ་
བའི་ཆེ་གོམ་པ་སྟོ་སྤྱངས་ཏྲིག་ཙམ་ནོར་ནའང་ཞེད་སྤང་ཆེན་པོ་སྤྱེ་བ་དེ་བཞིན། ང་
ཆོ་འཆི་ཁའི་ཆེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྤྱ་མོ་ལས་

མེད་པས་དག་བའི་སེམས་དང་མི་དག་བའི་སེམས་གཉིས་འགྲན་པར་འགྱུར་པས་
བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་གང་དུ་འགྲོ་མིན་གྱི་ས་མཆོམས་ལྟ་བུར་སླེབས་ཡོད། འཆོ་
བའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་གསོད་པར་གོམས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་
དེའི་སྐབས་སེམས་ཅན་གསོད་པའི་སྒྲུང་བ་ཤར་ནས་གསོད་འདོད་ཀྱི་སེམས་པ་
གཡོ་བས་སྒྲིག་པའི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་
འདོད་པའི་དངོས་པོ་གནས་ཁང་ལྟ་བུར་ཆགས་ཞེན་ཤྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ན། འཆི་
ཁར་གནས་ཁང་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེར་སྤྲོད་རྒྱ་བྱུང་ན་སྣམ་པའི་ཆགས་
སེམས་སྦྱེས་ཤིང་། ཤྲགས་བྲག་ན་དེས་ངན་འགྲོའི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་ཏེ་ངན་
འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ཤྲགས་རྒྱུང་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་
ན་མིར་སྦྱེ་བ་སོགས་སྟོན་གྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གྱི་ཤྲགས་
ཀྱིན་སྐབས་དེར་ཤྲགས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། འཆི་ཁའི་སྟོབས་ལྔ་དེ་རྩ་
བྲག་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་རེད།

དཔེར་ན། ལྷན་རྒྱུན་སྣང་ཉིད་ལ་གོམས་པ་ཤྲགས་ཆེ་ཡོད་ན་འཆི་སེམས་
ཀྱི་སྟོན་དུ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རགས་པ་འདྲ་མིན་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
སྣང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་མ་ཐུབ་ཀྱང་། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རགས་པ་
རྣམས་འགགས་པ་ན། སྤར་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྣང་ཉིད་ལ་སེམས་པ་གཡོ་
ཞིང་མཉམ་པར་བཞག་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་
འགའ་ཞིག་འཆི་སེམས་རགས་པའི་ཆེ་སྣང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་མ་ཐུབ་ཀྱང་།
ཤི་ནས་བར་སྤིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤར་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྣང་ཉིད་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའང་ཡོད་པར་གསུངས་
པས་དེ་འདྲ་བ་ལ་འཆི་ཁར་གོམས་པ་བསྟེན་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེན་རེད། ང་ཚོས་

དུས་རྒྱུན་དུ་སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བཅོམ་བྱས་ནས་འཆི་ཁར་སྟོབས་
 ལྡེའི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ངང་ནས་དག་ཞིང་དང་བདེ་བ་ཅན་དང་
 བདེ་འགྲོའི་རྟེན་བྱས་པར་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤར་ཞིང་། དེ་སྤང་བ་ན་དེ་དང་དེ་
 ལ་སྦྱེ་བར་ཤོག་སྟམ་དུ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་ཞིང་དུ་སྦྱེ་
 འགྲོ་བའང་ཡོང་གི་ཡོད་འདུག དེ་ལྟར་མིན་པར་དེང་སྐབས་འཕོ་བ་སྤར་ཞེས་
 བྱི་ལོགས་ནས་འཕོ་བ་སྤར་བ་དེས་དག་སེམས་འབྲེན་པར་ཅུང་ཟད་པན་ཐོགས་
 ཡོང་སྲིད་ཀྱང་དག་ཞིང་དུ་སྦྱེ་བར་པན་ཐོགས་དཀའ་བས་ཡིད་ཆེས་ཐུབ་མིན་
 ཡང་། སྤར་གྱི་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་མར་བ་ལོ་རྩ་བ་དང་རྩེ་བཅུན་མི་ལ། རུ་ལོ་རྩ་
 བ་དེ་དག་གིས་འཕོ་བ་སྤར་བའི་ཆེ་ཁོང་ཆེའི་བདེན་པའི་སྟོབས་ཆེ་བས་ཐད་ཀར་
 འབྲེན་ཐུབ་ནའང་། དེ་དག་ཁ་གཡར་གྱི་འཕོ་བ་ནི་འཕོ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་
 མིན་ནམ་སྟམ།

འཕོ་བ་དངོས་གནས་སྤར་གྱི་ཡིན་ན་སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་འདི་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤར་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་ནང་གི་སྟོབས་ལྡེའི་སྟོན་པ་འཕོ་བ་སྤར་བ་
 ལ་བྱིན་ས་གདམས་ངག་སོགས་ཀྱིས་བརྟན་སྤང་ན་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།
 འོན་ཀྱང་དུས་རྒྱུན་ཆོས་དད་ཡོད་པ་དེ་འབྲེན་གྱིས་ཟེན་ཏེ་ཞབས་བརྟན་འབྲེན་མིན་
 གང་བྱས་ཀྱང་པན་ཐོགས་མ་བྱུང་ནས་འཆི་ཁར་ཆོས་དད་བརྟགས་ཏེ་ཆོས་ལ་སྟོ་
 ལོག་པའང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། དེ་འབྲེན་བ་དེ་ནང་གི་བསམ་སྟོའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ལ་སྟོ་
 ལོག་ཆར་བ་ཡིན་ཙམ་མི་དེ་འབྲེན་མཁུན་དུ་སྦྱ་མ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་ཐང་དང་
 འབྲེན་བརྟན་དེ་འབྲེན་བསྟན་ན་པན་ལས་གཞོད་ཆེ་ཡང་། དེ་ལྟར་མིན་པར་འཆི་ཁར་
 ཆོས་དད་མ་ལོག་པར་ཡོད་པ་ནམས་ལ་སྦྱ་མ་དང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་སྦྱ་
 པར་སྟོན་པ་དང་ངག་ནས་ཆོས་གཏམ་བཤའ་ཐུབ་ན་ཆོས་དད་བྱགས་ཆེར་སོང་།

སྟེ་སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་སྒེལ་སྤྱབ་པ་དང་། ཆོས་དད་དེ་དབང་ཤེས་རགས་པ་
འགགས་ནས་ཀྱང་ཤྱགས་མ་ཡལ་བར་གནས་སྤྱབ་ན་སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་
རང་གི་རྣམ་ཤེས་བདེ་འགྲོ་དང་དག་ཞིང་སོགས་སུ་སྤར་སྤྱབ་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
སྤྱགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆད་མཐོང་ཡོད་ན་འཆི་ཁར་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་འཁྲིད་ཉན་
དུ་བཅུག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་བཤད་པ་དང་། ལྟ་བུ་སྒྲོམ་མཁན་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་དོ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་
སྒྲོམ་བཅུག་ན་དེ་འབྲེལ་སྟོབས་ལྡེའི་འབྲེན་སྤྱབ་པ་འོང་། འགའ་ཤས་རང་སྟོབས་གྱིས་
དེ་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཤྱགས་བསྐྱེད་དེ་སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་འབྲེན་སྤྱབ་པ་འང་ཡོད་
པས་དེས་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཡར་འབྲེན་སྤྱབ་པ་ཡོང་གི་རེད། ཡང་འགའ་ཤས་དུས་
རྒྱུན་ཆོས་ཀྱི་བསམ་སྒོ་མེད་པ་དེ་འབྲེལ་འཆི་ཁར་ཆོས་ཀྱི་བསམ་སྒོ་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིག་པ་
ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེ་མཁན་ཡང་འདུག་པས་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བསམ་སྒོ་འཕེལ་ཐབས་
སུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྤྱབ་ན་པན་ཐོགས་ངེས་ཅན་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་
དགོས། བཀའ་གདམས་སྒྲ་མའི་གསུང་སྒྲོས་སུ། མ་ལི་བར་འཆོ་གནས་ཀྱི་སྐབས་
ཕྱིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིག་སྒོར་དགོ་སྤྱབ་བཀྱིས་པ་ལས་འཆི་ཁར་འགྱོད་
མི་དགོས་པ་བྱུང་ན་མི་གོ་ཆད་པ་རེད། ལ་ལས་གསོན་དུས་ཆོས་མི་བྱེད་པར་
དགའ་སྐྱིད་ཀྱི་སྤྱང་བར་གཡེང་། འཆི་ཁར་འགྱོད་དེ་ལག་པས་བྱང་བརྟུང་བ་ལྟ་བུ་
བྱས་ན་ཕྱིས་ཆར་བ་རེད་ཅེས་གསུངས།

འཆི་ཁའི་སྟོབས་ལྡེ་དངོས་ནི། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་མཐོང་བ་ན། ད་
ནས་དགོ་བའི་བསམ་པ་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕྱི་མ་ངན་སོང་དུ་མི་གཏོང་
བར་བྱ་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་འཕེན་པའི་སྟོབས། སྒྲོན་བསགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་རྒྱབས་གང་ཆེ་
བ་དེའི་རྒྱན་མཛོད་གྱུར་དུ་སྐྱེས་པ་ནི་དཀར་པོ་ས་བོན་གྱི་སྟོབས། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་

གཉིས་གོམས་པའི་སྟོབས་སྒེལ་བ་ནི་གོམས་པའི་སྟོབས་དང་། སྤར་བྱས་ཀྱི་སྤྲིག་
 བ་དང་དོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་པའི་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྲོད་བ་བསྐྱེད་
 བ་ནི་ནམ་པར་བསུན་འབྲིན་པའི་སྟོབས། དཀོན་མཆོག་སོགས་སྐྱབས་ལུལ་གང་
 ཞིག་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་བྱ་མར་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ཉེན་ཐོབ་སྟེ་ཆོས་ནམ་དག་ཅིག་
 སྐྱབ་པར་ཤོག་ཅེས་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་སློན་ལམ་ཡང་དག་པས་མཆམས་
 སྤར་བ་ནི་སློན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ཏེ། འཆི་ཁར་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་དུ་
 སྤར་བྱབ་པ་བྱ་རྒྱ་མེད་མི་རུང་བའོ། །ཁྲ་མཆོད་ལས། སྟོབས་ལྡེ་ཡང་དག་སྤར་
 བའི་གདམས་ངག་གིས། །དག་པའི་ཞིང་དུ་བགྲོད་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོབས། །ཞེས་
 གསུངས་པའང་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

སྒོ་འབྲོངས་པའི་ཆད་བསྟན་པ།

དེ་ནས་ལྷ་པ་སྒོ་འབྲོངས་པའི་ཆད་ནི།

ཅ་བར།

ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་སྒྲིབ་གི་ཉམས་ལེན་ནལ་དུ་སྒྲིབ་
པ་བྱུང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབས་ལྷའི་ཉམས་ལེན་དུ་འབབ་ཅིང་
གཞེས་བ་དང་། དེའི་ནང་དུ་བཀའ་བསྟན་དང་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་སྒྲིབས་ལྷའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདུས་པར་ཤེས་ནས། མདོ་
རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པ་མ་ལུས་པ་སྒྲིབ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་
པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་བདག་འཛིན་དང་རང་གཅེས་འཛིན་གཉིས་ལ་
ཐུག་འདི་གཉིས་སྒྲིབ་བར་མཐུ་དང་རྒྱས་པ་ཆེ་ཤོས་དང་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆང་
བ་ནི་སྒོ་སྒྲིབ་དོན་བདུན་མའི་ཉམས་ལེན་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པ་
གཅིག་ཏུ་བབ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །རྩ་ཆོ་འགའ་ཤས་ཆོས་གཅིག་བྱས་ནས་མ་
འགྲིགས་པར་གཞན་གཅིག་བྱས། ཡང་དེས་མ་འགྲིགས་པར་ཆོས་གཞན་གཅིག་
བྱེད་པ་དེ་ཆོས་ནལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་རྟགས་རེད། སྒྲིབས་ལྷའི་ཉམས་ལེན་འདི་ཡར་
རྒྱས་ཀྱི་ཐོག་ཆོས་གཞན་གསར་སྒྲིབ་བྱས་ན་འགྲིགས་ཀྱང་དེ་བཞག་ནས་ཆོས་
གཞན་ཞིག་འཆོལ་བ་ནི་ཆོས་ནལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་རྟགས་ཡིན། ར་རང་ཆོ་བསམ་
སྒོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཏེ་ཉམས་ལེན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྒྲིབས་ལྷའི་ཉམས་ལེན་ཐོག་

གསར་སྣོན་སྤྱབ་ན་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཞེས་པའི་དོན་ལེགས་
 བར་སྤྱབ་པ་ཡིན། བྱས་ཅང་བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བཤའ་དེར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞི་ལམ་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། བྱ་བཞི་
 ལམ་འབྱེད་ཞེས་པ་དཔེར་ན། རས་སྤྱོད་ཀྱི་གཡས་རྩུར་ནས་འཐེན་ན་རས་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་གཡས་སུ་འདུ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཡོན་རྩུར་ནས་འཐེན་ན་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་གཡོན་རྩུར་དུ་འདུ་བའི་དཔེ་ལྟར། ཉམས་ལེན་གང་བྱས་ཀྱང་དེའི་ནང་
 ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་
 དང་། རྒྱལ་པོ་འགྲོ་དང་། སྤྱི་མེད་འབྲུ་པོ་ཉམས་ལེན་གང་བྱས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་
 དང་དེར་ཉམས་ལེན་གཞན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་པ་བྱུང་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་བཀའ་
 གདམས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ང་རང་ཆོས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་
 མི་སྤྱོད་ཀྱང་གང་བྱས་པ་དེ་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་ཞིག་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བས་དེ་དོན་བཅོན་པ་སྤྱོད་མེད་གནད་སྤྱོད་ས། མྱོ་སྤྱང་བའི་ཆད་ནི།

རྩ་བར།

དཔང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པོ་བཟུང་། །

ཞེས་པའི་དཔང་པོ་ནི་འགན་ལེན་བྱེད་མཁན་ནམ་ར་སྤྱོད་ཆད་འཕེར་ཅན་
 ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས། ང་རང་ཆོས་དཔང་པོ་ཆང་མ་བྱེ་ལོག་ཏུ་འཆོལ་བ་ཡིན་ཀྱང་
 ཆོས་རྣམ་དག་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས་རང་གི་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དཔང་པོ་བྱེ་རུ་འཆོལ་
 བ་རང་གི་ལེགས་ཉེས་ལྷན་ཞིབ་མཐའ་དག་གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་གྱུར་པས་དེས་
 དཔང་པོར་མི་ཡོང་། གལ་ཏེ་སྒྲིག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་རྗེ་བཞིན་རང་
 ལ་མི་གསུངས་ཤིང་། ཅི་སྟེ་གསུངས་སུ་ཆུག་ཀྱང་རང་གིས་དེ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་
 བས་དཔང་པོ་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་དཔང་པོར་བཟུང་བའི་བྱེ་རོལ་

འདིག་རྟེན་པ་དག་གིས་གཡོ་སྦྱུང་དང་ཕྱོགས་ཞེན་གྱིས་རྩྭ་བ་ཤད་པ་སོགས་བྱང་
པོ་མིན་པ་བྱེད་སྤྱོད་པས། ཚེས་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔང་པོ་མི་འཕེར་བས་སོ་སོ་རང་གི་
དཔང་པོ་སོ་སོ་རང་གིས་བྱེད་སྐབ་པ་དགོས་ཏེ། རང་རང་གི་རྒྱུས་མངའ་རང་རང་
ལ་ཡོད་ཅིང་རང་གིས་རང་བསྐྱུ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་བརྟེན་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དཔང་པོ་དང་རང་ཉིད་རང་གི་དཔང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རང་ཉིད་རང་གི་དཔང་
པོ་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་བསམ་མཁོ་བཏང་ནས་ད་བར་
སོ་སོས་ལམ་རིམ་དང་སྒོ་སྒྲིང་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཁྲིམས་ཡིག་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་
དེའི་ཐོག་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་བརྟེན་ཤིང་གཙོ་བོ་སོ་སོས་སོ་སོར་
ཚེས་བྱེད་པའི་དཔང་འཕེར་མ་སྐབ་ན་འགྲོད་པ་སྐྱེ་བ་དང་བྱེད་སྐབ་ན་དགའ་སྟོབས་
ཉིད་སྐབ། དཔེར་ན། སྤུང་པས་ཁྱོད་ལི་གི་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པར་སོ་སོས་དེ་ལ་སྒོ་
གཏད་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་བསྐྱད་པ་ལ། རམ་ཞིག་འཆི་བ་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་ན་སྤུང་
པས་རྩྭ་བ་ཤད་འདུག་སྟུང་ཏུ་འགྲོད་པ་སྐྱེས་པ་ལྟར། སོ་སོས་ཚེས་གཤམ་མ་
བྱས་པར་དཔོག་སྐབ་ན་དགའ་ཆེར་ཡོང་གི་རེད། ཚེས་ལས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་
བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་མགོན་ཏུ་སྤྲི་ཞིག་སྟུང་། །བདག་ཉིད་ལེགས་
པར་བྱལ་བ་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
དོན་འདིར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱར་སྒྲ་མ་ཞིག་དང་གདོན་འདྲེ་ཞིག་གོགས་པོ་བྱས་ནས་སྒྲིབ་སྐབས་
གདོན་འདྲེས་མི་ཚོ་ག་དུས་ལི་མིན་ཤེས་གྱི་ཡོད། སྤྱར་མས་གདོན་འདྲེ་དེར་ང་ག་
དུས་ལི་མིན་སྒྲིབ་ནས་ལན་སྐྱེལ་ཤོག། ངས་ཚེས་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་པར་འདུག་
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་རེད། གདོན་འདྲེ་དེས་ཁ་སང་ལུང་པ་སྤུ་དེ་
ལ་མི་གཅིག་ལི་འདུག་ཅེས་ལབ། ཡང་ནམ་ཞིག་ན་ལུང་པའི་མདའ་ལ་མི་གཅིག་

ཞི་འདུག་ཟེར། སྒྲ་མ་དེས་སྤང་མེད་བྱས། དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་ལན་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་སྒྲ་
མའི་སྤྲུགས་གཡེང་། དེ་ནས་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་གདོན་འདྲེ་དེས་སྒྲ་མ་བྲིད་རང་
ཞག་བདུན་ན་འཆི་བ་འདུག་ ཅེས་བརྗོད་པས་སྒྲ་མ་འཛིགས་ཤིང་རེངས་ཏེ། ཁྱོད་
སྤྲ་ས་ནས་ལབ་ཤོག་ཟེར་ན། ཁྱོད་ད་ལྟ་མ་གཏོགས་ལན་སྐྱེལ་མ་བྱུང་ཟེར་བས།
འདྲེ་དེས་སྤྲ་ས་ནས་ལན་དུ་མ་བསྐྱེལ་བས་བྲིད་སྤྲུགས་སྤང་གནང་མ་སོང་ཞེས་
ཞུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་ཆོ་དུས་རྒྱན་དུ་མི་དེ་འདྲ་ཞི་འདུག་ཅེས་གོ་
ན་འཕྲུལ་མར་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བྲན་ཤེས་པ་གཤམ་ཆེ། དེ་ཡང་མི་གཞན་ཞིག་གི་
བ་མཐོང་ནས་ཞེད་སྤང་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་ན་གང་ཡང་མི་པན། ཞེད་སྤང་སྐྱེ་བ་དེས་
འཛིག་རྟེན་འདི་སྤང་གི་བསམ་པ་དོར་ནས་ཆོས་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་སྒོ་ཤུགས་ཆེར་
བཏང་བ་དང་། ཆོས་བྱེད་པར་ཤུགས་རྒྱན་ཐེབས་སུ་བ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
དེ་མིན་ཞེད་སྤང་གིས་སྤྱ་ཐེང་བྱས་པ་དང་ལྷ་ངན་བྱས་ནས་དུ་སྐྱད་གྱིས་ལུང་པར་
འགོངས་ཀྱང་པན་ཐོགས་མེད་བརྟེན་རང་ཉིད་ཆོས་བྱེད་མིན་རང་ཉིད་གྱིས་དཔང་
སོར་འཕེར་སུབ་པ་གཤམ་ཆེའོ། །

རྩ་བར།

ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱན་དུ་བསྟེན། །

ཞེས་པ་དེ་ནི་མོ་སྤྱང་གི་ཉམས་ལེན་ཆེ་ཆུང་གང་དང་གང་བྱས་པ་དེ།
སོ་སོས་སོ་སོར་དཔང་སོར་བྱས་ནས་ཆོས་རྣལ་དུ་སྟོན་པ་བྱས་འདུག་ན་དེ་ལ་
རྒྱན་ངན་གང་དང་གང་འཕྲད་ཀྱང་དེས་སེམས་མ་འཁྲུགས་པར་ལས་འབྲས་
བསམས་ནས་རང་ཉིད་ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་སུབ་པ་ཡོང་
གི་རེད། དཔེར་ན། ན་ཆ་འདྲ་བྱུང་ཡང་རྒྱན་ངན་གྲོགས་ཤར་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་
མ་སྤྲུལ་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་མེད་པར་བདེ་བའི་ངང་གནས་སུབ་པ་བཞིན་ཡིན། སོ་

སོས་སོ་སོར་སློང་གི་ཉམས་ལེན་ཆད་ལྡན་དང་བརྟན་པོ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་
དཔང་འཕེར་བྱུང་ན་དེ་ནི་སློང་གི་ཉམས་ལེན་ཆད་ལོངས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་
སློང་གི་ཉམས་ལེན་ཆད་ལྡན་བྱང་བ་ལས་ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལྟ་
གསུངས་ཡོད། དེ་ནས།

ཙ་བར།

ཡངས་ཀྱང་སྤྱབ་ན་འབྱོངས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སེམས་ཕྱིར་ངེ་ཙམ་ག་ཡངས་ཀྱང་སློང་གི་ཉམས་ལེན་མ་
བརྒྱགས་པར་འདྲིན་སྤྱབ་ན་སློང་གི་ཉམས་ལེན་ཆད་མཐོ་པོར་སྐྱབས་པ་ཡིན།
དཔེར་ན། ཉ་བཞོན་མཁས་པས་ཉ་ངེ་ཙམ་པར་ཚུར་རྒྱགས་ཀྱང་ཉ་ཐོག་ནས་
མེ་མདའ་རྒྱག་པ་སོགས་དཔའ་རྩལ་འགྲན་པར་ཡང་མེད་པར་ཆགས་ན་ཉ་རྩལ་
ལེགས་པར་བྱང་ཤ་ཐེབས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་ལྟར། རང་ལ་འདྲིག་རྟེན་གྱི་བྱ་
གཞག་གང་འདྲ་ཞིག་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་དང་། རྒྱུན་བཟང་ངན་གང་འདྲ་ཞིག་བྱུང་
ཡང་སློང་གི་ཉམས་ལེན་མ་བརྒྱགས་པར་སེམས་བདེ་ཉམས་ངང་གནས་སྤྱབ་
པ་བྱུང་ན་སློང་འབྱོངས་པའི་རྒྱས་པ་བརྟན་པོ་ཡོང་ཆད་མཐོ་པོར་སྐྱབས་པ་ཡིན། དེ་
ལྟར་མིན་པར་སེམས་ཡུལ་ལ་འཕྲོས་པ་ན་སློང་གི་ཉམས་ལེན་བརྒྱགས་ཕྱིན་
པ་ཡིན་ན་སློང་གི་ཆད་མ་ལོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སློང་གི་ཉམས་ལེན་མ་
པོར་བར་གཟབ་ནན་དགོས། དཔེར་ན། སྤྲགས་ཀྱི་སྐྱབས་རྣལ་འབྱོར་པ་བྲག་ཕུག་
ནང་སྤྲོད་སྐྱབས་གཙང་བཙུག་རྩི་སྒྲིམས་པ་བསྒྲིམས་ནས་གོམས་རྟགས་ཐོན་མིན་
བརྟག་ཕྱིར་དངོས་སུ་དྲུང་ཁྲིད་དུ་ཉལ་བ་ན་གཙང་བཙུག་གི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེས་ན་སྒྲར་
ཡང་བྲག་ཕུག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་གཙང་བཙུག་རྩི་སྒྲིམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་གཟབ་ནན་ཆེན་
པོས་བསྒྲིམ་དགོས། དྲུང་ཁྲིད་དུ་ཉལ་ཏེ་གཙང་བཙུག་གི་རྣམ་རྟོག་ཡེ་ནས་མེད་པར་

བདེ་ཉམས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཡོང་ན་གཙང་བཙོག་རོ་སྒྲིངས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་འབྲོངས་པའི་
རྟགས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི། ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱན་དུ་བསྟེན། །ཞེས་
པའི་དོན་དཔེ་དང་བཅས་པ་ཞུས་པའོ། །

སྒོ་སྤྱོད་གི་དམ་ཆེག་བསྟན་པ།

དེ་ནས་རྒྱག་པ་སྒོ་སྤྱོད་གི་དམ་ཆེག་ནི།

ཅ་བར།

སྤྱི་དོན་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་བསྟན་པ། །

ཅེས་པ་ནས་སྤྱིད་ཀྱི་ཡན་རྩུ་སྤྱུག་མ་འཆོལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།
ང་ཆོས་བསམ་སྒོའི་ནང་སྒོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ཙམ་མིན་པར་ལུས་ངག་
གཉིས་སུ་ཁྲིམས་ཤིག་བཟོ་དགོས། དཔེར་ན། ཡིག་ཆ་དང་ཞིག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་
མཁན་ཡིན་ན་ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་དུ་རང་འཁྲིའི་ལས་དོན་རྣམས་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་
ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྟོབ་གྲར་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཡིན་
ན་སྟོབ་གྲར་འཇུག་ནས་གཤིས་སྤྱོད་དང་སྟོབ་སྤྱོད་གང་ཅིར་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་
ཞེས་མིང་རྟགས་རྒྱག་དགོས་པས། མིང་རྟགས་ཀྱི་ཆོད་དེ་ལ་དམ་ཆེག་ཟེར། དམ་
ཆེག་ལ་ཉམས་ཆག་མི་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་བྱ་བ་སྤྱོད་དགོས། དཔེར་
ན། གཞུག་ལག་ཁང་གི་ལྷགས་རི་ལྟ་བུ་ནི་དམ་ཆེག་དང་དེའི་སྤྱོད་ལོགས་
སུ་རུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟན་བྱ་ཞེས་བཅོད་ཅིང་། དེའི་ཁ་སྟོན་དུ་བསྟན་བྱ་ཟེར་བ་
དེ་ཡོང་བ་ཡིན། ང་ཆོ་སྒོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཕྱིན་དམ་ཆེག་དེ་
ངས་པར་སྤྱད་དགོས་ལ། བསྟན་བྱ་ཟེར་བ་དེ་སོ་སོས་གང་ཐུབ་བྱེད་དགོས་པ་
ལས་དེ་ལ་མ་བསྟན་ན་ཉེས་པ་ཆབས་ཆེས་གོས་པ་དང་ཅ་ཁྲིམས་དང་འགལ་
བ་མ་རེད། བསྟན་བྱའི་དམ་ཆེག་ནི། དེ་དང་ཆ་སྒྲ་མོ་ཙམ་འགལ་ན་འང་ཉེས་
པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན།

ཙ་བར།

སྤྱི་དོན་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ། །

ཅེས་གོང་དུ་སྤྱོད་བ་ལྟར། སྤྱི་དོན་གསུམ་ནི། དང་པོ། མོ་སྤྱང་ཁས་སྐྱབས་
དང་མི་འགལ་བ། གཉིས་པ། མོ་སྤྱང་ཐོ་ཅོར་མ་སོང་བ། གསུམ་པ། མོ་སྤྱང་ཕྱོགས་
རེ་བར་མ་སོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མོ་སྤྱང་སྐབས་གང་ཁས་སྐྱབས་པ་དེ་དང་མི་འགལ་བ་ཞིག་
དགོས། ཁས་སྐྱབས་དང་མི་འགལ་བ་ཞེས་པ་ཁས་སྐྱབས་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་མ་
སོང་བའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། མོ་སྤྱང་སྐབས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆེ་མི་
བྱེད་པར་ཁས་སྐྱབས་ནས་བྱིས་སུ་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆེ་བྱས་ན་མོ་སྤྱང་ཁས་
སྐྱབས་དང་འགལ་བ་ཡིན།

གཉིས་པ་ནི། མོ་སྤྱང་ཐོ་ཅོར་མ་སོང་བ་ཞེས་པ་སོ་སོར་མོ་སྤྱང་ཡོད་ཁུལ་
བྱིས་གཞན་ལ་བྱེད་གསོད་བྱེད་བ་སྐྱབས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། སོ་སོར་མོ་སྤྱང་
གི་རྟོགས་པ་ཡོད་མདོག་བྱས་ཏེ་སྤྱི་དང་མི་མ་ཡིན་གཞོན་འདྲེ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་
མ་བསྐྱོམ་པར་མནར་ཐབས་བྱས་ན་སྤྱིང་མེད་དང་རྒྱབ་འགལ་འགྲོ་གི་ཡོད་སྐབས་
དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མེད། སྤར་ང་ཆོའི་པ་ཡུལ་དུ་དགེ་བཤེས་སྒྲོམ་བསྐྱོན་ནས་བཞུགས་
མཁན་ཞིག་ཡོད། སྒྲོམ་རྒྱག་དུས་ས་གཞོན་མཉམ་བཞག་བྱས་ན་ས་འགྲུལ་མི་ཐུབ་
པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྟེ་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་རྟོགས་ལྡན་
གི་གང་ཟག་བྱེད་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་ཡང་སྒྲོམ་ཆེན་ཆང་མར་དེ་འདྲ་མི་
ཡོང་བ་ཡིན། ཉིན་གཅིག་དགེ་བཤེས་བཞུགས་པའི་ས་ཕྱོགས་དེར་ས་འགྲུལ་བྱུང་
སྐབས་མི་ཆོ་ཆང་མ་བློས་ཀྱང་དགེ་བཤེས་དེ་བློས་མ་འགྲོ་བར་རུས་པ་ཡོད་མདོག་
གིས་ས་གཞོན་མཉམ་བཞག་བྱས་ཏེ་བསྐྱད། གང་འཆོམས་ནས་ས་འགྲུལ་ཆེ་དུ་

ཕྱིན་ཏེ་དགོ་བ་ཤེས་དེ་ས་གཞོན་མཉམ་བཞག་ཏུ་སྡོད་མ་ཐུབ་པར་སྐད་ངན་ཤོར་
ཏེ་བོས་དགོས་བྱུང་བ་རེད། དེར་བཞེན་སློ་སྦྱང་ཡོད་མདོག་གིས་རུས་པ་ངོམ་མི་
རུང་བ་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སློ་སྦྱང་ཐུབ་པ་དང་དབྱའི་ཕྱོགས་
ལ་སློ་སྦྱང་ཏག་ཏག་མི་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་སློ་སྦྱང་ཆ་མ་མཉམ་པར་གྱུར་བ་དེ་སློ་སྦྱང་
ཕྱོགས་རིས་སུ་སོང་བ་ཡིན་པས་དེ་འདྲར་མ་སོང་བ་བྱ་དགོས། དེ་གསུམ་ལ་སྤྱི་
དོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སློ་སྦྱང་གི་དམ་ཆེག་ཆང་མ་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་
དུ་འདུས་པས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །དམ་ཆེག་དེ་གསུམ་པོ་ལག་ལེན་ཡག་པོ་
བསྟར་ཐུབ་ཆེ་དམ་ཆེག་གཞན་རྣམས་འདིའི་ནང་འདུས་འོང་བ་ཡིན། དེ་ནས་དམ་
ཆེག་གཉིས་པ།

ཅ་བར།

འདུན་པ་བསྐྱར་ལ་རང་སོར་བཞག

ཅེས་པ་ནང་བསམ་སློའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡར་རྒྱས་ཆེད་བཟུང་དུ་མེད་པས་
དེ་བཞིན་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཅི་ཐུབ་དགོས་ཀྱང་ཕྱིའི་སྡོད་ལམ་ལ་ཐ་མལ་པའི་སྡོད་
ལམ་རང་འཇགས་སུ་གནས་པ་ལས་བྱུང་པར་བར་བཅས་མི་རུང་བ་ཡིན། བར་
རྒྱར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སློ་སྦྱང་གི་ཉམས་ལེན་ཡོད་མདོག་མདོག་གི་རྣམ་འགྱུར་ཕྱིར་
བསྟན་ནས་འགྲོ་རྒྱ་མེད། འགའ་ཤས་ནང་དུ་སློ་སྦྱང་ཡོད་མདོག་མདོག་བྱས་ཏེ་
རྣམ་འགྱུར་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱེན་ངན་ཞིག་ཐོག་ཏུ་བབ་
ཆེ་འཕྲལ་མར་རྒྱང་ལངས་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་མི་རུང་བ་ཡིན།

ང་ཆོ་ག་སར་སྡོད་སྐབས་དཔེ་ཆ་བ་ཁ་ཤས་ཉམས་ལེན་ཡོད་མདོག་
གིས་གྲུག་གྲུག་སྦྱང་རྒྱར་ཏེ་འགྲོ་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད། དེ་དག་ལ་མི་ཆོས་མིང་

འདོགས་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ཞེས་ཟེར། ང་ཚོའི་ཁང་ཆེན་ནང་གཙུག་ཏྲར་ཅན་དང་དཔེ་
 ཆ་བ་གཉིས་ལ་ཐུ་བཞི་འགྲིགས་པ་ནི། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཐུ་ནི་དཔེ་ཆ་ཡག་པོ་ལྟ་
 མཁན་ཡིན་པ་ལ་ཉམས་ལེན་ཡོད་མདོག་བྱས་ཏེ་འགྲོ་མཁན་དེ་ཡིན། གཙུག་ཏྲར་
 ཅན་ཡིན་ལ་དཔེ་ཆ་བ་མིན་པ་ནི། དཔེ་ཆ་མ་བལྟ་བར་ལམ་རིམ་འདྲ་བསྟོམས་ཏེ་
 ཉམས་ལེན་ཡོད་མདོག་གིས་ཅ་ཆེ་མདོག་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་ནམས་ཡིན། གཉིས་ཀ་
 མིན་པ་དེ་གྲུ་པ་དཔེ་ཆ་མི་ལྟ་མཁན་རྟོག་རྟོག་ཆོ་ཡིན། ཁང་ཆེན་ནང་བགྲེས་སོང་
 ཆོས་དཔེ་ཆ་བ་ཡིན་ལ་གཙུག་ཏྲར་ཅན་མིན་པའི་ཐུ་དེ་ང་འདོགས་གི་རེད།

ང་སྒྲིན་མ་མཆན་ཉིད་སྟོབ་གྲར་དང་པོ་སྟེབས་དུས་སེམས་བྲགས་
 དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡོད་སྟབས། ངས་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ང་སྟོབ་གྲར་ལས་
 ཀ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དུག་ལོག་སྟོ་བྱ་གཏོང་རྒྱ་དང་སྟོད་སའང་ཤིང་སྟོང་ལོག་སྟོད་རྒྱ་
 ཡིན་ཞེས་ཞུས་པས། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་སྟོ་སྟོང་དུ། འདུན་པ་བསྐྱར་ལ་རང་
 སོར་བཞག། །ཅེས་གསུངས་ཡོད་པས་ཤིང་སྟོང་ལོག་ཏུའང་སྟོད་མི་དགོས། དུག་
 ལོག་ཏེ་ཅང་སྟོ་པོ་དང་ཏེ་ཅང་ཡག་པོ་མིན་པར་སྤྱི་ཚོགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཁྱོན་
 བ་ལེགས། ཡིན་ནའང་ནང་གི་བསམ་སྟོ་དེ་ག་ཆོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐུབ་པ་ཐོངས་
 ཞེས་བཀའ་གནང་བྱུང་། སྐབས་དེ་དུས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལྟར་གསུངས་
 མེད་ཆེ་གཅིག་བྱས་ན་ངས་ཤིང་སྟོང་ལོག་དུག་ལོག་ཅབ་ཏེ་ཞིག་ཁྱོན་ཏེ་ཡག་པོ་
 བྱུང་ཡོད་སྟེ། གཅིག་བྱས་ན་མགོ་ལོག་ལུང་པ་གང་ཅིས་ནས་ཞབས་འདེན་ཞུས་
 ཡོད་ཀྱང་སྟོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ང་སྟོད་ལམ་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་དང་རན་པོ་བྱས་ནས་
 བསྐྱད་ཡོད་ལ་ཉམས་ལེན་ཡང་རན་པ་ལས་འཕེལ་གྱི་མི་འདུག།

སྟོ་སྟོང་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན་ཕྱི་སྟོད་པ་དེ་ཕྱི་ལོགས་མིས་ལྟ་
 དུས་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་མིན་འགྲོ་བསམ་པ་མེད་པར་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འདྲིས་བསྐྱད་

བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། ཉན་བསམ་སློའི་ཡར་རྒྱས་དེ་རི་ཙམ་ཡར་རྒྱས་
གཏོང་བྱའདྲ་ཉན་པ་ལྟོང་དགོས། ཡང་ཉན་བསམ་སློའི་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བུས་མི་ཆོས་
དག་འཕོ་བྱས་ནས་འབྲུལ་བ་མང་པོ་འབྲུལ་མཁན་ཡོང་སྲིད་པས་དེ་སྐབས་རང་
ཉིད་རྒྱས་སློས་ཆེན་པོ་བྱས་ན། སློ་སློང་གི་ཉམས་ལེན་བརྒྱག་ཉེན་ཡོད་གཤེས།
སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། འདོད་པ་རྒྱུང་ལ་ཆོག་ཤེས་པ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པ་རྒྱུང་ལ་ཅི་བྱུང་ཡང་ཆོག་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས། ལྷག་པར་
རབ་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་དོན་འདིར་གཤེས་ཆེན་བྱ་ཉམས་སུ་སྤངས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་
འདོད་རྒྱུང་ཆོག་ཤེས་མ་བྱས་ན་གྲ་པར་གནས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན།

དེ་བཞིན་འབྲུལ་བར། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་གསུངས་ཡོད་པ་ནི།
དང་པོ། བོས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། གཉིས་པ། གནས་མལ་ངན་ངོན་
ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། གསུམ་པ། བསོད་སྦྲེལ་ས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་
པ། བཞི་པ། སློང་བ་དང་སློམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རབ་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་རྒྱས་སློས་མེད་པར་སྤྱི་ཆོགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་གནང་
དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་འགྲོ་སོང་ཉུང་བ་དང་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་མི་དགོས་པར་
ཆོས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ། དེ་མིན་རྒྱས་སློས་བྱས་ན་འགྲོ་སོང་མང་
བ་དང་། དེའི་དོན་བྱུང་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་དགོས་པས་སློ་སློང་ཡལ་བའི་ཉེན་ཁ་
ཡོད། དེའི་ཐོག་སློང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཞེས་པ་སྤང་བྱའི་རིགས་སློང་
གང་ཐུབ་བྱེད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་རིགས་སྐྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དེ་ཡོད་
ན་གང་ཟག་དེས་འཕགས་ལམ་སྐྱབ་བྱའདྲ་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་འཕགས་པའི་
རིགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་ནི། འདུན་པ་བསྐྱར་ལ་རང་སོར་བཞག །ཅེས་
པའི་དོན་ནོ། །དེ་ནས།

ཙ་བད།

ཡན་ལག་ཉམས་པ་བརྗོད་མི་བྱ། །

ཞེས་པ་སྒོ་སྤྱོད་ཉམས་ལེན་པས་དབང་པོ་སྤྱོད་མེད་ལ་ལྟ་ཅི་སྒོས།
གཞན་དབང་པོ་སྤྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་འདྲ་སྤྱོད་དེ་བརྗོད་པ་དང་། བྱ་དུ་གསོད་པ་
དང་། སྤྱོད་གྱི་རིགས་རྣམས་སྤྱོད་བྱེད་པའམ་ངན་བརྗོད་མི་རུང་བ་དང་།
དེ་བཞིན་ལ་ལ་རྩལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྣམས་ལ་འདྲ་མི་དེ་རྩལ་ཁྲིམས་འཆལ་ལོ་
ཞེས་དམའ་འབེབས་པ་དང་། ཤེས་ཡོན་དམན་པ་ལ་ཤེས་ཡོན་དམན་ལུགས་
སོགས་དགོས་པ་དམིགས་བསམ་མེད་པར་བརྗོད་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་
གཞན་གྱི་སེམས་མི་བདེ་བ་བཟོ་བ་མ་ཆད། མ་འོངས་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་དབང་
པོ་མ་ཆང་བ་དང་རྩལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དེ་འདྲ་འགྱུར་སྲིད་པ་རེད། གཞན་གྱི་
མིང་འབོད་པའི་ཆེའང་ཞེས་དང་བཅས་འབོད་པ་ལས་སྤྱོད་ཅན་རྣམས་མ་གྲུས་པར་
འབོད་མི་རུང་བ་ཡིན། དེ་ནས།

ཙ་བད།

གཞན་སྤྱོགས་གང་ཡང་མི་བསམ་མོ། །

ཞེས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་ཇི་ཅམ་བརྟགས་ཀྱང་ཆོག་མོད། གཞན་གྱི་སྤྱོད་
ལ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཏེ་བསྟོག་བཤེར་བྱ་བ་དང་གཞན་སྤྱོད་ཡང་ཡང་བསམ་པ་
སོགས་བྱ་མི་རུང་། དེ་སྐབས་ང་ཆོས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་མཐོང་བའི་ཆེ་གཅིག་བྱས་
ན་དངོས་གནས་ཡིན་སྲིད་པ་དང་། གཅིག་བྱས་ན་སོ་སོས་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་ཅན་དུ་
འབྱུང་ནས་མཐོང་སྲིད་པས་སྤྱང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་རྟག་དུ་འབྱུང་སྤྱང་ཡོང་
གི་ཡོད། ཅི་སྟེ་སྤྱོད་དངོས་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་རང་གིས་དེར་སྤྱོད་བལྟས་པས་རང་
གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་པན་ཐོགས་མེད། དེ་བས་སྤྱོད་གྱི་ཆ་ནས་མི་བལྟ་བར་ཡོན་ཏན་

གྱི་ཆ་ནས་ཡང་ཡང་བལྟ་དགོས། བྱད་པར་ཤེས་ཡོན་ཅན་ནས་ཉམས་ལེན་ཅན་
ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཉིས་རེ་ངེས་པར་འབྱུང་བས།
དེ་ལ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་ནས་མི་བསམ་པར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བསམས་ན་ཡོན་ཏན་
བསམ་པ་ཤུགས་འཕེལ་ཏེ་སྒྲིན་དུ་བསམ་པ་ཤུགས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན།

ལྷན་རྒྱ་གར་དུ་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་རྒྱ་
བཀལ་བར་བསྐྱོད་སྐབས་མཛེན་དུ་ཅན་ཚོ་པོ་ཀུན་འཁོགས་གཅིག་རྒྱ་ཁ་རུ་བཤད་
ནས་པ་རོལ་དུ་འབྲིད་རོགས་ཞེས་དུ་བཞིན་ཡོད་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་སྤྲོལ་ལ་
ཕེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་འབྲིད་པ་ལ་ཐ་མ་དེས་སྤྱང་རྩེ་ཤུགས་དག་སྐྱེ་བས་ཚོ་པོ་
དེ་སྤལ་པར་འབྱེར་ནས་བསྐྱོད་པས་རྒྱའི་པ་རོལ་དུ་སྤེབས་ཁར་འཁོར་ལོ་བདེ་
མཆོག་དུ་གྱུར་ནས་ཁོ་པ་ནས་མཁའ་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་འབྲིད་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་
དང་དེ་འདྲ་བའི་གནས་རྒྱལ་མང་བས་ང་ཚོའི་སྤྱང་བ་ལ་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད་
པ་རེད། དེ་བཞིན་ལྷན་ཨ་མདོ་བ་དཔའ་ངེས་རབ་གསལ་ཞེས་པ་སྐྱད་གྲགས་ཅན་
ཞིག་བྱུང་བ་དེ་རོགས་པ་ཁ་ཤས་མཉམ་དུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལྷན་གནས་བསྐྱོར་དུ་
ཕྱིན་ཏེ། དེ་རིང་ང་ཚོ་བཟང་ངན་གང་འདྲ་ཞིག་མཐོང་ཡང་དེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
གྱི་འདུ་ཤེས་འཛོག་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་སྒྲོས་ཐག་བཅད། སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལྷན་
གནས་མཇལ་དུ་བསྐྱོད་ཆེ་མི་སྤྱ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱི་
རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཇལ་འཕྲད་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་
ལྷན་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་ཕེབས་པ་རེད། གང་འཆོམས་སོང་རྗེས་དཔའ་ངེས་རབ་
གསལ་ལམ་ཁ་ཤིང་ནས་ཁྱལ་གྲིག་གཅིག་དུ་སྤེབས། ཕྱིར་འོང་སྐབས་ལམ་ཁ་དེར་
སྒྲོ་པོ་ཀུན་པོ་ཕྱིན་དུ་སྒྲོ་པོ་ཞིག་གིས་ལྷམ་མཐེལ་འཆོམ་ནས་ཡོད་པ་དང་ཐུག་
པས། ཁོས་ལྷམ་མཐེལ་རུལ་པའི་ཁུ་བ་བཙོག་པ་དེ་སྤྱིར་བས་ཁོང་གིས་ཀྱང་གཙང་

བཅོག་ལ་མ་བཟུས་པར་བཏུང་ནས་པར་ཅམ་དུ་སྤེབས་ནས་ཚུར་ལྟ་དུས་སྔོ་
 བོ་དེ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་རྒྱར་བ་རེད། རབ་གསལ་ཁོང་དུས་དེ་ནས་སློ་གྲོས་
 གཏུགས་པ་མེད་པ་འཕེལ་ཏེ་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྲིས་མི་བྱབ་པ་ཆགས་པ་རེད།
 ཕྱིས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཨ་མདོ་བཟུ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཐེབས་ནས་དེར་
 དམ་བཅའ་འཛོག་སྐབས་དཔའ་རིས་རབ་གསལ་གྲིས་རྟགས་གསལ་སྟན་གྲགས་
 ཅན་ཞིག་གཏོང་རྒྱར་ཆང་མས་རེ་བ་བྱས་ཀྱང་ཁོང་གིས་རྟགས་གསལ་བཏང་བ་
 དང་བལྟམས་ནས་རྟགས་གསལ་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག དེ་གང་གིས་རྒྱུན་
 ཡིན་ནམ་ངེས་པར་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་མཇུག་བས་ཡིན་འདུག།

གཞན་ཡང་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས། ངའམ་ང་འབྲ་བའི་གང་
 ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་བཟུང་གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་མི་བཟུང་
 ཞྭ། ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སོ་སོའི་སྤང་ངོར་ཡོད་པའི་
 གང་ཟག་དང་ཡོ་བྱད་ལའང་སྤྱལ་བ་དང་སྤྱལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་པས་
 སོ་སོའི་སྤང་བ་ལ་ཆད་མར་མ་བཟུང་བར་སོ་སོའི་ཁེ་བན་ལ་ཆད་མར་བཟུང་སྟེ་
 དག་སྤང་སྤྱོད་ཐུབ་ན་རང་གི་ནམ་རྟོག་ཞི་བ་དང་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་
 བའི་གནད་བྱད་པར་ཅན་ཡོད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཐ་མལ་བའི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
 གཅིག་ཆོད་འཛིན་གྲིས་རང་དང་མཐུན་པ་ལ་སྤྱོན་ཆེ་ནའང་ཡོན་ཏན་བཟུས་ཏེ་
 ཆགས་ཞེན་བྱས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོན་ཏན་ཆེ་ནའང་སྤྱོན་དུ་བཟུས་ཏེ་
 ཐུག་དོག་དང་སྤྱོན་འདོགས་སྤྱོད་ཆོགས་བྱས་ན་བདེ་འགྲོ་ལས་ཉམས་ཏེ་ངན་སོང་
 གསུམ་སོགས་སུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལའང་འབྲུག་ལོང་
 མང་བ་དང་རང་ལ་མི་དགའ་བ་མང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ལ་བཟུས་
 ནས་ཤིས་ཐུབ་པ་དེ་རེད།

ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

ཉོན་མོངས་སྤྱོད་རིམ། དེའི་འོག

ཙམ་བར།

ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་སྤོན་ལ་སྤྱད་། །

ཞེས་པ་སྒྲོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་སྐབས་རང་ཉིད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤང་གཉི་ཟུག་སོགས་ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་བ་དེ་སྤོན་ལ་སྤྱད་དགོས། དེ་ཡང་འདོད་
ཆགས་ཤུགས་ཆེ་ན་མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་མི་སྤྱུག་པ་
སོགས་སྒྲུམས། དཔེར་ན། ཆང་ལ་སྤེད་པ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་ན་ཆང་གི་ཉེས་དམིགས་
ཡང་ཡང་བསམ་དགོས། ཆང་འཐུང་བ་དེས་རང་ཉིད་ར་བཟེ། ལུས་ཁྲིར། སྤྱད་ཆ་
གང་བྱུང་དུ་ཤོད། གཉིད་ཡུར་བ་དང་མི་མང་པོས་ཁ་བཏང་། རང་གི་ལས་ཀ་དང་
དཔལ་འབྱོར་ལ་རྒྱུད་ཆག་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་དགེ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པ་རྣམས་
སོ་སོའི་ཉམས་སྤྱོད་དུ་སྤྱར་ནས་བསམ་པ་རྒྱུན་བསྐྱོངས་ན་སྤྱད་ཆང་ཆོད་མེད་
པར་འཐུང་མཁན་ཡང་རིམ་པས་ཆང་ལ་སྤྱུག་བྱོལ་བ་སོགས་ཡོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་
བཞིན་རེད། དེ་བཞིན་འདོད་ཆགས་གཞན་གང་སྤྱེས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དེ་དང་
དེའི་རྩ་མོའི་ཉེས་དམིགས་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་
ཡུན་བསྐྱོངས་ན་འགོག་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཞེ་སྤང་ཡང་། གཞན་གྱི་དཔལ་
འབྱོར་དང་སྤྱོད་པས་འབྱོར་ལ་མི་དགའ་བ་བྱུང་ན་དེ་ལས་འགན་སེམས་སྤྱེས་ཏེ་
རང་ཉིད་ཆོས་བྱ་བའི་གོ་སྐབས་བརྒྱག་པ་དང་། འགན་སེམས་དེས་མཐའ་མ་རང་
གཞན་སུ་ལའང་པན་ཐོགས་མེད་པར་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སྤྱུག་རྒྱུ་ཡིན་སྟབས། ཞེ་སྤང་
གི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོ་གང་ས་ནས་བསམ་ཐུབ་ན་ཞེ་སྤང་འགོག་ཐུབ། ཁྱད་པར་དུ་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་བལྟས་ནས་བྱམས་སྤྱོད་རྗེ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་ན་ཞེ་སྤང་
འགོག་ཐུབ་པ་ཡིན། གཉི་ཟུག་ཤུགས་ཆེན། ལམ་རིམ་ལ་སོགས་པར་སྒོལ་སྤྱོད་
མང་པོ་བྱས་ནས་བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས། སྤྱོད་པ་རྟེན་འབྱུང་དང་
རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་པ་སོགས་སྒོ་མཐའ་ཡས་པས་བསམས་ན་གཉི་ཟུག་ཁེགས་ཐུབ་
པ་ཡིན། ཡང་འགའ་ཤས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལའང་རྣམ་རྟོག་རི་རབ་ཅམ་བསྐྱངས་ཏེ་
སེམས་འཆོ་མ་ཟེན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ན་དེ་དག་ཞི་བའི་སྤྱད་དུ་དབྱགས་དབྱུང་རུབ་
བསྐྱོམས་ཏེ་ལྷིངས་འཇགས་སུ་སོང་ན་དེ་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམ་
དགོས། ཡང་ང་རྒྱལ་ཤུགས་ཆེན་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་རང་གི་སྤྱོད་ལ་བརྟགས་
ཏེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེར་བསམས་ན་ང་རྒྱལ་ཞི་བར་འགྱུར་བས། དེ་དག་ཉོན་
མོངས་གང་ཆེ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན། སྒོམ་རྒྱག་མཁན་ཆོས་སྒོམ་མ་བརྒྱབ་གོང་
རང་གི་སེམས་ལ་བརྟག་དབྱུང་བཀྱིས་ཏེ་རྣམ་རྟོག་འབྲེལ་ཡོད་ན་དེ་སེལ་དགོས། དེ་
མ་བསལ་བར་སྒོམ་བརྒྱབ་ན་སྒོམ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་ཤར་ནས་སྒོམ་
གནད་དུ་སོང་བར་གོགས་བྱས་པས་གོགས་གང་ཆེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་
བཞིན་ཏུ་གཤམ་ཆེའོ། །དེ་ནས།

ཙ་བད།

འབྲས་བུ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས། །

ཞེས་པ་སྒོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་རྟོག་ཅམ་བྱས་པ་ན་ངས་ཉམས་ལེན་བྱས་
པ་དེ་མི་གཞན་ཆོས་ཤེས་ཏེ་རང་ལ་ཕྱག་མཆོད་བསྟེན་བཀྱར་སོགས་བྱེད་མཁན་
བྱུང་ན་བསམ་པ་དང་། ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་འབྲེལ་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་
ཐོབ་མི་ཡོང་ངས་སྒྲིམ་པ་སོགས་རྒྱ་ཆོགས་ལ་མི་བརྩོན་པར་འབྲས་བུ་རེ་བ་
གང་ཤར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས། ངས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

དབུལ་པོངས་དང་འཕྲལ་རྒྱུན་དན་པ་བྱུང་ནའང་དགའ་བ་ལས་འགྲོད་པ་མེད་སྟེ།
དུ་བསམ་དགོས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མེད་སྟེ། འགྲོ་བ་ཡིན་པས་རང་
གི་ཉམས་ལེན་རྒྱུ་ཅན་ཡོད་པ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ནི་འབྱུང་ངེས་ཡིན།
དེ་ལས་སྟག་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་ན་སྟེ། བ་དང་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་འཕྲལ་མར་
བྱུང་ན་སྟེ། བའི་རེ་བ་སྤོང་དགོས། དགོ་བཤེས་འབན་གོང་རྒྱལ་ཁྱེད་ཁོང་སྟོན་
བསྟོན་ནས་བཞུགས་པ་ན་སང་ཉིན་སྦྱིན་བདག་དེ་ཆེད་བཅར་ཆོག་པའི་བརྟེན་
བྱུང་བ་དང་། ཁོང་གིས་སང་ཉིན་སྦྱིན་བདག་ལེབས་པར་ཁང་པ་གཙང་མ་བཅོས།
མཆོད་པ་དང་། སྟོས། ཡོན་ཆབ་ལེགས་པར་བཤམས་ཏེ་རང་ཉིད་གདན་ཐོག་དུ་
བཞུགས་ནས་སྟོན་བརྒྱབ་བསྟེན་པ་ན་ཁོང་གི་སྦྱགས་ལ་དེ་རིང་རྣམ་ཀུན་དང་མི་
འདྲ་བར་གཙང་སྦྱ་དང་། མཆོད་པ་དང་། ཡོན་ཆབ་དང་། སྟོས་ཀྱང་གཙང་མར་
ལེགས་པར་བུལ་བ་དེ་ག་རེ་བྱས་ནས་བཞུགས་པ་ཡིན་ནས་བསམ་པ་ན། མཆོད་
པ་ལེགས་པར་བུལ་བ་དེ་དགོན་མཆོག་གི་དོན་དུ་ཡིན་ན་དུས་རྒྱུ་དུའང་དེ་ལྟར་
འབུལ་དགོས་ཀྱང་བུལ་མེད། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་དོན་དུའང་བྱས་མི་འདུག དེ་ནི་སྦྱིན་བདག་
གི་དོ་སྣང་བ་དང་སྦྱིན་བདག་གིས་རང་ལ་གུས་པ་དང་བཙུང་མཐོང་འབྱུང་སྟེན་དུ་
འཛིག་ཏེན་ཆོས་བརྒྱད་རང་བྱས་འདུག་སྟེ། ལྟེན་ནས་ལག་པར་ཐལ་བ་འབྱེད་ཏེ། ཞལ་
ནས་འཛིག་ཏེན་ཆོས་བརྒྱད་ཁ་ལ་ཐལ་བ་ཐོབས་གསུང་གིན་མཆོད་པ་དེ་དག་
ལ་ཐལ་བ་བཏབ། ཁོང་རང་ཡང་འདྲ་ཆགས་པོ་མེད་པར་གང་བྱུང་བྱུང་དུ་བསྟེན་
པ་རེད། དེ་ནས་སྦྱིན་བདག་ཡོང་བ་ན་མཆོད་པ་རྣམས་ཐལ་བས་གང་སྟེ་བསྟེན་
ཡོད་སྟབས། སྦྱིན་བདག་གིས་དགོ་བཤེས་ལགས་དེ་འདྲ་ག་རེ་རེད་ཞུས་པ་ན།
དགོ་བཤེས་ཀྱིས་ང་ནས་རྒྱུན་ནས་ད་ག་རང་ཡིན་གསུངས། ཡིན་ནའང་སྦྱིན་བདག་
ཁོང་དགོ་བཤེས་ལ་དུས་རྒྱུན་ནས་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟབས་དགག་དགོས་ཀྱིས་

དེ་ལྟར་གནང་བ་ཡིན་སྟེ་སྤྲུལ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་མི་བྱེད་པར་དགོ་བཤེས་ལགས་སུ་
བསྟེན་བཀུར་ཞུ་དགོས་ཞུས་ཏེ་བྱིན་པ་རེད། ལོ་རྒྱུས་དེ་རྒྱལ་བ་འབྲོམ་སྟོན་པས་
མཁུན་པ་ན། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཁ་ལ་ཐལ་བ་འདེབས་
བྱུང་མཁན་དེ་དགོ་བཤེས་འབན་མ་གཏོགས་གཞན་བྱུང་མ་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་རེད་
ཅེས་བསྟགས་བརྗོད་གནང་། དེར་སོང་ང་ཆོས་རྒྱ་ཆུང་དུ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དང་
སྤྱར་པོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས་ནས་གང་ཙམ་ནས་རེ་བ་མ་འབྲུབ་པས་སྦྱིད་ལུག་པ་
དང་སེམས་གདུང་འཕེལ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འབྲུམ་སོང་བར་ཉོན་མོངས་
ལ་ཁ་ཐུག་ཁ་ཐུག་གཉིན་པོ་བསྟེན་དགོས།

དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ།

བསྐྱར་བཤད། དེ་ཡང་དཔེར་ན། བྱི་ལོགས་གི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུའང་ག་ལེར་
སྦྱེ་ཡོང་བ་ལས་ས་བོན་བཏབ་པ་དང་འབྲལ་མར་སྦྱེ་གི་མེད་པ་ལྟར། རང་བསམ་སྟོ་
ཡང་སྟོ་སྦྱོང་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་དང་འབྲལ་མར་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་མི་བྱུང་སྟབས། ང་
ཆོས་སྟོ་སྦྱོང་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་ཞལ་གཟིགས་དང་དངོས་བྱུང་
ལྟ་བུ་ཐོབ་མི་ཡོང་ངམ་སྟུམ་པའི་རེ་དོགས་མི་བྱེད་པར། སངས་རྒྱུས་གྱི་གོ་འཕང་
མ་ཐོབ་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་ནས་བསྐྱལ་བར་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་སྟུམ་པའི་སེམས་
ཤུགས་རྒྱུན་དུ་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན། སྤྲུལ་ཐེག་པ་ནི་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལས་སྤྱར་
ཁྱད་ཆེ་བ་དང་ལོ་གསུམ་སྟོགས་གསུམ་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་རྒྱས་ལུགས་བཤད་
ཡམས་སྟོ་ཆོགས་བྱེད་པ་ན་དག་འཕག་རངས་ཏེ་འདུས་སོང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ནི། ལས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རོ་བོ་དང་གོ་རིམ་མ་ཤེས་པར་སྟེན་རྟགས་བསྟན་པ་རེད། དེ་
འབྲེལ་ཞེས་མཁན་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བློ་བ་མ་སྤངས་པར་ཆོས་ནག་ཆོང་བྱེད་མཁན་གྱི་

རྟགས་བསྟན་པ་རེད། ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་དང་ལོ་གསུམ་སྟོགས་གསུམ་ཞེས་
བ་ནི་བསྐལ་བ་དུ་མར་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལ་སྦྱངས་ཏེ་རྟགས་བ་མཐོན་པོར་སོང་
བའི་དབང་ནོན་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་ཆད་དང་ལྡན་པ་དང་ཐད་ན་དེ་འདྲ་ཡོང་བ་རེ་བྱུང་
འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་རེད།

དཔེ་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་པ།

དེ་ནས།

རྩ་བར།

དུག་ཅན་གྱི་ཟས་སྤངས།

ཞེས་པ་དཔེར་ན། ང་ཆོས་དུག་དང་འདྲེས་པའི་ཟས་ལྟེ་ཐོག་ཏུ་སྤྲེགས་པར་
ཤེས་ན་མི་བཟའ་བར་དེ་མ་ཐག་གཡུགས་པ་ལྟར། སྟོ་སྦྱང་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་
ནའང་རང་གཅེས་འཛིན་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅི་རིགས་དང་འདྲེས་ནས་བྱས་ན་
དུག་ཅན་གྱི་ཟས་བཟའ་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་འཛིན་ཉེན་གྱི་འདི་སྤང་དང་
འདྲེས་ནས་སྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་བྱས་ན་ཡང་དུག་ཅན་གྱི་ཟས་
དང་འདྲ་བ་ཡིན། འདྲ་ཚུལ་ནི། ཟས་ཞིས་པོ་ག་ཆོད་ཡོད་ཀྱང་དུག་དང་འདྲེས་ཡོད་
ན་ཏོག་ཅམ་ཐོས་ཀྱང་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། བྱེད་རྒྱུའི་ཆོས་ཡང་དག་པ་དང་
པན་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་སྒོར་ངན་པ་དང་འདྲེས་པའམ་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་
དབང་དུ་སོང་ན་ཆོས་དེས་རང་ལ་པན་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཟད།
ཀུན་སྒོར་དེ་འདྲས་ཟེན་ནས་བྱས་ན་ཆོས་དེ་ལོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ཆོས་ག་
རེ་ཡིན་ནའང་མ་བྱས་གོང་ཀུན་སྒོར་ལ་བརྟག་དབྱེད་བགྱིས་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་
དང་འཛིན་ཉེན་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་བྱེད་དགོས། ང་ཆོས་ཀུན་སྒོར་

བརྟག་དབྱེད་བྱེད་སྐབས་བདག་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་སོང་མ་སོང་ངོས་འཛིན་བྱེད་
དཀའ་ཞིང་། བདག་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་སོང་ནས་དགེ་བ་བསགས་པ་འདྲི་སྟེད་ཅིག་
ཡོད་པས། དེ་ནི་དཔེར་ན་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕྲུག་བྱེད་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་འདྲི་བདག་འཛིན་
གྱི་དབང་དུ་སོང་ནས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན། བདག་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་མ་
སོང་བའི་དགེ་བའི་ལས་ཤིག་བསགས་ཐུབ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཐར་པའི་རྒྱ་ལ་འགྲོ་བ་
ཡིན། དེར་བརྟེན་བདག་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་སོང་བའི་ལས་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་འཁོར་བར་
འཆིང་བྱེད་མ་གཏོགས་སྒྲོལ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་འདྲི་ཡིན་དུས་ཀྱིས་སྤོང་རན་
པའམ་རང་གཅེས་འཛིན་དང་འཛིན་ཏེན་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་དང་འབྲེས་ནས་ཆོས་
བྱས་ན་དུག་ཅན་གྱི་ཟས་དང་འབྲེས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྤྱོད་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ནས།

ཙ་བར།

གཞུང་བཟང་པོ་མ་བསྟེན།

ཞེས་པའི་གཞུང་བཟང་ནི་གཤེས་རྒྱུད་བཟང་པོ་ལ་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་ང་
རང་ཆོ་གཤེས་རྒྱུད་བཟང་པོ་དགོས་པ་དང་མོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེ་ཡང་གཞུང་བཟང་
པོ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་བྱེད་གྱི་ཡོད། འོ་ན་སྐབས་འདིར་གཞུང་བཟང་མ་བསྟེན་ཞེས་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་
ཡིན། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞི་དུ་འཆོ་
བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ནང་བསམ་བཞིན་རྟོག་སྒྲེང་མང་པོ་ཆེད་དུ་བཟོ་བ་དང་།
དེ་བཞིན་ཆོས་ལོག་བསྟན་ནས་རང་གཞན་ཕྱང་བར་བྱེད་པ། བསམ་བཞིན་མི་
མང་པོར་བག་མེད་སྤྱོད་དུ་འཇུག་མཁན་དེ་འདྲི་བ་ལ་གཞུང་བཟང་པོར་མི་བསྟེན་
པར་གྱུང་པོ་བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་པ་མ་འགའ་ཞིག་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་མ་རབས་བག་
མེད་དུ་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ཡོད་ན་པ་མས་རང་ཉིད་ཉམས་ལེན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པས་མ་སྟེ་

གཞུང་བཟང་པོ་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་སྟོན་ཡངས་སུ་གཏོང་མི་རུང་། ཡང་ང་ཚོའི་ཁ་རྒྱུན་
ལ། བ་མས་སྤྱད་ལང་བཏང་བའི་སྤྱ་གྲུ་ཟེར་དུས་སྤྱད་པ་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་བ་ཡིན་པས།
བ་མས་སྤྱ་གྲུ་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་གཞུང་བཟང་མ་བསྟེན་པར་ཐབས་ལམ་སྒྲ་ཆོགས་
བརྒྱད་སྟོན་ངན་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་སྟོབ་གྲུའི་སྟོབ་སྤྱི་དང་དགེ་
ཆན་ཆོས་ཀྱང་སྤྱ་གྲུ་སྟོན་ངན་ཆོར་གཞུང་བཟང་མ་བསྟེན་པར་སྟོན་ངན་འགོག་
ཐབས་སུ་ནན་པོ་བྱེད་དགོས། ནན་པོ་བྱས་པ་དེས་ཁ་རྒྱུག་སྟོབ་སྤྱད་དེའི་སེམས་
གྲུ་དྲིག་པོ་ཡོང་སྟེ་ཀྱང་བྱིས་སུ་སྤྱ་གྲུ་དེ་སྟོབ་གྲུ་ནས་ཐོན་ཏེ་ཡག་པོ་ཆགས་
དུས་སྤར་ཆན་ལགས་ཀྱིས་ང་ལ་ནན་པོ་བྱས་པ་དེ་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག་བསམ་སྟེ་
དགའ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་བས་ཕྱགས་ལ་པན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡོང་། དེ་ལྟ་མིན་པར་
དགེ་ཆན་གྱིས་སྟོབ་སྤྱད་གཤེས་སྟོན་ངན་པ་རྣམས་རང་དགར་འཁྲབ་བཅུག་ན་
སྟོབ་སྤྱད་དེ་དགའ་ཐག་ཆོད་ནས་གནས་སྐབས་སྟོན་པོ་བྱུང་ཡང་དུས་བྱིས་སྤྱ་
གྲུ་དེ་གཤེས་སྟོན་དང་ཤེས་ཡོན་གང་ཅིར་བལྟ་བཅོ་མེད་པ། ལས་ཀ་སོགས་གང་
ཡང་མ་འདོན་པའི་གྲོང་ཆེན་པོ་ཆགས་དུས་གཞི་ནས་སྟོ་འགྲོད་སྟེས་ཏེ་སྤར་གྱི་
དགེ་ཆན་དང་སྟོབ་སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་བསམ་ངན་བྱས་འདུག་སྟེ་ནས་མི་དགའ་བ་
ཡང་ཡོང་སྟེ་པས། དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་གཞུང་བཟང་པོ་བསྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ལྟར་སྤྱི་
ཆོགས་ནང་ཆོས་ལོག་བསྟན་ནས་རང་གཞན་འདི་གྱི་ཀྱན་ཏུ་བྱང་བར་བྱེད་མཁན་
དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་འང་གཞུང་བཟང་མ་བསྟེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་
རིགས་དེ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བསྒྲིག་རྒྱས་ན་བསྒྲིག་ཐབས་དེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་
ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་གང་ཞིག་གིས་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་
བ་ལ་ཞེ་ནས་གཞོད་འཆེ་བྱེད་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་ཕྱང་ལ་སྦྱོར་མཁན་
དེ་འདྲའི་རིགས་བསྒྲིག་རྒྱས་བཞིན་དུ་མ་བསྒྲིག་ན་བྱང་སྟོམ་ཅན་ལ་རྩ་ལྷུང་པོག་

བ་ཡིན། དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྤྲ་མ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད། དཔེར་
ན། སྤྲ་མ་ཞིག་གིས་སློབ་མར་ཆོས་ལོག་པ་བསྟན་ན་སྤྱིར་རྗེ་དང་གཞན་གཅེས་
འཛིན་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྲ་སློབ་དབར་དཀྲུགས་ཤིང་བརྒྱབ་ཏེ་སྤྲ་སློབ་
ཁ་བྲལ་དུ་བཏང་ཆོག་ དེ་འབྲ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གནང་བ་ཡོད་ཀྱི་
ཉེས་པ་མེད། སྤར་ལྡེ་རིའི་བྱ་འཁོར་ཆོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་
སྟོན་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཉན་མཁན་དེ་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ལ་
སྟག་ཡིན་པས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་ཐེག་
དམན་གྱི་ཆོས་དེ་བསྟན་ན་སྐལ་བ་དང་མི་འཆོམས་པར་མཐུན་ནས། རྗེ་བཙུན་
ཀྱིས་ལྡེ་རིའི་བྱ་དང་སློབ་མ་དེ་དག་དབར་སྤྲ་མ་བཅུག་སྟེ་སློབ་མ་དེ་དག་བཞེས་
གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ དེའི་དབང་གིས་ཆེ་འཕོས་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་ངེས་
པ་ན། དེ་ལྡེ་རིའི་བྱས་མཐུན་ཏེ་ལྡེ་རིའི་བྱས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། ངས་
སློབ་མ་དེ་དག་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་བསྟན་ཏེ་དེ་དག་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་ཞུགས་
རྒྱུར་ངེས་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་སྤྲ་སློབ་དབར་དཀྲུགས་ཏེ་སློབ་མ་
རྣམས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་ཏེ་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་ཞུས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ལྡེ་རིའི་བྱ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མཐུན་པ་
ལ་འབྲུན་དུ་མེད་ཅེས་གསུངས།

དེ་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་དེ་དག་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་
བཞེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་བ་དག་ནས་ཆེ་
འཕོས་ཏེ་སྤར་མིར་སྐྱེས་པ་ན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་བསྟན་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འབྲིད་པས། སྤར་ལྡེ་རིའི་བྱས་འབྲིད་པ་ལྟར་
ཕྱིན་ན་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་བསྐྱལ་བ་མང་པོ་གནས་ཏེ་གཞི་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་

ཞུགས་དགོས་པར་འགྱུར་བས། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་དེས་སློབ་
མ་དེ་དག་དཔུལ་བར་སྦྱེས་སུ་བཅུག་ནའང་སྤར་མི་དུ་སྦྱེས་པ་ན་འཕྲལ་མར་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོས་བསྟན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འབྲིད་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། སྤ་
མ་ལས་ཆེས་སྤྱར་བར་བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཞུ་རིའི་བྱས་དེ་མཁྱེན་པ་ན་བཙུག་ལྷན་
འདས་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནི་མཁྱེན་པ་སྦྱོར་
མེད་པ་ཡིན་འདུག་སྟེ་དཔོངས་སོ། །དེ་བཞིན་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་
གིས་དག་བགགས་ཆར་བཅད་ཚུར་འདུས་བྱེད་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད། དེ་དང་
དེ་འདྲ་བས་དེ་པ་རོལ་པོ་རང་ལ་སྤྲུགས་སུ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བར་སྦྱོབ་སྤྲུབ་
པའི་རྣམས་པ་ཡོད་ན་འཕྲལ་དུ་ཉེས་པ་ཆར་བཅད་ཚུར་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་
ཁར་པན་པར་འགྱུར་གྱི་རེད། དེ་འདྲ་བ་ལ་དཔོངས་ནས་གཞུང་བཟང་པོ་མ་བསྟེན་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

རྩ་བར།

འགགས་ངན་མི་ཆོད།

ཅེས་པའི་དོན་ནི། ང་ཆོ་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁ་འགགས་རྒྱག་
རེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་འགགས་རྒྱག་པ་ཟེར། འགགས་རྒྱག་པའི་དུས་སུ་གད་མོ་ཞོར་བ་
དེ་འདྲ་བྱས་ན་དམིགས་བསལ་ཡིན། དེ་མིན་རང་ཉིད་གཏེ་པོ་བྱས་ནས་གཞན་གྱི་
སེམས་ལ་གཞོད་པའི་འགགས་ངན་རྒྱག་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་མི་ཆོག་པ་ཡིན་པས་དེ་
འདྲའི་འགགས་ངན་རྒྱག་པ་དེ་སྤོང་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནས།

རྩ་བར།

འཕྲང་མ་སྤྲུགས།

ཞེས་པ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་དང་རང་ཉིད་རྒྱག་རེས་ཞོར་ནས་རང་ཉིད་པམ་

བ་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་པར་སྤྲོགས་དེའི་ཁ་གཏད་སྤྱབ་པའི་དུས་ཚོད་ག་དུས་བྱུང་ན་
 བསམ་སྟེ་སྐབས་འཆོལ་བ་དེ་ལ་འཕྲང་སྐྱག་པ་ཟེར། དེ་བཞིན་ཆོགས་པའམ་སྒྲོབ་
 གྲའི་འགོ་ཁྲིད་ནས་རང་གི་མ་དགའ་བ་འགའ་ཞིག་བཟོ་ལྟ་བཙོ་དགོས་བསམས་
 ནས་དེའི་སྒྲོན་ཐོ་རྒྱག་གིན་རྒྱག་གིན་བྱས་ཏེ། བཟོ་ལྟ་བཙོ་རྒྱའི་དུས་ཚོད་ལ་མ་
 སླེབས་པར་བསྐྱགས་ནས་དུས་ཚོད་སླེབས་པ་དང་སྒྲོན་འདོགས་དྲག་པོས་ཐོག་
 གཞོན་བྱས་པ་དེའང་འཕྲང་སྐྱག་ནས་དམིགས་ཡུལ་སྐབ་པ་ལྟ་བུ། གང་ལྟར་དོན་
 སྙིང་ནི་རང་གི་མི་དགའ་བ་དེ་ལ་གཞོད་སྤྲེལ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཉིད་ཐབས་བྱེད་པ་
 ལ་འཕྲང་སྐྱག་པ་ཟེར་བས་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་ཆོས་པ་དང་བྱད་པར་སྒྲོ་སྒྲོང་གི་
 ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་ཡིན་ན་དེ་རིགས་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་བ་ཡིན། དཔེ་
 ཐོག་ནས་ཞུ་ན། ལམ་གཟར་པོ་དེ་འདྲ་ལ་ལམ་འཕྲང་ཟེར། ལམ་འཕྲང་འགྲིམས་
 པའི་ཆེ་སོ་སོའི་ཁ་གཏད་དེ་འཕྲང་དེར་སླེབས་པ་ན་འཕྲལ་མར་གཡུག་ཐབས་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་རེད། དེ་ནས།

རྩ་བར།

གནད་ལ་མི་དབབ།

ཅས་པ་གཞན་དང་སྐད་ཆ་ལོད་སྐབས་གཞན་གྱི་སྒྲོན་ཉིད་ལ་དམིགས་
 དུགས་ནས་མཆང་འདོན་ཐབས་སུ་ལོད་པ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་བྱས་
 བ་ཁ་སྤྲུག་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་གཞོད་པས་མ་ཆད་སོ་སོ་ལའང་མི་དགའ་བ་མང་དུ་
 སོང་བ་དང་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་བར་ཆད་མང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཡོད།

རྩ་བར།

མཛོ་ཁལ་སྤང་ལ་མ་འགྱོ།

ཞེས་པ་བོད་དུ་མཛོ་ཞེས་པ་གཡུག་ལས་རྒྱང་ཞིང་སྤང་གོག་ལས་ཆེ་

བ་ཞིག་ཡོད་པས་མཛོ་དེས་འཁུར་རྒྱུ་ཡི་ཁལ་དེ་སྒྲང་གོག་ལ་བཀལ་ན་སྒྲང་གིས་
འཁུར་མི་སྤྱབ་ཅིང་། དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་སོ་སོའི་སྒྲིན་དེ་གཞན་ལ་ཁག་
དགྲིས་བྱེད་པ་དང་། དགོ་ཆེན་གྱི་སྒྲིན་དེ་དགོ་སྤྱག་ལ་གཡོགས་པ་དང་། དཔོན་
པོའི་སྒྲིན་འབངས་མི་སེར་ལ་གཡོགས་པ་དང་། སོ་སོའི་འགན་ཁུར་གཞན་ལ་
བཀལ་ནས་ངོ་བསྟུ་རང་གིས་ལེན་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་རུང་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་སོ་སོས་
མི་སྤྱབ་པའི་ལས་གཞན་ལ་འགོལ་བ་དང་། དགོ་ཆེན་གྱི་ལས་ཀ་དགོ་སྤྱག་གིས་
བྱེད་མི་སྤྱབ་བཞིན་དུ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ། ས་མས་རང་གི་ལས་ཀ་སྤྱ་སྤྱས་བྱེད་མི་
སྤྱབ་བཞིན་དུ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན།
རྒྱ་ནག་གི་རིག་གནས་གསར་བཟེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལས་ཀ་ཆོབས་
ཆེ་དང་། སེལ་མི་སྤྱབ་པའི་གྲོང་རྒྱུད་བཏང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་བྱིས་མི་བཞི་ཤོག་ཁག་
གིས་བྱས་པ་རེད་ཅེས་ཁ་གཡོགས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མཛོ་ཁལ་སྒྲང་ལ་འགྲོ་བ་
ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བུ་རྒྱ་མེད།

རྩ་བར།

མགྲོགས་ཀྱི་ཅེ་མ་གཏོང།

ཅེས་པ་དཔེར་ན། འགོ་ཁྲིད་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དེ་རིང་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞེ་
དག་བྱང་འདུག་པས་སྤྱས་བྱས་པ་རེད་ཅེས་བཟོད་པ་ན། མགྲོགས་པོར་ངས་
བྱས་པ་ཡིན་ཟེར། ལས་ཀ་བཟང་པོ་བྱང་མི་འདུག་བཟོད་པ་ན། འཕྲལ་མར་ནོར་
འཁུལ་དེ་གཞན་ལ་ཁག་དགྲིས་བྱས་པ་དེ་ལ་མགྲོགས་ཀྱི་ཅེ་གཏོང་པ་ཞེས་པ་
ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་རིགས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྤང་དགོས་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །དེ་ནས།

ཕུགས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ།

ཙ་བར།

ལྷོ་ལོག་མི་བྱ།

ཞེས་པ་གཡོ་སྦྱའི་བསམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཕུགས་ལ་སོ་སོར་ཁེ་ཕན་
འབྱུང་ཆེད་གནས་སྐབས་གྲོང་རང་གིས་འཁུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཕུགས་ལ་པ་
རོལ་སོ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་པ་དང་གྲོང་ཆག་འཕོག་ཆེད་གནས་སྐབས་པར་ཕྱོགས་
ཀྱི་འདོད་པ་དང་བསྟན་ཁུལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་རང་གི་ན་ཆ་སེལ་ཕྱིར་གཏོང་
ལེན་སྒྲུལ་པ་དང་། འདྲེ་སློན་གཏུག་པ་ཅན་གྱིས་རང་ལ་གཞོད་པ་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་དུ་མོ་མྱོང་སྒྲུལ་པ་སོགས་འབྲུལ་སེལ་གྱི་ཁེ་ཕན་བསྟན་རྒྱུའི་ཆེད་དང་མོ་མྱོང་
སོགས་ལག་ལེན་བྱེད་པ་ནི། ལྷོ་ལོག་བྱ་བ་ཡིན་བས་བྱ་བ་དེ་འདྲའི་རིགས་གཏན་
ནས་སྦྲོང་དགོས། དེ་ནས།

ཙ་བར།

ལྷ་བདུད་དུ་མི་དབབ།

ཅེས་པ་ལྷ་སྦྱན་འདྲེན་བཏང་ནས་ལྷ་ཕེབས་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་བདུད་ལྷགས་ན་
གཞོད་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འོང་བ་ལྟར། ང་རང་ཆོ་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་ཏུ་བསམ་ནས་ཆོས་བྱེད་པ་དེ་འདྲིག་རྟེན་པའི་ཆོས་སུ་
སོང་བ་དང་། དག་ཉོན་མོངས་འདུལ་བའི་དོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་ང་རྒྱལ་དང་ཐག་
དོག་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒོགས་སུ་སོང་ན་ལྷ་བདུད་དུ་དབབ་པ་ཞེས་པ་
དེ་ཆགས་པ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན་ཆོས་བྱེད་པ་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་
གཉེན་པོར་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལ་དེའི་སྒོགས་སུ་སོང་ན་ལྷ་ཕེབས་རྒྱུའི་ཆབ་

ཏུ་བདུད་དམ་གདོན་ཞུགས་པ་དང་འབྲ་བས། ལྷ་བདུད་དུ་བབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་རང་ཉིད་ལོ་ཁ་ཤས་ཆོས་ཏྲོག་ཙམ་བྱས་ནས་མི་གཞན་དག་ཆོར། ཁོས་
ཆོས་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག། ཁོས་ནོར་འཁྲལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་དམའ་འཕེབས་བྱས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་མཆོན་ཉིད་སྦྱངས་ནས་རིག་པ་ཏྲོག་ཙམ་ཆགས་ནས་ང་རྒྱལ་
འཕེལ་ཏེ་གཞན་ལ་མ་གྲུས་པ་དང་བྱུང་གསོད་བགྱིས་ན་མཆོན་ཉིད་སྦྱངས་པའི་
དགོས་པ་མ་གྱུབ་ཅིང་ལྷ་བདུད་དུ་བབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲ་ཡིན་དུས་ཆོས་དང་
པོ་འགོ་བཙུགས་དུས་ནས་ཉོན་མོངས་འགོག་པའི་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་
ཉོན་མོངས་འཕེལ་བའི་རྒྱུན་དུ་མི་འགྲོ་བར་ནན་གཟབ་གནང་དགོས། དཔེར་ན།
མཁྲིས་ནད་ཅན་གྱིས་མཁྲིས་པའི་ན་ཆར་པན་བྱིར་སྤྲོན་ཟས་ཏེ་མ་པན་པར་སྤྲུག་
ཏུ་བྱིན་ན་གསོ་མི་རུང་བའི་ནད་དང་སྤྲོན་ལོག་ཐེབས་པའི་ནད་དུ་སོང་བ་ལྟར།
ཆོས་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་འགོག་
ཐབས་སུ་སོང་བ་ཞིག་བྱ་བ་ལས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བའི་ཐབས་སུ་མི་འགྲོ་བར་
བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ནས།

ཙ་བར།

སྦྱིད་ཀྱི་ལན་དུ་སྤྲུག་མ་འཆོལ། །

ཞེས་པ་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་རང་སྦྱིད་ཀྱི་ལན་དུ་གཞན་སྤྲུག་ལ་
སྦྱོར་བ་ནི། རང་སྦྱིད་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་གཞན་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འབྱུང་ན་དགའ་བ་
སྟེ། དཔེར་ན། རང་དང་འགྲན་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་ག་མ་འགྲིག་པར་གྱུར་
ན། རང་དང་འགྲན་བསྐྱར་བྱེད་མ་གྱུབ་པ་ཆགས་སོང་སྟེ་སྟེ་རང་ཉིད་སྦྱིད་པོ་
བྱས་པ་དེ་ཡིན། དེ་བཞིན་རང་ལ་དབང་ཡོད་གཏོང་མཁན་དེ་ཉི་ན་ང་སྦྱིད་པོ་ཡོང་
གི་རེད་བསམ་པའང་སྦྱིད་ཀྱི་ལན་དུ་སྤྲུག་འཆོལ་བ་ཡིན། འདི་ཆུང་བ་གྲོགས་རྒྱ་

པན་ཚུན་དང་ཆོང་པ་ཁག་པན་ཚུན་ལྟ་བུ་དང་། ཆེ་བ་རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་དབར་
 ཡང་ཡོང་ཉེན་ཆེ། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་པ་ཀི་ས་ཐན་ལ་ག་མི་འགྲིག་པ་
 ཞིག་བྱང་ན་བསམ་པ་དང་། པ་ཀི་ས་ཐན་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་ལ་ག་མི་འགྲིག་པ་ཞིག་
 བྱང་ན་བསམ་གྱི་ཡོད། སྤར་ཨ་རི་དང་ཨུ་རུ་སུའང་དེ་བཞིན་རེད། རྒྱ་ནག་གྲུང་
 བན་གཞུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་རྟ་རམ་ས་ལར་ཡོད་པའི་བཙན་ཤྱོལ་བོད་གཞུང་
 འདིར་ག་མི་འགྲིག་པ་ཞིག་ནམ་བྱང་ན་བསམ་སྟེ། བོད་མི་ཆོལ་གསུམ་དང་ཆོས་
 ལུགས་ཁག་ནང་དཀྲུགས་རྒྱུན་བཟོ་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་བཙུམས་པ་དང་བཙུམ་རྒྱ་
 གསང་བའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཅིང་དང་ཁྲིན་ཏུར་ཆོགས་འདུ་ཆོགས་པའི་ཡིག་
 ཆ་དཀྲིན་རི་དང་ཨ་རིའི་ལུང་པར་འབྲོར་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་
 ལན་དུ་སྤྱག་འཆོལ་བ་ཡིན། ཡང་བོད་པའི་ངོས་ནས་པར་དེ་ལྟར་བསམ་ན་ཡང་
 སྤྱིད་ཀྱི་ལན་དུ་སྤྱག་འཆོལ་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་པར་སྤྱགས་ཀྱི་བསམ་
 བན་དང་གཞུག་རྒྱུ་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་བྱེད་པ་དང་སློན་ལམ་
 རྒྱག་པ་སོགས་བྱེད་ན་སློན་མེད་པས། ང་ཆོས་དུས་རྒྱུན་དུ་རྒྱ་མི་མང་དུང་སྤར་
 བཙོ་བརྒྱད་རྣམས་བདེ་སྤྱིད་ཡོང་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཆོའི་ལྟ་
 བ་དང་བསམ་སློང་ན་པ་དེ་དག་ཞི་བར་ཤོག་ཅེས་སློན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད།

ཡང་ང་ཆོས་སོ་སོའི་དོན་དུ་མིན་པར་སྤྱི་ཆོགས་ནང་བདེ་སྤྱིད་འབྱུང་ཆེད་
 སྤྱི་ཆོགས་ནང་དཀྲུགས་རྒྱུན་དང་ཞི་བདེ་མེད་པ་བཟོ་མཁན་དེ་འདྲའི་རིགས་ཤི་
 བར་ཤོག་ཅེས་པན་སེམས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། སློན་ལམ་བརྒྱབ་ན་ཆོག་གི་ཡོད་
 འདྲ་སྟུང་། དཔེར་ན། སྤར་དགེ་བཤེས་སོ་ཏོ་བ་བཞུགས་དུས་དགེ་བཤེས་གསེར་
 རྒྱན་ལྷ་བ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་དང་སོ་དགེ་བཤེས་བཟང་སོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་
 ཀྱང་། གང་འཆོམས་ནས་སྤྱི་ཆོགས་དེའི་ནང་རྟོག་ཏུ་བྱུང་སྐབས་ཁོང་རྟོག་ཏུ་བཟོ་

མཁན་གཏེ་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པས། དགོ་བཤེས་པོ་ཏོ་བས་དགོ་བཤེས་གསེར་ཞུན་
ཁོང་ལོ་གསུམ་གོང་གོངས་ཡོད་ན་དགོ་སྤོང་སྤེ་སྤོང་གསུམ་པ་བ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཆེ་
དོན་ལྡན་འགྱུར་ཡང་ད་ཆ་དགོ་བཤེས་སྤྲིག་ཅན་ཞིག་གོངས་གདའ་གསུངས་སྐད།

གཉིས་པ་གནས་སྐབས་སྦྱིད་ཀྱི་ལན་དུ་སྤྱགས་སྤྱག་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། ཡང་
སྦྱིད་ཀྱི་ལན་དུ་སྤྱག་མ་འཆོལ་ཞེས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དཀའ་
དུབ་མང་པོ་སྦྱང་བ་ལའང་སྦྱར་རྒྱ་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་མ་ལྷ་བྱ་སོ་སོར་དཔལ་
འགྱོར་བྱུང་ན་སྦྱིད་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་སྟེ་བརྒྱས་བྱས་པའི་མཐའ་མར་བཅོན་
ཁང་ནང་ཚུད་དེ་ཁྲིམས་བཅས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་མང་པོ་སྦྱང་དགོས་པ་དེ་སྦྱིད་ཀྱི་
ལན་དུ་སྤྱག་འཆོལ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་མི་གཞན་ཀྱི་མཉམ་དུ་འཁྱུག་འཛིང་བྱས་
ཏེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ན་སྦྱིད་པོ་ཡོང་བར་བསམ་སྟེ་འཁྱུག་པ་བརྒྱབས་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
བར་གྱུར་པའང་སྦྱིད་ཀྱི་ལན་ལག་ཏུ་སྤྱག་འཆོལ་བ་ཡིན། མདོར་ན་སྤྱགས་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེལ་ཡོང་བ་ཡིན་པ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ལ་ཆགས་ཏེ་འབད་བ་བྱས་པ་
ཐམས་ཅད་སྦྱིད་ཀྱི་ལན་དུ་སྤྱག་འཆོལ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་སྤོང་དགོས། ང་ཆོས་
བསམ་སྟོན་གཏོང་བ་དང་། འཕྲལ་དུ་བདེ་ཞིང་སྤྱགས་ལ་སྤྱག་པ། འཕྲལ་ལ་སྤྱག་
ཀྱང་སྤྱགས་སུ་བདེ་བ། འཕྲལ་སྤྱགས་གཉིས་ཀར་པན་བ། འཕྲལ་སྤྱགས་གཉིས་
ཀར་སྤྱག་པ་བཅས་སུ་བཞིར་བསྒྲིག་རྒྱ་ཡོད། བྱམས་སྦྱང་རྩེ་ལྷ་བྱ་འཕྲལ་སྤྱགས་
གཉིས་ཀར་བདེ་བ་དེ་ཡིན། རྒྱན་རྒྱལ་བཀྱིས་པ་དང་རྒྱན་བཤའ་པ་དང་བཤའ་
པའི་ལས་ལྷ་བྱ་གནས་སྐབས་བདེ་ཡང་སྤྱགས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བ་ཡིན། རི་
ཁོད་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དཀའ་ཐུབ་སྦྱོད་པ་ལྷ་བྱ་གནས་སྐབས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེ་ཡང་
སྤྱགས་ལ་བདེ་བ་ཡིན། དེ་མིན་འཛིག་ཏེན་འདི་སྤང་གི་ངལ་ཚོལ་བཀྱིས་པ་དག་ནི་
འཕྲལ་སྤྱགས་གཉིས་ཀར་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན། ང་ཆོས་སུ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནས་

འབྲེལ་སྤྱགས་གཉིས་ཀར་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་འབྲེལ་དུ་བདེ་ཡང་སྤྱགས་སུ་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་འབྱུང་བ་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་འབྲེལ་སྤྱགས་གཉིས་
 ཀར་བདེ་བ་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡང་སྤྱགས་སུ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱ་
 གཉིས་པོ་དེ་ངེས་པར་དང་དུ་སྤྱངས་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འབྲེལ་
 དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡང་སྤྱགས་སུ་བདེ་བ་དེ་སྤྱབ་དཀའ་བས་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་
 གྱིས་བསམ་སྒོ་བཏང་དགོས། འཛིག་ཉེན་དང་ཆོས་གཉིས་ལས་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱ་
 གཞག་ལ་སྤྱགས་སུ་བདེ་བའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང་
 དེས་སྤྱགས་ལ་བདེ་སྤྱིད་ཡོང་བའི་ངེས་པ་མེད། ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་གནས་སྐབས་
 དཀའ་དུ་བ་ཇི་ཅམ་སྤྱད་ཀྱང་སྤྱགས་སུ་བདེ་བ་ཡོང་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་བ་ཡིན། ཡིན་
 བའང་ལ་ལས་ལམ་གཙོ་ཆམ་གསུམ་སྟེ། ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
 བ་ལ་གོ་སྤྱོད་ཐོས་སྤྱོད་མེད་པར་སྤྱགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ལ་འབད་བཙོན་
 ཆེན་པོ་བྱེད་པ་མང་ཡང་དེ་དག་ཀྱང་མཐའ་མར་གཏད་སོ་གང་ཡང་མེད་པར་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་གྱི་ཆར་དུ་ལྷུང་ཉེན་ཡོད། དཔེར་ན། རྩ་ཇི་ཅམ་དགོག་ཀྱང་མར་ཐོན་པ་མི་
 སྲིད་པ་ལྟར། རྩ་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སོགས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
 ཉོགས་པ་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྩ་མ་ཆར་བ་མེད་པ་མ་ཆོགས་པར་འབྲས་བུ་རིམ་གཉིས་
 ཀྱི་ཉོགས་པ་སྤྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་སོགས་དཔེ་མཆོན་རེ་བཞུག་ཡོད།

སྒོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ།

བདུན་པ་སྒོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་ནི།

ཙམ་པ།

ནལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། །

ཞེས་པ་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་སྒོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཅིས་ཟེན་པ་ཞིག་དགོས་པ་བསྟན། དཔེར་ན། ང་ཚོ་ཁ་ལག་ངེས་པར་བཟའ་དགོས་ཀྱང་དེ་ཆགས་ཞེན་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར། ཆོས་བསྐྱབ་པར་ལུས་གནས་དགོས་པས་དམིགས་ལུས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཉེན་དུ་དམིགས་ནས་དེའི་ཆེད་དུ་ཡིན་སྟམ་དུ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན། རབ་ལ་བྱུང་ན་ཁ་ལག་ཟ་དུས་ཁ་ལག་བཟོ་མཁན་ངེས་མཆོན་པའི་མ་ཁྱན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་སྟམ་དུ་སྒོ་སྤྱོད་གིས་ཅིས་ཟེན་དགོས། སྒོ་སྤྱོད་གིས་ཅིས་ཟེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ཟེན་མི་དགོས་པར་བརྒྱུད་ནས་ཟེན་པའང་ཡོད། དཔེར་ན། ཞོགས་པ་ལངས་མ་ཐག་དེ་རིང་གཞན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་ལས་དོན་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་བགྱི་སྟམ་དུ་བསམ་པ་བཟང་པོའི་ཀུན་སྤྱོད་བཅོས་ཏེ་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་པ་ན་ལས་དོན་དེ་དག་ཀྱང་བསམ་པ་བཟང་པོས་ཅིས་ཟེན་པ་ཡིན། བཞེས་སྤྱིངས་ལས། ཁ་ཟས་སྦྲན་དང་འདྲ་བར་རིག་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟན་བགྱི་སྟེ། །ཞེས་པས་སྦྲན་ཡང་སོ་སོའི་ན་ཆ་དང་འཆོམས་པར་བཟའ་དགོས་པ་ལྟར། ཟས་ཟ་བའང་སོ་སོའི་ལུས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་འཆོམས་པར་ཟ་དགོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་དགོས་པར་

བསྟན། རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་ཞེས་པ་ཁ་ལག་བཟའ་བ་དེ་ལུས་རྒྱགས་པ་དང་།
 རྩིག་པོ་དང་། སྟོབས་འཕེལ་བ་དང་། ཁེངས་པ་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་བཟའ་བ་ལྟ་བུ་
 མ་ཡིན་པར་གཟུགས་པོ་འཆོ་ཅམ་དུ་འཕྲོད་བསྟེན་དང་མཚུངས་པར་བཟའ་དགོས་
 ཞེས་པ་དང་། འཆག་ཕྱིར་མ་ལགས་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྫོས་གར་འབྲབ་
 མཁན་ལྟར་གཟུགས་པོ་སྟོང་རྩེ་པོ་དང་མདོག་མཛེས་པོ་དང་སྟེང་པ་འཕེལ་བའི་
 རྟེན་དུ་བཟའ་བའང་མི་རུང་བ་དང་། སྟེམས་ཕྱིར་མ་ལགས་ཞེས་པ། ཁ་ལག་བཟའ་
 བ་དེ་སྟོབས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལུས་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་ཕྱིར་བཟའ་བར་ཡང་མི་
 རུང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱུལ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟ་སྟོང་
 འཇུག་ཏུ། འདི་ལ་སྤྲ་རྩོན་བྱེད་ནས་ནི། །དེ་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ཆུག། བན་པ་མེད་
 པའི་འདི་ལ་ནི། །ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་རང་གི་གཟུགས་པོ་ཆོས་
 གི་ཕྱིར་བཀོལ་སྟོང་བྱེད་རྒྱའི་གཡོག་པོར་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན། གཡོག་
 པོ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་ཕྱིར་ཁ་ལག་དང་སྤྲ་རྩོན་པ་ལྟར་གཟུགས་པོར་ཡང་ཁ་
 ལག་ཡག་པོ་སྟོང་དེ་ཆོས་ཕྱིར་བཀོལ་སྟོང་བྱེད་དགོས། ཆོས་སྤྱོད་པར་གཟུགས་
 པོ་རྒྱགས་སྐྱམ་རིམ་ལྟར་ཡང་སྟོན་མེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྤྱོད་བྱུང་བ་
 བྱུང་ན་འགྲིགས་ལ། གཅིག་ནས་གཟུགས་སྤྱང་དེ་རིམ་གསུ་སྟོང་ཆེ་ཡང་པན་
 བདེ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། སྟེ་བ་བྱི་མ་ནམས་སུ་འབྱེད་རྒྱ་ཡང་མེད་པས་པན་
 པ་མེད་པའི་ལུས་སྤྱང་འདིར་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །སྟེ་ཆོགས་
 རང་ཁ་གས་རང་གིས་ལོ་དང་ཆེ་བ་བསྟུད་ནས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་དདུལ་དེས་
 ཆང་རག་དང་ཐ་མག་ཉེས་ཐག་སོགས་ཉོ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤན་ཨ་རིར་ཐེངས་
 གཅིག་ཆོགས་འདུར་བསྟོད་པའི་སྐབས་དེར་མགྲོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཞག་བྱུང་།
 མགྲོན་ཁང་དེའི་ཉེ་འདབས་དེར་མཆོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཁར་མི་མང་པོ་ཞོགས་པ་

ནས་ཡོང་སྟེ་གཞུགས་པོ་ཁྱུས། ཐ་མག་འཐེན། ཉི་བསྟེན་བཏང་སྟེ་ཉལ་བཞིན་སྟོང་
ཀྱི་འདུག ཐུན་ནས་ངོ་ཤེས་ཤིག་ལ་པ་གི་མི་དེ་ཆོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་དེས་
པས། དེས་མི་དེ་ཆོ་མི་ཆེ་འཕྲོ་བརྒྱག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་བྱུང་པས།
ཐུན་ནས་སྒྲར་ཡང་རི་ལྟར་ཞེས་དེས་པས། ཁོས་མི་དེ་ཆོ་ཉིན་དུག་རེ་ལས་ཀ་
བྱས་ནས་ཐོགས་ཐོབ་དེ་ཉིན་གཅིག་ནང་སྐྱེལ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ཉིན་རེའི་ལས་
ཐོགས་ཉིན་རེ་ནས་དེར་བསྐྱལ་ནས་སྟོང་ཀྱི་ཡོད་ལུགས་བཤད་བྱུང་། ང་ཆོ་ཆོས་
པ་ལྟ་བུ་ཆ་བཞག་ན། ལས་ཀ་བྱེད་དུས་དྲུང་ཐག་བྱས་ནས། ལས་ཀ་ཆར་དུས་
ཁ་ཏོན་དག་སྒྱུར་འབྲུག་ནས་སྐྱིད་སྟོང་དུ་སྟོང་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཆུན་
གསོ་ཁང་དེ་བོད་པའི་ཆུན་གསོ་ཁང་ལས་བཀོད་པ་ལེགས་ཤིང་མཐུན་ཆེན་གང་
ལེགས་ཡོད་ཀྱང་ཆས་འཁོགས་རྣམས་པན་ཚུན་མཇུག་མཇུག་མེད་པར་སོ་སོ་ཆགས་
དཔར་འབྲུག་ནས་གུ་དོག་མདོག་ཁ་ཐོ་དང་། རྒྱུང་ལངས་མདོག་ཁ་ཐོ་བྱས་
ནས་སྟོང་ཀྱི་ཡོད། བོད་པའི་ཆུན་གསོ་ཁང་དུ་ཆས་འཁོགས་རྣམས་བྲག་འཆལ་
སྒྲོར་སྒྲོང་དང་མ་ཉི་དང་སྒྲོལ་མ་སོགས་བསགས་ཏེ་ཉིན་ལྟར་ཆོས་ལ་མགོ་འཁོར་
ནས་གུ་ཡངས་སྐྱིད་སྟོང་བྱེད་ནས་སྟོང་ཀྱི་ཡོད། ང་ཆུན་གསོ་ཁང་དུ་ཡང་ཡང་
འགོ་སྟོང་ཡོད་པས་ཆུན་གསོ་ཁང་གི་ཆས་འཁོགས་ནང་ནས་རེ་བྱུང་མ་གཏོགས་
པལ་ཆེ་བས་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དེན་གྱིས་སྐྱིད་པོ་འདུག་ལ་ཁ་ཏོན་དག་སྒྱུར་
ཡང་གང་ལེགས་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་ཟེར། དེ་འབྲུག་དུས་ང་ཆོར་སྟོ་གོས་དང་
སྟོང་གནས་བཟང་པོ་བྱུང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་རྒྱུང་བ་དང་ཆོག་ཤེས་པ་
གལ་ཆེ་ཞིང་། སོ་སོར་ལོངས་སྟོང་གསར་པ་རི་འབྲུག་ཡང་དགོན་མཆོག་གི་
ཐུགས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་སོང་སྟེ་པའི་འདུག་པའི་བཅང་དགོས། ང་གྲ་སར་
སྟོང་སྐབས་ཆུན་ལགས་ཀྱིས་གསུངས་དོན། ཅ་ལག་བཟང་ཞན་ཅི་འབྲུག་བྱུང་

ཡང་དེ་མ་ཐག་དཀོན་མཆོག་ལ་སྤུལ་བ་དང་མར་ཁྱ་སྐབས་དཀོན་མཆོག་གིས་
གནང་བྱུང་བསམ་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་ལོངས་སུ་
སྤྱད་དོ་སྟུང་བའི་འདུ་ཤེས་འཛོག་དགོས་ཞེས་བསྐྱབ་བྱུང་བས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་
ག་རེ་བྱུང་ཡང་དཀོན་མཆོག་ལ་སྤུལ་གྱི་ཡོད་ལ་མར་ཁྱ་སྐབས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འདུ་
ཤེས་འཛོག་གི་ཡོད། བསམ་སྒྲོ་དེ་འདྲ་བཏང་ན་ཆགས་ཞེན་མི་སྦྱི་བར་ཕན་ཐོགས་
ཆེན་པོ་འདུག གང་ལགས་ཤེ་ན། དཀོན་མཆོག་ལ་འབྲུལ་དུས་ཅ་དངོས་དེ་དང་
དེ་དཀོན་མཆོག་ལ་དབང་བ་ཡིན་པས་ང་ཡི་ཡིན་སྟུང་བའི་ཆགས་ཞེན་མི་སྦྱི་བ་
ཡིན་འདུག འདི་དག་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། །ཞེས་བའི་
དོན་ཡིན། དེ་ནས།

ཙ་བར།

ལོག་ཅོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། །

ཞེས་པ་ང་རང་ཆོ་མོ་སྤྱོད་བྱེད་དུས་ག་མ་འགྲིགས་པ་མང་དུ་འགོ་བ་ལྟ་
བུ་མཐོང་གི་ཡོད། དེ་སྐབས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ད་ལྟ་སྤྲིན་པ་དེ་ཡག་པོ་བྱུང་སྟུང་
པ་དང་། གཞན་སེམས་ཅན་ལའང་དཀའ་ངལ་མང་པོ་སྤྱད་གྱི་ཡོད་པས་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ང་རང་ལ་སྤྲིན་ན་སྟུང་པ་དང་། ཉན་ན་ཆ་ཅི་བྱུང་ཡང་གྲོགས་སུ་
ཤར་ཏེ་ཆོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་སེམས་ཤུགས་མ་ཆགས་པར་ཆོ་སྤྱོད་ས་
སྤེལ་དགོས། དེ་བཞིན་དཔེར་ན། སྤྱ་གྲ་ནད་པ་ཅེད་ཆས་ལ་མགོ་འཁོར་དུས་ན་
ཟུག་མི་སྤྱོད་ཡང་ཅེད་མོ་མཆམས་བཞག་དུས་ན་ཟུག་རྒྱག་པ་ལྟར། ང་ཆོ་ལས་
ཀ་སོགས་ལ་མགོ་འཁོར་དུས་བསམ་ངན་འདྲ་མིན་མི་འཁོར་ཡང་ཆོས་ཤིག་བྱེད་
སྟུང་སྟེ་སྟན་ཐོག་ཏུ་སྤྱོད་དུས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དང་དག་འདུལ་གཉེན་སྤྱོད་
གི་བསམ་སྒྲོ་འདྲ་མིན་སྦྱི་ཡི་ཡོད། ང་ཆོ་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཤུགས་ཆེར་

འགྲོ་དུས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དེ་ཙམ་གི་མི་སྤྱེ་ཞིང་། བསམ་སྒོ་ནང་ལ་ཤུགས་
ཆེར་ཕྱོགས་དུས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སོགས་ནམ་ཉོག་ཤུགས་ཆེར་སྤྱེས་པ་དེ་
ང་ཆོ་ཐོག་མེད་ནས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སོགས་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་གོམས་
ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན། དེ་ལྟར་བསམ་སྒོ་ནང་ལ་བཏང་ནས་ཆོས་སྒྱུབ་དུས་ཉོན་
མོངས་དུག་གསུམ་ཤུགས་ཆེར་འགྲོ་བ་ཏ་གོ་བ་ན་བསམ་སྒོ་དེ་ཉོན་མོངས་དུག་
གསུམ་གྱི་དབང་དུ་མ་བཏང་བར་འབྲལ་མར་དེ་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས། དེ་
བཞིན་སྒོ་སྤྱོད་སྐབས་མི་མ་ཡིན་སོགས་གྱི་བར་ཆད་ཡོང་དུས་དེའི་དབང་དུ་མ་
སོང་བ་བྱེད་དགོས། མདོར་ན་སྒོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྐབས་རྒྱུན་པར་དང་
ནམ་ཉོག་ངན་པ་སོགས་གང་བྱུང་ཡང་དེའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་ཐམས་ཅད་སྒོ་
སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དེ། འོག་ཞོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་
བྱ། །ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན། དེ་ནས།

རྩ་བར།

ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་གཉིས། །

ཞེས་པ་སྤྱིད་སྤྱུག་བཟང་ངན་གཉིས་གང་བྱུང་ཡང་བཟོད་དགོས་ཞེས་
པ་སྟེ། ཆོས་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་དེ་འགོ་མ་བཅུམ་གོང་ཐོག་མར་ཀུན་སྒྲོང་
རང་གཅེས་འཛིན་སོགས་ཉོན་མོངས་གྱི་སྒོ་ནམས་བཀའ་ཉེ་གཞན་གཅེས་འཛིན་
སོགས་གཞན་པར་གྱི་དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་ཐུབ་པ་དང་། མཐའ་
མར་རང་གི་དགེ་རྩ་ཡང་འཛིན་ཉེན་ཆོས་བརྒྱུད་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་སྒྲ་མེད་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམས་པ་དང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྡོམས་དགོས། དེ་ལྟར་ཐོག་མར་
ཀུན་སྒྲོང་དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་ཐུབ་པ་དང་། བར་དུ་ཆོས་རྒྱུན་
སྤྱོད་ལེགས་པར་གནས་ཐུབ་པ། མཐའ་མར་ཡང་བསྡོམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱང་ཆུབ་

དུ་བསྡོམས་ན་ད་རེས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོ་བའི་ཆོས་ཤིག་བྱེད་ཐུབ་
 སོང་སྟམ་དུ་རྗེས་སྤྱི་རང་གིས་དགའ་བ་བསྟོམ་དགོས། བསྡོམ་བ་དང་སྟོན་ལམ་
 གྱི་བྱེད་པར་ནི། བསྡོམ་བ་ལ་བསྡོམ་བྱའི་རྗེས་སམ་རྟེན་ཞིག་ངེས་པར་དགོས། དཔེར་
 བ། བདག་གིས་དགོ་བའི་ཅ་བ་ཅི་བྱས་པ་འདི་དག་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་
 གན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་
 ཟུར་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག ཅེས་བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་བསྡོམ་རྗེས་སམ་བསྡོམ་བའི་རྟེན་
 བྱི། རང་གིས་བྱས་པའི་དགོ་ཅ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་བསྡོམ་བ་དང་སྟོན་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན།
 དེ་ལྟར་མིན་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག ཐར་བ་ཐོབ་པར་ཤོག
 ཆོས་རྣམ་དག་བྱེད་ཐུབ་པར་ཤོག ཅེས་བ་རྣམས་ལ་བསྡོམ་བྱའི་རྗེས་སམ་རྟེན་མེད་
 པར་སྟོན་བ་ཅམ་ཡིན་པས། དེ་དག་ནི་བསྡོམ་བ་མིན་ཞིང་སྟོན་ལམ་ཅམ་མོ། །དེར་
 བརྟེན་བསྡོམ་བ་དང་སྟོན་ལམ་ནི། ཤེན་དུ་གལ་ཆེན་ཡིན་པས་དུས་རྒྱུན་དུ་ལག་
 ལེན་དུ་བསྟར་དགོས། དེ་དག་ནི། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་གཉིས། །ཞེས་པའི་
 དོན་ནོ། །མགོན་པོ་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཐེམ་སྐྱས་མ་ལས། སྟོན་ལམ་སྤྱི་བྱེད་
 །ཁ་ལོ་བསྟར། །བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་གིས་སྤྱི་བྱེད་སྤྱི་བྱེད་ནས། །ཐར་པའི་གླིང་དུ་འབྱིད་
 པར་ཤོག །ཅེས་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལས། མདའ་ནས་འཆོ་བ་སྤྱིར་བའི་སྤྱིན་
 བདག་དང་། །ཕྱ་ལ་སྤྱི་བ་མཛད་པའི་སྤྱི་བ་པོ་གཉིས། །སངས་མཉམ་དུ་རྒྱ་བར་
 རྟེན་འབྲེལ་ཡོད། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་བསྡོམ་བ་ཡིན། །རྗེས་བསྡོམ་བ་འདི་ལ་ནན་
 ཏན་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཅ་བར།

གཉིས་པོ་གང་བྱུང་བཅོད་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་མོ་སྒྲིང་གི་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་བྱའི་དཔལ་འབྱོར་བཟང་དུ་བྱིན་པ་

དང་། ཉན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ཡང་སྤར་ལས་ལྷག་པ་ཡག་ཏུ་བྱིན་པ་ན་ང་རྒྱལ་དང་སྒོ་བས་
པ་མཐོ་པོ་ཆགས་སྲིད་པས། དེ་སྐབས་ང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་འདི་
འདྲ་ཡག་པོ་ཆགས་པ་འདི་ནི་གཅིག་གྲུས་ན་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་ཡིན་སྲིད། བདུད་ཀྱི་
བར་ཆད་མ་ཡིན་ཡང་གྲོགས་ངན་དང་ཕྱད་པའམ་བསམ་སྒྲོ་འགྱུར་ནས་མཐའ་མ་
འཁྲོལ་བར་ངེ་སྤྱག་ཏུ་འགྲོ་ཡང་སྲིད། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ནི་ཡང་རྒྱས་ཞེས་པ་རྟོག་
པས་བཏགས་ཅམ་ལས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་སྟུམ་དུ་
བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས། དེ་ལྟར་བསམ་ན་སོ་སོས་ཆོས་བྱེད་པར་བར་ཆད་གྱིས་
མི་ཚུགས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་བར་ཆོས་རྣལ་དུ་འགྲོ་
བ་ཡིན། ཁ་ཤས་ཆོས་བྱེད་དུས་ཀུན་སྒྲོང་འབྲུགས་པའམ་མི་མ་ཡིན་སོགས་གྱིས་
བརྒྱམས་ཏེ་སྒོ་བྱར་དུ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་དང་མངོན་ཤེས་སམ་མོ་རྟོ་བ་
སོགས་ཆགས་ཏེ། ལ་ལས་མངོན་ཤེས་ཕྱན་བྱེས། འགའ་ཞིག་མི་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་
རྒྱུ་གྱིས་འདྲ་མིན་ཤོད་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོང། དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་མི་མ་
ཡིན་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ལས་ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་བརྟན་པོར་
སོང་བའམ་ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་མིན་པས། མཐར་སྤྱག་ཏུ་འགྲོ་བའམ་
ཤེས་རྒྱུ་མ་རངས་པའི་གདུག་རྩལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའང་སྲིད་པས་མཐར་འབྲས་
བྱ་ལོག་པ་སྒྲིན་རྒྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད། ཤེས་བྱིན་གྱི་མདོར་བདུད་ལས་བཞི་བརྩ་ཞེ་དུག་
གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་འདྲའི་སྐབས་འབྲལ་མར་ང་རྒྱལ་སོགས་མི་བསྐྱེད་
པར་བདུད་ལས་ཡིན་ནམ་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལ་ཡིན་བརྟག་དབྱེད་ཡང་ཡང་
བཏང་སྟེ་དགོན་མཆོག་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཆོས་
བྱེད་པར་བར་ཆད་མི་ཡོང་བའི་སྒོན་ལམ་རྒྱག་དགོས། དེ་བཞིན་ང་ཆོས་ཆོས་བྲུས་
ནས་མི་ལམ་དུ་ཡི་དམ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཞལ་གཟིགས་འབྱུང་བ་དང་ལུང་བསྟན་ཡང་

ཡོང་མིད། དེ་སྐབས་འབྲེལ་མར་ཡིད་ཆེས་དང་ངོ་མཆར་དུ་མི་བཅི་བར་ལུང་བསྟན་
 དེ་དག་ཆོས་དང་མཐུན་མིན་དང་ཞལ་གཟིགས་དེ་ཡི་དམ་ལྷ་དངོས་གནས་ཡིན་མིན་
 ཡང་ཡང་བརྟག་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མཆོམས་རེ་བདུད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་
 ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྱུལ་ནས་ལུང་བསྟན་གྱིན་ཅི་ལོག་བྱས་པ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་
 བས་བརྟག་དབྱེད་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་འདེབས་བ་
 དང་། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་བགྱིད་གོས། དེ་ལྟར་བགྱིས་ཏེ་སྤར་
 གྱི་མིས་ལྷས་རྣམས་ཁ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་ལུང་བསྟན་གཞུང་ཆེན་ཆད་ལྟན་
 དང་མཐུན་པར་འདུག་ན་དཀོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལས་དང་ལུང་བསྟན་དངོས་ཡོད་
 ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དག་སྤྱང་དེར་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཡི་དག་སྤྱང་དངོས་དང་།
 བདུད་ཀྱི་དག་སྤྱང་ཡིན་མཁན་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་
 མ་ཐོབ་བར་བདུད་ཀྱི་དག་སྤྱང་ཡོང་གི་ཡོད་པར་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་གསལ་བར་
 གསུངས། ང་ཆོའི་པ་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་ཞིག་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། སྤར་མེ་འབྲས་
 གྱི་དཔེ་ཆ་བ་ཞིག་དགེ་བཤེས་གཏོང་ཁར་པ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཤིང་ནགས་ཤིག་
 ཏུ་སྒོམ་བརྒྱབ་ཏེ་བཞུགས། ཁོང་གང་འཆོམས་ནས་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 ཏེ་མདོན་ཤེས་སོགས་འདྲ་མིན་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཆགས་པ་དང་། མོ་ཡང་ཐིག་པོ་
 ཆགས་ཅང་མི་མང་པོ་ཁོང་གི་རྩར་མོ་བརྒྱབ་པར་འགྲོ་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་མོ་རྒྱག་
 ཏུ་ཡོང་མཁན་དེ་དག་རྒྱུན་གང་འདྲ་ཞིག་སྤང་དེ་ཡོང་མིན་དང་། ཁང་སྒོ་གང་ནས་
 ཡོང་མིན་ཆ་ཆང་གསལ་པོར་མཐུན་གྱི་ཡོད་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཡུལ་དེར་
 རྫོངས་དད་ཅན་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཁོང་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུ་མཁན་དང་འབྲལ་བ་འབྲལ་
 མི་ཉིན་ལྟར་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཡོང་གི་ཡོད། གང་འཆོམས་ནས་རྒྱ་ཁོང་མདོན་ཤེས་
 འདི་འདྲ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། དངོས་ཡོད་གང་ཡིན་ཤེས་ཕྱིར་ལྷ་སར་གླན་

སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་སར་བཀའ་འདྲི་བྱ་བར་འགྲོ་དགོས་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ལྟ་
སར་འགྲོ་བྱུང་མིན་བལྟས་པ་ན། ཁོ་རང་བཞུགས་ས་ནས་ལྟ་སའི་བར་གྱི་ལམ་ཁ་
ཆ་ཆང་ཁ་ལམ་མེར་མཐོང་གི་ཡོད་འདུག དེ་ནས་ཁོང་ལྟ་སར་བསྐྱོད་དེ་ཆུན་སྟོང་
དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ཏེ་བཀའ་འདྲི་བྱས་པ་ན། ཆུན་གྱིས་ལེགས་ཉེས་གང་
ཡང་མ་གསུངས་པར་བྱེད་རང་ལ་དཔལ་འབྱོར་རིམ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཆོད་
འབུལ་བྱོས། ཞེས་གསུངས་ཏེ་མཆོད་འབུལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལྟར་མཆོད་འབུལ་
གྲུབ་མཆམས་སྟེ་གྱི་མདོན་ཤེས་འདྲ་མིན་ཆང་མ་ཞི་སྟེ་མེད་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཆུན་སྟོང་དཔོན་གྱིས་ཁོང་ལ་བརྒྱད་སྟོང་པ་སྟོག་དུ་བཅུག་པ་ལྟར་
བསྐྱགས་པས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ནང་བདུད་ལས་ཞེ་བྲུག་སྐྱོར་ཡོད་པས། ཁོང་གིས་
སྟེར་བྱང་དེ་དག་བདུད་ལས་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་ཐུབ་པ་བྱང་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་
དུས་ང་ཆོས་སྟོན་གྱི་ཡར་རྒྱས་དེར་ཆགས་ཞེན་མི་བྱེད་པར་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཤུགས་ཆེར་བྱིན་ནའང་ཆགས་
ཞེན་མི་བྱེད་པར་བརྟག་དབྱེད་བརྟངསྟེ། རང་ཉིད་ནས་ཆོས་སྤན་བྱ་བྱས་པ་ལས་
བྱང་བར་ཤེས་ན་དཔལ་འབྱོར་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་
དང་། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་ཞིག་དུ་གཏོང་སྟེ་ཆགས་ཞེན་གྱིས་བདག་གིར་མི་
བྱ་བར་སྒོས་གཏོང་དགོས། ཡང་མཆམས་རེ་སྟོན་སྤྲེལ་ལེན་བྱས་ནས་ནད་ན་
ཆ་མང་སྟེ་སྟོན་པ་ཆགས་པ་ཡོང་གིད་པས། དེ་སྐབས་ང་ཆོ་སྟོན་པ་མང་པོར་སྟོན་པ་
བྱས་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། ར་ཐང་དང་ཆུ་ཞིག་ལས་ཀྱང་འཕྱང་རྒྱ་མེད་པར་གྲོགས་
མེད་བདག་མེད་དུ་ལམ་ཁའི་བྱར་དུ་སྟོད་དགོས་ནའང་ཆོས་དེ་མ་བསྐྱགས་པར་
རྒྱད་དང་འདྲེས་རེས་ཞིག་བྱང་ན་འགྲིགས་པས་སྟོན་མེད་བསམ་པ་དང་། བྱི་ཡི་
དཔལ་འབྱོར་དེ་དག་སྟེ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། རོ་མཆར་ཆེ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་བསམ་

བ་དང་། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་སྤྱོད་ཆགས་ཏེ་ཆོས་བྱེད་མི་ཐུབ་སྐྱམ་པའི་བསམ་
 གྲོ་བཞག་སྟེ། ཆོས་དེ་བྱུང་ན་དཔལ་འབྱོར་མེད་པར་ལས་ཁར་ཉལ་དགོས་བྱུང་
 བའང་བྱུང་མེད། མི་གྲལ་ནས་བྱུང་དེ་འབྲས་ས་ཁྱི་ལྟར་བདག་མེད་དུ་ལུས་ནའང་
 འབྱོར་བ་སྤྱོད་ཅམ་མེད་སྐྱམ་དུ་བསམ་དགོས།

བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲ་མའི་གསུང་ལས་སྤྲུགས་ལོར་དགུ་ཞེས་གསུངས་
 ཡོད། སྤྲུགས་ལོར་དགུ་ལས་དང་པོ་གཏད་བ་བཞི་ནི། གཅིག་སྒྲོ་སྤྲུགས་ཆོས་ལ་
 གཏད། གཉིས། ཆོས་སྤྲུགས་སྤང་ལ་གཏད། གསུམ། སྤང་སྤྲུགས་ཤི་ལ་གཏད།
 བཞི། ཤི་སྤྲུགས་གྲོག་པོ་སྐྱམ་པོར་གཏད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམ་དག་
 ཅིག་བྱ་རྒྱ་བྱུང་ན་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྤང་རྒྱུ་ཞིག་
 ཆགས་ནའང་ཆགས། སྤང་པོ་ཆགས་ཏེ་རི་སྤྱང་གང་དུ་ཤི་ན་ཡང་ཤི་ འབྱོར་བ་
 མེད། ཤི་ཡང་རོ་ལ་བདག་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་མེད་པར་སྤྱི་ཤི་བ་ལྟར་ཤི་ན་ཡང་ཤི་
 སྐྱམ་དུ་སྒྲོ་ཐག་བཅད་དེ་བསམ་ཐུབ་པ་དགོས། སྤང་ཁལ་ཉའོ་མིར་ཀན་ཉེ་རྩོར་
 སྤྱོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་དོན། ང་ཤི་སོང་ན་སྤྱི་ཤི་བ་ལྟར་ཤིང་ནགས་སུ་
 བདག་མེད་དུ་གཡུགས་དགོས་ངེས་ཀྱང་རྒྱ་གར་ས་ཁུལ་དེ་བོད་ལྟར་མིན་པས་
 ཤིང་ནགས་སུ་མི་རོ་གཡུགས་པ་ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་ན་དུས་རྒྱུན་མི་དགུས་མ་
 མེ་བསྐྱེགས་བཏང་བ་ལྟར་བཏང་བ་ལས་དམིགས་བསལ་སྟེ་གཅིག་ཀྱང་བྱེད་
 མི་ཆོག ཤི་པའི་རོ་ལ་དམིགས་བསལ་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། ཅེས་བཀའ་གནང་
 བ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཆོས་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན་ཤི་ཡང་འབྱོར་བ་མེད་ལ། རྒྱུན་
 ངན་སྤང་དེ་བཅོན་ཁང་དུ་བསྤྱད་དེ་ཤི་ཡང་མི་འབྱོར་སྐྱམ་དུ་སྒྲོ་ཐག་བཅད་དགོས་
 བ་ཡིན། མདོར་ན་སྒྲོ་སྤྱང་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་ཡག་སྤྲུག་བཟང་ངན་གཉིས་པོ་
 གང་བྱུང་ཡང་རྒྱུན་པ་སྤྱོད་མ་ལྟར་སྤྱོད་པོ་མེད་པར་བསམ་སྟེ་བཟོད་པ་བསྟེན་ཐུབ་

པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟར་རང་དོན་དུ་
སྡིག་ལས་བསགས་ནས་དཔྱལ་བར་མི་སྐྱེ་བར་བཅོན་དགོས་ཀྱང་། གཞན་དོན་དུ་
དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་འབྱས་སྒྲག་མང་པོ་ལེན་དགོས་ཀྱང་ལེན་སྟམ་པའི་སེམས་ཤུགས་
བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་རབས་སྔ་མ་སྔ་མ་
ཞིག་ལ་རྒྱལ་པོ་དེད་དཔོན་སྟོང་ཇེ་སྟོབས་ལྷ་བ་ཞིག་ལྟོན་པོ་ལྟ་དང་བཅས་ཏེ་
རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཕྱིན་ཏེ་ནོར་བུ་གྲུ་གང་བསྐྱམས་པེབས་སྐྱབས། ཁོང་གི་ལྟོན་
པོའི་ཁོད་དུ་མི་ནག་གཏུང་ཐུང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོས་བསམ་དོན་དུ་གྲུ་གཟིངས་
འདིར་ནོར་བུ་ཉག་ཉག་གང་ཡོད་པས་ངས་རྒྱལ་ལྟོན་དང་བཅས་པ་བསད་ནས་
ནོར་བུ་དེ་དག་འཁྲེང་ནས་ལུང་པར་ཕྱིན་ན་ང་ལུང་པར་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆགས་
རྒྱུ་རེད་སྟམ་སྟེ། ཅི་ལྟར་གསོད་དགོས་སམ་སྟམ་སྟེ་ག་སྡིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་
པོ་དེད་དཔོན་སྟོང་ཇེ་སྟོབས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མི་ནག་གཏུང་ཐུང་གིས་བསམ་
ངན་དེ་འབྲ་བཅངས་པ་མཐེན་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་བསམ་པར། ཁོས་ང་བསད་ན་ང་
ལ་སྐྱོན་ཆེར་མེད་ཀྱང་། ཁོས་ང་བསད་ཇེས་ངེད་ཀྱི་ལྟོན་པོ་ནམས་བསད་དེ་སྡིག་
པ་ཆབས་ཆེན་བསགས་ དེ་ཅུ་མ་ཟད་ཁོས་ལུང་པའི་རྒྱལ་པོ་བྱས་ཏེ་མི་དམངས་
ལ་དཀའ་ངལ་དཔག་མེད་སྤྲད་རྒྱུ་མ་ཟད་སྡིག་པ་ཆབས་ཆེན་བསགས་ཏེ་དཔྱལ་
བར་སྐྱ་མཐའ་མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྟོང་བར་ངེས་ན། ངས་ཁོ་བསད་ན་མི་མང་པོའི་
སྟོག་སྐྱབས་སྐྱབ་པ་དང་མི་མང་ལ་པན་ཐོགས་ཆེ་བ་འདུག་ མི་གཅིག་བསད་པའི་
སྡིག་པའི་འབྲས་བུས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་དཔག་མེད་སྟོང་དགོས་
ཀྱང་བཟོད་སྐྱབ་སྟམ་སྟེ། སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་གིས་སེམས་ཅན་མང་
པོ་ཞིག་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མི་ནག་གཏུང་ཐུང་དེ་བསད་པ་རེད།
རྒྱལ་པོས་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བསད་པ་ཡིན་

ཅང་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྫོགས་པར་གསུངས།
དེ་ལྟར་བསམ་བ་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་གང་
བྱས་ཀྱང་དགོ་བ་ཆགས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བས་ན་སྤྱིད་སྤྱལ་བཟང་ངན་གང་བྱུང་
ཡང་སོ་སོའི་ཆོས་དེ་མ་བརྒྱགས་པར་ཉམས་སྲུབ་སྤང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་
པོ་གང་བྱུང་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

མོ་སྤྱང་གི་བསྐྱལ་བྱ་སྤྱང་དགོས་པར་བསྐྱན་བ།

དེ་ནས།

ཙ་བར།

གཉིས་པོ་སློག་དང་བསྐྱོས་ལ་བསྐྱང་། །

ཞེས་པ་མོ་སྤྱང་གི་དམ་ཆེག་དང་བསྐྱལ་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་སློག་ལ་ཐུག་ཀྱང་
མ་བཅང་བར་སྤྱང་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ། ཡོང་དུ་བཤད་པའི་དམ་ཆེག་བཙེ་བརྒྱད་
དང་བསྐྱལ་བྱ་དེ་དག་རང་གི་སློག་དང་བསྐྱར་ནས་རང་གི་སློག་སྤྱིད་དགོས་
ཀྱང་སྤྱིད་པ་ལས་དམ་ཆེག་དང་བསྐྱལ་བྱ་གཉིས་ལས་བརྒལ་བར་མི་བྱ་སྟམ་དུ་
སྤྱང་སེམས་ཤུགས་བྲག་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་ལས་བཙེམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རབ་
བྱུང་ནམས་ལ། སློག་དང་བྲལ་བར་ནི་སྤྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སློག་དང་བྲལ་བར་ནི་སྤྱི་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཟད་
པར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་སྤྱི་བ་འབྱུང་བྲག་བརྒྱའི་བར་དུ་
རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ་ནམ་པ་ལྟར་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སྲུབ་སྤྱང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སློག་དང་བྲལ་བ་ནི་སྤྱི་བ་འདི་ཉིད་ཟད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་སློག་
དང་བྲལ་བ་འདིས་ཤུལ་ཐག་རིང་པོ་ལ་གཞོན་པར་མི་འགྱུར། སློག་ལ་གཅེས་པར་

བཟུང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒོས་བཏང་སྟེ་ཉམས་ཤིང་ཞིག་ན་སྐྱེ་བ་འབྱུང་སྟེ་ག་མང་
པོར་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས་ཤུལ་ཐག་རིང་
པོའི་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱད་དགོས་ཀྱི། ཆེ་འདི་ཙམ་གྱི་བདེ་བའི་ཕྱིར་
ཚུལ་ཁྲིམས་གཏོང་བ་མི་རིགས་ཞེས་ནན་ཏན་དུ་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་གཅོད་མི་ཆོག་པའི་
ཁྲིམས་བཅས་པས། ཉིན་ཞིག་དགེ་སློང་ཞིག་གྲོང་གསེབ་ཏུ་བསོད་སྟོམས་ལ་
ཐེབས་པས་སུ་སྟེགས་པ་མང་པོས། དགེ་སློང་དེས་དགེ་སློང་གོ་ཏེ་མས་བཅས་
པའི་ཁྲིམས་སྤྱད་མིན་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཁར་རྩ་མང་པོ་པན་ཚུན་ཁ་དགྱིས་པས།
དགེ་སློང་དེ་ཚུར་ཐེབས་པ་ན་རྩ་རྣམས་ཀྱི་མདུད་པ་བཀོལ་དཀའ་བས་དེ་དག་
བཅད་ན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བས་ཅི་བྱ་སྟོམ་
དུ་ལུས། དེ་ནས་དགེ་སློང་ཁོང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཅས་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་
ལས་འཆི་བ་དོན་ཆེ་སྟམ་སྟེ་དེ་ག་རང་སྒོམ་བརྒྱབ་ཏེ་བཞུགས་ནས་ཆེ་འཕྲོས་པ་
རེད། དེའི་སྐོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྲད་ཕྱིན་
དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མི་གཅོད་པའི་ཁྲིམས་དེ་སྟོག་ལ་བབས་པའམ་དགག་
བྱ་ལས་དགོས་པ་ཆེ་ན་སྐྱེ་བ་གཅོད་ཆོག་ཅེས་གནང་བ་སྟུལ་བ་ཡིན། དེས་ན་ང་
ཆོས་བསྐྱབ་ཁྲིམས་སྤྱི་དང་བྱད་པར་སྟོ་སྤྱོད་གི་དམ་ཆོག་དང་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་
སྟོག་དང་བསྟོན་ཏེ་བསྐྱར་རྒྱུའི་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་སྤྱོད་བ་དངོས་
ལ་ཞུགས་ཆེ་དགོས་པ་དང་དགག་བྱ་གང་ཆེ་བརྟག་དགོས་པ་ཡང་ཡོད།

རྩ་བར།

དཀའ་བ་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ། །

ཞེས་པ་ང་ཆོ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པ་ནི། ང་

ཆོའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་གངས་མང་ཞིང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཀྱང་ཆང་ནས་ཡོད་པས་རྒྱུན་
དུ་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་བཞིན་པར་བརྟེན་འཆར་ཅན་ལྟ་བུ་སྤང་མེད་དུ་ལྷས་པ་རེད། དཔེར་
ན། མི་གཙང་བའི་བྲི་མ་ཆེ་སར་རྒྱུན་དུ་བསྐྱད་ན་ནམ་ཞིག་ན་བྲི་མ་ཆོར་སྤང་མེད་
པར་ཆགས་པ་བཞིན་རེད། དེར་བརྟེན་རང་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱུན་དུ་སྤྱེས་ནས་
ཡོད་ཀྱང་ཉ་གོ་གི་མེད། ཉོན་མོངས་སྤྱེས་པ་དེ་སྤྱིར་བཏང་ཞིག་ལ་སོང་ནས་སོ་སོའི་
རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་རྩི་ལྟར་བསྐྱེད་མིན་བརྟག་དབུགས་བྱེད་དཀའ་བས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
ངོས་འཛིན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་བྲན་པ་ཡང་དེ་བས་དཀའ་བས།
རང་ཅག་མོ་སྤྱད་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སྤྱེས་མ་ཐག་དེའི་གཉེན་པོ་བྲན་པ་ཤིན་
ཏུ་དཀའ་ཡང་དེ་ལ་རིག་པ་བསྐྱེམས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་དཀའ་བ་དང་པོ་ལོ། །

གཉིས་པ། བར་དུ་ཉོན་མོངས་བརློག་དཀའ་བ་ནི། གཉེན་པོ་བྲན་ཏེ་ཉོན་
མོངས་བརློག་པར་བཅོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དེ་སྟོབས་ཆེ་བས་ཉོན་མོངས་འགོག་
གིན་འགོག་གིན་མཐའ་མར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་ཡོད། ཉོན་
མོངས་རགས་པ་ཅམ་ངོས་འཛིན་གྱིས་གཉེན་པོ་བསྟེན་སྒྲུབ་ནའང་ཉོན་མོངས་སྤྱ་
མོ་རྣམས་ངོས་འཛིན་མི་སྒྲུབ་པས་དེའི་དབང་དུ་སོང་བའང་ཤིན་ཏུ་མང་། བྱེ་བྲག་
ཉོན་མོངས་རགས་པ་གཞོན་སེམས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། གཞན་གྱིས་རང་ལ་གཞོན་
པ་ན་ཐེངས་དང་པོར་བཟོད་པ་བསྟོམས་ཏེ་སྟོང་རྩེ་བསྐྱེད། ཐེངས་གཉིས་པར་ཡང་
དེ་བཞིན་བསྐྱེད། གཞོན་པ་ཐེངས་གསུམ་པ་བྱེད་དུས་བཟོད་སྟོམ་དང་སྟོང་རྩེ་
སྟོམ་མ་སྒྲུབ་པར། ཐེངས་དང་པོ་གཉིས་པར་བཟོད་སྟོམ་དང་སྟོང་རྩེ་སྟོམ་པ་ཡིན་
ཅུང་། ད་ནི་བཟོད་ཐབས་མེད་ཅེས་གཞོན་ལན་འཇལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་ངན་སྤར་
བས་ལྷགས་ཆེ་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བས། བར་དུ་གཉེན་པོ་བྲན་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་བརློག་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན།

གསུམ་པ། ཐ་མར་རྒྱུན་གཙོང་པ་ཡང་དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན།
ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་བཅད་པར་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས་ཤིང་ཁ་ཐུག་
ཁ་ཐུག་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་བར་སྐྱོར་ལམ་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན། ལས་དང་པོ་བ་
ནམས་ཀྱིས་བྱང་ན་ཉོན་མོངས་གངས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ས་དང་།
སྐྱེས་ན་འགོག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སམ་ས་ཕྱོགས་དེར་མི་སྤྲོད་པར་གནས་
དེ་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་གནས་དགོས། རང་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་ཀྱང་གཉེན་པོ་
འཕྲུལ་མར་བྲན་ཐུབ་པ་དང་། གཉེན་པོ་བྲན་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་མ་ཐག་བསྒྲིག་པར་
བྱེད་ཐུབ་པ། ཐ་མར་རེ་ཞིག་སྤར་མི་སྐྱེ་བར་རྒྱུན་འགོག་ཐུབ་པའི་རུས་པ་ཡོད་ན་
ནི་གནས་དེ་དག་ལ་བསྐྱེད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད། ར་ཆོས་སྒོ་སྤྱང་སྐབས་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་
བར་སྒོན་ལམ་རྒྱག་པ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཞིབ་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་
ན། དང་པོར་ཉོན་མོངས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་དེའི་གཉེན་པོ་བྲན་ཐུབ་པའི་ཡིད་བྱེད་
ལ་སྒོ་སྤྱང་བྱེད་དགོས། དེ་ནས་གཉེན་པོ་བྲན་ཏེ་ཉོན་མོངས་བསྒྲིག་རུས་ཀྱི་སྒོ་ཞིག་
སྐྱེ་ཐབས་བྱེད་དགོས། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོང་རུས་ཀྱི་སྒོ་ཞིག་སྐྱེས་པ་
དང་དེའི་རྒྱུན་སྐྱོང་ཐུབ་ན་གཉེན་པོ་དངོས་གཞི་རྟེན་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་ལ་ཁ་ཐུག་
ཁ་ཐུག་གཉེན་པོ་བསྟེན་རུས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུན་གཙོང་མི་རུས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོང་པར་བྱ་བ་ལ་མི་ཉག་པ་དང་། ཐུག་བསྐྲུལ་བ། སྤྱོད་བ།
བདག་མེད་པ་བཞི་རེས་པ་བཞིན་སྒྲིམ་པའི་ཐོག་བདག་མེད་པ་མའི་ནམས་པ་གཉིས་
སྒྲིམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་སྤེལ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནས།

ཙ་བར།

རྒྱ་ཡི་གཙོ་པོ་ནམ་གསུམ་སྤངས། །

ཞེས་པ་རྒྱ་དང་པོ། ཁོད་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མར་བསྟེན་ནས་དེས་མཉེས་བཞིན་

རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས། རྒྱ་གཉིས་པ། ཆོས་སྐུབ་པའི་ཕྱིའི་མཐུན་རྒྱུ་ཆར་
བ་ཞིག་དགོས། དེ་མེད་ན་རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དབྱེལ་ཏེ་ཆོས་སྐུབ་མི་སྐུབ་པའི་ཉེན་
ཁ་ཡོད། རྒྱ་གསུམ་པ། དེའི་ཐོག་ནང་གི་ཆ་རྒྱུན་ལྷ་མ་ལ་དང་གྲུས་ཆེན་པོ་དང་།
ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ། དགེ་བ་དང་སློ་སྤྱང་ལ་སྒྲག་པར་སློ་བའི་བཙུན་
འགྲུས་དང་། འཁོར་བར་སློའམ་ཆེ་བ་བཅས་དགོས་པ་ཡིན།

གོང་དུ་ཆོས་སྐུབ་པའི་ཕྱིའི་མཐུན་རྒྱུ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཐོག་མར་གསལ་དུ་
བྱེད་མཁན་ལ་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་རྣམ་དག་རྒྱུན་མར་སྐུབ་མཁན་ལ་ཕྱིའི་
མཐུན་རྒྱུ་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་ཡོང་བ་ཡིན། དཔེར་ན། བཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དུ། བཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་རང་ཉིད་བྲག་ཕྱག་ཏུ་
བཞུགས་སྐབས་ཕྱིར་གངས་ཆད་མེད་པ་བབས་ཏེ་འགྲོ་ལམ་ཐམས་ཅད་འགགས་
ནས་ཡུན་རིང་འགྲུལ་བཞུད་མ་སྐུབ་པའི་སྐབས། ཐག་རིང་གི་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་
བཀའ་ཆེན་ལགས་ཤི་བ་ལས་འོས་མེད་ཅེས་སྒྲིང་ག་འདོན་བཞིན་པ་དང་། རང་
དུ་ཅམ་པ་རྫོགས་ཏེ་བཞེས་རྒྱ་མེད་པར་ལུས་སྐབས་སློ་བུར་དུ་མི་ཞིག་གིས་ཅམ་
པ་སྒྲེལ་བར་འོང་བས་དུས་དེ་ནས་བཟུང་འཆོ་བ་ལ་ཐོངས་པ་བྱུང་མ་སྤྱོད་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱིས་གངས་བཞུས་ནས་མ་འཆི་བར་བཞུགས་པ་ན་ཡུལ་མི་
ཐམས་ཅད་ངོ་མཆར་སྒྲིམ་ཤིང་དད་པའི་སྤྱ་ལོང་གཡོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ད་ལྟའི་
ཆར་ལ་དགས་སུ་བཞུགས་པ་མཁས་པ་དེ་ཅམ་མིན་ཡང་དགའ་སྐྱབ་ཡག་པོ་
སྤྱོད་སྐབས་མཁན་གྱི་མཆོམས་པ་ངོ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་པ་ཁོང་དགུན་ཁ་ཞིག་བྲག་ཕྱག་
ཏུ་སློམ་བརྒྱབ་ནས་བཞུགས་སྐབས་ནད་ཀྱིས་མནར་ཏེ་ཉལ་སྤོད་རྒྱ་ལས་ཅ་
བ་ནས་ལངས་མ་སྐུབ་པར་གྱུར། ཐ་ན་རྒྱུར་ནས་ཀྱང་འགྲོ་མ་སྐུབ་སྐབས་ཁ་ལག་
བཟོ་རྒྱ་པར་བཞག་མེ་གཏོང་ཆུ་ལེན་ཅམ་ཡང་མ་སྐུབ་པར་ཤི་རྒྱ་ལས་འོས་མེད་

སྒྲིམ་དུ་སྒྲོ་ཐག་བཅད་ནས་བསྐྱད་པ་ན། སྐབས་ཤིག་ནས་སྒྲོ་བརྒྱུད་མཁན་ཞིག་
བྱུང་བར། ཁོང་གིས་བསམ་པར་བྱི་ལོགས་སུ་གངས་གྲིས་ཁེངས་ཡོད་པས་མི་སུ་
གང་ཡང་ཡོང་མཁན་མེད་སྒྲིམ་དུ་ཁ་ཡ་མ་བྱས་པར་བསྐྱད་པས། མི་དེ་ནས་ཞིག་
ན་ཡར་ཡོང་སྟེ་ཁ་ལག་དང་ཇ་བཅོས་ནས་སྐྱད་དེ་བྱིར་སོང་བ་ཞིག་མཐོང་། ཁོང་
གིས་ཁ་ལག་བཅོས་ཏེ་ཉིན་ཤིང་སྤྲོད་ན་ཆ་ཡང་བྲག་བསྐྱེད་བྱུང་། དེ་ནས་བྱིན་
སུ་གངས་ཆད་ནས་ལུང་པའི་མདའ་དེར་ལྷ་ཁྱུགས་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བྱིན་
པས་ལྷ་དེས་གསུངས་དོན། བྱིན་ཁྱེད་རང་བྲག་ཕྱག་དུ་སྒྲོམ་སྐྱབ་ལ་ཁྱུགས་པ་
ལ་བར་སྐབས་ཤིག་སྐྱབ་གཞི་བཞེས་ཏེ་སྐྱབ་པའི་ཆེན་པོ་བྱུང་ཙ་ན། ང་རང་ཡོང་སྟེ་
ཞལ་ལག་དང་གསོལ་ཇ་བཅོས་ནས་ཕུལ་བ་ཡིན་ཞེས་ངོ་སྤྲོད་མཛད་འདུག དེར་
བརྟེན་མཆོམས་པ་ཁོང་རྟ་རམ་ས་ལར་ནས་ཡོང་ལ་ངའི་སར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པས་
ཁོང་གིས་ང་ལ་ཆོས་རྣམ་དག་བྱེད་ན་འཆོ་བས་སོངས་པ་མི་འདུག་ཅེས་གོང་གི་ལོ་
རྒྱུས་རྣམས་གསུངས་བྱུང་། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་བྱེད་ན་འཆོ་
བས་མི་སོངས་པའི་བར་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །དེ་ནས།

ཅ་བར།

ཉམས་པ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་བསྒྲོམ། །

ཞེས་དང་པོ། ལྷ་མ་ལ་དད་གྲུས་མ་ཉམས་པ། གཉིས་པ། སྒྲོ་སྐྱུང་ལ་སྒྲོ་
བ་མ་ཉམས་པ། གསུམ་པ། དུས་རྒྱུན་དུ་ངོ་ཆ་ཞེས་པ་དང་ཞེས་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཉིས་པ་སྤྲོ་ཆོ་རྒྱུ་ཆད་ཀྱིས་མ་གོས་པར་བསྐྱུང་བ་དང་། བསྐྱུང་པ་ལ་བག་ཡོད་
མ་ཉམས་པ་དང་གསུམ་རྒྱུན་དུ་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་དང་པོ། ལྷ་མར་དད་གྲུས་མ་ཉམས་པ་ཞེས་པ། དད་པ་བྱེད་
དགོས་ཞེས་ལབ་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དད་པ་བཅོས་པ་ཙམ་གྱིས་པན་

ཐོགས་མེད། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་
བསམ་བཞིན་སྒོ་ནས་དད་གུས་བསྐྱེད་དེ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ། སྒོ་སྤྱོད་ལ་སྒྲོ་བ་མ་ཉམས་པ་ཞེས་པ་འདྲ་། གསུང་རབ་སོགས་
ནས་སྒོ་སྤྱོད་གི་དགེ་མཚན་དང་གལ་ཆེ་ཚུལ་རིམ་རྒྱུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་བསམ་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པ་
ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་རིམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་གཉིད་ཟབ་པ་མཐོང་ན་དེ་ཅམ་དུ་སྒོ་སྤྱོད་ལ་
སྒྲོ་བ་འཕེལ་ནས་སྒོ་སྤྱོད་མ་བྱེད་ཟེར་ནའང་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་
བཞི་ཆེ་ཡང་དཀའ་ངལ་མེད་པར་རང་གིས་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། དུས་ཚོད་ལའང་དོ་
སྣང་མེད་པར་རྒྱུན་རིང་ཐུང་ག་ཚོད་སོང་མིན་ཏེ་མི་གོ་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
རེད། དཔེར་ན། ཅིང་མོ་ལ་དབྱིངས་ལྷགས་པ་ལྟ་བུ་རེད།

གསུམ་པ། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱིས་བག་ཡོད་མི་ཉམས་པར་རྒྱུན་སྤྱོད་གི་
ཉམས་ལེན་ལྟོད་གཤེད་མ་ཤོར་བ་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། གསོལ་ཆོགས་བཟང་
ཡང་སྒྲགས་མའི་སྒོད་ཡག་པོ་མེད་ན་མི་འགྲིགས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རོ་ཆ་སོ་རོ་ཆ་
ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་བག་ཡོད་དུ་གནས་ཐུབ་པ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན།
བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། བག་ཡོད་བདུན་ཅིའི་གནས་ཡིན་ཏེ། །བག་མེད་པ་ནི་
འཆི་བའི་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གོ་དོན་ཡང་བག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་
ཅི་འདྲ་ཞིག་སྒྲགས་ཀྱང་ཆུད་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་བར་འཕེལ་ཐུབ་པ་དང་། བག་མེད་པ་
དེ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་རིམ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྒྲགས་ཀྱང་སྒོད་ཞབས་བརྗོད་ལྟ་བུ་རང་གཞན་སུ་ལའང་
ཕན་ཐོགས་མི་འབྱུང་བས། མི་དེ་ནི་མི་གོ་མི་ཆོད་པ་ཤི་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེས་
པའོ། །དེར་བརྟེན་སྒོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་དེ་ཡང་བག་ཡོད་པ་ཞིག་ངེས་
པར་དགོས། རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་། རོ་ཆ་ཤེས་

བ་ཞེས་བ་དང་དང་དང་གི་ཚོས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྦྱོང་ལ་འཛེམས་བ་
སྟེ། དཔེར་ན། དགོ་སྦྱོང་ནམ་དག་ཞིག་གིས་བྱ་བ་དན་བ་ལ་ཞུགས་གྲུབས་བྱེད་
བ་ན། ང་ནི་དགོ་སྦྱོང་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱ་མི་རིགས་སྟུང་སྟེ་བྱ་དན་སྦྱོང་བ་དང་།
སྦྱོང་ཉམས་ལེན་བ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སྦྱོང་གི་དོན་དང་འགལ་བའི་བྱ་དན་འདི་
བྱེད་མི་རིགས་སྟུང་སྟེ། ཉེས་སྦྱོང་ལ་འཛེམས་བའམ་སྦྱོང་བ་ལ་ངོ་ཚེའེས་བ་ཞེས་
བྱའོ། །ཁྲེལ་ཡོད་བ་ཞེས་བ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཚོས་རྒྱ་མཚན་བྱས་ནས་ཉེས་
སྦྱོང་སྟུང་བའམ་འཛེམས་བ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱ་དན་ལ་ཞུགས་གྲུབས་ཡོད་པའི་ཆེ།
ངས་བྱ་བ་དན་བ་དེ་འབྲ་བྱེད་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་སྤྲུགས་ཁྲེལ་གྱི་རེད་སྟུང་བ་
དང་། བ་མ་དང་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་རྣམས་སྤྲུགས་ཁྲེལ་བ་འོང་སྟུང་སྟེ་ཉེས་
སྦྱོང་ལས་འཛེམས་བ་ལྟ་བུའོ། །བག་དང་ལྡན་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་ཆུད་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་རྟེན་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
ཉམས་བ་མེད་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་དང་ལྡན་ན་སྦྱོང་གི་ཉམས་ལེན་གོང་འཕེལ་དུ་
འགྲོ་བས་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །དེ་ནས།

ཅ་བར།

འབྲེལ་མེད་གསུམ་དང་ལྡན་པར་བྱ། །

ཞེས་བ་དང་པོ་ལུས་ཀྱིས་སྒྲ་མའི་ཞབས་ཏོག་དང་དཀོན་མཆོག་མཆོད་
པ། ཚོས་སྦྱོང་དང་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མ་སྦྱིན་པ། བྱག་དང་སྦྱོར་བ་སོགས་ལུས་
ཀྱི་དགོ་སྦྱོར་དང་མི་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའོ། །ལུས་ཀྱི་སྦྱོར་ནས་དགོ་སྦྱོར་བྱེད་
ལུགས་དེ་བོད་མི་ཆོ་ཞེ་བྲག་ཡག་པོ་ཡོད། བོད་ནང་མི་ཆང་སྦྱོ་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ནང་
ལ་མཆོད་གཤེམས་འོས་འཆམས་རེ་ཡོད་པ་དང་དེར་མཆོད་མེ་རེ་དང་ཡོན་ཆབ་
རེ་ཆག་མེད་དུ་བྱུང་ཡོང་། ལྟ་སར་ཡིན་ན་ངོ་བོའི་སྦྱོ་མཁུན་དུ་ཡང་ཡང་མཇུག་

ཁར་བསྐྱོད་ཅིང་། མཆོད་མེ་སྤུལ་བ་དང་འཕྲིན་བཅོལ་གཏོང་རྒྱའི་དདུལ་རྩམ་ཅི་
འབྱོར་བ་མ་ཆད་བ་བྱེད་སྒོལ་ཡོད། དུས་ཕྱིས་རིག་གནས་གསར་བརྟེན་སྐབས་རྒྱ་
མིས་བོད་མི་ཆོར་བྱེད་ཆོས་ཉིན་རེར་བསངས་རེ་གཏོང་དུས་རྩམ་བ་སྤུལ་བ་རྣམས་
བསྐྱོམས་ན་ཉིན་རེར་རྩམ་བ་དེ་པོ་གསུམ་བཞི་རེ་ཡོངས་བ་དང་། རོ་བོའི་སྐྱུ་མདུན་
མཆོད་མེ་སྤུལ་བ་བསྐྱོམས་ན་ཉིན་རེར་མར་ཀེ་ལོ་སྤྱོད་ཐུག་གསུམ་བཞི་རེ་འགྲོ་
གི་ཡོད་འདུག་པས་དེར་པན་ཐོགས་མེད། དེ་དག་མི་སྤྱོད་པོ་ཆོར་སྤྱད་ན་མི་མང་པོ་
གསོ་ཐུབ་བ་དང་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བར་པན་ཐོགས་ཡོད། ད་བར་བྱེད་ཆོ་ཡར་རྒྱས་
མ་འགྲོ་བའང་དེས་བྱས་པས། ད་ཕྱིན་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་དེ་བོད་
ས་ཁུལ་གང་སར་བཀག་དེ་བཀག་ནས་ལོ་ཤས་ཨོ་ཅམ་བྱུང་ཡང་གང་མཆོམས་
ནས། སྟོན་ཐོག་གང་བབ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ཆག་སོང་། རི་ལའང་རྩ་ཡང་མ་སྐྱེས་
བ་དང་སྐྱེས་ཀྱང་ཆར་རྩ་མེད་པས་བསྐྱམས་ནས་རི་དྲགས་ཚུན་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་
བ་ཆེས་མང་བས་ཡི་དྲགས་གོང་བྱིར་མདོན་སུམ་དུ་གྱུར། ས་ཁུལ་གང་སར་ཐུ་
གོས་བྱུང་ནས་ལོ་བཅོ་ལྗེའི་རིང་མི་མང་གངས་ལས་འདས་བ་འཆི་རྒྱུན་བྱུང་ཡོད།
སྐོ་སྤྲུགས་སེམས་ཅན་དང་བྱ་བྱིའུ་རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་ལྟོགས་ཤིར་
ཐེབས་འདུག་སྐབས་དེར་ཆོགས་འདུ་ཞིག་ཏུ་བོད་མི་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་
ཉིང་བ་སྤུག་ཆགས་རེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་སྤྱི་ཆོགས་ཉིང་པའི་སྐབས་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་མེད། སྤྱི་ཆོགས་གསར་བ་ཡང་དག་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བྱུང་ལྟོགས་
ཤིར་ཐེབས་མཁན་ལུང་བ་ཁེངས་བ་བྱུང་སོང་ཞེས་ངར་སྐད་བསྐྱགས་འདུག་དེ་
ལྟ་བུའི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་ལ་དཀའ་ངལ་བཟོད་སྐྱགས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱི་
མི་ལང་བའི་རྒྱུན་ ༡༩༥༩ ལོར་སྤྱི་དུས་གྲུ་ཡངས་ལག་བསྟར་མ་བྱེད་ཀ་མེད་
ཆགས་བ་རེད། བོད་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་འབའ་ཞེས་པའི་ལུང་བ་དེར་སྤྱོད་མོ་ནས་རྒྱ་

མིའི་དཔོན་རིགས་མང་པོ་བྱང་སྤྱོད་བ་དེར་ཆོས་དད་རང་མོས་སྤྲད་ཆར་རྗེས་རྒྱ་
ནག་ནས་དཔོན་ཆེན་ཞིག་བཏུ་སྐྱོར་དུ་སྤེབས་ནས་གྲོང་གསེབ་ནང་ཆོས་དད་ཡོད་
མེད་ཀྱི་གྲོང་བ་ཆང་མར་བཏུ་བར་བྱིན་ཏེ། ཆོག་མཁན་འདུ་ཞིག་ཆོག་མཁན་སྐྱབས་ཁོས་
བཤད་དོན། དེ་སྔ་གྲང་བཅུ་ཉང་གིས་ཆོས་བྱེད་པར་བཀག་སྡོམ་བྱུགས་ཆེར་
བྱས་ཀྱང་བྱེད་ཆོས་ཟུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཆོས་བྱས་པ་རེད། དེ་ནས་ང་ཆོས་ཆོས་དད་
རང་མོས་སྤྲད་ཡོད། དེ་རིང་ང་འདིར་བཏུ་སྐྱོར་དུ་ཡོང་སྟེ་ཆོས་དད་ཡོད་མེད་ཀྱི་
གྲོང་སྤེ་སོ་སོར་ཞིབ་འཇུག་སྐྱབས་ཆོས་དད་ཅན་གྱི་གྲོང་བྱིས་དེ་དག་ནི་ཆོས་
དད་མེད་པའི་གྲོང་བྱིས་ལས་དཔལ་འབྱོར་དང་། གང་ཅིའི་ཐད་ལེགས་པ་བྱང་
བ་རྟགས་མཆོན་གསལ་པོ་འདུག་ལ། ཆོས་དད་ཡོད་མེད་བྱུང་པར་ཡང་གསལ་
པོ་འདུག་པས་བྱེད་ཆོས་ཆོས་བྱེད་པ་དེ་ཡག་པོ་ཞེས་བྱང་འདུག་ཅེས་བཤད་
འདུག དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་མཆོད་པ་འབྲུ་མེན་སྤུལ་བ་དེ་ཉོབ་སྟེ་ལྷ་དུས་བྱུང་མེད་
པ་འབྲུ་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲིན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་དཀོན་མཆོག་ལ་བསྐྱེད་
བ་མེད་པས་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་བསགས་ཏེ་ལམ་འགྲོ་གཞན་ལས་བྱུང་
ཆེ་བས་ཕྱག་དང་མཆོད་འབུལ་བྱེད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་ན། དུས་རྒྱུན་
དུ་དེ་དག་འབྲལ་མེད་དུ་བྱེད་དགོས། གཉིས་པ་རག་ཏུ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་མ་ཉི། ཨ་
ར་པ་ཙ། དམིགས་བཅེ་མ་སོགས་བསྐྱེད་པ་འབྲལ་མེད་དུ་བྱ་དགོས། གསུམ་
པ། ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་
པ་འབྲལ་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། མདོར་ན། སྒྲོ་གསུམ་དག་པའི་ཆོས་སྤྱོད་དང་མི་
འབྲལ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས།

ཅ་བར།

བསྐྱོམ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱང་། །

ཞེས་པ་ར་ཆོ་སོ་སོའི་དགའ་གཉེན་རིགས་ལ་སློ་སྤྱོད་སྤྱི་ཡང་རང་ཉིད་
 དང་ལྷ་སྤྱོད་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་དང་། སོ་སོའི་པ་མ་དང་སྒྲིགས་སོགས་ཀྱི་
 དགའ་གྱུར་བ་རྣམས་དང་། རང་ཉིད་ནས་སྤར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་སྤར་པར་
 གཞོད་མེད་ཀྱང་རང་ལ་མི་དགའ་བར་གཞོད་པ་བྱེད་མཁན་དེ་རྣམས་ལ་བསྐྱོལ་
 བ་སྟེ། དམིགས་སྤྱ་ཕྱགས་ནས་སློ་མ་སྤྱད་ན་སློ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་ཆད་འཕེར་
 མི་སྤྱེ་བས་དེ་དག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སློ་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ར་ཆོ་
 དགའ་དང་ཐད་ཀར་བསྐྱད་དེ་སློ་སྤྱོད་མ་སྤྱབ་ཆེ་འབྲོག་སར་གཡག་འཛིངས་བྱེད་
 པ་ལྟར། རེ་ཞིག་དགའ་དེ་མངོན་མེད་དུ་ཐག་རིང་སར་བསྐྱད་དེ་དག་དེར་དམིགས་
 རས་སློ་སྤྱོད་དགོས། དེ་ལྟར་སྤྱངས་ཏེ་སྤྱོད་བ་ཐོན་ན་སྤྱར་ཡང་དགའ་དེའི་རྩར་ཡོང་
 སྟེ་ཐད་ཀར་བསྐྱོལ་ན་ཏག་ཏག་བསྐྱོམས་སྤུབ་པ་འོང་བ་ནི། ཡིད་སློ་ནི་གོམས་
 པའི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤྱི་མ་དང་པ་མ་ལའང་
 དམིགས་བསལ་གྱིས་སློ་སྤྱོད་དགོས། དཔེར་ན། སྒྲིག་ལྷ་བྱ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་
 སྤངས་ཤེས་ན་པན་ཐོགས་ཡོད་ཀྱང་མ་ཤེས་ན་ལག་པ་འཆིག་རང་འཆིག་ཁང་
 པ་འཆིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ཆེན་སོ་ཡོད་པ་ལྟར། ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱི་མ་
 ལྷ་བྱར་དད་པ་ལོག་པ་དང་པ་མར་གྱུས་བཅེ་ལོག་ན་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས།

རྩ་བར།

རྒྱུན་གཞན་དག་ལ་ལྟོས་མི་བྱ། །

ཞེས་པ་མཐུན་རྒྱུན་བཟང་སོ་འདྲོམས་དུས་སློ་སྤྱོད་བཞིན་པ་དང་མཐུན་
 རྒྱུན་ཞན་དུ་འགྲོ་དུས་སློ་སྤྱོད་མི་བཞི་བ་ལྷ་བྱ་མིན་པར། རྒྱུན་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་
 བྱང་ཡང་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་སློའི་སྟོབས་སྤེལ་ནས་སྤྱོད་དགོས་ཞེས་

བཤོ། །དེ་ནས།

རྩ་བར།

ད་རེས་གཙོ་བོ་ཉམས་སུ་གྱུར་ས། །

ཞེས་པ་གོང་དུ་སློང་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་ཐོས་བསམ་
གྱིས་ཤེས་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་བཞིན་དུ་སློང་སྤྱོད་མ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་གྱོང་ཆེ་
བས། དུས་ད་རེས་ནས་བཟུང་སློང་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་མི་བྱེད་ན་ག་དུས་བྱེད་སྟམ་
དུ་སློམ་ཐག་བཅད་ནས་ཉམས་སུ་གྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིག་རྟེན་གྱི་དཔེར་
ཡང་། ཞ་བོ་རྒྱུད་ཐོག་བཞོན་པ་ལན་གཅིག་ཡིན། །སྤྱོད་རེས་མི་ལེན་ག་དུས་
ལེན། །ཞེས་པ་ལྟར། ད་རེས་སློང་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཤེས་པའི་སྐབས་
འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ལྷགས་མི་བསྐྱེམས། དེས་པར་བསྐྱེམ་དགོས་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །དེ་ནས།

རྩ་བར།

ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་དག་ཏུ་སྤྱོད་། །

ཁྱབ་པ་རྟེན་འབྱུང་ཀུན་ལ་གྱུར་ས། །

ཞེས་པ་སེམས་ལྡན་དང་སེམས་མེད་གི་གཞོན་བྱེད་ཀུན་ལ་སྤྱོད་པ་རིས་
མེད་པར་སློང་སྤྱོད་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་སེམས་ལྡན་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་
རིགས་དང་། སེམས་མེད་ཅེས་པ་ཀུན་སྤྱོད་མེད་པར་འབྱུང་བ་འབྲུགས་པ་ལས་
ས་འགྲུལ་བརྒྱབ་པ་སོགས་གི་གཞོན་པའི་རིགས་དེ་དག་ལ་སྤྱོད་པ་རིས་མེད་པར་
ལས་སྤང་གིས་བྱུབ་ལུགས་སམ་སྦྱོམ་ལྟར་བྱུབ་ལུགས་བསམ་པའི་སློན་ནས་སློ་
སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ཁྱབ་པ་རྟེན་འབྱུང་ཀུན་ལ་གྱུར་ས། ཞེས་པ་སྤང་བ་བཟང་
ངན་གང་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་བསམ་པའི་སྤྱིང་ནས་གདེང་

ཉེད་པའི་སྒོ་ནས་མོ་མུང་གིས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ནས།

ཙ་བར།

གོ་ལོག་མི་བྱ།

ཞེས་པ་གོ་ལོག་དུག་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི། གཅིག་བཟོད་པ་གོ་ལོག་གཉིས།
འདུན་པ་གོ་ལོག་གསུམ། རོ་མུང་པ་གོ་ལོག་བཞི། སྙིང་རྩེ་གོ་ལོག་ལྔ། གཉེར་
སེམས་གོ་ལོག་དུག་རྩེས་སུ་ཡི་རངས་གོ་ལོག་དང་དུག་གོ། །

དང་པོ་ནི། དོན་མེད་ཀྱི་ལས་དོན་བགྱིད་པའི་དཀའ་ངལ་ལ་བཟོད་པ་ལ་
ཟེར། དཔེར་ན། སོ་སའི་ལྟོ་གོས་དོན་དུ་དཀའ་ངལ་ཆད་མེད་རྒྱག་པ་དང་། ལག་
འཛིངས་གཏོང་རེའི་སྐབས་དཀའ་ངལ་ས་བརྒྱབ་ཏེ་བརྟུང་བཞེག་ཆད་མེད་པ་ལ་
བཟོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བསྐྱབ་པར་ཡིད་སྤོན་མེད་ཅིང་འཛིག་ཉེན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་
བསྐྱབ་པར་སྒོ་བ་དང་དོན་གཉེར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཆོང་དཔོན་རྣམས་
དཔལ་འབྱོར་དོན་གཉེར་གྱིས་ཆོང་གི་ཆེད་མཆོད་མོར་གཉིད་ཀྱང་མི་འཁོར་བར་
ཆོང་ཅིས་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་སྐབས་མདུན་དུ་དཔེ་ཆ་བཞག་པ་ཅམ་ལས་ཆོང་ཅིས་
བྱེད་པ་དང་གཉིད་རང་ཁྱག་སྟེ་སྤོད་པ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། སྤར་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཕུན་ཆོགས་ལ་སྦྱོད་པ་དེའི་ཉམས་སྦྱོང་
གང་ཆེ་བ་དེར་ཆགས་ཏེ་ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་བྱུང་ན་བསམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤར་
ཆང་བརྟུང་པའི་རོ་ཞིམ་པོར་ཆགས་ཏེ་ད་དུང་བྱུང་ན་སྟམ་པ་དང་། སྤར་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མང་པོ་བྱེད་པའི་སྦྱོང་བ་དེར་ཉེས་དམིགས་མི་བཟུ་བར་ད་དུང་
དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་ནི། དངོས་ཡོད་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བར་སྙིང་མི་རྩེ་བར་

འདིག་རྟེན་པལ་པའི་བྱ་གཞག་མ་འབྱུང་པར་སྤྱང་ཟློམ་པ་དེ་ལ་ཟེར། དཔེར་
ན། འགའ་ཤམ་འཆོ་བ་ངན་ངོན་ཅམ་དུ་དཀའ་ཐུབ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱོམ་བརྒྱབ་ནས་
བཞུགས་པ་ལ་སྤྱང་ཟློམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤང་སྤྱོད་བཞོལ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཆོ་བ་
ངན་ངོན་ཅམ་དུ་གནས་པ་ལ་ལྟ་སའི་ཚོ་ལགས་ཤིག་གིས་ཨ་ཅི་སྐྱུ་ཞོགས་དེ་
སྐྱུ་བ་ལ་སྤྱང་ཟློམ་ཟེར་བ་ན། སྒྲ་མ་ཁོང་བྱུང་ཐོབ་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་གནང་
མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཁོང་གིས་ཚོ་ལགས་ལ་ངས་ཆོས་བསྐྱུབ་པའི་ཆེད་འཆོ་
བ་ངན་ངོན་ཅམ་དུ་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། བྱེད་རང་ཆོ་འདིག་རྟེན་ཀྱི་སྟོ་གོས་
གཏམ་གསུམ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དཀའ་ལས་རྒྱག་གི་ཡོད་པས་ང་ལ་སྤྱང་ཟློམ་ཟེར་བའོ་སྟེ་
མེད་ཅིང་། བྱེད་རང་ཆོ་སྤྱང་རེ་ཟློམ་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ང་ཆོས་ཆོས་རྣམ་
དག་སྐྱུབ་པ་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཟེས་སུ་ཡི་རངས་སྤྱོམ་པ་ལས་
སྤྱང་ཟློམ་དགོས་དོན་མེད། དེ་བཞིན་དགེ་ཀན་གྱིས་དགེ་ཐུག་ཆོར་སྤྱང་ཟློམ་ཟེར་
འདོད་པ་གང་ཡོད་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་དེ་ཡང་སྤྱང་ཟློམ་ཟེར་གོ་ལོག་ཡིན།

ང་ཆོས་སྤྱང་ཟློམ་པ་དེ་ཐུག་བསམ་མངོན་གྱུར་བ་ལས་གོལ་འདོད་དེ་
ཅམ་མིན་ཞིང་། ཐུག་བསམ་མངོན་གྱུར་པའི་གཞི་རྟེན་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཐུག་
བསམ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བཅེ་བའི་རྣམ་ཅན་དེ་སྤྱོམ་
དགོས། དེ་འདྲ་དེ་དཔུལ་བ་མནར་མེད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅི་བར་བསྤྱོམ་ཐུབ། དེ་ལྟ་
མིན་པར་ཐུག་བསམ་ཀྱི་ཐུག་བསམ་མངོན་གྱུར་བ་ཅམ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་
པའི་སྤྱང་ཟློམ་པ་དེས་གཞུགས་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སྤྱ་རྣམས་
ལ་སྤྱང་ཟློམ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བས་དམིགས་པ་ཐ་མལ་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
ཁྲབ་མི་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ཐུག་བསམ་མངོན་གྱུར་བ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱང་
ཟློམ་པ་དེས་སྤྱང་ཟློམ་ཟེར་ཆོད་ལྡན་སྐྱེ་བར་པན་ཐོགས་ཏན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཅམ་

གྲིས་སྤྱིང་རྗེའི་ཆད་རྫོགས་པ་མ་ཡིན། མདོར་ན་ང་ཆོས་སྤྱིང་རྗེ་སྒྲོམ་པའི་གནས་
མིན་པ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་སྒྲོམ་པ་ནི་སྤྱིང་རྗེ་གོ་ལོག་ཟེར་བ་ཡིན།

ལྷ་པ་ནི། རང་གི་གཉེན་སྦྱོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆོ་བ་སྦྱབ་པ་སོགས་ལ་དོན་
གཉེར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ལ། ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དེ་ཙམ་མེད་པ་ལ་ཟེར།
དཔེར་ན། སོ་སོའི་པ་མ་སྦྱན་མཆེད། དགོ་ཀན་སོགས་ལ་རང་གི་གཉེན་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་པན་ཐོགས་བྱེད་པ་དང་། དེ་མིན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་པན་
ཐོགས་བྱ་རྒྱ་བཞག་ནས་ཁ་ཡ་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་གཉེན་ཡིན་
པར་བསམས་ཏེ་སྤྲུགས་པན་གྱི་ལས་རོགས་མི་བྱེད་པར་འབྲལ་འབྲལ་བདེ་བ་
ཙམ་ལ་མཐུན་སྦྱོར་དང་རོགས་མགོན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའང་གཉེར་སེམས་གོ་ལོག་ཡིན།

དུག་པ་ནི། རྗེས་སུ་ཡི་རངས་མི་འོས་པའི་གནས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་
བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆོས་དང་མི་མཐུན་པར་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་ལ་རྗེས་སུ་
ཡི་རངས་གྲིས་བསྐྱགས་བརྗོད་བྱེད་པ་དང་། དམག་འཁྲུག་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་གཏེ་
ནམས་ལ་སློ་སྟོབས་སྟེལ་བའི་དོན་དུ་ཡི་རངས་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་བྱེད་པ་དང་།
དག་སྦྱོགས་ལ་ག་མི་འགྲིག་པ་བྱུང་ན་འགྲིགས་སོང་སྟེ་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་
བྱེད་པ། དེ་བཞིན་ཆོས་ནམ་དག་ཅིག་བྱེད་པར་མཐོང་ཆུང་དང་། དཔལ་འབྱོར་
ཡོངས་སྦྱོང་ཆེ་བ་དང་། ཁ་ལྷགས་དབང་ཐང་ཆེ་བ་ནམས་ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་དང་
རྗེས་སུ་ཡི་རངས་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས་གོ་ལོག་དུག་པོ་དེ་ནམ་ཡང་མི་བྱེད་
པར་སྦྱོང་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ནས།

ཙུ་བར།

རེས་འཛོག་མི་བྱ།

ཞེས་པ་མཆོམས་རེར་བྱག་འཆལ་སྒྲོར་སྦྱོང་ལྷགས་བྲག་བྱེད། མཆོམས་

རེ་ཡང་དེ་བཞག་ནས་ཁ་ཉོན་འབྲུ་བྱེད། ཡང་དེ་ཁུངས་མ་འཁྱོལ་བར་བཞག་ནས་
བཟུངས་པ་འབྲུ་བསགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན། རེས་སློ་སྦྱང་། རེས་བཟུངས་པ་
བྱེད། རེས་ཆོས་ལྷ། རེས་བྱུག་འཆའ། རེས་བསྐྱོར་བ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་མ་བྱས་པར་
དང་པོ་ནས་བསམ་ཞིབ་ནན་ཉན་བྱས་ཏེ་ཆོས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་སློ་སྦྱང་ལ་སྦྱགས་
སྤོང་བྱུང་བ་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའོ། །

རྩ་བར།

དོལ་ཆོད་དུ་སྦྱང་།

ཞེས་པ་སློ་སྦྱང་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྐབས་སློ་སྦྱང་འདིས་པན་ནམ་མི་པན་
སྟམ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་མི་བྱེད་པར་སློ་ཡིངས་བསྐྱར་རམ་ཡིངས་འགའ་ཀྱིས་སྦྱང་དགོས་
ཞེས་པ་ཡིན། སློ་ཡིངས་འགའ་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་གཙང་མ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་
པས། སློ་སྦྱང་ལ་སློ་ཡིངས་འགའ་བྱས་ནས་སྦྱང་ན་སོ་སོའི་བསམ་སློ་དེ་སློ་སྦྱང་
ལ་བྱུག་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཏེ་སློ་སྦྱང་གི་ཉམས་ལེན་རྗེ་བཟང་རྗེ་བཟང་དུ་འགྱུར་
ལ། གང་མཆམས་ནས་བསམ་སློར་སློ་སྦྱང་མ་གཏོགས་འཁོར་རྒྱ་མེད་པ་ཆགས་
ཀྱི་ཡོད་པས། སློ་སྦྱང་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ངོས་ནས་ནོར་འཁྱུལ་སོང་ན་མ་
གཏོགས་སློ་སྦྱང་ལ་སློ་ཡིངས་འགའ་ཆོག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་དོལ་ཆོད་དུ་
སྦྱང་དགོས་སོ། །སློ་ཅེ་གཉིས་པ་ལ་དོན་མི་འགྱུག། །ཅེས་པ་ལྟར་སློ་སྦྱང་ལ་སོམ་
ཉི་ཡོད་ན་ཕྱི་བཞོལ་ཆེ་བ་དང་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་འབྱུང་སྐབས་དེ་ལྟར་མ་སོང་བར་
སློ་དེ་ལ་བྱུག་པ་དང་ཐེམ་པ་ལྟ་བུར་དགོས་སོ། །དེ་ནས།

རྩ་བར།

རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀྱིས་ཐར་བར་བྱ། །

ཞེས་པ་སློ་སྦྱང་ལ་ཉམས་ལེན་དགའ་རབ་བྱས་པ་ན་ཉོན་མོངས་མཛོན་

གྱུར་བ་འགགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་མིན་ནམ་བཤམ་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པར་
 འགྱུར་བ་མིན་ནམ་སྤམ་སྤིང་པས། དེའི་སྐྱབས་སྤར་ཡང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་མཆོན་
 མ་ཡིད་ལ་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ན་སྤར་ཡང་ཉོན་མོངས་ལ་
 དམིགས་ཕྱགས་ནས་སྐྱོ་སྐྱོང་དགོས། དེ་བཞིན་རང་གི་སྒོ་གསུམ་དང་བྱུང་བར་
 སེམས་ལ་བརྟག་དབྱང་བཏང་སྟེ་སྐྱོ་སྐྱོང་གི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་དེས་སྤར་ལས་རྗེ་
 བཟང་རྗེ་ལེགས་སུ་གྱུར་འདུག་གམ་མི་འདུག་མི་འདུག་ན་སྐྱོ་སྐྱོང་ཉམས་ལེན་བྱེད་
 སྤངས་ནོར་ནས་ཡོད་པས་སྐྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས། ལ་ལ་སྐྱོ་སྐྱོང་ཨོ་ཅམ་ཆགས་
 དུས་འཕྲལ་མར་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་པས་དེ་དུས་ངས་སྐྱོ་སྐྱོང་
 ཉམས་ལེན་སྤྱད་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཆ་ཆང་བྱས་ཆར་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་
 བད་དུ་རྩ་བ་ནས་སྤངས་མེད་པས་སྤར་དེའི་དབང་དུ་ཤོར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས་
 ང་རྒྱལ་བྱ་བའི་གནས་ག་ནས་ཡོད་སྤྱམ་སྟེ་ང་རྒྱལ་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཞི་དུལ་བག་
 ཡོད་ལ་གནས་ཐུབ་པ་དགོས། མདོར་ན། རྟོག་བ་ཞེས་བ་ཡུལ་རགས་པ་འཆོལ་
 བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ལ། དཔྱོད་བ་ཞེས་བ་ཡུལ་ཞིབ་པར་དཔྱོད་
 བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒོམ་དང་སྒོམ་
 མ་ཡིན་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱོ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་དེ་ལས་
 བར་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་ལས་འབྲས་སྤར་རགས་དང་མི་རྟག་
 བ་སྤར་རགས། ཉེན་འབྲེལ་དང་བདག་མེད་སྤར་རགས་སོགས་ལ་དབྱང་འཛིག་གིས་
 འཛིག་ལྟ་དང་དེས་བྲངས་པའི་ང་རྒྱལ་འགོག་གཞོན་ཅི་ཐུབ་བྱེད་དགོས།

རྩ་བར།

ཡུས་མ་བསྐྱོམ།

ཞེས་པ་ངོ་གསོ་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་གྲུས་ཨ་མར་

སློབ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མདོག་མདོག་གིས་ཡུས་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བའི་རེ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
སྟེ། སློབ་སྦྱང་གི་ཉམས་ལེན་ཐོན་བྱ་བྱུང་ཆེ་གཞན་ལ་ངོ་གསོའམ་ཡུས་བྱས་ཏེ་
དབྱིངས་འཕར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ངོ་གསོ་བྱས་ན་སྤར་བྱས་པ་རྣམས་འགྲོ་བ་རྒྱལ་
འགྲོ་བའམ་བར་ཆད་མང་བ་དང་ཁེངས་པ་འཕེལ་བ་སོགས་ཡོད་གི་རེད། དེ་ལྟར་
མི་བགྱི་བར་མདོན་ཚུང་བྱས་ན་ཉམས་སྟོབས་འཕེལ་ཆེ་བ་དང་བར་ཆད་ཚུང་བ་
སོགས་སློབ་སྦྱང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་རང་ཉིད་
དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་མང་གིས་བརྩི་བཀུར་ཡོང་
ཐབས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་མཁས་པ་དང་མིང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
ཆོས་མཁས་པ་དང་མིང་ཆེན་ཀྱི་ཡུས་བྱས་ནས་གོ་གནས་ལ་ཅོད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
ནི་ཡུས་བསྐྱོམ་པའམ་ཡུས་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དེ་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་མཐོ་
དམའ་འབྲིང་གསུམ་གང་དུ་བཞག་ཀྱང་དགའ་སྟོའི་རང་གནས་ཐུབ་པ་དང་། རང་གི་
ཉམས་ལེན་རྣམས་གཞན་ལ་མདོན་མཚན་དུ་མི་འགྱུར་བར་སྤུས་ཐུབ་པ་དགོས།
ང་ཆོས་དུས་རྒྱུད་དུ་ང་མཁས་པ་ཡིན་སྟེ་མི་རྣམ་ཏོག་དང་། ང་བཙུན་པོ་ཡོད་
སྟེ་མི་རྣམ་པ་དང་། ང་སློབ་སྦྱང་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་རྒྱུན་རིང་སོང་སྟེ་མི་རྣམ་ཏོག་
མང་པོ་སྐྱེ་སྤིད་ཀྱང་དེ་ནི་སྟོ་སྟོ་ཆོགས་ནས་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས། བཞི་བརྒྱ་
པ་ལས། བདེ་བ་རྟོག་པས་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། རྟོག་པ་སྤྱུག་བསྐྱུང་དབང་བསྐྱར་
བས། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་ལས་ཐམས་ཅད་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
བདེ་བ་རྟོག་པས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རྟོག་པ་སྤྱུག་བསྐྱུང་གིས་དབང་བསྐྱར་
བས་སྤྱུག་བསྐྱུང་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་
རྣམ་ཏོག་གིས་བྱས་པ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་ཁ་དབེར་ཡང་། རྣམ་ཏོག་དགར་ལངས་
ཁང་སྟོང་རྒྱན་མས་བརྩུང་། །ཞེས་སྤར་མི་ཞིག་ཁང་པ་སྟོང་བར་ཉལ་སྟོད་སྐབས་

རྒྱ་མ་སྤེབས་མི་ཡོང་ངམ་སྤྲུལ་སྟེ་རྣམ་རྟོག་ཤུགས་ཆེར་བྱིན་པས་རྒྱན་མའི་སྤང་བ་
 འཤར་ཏེ་རྒྱ་མ་སྤེབས་བྱུང་ཞེས་གཉིད་ལ་བ་ཤུགས་དྲག་དང་བཅས་གཉིད་སད་དེ་
 རྫོས་འགྲོ་བའི་གནས་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་རེད། འཇིག་རྟེན་འདིར་བདེ་བ་ཅི་ཡོད་
 བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་བཟོས་པ་མ་གཏོགས་བདེ་བ་རང་མཚན་
 བའམ་དངོས་གནས་པ་མེད་ཅིང་། རང་ཉིད་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱུང་དུས་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ལས་རྣམ་རྟོག་དུ་མ་འཕེལ་ཏེ། ལ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། ལ་ལ་སྤྲོག་རྒྱུ་
 ཆེ་བ་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རེད། རང་རང་ཆོས་རང་གི་རྣམ་རྟོག་ལ་
 དཔྱད་ན། རྣམ་རྟོག་འབྲེལ་མེད་སྤྱི་བ་སྤྱིང་ཆོར་ཇི་གསལ་དུ་འགྲོ་དཔེར་ན། རང་
 ཉིད་ལམ་ཁ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ན་རྣམ་ཀྱན་ངོ་ཤེས་ཤིག་ཡོང་སྟེ་སྐད་ཆ་མ་བཤད་
 པར་ཐད་ཀར་བྱིན་ན་དེ་མ་ཐག་བསམ་སྒོར། ཁོས་ང་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་མ་སོང་།
 ག་རེ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤྱི་བ་ཡིན། སྤར་ཨ་ཁུ་སྟོན་པ་དང་
 མི་ཞིག་ལམ་ཁར་བསྐྱོད་པ་ན་པར་ཅམ་ནས་བཟའ་ཆང་གཉིས་པན་ཚུན་མཛའ་
 མདོག་གིས་ལག་པ་འཇུ་རེས་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པས། མི་དེས་ཨ་ཁུ་སྟོན་
 དང་དེ་གཉིས་འཆམ་མདོག་ཁ་བ་ལ་ཟེར་བས། ཨ་ཁུ་སྟོན་དེ་གང་ཡང་མ་རེད། དེ་
 གཉིས་འཕམ་མར་རྒྱག་རེས་བརྒྱབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཟེར། མི་དེས་དེ་ལྟར་ག་འབྲེལ་
 རྒྱག་གི་རེད་བརྗོད་པ་ན། ཨ་ཁུ་སྟོན་ཨང་ཞེས་ཟེར་ནས་པར་ཅམ་བྱིན་ནས་
 སྤྱི་བ་དམན་དེར་མཇུག་ཀར་གྱིས་རྒྱུ་ཤོག་ཅེས་བཞུ་བཏང་ནས་མོའི་རྣ་བར་དོན་
 དག་གང་ཡང་མེད་པར་སྐད་ཆ་འབ་པེ་ཤོབ་པེ་ཞིག་བཤད། དེ་ནས་བྱད་མེད་དེ་
 པར་སོང་བ་ན། ཁྱོ་ག་དེས་མོ་ལ་མི་དེས་ག་རེ་ལ་བ་བྱུང་བྱིས་པ་ན། མོས་གཅིག་
 ལ་བ་བྱུང་སྟེ་ཏ་གོ་མ་བྱུང་ཞེས་ལན་བཏབ། གང་འཆམས་སོང་བ་དང་ཡང་ཨ་
 ཁུ་སྟོན་ཁྱོ་ག་དེ་སྐད་བཏང་སྟེ་སྤར་བཞིན་དོན་མེད་འབ་ཤོབ་བཤད། ཁྱོ་བོ་དེ་པར་

སོང་བ་ན་བྱུང་མེད་དེས་མི་དེས་ཅི་ཟེར་རམ་ཞེས་བྲིས་པ་ན། ཁྱོ་བོ་དེས་གཅིག་
བཤད་བྱུང་ཡང་ཉ་གོ་མ་བྱུང་ཞེས་ལན་བཏབ་པས། སྐྱེས་དམན་དེ་དོགས་པ་དང་
བཅས་སྤྱང་ལངས་ཏེ་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་གསང་གཏམ་ང་ལ་བཤད་མ་བྱུང་ཞེས་ཟེར།
ཁྱོ་བོས་ཀྱང་སྐྱེས་དམན་དེར་ཁྱོད་དང་མི་དེ་སྐད་ཆ་གང་བཤད་པ་དེ་ངར་བཤད་
མ་བྱུང་ཞེས་བཟའ་ཆང་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱག་རེས་ཤོར་བ་རེད། ཨ་ཁུས་མི་དེར་འོ་
ལྷོས་དང་འཛིངས་སོང་རམ་བཟོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྣམ་རྟོག་གིས་ང་ཆོ་
ལས་སྤྱ་པོར་ཕྱང་ཐུབ་པས་རྣམ་རྟོག་གིས་དབང་དུ་མ་སོང་བ་བྱ་དགོས། དེ་ནས།

རྩ་བར།

ཀོ་ལོང་མ་སྤྲོམ།

ཞེས་ཀོ་ལོང་ཞེས་པ་ཁོང་ཁྱོད་ཆ་ཤས་ཡིན། ང་རང་ཆོ་སྤྱོད་ཉམས་
ལེན་ཨོ་ཙམ་བྱེད་དུས་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་བྱེད་སྤྱངས་མ་འགྲིགས་པ་དང་ནོར་
འཁྲལ་མཐོང་ཆེ་འབྲལ་མར་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་ཅན་དུ་སྐྱེས། ཐུག་དོག་དང་ཐུང་
ཐུག་སོགས་རྒྱ་རྒྱུ་པོའི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ཡང་འགའ་
ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་འཁྲུང་སྐྱེས་ནས་བལྟས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པའི་ཞབས་འདེན་དང་མ་འབྲེན་མཁན་ཀྱི་རིགས་མཐོང་ཆེ་མི་སྤྱིད་པ་དང་
མི་བཟོད་པས་གཤེ་བ་དང་མཆང་འབྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡང་ཀོ་ལོང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
འདྲ་བའི་ཀོ་ལོང་བྱེད་པས་པན་ཐོགས་མེད་བསམ་པ་དང་། གཅིག་བྱས་ན་ང་ཆོད་
སྤང་ཚུལ་ལ་དེ་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་
པས་སྤང་ཚུལ་ནོར་སྤྱོད་སྤྲོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ན་མི་ཆང་མ་ཁམས་དང་
བསམ་པ་གཅིག་གྱུར་མིན་པས་དེ་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་སྤྱོད་བསམ་ནས་སེམས་མི་
སྤྱིད་པ་མི་བྱ་པར་བག་ཐེབས་ངང་གནས་དགོས་ལ། ལྷག་པར་སྤྱོད་བ་ཞིག་ཡིན་

ན་དེ་བས་ཀྱང་བཅོད་སྒྲོམ་དང་བག་ཐེབས་ངང་གནས་སྐབས་པ་དགོས། མདོ་ལས།
 བཅོད་པ་དཀའ་སྐབས་དམ་པ་བཅོད་པ་དེ། །སྤྱང་ན་འདས་པ་མཆོག་ཅེས་རྒྱལ་བས་
 གསུངས། །ཞེས་དཀའ་སྐབས་ཀྱི་ནང་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་དེ་བཅོད་པ་བསྒྲོམ་རྒྱ་
 དེ་ཡིན། དེའི་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་བྱེད་སྐབས་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་
 མེད་པ་དེ་ཡིན་གསུངས། ང་ཆོར་གཞོད་སྤྱེལ་མཁན་ཞིག་མ་སྤྱེབས་བར་བཅོད་པ་
 སྒྲོམ་སྤྱ་མདོག་ཁ་ཡང་། གཞོད་སྤྱེལ་མཁན་དངོས་སུ་ཡོང་སྐབས་བཅོད་པ་བསྒྲོམ་
 རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་དེའི་སྐབས་གཟབ་གཟབ་ནན་ཏན་བྱས་ནས་བསམ་དགོས།
 གཞོད་སྤྱེལ་མཁན་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཅོད་སྒྲོམ་དེ་དཔག་ལ་ཆ་བཞག་ན་དཔག་
 སྤྱང་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟར་ཡིན། དཔེར་ན། དཔག་མ་འཇིངས་གོང་དུ་སུ་
 ཡིན་ཀྱང་སྤོ་ཁོག་ཆེ་མདོག་བྱེད། ཡིན་ནའང་དངོས་ཡོད་ལ་སྤོ་སྤོབས་སུ་ཆེ་མིན་
 ཅི་དཔག་དངོས་གཞིའི་སྐབས་མ་གཏོགས་ཤེས་མི་ཡོང་། དེ་བཞིན་གཞོད་བྱེད་
 དངོས་སུ་མེད་སྐབས་བཅོད་སྒྲོམ་བྱེད་སྐབས་ཟེར་མཁན་ཤ་སྟག་ཡོད་ཀྱང་། བཅོད་
 སྒྲོམ་སྐབས་མིན་ནི་གཞོད་བྱེད་དངོས་སུ་སྤྱེབས་སྐབས་གཞི་ནས་ཤེས་རྟོགས་སྐབས་
 ཀྱི་རེད། སྤར་བོད་ནང་ཁ་རྒྱན་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ལ། མི་ཞིག་གིས་མཆོམས་པ་
 ཞིག་ལ་སྤྱ་ཞབས་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད་དམ་ངེས་པས། དེས་ང་བཅོད་པ་སྒྲོམ་
 བཞིན་ཡོད་ཅེས་ལན་བཏབ། དེ་ལ་པ་རོལ་པོས་འོན་སྐྱུག་པ་ཐོ་ཤིག་བཟོད་པས།
 མཆོམས་པ་དེ་སྤྱ་རྒྱུང་ལྟར་ནས་སྤྱག་པ་ཟ་དགོས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོ་ཤིག་ཅེས་ལན་
 བཏབ་པས། མི་དེས་མཆོམས་པ་དེར་ཁྱོད་བཅོད་པ་སྒྲོམ་ལུགས་དེ་གང་འདྲ་རེད་
 དམ་ཞེས་བཟོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་དུས་རྒྱུན་དུ་གཞོད་བྱེད་དངོས་སུ་
 འཕྲད་སྐབས་བཅོད་སྒྲོམ་བསྟེན་རྒྱ་དཀའ་བ་དང་། ཁྱད་པར་རང་གིས་རྒྱན་པར་
 བན་བཏགས་པའི་མི་ནང་ཆགས་ཤིག་གིས་རྒྱར་གཞོད་པ་བྱེད་ན་བཅོད་སྒྲོམ་

བསྟན་རྒྱ་དེ་བས་ཀྱང་དགའ་བས་ང་ཚོས་དེ་དག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཅོད་
བའི་ཉམས་ལེན་དམིགས་ཕྱགས་ནས་ཚོ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ཐུབ་ཐབས་སུ་དགོན་
མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་བ་སོགས་བྱེད་དགོས་པས་གོ་ལོང་མི་སྟོམ་པའི་
ཉམས་ལེན་དེ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་ཞིང་གལ་ཆེ་བལོ། །དེ་ནས།

ཙ་བར།

ཡུད་ཅམ་པ་མི་བྱ།

ཞེས་པ་དཔེར་ན་སྤྱང་པོ་ལ་ཟས་སྦྱིན་ན་ཁ་ཐུག་དེར་དགའ་མདོག་བྱས་
ཀྱང་གང་མཆོམས་ནས་སྤར་གྱི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཡལ་ཟེན་པ་དེ་བཞིན། ཚོ་སྤྱོད་
ཉམས་ལེན་བྱེད་སྐབས་སྐབས་རེར་ཚོ་སྤྱོད་ཉམས་ལེན་སྤྱས་དག་མདོག་ཁ་པོ་
བྱེད་པ་དང་། སྐབས་རེར་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གང་བྱུང་མང་
བྱུང་བྱེད་པ་སྟེ། མདོར་ན་རྣམ་འགྱུར་མི་བརྟན་པ་འགྱུར་ཕྱོག་ཆེ་བས་ཡུད་ཅམ་
ནས་འགྱུར་ཕྱོག་བྱེད་པ་དེ་འབྲ་བ་མི་བྱ་བར་ཕྱགས་རྒྱན་བརྟན་པོ་བྱེད་དགོས།
དེ་ནས།

ཙ་བར།

འོར་ཆེ་མ་འདོད།

ཅེས་པ་གཞན་གྱིས་རོགས་རམ་བྱུང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་དགོས་
ཀྱང་ལན་མང་ཞུ་བྱག་ན་པ་རོལ་པོ་བསུན་སྤང་སྦྱིབ་པའི་ཉེན་ཡོད་ལ། དེ་འབྲ་ཞུས་
བྱག་ན་ད་དུང་དགོས་ཟེར་མཁན་འབྲ་ཆགས་ཉེན་ཡོད། དེ་བས་སེམས་གཏིང་
ནས་བཀའ་འདྲིན་བསམ་ཤེས་དང་དེ་འབྲ་བར་པར་བྱེད་དགོས་པ་བསམ་ཞིབ་རྒྱན་
སྤྱོད་དགོས་པ་ལས་ཕྱིའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཅམ་གྱིས་ཏ་ལས་ལས་བྱེད་མི་རུང་། ང་
ཚོ་ཚོས་རྣམ་དག་བྱེད་དུས་རོགས་རམ་མང་དུ་འགྲོ་བ་བདེན་ཡང་དེས་སྟོབས་པ་

མི་བྱེད་པར་འདི་ལྟར་བྱེད་མཁན་ཡོང་བ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་རང་ཉིད་
 ཆོས་རྣམ་དག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་སྟེ་ནས་ཆོས་བྱ་བར་སློབ་སྦྲེལ་དགོས་
 ལ། བྱིས་སྤྱིན་བདག་གི་བཀའ་བློན་ཡང་ཡང་བློན་དགོས། དུས་རྒྱུན་དུ་རྩེ་སྤྱིན་
 བདག་བྱང་ཡང་སྤྱིན་བདག་ལས་དངོས་པོ་གང་ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་
 ཞིག་ཅེས་ཀྱང་བྱེད་སྟེ་ཆོས་མཐུན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཅད་སྤྱོད་གཏོང་ཤེས་དགོས།
 ཡང་སོ་སོས་ཆོས་ཏོག་ཅན་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིན་བདག་ཡག་
 པོ་ཞིག་བྱང་ན་བསམ་པ་དང་། ལྷ་ཆོས་སྤྱོད་གི་གྲོགས་དང་འཕྲིན་ལས་འབྲ་མི་
 འོང་ངམ་སྟེ་ཆོས་པའི་རེ་བ་བྱེད་མཁན་ཡོང་སྤྱིད་ཀྱང་དེ་འབྲ་གཏན་ནས་བསམ་
 མི་རུང་། སྤར་ཁུས་པའི་བཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཁུ་བ་བསམ་གྱིས་མི་
 གྲུབ་པའི་མཁས་བྱུང་ཞིག་བྱང་། ཁོང་སློབ་གཉེར་གནང་སྐབས་ལྷ་སར་ཡོངས་
 འཛིན་ཕུར་སློབ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱོད་པ་ལྟར་དུ་གསུང་ཆོས་ཁུ་བར་ཐེབས་
 ནས་བཞུགས་པ་ལ། སྐབས་དེར་ཁོང་འཆོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པོ་ཡིན་སྟབས་མི་ཞིག་
 གིས་རས་ཁྲག་ཞིག་ཏུ་ཅུ་པ་དང་མར་རྩོག་གཅིག་ཕུལ་ཏེ། ལྷ་ས་དགའ་ལྗན་
 ཁང་གསར་ནས་བསྐྱར་བྱང་ཁུ་བས། བཀའ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པར། ང་ལ་བོད་
 གྱི་རྒྱལ་པོས་བཞུགས་ཁང་དགའ་ལྗན་ཁང་གསར་ནས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་གསོལ་
 རས་གནང་ནས་སྤྱིན་བདག་བྱེད་གྱི་ཡིན་ཕུགས་ལ་བརྟགས་ན་ང་གང་འཆོམས་
 སྟན་ཐུགས་བྱང་ཡོད་པའི་འདུག་སྟེ་དུ་དགའ་སྤང་འུགས་ཆེར་འར་བ་རེད། དོན་
 དངོས་སུ་ཕུར་སློབ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་གིས་ཕུལ་བ་ཡིན་ཅང་། དེ་
 རྗེས་གསུང་ཆོས་སྐབས་ཕུར་སློབ་རིན་པོ་ཆེས། འགའ་ཞིག་ཅུ་པ་དང་མར་རྩོག་
 ཞིག་བྱང་བ་ན་སྤྲོ་མས་གནང་བ་མཤེས་པར་བོད་གྱི་རྒྱལ་པོས་གནང་བྱང་སྟེ་
 སྤྱོད་པ་བྱེད་གྱི་ཡོད་རེད་ཅེས་གོ་རྒྱུ་དང་སྤྲུགས་གསུངས་པ་ན། བཀའ་ཆེན་

ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རང་ལ་གསུངས་པ་མཐུན་ཏེ་འཕྲུལ་མར་ཡར་ལངས་
ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་དགོངས་གསོལ་ཞུས་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྐབས་འགའ་ཞིག་
ལ་སྦྲེལ་སྤྲུལ་ནས་སྤུལ་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་སེམས་གྱིས་སྤྲུལ་ནས་
སྤུལ་བ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། གང་ལྟར་གང་ཡོང་བ་དེ་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་
བ་ཡིན་སྟབས་ཆོས་བྱ་རྒྱུའི་སེམས་འཁྲུགས་སྤེལ་དགོས་པ་ལས་ང་རྒྱལ་དང་ད་དུང་
བྱུང་ན་སྟམ་པའི་རེ་སེམས་དང་ཉམ་སེམས་བྱ་རྒྱ་སྤང་དགོས། དེ་བཞིན་ང་ཆོའི་
ཁང་ཆོན་དུ་སྤར་དཔེ་ཆ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོང་དཔེ་མཆོམས་སུ་བཞུགས་དུས་དཔུལ་
དང་རྩམ་པ་རྫོགས་ནས་རྩམ་པ་ཉི་ལྔ་འགྲོ་བར་དཔུལ་མེད་པས་སེམས་སྦྱོར་ནས་
དཔེ་ཆར་མགོ་བཞག་ནས་གཉིད་ཁུག་གཉིད་ཡར་སད་པ་ན་དཔེ་ཆའི་ཐོག་ལ་ཉམ་
ག་དཀར་པོ་གཉིས་བཞག་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། སྐབས་དེར་ཉམ་
ག་དཀར་པོ་གཉིས་ཡོད་ན་སྦྲེལ་བ་གཉིས་གསུམ་ལྷང་བའི་རྩམ་པ་ཉི་ལྔ་བྱེད་ཡོད། དེ་
འདྲ་ཡིན་དུས་ཆོས་རྣམ་དག་བྱེད་ན་གྲོགས་དང་འཕྲིན་ལས་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད།
དེ་ལྟར་གཉམ་དཔེར། ཐང་ཡངས་མོར་འགྲོ་དུས་སྤྱི་ཨ་ལ་ཐ་ལ། །འགག་དོག་སར་
སྤེབས་དུས་གུ་རུ་བསྒྲུ་འབྱུང་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤར་མི་ཞིག་ལམ་དོག་པོ་
ཞིག་ཏུ་བྲེལ་དེད་ནས་བྱིན་པས་ལམ་གཟར་པོ་ཞིག་ཏུ་བྲེལ་གཡང་དུ་ལྷུང་བས།
སློབ་དཔོན་བསྒྲུ་མཐུན། ཞེས་བརྗོད་དེ་བྲེལ་བཀྲགས་པ་ན་བྲེལ་དེ་འགྲོགས་སྤུབ་
པ་བྱུང་། དེ་ལྟར་འགྲོགས་སྤུབ་པ་ན་སློབ་དཔོན་བསྒྲུ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་མ་བརྗོད་
པར་ཨ་པོ་ངའི་འཁྲུགས་ཞེས་དཔུང་པ་ངོམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། དེ་ལྟར་ང་ཆོར་དཀོན་
མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ལ་བརྟེན་ནས་རོགས་པན་འབྱུང་སྐབས་ང་རང་གིས་འགྲོན་
བྱུང་བསམ་རྒྱུ་མེད་ལ། སྤྱིན་བདག་སོགས་གྱིས་རོགས་པན་བྱེད་པ་ལའང་ལུང་ཆེ་
མི་འདོན་པར་དཀོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཡིན་སྟམ་ན་དོན་དུ་མཐུན་ཆེའོ། །

ཐོ་སྤྱོད་གི་པན་ཡོན་བསྟན་པ།

དེ་བར་གྱིས་ཐོ་སྤྱོད་གི་དངོས་གཞི་རྫོགས་ནས་ད་པན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི།
ཅ་བར།

སྟིགས་མ་ལྟ་པོ་བདོ་བ་འདིས། །

བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ཆེས་སྟིགས་མ་ལྟ་པོ་དུས་འདིར་རྒྱན་ངན་གིན་དུ་མང་བས་དེ་དག་
བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བའི་ཐབས་ལ་མ་བརྟེན་ན་ཐོ་སྤྱོད་རྒྱན་འཁྲོངས་དཀའ་བས་
ངེས་པར་བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བའི་མན་ངག་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་གིན་དུ་གཤམ་
ཆེན་པོ་ཡིན། སྟིགས་མ་ཞེས་པ་བཅུད་བཏོན་པའི་ལྷག་རོ་ལ་གོ་དེ་ལ་ལྟ་ཡོད་པ་ནི།
དང་པོ། ཆེ་སྟིགས་མ། གཉིས་པ། འོངས་སྤྱོད་སྟིགས་མ། གསུམ་པ། ཉོན་མོངས་
སྟིགས་མ། བཞི་པ། ལྟ་བ་སྟིགས་མ། ལྟ་བ་སྟིགས་མ་ལྟ་བ་སྟིགས་མ་བཅས་སོ། །

དང་པོ། ཆེ་སྟིགས་མ་ཞེས་པ་ཆེ་ལོ་དབག་མེད་ནས་མར་འགྲིབ་ནས་ད་
ཆ་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་བཅུའི་ནང་སླེབས་ཡོད། བསོད་
ནམས་བསམགས་པའི་དབང་གིས་ཆེ་རིང་པོ་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་འགྲིབ་ནས་སྤྲེག་པའི་ལས་
དབང་གིས་ཆེ་བྱང་དུ་བྱང་དུ་འགྲོ་བ་རེད།

གཉིས་པ། འོངས་སྤྱོད་སྟིགས་མ་ནི། དེ་སྤར་ཡིན་ན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་
བཟའ་བཅའ་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་སྤྱོད་བྱུང་གྱང་། དེང་སྐབས་དེས་མ་ཆེམས་པར་
འབྲུལ་ཆས་ཀྱིས་རྫས་སྤྱོད་རིགས་ལས་བཅོས་པའི་བཟའ་བཅའ་རིགས་འབྲུལ་མིན་
སྤྱོད་ཆོགས་ལ་འོངས་སྤྱོད་དགོས་པ་ཆགས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་འསྤོད་བསྟེན་ལ་
རྒྱད་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པས་དེ་ལ་འོངས་སྤྱོད་སྟིགས་མ་ཟེད།

གསུམ་པ། ཉོན་མོངས་སྟིགས་མ་ནི། སྤར་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་
ཉོན་མོངས་ཕྱ་མོ་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད། ད་ཆ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤར་སོགས་
ཉོན་མོངས་རགས་པ་འབྲེམ་མིན་ཆེས་མང་བས་ཡིད་མི་བདེ་ཆེས་ཆེར་བདོ་བ་འདི་
ལྟར་རེད། དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤར་གཏི་ཐུག་དང་ང་རྒྱལ་སོགས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
རགས་ཤིང་རྩལ་པར་གྱུར་བས་ན་ཉོན་མོངས་སྟིགས་མ་ཟེར།

བཞི་པ། ལྟ་བ་སྟིགས་མ་ནི། དེ་སྤར་ཡིན་ན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
ལྟ་བ་འབྲེམ་མིན་ཡོད་པ་ལས་སྤྱིད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འབྲེམ་མེད། དེར་སྐབས་
ཆོས་ལུགས་ཙམ་མིན་པར་སྤྱིད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འབྲེམ་མིན་དར་བྱུང་ཆེ་བ་དང་།
དེར་སངས་མང་ཆེ་བས་ངའི་ལྟ་བ་དང་ཁོའི་ལྟ་བ་ཞེས་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་བཅད་སྤྱོད་
བཏང་སྟེ་སྤྱི་ཆོགས་ནང་འཁྱུགས་ལོང་དང་ཚོད་པ་ཆེས་ཆེར་བདོ་བས་སེམས་ལ་
བདེ་འཇགས་མེད་པ་འདི་རེད། མདོ་ལས་ཀྱང་རབ་བྱུང་རྣམས་ནི་ལྟ་བ་ལ་ཚོད།
ཅེས་པ་ནི་འཆོ་བ་ཆེད་སྐྱབ་མི་དགོས་པས་དེ་ལ་ཆེར་མི་ཚོད་པ་སྤར་བྲགས་
ཀྱང་དེར་དུས་བྱིས་པ་དང་བྱུང་པར་ཆེར་མི་མཛོན། བྱིས་པ་རྣམས་འཆོ་བ་ཆེད་
སྐྱབ་དགོས་པས་དེ་བཟང་ངན་གྱིས་ཚོད་པ་མང་པོ་ལོང་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ལྟ་
བ་མི་མཐུན་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་འཁྱུག་ཚོད་བར་མ་ཆད་པ་མཛོན་
གསལ་ཇེ་ཆེར་ཕྱིན་ཡོད།

ལྔ་པ། དེ་ལྟར་ཆེ་སྟིགས་མ་དང་། ལོངས་སྤྱོད། ཉོན་མོངས། ལྟ་བ་
སྟིགས་མ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱུན་བྱས་ནས་སེམས་ཙན་སྟིགས་མ་འཕེལ་སྟེ། འགྲོ་བ་
མིའི་རིགས་ལ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་གོམས་སྟོལ་དང་ཤེས་ཡོན་རྩེ་ཞན་རྩེ་ཐུག་ཏུ་སོང་
ཞིང་། སྤངས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་གོམས་སྟོལ་སྐོ་གང་ས་ནས་སྟོལ་ཡང་དེས་
འཆལ་སྤྱོད་དང་མ་རབས་སོགས་ཀྱི་ངན་སྤྱོད་འཕེལ་ཏེ་རང་བཞིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་

བག་མེབས་དང་བདེ་འཇགས་དཀའ་བས། དངངས་སྒྲག་དང་དཀའ་དུབ་འཕེལ་
བས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དམ་གཙུན་དང་བསུན་བཅོར་ཁྲབ་ཆེར་དགོས་པ་ཆགས་
ཡོད། འདི་ནི་སེམས་ཅན་སྟོགས་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་སྟོན་ཅུ་ཡིན།

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིའི་འབྱུང་བའི་འཁྲུག་རྒྱུན་མང་བས་ཆར་ཆུ་དུས་
སྤྱི་མི་འབབ། ལོ་ལྷན་ལ་རྒྱུད་ཆག་ཆེ་བས་རང་བཞིན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་
ཉམས་ནས་ཆོན་རིག་བཟོ་སྦྲུལ་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད།
དེ་དག་གི་རྒྱུན་པས་ནད་རིགས་འབྲས་མིན་སྤྲོ་ཆོགས་ཅིང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ནི་
ཆེས་སྟོགས་མའི་དུས་སྤྱི་སྤྱོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེར་བརྟེན་སྤར་བསྐྱེད་བ་
བཟང་དུས་མི་ཆེ་བསྐྱེད་ནས་མོ་སྤྱང་ཉམས་ལེན་བྱེད་བ་དང་ད་ལྟ་ཉིན་མ་གཅིག་
མོ་སྤྱང་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་བ་ཆེས་དཀའ་བས་བསྐྱེད་ན་དེ་གཉིས་པན་ཡོན་
ཆེ་ཆུང་མཉམ་པར་གསུངས་ཡོད། དཔེར་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞལ་བཞུགས་
སྐབས་རབ་བྱུང་གི་སྤོམ་པ་མི་ཆེ་གཅིག་སྤང་བ་དང་། ད་ལྟའི་དུས་འདིར་རབ་
བྱུང་གི་སྤོམ་པ་ཉིན་གཅིག་སྤང་བ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་པན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས།
རྒྱ་མཆོན་ནི། དུས་འདིར་བསྐྱེད་སྤོམ་སྤང་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་སྟབས་ཉིན་མ་
གཅིག་ལ་བསྐྱེད་སྤོམ་ནལ་མ་རེ་སྤང་ཡང་རྒྱལ་བ་རྣམས་སྤྲུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་
པར་འགྱུར་བས་ཅི་ཅུ་རྒྱལ་བ་མཉེས་པ་དེ་ཅུ་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
རྒྱ་ཆེན་བསགས་པ་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དེར་སྐྱབས་འཇོག་སྤྱིང་འདིར་
ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་མ་དག་མང་པོ་ཞིག་འབྲས་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་
རྣམ་པར་དག་པ་ལའང་གནད་དུ་སྦྲིན་པ་དང་མ་སྦྲིན་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས་
ཆོས་རྣམ་དག་གནད་དུ་སྦྲིན་པ་བྱ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་སྟབས། དེ་ལྟ་བུའི་
དཀའ་བའི་དུས་འདིར་མོ་སྤྱང་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་སྤྲུགས་ཤིན་

ཏུ་མཉེས་པར་འགྱུར། དཔེར་ན། ང་ཚོ་འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེ་
ཁ་སློམ་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཇ་ཐང་ཞིག་འཐུང་རྒྱ་བྱུང་ནའང་ཞིམ་ཐག་ཆོད་དེ་མི་
ཆེར་མི་བརྗེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤར་ཕན་གྱི་སར་བསྐྱད་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཆོས་
མཆམས་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལྷ་གྲུང་གསེང་ཡིན་སྟབས་
རི་ལ་དཔེ་མཆམས་ཕྱིན་ཏེ། འཚོ་བ་ཤིན་ཏུ་བཞེན་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱད་པའི་སྐབས་
ཤིག་དགོན་པར་དགེ་བཤེས་ཤིག་གི་སར་ཞག་ཉི་ལྔ་བར་ཕྱིན་པ་ན། དགེ་བཤེས་
དེས་ང་ལ། ཁྱེད་རང་དཔེ་མཆམས་སུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་
བྱུང་། ངས་ཀྱང་། ལགས་ཡིན་ཞུས་པས་དགེ་བཤེས་ཁོང་གིས་འདྲིར་ཏྲིག་ཙམ་
སྟོང་གསུངས་བྱུང་། དགེ་བཤེས་ཁོང་གིས་པོར་བའི་ནང་དུ་ཅམ་པ་ཡག་ཤོས་
དང་། བྱར་ཞིབ་དང་། མར་ཞག་བཅས་སྒྲགས་ནས་ཞག་སྒྲགས་ཞིམ་པོ་ཞིག་
བརྗེས་ཏེ་གནང་བྱུང་། ངས་ཀྱང་སྒྲགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུས་ཏེ་ཟས་པས་དེང་སང་གི་
གསོལ་ཆོགས་དྲག་ཤོས་ལས་ཀྱང་ཞིམ་པའི་ཆོར་སྤང་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྐབས་དེར་
འཚོ་བར་དཀའ་ངལ་ཡོད་སྟབས་སྒྲགས་དེ་སྤྲོད་པོ་ཞིག་བྱུང་ཙང་སྒྲགས་དེ་དང་དེ་
གནང་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་ལགས་ད་ལྟའང་སློང་རྩ་ཁྲ་ལམ་མེར་དན་གྱི་འདུག་
དེ་བཞིན་ད་ལྟའི་དུས་ལྟ་བུར་ཆོས་ཀྱི་མཁན་དང་དེའི་ནང་ནས་ཆོས་རྣམ་དག་
ཀྱི་མཁན་ཤིན་ཏུ་དགོན་པོ་ཡིན་སྟབས་ཆོས་རྣམ་དག་ཀྱི་མཁན་གཅིག་བྱུང་
ནའང་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཉེས་ཤིང་ཡི་རང་ལྷག་པར་འཕེལ་བས་བསོད་ནམས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན།

མདོ་དོན་སྟོང་པོ་ནི། སྟིགས་མ་ལྷ་ཤིན་ཏུ་བདོ་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྲ་ཆོགས་
སྟེད་ཀྱི་ཁྱེན་རན་མང་བ། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྣམས་ལ་བར་
ཆད་མང་བ། བསམ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་དང་བྱ་རྒྱ་སྟིགས་པ་ལས་མི་ཤེས་པའི་དུས་ཆོད་

ཡིན་ཏུ་སྤྱོད་བའི་གཉེན་འཕྲུང་འདིར་མོ་སྤྱང་གི་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་འདི་མེད་ཐབས་བྲལ་
ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱུན་དན་གདོང་ལེན་གྱིས་མ་སྦྱབ་ན་ཆོས་རྒྱུན་བསྐྱོང་དཀའ་བ་ཡིན།
དེ་ལྟར་གདོང་ལེན་སྦྱབ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱང་སྤར་ལྷག་འཕེལ་སྟོབས་ཆེ་བས་རྒྱུན་
དན་བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་རྒྱུ་མེད་ཐབས་མེད་བ་ཡིན། མོ་སྤྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་
སྒྲོར་ཞུགས་ནས་འབད་བ་བསྐྱག་བསྐྱོང་ན་རྒྱུན་དན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་གྱི་ལམ་
དུ་བསྐྱར་རྒྱ་སྤྱོད་སོང་སྟེ་བགས་གྱིས་སྦྱབ་པར་འགྱུར།

བསྐྱར་རྒྱུ་དངོས་ནི། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིར་བཙུག་ལྟན་འདས་
ཞུགས་ཐབས་འཕྲུག་བ་སྟོགས་མ་ལྟ་བུ་བདོ་བའི་དུས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན། བྱང་པར་
ད་ལྟ་སྟོགས་མ་ལྟ་ལས་ཀྱང་སྟོགས་མར་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས་བྱ་བ་
ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ལས་མེད། བྱ་རྒྱ་སྟོགས་
བ་ལས་མེད། ཐམས་ཅད་དན་ན་དགལ། སུ་བཟང་ཡང་རང་གི་ཤེས་བ་ལ་བྱག་
གཟེར་ཆེ་བས་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་བ་འབའ་ཞིག་སྤྱོད་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོགས་ནས་འདུག་ས་ཡིན། གཞན་ཡང་དཀར་པོ་ལ་དགའ་
བའི་བསྟན་བ་བསྐྱང་བའི་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱིར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་སོང་། རག་པོ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་མཐུ་
དང་ཅུས་བ་རྒྱས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཀའ་མི་ཤེས་བ་དུ་མ་བྱུང་། དེས་
ན་དུས་དེང་སང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཅིར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོལ་སྒྲོལ་ཆོགས་སྦྱབ་པའི་
རྒྱུན་མང་ལ། བྱང་པར་དུ་བསྟན་བ་ཉམས་སུ་ལེན་བ་རྣམས་ལ་བར་ཆད་སྒྲོལ་སྒྲོལ་
འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་རྒྱུན་དན་གྱི་རྒྱ་འཛིངས་པའི་དུས་འདིར་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་མ་
བསྐྱབས་ན་ཆོས་གཞན་གང་གི་སྒྲོར་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་མགོ་ཐོན་པར་མི་འགྱུར་
ལ། འདིའི་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་འབད་བས་རྒྱུན་དན་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་གྱི་ལམ་

སྒྲིང་བའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །པན་ཡོན་གཞན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་
སུ་བསྐྱལ་བ་ཅམ་དགེ་སྒྲིང་བྱས་པ་བས། ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་
གཡུལ་ལོག་བྱུང་བའི་དུས་འདིར་ལོ་རེ་ཅམ་དགེ་སྒྲིང་བྱས་པས་ཆོགས་རྫོགས་
པར་འགྱུར་བས། གློ་སྒྲིང་དུ་བརྟུབ་པ་རྣམས་ལ་སྙིགས་མ་ལུ་པོ་བདོ་བ་དེ་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་མ་བརྟུབ་པས་འཆང་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོ་གསུམ་
ཀྱི་བྱ་བ་གང་ལ་ཞུགས་ཀྱང་གོང་གི་གློ་སྒྲིང་གི་དམ་ཆོག་དང་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་འོ་
པར་བྱས་ནས་དེ་དང་མི་འགལ་བར་བསྐྱབ་ན་རྒྱུན་ལྔ་བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་
བའང་ངང་གིས་འབྱུང་རོ། །

མཐུག་བསྟུ་བ།

དེ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་
འཆད་ཁ་བས། རང་གི་མོས་པ་མང་བའི་རྒྱས། །སྟུག་བསྐྱལ་གཏམ་ངན་ཁྱད་
བསད་ནས། །བདག་འཛིན་འདུལ་བའི་གདམས་ངག་ཞུས། །དེ་ནི་ཤི་ཡང་མི་འགྱོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་ཉིད་གློ་སྒྲིང་འདི་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོ་བ་དང་དད་མོས་
འག་པོས་རྒྱ་བྱས་ཏེ། སྟུག་བསྐྱལ་དང་གཏམ་ངན་ཅི་བྱུང་ཁྱད་དུ་བསད་པ་དང་དང་
དུ་གླངས་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་འགོང་པོ་འདུལ་བའི་ཐབས་སུ་
གློ་སྒྲིང་དོན་བདུན་མས་གཙོས་པའི་གློ་སྒྲིང་མཐའ་དག་གི་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་
ཉམས་ལེན་ལ་བརྟུན་པ་བསྐྱེད་པའི་གདེང་ཐོབ་པས། དེ་ནི་ཤི་ཡང་མི་འགྱོད་པའི་
སྒྲོ་བས་པ་ཚུ་པོའི་རྒྱན་བཞིན་ཐོབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་རང་ཅག་རྣམས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རུས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

དགོ་བ་བསྐྱོ་བ།

སྐྱུ་ས་བ། དཔག་དཀའ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་རལ་སྒྲོང་ནས། །ཉིང་ཁུ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱོ་ས་བའི་གང་གྲའི་རྒྱན། །སྐལ་ལྷན་འཛིན་མའི་ལྟེ་བར་འབྲིལ་
བའི་སྒྲུང་། །སྐྱེ་དགུ་ཀུན་གྱི་སྙིང་དུ་རྟག་སེམས་ཤོག། །ཕྱི་རོལ་རྒྱལ་གྱི་རྩལ་རེག་
རི་ལྟར་ཡང་། །ལུས་གྱི་གདུང་བ་སྙེར་བྱེད་དེར་ཟད་ན། །སེམས་རྒྱུད་རྩལ་བས་
སྙིང་གསུམ་གང་དུ་ཡང་། །སེམས་གྱི་མ་ཆེན་བརྟོལ་བར་བྱེད་བས་ན། །བསྐྱེམས་
ཏེ་སེམས་གྱི་རྩལ་རེག་སྒྲུང་ན་ནི། །ལེགས་ཆོགས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་ཆེ་མེད་
ཕྱིར། །མོ་སྒྲོང་འདི་ཡི་ཉམས་ལེན་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ། །ནམ་ཡང་འཛད་མེད་འཕེལ་
ཞིང་རྒྱས་གྲུང་ཅིག །སཐམ་རྒྱལ། །

དབར་བྱང་སྒྲིན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ནི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་རྩེ་དལ་འབབ་སྤང་།
ཆིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
བྱི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདྲི།
དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྱུ་བ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆིག་བའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲིན་ཆིག་ཏུ་
ཤུགས་དགེ་སྒྲོང་ཚོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འདོན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་
བཤོ། ། སྐུ་མཛྲ་ལོ།

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ།

རྣམས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ དང་། ས་
རྩ་པོ་དྲུག་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༣༥ ལམོར་བའི་མཛད་
སློང་དང་འབྲེལ། རིགས་སློབ་སྤྱི་བྱུང་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་དབུ་དགེ་དམ་
པ་མཁས་དབང་སློབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་གསུང་ཚུལ་ཁག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ལྷན་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་བཞིན། (དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབྲུམ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་) ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་སྤྱི་ཡོད་དཔར་སྐྱོན་
བྱས་ཐེན་པའི་གསུང་འབྲུམ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། གསུང་འབྲུམ་ནང་མ་
ལམོད་པར་ད་བར་སྐྱག་ལུས་བྱུང་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
པོད་སྤྱོད་ནང་བཞུགས་དེ་ལྟར་དག་དང་ས་བཅད་བཅས་བསྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད། རིགས་ལམ་
སློབ་བྱུང་བཅས་པོ་ཆེན་པ་དང་། སློབ་བྱུང་འཛིན་དབུངས་བསྐྱོན་འཛིན། སློབ་
བྱུང་གྲགས་པ་བཙུན་འབྲུམ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་གསུང་འབྲུམ་
པོད་འཕྲེང་བཅུ་གཉིས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་སྟེང་། ད་ལན་གཙོ་བོ་དབུ་དགེ་དམ་
པའི་གསུང་ཐོར་བྱའི་རིགས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་པོད་གསུམ་གསར་སྐྱོན་བྱས་
ཏེ་ཁོན་བསྐྱོན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་པོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཉིད་ཅན་ཞིག་ལེགས་བྱུང་བྱུང་ཡོད་པས། བྱས་ཅག་ཚོགས་མི་ཀུན་དགའ་མགྱུ་
སློབ་གསུམ་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟེན།

སྤྱིར་ལྟར་དག་ཅས་པ་ནི་དག་ཆ་ལོར་མིན་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་ཡོད་མེད། ཐ་
སྤྱད་བཞོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
དོན་དང་། ཚུལ་པ་པོའི་བསམ་སློབ་འདུག་ཤིང་སྤྱིར་བཏུང་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་

རྒྱལ་མངའ་གང་ལེགས་ཤིག་ལོན་དགོས་པར་བརྟེན། རེད་ཅག་གིས་ཀྱང་གང་
 ཐུབ་ཀྱིས་གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞུས་ཞུས་ཡིན།
 ཡིན་ན་ཡང་། གསུང་འབྲུམ་ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རེ་བྱུང་ལ་ང་ཚོའི་ཁྱེད་ཀྱིས་
 འགྲིག་པ་ཅམ་མ་བྱས་པར་བསྟན་བཅོས་སོ་སོར་བུན་མིན་གྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་
 པའི་ཤེས་ལྡན་པ་འགའ་ལའང་སྟུན་འབྲུལ་ཞུས་ཏེ་མཐའ་མའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཞུས་ཡོད།
 དེ་དག་འདིར་རིམ་པར་བཀོད་ན། (དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་) ལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་
 རམས་པ་ཏེ་ཉོར་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཨེ་མོ་རི་དང་བོད་ཀྱི་ཆོན་རིག་ལས་རིམ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆུན་བཙུན་འབྲུམ་བསམ་འཕེལ། ཨ་ལགས་མཁན་ཆུན་རིན་པོ་ཆེ།
 (སློང་རིགས་གོང་འོག་གཉིས་) ལ་ས་རྒྱ་ནང་རིག་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློང་བཟང་
 བསོད་ནམས། (རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་) ལ་རིགས་སློབ་དབྱ་འཛིན་
 དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྲིད་
 སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་རྒྱལ་མཚན་དབང་འདུས། (བརྟུ་སློང་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་) ལ་རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྲིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་
 མཚོ་ལགས་དང་། ཀེ་རིའི་བྱང་ཡིག་བརྟུ་སློང་སློབ་དཔོན་འབྲིང་བ་ཆུན་འཛིགས་
 མེད། (ཐུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྷ་བ་ལ་སློང་སློང་བའི་རིམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་
 པའི་ཐོ་བ་) ལ་རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་རིམ་མེད་སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་བསྟན་
 འཛིན་འགྱུར་མེད། (དབྱ་དགེ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་) ལ་ཆུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཆ་
 རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་སློང་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་མ་
 དཔེ་དང་བསྟུར་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་གནད་ཡོད།

རེད་ཅག་ཚོགས་ཚུང་ངོས་ནས་ཀྱང་གསུང་འབྲུམ་ཁྲོད་ཀྱི་ཚོམ་ཡིག་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ཡོད་རྣམས་ལ་གཤེས་བསྟུར་དང་། མཛོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་

ཆེན་པོ་ཁག་གཅིག་པ་ལས་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་གྲག་རྟགས་() བྱང་ཐུང་
འདོན་དང་། ཡང་ན་འོག་མཆན་ནང་གསལ་བཤད་ཅིང་ལས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་མ་
དཔེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད། མཐུག་མཐར་ལས་གཞི་འདིའི་ཆོགས་མི་
རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ཁར། ཡོན་ཆད་
དང་ཉམས་སྤྱོད་གང་ཅིས་འདང་མིན་གྱིས་ད་དུང་ཆད་ལྷག་དང་ཞོར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡོད་སྟེ་དཔེ་དབྱ་དགེ་དཔེ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སློབ་པ་
པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་སྟོང་ནས་ཞུ།

འདི་ལོ་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་
སུ་མཇུག་འཆར་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབྱ་དགེ་དཔེ་པ་འདི་གསུང་འབུམ་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དག་སླིག་དང་། ད་བར་གསུང་འབུམ་ཁོད་མ་འཁོད་པའི་གསུང་
ཐོར་བྱ་རྣམས་བསྟུ་བྱུབ་གྱིས་དེབ་གཟུགས་གསར་སླིག་ཞུ་རྒྱུ་དེད་ཅག་ལ་གནང་
བར་བཞེན། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་ཁོད་ཐོག་མར་ལམ་སྟོན་དང་། རོགས་མགོན་གནང་
མཁན་གྱི་སློབ་སྟོན་པ་རྣམ་པ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མ་བྱུབ་ཀྱང་
ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མཁོ་སྟོད་གནང་མི་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་སློབ་སྐྱབས་སྟོབས་སློབ་བྱུང་རྣམ་པས་ཤ་ཆས་དགོངས་ཚུལ་གནང་བ་སོགས་
ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བཞེན། (རིགས་སློབ་དབྱ་དགེ་དཔེ་པ་མཁས་དབང་སློབ་མཐར་རྒྱ་
མཆོའི་གསུང་འབུམ།) ཞེས་པ་འདི་ལེགས་བྱུང་བས། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་བཀའ་
བློན་ཆེ་ཞུ། ལྷག་པར་གསུང་འབུམ་འདིའི་དཔར་སྐྱུན་ལ་ཞལ་འདེབས་གནང་
མཁན་རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་ཀྱན་བྱུབ་བསྟན་སློབ་མཐར་ལགས་གྱིས་ཉིན་སྟོར་
༥༠༠.༠༠༠། དང་། རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་ཀྱན་སྐལ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་དང་

གན་སྐལ་བཟང་ཚས་འཕེལ་ལགས་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོང་༥༥.༥༥༥། ལྷག་
མའི་གསུང་འབྲུམ་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་རིགས་སློབ་ཡིག་ཚང་གིས་གནང་བས་བྲིད་
ནམ་པའི་ལྷག་བསམ་གཏོང་པོད་ཆེ་བའི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་དང་བཀའ་བྲིན་སྒྲ་མེད་དུ་ཆེ་བྱ།

དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་བྲི་ལ་
༡༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ཉིན།

གསུང་འབུམ་སྟོགས་སྒྲིག་ཆོག་མཁུང་། (༢༠༠༠)

འཁྱུ་ལྷོ་ལ་འགན་འཛིན།

བཟང་པོ་གཞ་པ། འཇམ་དབྱངས།

འབྲུག་གི་ལས་རོགས།

གྲགས་པ་བརྩོན་འགྱུས།

སྒྲིག་མཁའ་དུ་འབྱུག་མཁན།

བསྟན་འཛིན་ཐོགས་མེད། གློ་བཟང་བྱམས་པ།

བསོད་ནམས་ལུན་ཆོག་ལ།

རིགས་སྒྲོབ་སྒྲོག་སྒྲུང་སྒྲེ་ཆོན་ནས་དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱབ་ཤ་རྩམ་འགོད་བྲས།

གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་གས་ཚུང་། (༢༠༢༣)

སློབ་སྟོན་པ།

རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་དབྱ་འཛིན་དག་བཞེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།
རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དག་བཞེས་རྒྱ་མཚོ།
ས་རྩ་ཐོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྤྱི་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་གས་ཚུང་གི་ཆོག་གས་མི།

ལྷ་ཁྱབ་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློ་བཟང་སྐལ་བཟང་།
རིས་མེད་སློབ་དཔོན་རག་དབང་ཆོས་འཕེལ།
ལྷ་ཁྱབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་འཇམ་དཔལ་རྩེ་རྩེ།
ལྷ་ཁྱབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་རག་དབང་རྣམ་གྲོལ།
ནང་རིག་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱ།
ལྷ་ཁྱབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་སློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།
དག་བཞེས་རྒྱལ་མཆོན་སློ་བཟང་།
དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ཁམས་བཟང་ཆེ་རིང་།
སྐད་ཡིག་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སློབ་སྟོན་འབྲུག་མཁན།

ས་རྩ་དཔེ་མཐོ་དོ་དམ་པ་ཆེ་དཔག་རྩེ་རྩེ།
རིགས་སློབ་ལས་ཁྱེད་དག་བཞེས་རྒྱལ་མཆོན་སློ་བཟང་།

དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱབ་ཤ་རྩུས་འགོད་པ།

གཟུང་བྱ་དང་རྒྱས།

